

BIBLIOTHECAE
APOSTOLICAE VATICANAE
CODICES MANV SCRIPTI
RECENSITI

IVSSV

IOANNIS PAVLI II
PONTIFICIS MAXIMI

PRAESIDE

ALFONSO MARIA CARD. STICKLER
S. GEORGII IN VELABRO CARD. DIACONO
S. R. E. BIBLIOTHECARIO ET SCRINIARIO

CODICES VATICANI GRAECI

CODICES 867-932

RECENSUIT

PETRVS SCHREINER

VNIVERSITATIS COLONIENSIS PROFESSOR ORDINARIVS

IN BIBLIOTHECA VATICANA
MCMLXXXVIII

1988

017
GRA
867-932

M. i. v.
1139

© Copyright 1988, Biblioteca Apostolica Vaticana
ISBN 88-210-0613-1

IMPRIMATUR

† PETRUS CANISIUS VAN LIERDE, *Vic. Gen.*
e Vicariatu Civit. Vatic., die 4 Octobris 1988

IOANNI PAVLO II

PONTIFICI MAXIMO

SACRVM

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS - MCMLXXXVIII

P R A E F A T I O

Hic catalogus anno 1969 inceptus est, cum Rev.mus Pater Alfonsus Raes S.J. b. m., tunc Bibliothecae Vaticanae praefectus, me in Bibliothecam accepit, ut enarrationem codicum Vaticanorum graecorum inde persequeretur, ubi catalogus a Rev.mo Dno Roberto Devreesse Bibliothecae Vaticanae praefecti vicario anno 1950 luci datus desiisset. Vixdum XXXV codices recensueram, cum anno 1971 exeunte, munere assistentis in Universitate Berolinensi vacuo relicto, mihi facultas docendi data est. Em.mus Dnus Alfonsus Stickler, tunc Bibliothecae praefectus, nunc autem S.R.E. Bibliothecarius et Scriniarius, me benevole hortatus est, ne opus inceptum relinquerem atque etiam procul enarrationes codicum ad finem perducerem. Quod munus vero subsequentibus annis perdifficile se praestitit: mihi enim impedimento erant non modo longa itinera, verum etiam mea litterarum byzantinarum studia atque in Universitate officia; qua de causa evenit, ut codicum recensio lente progredieretur. Anno 1979 exeunte ad cathedram historiae philologiaeque byzantinae in Universitate Coloniensi evecto mihi laborem dimittere necesse fuit, cum iam recensio mea LXV codices complecteretur.

Re vera nulla causa est, cur catalogus cum codice 932 desinat. Quapropter mihi videtur, de partitione codicum Vaticanorum graecorum breviter lectorem certiores facere. Ut codices Vat. gr. 1-866, quorum enarrationes iam diu in lucem prodierunt, subsequentes codices quoque secundum argumenta collecti sunt. Codices Vat. gr. 867-1066 imprimis auctores graecos et byzantinos continent. Inde a codice Vat. gr. 1067 series incipit librorum ad S. Scripturam, ad sanctos Patres, ad ius canonicum et ad theologos byzantinos pertinentium, quae usque ad codicem Vat. gr. 1217, ultimum antiquae seriei pergit. Qua de causa peropportunum quidem fuisset, si enarrationes codicum Vat. gr. 867-1066, magni quidem momenti ad studia classica et byzantina persequenda, in uno eodemque tomo comprehensae essent. Condonet benignus lector si fragmentum tantum huiusmodi catalogi nunc in lucem prodire potest.

In codicibus describendis leges secutus sum, a procuratoribus Bibliothecae Vaticanae constitutas atque in initio impressas anti-

quorum catalogorum codicum Vaticanorum graecorum (Mercati-Franchi, Devreesse, Giannelli, Capocci). Quod praesertim ad rem codicologicam attinet, lectorem ad Pauli Canart exemplum remittimus, qui primum in catalogo codd. Vatt. gr. 1745-1962 (in Civitate Vaticana 1970) tertiam partem descriptionis in diversa capita divisit. Sententias quas e.g. e codicibus descripsimus immutatas reddimus constructionis aut orthographiae erroribus saepe nota « (sic) » addita. Locorum geographicorum nomina et in parte bibliographica et in chartarum signis describendis non more Latino praebemus. Grati repertorium bibliographicorum memores sumus a viris doctis P. Canart, V. Peri, M. Buonocore compositorum, quibus in enarrationum secunda parte copiose uti sumus. In his codicibus recensendis textus ad grammaticam et lexicographicam rem pertinentes haud paucas difficultates praebuerunt, cum e litteris doctrinaque puerili Byzantinorum manantes libere sive ab auctoribus ipsis sive a librariis mutati essent. Quapropter magna industria adhibita raro tantum huiusmodi opuscula in editionibus impressis invenire aut auctoribus tribuere valuimus. Ne obliviscamur enarrationem etiam subtilissimam codicum ipsorum persecutionis locum numquam tenere!

Superest, munus iucundissimum, ut omnibus iis gratias agam, qui aut meum laborem leviores fecerint aut me in hoc opere emendando adiuverint. Em. mus Dnus Alfonsus Stickler, cum Bibliothecae Vaticanae praesesset, summa cum patientia et benevolentia huic catalogo favit. Rev. mus Pater Leonardus Boyle, Bibliothecae Vaticanae inde ab anno 1984 praefectus, valde laboravit, ut catalogus cito typis imprimeretur atque in lucem prodiret. Rev. mus Dnus Paulus Canart, nunc omnium codicum Vaticanorum praeses, consilio et peritia sua et in difficilibus scripturis perlegendis et in tractatibus nonnullis agnoscendis et in primis catalogi plagulis inspiciendis numquam me adiuvere desiit. Haud minus de hoc catalogo bene meritus est Salvator Lilla, Bibliothecae Vaticanae scriptor, qui quamvis catalogis suis perficiendis et corrigendis incumberet singulos tamen codices cum prima conscriptione conferre nec non primas et secundas plagulas corrigere valuit. Gratias ago etiam viro docto Marco Buonocore, qui typis tradendo catalogo operam suam egregiam dedit.

Procul ab urbe Roma quoque collegae nonnulli studio atque consilio mihi auxilio fuerunt: Nicolaus Alpers et Winfridus Bühler, in Universitate Hamburgensi philologiae graecae magistri, nec non Rudolphus Kassel, philologiae graecae in Universitate Coloniensi magister, benevole mihi consiliis suis adstiterunt. Iohannes Engels, olim in Instituto studiorum byzantinorum Universitatis Coloniensis adiutor, nunc autem in historiae antiquae Instituto Universitatis Munsterensis assistens, mihi in emendanda huius catalogi oratione subvenit. Doris Gundert conscriptionem meam manu scriptam, conscribitionibus satis similem, machina dactylographica exscripsit atque in li-

brum faciliorem lectu mutavit. Gratissimo cum animo memoro Ottonem Kresten, in Universitate Vindobonensi historiae et philologiae byzantinae magistrum, nunc autem Romae Instituti Historici Austriaci praefectum, qui mihi benevole domicilium in sedibus Instituti concessit, cum huic catalogo ultimam operam darem.

Magno mihi gaudio est quod hic Bibliothecae Apostolicae Vaticanae catalogus in lucem eo anno prodire potest, quo Alma Mater Coloniensis ab Urbano VI Pont. Max. anno 1388 condita natalem diem sescentimum celebrat.

Scribebam Coloniae Agrippinae
mense octobri anni 1987
PETRUS SCHREINER

ENARRATIONUM TERTIAE PARTIS TITULI

MAT.	MATERIA. Omnia scil. quae ad aspectum externum libri pertinent.
FASC.	FASCICULI. Fasciculorum ordo et notae. Notae numerales quae intra parentheses includuntur ultimum folium ultimi fasciculi significant, v. e. g.: 2 quat. (34); ultimum folium secundi quaternionis nota 34 signatur.
CHART. SIGNA SCHEM.	CHARTARIARUM OFFICINARUM SIGNA. SCHEMA LINEARUM (gallice « réglure ») quibus scriptura continetur et dirigitur. Schemata typorum ope indicantur qui a K. et S. Lake, <i>Dated Manuscripts</i> , et J. Leroy, <i>Les types</i> , definiti sunt.
SCRIPT.	SCRIPTURA. Omnia quae ad scripturam et scribas (e. g. subscriptiones, invocationes) pertinent.
ORNAT.	ORNATUS.
ANNOT.	ANNOTATIONES possessorum vel lectorum.
POSS.	POSSESSORES.
NOT. ANT.	NOTAE ANTIQUIORES quibus codices in Bibliotheca Vaticana signabantur.
BIBL.	BIBLIOGRAPHIA.
INTEG.	INTEGUMENTUM.

ALIAE NOTAE

al.	alius, -a, -ud
a.m.	ante medium
chart. orient.	charta orientalis
col.	columna
des.	desinit
e.g.	exempli gratia
ed.l.	editio laudata
ex.	exiens
in.	iniens
inc.	incipit
med.	medius
m.ex.	medius-exiens
s.v.	sub voce

ELENCHUS OPERUM ET DISSERTATIONUM
QUAE PER COMPENDIA LAUDANTUR

Alpers, <i>Lexikon</i>	K. ALPERS, <i>Das attizistische Lexikon des Oros (SGLG IV)</i> , Berlin, 1981.
Aristidis opera, ed. Lenz-Behr	<i>Ae. P. Aristidis opera quae exstant omnia</i> , tt. I ss., ed. F.W. LENZ, praefationem ... conscripsit C.A. BEHR, Lugduni Batavorum, 1976 ss.
Bancalari, <i>Sul trattato</i>	F. BANCALARI, <i>Sul trattato greco de vocibus animalium</i> , in: <i>SIFC</i> 1 (1893), pp. 75-96.
Bekker, <i>Anecdota graeca</i> I-III	I. BEKKERI ... <i>Anecdota graeca</i> , tt. I-III, Berlin, 1814-1821 (iterum Graz, 1965).
BHG ³	<i>Bibliotheca hagiographica graeca</i> , ed. F. HALKIN, tt. I-III, Bruxelles, ³ 1957.
Bignami Odier, <i>La Bibliothèque Vaticane</i>	J. BIGNAMI ODIER, <i>La Bibliothèque Vaticane de Sixte IV à Pie XI. Recherches sur l'histoire des collections de manuscrits, avec la collaboration de J. RUYSSCHAERT, (Studi e Testi, 272)</i> , Città del Vaticano, 1973.
Boissonade, <i>Anecdota graeca</i> I-V	<i>Anecdota graeca e codicibus regis, descripsit, annotatione illustravit</i> J. FR. BOISSONADE, tt. I-V, Paris, 1829-1833 (iterum Hildesheim 1962).
<i>BPEC</i>	<i>Bollettino del Comitato per la preparazione della edizione nazionale dei classici greci e latini</i> (post annum 1980 tantum <i>Bollettino dei Classici</i>).
Briquet	C.M. BRIQUET, <i>Les filigranes. Dictionnaire historique des marques du papier</i> , tt. I-IV, Paris, 1907.
Bühler I	W. BÜHLER, <i>Zenobii Athoi proverbia</i> . Volumen primum, Gottingae, 1987.
Bühler IV	W. BÜHLER, <i>Zenobii Athoi proverbia</i> . Volumen quartum, Gottingae, 1982.
<i>BZ</i>	<i>Byzantinische Zeitschrift</i> , Leipzig, 1892 ss, München, 1950 ss.
Campana, <i>Bartolomeo de Columnis</i>	A. CAMPANA, <i>Chi era lo stampatore Bartolomeo de Columnis di Chio</i> , in: <i>Studi e ricerche sulla storia della stampa del Quattrocento</i> , Milano, 1942, pp. 1-32.
Canart, <i>Codd. Vatt. gr. 1735-1962</i>	P. CANART, <i>Codices Vaticani graeci. codices 1735-1962. Tomus I. Codicum enarrationes (Bibl. Apost. Vat. codices manuscripti recensiti)</i> , in <i>Bibliotheca Vaticana</i> , 1970.

- Canart, *Scribes* P. CANART, *Scribes grecs de la Renaissance*, in: *Scriptorium*, t. 17 (1963), pp. 56-82.
- Capocci, *Codices Barb. gr.* V. CAPOCCI, *Codices Barberiniani graeci, I. Codices 1-163 (Bybl. apost. Vat. codices manu scripti recensiti)*, in *Bybliotheca Vaticana*, 1958.
- Cavallo G. CAVALLO, *La circolazione di testi giuridici in lingua greca nel mezzogiorno medievale*, in: *Scuole, diritto e società nel mezzogiorno medievale d'Italia*, vol. 3, Catania, 1987, pp. 87-136.
- Catal. mss. alchim. gr.* *Catalogue des manuscrits alchimiques grecs*, tt. I-VIII, Bruxelles, 1924-1932.
- Cohn, *Rhythmi* L. COHN, *Nicetae Serrarum episcopi rhythmi de marium fluviorum lacuum montium urbium gentium lapidum nominibus*, in: *Jahrbücher für classische Philologie*, t. 133 (1886), pp. 649-666.
- Courtonne *Saint Basile. Lettres I-III. Texte établi et traduit par J. COURTONNE*. Paris, 1957-1966.
- CQ *The Classical Quarterly*, London, 1907 ss.
- Cramer, *Anecd. Oxon. I-IV* *Anecdota graeca e codd. manuscriptis bibliothecarum Oxoniensium, descripsit J.A. CRAMER*, tt. I-IV, Oxford, 1931-1837 (iterum Amsterdam, 1963).
- Cramer, *Anecd. Par.* *Anecdota graeca e codd. manuscriptis bibliothecae regiae Parisiensis*, ed. J.A. CRAMER, tt. I-IV, Oxford, 1839-1841 (iterum Hildesheim, 1967).
- De Marinis, *Legatura* T. DE MARINIS, *La legatura artistica in Italia, notizie ed elenchi*, tt. I-III, Firenze, 1966.
- Devreesse, *Fonds* R. DEVREESSE, *Le fonds grec de la Bibliothèque Vaticane des origines à Paul V (Studi e Testi, 244)*, Città del Vaticano, 1965.
- Devreesse, *Pour l'histoire* R. DEVREESSE, *Pour l'histoire du fonds Vatican grec*, in: *Collectanea Vaticana in honorem Anselmi M. Card. Albareda a Bibliotheca Apostolica edita*, t. I (*Studi e Testi*, 219), Città del Vaticano, 1962, pp. 315-336.
- Devreesse, *Introduction* R. DEVREESSE, *Introduction à l'étude des manuscrits grecs*, Paris, 1954.
- Donnet, *Le traité* D. DONNET, *Le traité de grammaire de Michel le Syncelle*, in: *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, t. 40 (1969), pp. 33-67.
- Drachmann, *Überlieferung* A.B. DRACHMANN, *Die Überlieferung des Cyrillglossars*, in: *Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Historisk-filologiske meddelelser XXI*, 5, København, 1934.

- Dübner, *Scholia* F. DÜBNER, *Scholia graeca in Aristophanem*, Parisiis, 1888.
- Egenolff, *Die orthoep. Stücke* P. EGENOLFF, *Die orthoepischen Stücke der byzantinischen Litteratur (Programm des gr. Gymnasiums Mannheim 1886/87)*, Leipzig, 1887.
- Egenolff, *Die orthogr. Stücke* P. EGENOLFF, *Die orthographischen Stücke der byzantinischen Litteratur (Wissenschaftl. Beilage zu dem Programm des Gymnasiums Heidelberg für das Schuljahr 1887/88)*, Leipzig, 1888.
- Eleuteri, *Manoscritti* P. ELEUTERI, *Altri manoscritti con i versi 'H μὲν χεῖρ ἢ γράψασα... e simili*, in: *Codices manuscripti*, t. 6 (1980), pp. 81-88.
- Eleuteri, *Storia* P. ELEUTERI, *Storia della tradizione manoscritta di Museo*, Pisa, 1981.
- EO *Échos d'Orient*, tt. I-XXXIX, Bucarest, 1897-1940.
- Fajen, *Untersuchungen* F. FAJEN, *Überlieferungsgeschichtliche Untersuchungen zu den Halieutica des Oppian*, Meisenheim, 1969.
- Foerster I-XII *Libanii opera*, ed. R. FOERSTER, tt. I-XII, Lipsiae, 1903-1927 (*Teubneriana*).
- Follieri, *Initia* H. FOLLIERI, *Initia hymnorum ecclesiae graecae*, tt. I-V (*Studi e Testi*, 211-215 bis), Città del Vaticano, 1960-1966.
- Gallay *Saint Grégoire de Nazianze. Lettres I-II. Texte établi et traduit par P. GALLAY*, 1964-1967 = *Gregor von Nazianz. Briefe* hrsg. von P. GALLAY, Berlin, 1969 (*Deutsche Akad. d. Wiss., Die griech. christl. Schriftsteller der ersten Jahrhunderte*, 53).
- Gardthausen, *Griech. Paläographie* V. GARDTHAUSEN, *Griechische Paläographie*, t. II, Leipzig, 1913.
- Garitte, *Formule* G. GARITTE, *Sur une formule des colophons de manuscrits grecs*, in: *Collectanea Vaticana in honorem Anselmi M. Card. Albareda a Bibl. Apost. edita*, t. I (*Studi e Testi*, 219), Città del Vaticano, 1962.
- Giannelli, *Codd. Vatt. gr. 1684-1744* C. GIANNELLI, *Codices Vaticani graeci: codices 1684-1744 (Bibl. Apost. Vat. codices manu scripti recensiti)*, in *Bibliotheca Vaticana*, 1961.
- Hercher, *Epistolographi Graeci* *Epistolographi graeci. Recensuit, recognovit, annotatione critica et indicibus instruxit R. HERCHER*, Paris, 1873 (iterum Amsterdam, 1965).
- Hilgard, *Grammatici graeci IV* *Theodosii Alexandrini Canones, Georgii Choerobosci scholia in canones verbales, Sophronii excerpta e Characis commentario*, ed. A. HILGARD, Leipzig, 1889-1894 (*Grammatici graeci*, t. IV), iterum Hildesheim, 1965.

- Hunger, *Chortasmenos* H. HUNGER, *Johannes Chortasmenos*, Wien, 1969.
- Hunger, *Literatur I, II* H. HUNGER, *Die hochsprachliche profane Literatur der Byzantiner*, tt. I-II, München, 1978.
- Irigoin, *Histoire* J. IRIGOIN, *Histoire du texte de Pindare*, Paris, 1952.
- JÖB *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, Wien, 1969 ss.
- JÖBG *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinischen Gesellschaft*, Wien, 1951 ss.
- Krumbacher, *Geschichte* K. KRUMBACHER, *Geschichte der byzantinischen Literatur von Justinian bis zum Ende des oströmischen Reiches (527-1453)*, München, 1897.
- Lagarde, *Onomastica sacra* P. DE LAGARDE, *Onomastica sacra*, Gottingae, 1887.
- Lake K. et S. LAKE, *Dated Greek Minuscule Manuscripts to the Year 1200*, tt. I-XII, Boston, 1934-1945.
- Legrand, *Bibl. gr. vulg. I-X* *Bibliothèque grecque vulgaire*, ed. E. LEGRAND, tt. I-X, Paris-Athènes, 1880-1913.
- Lenz, *Aristeidesstudien* F. LENZ, *Aristeidesstudien*, Berlin, 1964 (*Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin. Schriften der Sektion für Altertumswissenschaft*, 40).
- Lenz, *Prolegomena* F. LENZ, *The Aristeides Prolegomena*, Lugduni Batavorum, 1949.
- Lenz, *Untersuchungen* F. LENZ, *Untersuchungen zu den Aristeidesscholien*, Berlin, 1934 = *Id.*, *Aristeidesstudien*, pp. 3-99.
- Leroy J. LEROY, *Les types de réglure des manuscrits grecs*, Paris, 1976.
- Lilla S. LILLA, *Codices Vaticani graeci. Codices 2162-2254 (Codices Columnnenses) (Bibl. Apost. Vat. codices manu scripti recensiti)*, in *Bibliotheca Vaticana* 1985.
- Livadaras, 'Ιστορία N.A. LIVADARAS, 'Ιστορία τῆς παραδόσεως τοῦ κειμένου τοῦ 'Ησιόδου, ἐν 'Αθήναις, 1963.
- Ludwich, *Batrachomyomachia* A. LUDWICH, *Die homerische Batrachomyomachia des Karers Pigres nebst Scholien und Paraphrase*, Leipzig, 1896.
- Ludwich, *Textkritik* A. LUDWICH, *Aristarchs homerische Textkritik nach den Fragmenten des Didymos*, 2. Teil, Leipzig, 1885.
- Matranga, *Anecdota* P. MATRANGA, *Anecdota graeca*, Romae, 1850.
- Matthiessen, *Studien* K. MATTHIESSEN, *Studien zur Textüberlieferung der Hekabe des Euripides*, Heidelberg, 1974.
- Mercati, *Notizie* G. MERCATI, *Notizie di Procoro e Demetrio Cidone, Manuele Caleca e Teodoro Meliteniota ed altri ap-*

- punti per la storia della teologia e della letteratura bizantina del secolo XIV (Studi e Testi, 56)*, Città del Vaticano, 1931.
- Mercati, *Opere minori* G. MERCATI, *Opere minori*, tt. I-IV (*Studi e Testi*, 76-79), Città del Vaticano, 1937.
- Mercati, *Scritti* G. MERCATI, *Scritti d'Isidoro il cardinale Rutenio e codici a lui appartenuti che si conservano nella Biblioteca Apostolica Vaticana (Studi e Testi, 46)*, Roma, 1926.
- Mercati, *Collectanea* S.G. MERCATI, *Collectanea Byzantina*, tt. I-II, Bari, 1970.
- Miller, *Carmina* E. MILLER, *Manuelis Philae carmina*, tt. I-II, Parisiis, 1855-1857.
- Mošin-Traljić V.A. MOŠIN - S.M. TRALJIĆ, *Filigranes des XIIIe et XIVe siècles*, t. I, Zagreb, 1957.
- M.-T. v. Mošin-Traljić.
- Müller, *Geogr. gr. min.* *Geographi graeci minores*, e codicibus recognovit etc. C. MÜLLERUS, tt. I-II, Paris, 1855-1861.
- Naoumides, *Shorter Version* M. NAOUMIDES, *The shorter Version of Pseudo-Zonaras' Lexicon*, in: *Serta Turyniana*, Urbana, 1974, pp. 436-488.
- NE Νέος 'Ελληνόμνημων, tt. 1-21, ἐν 'Αθήναις, 1904-1930.
- Or. Chr. An. *Orientalia Christiana Analecta*, Roma, 1923 ss.
- Or. Chr. Per. *Orientalia Christiana Periodica*, Roma, 1935 ss.
- Patrineles, Κωδικογράφοι CH. G. PATRINELES, "Ἑλληνες κωδικογράφοι τῶν χρόνων τῆς 'Αναγεννήσεως, in: 'Επετηρίς τοῦ Μεσαιωνικοῦ 'Αρχείου, t. 8-9 (1958/9), pp. 63-124.
- PG J.P. MIGNE, *Patrologiae cursus completus*, series graeca, tt. I-CLVI, Lutetiae Parisiorum, 1857-1866.
- Piccard G. PICCARD, *Die Ochsenkopf-Wasserzeichen*, tt. 1-3, Stuttgart, 1966.
- Pignani, *Progimnasmi* Niceforo Basilace, *Progimnasmi e monodie* a cura di A. PIGNANI, Napoli, 1983.
- Pitra, *Monumenta II* I.B. PITRA, *Iuris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta*, t. II, Romae, 1868.
- PLP *Prosopographisches Lexicon der Palaiologenzeit*, erstellt von E. TRAPP, Fasc. I-VII, Wien, 1976-1985.
- RE *Real-Enzyklopädie der klassischen Altertumswissenschaft*, begr. von A.F. PAULY, fortgef. von G. WISOWA, Stuttgart, 1893 ss.
- REB *Revue des Études Byzantines*, Paris, 1946 ss.

- Recensio* *Recensio manuscriptorum codicum qui ex universa Bibliotheca Vaticana selecti iussu Dni nri Pii VI Pont. Max. prid. Id. iul. anno MDCCLXXXVII procuratoribus Gallorum iure belli seu pactarum induciarum ergo et in itae pacis traditi fuere*, Lipsiae, 1803.
- Regemorter, *La reliure* B. VAN REGEMORTER, *La reliure des manuscrits grecs*, in: *Scriptorium*, t. 8 (1954), pp. 3-23.
- Reitzenstein, *Geschichte* A. REITZENSTEIN, *Geschichte der griechischen Etymologia*, Leipzig, 1897.
- Repertorium* *Repertorium der griechischen Kopisten 800-1600*. I. Teil: *Handschriften aus Bibliotheken Grossbritanniens*. A. *Verzeichnis der Kopisten*, erstellt von E. GAMILLSCHEG und D. HARLFINGER, Wien, 1981.
- RQ *Römische Quartalschrift*, Freiburg, 1892 ss.
- RFIC *Rivista di filologia e d'istruzione classica*, Torino, 1872 ss.
- RhM *Rheinisches Museum*, Bonn, 1842 ss.
- RPh *Revue de Philologie*, Paris, 1877 ss.
- Robin, *Tradition* D. ROBIN, *The manuscript Tradition of Oppian's Halieutica*, in: *Bollettino dei Classici*, ser. III, 1981, pp. 28-94.
- Sajdak, *Historia* I. SAJDAK, *Historia critica scholiastarum et commentatorum Gregorii Nazianzeni*, Pars prima (*Meletemata Patristica* I), Cracoviae, 1914.
- SGLG *Sammlung griechischer und lateinischer Grammatiker*, tt. I-IV, Berlin, 1974-1981.
- Schartau, *Observations II* B. SCHARTAU, *Observations II. The Impact of Thomas Magistros' Introductory Matter to the Euripidean Triad*, Odense, 1973.
- Schminck A. SCHMINCK, *Studien zu mittelbyzantinischen Rechtsbüchern*, Frankfurt, 1986.
- Schreiner, *Kleinchroniken* P. SCHREINER, *Die byzantinischen Kleinchroniken*, t. I-II, Wien, 1975-1977.
- Schultz, *Überlieferung* H. SCHULTZ, *Die handschriftliche Überlieferung der Hesiod-Scholien (Abhandlungen der Königl. Ges. d. Wissenschaften in Göttingen, Phil.-Hist. Kl. N.F. XII, 4)*, Berlin, 1910.
- Schwartz, *Scholia* I, II E. SCHWARTZ, *Scholia in Euripidem...* t. I-II, Berlin, 1887-1891.
- Sickenberger, *Lukaskatene* J. SICKENBERGER, *Die Lukaskatene des Niketas von Herakleia (TU, Neue Folge 7)*, Leipzig, 1902.

- SIFC *Studi italiani di filologia classica*, Firenze, 1893 ss.
- Sinko, *De traditione* II T. SINKO, *De traditione orationum Gregorii Nazianzeni*. Pars secunda: *De traditione indirecta (Meletemata Patristica III)*, Cracoviae, 1923.
- Sternbach, *Curae* L. STERNBACH, *Curae Menandreae*, in: *Rozprawy Akad. Umiej. Widz. filol.*, ser. II, 2. t. XVII, Cracoviae, 1892, pp. 168-244.
- Sternbach, *Gnomologium Vaticanum* L. STERNBACH, *Gnomologium Vaticanum*, Berlin, 1963 (ed. phototypice reimpressa).
- Studemund, *Anecdota* W. STUDEMUND, *Anecdota varia graeca*, Berlin, 1886.
- Tittmann, *Lexicon* JOH. A. H. TITTMANN, *Johannis Zonorae Lexicon*, Lipsiae, 1808.
- Treu, *Handschriften* K. TREU, *Weitere Handschriften mit der Schreiberformel 'H μὲν χεῖρ ἡ γράψασα*, in: *Scriptorium*, t. 24 (1970), pp. 56-64.
- TU *Texte und Untersuchungen zur Geschichte der altchristlichen Literatur*, Leipzig, 1882 ss.
- Tuilier, *Recherches* A. TUILLIER, *Recherches critiques sur la tradition du texte d'Euripide*, Paris, 1968.
- Turyn, *Aeschylus* A. TURYN, *The manuscript Tradition of the Tragedies of Aeschylus*, New York, 1943.
- Turyn, *Codd. Vat. gr.* A. TURYN, *Codices graeci Vaticani saeculis XIII et XIV scripti annorumque notis instructi*, in Civitate Vaticana, 1964.
- Turyn, *Euripides* A. TURYN, *The Byzantine manuscript Tradition of the Tragedies of Euripides*, Urbana, 1957.
- Turyn *Dated Gr. Mss... Italy*, I, II A. TURYN, *Dated Greek Manuscripts of the thirteenth and fourteenth Centuries in the Libraries of Italy*, tt. I-II, Urbana, 1972.
- Turyn, *Sophocles* A. TURYN, *Studies in the Manuscript Tradition of the Tragedies of Sophocles*, Urbana, 1952.
- Uhlig, *Grammatici graeci* I, 1 G. UHLIG, *Dionysii Thracis ars grammatica*, ed. G. UHLIG (*Grammatici graeci* I, 1), Lipsiae, 1883.
- Vári, *Oppianus* R. VÁRI, *A ciliciai Oppianus Halieutikájának kéziratí hagyományja*, t. II, Budapest, 1912.
- Vogel-Gardthausen M. VOGEL - V. GARDTHAUSEN, *Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance*, Leipzig, 1909.
- Walz, *Rhetores Graeci* I-IX CHR. WALZ, tt. I-IX, Stuttgart-Tübingen, 1832-1836 (iterum Osnabrück, 1968).

Wendel, <i>Überlieferung</i>	C. WENDEL, <i>Überlieferung und Entstehung der Theocrit-Scholien (Abhandlungen der königl. Ges. d. Wissensch. zu Göttingen, Phil.-Hist. Kl., XVII, 2)</i> , Berlin, 1920.
WS	<i>Wiener Studien</i> , Wien, 1879 ss.
Wilson, <i>Scholars</i>	N.G. WILSON, <i>Scholars of Byzantium</i> , London, 1983.
Zuretti, <i>Analecta</i>	C.O. ZURETTI, <i>Analecta Aristophanea</i> , Torino, 1892.
Zuretti, <i>Scolii</i>	C.O. ZURETTI, <i>Scolii al Pluto e alle Rane d'Aristofane</i> , Torino, 1890.

CODICES VATICANI GRAECI

867. (olim 747) ann. 1258-1259 (cf. f. 187^v), membran. (ff. I-XXIII, 8^{a-f} chartac.), mm. 165 × 120, ff. XXIII. 187 (+ 8^{a-f}).

1 (ff. 1-21^v) <Stephanites et Ichnelates> mutilus in initio et in medio aliquot fasciculis avulsis (ed. Lars-Olof Sjöberg, *Stephanites und Ichnelates. Überlieferungsgeschichte und Text*, Stockholm etc., 1962, qui p. 40 cod. saec. XII tribuit): ^a (f. 1-8^v) inc. ζῆν εἶασεν ὁ δὲ Ἰχνηλάτης, des. ὁ κόραξ δι' ἀέρος (ed. pp. 199,2 - 212, 11); ^b (f. 9-21^v) inc. τοὺς βασιλεῖς τὰ οἰκειᾶ, des. τέλος τοῦ Ἰχνηλάτου (ed. pp. 222,5 - 244,3). - Ff. I-XXII et 8^a-8^{iv} scriptura vacant.

2 (ff. 22-29^v) Georgii <Pisidae Hexaëmeron> tit. Γεωργ(ίου) τοῦ σοφωτάτου (καὶ) διακόν(ου) τ(ῆς) τοῦ θ(εο)ῦ μεγ(ά)λ(ης) ἐκκλη(σίας) (add. al. manus στίχοι, sed textus plenis lineis scriptus est), inc. mut. cum versibus τίς ταῦρον ἐκράτυεν, des. mut. cum versibus πρὸς ἦνπερ εἶχεν οὐσίαν ἀντεστράφη (ed. R. Hercher, *Claudii Aeliani de animalium natura libri XVII*, t. II, Lipsiae, 1866 [*Teubneriana*], pp. 631-644, vv. 916-1331; *PG* 92, coll. 1505-1537, sed versus manuscripti aliquantum ab editionibus discrepant). In fine subscriptio: τέλ(ος) τ(ῶν) στίχ(ων).

3 (ff. 30-43^v) <Exempla instrumentorum et epistularum> in tabellionum usum scripta (ed. G. Ferrari, *Formulari notarili inediti dell'età bizantina*, in: *Bullettino dell'Istituto Storico Italiano*, t. 33 [1913], pp. 41-65, vel in libello eiusdem sub eodem titulo impresso, Romae, 1912, pp. 2-25). Tit. ἀρχὴ τῶν ἄκτων (add. altera manus μηνὶ μαίω, sed additamentum vix legitur). ¹ (ff. 30-31) <instrumentum de matrimonio ineundo> (ed. pp. 42-44); ² (ff. 31-32^v) <instrumentum de pacto soceri cum parentibus uxoris> (ed. pp. 44-45, cf. ibid. p. 79); ³ (ff. 32^v-33) <instrumentum aliud de matrimonio ineundo> (ed. pp. 45-46); ⁴ (ff. 33-33^v) <instrumentum de pacto matrimoniali solvendo> (ed. pp. 46-47); ⁵ (f. 33^v) <instru-

mentum de testimonio faciendo) (ed. pp. 47-48, cf. K.N. Sathas, Μεσ. Βιβλιοθήκη, t. VI, Paris, 1877, p. 638 e cod. Par. gr. 2509);⁶ (ff. 34-34^v) <instrumentum de venditione terrae> (ed. pp. 43-44);⁷ (ff. 34^v-35 <instrumentum de possessione terrae> (ed. p. 49);⁸ (f. 35) <instrumentum de servis tradendis> (ed. p. 50; cf. N. Oikonomidès, *Contribution à l'étude de la pronoia au XIIIe siècle. Une formule d'attribution de parèques à un pronoiaire*, in: *REB*, t. 22 [1964] pp. 158-175);⁹ (ff. 35^v-36) <confessio Bogomilorum> (ed. p. 51);¹⁰ (ff. 36-37^v) <exemplum testamenti> (ed. pp. 51-52);¹¹ (f. 36^v) <instrumentum de rebus privatis eorum qui sine heredibus moriuntur> (ed. pp. 52-53; cf. Oikonomidès, op. cit. p. 157 n. 4);¹² (ff. 36^v-37) <instrumentum de testamentis a monachis faciendis> (ed. p. 53);¹³ (ff. 37-37^v) <exemplum epistulae ad fratrem> (ed. p. 53);¹⁴ (f. 37^v) <instrumentum de instituendo tabulario> (ed. p. 54);¹⁵ (ff. 37^v-38) <entalma exactoris> (ed. p. 54);¹⁶ (f. 38) <praeceptum de confirmanda hereditate> (ed. p. 55);¹⁷ (ff. 38-38^v) <exemplum decreti de promovendo cubuclisio> (ed. p. 55);¹⁸ (f. 38^v) <instrumentum de constructione castris> (ed. pp. 55-56; cf. K.N. Sathas, Μεσ. Βιβλιοθήκη, t. VI, Paris, 1877, pp. 642-643 et 644, e cod. Par. gr. 2509);¹⁹ (ibid.) <instrumentum de instituendo sacerdote> (ed. p. 19);²⁰ (f. 39) <exemplum testimonii> (ed. p. 57);²¹ (f. 38) <exemplum epistulae episcopi ad episcopum> (ed. p. 57; de eiusdem generis epistulae cf. *PG* 107, 403-406);²² (ff. 39-39^v) <idem> (ed. p. 57);²³ (f. 39^v) <exemplum epistulae ad protopapam> (ed. p. 58);²⁴ (f. 39^v) <idem ad sacerdotem> (ed. p. 58);²⁵ (ff. 39^v-40) <idem ad clericum> (ed. p. 58);²⁶ (f. 40) <idem ad exarchum> (ed. pp. 58-59);²⁷ (f. 40) <idem ad monachum> (ed. p. 59);²⁸ (f. 41) <idem ad lectorem> (ed. p. 59);²⁹ (f. 40^v) <idem ad nobilem aut magistratum (ἄρχων)> (ed. pp. 59-60);³⁰ (f. 40^v) <idem ad sebastum> (ed. p. 60);³¹ (f. 40^v) <idem ad ducem thematis> (ed. p. 60);³² (f. 40^v) <idem ad antiducem sive exactorem> (ed. p. 60);³³ (f. 41) <exemplum epistularum supplicium ad imperatorem mittendarum> (ed. p. 61);³⁴ (f. 41) <exemplum epistularum ad militem> (ed. p. 61);³⁵ (ff. 41-41^v) <idem ad litteris eruditum> (ed. pp. 61-62);³⁶ (f. 41^v) <idem ad cognatos> (ed. p. 62);³⁷ (ff. 41^v-42) <exemplum instrumenti de venditione servorum, sive animalium [sic]> (ed. p. 63);³⁸ (ff. 42-42^v) <exemplum instrumenti de liberatione servorum> (ed. pp. 63-64; cf. K.N. Sathas, Μεσ. Βιβλιοθήκη, t. VI, Paris, 1877, pp. 617-618 e Par. gr. 2509);³⁹ (f. 42^v-43) <exemplum testamenti> (ed. p. 64);⁴⁰ (ff. 43-43^v) <exemplum instrumenti de adoptione filii> (ed. p. 65).

4 (f. 43^v) *Nomina duodecim gemmarum* (ed. e nostro codice Zuretti, *Catal. mss. alchim. gr.*, t. 2, Bruxelles, 1927, p. 147).

5 (f. 44) *Tabula qua pascha secundum cyclos et solarem et lunarem indicatur*.

6 (ff. 44^v-179^v) *Lexicon quod Cyrillo episcopo Alexandrino attribuere solent, duobus columnis scriptum*; tit. λεξικὸν τοῦ ἀγίου Κυρίλλου κ(α)τὰ στοιχεῖον (cf. Drachmann, *Die Überlieferung* p. 21), inc. ἄπατος, ἀπροσπέλαστος οὐ οὐδεὶς δύναται ὑψασται, des. ὥψισα ἐχρόνισα, ὦ, ὦτινι.

7 (ff. 179^v-187) *Lexicographica quaedam*.¹ (f. 179^v) *nomina archangelorum* (τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχαγγέλων), inc. Μιχαὴλ στρατηγὸς θεοῦ, des. Οὐριήλ πῦρ θεοῦ, ut in cod. Vat. gr. 344, f. 106^v (cf. P. de Lagarde, *Onomastica sacra*, Göttingen, 1887, p. 203, linn. 75-76);² (f. 179^v-180) *nomina apostolorum* (τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστόλων), inc. Πέτρος ἐπιλύων ἢ ἐπιγνοῦς, des. Ἰάκωβος Ἀλφαίου πτερισμὸς καὶ μάθησις ζωῆς (cf. op. cit. p. 203, linn. 78-85, sed differt aliquantulum), subsequuntur quaedam verba, quorum sensus me effugit, inc. βαρᾶ, εὐλόγηα, des. ὁ Ἰ(ησοῦ)ς τοῦ Ναυτῆ;³ (f. 180) *nomina fluminum* (ὀνόματα ποταμῶν), inc. Γειῶν, ὅτι ἀπὸ γῆς ἐπλασεν, des. Ἐφράτης φωτίζον πν(εῦ)μα (cf. Vat. gr. 344, f. 180, Lagarde, op. cit. p. 204, linn. 99-101);⁴ (ibid.) *lexeis quaedam* (λέξεις διάφοροι), inc. Ἀναθὼμ ὁμοῦ ἐρχόμενος, des. Ἐφοῦδ δῆλωσις καὶ ἀλήθεια (cf. Vat. gr. 344, f. 106^v, Lagarde, op. cit. p. 211, lin. 69-72);⁵ (f. 180^v) *nomina vocum* (λέξεις φωνῶν), inc. ἐπὶ ἀνθρώπων κεκραγῆναι, des. ἐπὶ λύκων ὠρέσθαι (cf. ed. Studemund, *Anecdota*, 290, et Bancalari, *Sul trattato*, pp. 77 et 88-89);⁶ (ff. 180^v-181) <de voce εἰδωλον>, inc. τί διαφέρει εἰδωλον καὶ βρετάς, des. σφῆκες καὶ μῦες καὶ κώνωπες καὶ τὰ ὅμοια (paulum discrepat ab ed. apud Cramer, *Anecd. graeca e codd. mss. Bibl. Oxon.*, t. II, Oxonii, 1885, p. 441, linn. 23 ss.);⁷ (ff. 181-182^v) *glossae nomicae* (περὶ Ῥωμαίων λέξεων), inc. φίσκος, δημοσίου φουδέρατος ὁμότης, des. ἀνυβέντες, ἀκούσατε πάντες (de eiusdem generis glossis v. nunc L. Burgmann, *Byzantinische Rechtslexica*, in: *Fontes Minores*, t. II, Frankfurt, 1977, pp. 87-146);⁸ (f. 182^v) *de quibusdam glossis*, inc. τί ἐστὶ μέθη καὶ τί ἐστὶ παρηνοία, des. ἢ ἐπὶ τῇ μέθῃ δυσαρέστησις καὶ ἀηδία; ⁹ (ff. 182^v-183^v) *aliae glossae nomicae* (περὶ Ῥωμαίων λέξεων), inc. μεμυράλλοι οἱ τὰς δίκας διὰ τῶν λεγομένων θείων, des. τείρωνες οἱ ἀνοφελεῖς καὶ πτωχοὶ καὶ ἄπειροι μάχης (cf. Burgmann, opus supra laud., p. 102);¹⁰ (f. 183^v)

quaedam de mensuris (μέτρα και σταθμοὶ μιλίου και σταδία), inc. τὸ μίλιον ἔχει πῆχεις τρισχιλίας, des. οὐργύας ρ' βήματα σμ' (apud Hultsch nihil eiusdem generis inveni); ¹¹ (f. 183^v) excerptum e *Siracidis libro* (ἐκ τῆς σοφίας τοῦ Ἰησοῦ Σιράχ), ut ed. Rahlfs, *Septuaginta*, t. II, p. 25, 2; ¹² (ff. 184-185) Paraphraseis duorum *Danielis prophetae explicationum* (ἐρμηνεία τοῦ Δανιὴλ ὅπερ ἐθεάσατο ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ Ναβουχοδονόσορ) ^a inc. ἡ μὲν χρυσὴ κεφαλὴ ἐδήλου, des. ὅτι συνουσίας δίχα ἐτέχθη, ^b inc. τέσσαρα εἶδεν θηρία ἀναβαίνων (cui praecedit tit.: ἄλλο πάλιν σημ(εῖον). τοῦτο δὲ πάλιν εἶδεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Βααλτάσαρ), des. ἐκείνου καταλυθῆσεσθαι ὁ ἀντίχριστος οὗτός ἐστι; ¹³ (ff. 185-186) de *nummis*, s. **Maximo Confessori** tributum (τοῦ ἁγίου Μαξίμου περὶ τῆς τιμῆς τῶν ἄργυρίων ὧν ἔλαβεν ὁ Ἰούδας ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ προδοσίας), ed. Hultsch, *Metrolagicorum scriptorum reliquiae*, t. I, pp. 302, lin. 11 - 303, lin. 2, Lipsiae, 1864 [*Teubneriana*], cf. et W. Lackner, *Ein angebliches Gedicht Maximos' des Bekenner*, in: *Byzantion*, t. 44 (1974), pp. 196-197; exstat idem fragmentum in codd. Vatt. gr. 501, f. 4^v; 573, f. 27^v; 1858, f. 259; 1974, ff. 33^{r-v}; 2220, ff. 15 (cf. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254* p. 225); Vindob. theol. gr. 178, f. 62; Marc. gr. 497; ¹⁴ (f. 186) περὶ τῆς ὁμογάμου γυναικὸς και περὶ τῆς π ὀ ρ ν η ς, **Iohanni Chrysostomo** tributum, inc. τί καταλιμπάνεις τὴν βοηθόν, des. ἐκείνη δὲ ξίφος ἠκονημένον; ¹⁵ (f. 186^{r-v}) *definitio dei* <s. **Gregorio theologo** tributa>, ed. C.F.G. Heinrici, *Griechisch-Byz. Gesprächsbücher*, in: *Abh. d. Philol. Hist. Klasse der K. sächs. Ges. d. Wissensch.*, t. 28 (1911), Abh. VIII, p. 39, linn. 12-17; exstat ead. def. in cod. Vat. gr. 342, f. 271^v; subsequitur alia *definitio* quam in ed. non inveni, inc. θεός ἐστὶν αἰδίων, ἄπλαστον, ἀγαθόν; ¹⁶ (ff. 186^v-187) <**Michaelis Pselli** versus in ecclesiam> (tit. τοῦ εὐαγγελίου περὶ τὰ τρία σάτα), inc. γυνὴ ζύμη βέλτιστε, des. ὅλην ἀνεζύμωσε τὴν βροτῶν φύσιν (ed. K. Krumbacher, in: *Sitzungsberichte d. philos.-philol. Classe der Bayer. Akad. d. Wiss.* 1893, p. 266). De quo poemate v. Capocci, *Codices Barb. gr.*, p. XXVIII; Sternbach, *Analecta Byzantina*, p. 318; A. Garzya, *Versi e un opuscolo inediti di Michele Psello*, Napoli, 1966, p. 23 n. 2; ¹⁷ (f. 187) <In Dionysium Areopagitam epigramma>, inc. μουσοπόλας, μελεδώνας, des. εὐκέλαδον γλυκεροῖς στομάτεσιν αἰέσας (cf. Vat. gr. 374, f. 6^v; 376, f. 11^v; 1787, f. 10^v, sed differt in des.).

Mat. - Membranae accurate perpolitae; ff. 44, 179^v et 180 tantum umore correpta.

Fasc. - Codex olim 28 quaternionibus constabat, sed cum quattuor (1-3

et 5) effluxissent, in eorum locum saec. xv ineunte chartae nonnullae (ff. 8^{a-f}) sine scriptura suppositae sunt. In ora inferiore ultimae uniuscuiusque fasciuli paginae notae scriptae sunt. Fasciuli chartacei notis graecis α' - γ', ε' in ora inferiore primae fasc. paginae signati.

Chart. signa - (e.g. ff. III, VIII, XI) trimontium cum duplici cruce (Briquet 11683: *Genova 1398-1408*).

Schem. - a) Ff. 1-43: Lake I 2 b, Leroy 20 D 1 (v.e. g. f. 26); linn. 19-23 (plenis lineis scriptum); spatium scriptum: 140 × 90.

b) Lake II 4 a, Leroy 20 D 2 (v.e.g. f. 124). Ff. 44^v-187: linn. 23-28 (duobus columnis scriptum); spatium scriptum: idem.

Script. - Textus ab uno eodemque librario exaratus est scripturae habitu pro argumenti indole variante. Librario Italiae inferioris tribuit codicem G. Cavallo, *La trasmissione scritta...* in: *Scrittura e Civiltà*, t.4 (1980), pp. 161 n. 8 et 214.

Ornat. - Ff. 21^v, 22, 29^v, 44^v, 162, 173, 177, 178, 179^v, 185 fasciulae sinuosae et figurae quae floribus et foliis formantur, f. 21^v et avibus adhibitae. Stilus ab arte Constantinopolitana alienus esse videtur. Colores: ruber miniat, flavus, fuscus. Litterae quaedam initiales grandiores necnon tituli rubro colore exarata.

Annot. - F. 187^{r-v} librarius indicat finem libri ὡςπερ οἱ ἡτθῆν (i.e. ἰθύν) | περαλοντες ἡπειρον ληλέουν | φθάσαι· ξένοι τὲ | κτεάτεσι πα|τρῶις (sic) δέρκειν | οὕτω δ' οἱ δέλ|τον ξύοντες | τέρμα γαννύουν φθά|σαι (similes sed non easdem formulas invenies apud K. Treu, *Der Schreiber am Ziel*, in: *TU*, t. 124, Berlin, 1977, p. 482). Subsequitur eadem manu, sed forse alio atramento, anni nota: ἔτους ,ςψξζ' (ἰνδικτιῶνος) β': ἔτους ,ςψξζ' (sed ultimae duae notae in altera anni nota fere omnino evanidae). Bancalari et Zuretti, *Catal. mss. alchim. gr.*, cum ultimam anni elementum ε legissent, codicem anno 1256/57 tribuerunt. Nota tamen indictionis solum cum anno mundi 6767 congruit. In parte inferiore idem ut opinor librarius dies festos paschales annorum 6768-6771 adnotavit. Alia manus posterior orae sup. precem adscripsit multis litteris erasis (inc. παναγία δέσποινα θ(εοτό)κε μὴ εὐλόγεις...); alia manus inde atramento flavo nonnulla alia addidit, inc. ἡχης πρώτην θυσίαν ... τὴν τῶν μαρτύρων, des. κυριγματος (plura et sub luce speciali difficilima sunt lectu).

Poss. - Impressum est sigillum Bibliothecae Nat. Par. (cf. *Recensio*, p. 61).

Not. ant. - Folium primum chartaceum postea additum, ut supra diximus, praebet veterem notam: *N° 61. 8 Plu. 495, 496* (de hoc enumerandi modo v. Devreesse, *Fonds* p. 417). In eiusdem folii ora superiore signum invenies ≠. Ultimo fasc. chartaceo adglut, est plagula (f. XXIII) tabulam manuscripti continens. Primo atque ultimo folio membr. (1 et 187^v) impressum est signum rubrum Bibliothecae Nationalis Parisinae.

Bibl. - De codice mentionem fecerunt Bancalari, Burgmann, Devreesse, Drachmann, Ferrari, Oikonomidis, Zuretti, supra laudati, P. Gautier, *L'édit d'Alexis Ier*, in: *REB*, t. 31 (1973), p. 168 n. 15; G. Prato, *La produzione libraria in area greco-orientale nel periodo del regno latino di Costantinopoli (1204-1261)*, in: *Scrittura e Civiltà*, t. 5 (1981), 1p. 18; G. Cavallo, *La cultura italo-*

greca nella produzione libraria, in: *I Bizantini in Italia*. Milano 1982, p. 583, Nescio cur et I.B. Pitra, *Iuris ecclesiastici graecorum historia et monumenta* I, Romae 1864, p. X codicem nostrum memoraverit. Amplius disseruit Turyn, *Codd. Vat. gr.*, pp. 42-44, ubi in tab. 17 et 18 scripturae specimina inveniuntur.

INTEG. - Tabulis ligneis corio castaneo obductis, quae ligaminum vestigia praebent, impressa sunt lilia et aquilae bicipites lineolis sinuosis in marginibus circumfusa. Quod integumentum saec. XIV aut XV in imperio Byzantino confectum est (eius generis quod « ais sans rainure » appellatur: cf. B. van Regemorter, *La reliure des manuscrits grecs*, in: *Scriptorium*, t. 8 [1954], pp. 3-23).

868. (olim 793) saec. XIV in., chart. occ. (ff. 171-248) et chart. orient. (ff. 1-170 et 249-266), mm 165 × 113, ff. II, 268 (+ 250*).

1 (ff. 1-171) <Iohannis Zonarae lexicon>, tit. συναγωγή λέξεων etc. ut ed. Tittmann, *Lexicon*. De eiusdem lexicis recensione v. Naoumides, *Shorter Version*, 487. - Ff. I-II^v scriptura vacant.

2 (ff. 171-248^v) <Excerpta e Zonarae lexico>, tit. ἕτερον λεξικὸν κατὰ ἀλφάβητον. ἀρχὴ μόνον ἀπὸ τῆς β στοιχείου, inc. βάνουσος πᾶς διὰ πυρὸς τεχνίτης (ed. Tittmann, op. supra cit., p. 370), des. in voce ὥρα (in ed. ead. p. 1890). Voces aliquantum differunt ab ed. cit., aliae ampliores, aliae breviores. Hoc lexicon fontem Pseudo-Zonarae fuisse putat Naoumides, *Shorter Version* p. 485.

3 (ff. 249-264^v) Nicetae qui dicitur Serrarum opuscula quaedam, tit. τοῦ Σερρῶν ποίημα Νικήτα τόδε; alias editiones veteres necnon codices enumeravit Sajdak, *Historia* pp. 175-176 et 304. V. et infra cod. 873, ff. 227^v-291^v necnon cod. 875, ff. 297-312. ¹ (f. 249) <rhythmi de XII deorum epithetis>, abrumpitur in fine rhythmi IV (ed. Studemund, *Anecdota*, pp. 274-276, 3); ² (f. 249^{r-v}) <troparia nonnulla de re grammatica> sc. <πρὸς τὸ ἐπεφάνη σήμερον, inc. τὸ λαμπρὸν ἀνέζευξε, des. παρέσχεν ἢ ἔλευσις (sic!) (duo priora ed. Tittmann, *Lexicon*, p. XV); ³ (ibid.) alii <rhythmi de XII deorum epithetis> (ed. Studemund, op. cit., 276 - 279); ⁴ (f. 249^v) <marium nomina, sc. ἐξαποστειλάρια πρὸς τὸ γυναικας ἀκουτίσθητε (ed. Cohn, *Rhythmi*, pp. 655-656); ⁵ (ff. 249^v-250) <aliud ἐξαποστειλάριον de re grammatica>, (inc. σημαίνων γράμμα ἔστειλα, des. τᾶλλα συμκρύνοις, ed. cit. p. 656 in apparatu critico); ⁶ (f. 250) stichera <tria de re grammatica πρὸς τὸ ἔδωκες σημείωσιν (ed. cit. p. 656 in apparatu critico); ⁷ (f. 250) <sticheron de nominibus fluviorum> inc. Ἐἴσαρος (sic) καὶ Αἴσιπος, des. ποταμῶν τὰ ὀνόματα (ed. cit. pp. 656-658); ⁸ (ibid.) <de montibus>, inc. Ἄγυρις, Ἀρεθοῦσα, des. ταῦτ' ὄρεα; ⁹ (ibid.) <de urbibus> (ed. cit. pp. 658-659); ¹⁰ (ibid.) <de gentibus>

(ed. cit. pp. 659-660); ¹¹ (ibid.) <de gemmis> (ed. cit. pp. 660-661); ¹² (ff. 250^v-257^v) canon <de re grammatica> (inc. Διὸς [sic] τὰ ὀξύτονα, des. τὴν ἐλπίδα ἀνέθηκα, speciminis causa in parte ed. Cohn, l. cit., pp. 662-664; cf. Egenolff, *Die orthogr. Stücke*, p. 28); ¹³ (ff. 257^v-264^v) alius canon <de eadem re> (inc. τὸ ἄ τὴν καταρχήν, des. τῆς σωτηρίας τὴν ἐξέτησιν, cf. Egenolff, op. cit., p. 28). Sequitur (ab ead. manu) precatio π(ά)τερ καὶ υἱὲ καὶ τὸ πν(εῦ)μα τριάς ἁγία ἢ θεότης φώτησον καμὲ τὸν σὸν δοῦλον ὡς τὸν ποίημα τὸν Ἡρακλείας στῦλον ὅπως ὕμῶ τὸ κράτος σου τῶν λογεμπόρων εἰς φαινόμενος.

4 (f. 265) Excerpta quaedam ex anonymo lexico quibus suprascriptum est <ἐκ> <τ>οῦ γράμματ(ος) τοῦ Χοιροβόσκου περὶ συνταγμάτων καὶ στοιχείων, inc. [..]ζόμαι, ἀγωνίζομαι, ἀγχιστεύω, des. ἀξιοῦμαι, ἀξιῶ, ἱκετεύομαι (?). Subsequitur (f. 265^v in ora sup.) ab alia manu scriptum <epistulae> (?) fragmentum, inc. mut. πρὸς σὲ γράφειν τὸ πρὸς ἡμᾶς, des. πάλαι πώποτε (?) ἔχεις γράφειν. Tertia manus add. hic infra et in folio sequente quaedam, ut opinor, de re astrologica, sed magna ex parte humiditate ita deleta ut legi nequeant. - Ff. 266^v-268^v scriptura vacant.

MAT. - Codex praesertim in initio umore maculatus, sine tamen ullo textus detrimento. Omnia folia praeter 265^v-266 sat bonae notae, nonnulla autem tineis perterebrata (v. e.g. ff. 7-26, 111, 141-189). Pars superior dextra f. 255 abscisa.

FASC. - Fasciculi 1-13 quaterniones (ff. 1-104), 14 quinio, 15-24 quaterniones, 25 ternio, 26-32 quaterniones, 33 ternio, 34 binio. Notae inveniuntur in ora inf. primae plagulae fasc. 4, 5, 6, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20.

CHART. SIGNA - F. 197 duo circuli linea inter se coniuncti: cf. Briquet 3187 (Siena: 1328), Mošin-Traljié 1944-45 (Krakow: 1352); ff. I-II et 267-268 (postea add.): avis circulo inclusa cum littera « S » desuper.

SCHEM. - Spatium scriptum 135 × 95 mm (ff. 1-170), 130 × 80 mm (ff. 171-248), 120 × 95 mm (ff. 249-265); linn. 24-29 (ff. 1-170, 249-265), 20-21 (ff. 171-248).

SCRIPT. - Exaraverunt codicem duo eiusdem temporis librarii, prior ff. 1-170 et 249-265, alter ff. 171-248^v.

ORNAT. - Litterae initiales et tituli rubro colore descripti.

NOT. ANT. - F. II adglut. est schedula: *Dictionarium*. 743.

BIBL. - J.B. Pitra, *Hymnographie de l'église grecque*, Romae, 1867, p. 61 n. 3. - Legrand, *Bibl. gr. vulg.* II, p. XXVII. - Egenolff, *Die orthogr. Stücke*, loc. supra cit. - Naoumides, loc. sup. cit. - Sickenberger, *Lukaskatene*, pp. 13-16. - Sajdak, *Historia*, p. 304. - Devreesse, *Fonds*, pp. 317, 450 - Alpers, *Lexikon*, p. 33 (num. 868).

INTEG. — Tabulae chart. corio rubro obductae. Dorsio impressi sunt flores cum foliis.

869. (olim 744) saec. XIV in. (ff. 179-200, script. ant. saec. XI), chart. (ff. 1-178), membr. (ff. 179-200), mm 144 × 107. ff. 200.

SCRIPTURA RECENTIOR

1 (ff. 1-81^v) <Lexicon quod Cyrillo adscribitur>, secundum recensionem «v» apud Naoumides, cf. infra BIBL. Primum folium laceratum madore humiditateque deletum atque charta olim translucida, sed nunc flavescens obtectum, ita ut vix singulas litteras legas; qua re praebemus f. 2 inc., i.e. ἀγκάλιδος, μερίδος ἀγκάθεν μετὰ συγκοπῆς, des. ὄφρα <ὄ>πως ὃ τοῦ ἴδιον (cf. Drachmann, *Überlieferung*, p. 21; in nostro codice multae glossae omissae, multae aliae additae). Subsequitur (ff. 81^v-82^v) ονομαστικὸν ἱερωτικὸν ἱεροσολυμιτικὸν (tit. λέξεις μοσαικαί) inc. (fortasse corruptum) <ἀ>νεζώπηρησεν. ἐζώωσεν. ἀστεῖον. καλόν, des. mut. εἰς τὴν ὑπόστασιν τυρμπάλιδας. τυρούς γάλα. μαν (abrumpitur). Inter ed. (cf. Lagarde, *Onomastica sacra*) nihil eiusdem generis inveni.

2 (ff. 83-130) S. Gregorii Nazianzeni epistulae (ἐπιστολαὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θεολόγου) hoc ordine (ed. Gallay): 52. 53. 54. 46. 59. 49. 50. 215. 76. 23. 37. 29. 189. 229. 179. 148. 156. 181. 38. 24. 82. 12. 128. 13. 26. 104. 131. 125. 140. 154. 196. 199. 198. 242. 188. 165. 166. 10. 78. 235. 212. 88 (de qua ep. vide Gallay, pp. XXXVI-XXXVII = *Briefe* pp. LII-LIII). 8. 119. 110. 117. 118. 111. 95. 92. 30. 19. 47. 186. 36. 5. 58. 48. 91. 167. 214. 157 (des. mut. τὰ φιλικὰ δὲ post f. 122 quaternione ζ' avulso). 153. 90. 97. 63. 130. 9. 234. 67. 17. 169. 145. 185. 80. 114. Inter epistulas 235 et 212 (ff. 110^v-111) inserta est ep. ad Theclam, re vera autem nihil aliud nisi ex aliis epistulis excerpta, i.e. ^a ep. 223 ἀλγοῦσι - καρτερῶμεν (ed. cit. Berolinensis p. 161, 9-11), τῶν ἀτόπων - καρτερίας (ibid. p. 162, 4-7), ^b ep. 249 ἐπιλέλοιπε - ὑπολέληπται (ibid. p. 178, 4-6). Excerpta supra citata ad stilum verae epistulae imitandum inter se sententiis aut particulis coniuncta, e.g. inter ^a et ^b: ἀλλὰ φεῦ τῶν ἐμῶν κακῶν. Post. ep. 212 sequitur (f. 111^{r-v}) S. Basilii Magni epistula ad Modestum eparchum (ep. 280 apud Courtonne).

3 (ff. 130^v-178^v) S. Basilii Magni epistulae (ἐπιστολαὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου) hoc ordine (ed. Courtonne): 2. 335-349. 357. 350-356. 185. 118. 133. 267. 124. 32. 272. 76. 180. 334. 259. 291. 134. 156. 123. 6. 56. 304. 33. 65. 186. 187. 137. 329. 193. 63. 20. 152. 4. 12. 13.

17. 225. 18. 16. 86. 307. 330. 332. 201. 50. 286. 333. 93. 36. 35. 37. 331. 365. 115 (des. mut. ἐμοὶ γὰρ λόγος, ed. cit. t. II, p. 20, 16). 40 (des. mut. προκυλιν, ed. cit. t. I, p. 94, 7). Praeit (ff. 130-132^v) epistula quae falso Basilio Magno tribuitur, sub tit.: ἀπολογητικὰ πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ μὴ εἶναι δίκαιον ἐκβληθῆναι διὰ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ (inc. εἰκὸς ἦν ὃ θειότατε βασιλεῦ, des. οἶδας κρίμασι τὰ καθ' ἡμᾶς οἰκονόμισον). Re vera tribuenda est aut Arethae Caesariensi aut potius Basilio Caesariensi ut ostendit J. Darrouzès, *Inventaire des épistoliers byzantins du Xe siècle*, in: *REB* 18 (1960), pp. 114 et 118-119 qui codicem nostrum non memorat. Quae epistula multis cum lacunis primum edita est e manuscripto Oxon. Barocc. 131, f. 176 a Sp. Lampros, 'Ἐπιστολὴ Ἀρέθα Καισαρείας πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον, in: *NE* t. 13 (1916), pp. 205-206 et iterum a F. Diekamp, *Analecta Patristica*, in: *Or. Chr. An.*, t. 117 (1938), pp. 235-236. Inseritur (f. 177 inter epp. 331 et 365) S. Gregorii Nazianzeni ep. 66.

4 (ff. 179-200) <Ps.-Danielis vaticinatio de fine mundi>, inc. mut. <ἔ>ρχοντες δυσοὶ (i.e. δισσοὶ) καὶ πονηροὶ προκόπτοντες (sic) ἐπὶ τὸ χεῖρον, des. ὃν πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις· τῷ π(ατ)ρὶ (καὶ) τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πν(εύματι) νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν; cf. V. Istrin, *Otkrovenie Mefodia Patarskago*, in: *Čtenia v imp. obšč. istorii i drevnostei Rossii* 181-183 (1897), t. II, pars III et IV, pars III, 2 (imprimis pp. 1-74), necnon A. Vasiliev, *Anecdota graeco-byzantina*, Mosquae, 1893, pp. 33-58. Codicis nostri recensio ab edd. supra laudatis valde discrepat. Plura de eodem vaticinii genere inveniuntur apud G. Podskalsky, *Byzantinische Reicheschatologie. Die Periodisierung der Weltgeschichte in den vier Grossreichen*, München 1972.

SCRIPTURA ANTIQUIOR

Scriptura antiquior (ff. 179-200) ita erasa est ut nihil nisi quasdam singulas litteras recognoscas. Insuper spatium scriptum recentius idem est atque antiquum; ob formam nonnullarum litterarum saec. XI tribuenda esse videtur. Vestigia grandiorum litterarum initialium ff. 179^v, 186, 188, 190 inveniuntur.

MAT. — Primum et ultimum folium maculata et conspurcata cum magno scripturae detrimento, alia folia bonae notae, sed in ora externa hic illic laesa. Ff. 199, 200 tineis perterebrata. Codex nostris temporibus reffectus est (v. infra INTEG.) et singula folia chartis adglutinata sunt, ita ut fasciculi discerni non possint praeter ff. 83-178, ubi notae primigenae supersunt.

FASC. — Ut supra diximus, ff. 83-178 tantum notas praebent, i.e. ab α' usque ad ιγ', e quibus patet ea quaterniones effecisse; fasciculus ζ' nunc desideratur.

CHART. SIGNA — ¹ Littera M: ff. 10, 18, 19 similis Mošin-Traljić nr. 5315 (Tyrol: 1316) ² forfex (?): f. 37, similis Mošin-Traljić nr. 2576 (Bologna etc.: 1313) ³ circulus et luna per lineam inter se coniuncta: f. 127 similis Mošin-Traljić nr. 2102 (Bern: 1364) ⁴ circulus in medio linea sectus: ff. 73, 74, 78, 132, 133, similis Mošin-Traljić nr. 1818 (Krakow: 1360/80).

SCHEM. — Lake I 2b, Leroy 20 D1 in foliis membranaceis. ^a ff. 1-68: spatium scriptum: 118 × 77 mm, linn. 28-31; ^b ff. 69-82: spatium scriptum: 110/118 × 70/75 mm, linn. 18; ^c ff. 83-178: spatium scriptum 110/120 × 75/80 mm, linn. 17-20; ^d ff. 179-200: spatium scriptum: 97/100 × 70/75 mm, linn. 17-18.

SCRIPT. — Quattuor codicis partes exaraverunt librarii qui eadem aetate floruerunt: ¹ ff. 1-68 ² ff. 69-82 ³ ff. 83-178 ⁴ ff. 179-200.

ORNAT. — Prima codicis pars praebet multa ornamenta simplicia eodem atramento fusco ac scriptura delineata, i.e. fasciolas cauliculis formatas ff. 25. 27. 30. 40. 40^v. 44. 50^v. 53. 54^v. 56. 56^v. 60. 64. 65. 68^v. In initio tertiae partis (f. 83) fasciola rubro colore, eadem in initio quartae partis (f. 178), sed roseo et flavo colore delineata. Quaedam litterae initiales rubro colore depictae.

ANNOT. — F. 200^v scripsit manus cuiusdam discipuli hos versiculos ἄρξον χειρ μου ἀγαθὴ γράφειν γράμματα καλὰ μὴ δαρεῖς καὶ λυπιθεῖς | καὶ ὕστερον μετανοήσοις | ὅτ' ἂν οὐκ ὀφελήσοις κερ(όν) ἐκ κερ(ού) ἐκδεχόμενος. Infra litteris grandioribus eadem manu: εγεγω μὴδε. Sequuntur deinde varia alia graeca et latina (an probationes calami?) quae maculis obiecta vix eliciuntur; legere potui *sabbati...* 1794. In margine inf. f. 199^v nigro atramento, manu saec. XVI: *scura salamon*.

BIBL. — Paucis de codice mentionem fecerunt Foerster, *Libanius IX*, p. 209; - id., *Francesco Zambecari und die Briefe des Libanios*, Stuttgart, 1878, p. 133. - G. Przychocki, *De Gregorii Nazianzeni epistulis quaestiones selectae*, Cracoviae, 1912, p. 141; - Drachmann, *Überlieferung*, p. 21; - J. Rudberg, *Études sur la tradition manuscrite de Saint Basile*, Lund, 1953, p. 183; - P. Gallay, *Les manuscrits des lettres de Saint Grégoire de Nazianze*, Paris, 1957, p. 124, p. 127 (qui cod. saec. XV tribuit). - id., *Lettres I*, pp. XXXVI-XXXVII = *Briefe*, p. LII; Devreesse, *Fonds*, pp. 209, 290, 416; - L. Canfora, *Altri manoscritti Giuliani*, in: *L'Antiquité Classique*, t. 37 (1968), p. 636 qui falso affirmat hunc codicem epistulam Iuliani imperatoris ad Basilium continere; - M. Naoumides, *The v- Recension of St. Cyril's Lexicon*, in: *Illinois Classical Studies*, t. 4 (1979), p. 106.

INTEG. — Integ. chart. corio castaneo obductum. Dorso stemmata Pii IX papae (1846-1878) et Antonii Tosti card. bibl. (1860-1866) impressa.

870. (olim 745) saec. XV, chartac., mm 200 × 135, ff. XII. 339 (+ 39^a, + 56^a, omissum f. 327).

Lexica latino-graeca et graeco-latina, ad usum privatum, ut videtur, cuiusdam peregrinatoris (an scribae et possessoris codicis

ipsius, scil. Bartholomaei de Columnis?). ¹ (ff. 1-36^v) glossarium verborum latino-graecum (tit. λεξεις Λατινικαι ερμηνευθεισαι κατα αλφητον [sic] εν ταξει των οκτω του λογου μερων), supraser. *lexicon p(er) partes or(at)ionis*. + ἀρχή τοῦ ῥήματος εἰς τὴν τάξιν τῆς λατινικῆς ἀ(λ)φ(αβή)του, inc. *adaquo, irrigo* - ἀρδεύω, des. *zurlitinio* ἡγουν *zulitinio* - τέρπομαι; ² (ff. 37-113) glossarium nominum latino-graecum (tit. ἀρχη του ονοματος), inc. *abiectio* - ἀποβολή, des. *chuireus* - χοῖρος; ³ (ff. 113^v-116^v) participia quaedam (tit. ἀρχή τῆς μετοχῆς εἰς τὸ ω φωνῆεν πλὴν κατὰ ἀλφάβητον Ἑλληνικῆν), inc. *vaporaturus* - ἀτμίσιων, des. *vacilaturus* - ψευδολογήσιων; ⁴ (ff. 116^v-126^v) glossarium adverbiorum latino-graecum (tit. ἀρχή τῶν ἐπιρρημάτων κατὰ ἀλφάβητον Λατινικόν), inc. *a modo* - ἀπάρτι ἀπὸ τοῦ νῦν λοιποῦ ἤδη, des. *christiane* - χριστιανικ(ῶς); ⁵ (ff. 127^r-v) glossarium pronominum (tit. ἀρχή τῶν ἀντωνυμιῶν οὐ καταστοιχεῖον ἀλλὰ κατὰ τὴν θέσιν αὐτῶν), inc. *ego* - ἐγώ, des. *hoccine* - τόδε ὄγε; ⁶ (f. 128^r-v) glossarium praepositionum latino-graecum (tit. ἀρχή τῶν προθέσεων κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν), inc. *ad* - πρός, des. *con* - *con* (sic); ⁷ (f. 129) quibus casibus praepositiones graecae utantur, inc. *συν* - *con* et *construitur semper cum dativo*, des. *μετά* - *cum eu(m) g(e)ne(tiv)o, post eu(m) acc(usativ)o*; ⁸ (ff. 129^v-134) altera adverbiorum collectio graeco-latina (tit. ἐπιρρηματα ἀπὸ ἐτέρας βίβλου μεταθέντα ὡσπερ εὐρέθησαν ἀσυντάκτως), inc. *παράδοξον* - *inoppinabile*, des. *πῆ* *ubi vel comodo*; ⁹ (f. 134^v) nomina mensium, numerorum, zodiaci stellarum et temporum anni, graeca et latina; ¹⁰ (f. 135) <adverbia quaedam>, inc. *πλησίον* - *prope*, des. *itaque* ὡς ἀληθῶς *atque vera*; ¹¹ (ff. 137-167^v) glossarium verborum graeco-latinum (tit. λέξεις Ἑλληνικαὶ ἐρμηνευόμεναι εἰς Λατινικὰς κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἑλληνικῆς ἀφλαβήτου εἰς τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου), inc. *αὐτεξούσιον ποιῶ* ἐλεύθερον τῆς πατρικ(ῆς) ὑπεξουσιότητος - *mancipio*, des. *ώραίζω* - *pulcrifico*; ¹² (ff. 167^v-231^v) glossarium nominum graeco-latinum (tit. ἀρχή τοῦ ὀνόματος εἰς τὴν τάξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀφλαβήτου ἡτοι κατὰ ἀλφάβητον), inc. *ἀγωγή* ἡ κελεύουσα τῷ δεσπότη ἢ τῷ κληρονόμῳ - *noxalia*, des. *ὠοῦ κρόκος* - *vitellius*; ¹³ (ff. 231^v-234^v) glossarium participiorum graeco-latinum (tit. ἀρχή τῆς μετοχῆς καταστοιχεῖον ἡτοι κατὰ ἀλφάβητον Ἑλληνικόν), inc. *ἀτμίσιων* - *vaporaturus*, des. *ψευδολογήσιων* - *vacilaturus*, cf. supra ff. 113-116^v (eiusdem generis series latino-graeca); ¹⁴ (ff. 234^v-244^v) glossarium adverbiorum graeco-latinum (tit. ἀρχή τῶν ἐπιρρημάτων κατὰ ἀλφάβητον Ἑλληνικῆν), inc. *ἀπάγει* ἀπὸ τοῦ νῦν τοῦ λοιποῦ ἤδη - *a modo*, des. ὡσπερ *καθάπερ* - *velud*, cf. supra ff. 116^v-126^v (eadem fere series latino-graeca); ¹⁵ (ff. 244^v-245^v)

glossarium pronominum graeco-latinum (tit. ἀρχὴ τῶν ἀντωνομιῶν κατὰ τὴν φυσικὴν τάξιν αὐτῶν), inc. ἐγὼ - *ego*, des. τόδε - ὅγε - *hocine*, cf. supra f. 127^{r-v} eandem seriem latino-graecam; ¹⁶ (ff. 245^v-246) glossarium praepositionum graeco-latinum (tit. ἀρχὴ τῶν προθέσεων), inc. πρὸς - *ad*, des. συν, συγ, ὁμοῦ ὁμοθυμεύ(ων) - *con*, cf. eandem fere seriem latino-graecam supra f. 128^{r-v}; ¹⁷ (ff. 287-325) nominum, verborum et adiectivorum collectio graeco-latina (tit. λέξεις Ἑλληνικαὶ ἐρμηνευόμεναι εἰς Ῥωμαϊκόν etc.) inc. ἀάζομαι - *noceo*, des. ὠψ - *aspectus*; ¹⁸ (ff. 325^v-326) <glossarium impersonalium>, inc. ἀναφέρει - *refert*, des. ὠφελεῖ ἀρήγει - *iuvat*; ¹⁹ (f. 326^{r-v}) nomina quaedam (ὀνόματα τινά), inc. ἀστήρ - *stela* (sic), des. λειτουργία - *messa*. - Multa folia scriptura vacant: I^v-XII^v, 135^v-136^v, 246^v-286^v, 328-338^v.

In hoc codice inerant quattuor folia membr. primae et ultimae plagulae chart. adglutinata, fragmentum operis quod dicitur Roman de Tristan continentia (ed. Mario Pelaez, *Un frammento del romanzo francese in prosa di Tristano*, in: *Studi medievali* t. 2 [1929], pp. 198-201); cf. et B. Hemmerdinger, *Marie de France, Chevrefoil 68-70 et Nikolas Irinikos*, in: *JÖB* t. 16 (1967), pp. 138-141. Quae folia nunc in cod. Vat. lat. 13501 inveniuntur (v. notitiam f. I. codicis nostri adglutinatam).

MAT. - Omnia folia optimae notae sunt.

FASC. - 11 fasc. sine notis, quorum primum sex, secundum duodeviginti, tertium, quartum et quintum septemdecim, sextum, septimum et octavum viginti, nonum quindecim, decimum viginti et undecimum sex folia efficiunt.

CHART. SIGNA - ¹ siren (e.g. ff. III + X, 138 + 175) ² pileus (e.g. ff. 1 + 36, 38 + 67) ³ tres montes cum cruce desuper (e.g. ff. 11, 14) ⁴ forfices (f. 136) ⁵ campana cum cruce desuper (e.g. ff. 260 + 283, 236 + 280). Haec omnia inter edita non inveni.

SCHEMA - Lake I 24a, Leroy 22 C 1 (v. e.g. ff. 112, 113, 251).

SCRIPT. - Codex a Bartholomaeo de Columnis exaratus est.

ORNAT. - Tituli necnon quaedam litterae initiales rubro colore depicta sunt.

ANNOT. - F. 339 Bartholomaeus de Columnis quaedam de itinere suo a. 1458 facto scripsit (ed. Campana, *Bartolomeo de Columnis*, p. 11). Eiusdem versus italice in f. 339^v exstant (ed. Campana, *op. laud.*, p. 6).

POSS. - F. I rubro colore scriptum: *Volumen hoc est mei Nikoldi* (praenomen paene erasum) *Bartholomei de Colum<p>nis*. Infra eiusdem monogramma CNB.

NOT. ANT. - In ora sup. f. I notula latina (an Bartholomaei?) *ad Mo Baptistam sarto fl(orens) sex et medium*.

BIBL. - Campana, art. supra laud. - Memorant codicem Pelaez, loc. supr. cit., S.G. Mercati, *Giovanni Tzetzes e Michele Haplucheir*, in: *Byzantion* t. 18 (1946-48), p. 200 (= id., *Collectanea Byzantina* I, Bari, 1970, p. 546). - De Marinis, *Legatura* III, p. 36, Nr. 2672. - Hemmerdinger, loc. supr. cit. - Devreesse, *Pour l'histoire*, p. 326. - Id., *Fonds*, 424 (et n. 41), 425, 460.

INTEG. - Integumentum more orientali in Italia confectum (v. De Marinis, *op. laud.*, qui in tab. 469 imaginem phototypice expressit) tabulis ligneis corio castaneo obductis, clavibus sex ornatis atque vestigia fibularum praebentibus constat. Opercula et dorsum uberrime rectagonis, fasciis, rhombis et stellulis ornata. In facie interna tabulae posterioris vestigia litterarum operis supra laudati *Roman de Tristan*, olim, ut supra diximus, hic adglutinati impressa sunt. Libri secturae quoque fasciis accuratissime ornatae.

871. (olim 7) saec. XIV in., chart. (f. I membr.), mm 152 × 108, ff. I. 185 (+ 12^a, 22^a, 65^a, 135^a; numeri 56. 98. 167 omissi).

1 (ff. 1-114^v) *Harpocratonis* <lexicon> (ed. W. Dindorf, *Harpocratonis Lexicon in decem oratores Atticos*, Oxonii, 1853). Nomina rhetorum in marginibus repetuntur. Editor hunc codicem ignorat; cf. et G. Kalkoff, *De codicibus epitomes Harpocratonae*, in: *Dissertationes Philologicae Halenses*, t. VIII, 1897, pp. 141-191.

2 (ff. 115-137^v) *Hori Apollonis Hieroglyphica* (ed. F. Sbordone, Napoli, 1940). Tituli capitulorum rubro colore in marg. add. inveniuntur in app. crit. editionis.

3 (ff. 138-182^v) *Heracliti* <Quaestiones homericae> des. mut. συγκαταειν (Heraclite, *Allégories d'Homère*, ed. F. Buffière, Paris, 1962, cap. 79, 8). Nostro codice tantum usus est Matranga, *Anecdota*, 296-361. - Ff. 183-185^v scriptura vacant.

MAT. - Chartae optimae notae.

FASC. - 23 quaterniones; fasc. 15 (ff. 112-114) binio, sed ultimum folium desideratur. In medio marg. inf. primae aut ultimae plagulae fasc. 3-6 (ff. 16-63), 8-13 (ff. 55-103^v) notae exstant.

CHART. SIGNA. - Malleus, ut Mošin-Traljić 6189 (*Pistoia: 1318*) v. ff. 5. 12^a. 21. 28. 48. 63. etc.

SCHEM. - Spatium scriptum 105/110 × 70/75 mm, linn. 24.

SCRIPT. - Codex ab una eademque manu exaratus est.

ORNAT. - Fasciolarum atramento fusco exaratae ff. 1, 68^v, 71^v, 78^v, 79, 112. Litterae initiales quaedam atque tituli (praesertim in altera parte ff. 115-137^v) rubro colore exaratae sunt.

ANNOT. — F. 185^v notulam praebet (manu Garatonii exaratam?) *emptus ypp* (i.e. hyperpyra) 1, *k(aratiis)* 12 *vocabularium per alphabetum* etc. Quae notula, hodie paene erasa, ultravioleta luce tantum discernitur. In ora sup. eiusdem paginae scripsit alia manus τὰ τῶν φίλων κοινά.

POSS. — F. I *Dictionariu(m) Apocratonis. C. Garatonus*. De quo vide Mercati, *Scritti* 106-116 et L. Pesce, *Cristoforo Garatone Trevigiano, nunzio di Eugenio IV*, in: *Rivista di Storia della chiesa in Italia* t. 28 (1974), pp. 23-93; impressum est sigillum Bibl. Nat. Par. (cf. *Recensio*, p. 61).

NOT. ANT. — Ff. 138-182 in marg. adiecti sunt numeri capitulorum editionis quam curavit N.J. Schow, *Allegoriae homericae*, Göttingen, 1782. Inter f. I et I adglutinata est scidula saec. XVII in qua quae in codice continentur leguntur.

BIBL. — De codice breviter disseruerunt aut eum tantum memoraverunt Matranga, op. cit., p. 17 et 795; — E. Mehler, *Heracleitea* in: *Mnemosyne* t. 1 (1852), pp. 127, 128, 130, 132, 153. — G. Muccio, *Studi sopra Sallustio filosofo*, in: *SIFC* t. 3 (1895) p. 4 n. 1. — F. Oelmann, *Heracleti quaestiones homericae*, Lipsiae, 1910, pp. VIII, XI, XIII, XVII, XVIII, XXI, XXIX, XXX, XL, XLVIII. — A. Brinkmann, in: *Rheinisches Museum* t. 67 (1912), p. 6. — A.D. Nock, *Sallustius concerning the Gods and the Universe*, Cambridge, 1926, CXVII, CXVIII n. 3, CXXI (perperam « 876 »). — Mercati, *Scritti*, p. 113. — Sbordone, op. cit. p. LIV. — Buffière, op. cit., pp. XLVI, LV, LVI, LX (qui codicem falso saec. XV tribuit). — Devreesse, *Pour l'histoire*, p. 322 n. 1. — Id., *Fonds*, pp. 9 n. 5, 35, 45, 99, 135, 157, 205, 240, 287, 316, 414. — J.J. Keaney, *New Fragments of Greek Authors in Cod. Marc. gr. 444*, in: *Transactions and Proceedings of the American philological Association*, t. 98 (1967), p. 205 n. 2. — Pesce, op. cit., pp. 65 n. 229, 92 n. 21. — C. Gallavotti, *Planudea VI*, in: *BPEC*, t. 4 (1983), p. 109.

INTEG. — Integ. chart. membrana flava obductum. Impressa sunt in dorso scuta Leonis XIII papae (1878-1903) et J.B. Pitrae card. bibl. (1869-1889).

872. (olim 749) saec. XIII ex., membr. (f. I chartaceum), mm 177 × 127, ff. I. 247 (+ 244^a, f. 72 om.).

1 *Lexicographica et hymnologica* quaedam. ¹ (f. 1^v) ^a *acrostichon* canonis Ioh. Damasceni de natiuitate Christi (ed. Christ-Paranikas, *Anthologia graeca carminum christianorum*, Lipsiae, 1871, p. 205). ^b *acrostichon* canonis Ioh. Damasceni de theophania (ed. cit., p. 209). ^c adnotatio de numero versuum atque syllabarum canonum supra laud. ^d *tetrastichon* anon., inc. ἰδοὺ ὕδρια ἐκ θαλάσσης ἐξήλθ(ε), des. ἀγροίκου πάχος τῆς δρυὸς ἐν λύματι. ² (f. 2) *glossae* variae sine ordine alphabetico, inc. εἰρωνεύου. καθ' ὑποκρίνου, ξυιέναι, ἀντὶ τοῦ συιέναι, des. λαῖρος μία νῆσος. ³ (f. 2^v) *tetrasticha* in quattuor evangelistas ^a in *Matthaeum* (ed. A. Kominis, *Συναγωγή ἐπιγραμμάτων εἰς τοὺς τέσσαρας*

εὐαγγελίστας, in: *Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Βυζ. Σπουδῶν* t. 21 [1951], p. 263; E. Follieri, *Epigrammi sugli evangelisti dai codici Barb. gr. 352 e 520*, in: *Bollettino della Badia greca di Grottaferrata* t. 10 [1956], p. 79; S. G. Mercati, *Intorno ai versi sugli otto echi e sui quattro evangelisti...*, in: *Byzantion* t. 29-30 [1959-60], pp. 185-86). ^b in *Marcum* (ed. Kominis, p. 267; Follieri, p. 79; Mercati, p. 186). ^c in *Lucam* (ed. Kominis, p. 270; Follieri, p. 80; Mercati, p. 186). ^d in *Iohannem*, sed deest ultimus versus (ed. Kominis, p. 274; Follieri, p. 80; Mercati, p. 186). ⁴ (f. 3) *glossae* variae e *lexico* quodam excerptae, quibus falsa praefigitur inscriptio partim evanida « *lexicon Zonarae* » (Συναγωγή λέξεων, cf. infra f. 4), inc. ἀμέλει τοιγαροῦν ἀπλῶς οὕτως οὖν, des. κριθιάσας. σταυλήσης. Praecedunt (f. 1) ab altera manu posteriore scriptae *glossae* variae sine ordine alphabetico (de Cerbero, de asphalto, de verbo αἴγω et alia eiusdem generis). — F. 3^v scriptura vacat.

2 (ff. 4-239^v) <*Zonarae Lexicon*>, tit. συναγωγή λέξεων συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων βιβλίων τῆς παλαιᾶς τέ φημι γραφῆς καὶ τῆς νέας καὶ αὐτῆς δήπου τῆς θυράθεν (ed. Tittmann, *Lexicon*). Auctum est *lexicon* glossis ex aliis *lexicis* excerptis diversorumque manibus lectorum marginibus iniectis. Multis in locis, imprimis sub initio litterae I, hic codex breviores editione Tittmannii explicationes praebet; de recensione v. Naoumides, *Shorter Version*, p. 487. Sequitur in fine (f. 239^v) librarii manu haec subscriptio: δοξάζω σου τὴν ἀνοχὴν Χ(ριστ)έ μου.

3 (ff. 239^v-240) <*Vaticinium*>, tit. προγνωστικὸν περὶ νοσοῦντων καὶ ἀποδημούντων, inc. ψήφησον ἀπὸ τῆς ἰῆ τοῦ μαῖου τὰς ὅλας ἡμέρας, des. καλὴν ἐλεγξαι ἢ θυμοθήναι (sic). Eiusdem generis *vaticinia* invenies apud A. Delatte, *Anecdota Atheniensia* I, Paris, 1927, p. 151. Textus a scriba omnino cancellis obductus est.

4 (ff. 240^v-244^v) <*Tractatus de re musica qui dicitur Hagiopolites*>, omisso titulo; ed. L. Tardo, *L'antica melurgia bizantina*, Grottaferrata, 1928, pp. 164-173, cf. et Chr. Hannick, *Antike Überlieferungen in der Neumeneinteilung der byzantinischen Musiktraktate*, in: *JÖB*, t. 26 (1977), pp. 175-180. Subfiguntur (f. 244^v) ^a subscriptio rubra δόξα θεῷ τῷ δόντι τὸ τέλος ^b adnotationes duae ^a φᾶ πῆ καὶ ὅποι βούλοιο, καὶ γῆ θεόν, ἴωμεν σφῶ, ἐκεῖ τὸ πνεῦμα. ^b ποταμὸς ἐκ μιᾶς πηγῆς υἰὸς καὶ πνεῦμα.

5 (ff. 244^a-247) <*Collectio sententiarum*> mutila in initio. Inc. ab Alexandri Macedonis sententia <ὁ αὐτὸς ἐρωτη>θεῖς (sic)

ποίος βασιλεύς (ut Sternbach, *Gnomologion Vaticanum*, Nr. 82), des. (cum mulieris cuiusdam sententia, quam alibi invenire non potui ei δοκεῖ καὶ τοῖς θύραθεν συγγνώμη (sic) λέγουσι τημωρίας κρείττων. Gnomologium sententias Alexandri Magni, Anacharsidis, Antigoni imperatoris, Amasis Aegypt. regis, Aesopi, Antisthenis, Diogenis, Demadis, Euclidis, Sophoclis, Eubuli, Zenonis, Theocriti, Oenopidi, Cleobuli, Cleopatri (sic, re vera Cleostrati), Orionis, Platonis et Socratis praebet, quarum nonnullas etiam in Gnomologio Vaticano supr. laudato reperies. Collectionis primae paginae (f. 244^a) pars superior avulsa est. Subsequuntur f. 247 lexicographica (?) quaedam manu posteriore add., sed ita erasa ut legi nequeant (inc. αἰλουρος εἴσω χειᾶς [sic] κατοικίαν, des. <παρ?> α τῶν ἐχθρῶν ἀπο...).

MAT. — Membranae sat bonae notae. Ff. 13, 61, 66, 69, 70, 84, 88, 94, 95, 142, 143, 244^a, 247 relecta.

FASC. — 30 quaterniones; fasc. 1 (ff. 1-2) bifolium, fasc. 32 (ff. 244^a-247) binio. Notae fasc. a scriba litteris graecis in marg. sup. externo primae uniuscuiusque fasc. paginae adscriptae. Numeri foliorum arabici omnino falsi, sed nunc correcti.

SCHEM. — Lake I 1a, Leroy 00 D1. Spatium scriptum: 130/140 × 90 mm (ff. 4-244), 135 × 80 mm (ff. 144^a-147), linn. 21-25.

SCRIPT. — Codex praeter ff. 1-3 ab uno eodemque scriba diligenter exaratus, qui tamen in ff. 244^a-247 atramento nigro utitur. Scriptura simillima cod. Vat. gr. 867 ex anno 1258/59 (cf. tab. 18 et 19 apud Turyn, *Codd. Vat. gr.*). Hic et illic scriptura obsolet (v. e.g. ff. 12^v-13^v). Ff. 1-3 manus altera modo nigro modo fusco atramento exaravit.

ORNAT. — Ff. 3. 4. 240^v flores foliaque rectangulis inscripta fusco atramento sublito. In parte Zonarae lexicis litt. init. colore fusco exaratae.

ANNOT. — F. 4 margini sup. adser. est precatio scribae ὁ θ(εὸς) μου, βοηθός μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἐλπισῶ. In margine superiore f. 244^v: δόξα Χριστῆ ὁ θεὸς ἡμῶν ἢ βασιλ(εῖα) βασιλ(εῖων).

NOT. ANT. — F. 247^v *vocabul(arium)*. f. I. (chart.) adglutinata est tessera membranacea, inscriptionem praebens *Compendiu(m) dictionum(m) ex veteri et novo testamento (et) aliis auctoribus*. 749.

BIBL. — Codicem breviter descripsit L. Tardo, op. supra laud., p. 164; memorant L. Tardo, *I codici melurgici della Vaticana*, in: *Archivio Storico per la Calabria et la Lucania*, t. 1 (1931), p. 238. — B. Di Salvo, *La trascrizione della notazione paleo-bizantina*, in: *Bollettino della Badia Greca di Grottaferrata*, t. 5 (1951), pp. 93 n. 3. 221. 222. 230 n. 16; — R. Schlötterer, *Aufgaben und Probleme bei der Erforschung der byz. Musiktheorie*, in: *Actes du Xe congrès Int. d'Et. Byz.*, Istanbul, 1957, p. 288. — J. Raasted, *Intonation Formulas and mo-*

dal Signatures in Byzantine musical Manuscripts, Copenhagen, 1966, pp. 42-43. — Devreesse, *Fonds*, pp. 209. 240. 413. 457. — F. de Meeûs, *Musique byzantine*, in: *Scriptorium*, t. 24 (1970), p. 93. — Naoumides, loc. supra cit. — Hannick, art. supra laud. — Id. apud Hunger, *Literatur* II, pp. 186. 196. 200. 201. 206. — Alpers, *Lexikon*, p. 33, num. 115.

INTEG. — Integ. chartaceum membrana flava obductum. Dorso impressa sunt stemmata Leonis XIII papae (1878-1903) et J.P. Pitrae card. bibl. (1869-1889).

873. (olim 954) miscellaneus saec. XIV in. et saec. XV in., chart. (ff. I-II membranacea), mm 243 × 163, ff. II. 298 (+ 298^a).

MAT. — Omnia folia satis bonae notae. Ff. I-II membr. postea add. scriptura vacant. In ff. 264-268 pars exterior abscisa et charta saec. XV adglutinata est; in ff. 267-268 partem externam Marcus scriba saec. XV supplevit (v. infra SCRIPT.).

ANNOT. POST. — F. I adglut. est tessera: *Compendiu(m) dictionu(m) veteris et novi testamenti*. 954.

BIBL. — Codicem breviter memorant Legrand, *Bibl.* t. II., p. XXVII. — Sickenberger, *Aus römischen Handschriften über die Lukaskatene des Niketas*, in: *RQ*, t. 12 (1898), p. 59 n. 1; — Id., *Lukakastene*, p. 17; — Sajdak, *Historia*, loc. infra cit.; — Mercati, *Notizie*, p. 161 n. 2; — Alpers, *Lexikon*, op. p. 33; — De Marinis, op. supra laud.; — Devreesse, *Fonds*, p. 155. — Salmon, supra laud. — Naoumides, loc. infra cit.

INTEG. — Integ. ligneum corio castaneo obductum cum incisionibus figurisque modo Graecorum confectum (cf. De Marinis, *Legatura* t. 1, p. 36, nr. 2668). Olim fibulis munitum quorum vestigia supersunt. Tegumento anteriori adglut. est membr. continens fragmentum breviarii latini saec. XII (Dominica infra octavum Natalis domini ad matutinum et ad laudes) neumatibus Beventanis instructi (cf. P. Salmon, *Les manuscrits liturgiques latins de la Bibliothèque Vaticane*, t. V, Città del Vaticano, 1972, n. 154, p. 38).

I (ff. 1-268) saec. XIV a.m.

<Zonaræ lexicon>, tit. συναγωγή λέξεων συλλεγεῖσα ἐκ διαφορῶν βιβλίων παλαιᾶς τε φημὶ γραφῆς καὶ τῆς νέας καὶ αὐτῆς δήπου τῆς θύραθεν (ed. Tittmann, *Lexicon*); de recensione v. Naoumides, *Shorter Version*, p. 487. — Ff. 150^v et 214 scriptura vacant.

FASC. — 28 quat., 1 ternio (ff. 264-268) ultimo folio avulso.

CHART. SIGNA. — ¹ (e.g. f. 22, 263) avis ut videtur (conferri potest cum Mošin 6612: *Lucca 1335*; ² (e.g. f. 218) littera L (cf. Mošin 5299, Briquet 8276: *Bologne 1295*).

SCHEM. — Spatium scriptum: mm 195/200 × 200, linn. 33-39.

SCRIPT. — Ab uno scriba exaratus.

ORNAT. — F. I supra titulum fasciola eodem atramento flavo ac textus exarata. Litterae initiales lemmatum grandiores rubroque colore depictae.

ANNOT. — F. 150^v a scriba codicis, sub forma monocondylii οὐδὲν λείπει ὧδε (sic) λήθη ἐγένετο (καὶ) εἰάθη: (καὶ) συγγνωμέντωσαν οἱ εὐρίσκοντες, et ab eodem f. 214 οὐδὲν λείπει. ἀλλὰ λήθη(ει) γέγονε monocondylio carente. F. 232 lector quidam in marg. ext. colore rubro add.: *require antea librum ποίημα et invenies de ῥαψωδία* (quod attinet ad lexicis lemma ῥαψωδία). F. 268^v lectoris eiusdem precatio κ(ύρι)ε Ι(ησο)ῦ Χ(ριστ)ῆ υἱὲ καὶ λόγε τοῦ θ(ε)οῦ τοῦ ζῶντος βοήθησον νὰ γράψω καλὰ γράμματα, necnon conscribillationes aliae nullius momenti. In eodem folio (codicem invertite) manu saec. XIV: ἄκοσμα τὰ κόσμια τοῦ κόσμου τούτου εὐ... τὰ μέλλοντα καὶ ἐνεστῶτα. Τὸ β νικό. Prima verba (scil. ἄκοσμα τὰ κόσμια τοῦ κόσμου τούτου) librarius partis II codicis iteravit.

Poss. — F. 268 invenitur nomen Δημήτρ(ιος), qui vix est idem atque Demetrios Cydones (cf. Mercati, *Notizie*, p. 161 n. 2).

II (ff. 269-298) saec. XV in.

1 (ff. 269-272) <Excerpta e Ps.-Oecumenii catena>, tit. Ἑρμηνεία λέξεων τῶν ἐν τῷ ἀποστόλῳ Παύλῳ ἐκφερομένων, ed. Chr. F. Matthaei, *Glossaria graeca minora et alia anecdota graeca* (t. I), Mosquae, 1774, pp. 68-95, et Boissonade, *Anecdota graeca*, t. III, pp. 339-353 sed codex noster valde ab ed. Matthaei differt eandemque fere versionem praebet atque editio Boissonadii (v. infra cod. 875, ff. 286^v-289); cf. etiam K. Staab, *Die Pauluskatenen*, Rom, 1926, pp. 172-173.

2 (f. 272^{r-v}) <Glossae Tzetzae et Moschopuli> in Hesiodi opera et dies (λέξεις ἐκ τῆς Ἡσιόδου βίβλου), inc. ἄφατοι οἱ ἄδοξοι (cf. Th. Gaisford, *Poetae minores graeci*, t. 2, Lipsiae, 1823, p. 35, 8), des. νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης (cf. Gaisford, l.c., p. 35, 8 et 426, 11); eadem glossas invenies e.g. in codd. Vat. gr. 9, f. 305^v, 875, ff. 321-321^v, Barocc. 68, f. 80^v, Barocc. 72, f. 149, Par. Coisl. gr. 346, f. 287.

3 (ff. 272^v-277^v) <Michaelis> Pselli de re grammatica ad Constantinum Monomachum versus politici (ed. Boissonade, *Anecdota Graeca*, t. III, pp. 200,1 - 228,2); idem versus exstant etiam in codd. Vat. gr. 875, ff. 315-321 et Vat. gr. 1584, ff. 112-121. Animadvertendum est in titulo Psello non praenomen Michaelem, sed Manuelem tributum esse.

4 (ff. 277^v-292^v) Nicetae qui dicitur Serrarum (tit. τοῦ τῶν Σερρῶν πόνημα Νικήτα) <canones de re grammatica>. V. et supra cod. 868 ff. 249-264^v necnon infra cod. 875, ff. 297-312. Eiusdem rei veteres editiones et alios codices invenies apud Sajdak, *Histo-*

ria, pp. 175-176 et 304. ¹ (ff. 277^v-278) <rhythmi de duodecim deorum epithetis> (ed. Studemund, *Anecdota*, pp. 274-279); ² (f. 278) <troparia nonnulla de re grammatica> ³ tria <πρὸς τὸ> ἐπεφάνη σήμερον, inc. τὸ λαμπρὸν ἀνέζευξε, des. πάρεσχεν ἢ κέλευσις. (duo priora ed. Tittmann, *Lexicon*, p. XV) ⁴ unum troparium <πρὸς τὸ> ἀληθῶς ματαιότης, inc. ὑπαπῆει τὸν βίον, des. ἐξέβη τε συντετάχθωσαν; ⁵ (ibid.) <mariam nomina>, <ἐξαποστειλάρια πρὸς τὸ> γυναῖκες ἀκουτίσθητε (ed. Cohn, *Rhythmi*, pp. 655-657); ⁶ (ibid.) <aliud ἐξαποστειλάριον de re grammatica>, inc. σημαίων γράμμα, des. τὰλλα σμικρῶν (ed. cit. p. 656 in apparatu critico); ⁷ (ff. 278-278^v) stichera <tria de re grammatica πρὸς τὸ> ἔδωκας σημείωσιν (ed. Cohn, op. laud., p. 656 in calce); ⁸ (f. 278^v) <sticheron de nominibus fluviorum>, inc. Αἴσηρος καὶ Αἴσηπος, des. ποταμῶν τὰ ὀνόματα (ed. ibid., pp. 656-657); ⁹ (ibid.) <de montibus> inc. Ὠγυρις, Ἀρέθουσα, des. ταῦτ' ὄρεα (ed. ibid., pp. 657-658); ¹⁰ (ibid.) <de urbibus> inc. πόλεων ὀνόματα, des. καὶ Μαντίνεια (ed. ibid. pp. 658-659); ¹¹ (ibid.) <de gentibus>, inc. Κίκωνες καὶ Καύκωνες, des. καὶ ἡμίονες ἔθνεα (ed. ibid., pp. 659-660); ¹² (ibid.) <de gemmis>, inc. λίθος τὸ τοπάζιον, des. καὶ σαρδόνυξ λογύριον [sic] (ed. ibid., pp. 660-661); ¹³ (ff. 278^v-285) Canon <de re grammatica>, inc. εἶδος τὰ ὀξύτονα, des. τὴν ἐλπίδα ἀνέθηκα (duo priora canonis troparia ed. Cohn, op. cit. pp. 662-664, cf. Egenolf, *Die orthogr. Stücke*, p. 28); ¹⁴ (ff. 285-290^v) alius canon <de eadem re>, inc. τὸ ἀ' τὴν κατ' ἀρχὰς ἀσπάζεται, des. τῆς σωτηρίας τὴν ἐξέτησιν. Subsequuntur preces in <Nicetam> episcopum nec non (ff. 290^v-291) duae in scribam Marcum, eiusdem formulae atque in cod. Vat. gr. 875, f. 312 (scriba Stephanus); cf. infra «SCRIPT.»; ¹⁵ (ff. 291-292^v) versus iambici de eodem argumento (εἰς τὸ αὐτὸ πόνημα), inc. πέδον τιθῆνδον ἀκρίβου, des. τὴν εἰράδα γράφων δὲ διφθογογράφει (cf. Egenolf, *Die orthographischen Stücke*, p. 29, qui memorat cod. Laur. plut. 57, 26, f. 82^v ubi versus Michaeli Psello tribuuntur; idem versus exstant in codd. Vat. gr. 1341, f. 201, 1584, f. 193 et Patm. 110 e quo priores septem ed. I. Sakkelion, Πατριακὴ βιβλιοθήκη, ἐν Ἀθήναις, 1890, p. 66; ¹⁶ (ff. 292^v) alii versus politici de verbis quae dicuntur αὐθυποτακτικά mutili in fine, quorum specimen primus ed. I. Bekker, *Anecdota graeca*, t. III, Berlini, 1821, p. 1090; plene ed. Sp. Lampros, Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου περὶ ῥημάτων αὐθυποτακτικῶν στίχοι πολιτικοί, in: *NE*, t. 16 (1922), pp. 192,1-193,14 (τετάχθω τε); in omn. codd. quibus utuntur edd. versus Ioanni Tzetzae tribuuntur. - Ff. 293^{r-v}, 295-298^v scriptura vacant.

Ff. 294^{r-v}, et 298^a (operculo adglut.) continent fragmentum

chart. (saec. XIII ca.) cuiusdam commentarii latini in Cod. Iustinianum (cod. 9, 24-31).

FASC. — 4 quaterniones, 1 ternio, f. 293 singul. adgl., ff. 295-298 binio.

CHART. SIGNA. — bucina (ut Briquet 7684: *Padova: 1416-20*) passim; ff. 295 et 297 incus (ut Briquet 5954: *Palermo 1416-1424*).

SCHEM. — Spatium scriptum: mm 190/195 × 100, linn. 35-36.

SCRIPT. — Haec codicis pars a Marco quodam exarata esse videtur, cf. duas preces ff. 290^v-291: ^a δέσποινα ἀγνή θ(εοτόκ)ε ἡ κατὰ σάρκα τ(ὸν) σ(ωτήρ)α καὶ δημιουργὸν τῶν ἀπάντων γενήσασά τε (καὶ) γαλουχήσασα τὸν οἰκέτην Μάρκον δὲ εἰς τὸ μανθάνειν ἐνδυνάμωσον ^b πάντες οἱ στροβοῦντες τὸ ὄμμα ἐν τοῖς τοιούτοις λο- γυδρίοις εἴτε καὶ τὴν χεῖρα κινουῦντες καὶ τὴν γραφίδα πυκνῶς συσσελιόντες (καὶ) πρὸς τὸ γράφειν σπεύδοντες εὐχεσθε Μάρκον γε τὸν ἄθλιον.

ORNAT. — Litterae initiales grandiores rubro pallidior exaratae, in titulis etiam florum foliorumque more ornatae. In marg. ff. 269 et 272^v depictae sunt cruces fasciolis formatae; in marg. ff. 277^v et 278^v nodi.

874. (olim 956) saec. xv in. (ff. 1-102) et saec. xiv ex. (ff. 103-273), chart. (f. 274 membr.), mm 260 × 185 (novae plagulae quibus veteres adglut.) et mm 220 × 145 (forma pristina), ff. 274 (+ A, 1^a, 131^a, 132^a). Codex nunc in tomos duos divisus.

1 (ff. 1^a-102) <Zonarae lexicon> sub titulo (diverso ab aliis codd.) ἔρανος λέξεων ἐκ τῶν ἔξωθεν φιλοσόφων καὶ τ(ῶν) καθ' ἡμᾶς διδασκάλων; des. mut. περὶ τὸ ἀρῶ ὡς πλήθω (ed. Tittmann, *Lexicon*, p. 309, lin. 13). — F. 102^v scriptura vacat. Pars inferior ff. 90 et 91 avulsa.

2 (ff. 103-107^v) <Anonymi glossarium> quod excerptum esse videtur e Cyrilli et Zonarae lexicis, mutilum in initio quibusdam plagulis avulsis fortasse etiam in fine post ultimam vocem, in f. 107^v spatio vacuo relicto; inc. ἀρχίκλοπος ὁ ἀρχαῖος κλέπτῃς, des. <ἀ>φανανθήσομαι ξηρανθήσομαι καὶ ἀφάνει ὁμοίως τοὺς ἀλλοτρίους ἀμῶν στάχυας · τούτους ἐν ξύλω δῆσας, ἀφάνει.

3 (ff. 108-240) <Glossarium>, eiusdem generis ac praecedens cui multae voces communes sunt, in initio mutilum, inc. ἀτμῖς ἀναθυμίασις ἄκρον πυρός, des. ὦ, τῶ ἰδίω: ὦ, ὦ τινη: ὦψατο. Desunt, non solum, ut diximus, in initio nonnullae plagulae, sed etiam in fine litterae Γ (post γρυπανίζων f. 122^v) ita ut voces incipientes a littera Δ necnon primae litterae Ε (usque ad ἐπιδήμιος in f. 123) desiderentur. Aliae plagulae, ut 114, 119, 120, 131^a, 132^a, 152, 202,

203, 204 magno cum textus detrimento delaceratae partimque vel fere omnino avulsae sunt. Auctum est lexicon diversis vocibus ex aliis glossariis excerptis et ab eodem scriba aut a posterioribus lectoribus marginibus additis.

4 Varia lexicographica, scil. ¹ (f. 240^v) ventorum nomina; ² (ibid.) nomina mensium apud Aegyptios, Graecos, Athenienses et Iudaeos (cf. Ioannes Damascenus, *Fragmenta*, PG 95, col. 237); ³ (ff. 240^v-241) nomina sanctorum e canone sabbati τῆς τυρινῆς excerpta (cf. Τριώδιον κατανοητικὸν περιέχον ἅπασαν τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ ἀκολουθίαν τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς, ἐν Ρώμῃ, 1879, pp. 87-97), inc. Ἀβακυρῆς, Ἀβράμιος, des. Χαιρήμ(ων), ὦρ; ⁴ (f. 241) nomina dactylorum; ⁵ (ff. 241-241^v) <glossae nomicae> inc. ἀδνοῦμιον κατ' ὄνομα διέρχεσθαι, des. φούρτη ἀγωγή κατακλεπτικῶν εἰς τὸ διπλοῦν (de his glossis v. L. Burgmann, *Byzantinische Rechtslexika*, in: *Fontes Minores*, t. II, Frankfurt, 1977, pp. 87-146); idem initium atque in Ambr. gr. 364 (F 121 sup.), f. 345^v et gr. 687 (Q 87 sup.), f. 8^v.

5 (ff. 242-251^v) Tractatus astronomicus de caelo, terra, sole, luna, stellarum annis et diebus, sub tit. διήγησις οὐ(ρα)-νοῦ καὶ γῆς, (ἡλίου) καὶ (σελήνης), ἀστέρων τε χρόνων καὶ ἡμερῶν, inc. ὁ οὐ(ραν)ὸς θεοῦ κελεύσει δίκην δέρρεως ἐκτίσθη, des. ἡ γὰρ ἰβ' εἰς ὕψος οὔσα πόδας οὐκ ἔχει, i.e. finis epistulae quam dabit Dionysius Philippo regi ut exst. in codd. Ambr. gr. 325 (F 12 sup.) et Par. gr. 854 (cf. ed. in *Catal. codd. Astrol. gr.* V, 3. Bruxelles, 1920, p. 76 et app. crit.). Sequuntur (f. 252) ab eodem scriba exarata ¹ duodecim zodiacorum nomina (cf. Ioannes Damascenus, *De fide orthodoxa* II, cap. 7, apud PG 94, 892 C; B. Kotter, *Die Schriften des Iohannes von Damaskos* II, Berlin-New York 1973 [*Patrist. Texte und Stud.* 12], p. 58) et ² Musarum nomina; notulas plus minusve similes ed. D. Bassi, *Nomina Musarum*, in: *Bollettino di filologia classica*, t. 4 (1897-1898), pp. 256-257. — De ff. 252^v-253^v v. infra «ANNOT.».

6 (ff. 254-259) <Matthaei hieromonachi Blastaris> de sancto paschate (ed. G.A. Rhalles - M. Potles, *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων*, t. 6, ἐν Ἀθήναις, 1859, p. 404, lin. 10 ab imo - 414, lin. 13 et 417, 1 ab imo - 419, 8 = PG 145, 65 D - 80 B et 84 D - 85 C, quae editio aliquantum a nostro codice discrepat). Similem tractatum ed. A. Mentz, *Beiträge zur Osterfestberechnung bei den Byzantinern*, Königsberg, 1906, p. 110, lin. 10 - 130, lin. 22. Subfigitur

(f. 259^v) <Canon paschalis> (cf. Rhalles - Potles, op. cit. p. 420^b = PG 145, 91 et PG 94, 239-240).

7 Varia chronologica et astronomica, scil. ¹(f. 260) de solis lunaeque cyclis, mensibus, diebus, horis, inc. γίνωσκαί (sic) ὅτι ὁ ἥλιος κυκλεύεται, des. ἰῆ(ἡμισυ) μοιρ(ῶν) καὶ οὕτως εὐρήσεις; ²(ff. 260^v-261) de lunae cyclorum subdivisione, inc. πρῶτος κύκλος ἡμέρ(αις) γ', des. ὁ ἰθ' ἡμέρ(αις) γ'; ³(ff. 261-273^v) cyclus decem novenalis lunae γένναν et ἀπόχυσιν definiens (cf. Vat. gr. 114, ff. 154-158), inc. ὁ πρῶτος κύκλος θεμέλιον ἡμέρας γ', des. ἀπόχυσιν τῆ λα' τοῦ ἰαννουαρ(ίου) ἐν ὥραις ἰδ' μοίραις ἰδ' (ἡμισυ).

Adglutinatum est in fine codicis folium rescriptum membr. (f. 274) ex alio manuscripto avulsum (mm 245 × 200):

SCRIPTURA RECENTIOR

¹(f. 274) canon paschalis, plus minusve similis ei qui exstat supra in f. 259^v, saec. XII scriptus; ²(f. 274^v) quinque tractatuli de rebus chronologicis et astronomicis a diversis saec. XIV manibus exarati.

SCRIPTURA ANTIQUIOR

Menaei mensis novembris XIV et XV fragmentum, saec. X aut XI, spatium scriptum mm. 220 × 140. Scriptura ita erasa est ut paucae tantum litterae legantur. Exstat autem in medio f. 274^v (quod re vera pars recta fuerat) hic titulus colore rubro exaratus: μηνὶ τῷ αὐτῷ ἰε̄ τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν Γουρία, Σαμωνᾶ καὶ Ἀβίβου ἡχο(ς) β. (v. Μηναῖα τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ, t. 2, ἐν Ρώμῃ, 1889, p. 161). Inter lineas vestigia notarum musicarum.

MAT. — Nonnulla folia haud optima notae ut supra diximus (v. num. 3 descriptionis). Omnia more fenestrae chartae recentiori singulatim adglutinata sunt.

FASC. — Foliis nunc separatim adglutinatis pristinum ordinem intellegere non potes. Vides interdum fasc. notas, scil. ια' (f. 83), γ' (f. 103), δ' (f. 108), ιε' (f. 163), ις' (f. 171), ιθ' (f. 195), κγ' (f. 229), κε' (f. 242), κη' (f. 260), κθ' (f. 272). Cum nota γ' (f. 103) notam ια' (f. 83) sequatur, dubium non est, quin duae partes diversae in unum codicem conflatae sint.

CHART. SIGNA. — ¹pluries inter ff. 1-102: trimontium duplici circulo circumd. (ut Briquet 11898: *Perpignan 1418*) ²pluries inter ff. 103-241: duo circuli cum cruce desuper (similis Mošin-Traljić 2056: *Dečani 1360/70*) ³ff. 245 + 253:

folium (ut Mošin-Traljić 3882: *Perpignan 1386*) ⁴f. 259 basiliscus (similis Mošin-Traljić 1056: *Split: 1388*) ⁵ff. 266 et 267 caper (similis Mošin-Traljić 1659: *Roma 1379*).

SCHEM. — Spatium scriptum: ^a(ff. 1^a-102) mm 150 × 90, linn. 24 ^b(ff. 103-241) mm 160 × 105, linn. 31 ^c(ff. 242-252) mm 160/170 × 100/110, linn. 21 ^d(ff. 254-259) mm 180 × 110, linn. 22-23 ^e(ff. 260-273) mm 170 × 120, linn. 18-19.

SCRIPT. — Scribae quinque: ¹(ff. 1^a-102); ²(ff. 103-241^v); ³(ff. 242-252); ⁴(ff. 254-259) ⁵(ff. 260-273).

ORNAT. — In lexicorum partibus litterae initiales rubro colore exaratae. In f. 1^a ante Zonarae lexicum fasciola in quam baculum inseritur.

ANNOT. — Codex annot. graec. et lat. a diversis manibus scriptis uberissimus. F. 1^a sententia quaedam: οἱ δὲ πρεσβύτεροι μνησικακοῦντες ἀλλήλοις ἢ καθ' ἑαυτὸν καὶ ὁμολογουμένην ἀγάπην ἐνδεξάσθωσαν ἢ ἀμφοτέρωθεν καθαιρεῖσθωσαν. ^be lexico duae voces (ἄχθη ἢ κρυμνῶδης; ἀκτὴ καὶ αἰγαλός). ^cd(omi)n(u)s Matheus de Ursinis in Cotanello (aut Cotarello) | b(e)n(e)fic(i)u(m) cano(nica)tus (et) p(rae)benda sanctae Marie in Cotanello (aut Cotarello) | (con)latum a d(omi)no Caldorio de Zabarellis vicedomino Sabini | Patavini sunt anni tres | ex quo habuit; nomina et rem non inveni apud C. de Cupis, *Regesto degli Orsini*, Sulmona, 1903. ^d(ab ead. m. ac not. praec.) Ieronimo de Ioh(ann)is da Roma. ^eΘομας σερβοπουλδς ο δε [lacuna] / αχατι πολεϊ τιν αθλειά. - F. 1^v ^a alia sententia: ἔθος τοῖς πλέουσιν καὶ ὀδιποροῦσι εὐχὰς ποιεῖσθαι καθ... | Πινδαρος σκόψας πiousιν τον ... (de hoc Pindari more v. Eustathium, *De vita et scriptis Pindari*, ed. E. Abel, *Scholiam recentia in Pindari epinicia*, I, Bud. et Berol. 1891, c. 9, p. 8, 19 et c. 22, p. 16, 17) / ἄν ἕκαστος ἐπινοεῖ ποιειτῆς μὲν ο αν(θρωπος) ἡδη τις εὐξασθαι | ἐπάνω τοῦ ὡς κατὰ τῶν ὑδάτων ἐπάνω των (cf. *Gen. 1, 1*) | κατὰ χερ· σωκερ ω λιβανοτοῦ | οὐδ' ἄπο τῆς τέχνης ριτορικῆς δηλ(ον) | προερεῖν id (e)st χερετῆσαι (sic pro χαιρετίσαι vel χαιρετῆσαι, de qua glossa cf. Stephanum, *Theol. l. gr.* VIII, col. 1224 s.v. χαιρετίζω) πως ειπε χερετῆσε. ^b(ab alia manu) de Origene, Ambrosio et Ario notulae (inc. ἐν Ἀλεξανδρεία ἐπὶ Σεβήρου βασιλείως, des. ἀπὸ τῆς Οὐαλεντίου καὶ Μαρκίωνος αἰρέσεως). - F. 107^v (in fine glossarii) εντιμοτάτο φρωνειμοτάτο καὶ πάσεις | τιμις αξιος αυθεντα εμι καὶ παλλεο|λωλογοε [sic!] εγο τον θεον παρακα|λω το πως να σε εβρι ἢ γαρ φι .. ενεγιασ (καὶ) χαρα (i.e. fortasse initium epistulae). - F. 241^v (in ora inf.) rationes accepti et expensi + ἐπάρελάβα ἄπο> τὸν φράκον δια κρασι (νομίσματα) ια' (ἡμισυ) | (καὶ) ἔδοκα τὸν λολῶ τζανί (νομισμάτων) β' (καὶ) ἔδοκα | τον μόδι(ον) σι(ταρίου) (νομισμάτων) β' κριθάρι μισάρι (pro μουζούρι) κ(οκκία) δ' |πα (lacuna) κ(οκκία) ε' <τρι κ(οκκία) δ' ραιστικὸν κ(οκκία) ε' | (f. 242, in ora inf.) εἰς τιρι κ(οκκία) β' | εἰς κρασι κ(οκκία) γ' | εἰς ψάρια κ(οκκία) β' | ἄλευρι κ(οκκία) ζ' (bis scriptum) ξιλὰ κ(οκκία) ε' (bis scriptum καὶ πάλιν τὸν δακτυλιδην κ(οκκία) ζ̄ το σαβα (lacuna) κ(οκκία) γ', (ibid., in marg. ext.) εἰς τιρι κ(οκκία) <ι> εἰς κρι(θάρι) κ(οκκία) ι' εἰς ψάρια <κοκκία> β'. - F. 252^v ^a verba latina graecis litteris scripta (σάτωρ, ἀρέπω etc.) ^b de tribus magis Γασπάς ἤφερον τὸν λιβανον | Μαρκιὸν ἤφερον τὸν χρυσὸν Παλδασῶς | ἤφερον τὸν σμύρνον. ἔκτρια κοισέκου | πόρτα πιθνόμενα. ρίγον σόρβη τούρα | μούρτου. πτώμενε πίου τά ται | κουντούκου (de tribus magis apud Graecos cf. E. Weigand, *Zur Datierung der kappadokischen Höhlenmalereien*, in: *BZ*, t. 36 [1936], pp. 362-369). Subsequitur christogramma (Ἰησοῦς Χριστὸς Νικᾶ). -

F. 253^a X(ριστ)ε̅ δ̅ θ(εδ)ς̅ ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς ἀμήν | ὁ πρωτέκδικος τῆς ἀγιωτ(άτης) μ(ητ)ροπ(ο)λ(εως) Χίου | ὁ πρωτέκδικας (sic) τις αγιοτατ(ης) μιτροπωλεως Χίου Ιω(α)ν(νης) | ὁ Χαμιχ(αήλ)?^b infra a diversis manibus bis scripta est precatio in Iesum Christum: X(ριστ)ε̅ δ̅ θ(εδ)ς̅ <ἡ>μῶν ἐλέησον ἡμᾶς. ^c In margine ἐντιμοταται | φρωνειμοταται | πασεις τιμεις αυθεν|τα εμι. παρακα|λο σε αυθεντα | να σειν-τειχεις τον | μισερα ποδοστά|τον διὰ τιν αφορ|μι εκινει (nec plura) scripsit ead. manus atque in f. 107^v. - F. 253^v ^a precatio in archang. Michaellem, inc. ση χαριται ἡμῆνασε τῶν ἀγγέλων ταξιαρχῆ. ^b de paschate legali: τὸ πάσχα τον (sic) νομικὸν ὁ θεῖος μωσῆς (κατὰ) τ(ῆν) ἰδ̅ τοῦ πρώτου σελινιακοῦ μηνὸς τελεῖσθαι νενομοθέτημ(εν) ο πρώτος δὲ μὴν ἐστίν (nec plura). - Sequuntur ab ea. m. nomina debitorum + χρε̅ ὅστι [i.e. χρεωστεῖ] με ὁ Νικορεζος κου(κκία) θ' | + χρε̅ ὅστι με Ιω(α)ν(νης) τοῦ προτομαστορου κου(κκία) ιβ' | + χρε̅ ὅστι με Διμητριῶς ὁ Τζαγγαρεῖς | κου(κκία) ις' / + χραῖ ὅστιμε η καρβου̅νενα κου(κκία) θ' - F. 273^v probationes calami. - Hic et illic in lexicorum partibus (e.g. ff. 15. 68^v. 153. 190. 202. 214) lector occidentalis voces quasdam graecas versione latina notavit.

NOT. ANT. - Plagulae A ante f. 1 adglut. sunt duae scidulae membr.: *lexicon 956*, et *Dictionariu(m) Grecolatinum 957* (alia manus posterior add.: 874. *Vat. gr. P. 1^a*) quod falso nostro codici tribuitur: patet enim ex inventariis Federici (*Vat. lat. 13191*, f. 94^v) et Dominici Ranaldi (*Vat. lat. 13190*, f. 294) numerum 957 eundem esse ac nunc 877.

BIBL. - Devresse, *Fonds*, p. 496.

INTEG. - Integ. chart. corio flavo obductum. Dorsis impressa sunt stemmata Pii IX pp. (1846-78) et J.B. Pitrae card. bibl. (1869-1889).

875. (olim 754) saec. XIII ex., chart. (orient.?) mm 257 × 180 (mm 257 × 167 forma pristina), ff. I. 334. Codex nunc in duos tomos divisus.

1 (ff. 1-286) <Zonarae Lexicon> sub tit. Συναγωγ(ῆ) λέξεων> συλλεγεῖσα ἐκ τῆς παλαιᾶς τε φημι γραφῆς <καὶ τῆς νέας>, (ed. Tittmann, *Lexicon*). Addidit scriba in fine (f. 286) quaedam excerpta e voce υ (τὸ υ μετὰ τὸ μ - τὸ υ μετὰ τὸ ω) necnon (atramento rubro pallescente) tractatulum de fide orthodoxa (inc. ἐὰν ἐρωτιθεις παρὰ τινος, des. καὶ προσκυνου̅σι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν), praefixa hac sententia: + ὁψώνι(ον) δ' ἄρα τι καλ(ὸν) ὄ φίλος. ἡ βίβλος ἦδε προὔ-τέθη λογεμπόρε. De lexicis recensione v. Naoumides, *Shorter Version*, p. 487. Auctum est lexicon in marginibus (raro inter lineas) uberri- mis vocibus ex aliis glossariis excerptis et explicationibus ad easdem voces pertinentibus opere duorum, ut videtur, virorum doctorum. In margine inf. f. 286 scripta sunt nonnulla de Christo, quae in quattuor evangeliiis canonicis non exstant, inc. οἱ ὄχλοι ἐν μέσον αὐτῶν ἔχοντες τὸν Χριστὸν, des. ὅτι προφήτης εἶ σὺ καὶ γινώσκεις τὰ πάντα.

2 (ff. 286^v-289) <Excerpta e Ps. Oecumenii catena> sub tit. λέ-ξεις τῆς πρὸς Ἐβραίους τοῦ μεγάλου Παύλου ἐπιστολῆς (ed. Chr. Fr. Mat-

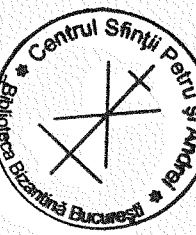
thaei, *Glossaria graeca minora et alia anecdota graeca* (t. 1), Mos- quae, 1774, pp. 59-85. V. etiam Boissonade, *Anecdota graeca III*, pp. 339-535, sed valde ab ed. Matthaei differt; cf. K. Staab, *Die Pauluskatenen*, Romae, 1926, pp. 172-173). Est ead. versio ac su- pra in cod. 873, ff. 269-272. In marginibus multa scholia; primum (f. 286^v) inc. ὃς ὢν ἀπαύγασμα (cf. Ebr. 1, 3) σημείωσαι ὅτι τὸ ἀπαύ- γασμα, des. καὶ οὕτως ὁ θεῖος χαρακτήρ τοῦ υἱοῦ, ultimum (f. 289, marg. inf.) inc. κρουσταλλῶδη καὶ οὐδὲν ἤττον πάλιν χειμερίου, des. ἀν- τίχειν πρὸς τὴν θερμότητα τῆς ψυχῆς.

3 (ff. 289^v-293^v) Glossae e carminibus Gregorii Nazianzeni ex- cerptae, tit. ἐκ τῶν ἐμμέτρων ποιημάτων τοῦ μεγ(ά)λ(ου) π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Γρηγ(ο)ρ(λου) τοῦ θεολ(ό)γ(ου) εἴτ' ἐκ τῶν ἐπῶν (τοῦ θεολόγου del.); inc. ὀπάζειν. παρέχειν, des. ἐνταφίων ἀλείας φιλοκαλείας (cf. I. Sajdak, *De codicibus graecis in Monte Cassino*, Krakowie, 1912, pp. 67-68, 92 qui specimina ex aliis codicibus excerpta praebet, et E. Follieri, *Ciriaco ὁ μελαῖος*, in: *Zetesis*, Antwerpen-Utrecht, 1973, p. 525). In marginibus voces ex alio lexico scriptae ab eodem viro docto qui add. scholia in Zonaram (v. supra).

4 (ff. 293^v-294) <Anonymi cuiusdam verae fidei definitiones, Gregorio Nazianzeno tributae>, tit. σύνοψις ἀκριβεστάτη τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως (Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου add. al. m.) ed. T. Sinko, *De traditione II*, pp. 39-40; cf. Sajdak, *Historia*, p. 237 et F. Lefherz, *Studien zu Gregor von Nazianz*, Bonn, 1958, p. 67. Eiusdem viri docti atque in foliis praeced. scholia uberrima in mar- ginibus exstant, usque ad f. 297 marg. inf., ut videtur, inc. primum μία θεότ(ης) π(ατ)ῆρ υ(ι)δ)ς̅ πνεῦμα, des. ultimum ζήτ(ει) ἐκ παρθένος τ(ὸν) ἀναβαθμόν.

5 (ff. 294-296^v) <Germani II Constantinopolitani patriarchae> epistula ad <Gregorium IX> papam, sub tit. ἐπιστολή πρὸς τὸν πάπαν, ut exstat etiam in cod. Vat. gr. 1409, ff. 258^v-260 (ed. Mansi, *Sacrorum Conciliorum collectio...*, t. 23, Venetiis 1749, coll. 48-56; cf. K.-H. Uthemann, *Der Codex Vaticanus gr. 1409. Eine Beschreibung der Handschrift*, in: *Byzantion*, t. 53 [1983], pp. 650-651).

6 (f. 296^v) Gregorii Nazianzeni de genealogia Christi, tit. τοῦ μεγάλου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ θεολόγου πε(ρὶ) γενεαλογίας Χ(ρι- στο)ῦ, inc. ἀνάπασιν (sic) δὲ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Χριστοῦ, des. ἔσχατος Ἰω- σήφ, ὃς ἐδόκει πατήρ τοῦ Χριστοῦ (cf. Sinko, *De traditione II*, p. 43 n. 1, et M.Th. Disdier, in: *EO*, t. 30 [1931], p. 491; cf. infra f. 322).

7 (ff. 297-312) *Nicetae qui dicitur Serrarum* (τοῦ τοῦ Σερρών πόνημα Νικήτα τόδε) <canones de re grammatica> eodem ordine atque in codd. Vat. 873, ff. 277^v-291^v et 868, ff. 249-264^v, multis scholiis in marginibus aucti ad rem autem ut puto non spectantibus quia nonnullis add. est « ἐρμηνεία »; pertinent immo ad fidei definitiones supra f. 293^v-294 laudatas. De veteribus editionibus necnon de aliis codd. disseruit Sajdak, *Historia*, pp. 175-176 et 304. ¹ (f. 297) <rhythmici de duodecim deorum epithetis> (ed. Studemund, *Anecdota*, pp. 274-279); ² (f. 297^v) <troparia nonnulla de re grammatica>: ^a tria <πρὸς τὸ > ἐπεφάνη σήμερον, inc. τὸ λαμπρὸν ἀνέζευξε, des. παρέσχεν ἡ κέλευσις (duo priora ed. Tittmann, *Lexicon*, p. XV); ^b unum troparium <πρὸς τὸ > ἀληθῶς ματαιότης, inc. ὑπαπῆει τῶν βίων (sic), des. ἐξέβη τὲ σύντετάχθωσαν (sic); ³ (ibid.) marium nomina <ἐξαποστειλάρια πρὸς τὸ > γυναῖκες ἀκουτ(ισθητε) (ed. Cohn, *Rhythmici*, pp. 655-657); ⁴ (ibid.) <aliud ἐξαποστειλάριον de re grammatica>, inc. σημαίνων γράμμα, des. τᾶλλα συμκρύνεις (ed. cit. p. 656 in apparatu critico); ⁵ (ibid.) stichera <tria de re grammatica πρὸς τὸ > ἔδωκες σημείωσιν (ed. Cohn, op. cit., p. 656 in calce); ⁶ (ff. 297^v-298) <sticheron de nominibus fluviorum>, inc. Αἴσαρος καὶ Αἴσιπος, des. ποταμῶν τὰ ὀνόματα (ibid., pp. 656-657); ⁷ (f. 298) <de montibus>, inc. Αἴγυρις (ed. cit. Ὠγυρις), Ἀρέθουσα, des. ταῦτ' ὄρεα (ibid., pp. 657-658); ⁸ (ibid.) <de urbibus>, inc. πόλεων ὀνόματα, des. καὶ Μαντίνεια (ibid. pp. 658-659); ⁹ (ibid.) <de gentibus> inc. Κίκωνες καὶ Καύκωνες, des. καὶ ἡμίονες ἔθνεα (ibid., pp. 659-660); ¹⁰ (ibid.) <de gemmis>, inc. λίθος τὸ τοπάζιον, des. καὶ σαρδώνυξ λιγύριον (ibid. pp. 660-661); ¹¹ (ff. 298-305^v) canon <de re grammatica>, inc. εἰ ὅς τὰ ὀξύτονα, des. τὴν ἐλπίδα ἀνέθηκα (duo priora canonis troparia ed. Cohn, op. cit., pp. 662-664, cf. F. Egenolff, *Die orthogr. Stücke*, p. 28); ¹² (ff. 305^v-312) alius canon <de eadem re> inc. τὸ α' τὴν κατ' ἀρχὰς ἀσπάζεται, des. τῆς σωτηρίας τὴν ἐξέτησιν (cf. Egenolff, op. cit., p. 28). Subsequuntur (f. 312) precatio in <Nicetam> episcopum nec non duae preces in scribam Stephanum, eiusdem formulae atque in cod. Vat. gr. 873, f. 291 (in Marcum); cf. et infra SCRIPT.

8 (f. 312^{r-v}) <de vocibus animalium> (cf. Bancalari, *Sul trattato*, pp. 88-89 et Studemund, *Anecdota*, pp. 288 et 290).

9 (ff. 312^v-313) Catalogus imp. Constantinopoli regnantium usque ad annum 1204, in duobus columnis divisus; addita sunt f. 313 in ora sup. et in margine nomina imp. Iohannis Vatatzis et Michaelis. In ora sup. 312^v scholion de Constantinopoli, nova Roma, condita, nec non de Hagia Sophia.

10 (ff. 313-315) In duobus columnis divisi Iohannis Geometrae hymni I-IV in beatissimam Dei genetricem (ed. I. Sajdak, *Ioannis Kyriotis Geometrae hymni in ss. deiparam*, Posoniae, 1931, 61-78; cf. ibid. p. 12) partim, nescio cur, rubro colore scripti.

11 (ff. 315^v-316) <Ignatii diaconi tetrasticha> quae inscribuntur περὶ τῶν ὑπονοούντων φοβεῖσθαι τοὺς μικρότερους. μῦθοι Αἰσώπου, inc. Λέοντος ὑπνώττοντος αὐχένος μέσον, des. ἰατρικῆς μετῆλθον ἔργ' ἀναξίως (ed. C.F. Müller in: O. Crusius, *Babrii fabulae Aesopaeae*, Lipsiae, 1897, nr. 4,1 - 21, 4, pp. 265-272). Desiderantur in codice nostro tetr. 10, 12-14 16, 19.

12 (ff. 316-321) Michaelis Pselli versus politici ad Constantinum Monomachum de re grammatica (ed. Boissonade, *Anecdota Graeca* III, pp. 201,1 - 228, 2). In marginibus scholia ad textum non pertinentia: primum (f. 316^v marg. sup.) θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον (cf. Μηναιῖα, Γ', p. 73); τοῦ κυρίου ἐν εὐαγγελίῳ εἰπόντος ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς βλέπουσιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου (cf. Matth. 18, 10), πῶς ὁ μελωδὴς τοῦτο εἴρηκε. φαμέν οὖν ὅτι ὁ μὲν Χριστὸς εἶπε τοὺς ἀγγέλους τὸν θεὸν ὄραν· διόλου γὰρ παρεστῶτες αὐτῷ καὶ λειτουργοῦντες ὄρωσι πάντως αὐτὸν ἄυλοι ὄντες τὸν ἄυλον, καὶ μὴ κατὰ τὴν θειοτάτην ἀυλίαν αὐτοῖς τὸ ἄυλον. ὁ δὲ μελωδὴς μὴ τολμᾷ ἀτενῆσαι τοὺς ἀγγέλους ἔφη· (cf. Μηναιῖα, Γ', p. 73) ἄλλο μὲν γὰρ scil. scholion in hirmum odes 9° canonis 4 ianuarii (v. Μηναιῖα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ, tom. Γ', ἐν Ῥώμῃ 1896, p. 73); ultimum (f. 321^r marg. sup. et ext.) παγγέλαστος γέγονεν ὁ (τι) ἔμεσεν πάντας. ἐξέρασεν τοὺς πάντας νεκρωθέντας· ἐπεὶ γὰρ παθῶν ὁ κύριος ἔθαν (εν) καὶ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς τὸν ἄδη κατῆλθεν συνούσης ταύτης καὶ τῆς θεότητος, κατασχεῖν αὐτὴν ὁ ἄδης οὐκ ἠδυνήθη· διὸ καὶ μόνον αὐτὸς ἀνέστη ὁ κύριος, ἀλλὰ καὶ πάντας τῶν ἐκεῖ κατεχομένων δεσμίων ἔλυσεν καὶ ἀνέστησεν. τῷ τηροῦν τοὺς πάλαι νεκρωθέντας τῇ πλάνῃ ἤμεσεν ὁ ἄδης· πάντας δὲ εἶπεν, δηλαδὴ τοὺς πιστεύσαντας, οὐχ ὅτι πάντες τὴν αἰσθητὴν ζωὴν ἐζώθησαν (sic), ἀλλ' ὅτι διὰ τῆς πίστεως καὶ τοῦ αἵματος Χριστοῦ καθαρθέντες τῆς ἁμαρτίας δι' ἧς τῷ ἄδη δεδούλονται (sic) τῆς ἐκεῖνου (sic) δυναστείας ἐλύθησαν τῇ δυνάμει Χριστοῦ ἐλπίδος τῆς ἀναστάσεως καὶ τὴν νοητὴν ζωὴν ἐζώθησαν scil. scholion in triodium sabbati sancti (cf. e.g. Τριώδιον, ἐν Ῥώμῃ 1879, p. 737; simillima etiam in S. Sophronii patr. CP. triodio, PG 87, col. 3948 A 14-B 2).

13 (f. 321^{r-v}) <Glossae Tzetzae et Moschopuli> in Hesiodi op. et dies (λέξεις ἐκ τῆς Ἡσιόδου βίβλου), inc. ἀφατοι, ἀδοξοι, des. νῆματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης. Cf. quae scripsimus de eod. textu supra ad Vat. gr. 873, f. 272.

14 (f. 321^v) <de b. Mariae virginis nominibus> ed. Boissonade, *Anecdota Graeca* III, p. 39 n. 4; cf. et *RE* s.v. Aphroditianos (E. Schwartz). Scholion in marg. externo f. 321^v, partim evanidum des. ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι μὲν ἐτῶν ἐμετέστη; scholion in marg. inf. f. 321^v inc. πάλαι μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου προώρισται τοῦ θεοῦ ἐνανθρώπησις, des. γενέσθαι εἰς αὐτὴν προωρισμένην τὴν καί... (alia erasa).

15 (f. 322^{r-v}) **Gregorii Nazianzeni** de genealogia Christi, tit. τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ θεολόγου πε(ρὶ) γενεαλογίας Χ(ριστοῦ) λόγ(ος) πρῶτος. ζήτει δὲ τὸν δεύτερον ὀπισθεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν πάπαν, inc. πόθεν μὲν ὁ μέγας Ματθαῖος (cf. Sinko, *De traditione* II, p. 43 n. 1 et Disdier, *EO* 30 [1931], p. 491). De tractatus altera parte v. supra f. 296^v. Scholiorum marginalium primum (f. 322 marg. sup.) inc. καὶ ἄλλως ἐν τῷ πρώτῳ χρηματισμῷ θεσπίζων ὁ Γαβριήλ, des. συνίσταται ὅτε ἐξ αὐτῆς γεγεννημένος Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς καὶ θεός, ultimum (f. 322^v) inc. τί λέγει ὅτι τὸ σοῦτον (sic) ἔχοντες προκείμενον, des. καὶ μακροθυμίας τρέχοντες τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς.

16 (ff. 323-334) **Theophylacti Simocatae** (Θεοφυλάκτου ἀπὸ ὑπάρχων Σιμοκάτου cod.) epistulae morales, rusticae, amatoriae (ed. Zannetto, Lipsiae, 1985, [*Teubneriana*]), cum uberrimis scholiis in marginibus. Hic codex epistulas hoc ordine praebet: 1. 3. 2. 4-25. 27. 26. 28-65. 68. 71. 73-85. Sequuntur (eiusdem?) ep. sed deest in cett. codd. inc. ἀφίκετό μοι ἡ αἴλουρος, des. πικραῖς ταῖς ποναῖς ἀμειψόμεθα (ff. 333^v-334), et alia (f. 334), sc. <S. Basili> ad Modestum eparchum (ep. 279 ed. Courtonne, Paris, 1966), quae in codice Theophylacto adscribitur. Cf. et G. Zannetto, *La tradizione manoscritta delle epistole di Teofilatto Simocatta*, in: *BPEC*, t. 24 (1976), pp. 64-86, qui hunc codicem ignorat. Scholiorum marginalium primum (f. 323) inc. mut. τι λέγει ὅτι (quae sequuntur partim evanuerunt), des. καὶ ἐξ ἴσης ἀπολαύσουσιν πάντες οἱ αὐτοὶ τὰ ἀγαθὰ θεοῦ, ultimum (f. 334 marg. sup.) ... καὶ καταστάσει ἵνα ἐσμέν ἠνωμένοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ ἀγαθῷ θεῷ τοῦ ἀξιόσαντος ἡμᾶς καταλαβεῖν τοῦ ὄχρου τοῦ αὐτοῦ καὶ ζωοποιῦ σώματος καὶ αἵματος νῦν καὶ αἰεὶ.

17 (ff. 334-334^v) <Excerpta e Procli diadochi> de forma epistulari, tit. χαρακτηριστικὰ ἐπιστολῶν καὶ παραδείγματα τούτων, inc. ἐπιστολή ἐστὶν ὁμιλία ἐγγράμματος, des. καταχῶσαι δεῖ σε αὐτὸν ἥπερ τοῖς πᾶσι μισεῖσθαι (cf. Hercher, *Epistolographi Graeci*, pp. 6-13). Tractatus multis in locis discrepat ab ed. laud.

18 (f. 334^v) <Philoponi cuiusdam epigrammata duo> ¹ στίχοι ἱαμβικοί εἰς τὸν κανόνα τῆς μεγάλης σαββάτου (ed. Miller, *Manuel Phi-*

les, Carmina II, p. 420, num. 60); ² στίχοι ἱαμβικοί εἰς τὴν δεσπότου ἑορτήν, in fine mutili et discrepantes ab editione (ibid. 421, num. 61), cf. A.D. Kominis, *Τὸ Βυζαντινὸν ἱερὸν ἐπίγραμμα, ἐν Ἀθήναις*, 1966, 30 n. 3.

Codici tractatus et additamenta insunt de variis rebus scripta pro parte ab eodem viro docto qui marginibus multa scholia iniecit. ¹ (f. 76^v) de tonitru atque aliis caelestibus, inc. ὁ χιῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμενος, des. μὴ πένης εἶ ἀλλὰ πλούσιος εὐθύς; succedit in calce notula de eadem re a manu alterius viri docti scripta; ² (f. 167) de prosodia, cum scholiis in calce, inc. προσωδία ποία ἐγγράμματος φωνῆς. Excerpta esse videntur e scholiis in Dionysii Thracis artem grammaticam ut cognoscas ex init. supra cit., quod invenies apud A. Hilgard, *Grammatici graeci*, t. IX, Lipsiae, 1901, p. 129; ³ (f. 167^v) philosophica quaedam de anima et de organo; ⁴ (f. 255^{r-v}, a manu recent.) h o r o l o g i u m s. Basili in initio et fine mutilum (ed. Ὀρολόγιον σὺν θεῷ ἀγίῳ ... τῆς μονῆς τῆς Κρυπταφέρρης, t. II, Romae, 1772, p. 221 (psalmus IV) usque ad p. 223, lin. 2 [ἄδη τις ἐ]). Hoc fragmentum saec. xv ca. errore glutinatoris huic codici insertum est; ⁵ (ff. 300^v et 301^v) commentaria ad Matth. 27, 46 (inc. τὸ γενόμενον σκότος), Ioh. 19, 30 (inc. Ἰεδών (sic) φησιν ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα τετέλεται), Matth. 27, 51 (inc. κράζη μεγάλη φωνῆ ὁ Ἰησοῦς).

Notula chronologica de Michaele Palaeologo in fine imperatorum seriei (f. 313) ab uno ex viris doctis qui scholia marginibus adscriperunt post imperatoris mortem addita demonstrare videtur codicem aut Michaele aut filio eius Andronico regnantibus exaratum esse. Codex in fine mutilus; desunt enim Philoponi carminis duo ultimi versus.

MAT. — Omnia folia haud bonae notae, oris cum textus detrimento laceratis atque charta translucida nunc flavescente obductis, laciniis chartaceis separatim adglutinata.

FASC. — Notae fasc. omnes supersunt primi et ultimi folii orae inf. adscriptae. In altero codicis volumine continuatur non solum notarum series (κβ' - μγ'), sed etiam fasc. 22-36 addita est in ultima quaque pagina nova series α' - ιε'; qua de causa codicem iam pridie in duo volumina divisum esse constat. Quaterniones 40 (ff. 1-320), 1 bifolium (ff. 321-322), 1 ternio (ff. 323-328), 1 quaternio duobus foliis in fine deperditis.

SCHEM. — Spatium scriptum: mm 200/205 × 125, linn. 32-36.

SCRIPT. — Codex ab uno eodemque scriba qui Stephanus vocatur in verbis supra f. 312 citatis exaratus est exceptis scholiis in quibus duas eiusdem aetatis manus discernere potes.

ORNAT. — In initio primi voluminis fasciolae titulo lexici praecedentes inter se iunctae nec non diversis coloribus (rubris, flavis, prasinis) exaratae, sed primi folii magna parte avulsa paene nunc deperditae. Aliis tractatibus praecedunt taeniolae rubro colore delineatae. Ff. 176. 181^v. 187^v. 202^v. 207. 214^v. 219. 219^v. 230. 244^v. 248. 259. 266^v. 271. 278. 281. 283 litterae initiales grandiores et diversis coloribus depictae. Genus ornamentum simile est codici Vat. gr. 1899.

BIBL. — Bancalari, Disdier, Lefherz, Naoumides, Sajdak, Sinko, Staab, Studemund, Zanetto opp. et locc. citt. — Pitra, Monumenta II, p. 246, sub numero 41, ubi codex falso citatus est (v. E. Bratke, *Das sogenannte Religionsgespräch am Hof der Sasaniden*, Leipzig, 1899, p. 85). — Legrand, *Bibl. gr. vulg.* II, p. XXVII. — Egenolff, *Orthographische Stücke*, p. 28. — J. Sickenberger, *Aus römischen Handschriften über die Lukaskatene des Niketas*, in: *RQ*, t. 12 (1898), p. 59 n. 1. — T. Sinko *O rękopisach mów św. Grzegorza z Nazyanzu w bibliotece wlokskiej*, in: *Eos*, t. 12 (1906) p. 102 et 103. — Id., *ibid.*, t. 15 (1909) p. 70. — Sajdak, *Historia*, p. 176, 237, 304. — Devreesse, *Fonds*, p. 155, 315, 415. — Alpers, *Lexikon*, p. 33, num. 117. — G. Zanetto, *Inventario dei manoscritti delle « Epistole » di Teofilatto Simocatta*, in: *Acme*, t. 35 (1982) p. 163.

INTEG. — Integ. chart. membrana flava obductum. Dorsum praebet scutum Pii IX papae (1846-78) et Antonii Tosti card. bibl. (1860-66).

876. (olim 958) saec. xv in. (ff. 3-8), xiv in. (ff. 9-115), xi-xii (116-117), chart., (f. I. 116-117 membr.), mm 212 × 148, ff. I. 117.

1 (ff. 3-4) Anonymi cuiusdam praeepta salubria, sub titulo ἐκ τοῦ Ὀριβασίου τοῦ ἰατροσοφιστοῦ ὑγιεινῶν παραγγελμάτων (ed. U. C. Bussemaker, *Poetae bucolici et didactici*, Parisiis, 1852, pp. 132-134). Carmen in hoc manuscripto plus versuum quam in ed. laud. habens consentit in fine cum ed. M. I. Gedeon, Ἐπισημείωσις εἰς τὴν ἐπιστολὴν Εὐγενίου τοῦ Βουλγαρέως, in: Ἐκκλ. Ἀλήθεια, t. 10, 1890, pp. 174-175, qui versus (e nescio quo codice) Michaeli Psello tribuit. De aliis edd. huius carminis cf. C. Denig, in: *Programm des Grossherzoglichen Gymnasiums zu Mainz*, Schuljahr 1898-99, pp. 21-22. Praeedit (f. 1) specimen ab alia manu poster. scriptum canonis paschalis. — F. 2^{r-v} scriptura vacat except. ANNOT. (v. infra).

2 (ff. 4-5) Hippocratis ad Ptolemaeum regem epistula (ed. Boissonade, *Anecd. Gr.* III, pp. 422,1 - 425,4).

3 (ff. 5-7^v) <Gregorii Nazianzeni> carmina duo ¹(ff. 5-7) tit. γινῶμαι δίστοιχοι τοῦ αὐτοῦ (add. al. manus in marg. Γρηγορίου τοῦ Ναζιαντζηνοῦ), inc. ἀρχῆς καλῆς κάλλιστον, des. ἡ καπνὸν ἢ ὄνειρον ἢ ἄνθος χλόης (cf. *PG* 37, coll. 916-927). In codice versus valde discrepant

ab ed. laud. Editionem quam curavit H. L. Davids, *De Gnomologieën van sint Gregorios van Nazianze*, Nijmegen - Utrecht, 1940 prae manibus habere non licuit; ²(f. 7^{r-v}) εἰς εὐγενῆ δύστροπον (ed. *PG* 37, 851-854). In f. 8^{r-v} inveniuntur annotationes de quibus, v. infra.

4 (ff. 9-111) <Excerpta ex Iohannis Zonarae lexico> sub titulo συναγωγὴ λέξεων συλλεγεῖσα ἐκ διαφόρων βιβλίων τῆς παλαιᾶς τε φημι γραφῆς καὶ νέας καὶ αὐτῆς δῆπου τῆς θύραθεν. Lemmata eadem atque in aliis codicibus necnon in editione Tittmannii, sed multa ommissa sunt aut explicationibus carent. Subsequuntur (f. 111^v) ab alia eiusdem temporis manu scripta quaedam verba latina cum versione graeca λέξεις λατινικαί cod.), inc. πούβλικον τὸ δημόσιον, des. τὴν ἀσφάλειαν τῆς δεκτικῆς ἡγήσεως. Forsitan tribuenda sunt generi quod dicitur glossae nomicae (de quo v. L. Burgmann, *Byzantinische Rechtslexica*, in: *Fontes Minores* II, Frankfurt, 1977, pp. 87-146).

5 Erotapocriseis ¹(f. 112^{r-v}). sub tit. Ἐρμηνεῖαι διάφοροι ἀπὸ τὸ ἄσμα τῶν ἀσμάτων: πόθεν τὸ ξύλον ἄρα τοῦ στ(αυ)ροῦ καὶ πῶς γέγονεν καὶ πῶς ἀναμίξον ἔχει πεύκην, κέδρον καὶ κυπάριττον, inc. ἐπιστολὴν τίς ἔδειξεν Ἰωσήπου Εὐραίου τινός, des. ὅθεν κακῶς ὑπειλήφασιν οἱ οὕτω λέγοντες; ²(ff. 112^v-113) ἐρώ(τησις) τοῦ ἀγ(ίου) Ἐπιφανίου ποῖον δημιούργημα πρὸ τῶν ἄλλων ἐποίησ(εν) ὁ θ(εός), inc. ὁ μὲν θ(εός) αἰὲν ἐχρημάτιζε σὺν τῷ λόγῳ αὐτοῦ, des. δι' ἡμᾶς ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας γενόμενος ἄν(θρωπος); ³(f. 113^{r-v}) ἐρώ(τησις) ἡ χιῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμένη πόθεν λευκαίνεται ἢ πῶς πῆσεται, inc. πρόδηλόν ἐστι ὅτι τοῦ ὕδατος, des. θαυμαστός γάρ ἐστιν εἰς πάντ(ας) ὁ κ(ύριος), subsequitur (f. 113^v) responsio Theodreti de origine aquae, inc. ἰστέον ὅτι τὸ ἀγόμενον ὕδωρ, des. εἰς χιόνα καὶ χάλαζαν μεταπήγνυσι; ⁴(ff. 113^v-114) ἐρώ(τησις) τί περισσὸν κέκτηνται οἱ δαίμονες τῇ φύ(σει) αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θ(εοῦ), inc. οἷα ἐστὶν ἡ οὐσία τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ, des. τὸν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιζόμενον; ⁵(ff. 114-115^v) ἐκ τοῦ καθόλου ἐρμηνεῖται τοῦ Χρυσοστόμου ἐκλεγεῖσαι παρὰ τοῦ ἀγιωτάτου Δαμασκηνοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, mutilae in fine; cf. ed. *PG* 95, 441 A. Quaestiones responsaque in initio solum cum editione consentiunt, postea vero ne paululum quidem.

In fine additum est unum folium membr. e codice grandiore avulsum, nunc in medio plicatum, mm 290 × 208 (forma pristina mm 300 × 220 ca.). Duabus columnis a manu saec. xi-xii scriptum (columna sinistra ff. 116^{r-v}, 117 nunc in margine externo abscisa) praebet menaeum mensis Aprilis XXVII et XXVIII, sed scriptura

ita evanuit aut erasa est, ut ne sub luce speciali quidem omnia legere possis. Incipit ab ναμάτων σε (Μηνεῖα ed. Romae, t. IV, p. 400 lin. 5). Ordo canonum in die XXVIII cum editione Romana non consentit. Indicamus initia nonnullorum canonum quae legere potuimus: Λύρα αἴφθης πνεύματος (v. Follieri, *Initia* s.v.); ἔβλυσεν ἡ γλώσσα σου (*ibid.*, s.v.); ἴασιν πηγάζει σου (ined.); νέκρωσον πανάμωμε (ined.); φωτοβόλοις ἀκτίσιν (*ibid.*, s.v.); ἰατρὸς ἔμπειρος (ined.).

MAT. — Omnia folia sat bonae notae. Orae inf. saepe laesae et charta refectae.

FASC. — Ordo foliorum 1-27 sat perturbatus: ff. 1-8 forsitan quinio cuius duae plagulae deperditae sunt, cui fasc. nunc adgl. sunt ff. 9-10. Ff. 11-20 quinio; ff. 21-26 ternio; f. 27 separatim adgl.; ff. 28-115 quaterniones. In media ora inf. ff. 9-12 scriptae sunt notae foliorum α' - δ'. Margini inf. externo primi folii fasc. 4-6 (ff. 28-51) insunt notae (ζ'-η'), mediae orae inf. ultimi folii fasc. 4-13 (ff. 28-107) adser. sunt notae δέκατον - ιθ' (ιε' nunc deperdita) ordinem fasc. indicantes.

CHART. SIGNA. — ^a (ff. 1-8) turris (ff. 3. 4 + 6. 8), ut Mošin-Traljić 7165 (*Dečani 1380/1400*). ^b (ff. 9-115) ¹ littera J (e.g. f. 14. 29. 41) ut Mošin-Traljić 5292: (*Genova 1302*) ² littera b (f. 89) ut Mošin-Traljić 5233: (*Dubrovnik 1301-2*) ⁴ littera b (f. 97) ut Mošin-Traljić 5231: (*Firenze 1299*) ³ littera P (f. 97) ut Mošin-Traljić 5418: (*Firenze 1299*).

SCHEM. — ¹ (ff. 3-7) spatium scriptum: mm 150/160 × 85/90, linn. 36 ² (ff. 9-115) spatium scriptum: mm 150 × 100, linn. 32-36.

SCRIPT. — Librarii duo praecipui distinguuntur quorum prior ff. 3-7^v, alter autem ff. 9-115 (f. 110^v excepto) exaravit.

ORNAT. — In f. 9 praecedit titulo taeniola rubro et fusco colore delineata. Litterae initiales (partim grandiores) colore rubro exaratae. Manus posterior (saec. XVI fortasse) in f. 8^v folia acanthi delineavit.

ANNOT. — f. 1 (in margine canonis paschalis) et f. 8 adscripsit manus poster. notulas historicas de insula Mytilena quas ed. Schreiner, *Kleinchroniken*, t. I, pp. 222-224. Ead. ut videtur manus scripsit in f. 8^v hymnum apostolorum in beatam Mariam virginem (tit. ἀπερ ὑμνησαν οἱ ἀπόστολοι αἰλοντες τὴν κλίνην τῆς πανάγου μητρὸς τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ), inc. ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου, des. ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς ἀλληλούια. De scriba cf. Mercati, *Notizie* p. 68 n. 2.

NOT. ANT. — F. I membr. (sine scriptura) adglut. est tessera: *Dictionarium in veteri et novo testamento et alia*. 958- F. 2 adscripsit manus saec. XVI aut XVII «*Vocabulariu(m) ex veteri et novo testamento*» et in f. 2^v: *Vocabulariu(m)*.

BIBL. — Mercati, Schreiner opp. supr. citt. - H. Diels, *Die Handschriften der antiken Ärzte*, pars I, Berlin, 1905, p. 41, pars II, Berlin 1906, p. 74. - Devreesse, *Fonds*, pp. 35. 209. 289. - Naoumides, *Shorter Version*, p. 487. - Alpers, *Lexikon*, p. 33, num. 118.

INTEG. — Integ. chartae. membrana obductum exhibet in dorso scutum Pii IX papae (1846-1878).

877. (olim 957) saec. xv a.m., chart. (f. 69 membr.), mm 220 × 100, ff. IV. 76.

Glossaria graeco-latina et latino-graeca. ¹ (ff. 1-56) *Lexicon* graeco-latinum, inc. ὁ ἀνώτερος superior, des. ὠφελήθησαν utilitatem h(ab)ueru(n)t. Ordo alphabeticus solum in prima littera conservatur; ² (ff. 56^v) verba quae attinent ad gradus propinquitatis, inc. πάππος anus, des. προγονή privigna; ³ (ff. 57-61^v) *Lexicon* latino-graecum praecipue coniunctiones et adverbia enumerans, ordine alphabetico neglecto. Praecedunt (f. 57 in parte sup.) quinque voces de certaminibus quomodo appellentur apud Graecos (tit. πέντε ἀγῶνες, παρ' Ἑλλησι). Sequuntur (f. 68^v) apophthegmata quaedam graeca cum translatione latina (παράδοξα, inc. ὅτι μόνον τὸ σεμνὸν ἀγαθόν). Eadem apophthegmata, sed solum graece, litteris quae dicuntur unciales depicta sunt in f. 69 (membr.). Scriptura vacant ff. I-IV^v, 9^{r-v}. 33^v. 35. 43^v. 47^v. 49^v. 51^v. 62-68. 69^v-76^v.

MAT. — Omnia folia sat bonae notae.

FASC. — 7 seniones. 2 quaterniones.

CHART. SIGNA. — Trimontium cum cruce desuper (v. e.g. ff. 8. 9; Briquet 11689: *Firenze 1411-1421*).

SCRIPT. — Codex a viro docto grammatico («humanista») ad usum privatam exaratus esse videtur.

NOT. ANT. — In f. III, a manu post.: 1956 [deletum] *Lexicon Graeco-Latinum vocum quarundam selectarum*.

BIBL. — P. Franchi de' Cavalieri - G. Muccio, *Index codicum graecorum bibliothecae Angelicae*, in: *SIFC*, t. 4 (1896), p. 21. - Devreesse, *Fonds*, p. 425.

INTEG. — Integ. e membrana flexibili scutis carens.

878. (olim 959) saec. XIV m.-ex., chart. (f. I membr.), mm 205 × 145, ff. IV. 182 (+ 145^a).

I (ff. 1-23^v) *Collectio proverbiorum* (ed. Th. Gaisford, *Paroemiographi Graeci*, Oxonii, 1836, pp. 1-120). Hic codex proverbiorum collectionem plenioram praebet quam cod. Baroccianus 219 quo usus est Gaisford (cf. O. Crusius, *Über die Sprichwörterammlung des Maximos Planudes*, in: *RhM.*, t. 42 [1887], pp. 391-396; O. Crusius et L. Cohn, *Zur Überlieferung des Alphab. Corpus*, in: *Philologus, Suppl.* 6, 1891-1893, p. 226). Descripsit e nostro codice a. 1608 Iohannes a Sancta Maura, Bibliothecae Vaticanae

scriptor, in codice cui olim (usque ad a. 1916) inter graecos tributus erat num. 2305 (ff. 1-127), nunc autem collocatus est in Race. I, II. 1037; ed. e nostro codice A. Schott, *Adagia sive proverbialia Graecorum*, Antverpiae, 1612, pp. 1-168, sed numerum nusquam prodit appellans eum tantum « Vaticanum ». - Ff. IV, IIv, IIIv, IV scriptura vacant.

2 (ff. 23v-26) <Maximi Planudis collectio proverbiorum>, ed. E. Kurtz, *Die Sprichwörterammlung des Maximos Planudes*, Leipzig, 1886, 14-47, qui hoc codice usus est; cf. et O. Crusius, art. cit., in: *Rh. Mus.*, t. 42, 1887, pp. 399-425. Descripsit eandem collectionem Iohannes a Sancta Maura in libro supra laud. ff. 128-137. - F. 26v scriptura vacat.

3 (ff. 27-38) Excerpta e Maximi Planudis collectione epigrammatum, duabus columnis scripta, sub tit. ἐκλογὴ ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων ὧν συνελέξατο ὁ κύριος Μάξιμος ὁ Πλανοῦ(δης) μ(οναχός), inc. πονηρὸς (sic: πηρὸς ed.) ὁ μὲν γυίοις (Anth. Pal. IX 11), des. αὐτὴ γὰρ μυρίσαι καὶ τὸ μῦρον δύνασαι (ibid. V, 90). Versus quilibet excerpti sunt nonnullis auctorum nominibus margini adiectis, sed numquam invenies plenum epigrammatis textum. Versus citatos — CCCC circa — crux praecedit.

4 (ff. 38-60) Excerpta e Demosthenis orationibus (tit. ἐκλογὴ ἐκ τῶν τοῦ Δημοσθένους λόγων), inc. ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρὸς, des. νόμοι. δικαστήρια. μάρτυρες. ἀγοραί. Titulis orationum in margine adiectis ordo facile restitui potest, sc. orationes 1-22. 24. 23. 61. 60. 27-30. 33-39. 41-45. 48-58. Alios codices eadem excerpta continentem enumerat L. Canfora, *Inventario dei manoscritti greci di Demostene*, Padova, 1968, pp. 68-71 (Università di Padova, Seminario di Filologia classica. Proagones).

5 (ff. 60-64v) Excerpta e Platonis dialogis, tit. ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος λόγων sc. <Gorgia>, Euthyphrone, Apologia, Critone, Phaedone, inc. οὐδεὶς μὲ πω ἠρώτηκε (Gorgias 448 a), des. εἰρημένα ζῆν. ἐγγυήσασθε (cf. Phaed. 115 b). De quibus excerptis mentionem faciunt L.A. Post, *The Vatican Plato and its Relations*, Middletown, 1934, p. 78, N.G. Wilson, *A List of Plato Manuscripts*, in: *Scriptorium*, t. 16 (1962), p. 391, et R.S. Brumbaugh-R. Wells, *The Plato Manuscripts*, New Haven, 1968, pp. 52-53.

6 (ff. 65-181v) Georgii Lacapeni et Andronici Zaridae epistulae, ut exstant in ed. S. Lindstam, Gothoburgi 1924, qui huic codici signum G tribuit.

7 (ff. 181v-182) <Scholia in Luciani Phalaridis prioris capp. 2-5>, inc. ἀθδέκαστος ὁ ἀκοινώνητος καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕνα θέλων ἀριθμεῖσθαι, des. μετελθεῖν ἡγουν πολάσαι (ut cod. Laur. plut. 58, 29 f. 16v).

8 (f. 182r-v) <scholia in Synesii epistulas>, inc. τὸ οἶμαι ἐπὶ ὑπολήψεως (ad ep. 43, p. 79, 8 ed. Garzya), des. γράφεται καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ καὶ τὸν θεόν. ταῦτόν (ad ep. 137, p. 240, 8 ed. Garzya).

MAT. - Ff. 1-6 pessimae notae oris cum magno textus detrimento laesis. Ubique fere ora superior antea charta translucida obiecta erat, quae nunc detracta est scriptura eodem loco evanescente.

FASC. - 21 quaterniones: ff. 1-17 (f. 17 sing. adglut.); ff. 27-42. 49-183 (deest ult. fol.). 1 quinio cuius ultimum fol. effluxit (ff. 18-26). 1 ternio (ff. 43-48). Fasc. notis in medio marg. inf. ultimae paginae signati sunt, a f. 34v usque ad f. 64v, ab α' usque ad ε', a f. 72v usque ad f. 175v eodem loco denuo ab α' usque ad ιδ'; ultimus quaternio (ff. 176-182v), in quo ultimum folium deest, notam ιε' in marg. inf. medio f. 176 praebet.

CHART. SIGNA - ¹(ff. 3 + 6 etc.) bovis caput, ut Mošin-Traljié 1227 (Šibenick: 1340/50) = Piccard I 421 (a. 1342) ²(f. 78 et passim) littera B, ut M.-T. 5182 (Zadar: 1367) ³(f. 127 et saepius) ead. littera B, sed sine cruce desuper ⁴(ff. 51 + 54) vas sine ansa, similis M.-T. 6844 (Dijon: 1343) ⁵(f. 28 et saepius) duo circuli, similes M.-T. 1978 (Krakow: 1362) ⁶(ff. III-IV) avis circulo inclusa.

SCHEM. - Spatium scriptum: ¹(ff. 1-26) mm 165 × 95, linn. 31-34. ²(ff. 27-182) mm 150 × 100/105, linn. 19-31.

SCRIPT. - Scriba A: ff. 1-26. scriba B: ff. 27-182.

ORNAT. - Inter. ff. 74 et 182 prima uniuscuiusque epistulae littera grandior, colore rubro exarata et foliis taeniolisque ornata.

ANNOT. - F. II adglutinata est lacinia chartacea (mm 135 × 65) praebens in parte recta fragmentum epistulae sermone vulgari Veneto scriptae, ubi agitur de domo mercede conducenda in insula Mytilina a. 1404, in parte versa incipitarium (?) scriptum a Phlamulio Contostephano Mytilinensi (v. Mercati, *Notizie*, p. 68 et n. 2; cf. etiam Schreiner, *Kleinchroniken*, t. I, pp. 222-223). - F. 181v post epistulas ab eodem scriba add.: ὁ X(ριστὸς) αὐτὸς ἐστὶ ἀρχὴ καὶ τέλος.

POSS. - Ff. 1 et 182v impressum est sigillum Bibliothecae Nationalis Parisiensis (cf. *Recensio*, pp. 61-62).

NOT. ANT. - F. I (membr.) V 959 (numerus antiquus). 878 Vat. - F. II adgl. scidula membr.: *lexicon et alia 959*. - F. III: index latinus codicis (saec. XVIII-XIX).

BIBL. - Canfora, Crusius, Crusius-Cohn, Lindstam, Mercati, Post, Schreiner, Wilson opp. et locc. citt. - Krumbacher, *Gesch. d. Byz. Litt.*, p. 909 n. 17. - K. Krumbacher, *Mittelgriech. Sprichwörter*, in: *Sitzungsber. d. philos. -hist. Cl. Bayer. Akad. d. Wiss.* 1883, t. II. fasc. 2, pp. 34, 40, 255. - Wendel, art. « Planudes », in: *RE*, t. 20, 2, col. 2239-40. - Devreesse, *Pour l'histoire*, p. 319.

- Id., *Fonds*, pp. 6, 218, 295, 347, 444. - R.S. Brumbaugh - R. Wells, *The Plato Manuscripts. A New Index*, New Haven - London, 1968, 52-53.

INTEG. - Integ. chart. membrana obductum. In dorso scutum Pii IX papae (1846-1878).

879. (olim 951) saec. xv ex., chart. (f. I + 450 membr.), mm 280 × 204, ff. I. 450 (sed re vera ff. 430, cf. infra « FASC. »).

<Etymologicum quod dicitur Gudianum>, sed tit. ἐτυμολογικὸν τοῦ σουιδᾶ. Tribuitur a Reitzenstein, *Geschichte*, p. 77 seriei lexicorum quam Sturzius ab uno codice cuius Gude possessor erat « Gudianam » appellavit. Differt hic textus aliquantum ab eisdem F.G. Sturzii editione (*Etymologicum graecae linguae Gudianum*, Lipsiae, 1818) necnon ab altera (quae absoluta non est) Aloysii De Stefani (*Etymologicum Gudianum quod vocatur*, Lipsiae, 1909). Ordo foliorum turbatus ita restituendus est: 1-210. [211 vacuum postea insertum]. 219. 213-218. 212. 220 ss. Des. mut., plurimis ut videtur foliis avulsis in lemmate ψ (ψαλμοὺς τηρεῖν p. 573, lin. 4 ed Sturzii). - Ff. 109^v-112^v, 211^{r-v}, 450^{r-v} scriptura vacant.

MAT. - Ff. 1-29 et 336-449 lacerata in parte inferiore non sine damno scripturae. Folia 441-449 vermibus perterebrata.

FASC. - 40 quaterniones (ff. 1-330, praeter ff. 113-122), 7 quiniones (ff. 113-122. 330-339. 346-355. 362-371. 378-407 [sic!]. 414-423. 430-439), 6 terniones (ff. 340-345. 356-361. 372-377. 408-413. 424-429. 440-445). Ff. 446-449 reliquias alterius fasciculi efficiunt. Usque ad fasc. 41 notae adhibitae sunt in angulo inf. externo primae paginae. In foliorum numeratione sequitur f. 400 nescio cur post f. 379, nullis foliis avulsis.

CHART. SIGNA - ¹(f. 2, aliter ff. 6 et 8) littera B (apud Briquet non inveni) ²(f. 5) littera I (difficile cognitu) ³(ff. 151. 165. 169 et saepius) littera R (similis Briquet 8941: *Palermo 1467*, sed sine cruce desuper) ⁴(ff. 12. 14. 15. 16 et saepius) libra (ut Briquet 2562: *Salzburg 1468*). ⁵(ff. 149. 155. 156 et saepius) forfex (ut Briquet 3677: *Lucca 1482-98*) ⁶(ff. 322-323. 325 et saepius) aliud forfex (simile Briquet 3725: *Genova 1496*) ⁷(ff. 206. 208. 214 et saepius) canis (similis Briquet 3635: *Eekloo 1481*) ⁸(ff. 221. 223. 225 et saepius) caput bovis (simile Briquet 14883: *Lüneburg 1476*).

SCHEM. - Spatium scriptum: mm 200 × 120, linn. 30.

SCRIPT. - Codex ab uno eodemque scriba exaratus est quem Michaellem Apostolium fuisse false dixerunt Vogel-Gardthausen p. 308 et Reitzenstein op. laud. p. 77, ut demonstravit Canart, *Scribes*, p. 73.

ORNAT. - Lemmatum litterae initiales quaedam rubro colore exaratae, sed saepe desiderantur spatio vacuo relicto.

NOT. ANT. - F. I adglut. est tessera « *Suidae etymologicu(m)* ».

BIBL. - Reitzenstein, Vogel-Gardthausen, Canart opp. et locc. citt.

INTEG. - Integumentum ligneum corio rubro obtectum. Tabulae ant. impressum est scutum Pauli V papae (1605-21), posteriori scutum Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618), dorso necnon tabularum angulis scutum Burghesianum.

880. (olim 952) saec. xv ex., chart., mm 284 × 210, ff. 337.

<Etymologicum quod dicitur Gudianum>, inc. ἀβάλαι σχετλ<ιαστικόν> (ut ed. A. De Stefani, *Etymologicum Gudianum*, Lipsiae, 1909, fasc. 1, p. 2, lin. 9), des. ἐκτείνει τὸ ἄοϊον χῶρα. χήρα. ψώρα. οὕτω καὶ ὄρα (ut F.G. Sturzius, *Etymologicum graecae linguae Gudianum*, Lipsiae, 1818, p. 580, lin. 36).

Sequitur (f. 337) ab alia manu oraculum <de muniendis muris isthmiacis> cum versione latina inter lineas, mutilum ob folium in parte interiore laceratum (ed. E.W. Bodnar, *The Isthmian Fortifications in oracular Prophecy*, in: *American Journal of Archaeology*, t. 64 [1960], pp. 168-170 qui hoc codice usus non est). Primum verbum quod legi potest: κατερίψουσιν (ed. l. p. 169, col. 1, l. 6).

MAT. - Plagulae pessimae notae. Omnia folia in marginibus superiore et externo plus minusve lacerata sunt cum gravissimo scripturae damno.

FASC. - Constat 42 quat. Angulo inf. dext. primae paginae adscriptae sunt notae inde a nono fasc. (f. 63) usque ad ultimum.

CHART. SIGNA - ¹incus (simile Briquet 5959: *Udine 1462*), inde a f. 42 saepe ²littera R (similis Briquet 8941: *Palermo 1467*), sed sine cruce desuper (ut in cod. 879): v. ff. 160. 161. 162. 166 ³trimontium (similis Briquet 11885: *Padova 1460*): v. e.g. f. 191. 195. 196 ⁴forceps (similis Briquet 14089: *Pisa 1454*): v. e.g. ff. 264. 265. 269 ⁵trimontium (apud Briquet non inveni): v. ff. 310. 314. 315. 316 ⁶flos (ut Briquet 6399: *Venezia 1459*): f. 337.

SCHEM. - Spatium scriptum: mm 210 × 145, linn. 34.

SCRIPT. - Codex a Michaelle Apostolio exaratus est; v. subscriptionem in fine (f. 336^v): + Μιχαῆλος Ἀποστόλης Βυζάντιος, πολλὰ καμῶν, ὁμῶς καὶ τήνδε βίβλον | τέχνην οὖσαν γραμματικῆς, ἀχρηματία, κατὰ τὸ πρωτότυπον, | ἔγραψα: + θεῶ χάρις, cf. Vogel-Gardthausen p. 308, Patrineles, *Κωδικογράφοι* p. 69, p. Canart, *Scribes*, p. 74, *Repertorium* I, p. 140, Reitzenstein, *Geschichte*, p. 77 (falso ἐξέγραψα).

ORNAT. - Litterae initiales lemmatorum rubro colore exaratae.

BIBL. - Vogel-Gardthausen, Patrineles, Canart opp. et locc. citt. - Reit-

zenstein, *Geschichte*, p. 77. - A. Colonna, *Un antico esemplare dell'Etymologicum Genuinum*, in *BPEC*, t. 13 (1965) pp. 11-12. - Devreesse, *Fonds*, p. 452.

INTEG. - Integ. chart., in dorso et in angulis externis membr. flava obtectum. Impressa sunt dorso scuta Pii IX papae (1846-78) et Angeli Mai card. bibl. (1853-54).

881. (olim 953) anni 1434, chart., mm 270 × 200, ff. 374.

1 (ff. 1-337) <S u d a e l e x i c o n> (ed. A. Adler, Lipsiae, 1928); abrumpitur μεταποιοούμενος πολλούς (ed. laud., t. III, p. 574, lin. 9). Post πολλούς codex noster additamentum perhibet nescio unde sumptum (a manu quae ff. 337^v-374^v exaravit): τῶν ὀρθοδόξων παντοίαις κακώσεσι καθυπέβαλε καὶ οὕτω τὸν βίον ἐλεεινῶς κατέστρεψεν ἐν ἀχυρμιᾷς (sic) οἰκίσκῳ κατακαεῖς. De codicis textu disseruit Adler, op. laud., t. V, pp. 244-245.

2 (ff. 337^v-374^v) <Fragmentum lexicī quod dicitur E u d e m i>, inc. (mutilum) οὐχῆμιστὰ λέγεται καὶ ἀντὶ τοῦ οὐδαμῶς, des. ὠψισμένον. ὁψὲ τῆς ὥρας βραδέως φανὲν ἢ γενόμενον (excerpta ed. M. Schmidt, *Aus Wiener Handschriften*, in: *Sitzungsber. K. Akad. d. Wissensch.* [Wien], *phil.-hist. Kl.*, t. 21 [1856], pp. 288-289 et K. Rupprecht, *Apostolis, Eudem und Suidas*, in: *Philologus*, Suppl., t. XV, 1 [1922], pp. 142-160). Eudemi hoc lexicon esse multis argumentis affirmavit A. Adler, op. supra laud., t. V, p. 245.

MAT. - Codex optimaе notae. Ultimaе plagulae in marg. ext. madore pesumdatae sine textus detrimento.

FASC. - Constat 37 fasc., i.e. ff. 1-120 quiniones (12); f. 121-132 senio (1); ff. 133-162 quiniones (3); ff. 163-170 quaternio (1); ff. 181-230 quiniones (5); ff. 231-238 quaternio (1); ff. 238-297 quiniones (5); ff. 298-305 quaternio (1); ff. 306-317 senio (1); ff. 318-325 quaternio (1); ff. 326-337 senio (1); ff. 338-345 quaternio (1); ff. 346-357 senio (1); ff. 358-363 ternio (1); ff. 364-374 senio, in quo tamen duo folia desiderantur.

CHART. SIGNA - ¹ duplex circulus (similis Briquet 3134: *Montpellier 1410*), sed desuper sine cruce, in omnibus fere foliis ² (ff. 9. 200) trimontium (similis Briquet 11662: *Firenze 1432*).

SCHEM. - Spatium scriptum: mm 200 × 125, linn. 29-30.

SCRIPT. - Subscriptio (manus «c») atramento rubro exarata (f. 374^v): + ἐν ἔτει ς^ω λ^ω μβ^ω [1434], (ἰνδικτιῶνος) ιβ', μηνὶ ἰουν(ίῳ) α' + Tres scribae plus minusve eodem tempore florentes codicem exaraverunt: a) ff. 1-296^v a Ioanne Eugenio scripta esse contendit A. Adler, op. laud. t. V, p. 244 conferens scripturam cum Vat. Urb. gr. 95, ff. 284-305 et 327-332. Quae quamquam viri

docti Vogel-Gardthausen p. 171, Mercati, *Opere minori* IV, pp. 61-64, Patri-neles, *Κωδικογράφοι* p. 85 Ioanni Eugenio tribuunt, dubitat Canart, *Scribes*, p. 76, hanc opinionem rectam esse. Omnino puto opinionem quem A. Adler habuit reiciendam esse etsi similitudines quaedam scripturae negligi non possunt. b) ff. 297-337; A. Adler, op. laud. t. V, 244 falso, ut opinor, affirmavit scripturam huius partis eandem esse atque in Urbin. gr. 95, ff. 259-264. c) ff. 337^v-374^v.

ORNAT. - Litterae initiales lemmatum rubro colore exaratae.

POSS. - Codex Harmonii Atheniensis fuit; v. notulam in f. 1 αὔτη ἢ βίβλος ἐστὶν Ἀρμονίου τοῦ Ἀθηναίου. ἔχει φλουρ(τα) κε'. De Harmonio v. Vogel-Gardthausen, p. 45 et n. 1.

BIBL. - J. Bidez, *La tradition manuscrite du lexique de Suidas*, in: *Sitzungsber. preuss. Akad. d. Wissensch.* Berlin 1912, pp. 859-860; *Philostorgius, Kirchengeschichte*, ed. Bidez. Berlin 1913 (= ed. altera, Berlin 1972), p. LXXXV. - *Imp. Caesaris Flavii Claudii Iuliani epistulae* etc, ed. Bidez, Paris 1922, p. XVI. - Adler, in: *RE* IV A (1931) col. 676. - F. Dölger, *Der Titel des sog. Suidaslexikons*, in: *Sitzungsber. Bayr. Akad. d. Wissensch. Phil.-hist. Cl.*, 1936, fasc. 6, pp. 7-8. - Turyn, *Euripides*, p. 102. - C. Zintzen, *Damascii Vitae Isidori reliquiae*, Hildesheim, 1967, p. XIV. - *Scholias in Aristophanem*, ed. W.J.W. Koster, t. I, 2, Groningen, 1969, p. XXVII. - Devreesse, *Fonds*, pp. 286, 315. 412. - Specimen scripturae (f. 273^v) phototypice expressum praebet *Enciclopedia Cattolica*, t. XI, col. 1495, s.v. Suida (A. Pratesi). - *Scholias in Aristophanem*. Pars I, 1b, ed. N.G. Wilson, Groningen, 1975, p. XI.

INTEG. - Ut in cod. 879.

882. (olim 748) saec. XIV ex., chart., (f. I membr.), mm 146 × 105, ff. I. 204.

Thomae Magistri dictionum Atticarum ecloga, sub tit. ὀνομάτων Ἀττικῶν ἐκλογὴ οἷς οἱ δοκιμώτατοι χρῶνται τῶν παλαιῶν καὶ τινες αὐτῶν παρασημειώσεις (sic) καὶ διαφοραὶ πρὸς ἄλληλα ἐκλεγεῖσα παρὰ τοῦ σοφω-τ(ά)του καὶ λογιωτάτου μοναχοῦ κυροῦ Θεοδοῦλου τοῦ Μαγίστρου (ut ed. F. Ritschl, Halle, 1832).

MAT. - Codex optimaе notae.

FASC. - Constat 24 quaternionibus et 1 senione (ff. 193-204); scriba ipse primaе ultimaеque plagulae notas adscripsit, in fasc. 1-20 plenis litteris (e.g. f. 1 τετράδιον πρῶτον), postea (fasc. 21-25) numeris ut et in aliis codicibus accidit.

CHART. SIGNA - ¹ navis, pars superior (ff. 6, 110, 117 et saepius); eiusdem navis pars inferior (ff. 7, 78, 88 et saepius), similis Mošin-Traljić 6462: *Fabriano 1368* et 6471: *Dubrovnik 1375/6* ² littera N, pars inferior (f. 13. 23. 37 et saepius); eiusdem litterae pars superior (ff. 30. 40. 46 et saepius), similis Mošin-Traljić 5404: *Peč 1375/85*.

SCHEM. — Spatium scriptum: mm 100/110 × 70, linn. 16-18.

SCRIPT. — Totum codicem unus scriba exaravit.

ORNAT. — Quaedam litterae (in primis initiales) rubro pallido descriptae.

ANNOT. — F. 1: a) manu codicis scribae? κ(α)τ(ὰ) τ(ὴν) σήμερον ἥτις ἐστὶ δγδὸν τοῦ μαρτίου μηνός — b) alia manu <τ>ί ἐστὶ προσωδία ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου - κ(ύρι)ε I(ησο)ῦ ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν ἐλέη. | - <τ>ί ἐστὶ προσωδία ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιούς κατὰ τὸ ἀπάγγελ(μα). Deinde, fortasse eadem manu πόσα σύμφωνα; τῶ ἀγίω υἱῶ θεοῦ μοι πόνω (quae verba deleta sunt). F. 2 in ora inf. (scribae invocatio) + 'I(ησο)ῦ βοήθει μοι τῶ ἀμαρτωλῶ +.

POSS. — f. 1 *liber s(ummae?) gramatic(e) Lunanus* (i.e. Lucianus) *xānō (?) christianus (?) p(ro)p(ria) p(er) 3* (sc. denaros). De quo Luciano v. et Devreesse, *Fonds*, p. 9 n. 4. — F. 1^v Νικάνδρου ἱερομονάχου τουτὶ τὸ βιβλίον. — F. 204 Νικάνδρου ἱερομονάχου. Forsitan idem Nicandrus monasterio Pantocratoris in monte Athone Leimonarion donavit, quod nunc Vat. gr. 703 est, ubi scriptura notae dedicationis (f. I^v) similis est.

NOT. ANT. — f. 1: *Nū 22 8 plu<teus>*. De qua nota v. Devreesse, *Fonds*, p. 417. — F. 2 *Gramatic(e) Opus*. — F. I: 748/882. — F. I^v in scidula adglutinata: « *Thome magistri compendiu(m) | dictionu(m) acticarū(m). 748* » add. a. m. « 882 ».

BIBL. — Devreesse, op. et loc. cit., necnon pp. 35, 45, 102, 137, 290, 413.

INTEG. — Ut in cod. 881. Supersunt fibularum vestigia.

883. (olim 39) saec. XIV med., chart. (f. I membr.), mm 215 × 140, ff. V. 236. (+ 171^a).

1 (f. II^{r-v}) *Varia astronomica*. 1 (f. II) De inveniēdo primo cuiusdam mensis die methodus, inc. εἰ βούλει εὑρεῖν ποίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, des. δὲ τοῦ μαρτ(ίου), πία (sic) τὴν προνοημένην ψῆφον καὶ οὐχ ἀμαρτήσεις; 2 (II^{r-v}) de inveniēdo lunae themelio methodus, inc. εἰ θέλεις εὑρεῖν τὸ λεγόμενον θεμέλιον, des. ἄπερ ἦσιν (sic), ὁ τοῦ ἰνδίκτου κύκλος; 3 (f. II^v) de solis atque lunae cyclis, inc. ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος ἄρχεται, des. ἀπέμειναν (καὶ) ἰβ̄ ὅπερ ἐστὶ (κύκλος) σε(λήνης). Praecedit (f. I^{r-v} membr.) tractatus quidam latinus (an iuridicus?) ita presumptus, ut ne sub luce speciali quidem legi possit. — ff. III^v-V^v scriptura vacant.

2 (ff. 1-27^v) *Varia grammatica*. 1 (ff. 1-12^v) Anonymi tractatus de orthographia verborum η vel ι continentium, tit. μερισμοὶ καὶ τεχνολογίαι γραμματικῆς, inc. ἧ ἄρθρον καὶ ἧ ἀνωσυμία, des. λευκὸς δὲ ὁ λίαν μωρός; 2 (ff. 12^v-14^v) lexi excerpta, inc. Λάζαρος ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τῶν λᾶ ζᾶ, des. οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνώ

ἀνήρ; 3 (ff. 15-21^v) tractatus de spiritibus, tit. (a manu quae scripsit ff. 43^v-44^v add.) λεξικὸν περὶ πνευμάτων Χιροβόσκου (sic), Τρύ(φωνος), Θεοδωρήτου καὶ ἄλ(ων), ut, e.g., in codice Vat. gr. 2241 ff. 175^v-181^v (editio F.N. Titze, *Manuelis Moschopuli Cretensis opuscula grammatica*, Lipsiae, 1822, pp. 32-40 a textu codicis nostri discrepat; de opusculo cf. Egenolff, *Die orthoep. Stücke*, p. 21 n. 20; de diversis recensionebus et codicibus opusculi v. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2354*, pp. 377-378); 4 (ff. 21^v-22) de diphthongis (cf. ed. laud. p. 40, sed codex noster ampliorem versionem praebet); 5 (ff. 22-27^v) regulae de prosodia, inc. πᾶν ὄνομα μονοσύλλαβον, des. καὶ τᾶλλα πλὴν τοῦ κανὼν μόνος, cf. e.g. cod. Vat. gr. 2241, ff. 181^v-185 et Lilla, op. l. pp. 378-379, necnon G. Hermann, *De emendanda ratione graecae grammaticae pars prima*, Lipsiae, 1801, pp. 422-455, cap. 126-138. 2. 5. 8-12. 14. 15. 18. 28. 30. 32 et Egenolff, *Die orthoep. Stücke*, p. 32 s., qui mentionem de codice fecit; sed multa alia capitula in codice nostro interiecta sunt quae in ed. laud. desiderantur.

3 (ff. 27^v-29) *Nicephori Gregorae τεχνολογία γραμματικῆς*, inc. οὐ χρὴ ζητεῖν ἐν πᾶσιν τοῖς ῥήμασιν, des. ἀναλογία φημὶ διάλεκτον, ἐτυμολογίαν καὶ ἱστορίαν. (ed. A. Manutius, *Thesaurus Cornucopiae et horti Adonidis*, Venetiis, 1496, foll. 215-216 et Reitzenstein, *Geschichte*, pp. 384-386 hoc codice usus). Utrum hic tractatus Nicephoro an Choerobosco tribuendus sit dubium (cf. A. Hilgard, *Grammatici graeci IV*, 1, p. LXXXI ss., Reitzenstein, *Geschichte*, p. 384 n. 1 et S. Lindstam, in: *BZ*, t. 29, 1929, pp. 306-307, et id., in: Βυζαντίς, t. 2 [ἐν Ἀθήναις, 1911-1912], p. 427).

4 (ff. 29-43^v) *Anonymi lexicon* (an *Nicephori Gregorae*, ut Hermann, p. XV et Kopp, p. 162 n.*?), tit. (ab alia manu add.) παρακολουθήματα καὶ ζητήματα μετὰ γραμματικὰ ἀναγκαῖα (ed. G. Hermann, *De emendanda ratione grammaticae graecae pars prima*, Lipsiae, 1860, pp. 319-352 e cod. Monac. gr. 529, et Cramer, *Anecd. Par.*, t. IV, pp. 245-264 e cod. Par. gr. 2720). De quo opusculo v. etiam A. Kopp, *Beiträge zur griech. Excerptenlitteratur*, Berlin, 1887, pp. 158-164, S. Lindstam, art. supra cit., G. Kaibel, in: *Hermes*, t. 22 (1887), p. 334, G. Wentzel, in: *RE* II, 2, col. 2027 et Ch. Theodoridis, *Vier neue Bruchstücke des Apollodoros von Athen*, in: *RhM.*, N.F., t. 122 (1979), pp. 9-17.

5 (ff. 43^v-44^v) <Ori περὶ πολυησμάτων λέξεων>, ed. Cramer,

Anecd. Par., t. IV, pp. 262-264 et Reitzenstein, *Geschichte*, pp. 339-342.

6 (ff. 45-67^v) Longibardi explanationes de constructione verborum (ed. N. Festa, in: *Byzantion*, t. 6 [1931], pp. 112-163, cf. Reitzenstein, *Geschichte*, pp. 332-333 et Festa, *Note preliminari su Longibardos*, *BZ*, t. 16, 1907, pp. 431-453); abrumpitur ἐνταῦθα στῆναι (ed. laud. p. 159, 13).

7 (ff. 67^v-68^v) De octo partibus orationis, inc. διαφορητέον ἡμῖν διὰ τί εἶναι ὀκτώ μέρη τοῦ λόγου, des. πλείω γὰρ ἢ διαίρεσις οὐκ ἐνεχόρει. Idem tractatus exstat in cod. Vindob. phil. gr. 155, ff. 276-278^v.

8 (ff. 69-124^v) Georgii Lacapeni epimerismi (ed. S. Lindstam, *Georgii Lacapeni et Andronici Zaridae epistulae*, Gothoburgi, 1924, cf. L. Voltz, *Die Schriftstellerei des Georgios Lakapenos*, in *BZ*, t. 2 [1893], pp. 221-234). - F. 125^{r-v} scriptura vacat (sed. cf. infra « ANNOT. »).

9 (ff. 126-169^v) Michaelis Syncelli de compositione orationis methodus (ed. Θεοδώρου γραμματικῆς βιβλία δ', Venetiis, 1525, ff. 171-216^v; ed. critique atque versione gallica instruxit D. Donnet, *Le traité de la construction de la phrase de Michel le Syncelle de Jérusalem* [*Études de philol., d'archéol. et d'hist. anc. publ. par l'Inst. histor. Belge de Rome*, 22] Bruxelles-Rome 1982). Primi editores (cf. D. Donnet, *La tradition imprimée du traité de grammaire de Michel le Syncelle de Jérusalem*, in: *Byzantion*, t. 42 [1972], pp. 441-508) tractatum Georgio Lacapeno tribuerunt. De huius textus recensione inter se et ab ed. laud. discrepantibus v. D. Donnet, *Le traité de grammaire de Michel le Syncelle*, in: *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, t. 40 (1969), pp. 33-67, in primis p. 57. Cf. etiam codices Vat. gr. 2222, ff. 271-294^v et 2226, ff. 17-190^v, necnon Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, pp. 264-265.

10 (ff. 169^v-171, duabus column. scripta) <Gregorii Nazianzeni disticha gnomologica>, inc. ἀρχῆς καλῆς καλλίστου (cf. *PG* 37, 916-927), ut exstant in cod. Vat. gr. 876, ff. 5-7. - Versus valde discrepant ab ed. in *PG*; cf. H.L. Davids, *De Gnomologieën van sint Gregorios van Nazianze*, Nijmegen, 1940 quem librum prae manibus habere non licuit.

11 (ff. 171^{r-v}) Varia de re grammatica. ¹ (f. 171^{r-v}) De vocibus animalium (cf. ed. Bancalari, *Sul trattato*, pp. 88-89 et Studemund, *Anecdota*, pp. 101-105); ² (f. 171^v) de cursu animalium,

inc. εἴποις δ' ἂν ἔλαφρον θεῖν; ³ (ibid.) quo modo animalia misceantur, inc. καὶ μὴν καὶ τὸ μίγνυσθαι; ⁴ (ibid.) de sericis vestibibus, inc. σῆρ λέγεται ἐπὶ τῶν ἱματίων; ⁵ (ibid.) varia de montibus (ed. ex all. mss. D. Serruys, *Deux lexiques attribués à Théophylacte de Bulgarie*, in: *RPh*, t. 32, 1908, p. 144). - f. 171^{a-v} scriptura vacat.

12 (ff. 172-205) Iohannis Glyceos patr. CP de syntaxi (tit. τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέως τεχνολογία περὶ συντάξεως καὶ περὶ τῶν ὀκτώ μερῶν τοῦ λόγου) ed. A. Jahn, *Anecdota graeca ex codd. manuscriptis. Reg. Monacensis aliarumque Bibliothecarum...* fasc. I continens Ioannes Glycae opus de vera syntaxeos ratione, Bernae, 1839; quam editionem prae manibus habere non licuit; cf. Bekker, *Anecd. Gr.* III, pp. 1077-1080. Subsequuntur (f. 205) ¹ notula de montibus, inc. ἰστέον ὅτι τῶν ὄρεων τα μὲν ἀκρόταται λέγονται ἀηρώρειαι (cf. supra ad numerum 11); ² notula de electro (ἤλεκτρον ἐστὶν χάλκωμα καθαρὸν).

13 (ff. 205^v-217^v) Gregorii Corinthii de syntaxi, sub tit. (ab al. m. add.) ut apud D. Donnet, *Le traité* περὶ συντάξεως λόγου *de Grégoire de Corinthe*, Bruxelles-Rome 1967, p. 50. Abrumpitur (f. 217^v l. 6 a.i.) καὶ ἀπέγνων σου (Donnet, ed. l., p. 217, lin. 501).

14 (ff. 217^v-220^v) <Maximi Planudis> de constructione verborum (ed. Donnet, op. cit., pp. 315,1 - 319,136; cf. ibid., pp. 106-110).

15 (ff. 220^v-223^v) Anonymi <περὶ λογογραφίας> ed. Donnet, op. cit., pp. 319,136-323,284. Utrum tractatus tribuendus sit Gregorio Corinthio necne dubium (cf. Donnet, op. cit., pp. 110-111).

16 (ff. 224-226^v) Varia de re metrica. ¹ (ff. 224-224^v) De iambico metro, inc. ἰστέον ὅτι τὸ ἱαμβικὸν μέτρον ἔχει βάσεις ἕξ καὶ διαιρεῖται, des. καὶ τὸ μὲν ἱαμβικὸν οὕτως ἔχει, ut exstat in cod. Ambr. H 22 sup., f. 297 (cf. et R. Westphal, *Scriptores metrici graeci* I, Lipsiae, 1866 [*Teubneriana*], pp. 151-153); ² (ff. 224^v-225^v) de hexametro, inc. τὸ δὲ ἡρωϊκὸν μέτρον ἕξ βάσεις ἔχει ἦγγον χώρας καὶ αὐτό, des. ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα, inc. ut cod. Ambr. H 22 sup., f. 297^v (cf. G. Studemund, *Anecdota*, pp. 171-174); ³ (ff. 225^v-226^v) tractatus περὶ παθῶν (paulum differt a Studemund, ed. laud., p. 184).

17 (ff. 227-230) <Anonymi tractatus de dialectis>. ¹ (ff. 227-228^v) De dialecto Ionica (ed. F. Garin, *Due compendii Laurenziani* περὶ διαλέκτων, in: *Rivista Indo-Greco-Italica*, t. 3, 1919, pp. 43-45 et similis recensione A apud Cengarle, *Compendium* infra

laud., pp. 237-243; cf. G. Bolognesi, *Compendi inediti di dialettologia greca*, in: *BPEC*, t. 2, 1953, pp. 60-63); ² (ff. 228^v-229) de dialecto Aeolica (ed. G.H. Schaefer, *Gregorii Corinthi et aliorum grammaticorum libri de dialectis*, Lipsiae, 1911, pp. 670-671; cf. Cengarle, *Compendium* infra laud., pp. 247-248, et Bolognesi, op. cit., p. 63); ³ (ff. 229-230) de dialecto Attica (ed. Schaefer, op. cit., pp. 672-674; cf. Bolognesi, op. cit., pp. 63-64). De auctoribus, Gregorio Corinthio aut Manuele Moschopulo, disseruerunt G. Bolognesi, *Sul περί διαλέκτων di Gregorio di Corinto*, in: *Aevum*, t. 27 (1953), pp. 97-120, A. Kominis, *Gregorio Pardos Metropolita di Corinto e la sua opera*, Roma, 1960 necnon S.A. Cengarle, *Attribuzione di un compendio sul dialetto ionico a Manuele Moscopulo*, in: *Acme*, t. 23 (1970), pp. 71-80 et id., *Ps. Moschopuli compendium de dialectis linguae graecae*, in: *Acme*, t. 24 (1971), pp. 213-292; cf. et O. Mazal, *Ein Traktat über den dorischen Dialekt*, in: *BZ*, t. 58 (1965), pp. 292-305.

18 (f. 230^{r-v}) *Varia lexicographica*, plerumque e *Zonara* e quod dicitur lexico excerpta. Agitur de lemmatibus: ἄρκευθος - καρχαρόδοντα - μαγνήτις - τοπάζιον - ἐγγαστρίμυθοι - πασσάγγης.

19 (f. 230^v) <Maximi> Planudis antistoicheion de verbo ἐρήμην (ed. M. Treu, in: *BZ*, t. 5, 1896, pp. 337-338 qui hoc codice usus non est; cf. Kugeas, ibid., t. 16, 1907, pp. 605-606). In margine adiectum est Πλαν(ούδης).

20 (ff. 231-236^v) Fragmenta grammatica et lexicographica, inc. βίος ση(μαίνει) ζ' τὴν τέχνην ὡς τὸ βίον ἐμπορικ(όν), des. ἔοργα καὶ ἔωλπ(ον) καὶ ἔοργ(ον).

MAT. - Codex praeter primum et ultimum folium bonae notae.

FASC. - Codex 31 fasc. constat, quaternionibus omnibus, praeter ff. II-V (binionem), 32-37 (ternionem), 38-44 (quinionem), ubi tria folia desiderantur, 204-215 (senionem), 224-229 (ternionem). Fasciculis in ff. 172-203 comprehensis notae α' - δ' in marg. inf. ultimae paginae adscriptae sunt.

CHART. SIGNA - ¹ (ff. 1 + 8, 3 + 6 et saepius) campana (ut Mošin-Traljić 2835: *Dečani 1345/55*) ² (ff. 31 + 38 et saepius, sed difficile visu) hircus (similis Mošin-Traljić 1368-69: *Grenoble-Ferrara 1343-45*) ³ (ff. 204 + 215) hircus (similis Briquet 2845: *Ferrara 1345*) ⁴ (128 + 129, 135 + 138 et saepius) ferula (ut Briquet 6175: *Palermo 1329*) ⁵ (ff. 159 + 162, 160 + 161) angelus (ut Briquet 595: *Genova 1338*) ⁶ (ff. 41. 45 et saepius) circuli (similes Mošin-Traljić 1339-40: *Genova 1339/45*) ⁷ (ff. 166 + 171, 168 + 169) circulus (similis Mošin-Traljić 2021: *Split 1326*).

SCHEM. - Lake I 3a, Leroy 10 C 1n (v. e.g. f. 54). - Spatium scriptum: mm 160 × 80, linn. 24-28.

SCRIPT. - Codex a duobus scribis eodem tempore florentibus exaratus est ^a (ff. 1-171, 204-230) ^b (ff. 172-203^v). Ff. II^{r-v}, 43^v-44^v a manibus post. (saec. XIV exeunte aut saec. XV in.) scripta sunt. Annus mundi 6833 (i.e. 1325), in notula astronomica f. II^v (cf. supra num. 1) insertus scribae eiusdem temporis esse non videtur.

ORNAT. - Litterae initiales interdum rubro colore exaratae. Ff. 1. 15. 21^v. 22. 27^v. 126. 171. fasciolae, nodi et lineae sinuosae atramento delineatae.

ANNOT. - F. II^v scribae adnotatio ἐκθλιψις κατ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ. (sic). F. III notula astronomica (μηγὶ ἀγούστῳ ιζ', ἡμέρα πέμπτη, τῇ πρὸ αὐτῆς νυκτί, ὥρα δεκάτη τῆς νυκτός, σύνοδος σελήνης, καίνισις ε' ὥρα ιζ'). F. 125 etymologia vocis «virginitas» (inc. παρθενία ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ παραθεῖν, des. οἶονεὶ παραθεῖα καὶ παρθενία etc.).

NOT. ANT. - F.V^v adscripsit manus post. (ead. atque in cod. Vat. gr. 882, f. 1^v): *Gram(m)aticῆ op(er)a*. Tabulae anter. integumentum adgl. est scidula: *Grammatica sine nomine auctoris et alia alioru(m)*. 39.

BIBL. - Cengarle, Egenolff, Reitzenstein, Kopp, Festa, Lindstam, Voltz, Bancalari, Donnet, Bolognesi, Kominis, Mazal, Theodoridis opp. et locc. citt. - Devreesse, *Fonds*, pp. 34, 46, 99, 135, 154, 205, 240, 287, 316, 409. Memorant codicem H.O. Coxe in *Catalogus Bibl. Bodl.*, p. 11 (ad cod. Barocc. 6), R. Guillard, *Essai sur Nicéphore Grégoras. L'homme et l'œuvre*, Paris, 1926, pp. XX, XXIV, Giannelli, *Codd. Vatt. gr. 1684-1744*, p. 80, et D. Donnet, *Un travail inédit de l'humaniste Nicaise van Ellebode*, in: *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, t. 43 (1973), p. 411 n. 103. - Id., *Théodore de Gaza...*, in: *Byzantion*, t. 49 (1979), p. 147. - Bühler I, p. 205.

INTEG. - Ut in codice 882.

884. (olim 753) saec. xv med., chart., mm 210 × 140, ff. III. 80.

Manuelis Moschopuli Erotemata (tit. ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῶν ἐρωτιμάτων [sic] διορθωθέντων παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κῦρ Μανουὴλ τοῦ Κρήτης), inc. τί ἐστὶ προσωδία ποιά τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς, des. ὁ τετυψόμενος ὁ κανὼν πᾶν παθητικόν (ed. *Grammaticae artis graecae methodus, Manuele Moschopulo authore*, Basileae, 1540, pp. 1-119), subfixa (ff. 67^v-73) nominum complurium declinatione (ed. ibid., pp. 120-144) necnon (ff. 73-76) coniugatione verbi τύπτειν (ed. ibid., pp. 144-145 et G. Uhlig, *Grammatici graeci* I, 1, Lipsiae, 1884, pp. 125-132), omnino ut in codicibus Vat. gr. 20 ff. 1^v-35^v et Vat. gr. 2232 ff. 2-100^v (cf. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, pp. 333-334). Ff. 77-80^v scriptura vacant.

MAT. — Omnia codicis folia in angulo sup. ext. umore maculata.

FASC. — Constat codex 6 ternionibus (ff. 1-6. 19-24. 35-40. 51-56. 67-72. 73-76), 3 quinionibus (ff. 25-34. 41-50. 57-66), et 1 senione (ff. 7-18). In ult. fasc. 2 folia desiderantur.

CHART. SIGNA — ¹(ff. 3 + 4. 31. 39 et saepius) flos (ut Briquet 6306: *Napoli, Palermo etc. 1438*) ²(ff. 12. 14 et saepius) stella (ut Briquet 6045: *Venezia, Napoli etc. 1444*).

ORNAT. — Litterae initiales interdum rubro colore pictae; fasciola cum cruce desuper f. 1.

SCHEM. — Lake I 19 b, Leroy 24 C In (v. f. 41^v); at in margine superiore una linea tantum rectrix ducta esse videtur. Spatium scriptum: mm 150/160 × 80/90, linn. 25-27.

ANNOT. — In f. 76 manus altera scriptura rudissima haec scripsit: αρχη σοφίας φόβος | κυρίου φησι τις θειος ανηρ (cf. Psalm. 110, 10) ει γουν ο σοφια και συ ω | παιδιον ερασ τον του θεου (eadem infra, in f. 76^v) / φοβον ενγγατοικε σχειην | τη σι ψυχη επιχθει τη και το παρ αυτου φοτη | ο σον. In f. 76^v eadem manus, ut vid., ter scripsit αρχη σοφίας φόβος κυρίου φησι τις θειος ανηρ deinde nonnulla addidit, partim evanida, quorum sensus non intelligitur et quae sicut legere potui transcribo: αλικά τοῦ ης τὰ γεροσόλημα και ης τοῦ κ(υρίο)υ των ταφων | εκλ τὰ κηωνια θλιβον; deinde ter iteravit αρχη σοφίας φόβος κυρίου φησι τις θειος ανηρ; deinde ει γουν σοφίας και σὺ ὁ παιδιον ερασ τον (sic) τοῦ θεοῦ (cf. f. 76) Sequuntur denique probationes calami sine ullo pretio. Cf. codicem Vat. gr. 894 f. 119^v «ANNOT.». In marg. f. 63 add. notula quae refert ad τύπτω (τύπτω ο μελων τύψω etc.).

NOT. ANT. — F. III^v adglut. sunt duae scidulae membran.: ¹*Manuelis Crete(n)sis gram(m)atica. 178. 453.* ²*Manuelis Cretensis grammatica. 753.*

BIBL. — Devreesse, *Fonds*, pp. 207, 289, 413.

INTEG. — Integ. chart. corio rubro obtectum, sine scutis.

885. (olim 754) saec. XIV in. et XV in., chart. or. (partes quas scripsit manus A) et chart. occ. (ff. I, X, membranac.), mm 173 × 122, ff. X. 256 (+ 73^a + 84^a, + 143^a, + 151^a, + 235^a, — 142).

1 (ff. 1-128^v) *Manuelis Moschopuli Erotemata* (tit. ἐρωτήματα τοῦ Μοσχοπούλου κῦρ Μανουήλ), inc. τί ἐστὶ προσωδία, ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς, des. ἡ παθητικὴ, ὁ ζευγνύμενος (ed. in enarratione cod. 884 citata, pp. 1-119) Subsequuntur (f. 128^v) versus dodecasyllabi de erotematibus, inc. ἤδη δὲ κατάρχεσθε ἐρωτημάτων, des. εἰς τάχος ἀνύσοιτε τ(ὸν) λόγ(ου) δρόμον.

2 (ff. 129-246) *Exempla declinationis et coniugationis*. ¹(ff. 129-142) *Nominum complurium declinatio* (Moscho-

puli, ed. citata, pp. 120-144; cf. ed. G. Uhlig, *Grammatici graeci* I, 1, Lipsiae, 1883, pp. 125-132); ²(ff. 143-246) coniugatio complurium verborum, tit. (f. 142^v) ῥῆμα ὀριστικὸν ἐνεργητικὸν ἀπλοῦν. πρωτότυπον. συζυγίας ἀ τῶν βαρυτόνων χρόνου ἐνεστῶτος, (sc.) τύπτω, λείβω [i.e. λείπω], πλέκω, ἐλεύθω, ὀρύσσω, σπείρω, ἀκούω, ποιέω, βοάω, χρυσόω. τίθημι, δέδομαι, ζεύγνυμι (eadem in codice Vat. gr. 2232, ff. 113-186^v, cf. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, p. 334; cf. etiam eandem fere seriem in cod. Vindob. phil. gr. 53, ff. 1-25). - Ff. I. II^v. VII. VIII. IX. XV. 50^{r-v} 246^v, 248-256^v scriptura vacant.

Libro praefixum est bifolium membran. (ff. I + X) quod continet (IV + X^r) fragmentum instrumenti latini dati Puteolis a. 1443 mensis Martii die 23. Parti eius inferiori (f. IV^v) adglutinata est scidula chart. cui inscripsit manus Bartholomaei de Columnis, ut videtur (v. infra), Ciceronis de officiis capitulum III, 33. Sequitur in fine codicis aliud folium membr. (247^{r-v}) continens manu saec. XV, sed «more gothico» scriptos psalmos 109 et 110, v. 1.

MAT. — Multa folia antiqui libri (saec. XIV) avulsa (ff. 9-50, 51 + 58, 66. 89. 96. 97. 104, 231-246), sed saec. XV suppleta. F. 256 laceratum; ff. 246-256 tineis perterebrata.

FASC. — 1 quat. (8), 3 seniones (44), 1 ternio (50); deinde, usque ad f. 193, 24 quat. Inde a f. 51^v adscripsit manus B (v. infra) notas α' - ιη' marg. dextrae inf. primae plagulae. Manus posterior uniuscuiusque fasciculi priorem dimidiam partem littera latina et numeris arabicis signavit (v. g. ff. 1-4 = 1a-4a, ff. 9-14 = 1b-6b, etc.).

CHART. SIGNA — ¹(ff. 3 + 6) trimontium (simile Briquet 11699: *Padova 1432*) ²(f. 9 et saepius) forfex (ut Briquet 3667: *Genova 1450*) ³(ff. 233 + 234) bucina (simile Briquet 7768: *St. Gallen 1428*).

SCHEM. — Spatium scriptum: mm 110/125 × 70/80, linn. 18-20.

SCRIPT. — Tres librarii codicem exaraverunt: A (saec. XIV in.) ff. 52-57^v. 59-65^v. 67-88^v. 90-95^v. 98-103^v. 105-230^v. Partes deperditas duae manus posteriores suppleverunt: B (saec. XV in.) ff. 1-8^v. 51-51^v. 58-58^v. 66-66^v. 89-89^v. 96-97^v. 104-104^v. 231-246^v. C (saec. XV med. aut ex., forsitan manus Bartholomaei de Columnis) ff. 9-49. Scriba A librum in insula Cypro exaravit, ut demonstravit P. Canart, *Un style d'écriture livresque dans les manuscrits chypriotes du XIVe siècle: la chypriote «bouclée»*, in: *La paléographie grecque et byzantine*. Paris, 1977, p. 317 (N.33). Scripsit in ora inf. f. 246 forsitan manus Bartholomaei (cf. Campana, op. infr. cit. p. 6) *DEOGRACIASAMEN + MCCCC XXXI, ς λ μ*.

ORNAT. — Litterae initiales nec non tituli rubro colore pictae. F. 247 stemma cui inest ramus cum fructibus.

ANNOT. — F. II. ^a ἀρχόμενος. ^b τι διαφων(ον?) ὁ βαρβαρισμός | ^c in principio erat (rubro colore) | ^d sequuntur tres notulae chronologicae (manu Bartholo-

maei): a) δεῖ γινώσκει (v) ὅτι ὅσον ψήφον ἔχει τὸ μωσῆς ὄνομα (sic) | τόσους χρόνους ἐκράτησε τοῦ μωσέων ὁ νόμος. ἔστιν | οὖν ὁ ψήφος χίλια διακόσια σαράκοντα οκτῶ.
 b) Ἰστέον δὲ πάλιν ὅτι ὅσον ψήφον ἔχει τὸ χριστός ὄνομα | τόσους χρόνους ἔνε ἢ κράτησει τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χ(ριστο)ῦ | ἔστιν οὖν ὁ ψήφος χίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα
 c) ἔτους ἀπὸ τῆς τοῦ κ(υρί)ου γενήσεως ,ατμς' (sic) σεπτευρίου | ἰβ' ἐπέειραν οἱ Γενουβήσιοι τὴν Χίον (ed. Campana, op. infr. cit., p.7 et Schreiner, *Kleinchroniken*, t. II, p. 611). F. VII^v. IX^v alphabetum graece. - F. VIII^v alphabetum latine. - Manus alia saec. xv scripsit quosdam versus qui e carmine ignoto sermone vulgari scripto excerpti sunt καὶ ἐξεσπαθόνι ὁ λιβιστρος καὶ πάγη πρὸς τὴν <--> | καὶ το κεφ(α)λιν ἐκοψεν τῆς κακομαχοῦ γραίας | δυχρονον εχο φιλε μου να κοσμο αναγρευω | (in historia Libistri et Rodamnae nil simile inveni) μαζο απε το γερακην μου καὶ ἀπο το σικλην μου (ad ultimum versum cf. Erotocritos, ed. Alexiu, Ἀθήνα, 1980, pars A, v. 108).

POSS. - F. I volumen Bartholomaei de Columnis (de quo vide Campana, *Bartolomeo de Columnis*, pp. 1-32).

BIBL. - Campana, Canart, Schreiner opp. citt. - Mercati, *Giovanni Tzetzes e Michele Haplucheir*, in: *Byzantion*, t. 18 (1946-48) p. 200 (= id., *Collectanea* I, p. 546). - De Marinis, *Legatura*, t. III, nr. 2949. - R. Devreesse, *Pour l'histoire*, p. 326. - Devreesse, *Fonds*, pp. 424 n. 41, 525.

INTEG. - Integ. ligneum corio fusco obductum, cum vestigiis fibulae, id est quod « alla greca » a viris doctis nuncupatur. Tabulae anteriori impressum est nomen Bartholomaei de Columnis (vide De Marinis, *Legatura*, nr. 2949).

886. (olim 38) saec. xv, membran., mm 210 × 150, ff. I. 81.

<Manuelis Moschopuli> Erotemata (tit. ἀρχὴ σὺν θεῷ ἐρωτημάτων), inc. τί ἐστὶ προσωδία, ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς, des. ἡ παθητικὴ, ὁ ζευγνόμενος (ed. in cod. 884 enarratione citata, pp. 1-119). In ff. 1-10 tituli (e.g. περὶ συλλαβῶν) rubro colore marg. adscripti. - F. 68^{r-v} scriptura vacat. Subsequuntur (ff. 69-74), ut in codice 884, nominum complurium declinationes (ed. ibid., pp. 120-144) et (ff. 74^v-76^v) coniugatio verbi τύπτειν (ed. ibid., pp. 144-155 et G. Uhlig, *Grammatici Graeci* I, 1, Lipsiae, 1883, pp. 125-132). - Ff. 77-81^v scriptura vacant.

MAT. - Codex optimae notae, etiamsi folia nonnulla, praesertim in fine, tineis perterebrata, sine tamen ullo textus detrimento.

FASC. - 3 seniones (ff. 1-11. 20-31. 40-51), 4 quaterniones (ff. 12-19. 32-39. 52-59. 74-81), 1 septenio (ff. 60-73).

SCHEM. - Lake I 26a, Leroy 32 D1, cf. e.g. f. 31. Spatium scriptum: mm 140 × 95, linn. 24.

SCRIPT. - Ab uno librario exaratus.

ORNAT. - Litterae initiales necnon tituli rubro colore depicta. In f. 1 fasciola rubra.

ANNOT. - F. 1: *Moschopoli* / XXVII 19 / *Moschopoli gramatica*.

POSS. - F. 76^v *Stefani phy(sici) de Ubertis*.

INTEG. - Ut in codice 884.

887. (olim 28) saec. xv in.-med., chart., mm 212 × 132, ff. 116.

1 (ff. 2-11^v) <Dionysii Thracis ars grammatica> (ed. Uhlig, *Grammatici Graeci* I, 1, Lipsiae, 1884, pp. 5-100). Praecedit (ff. 1-2) eiusdem de prosodiis (ed. ibid., pp. 105-114).

2 (ff. 11^v-12^v) <Nicetae qui dicitur Serrarum de versuum generibus>, ed. W.J.W. Koster, *Tractatus graeci de re metrica inediti*, Paris, 1922, pp. 103-105, 21 (Ἡρακλείδης), et Uhlig, op. cit., pp. 117-121.

3 (ff. 12^v-20) Anonymi tractatus de re metrica e diversis auctoribus excerpti. ¹ (ff. 12^v-13) De heroico metro, ex Helio (aut Isaaco) monacho (ed. Studemund, *Anecdota*, pp. 173-174, §§ 4-5, L. Bachmann, *Anecdota graeca* II, Lipsiae, 1818, p. 183 et W.J.W. Koster, *Tractatus*, ut supra laud., pp. 64-68; de Isaaco cf. L. Voltz, *De Helio Monacho, Isaaco Monacho, Pseudo-Dracone scriptoribus metricis byzantinis*, in: *Dissertationes Philol. Argent.*, t. 11 [1894], pp. 17-39); ² (f. 13^{r-v}) e Pseudo-Herodiano de versibus (cf. Studemund, op. cit., pp. 186-188 et Bachmann, op. cit., pp. 184-185); ³ (ff. 14-17) de forma versuum (cf. Studemund, op. cit., pp. 216-221, sed valde discrepat a nostro codice); ⁴ (ff. 17-18) de dactylico metro (cf. Koster, op. cit., pp. 97-98, multo plenius in nostro codice); ⁵ (ff. 18-19) de iambico metro, inc. τὸ ἰαμβικὸν μέτρον ἔχει πόδας ἐξ ἡγουν χῶρας (sic), des. σπανίως δὲ καὶ τρίβραχυν περὶ κωμικοῖς; ⁶ (f. 19^{r-v}) de elegiaco metro, inc. τὸ ἐλεγείον πεντάμετρον ἐστίν· πέντε γὰρ ἔχει χῶρας, des. οἶον εὐσεβῶν μακάρων εὐμενέων τε φίλων; ⁷ (ff. 19^v - 20) de anacreontico metro, inc. τοῦ ἀνακρέοντος ἐπιδέχονται μὲν οἱ οἴκοι, des. ἐν τῇ πέμπτῃ πυρρίχιον, ἐν τῇ ἕκτῃ τροχαῖον.

4 (ff. 20-25) Anonymi de re grammatica. ¹ (ff. 20-21) De barbarismo et soloecismo, inc. βαρβαρισμὸς ἐστὶν λέξις ἡμαρτημένη, des. φιλότεκνον τοῦτο δίδωμι ἀντὶ τοῦ φίλον [sic] (cf. Barocc. gr. 116, f. 220^v et 125, f. 74^v necnon Uhlig, op. cit., p. XXV; similem trac-

tatum editum invenies ap. Boissonade, *Anecdota graeca* III, pp. 238-240 nec non ap. A. Nauck, *Lexicon Vindobonense. Appendix*, Petropoli, 1867, pp. 290-291); ² (ff. 21-22) de numeris, inc. περί ἀριθμούς οἷον τῆσδε; ³ (f. 22^{r-v}) de verbo ἔστιν inc. τὸ ἔστιν ἡνίκα ἀρχὴ λόγου; ⁴ (ff. 22^v-23^v) de littera ἦ, inc. τὸ ἦ πρὸ τῶν ἀναφορικῶν μορίων; ⁵ (ff. 23^v-24) de negatione μὴ, inc. τὸ μὴ ἐπίρρημα ἀπαγορεύσεως; ⁶ (ff. 24-24^v) de verbis, inc. λέξις ἔστιν φωνῆ ἐνγράμματος (sic); ⁷ (f. 24^v) de punctis, inc. ἔτι μὴ τίθεται. Adduntur in fine (ff. 24^v-25) litterarum nomina, inc. ἄ φωνῆεν δίχρονον, des. ὦ φωνῆεν μακρόν.

⁵ (ff. 25-90) **Theodosii Alexandrini canones isagogici de flexione nominum et verborum** (tit. Θεοδοσίου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρείας εἰσαγωγικοί κανόνες περί κλήσεως ὀνομάτων), ed. Hilgard, *Grammatici Graeci* IV, pp. 1-99, intermixta (ff. 49-52) tabula flexionum verbi τύπτω (ed. Uhlig, *Grammatici Graeci* I, 1, pp. 125-131, lin. 23). Sequuntur (ff. 90-93) praecepta de tenore circumflexo, tit. περί τόνου περισπομένων (ed. I. Bekker, *Anecdota Graeca*, Berolini, 1821, pp. 1159-1161; cf. Egenoff, *Die orthoep. Stücke*, p. 33), necnon (ff. 93-96) <erotemata> de circumflexione Theodosio tributa (Θεοδοσίου γραμματικοῦ περί τόνου περισπομένης), inc. διὰ τί Ἑρακλῆς Ἑρμῆς περισπᾶται, des. τὸν λῖν, τὸν κρῖν, τὸν θᾶν, τὸν κλεῖν (cf. Uhlig, *Grammatici Graeci* I, 1, pp. XXVI et LV).

⁶ (ff. 96-107^v) **Anonymi tractatuli grammatici** (sc. erotemata ut dixit scriba f. 107^v). ¹ (ff. 96-97) περί ὀρθογραφίας, inc. δύο σημαίνει τὸ τῆς ὀρθογραφίας ὄνομα, des. εἴπομεν οὖν πρῶτον περί συντάξεως (ed. Bekker, *Anecdota graeca* III, p. 1127; exstat et in Vat. gr. 7, f. 1 et Vat. Reg. Pii II gr. 47, f. 59; cf. Uhlig, op. cit., p. XXVI); ² (ff. 97-98) περί συντάξεως, inc. πᾶν σύμφωνον μεταξὺ δύο φωνηέντων, des. καὶ πανταχοῦ τοίνυν αὐτὴν ὁμολογήσομεν (ed. Bekker, op. l., pp. 1127-1128; cf. Vat. gr. 1740, f. 28^v; Uhlig, op. cit., p. XXVI); ³ (ff. 98-99) περί ποιότητος, inc. τὸ σμιλλὸν σμῦρνα σβέσαι, des. τὸ ἔχθος ἔστιν ἐχθρὸς ὡς ψῦχος ψυχρὸς (cf. Uhlig, op. cit., p. XXVI); ⁴ (ff. 99-104) περί ποσότητος, inc. τὰ εἰς ὧν συγκριτικὰ δισύλλαβα διφθόγγου παραλήγεται, des. εὖρω εὔω τὸ φλογίζω καὶ τὸ φωτίζω (cf. Uhlig, ibid.); ⁵ (ff. 104^v-105) περί τῶν δασυνομένων (i.e. de litteris aspiratis), inc. τὸ ὕ πάσης λέξεως ἄρχον, des. ῥάξ πλὴν τοῦ ῥάρου δ σημαίνει τὸ βρέφος; ⁶ (ff. 105-107^v) περί χρόνων, inc. πᾶν ὄνομα μονοσύλλαβον μακροκατάληκτον, des. κατὰ κράσιν ἀλλὰ κατ' ἐνδειαν τοῦ ἑνός. - F.108^{r-v} scriptura vacat.

⁷ (ff. 109-114) **Plutarchi opuscula moralia duo**. ¹ (ff. 109-111) De virtute et vitio (ed. Bernardakis. I [*Teubneriana*], pp. 244-247); ² (ff. 111-114) Animine an corporis affectiones sint peiores (ed. ibid., III, pp. 207-301).

⁸ (ff. 114^v-116^v) **Libanii sophistae fabulae tres** (ed. Foerster, VIII, pp. 24-28 [*Teubneriana*]), necnon (ff. 116^{r-v}) ethopoeia de pictore Apollinem pingente (ed. ibid., pp. 399-401).

FASC. - 1 ternio (6), 6 quat. (54), 1 ternio (60), 7 quat. (108), 1 quinio (desunt in fine duo folia). Marg. infer. med. ultimae paginae adscriptae sunt notae β' - γ'.

CHART. SIGNA - ¹ (f. 2 + 5 et saepius) bucina (simile Briquet 7684: *Padova 1416-20*) ² (f. 26 + 27 et saepius) turris (ut Briquet 15864: *Lucca 1419*) ³ (f. 34 + 35 et saepius) flos (similis Briquet 6689: *Udine, Napoli 1448*) ⁴ (f. 61) trimontium (simile Briquet 11726: *Savoia 1428/9*).

SCHEM. - Spatium scriptum: mm 150 × 80, linn. 26.

ORNAT. - Tituli ac litterae initiales colore rubro aut violaceo (ff. 109-116) depicta. Fasciolae interdum floribus folisque ornatae, v. ff. 25. 38. 42. 44^v. 90. 93.

ANNOT. - Tabulae ant. integumentum atramento nigro inscr. est: *Theodosius Grammaticus | p(re)cio d(ucato)r(um) duor(um)*.

BIBL. - A. Hilgard, *Scholia in Dionysii Thracis artem grammaticam* (= *Grammatici Graeci* III), Lipsiae, 1901, p. V, n. 2. - Foerster VII, pp. 11, 22, 366. - Devreesse, *Fonds*, p. 46.

INTEG. - Integumentum graecum. Tabulae lignae corio rubro obtectae. Tabularum marginibus impressa sunt flores foliaque rectagonis circumfusa (ut Regemorter, *La reliure*, p. 12 fig. 7 imago 1). In tabulis mediis aquilae bicipites (ut Regemorter fig. phototypica 13^b imago 1) positae sunt. Fibulae vestigia discernuntur.

888. (olim 969) saec. xv ex., chart., mm 154 × 103, ff. 136.

Manuelis Moschopuli Erotemata (ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν ἐρωτημάτων τῶν διορθωθέντων παρὰ τοῦ σοφωτάτου κύρ Μανουὴλ τοῦ Μοσχοπούλου), inc. τί ἐστὶ προσωδία, ποιὰ τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς, des. ὁ τετυψόμενος. ὁ κανὼν πᾶς παθητικὸν (ed. *Grammaticae artis graecae methodus, Manuele Moschopulo authore*, Basileae, 1540, pp. 1-119), subfixa (ff. 123^v-132) nominum complurium declinatione (ibid., pp. 120-144) necnon (ff. 132-136) coniugatione verbi τύπτειν (ibid. pp., 144-155 et G. Uhlig, *Grammatici graeci* I, 1, pp. 125-132). - Cf. etiam supra, descriptionem codicis 884. F. 136^v scriptura vacat.

MAT. — Margines inferiores nonnullorum foliorum tineis perterebrati.

FASC. — Quat. 17; marg. inf. dextrae primae paginae notae β' - ις' adscriptae sunt.

CHART. SIGNA — ¹ (f. 48. 62. 68. 78 et saepius) flos (ut Briquet 6464: *Venezia 1499*) ² (f. 120) libra (similis Briquet 2536: *Innsbruck, Dresden 1492*).

SCHEM. — Lake I 26b, Leroy P2 32 D1 (v. e.g. f. 55). Lineae ductae tamen haud clare perspiciuntur. — Spatium scriptum: mm 83 × 64, linn. 17.

SCRIPT. — Liber ab uno scriba exaratus.

ORNAT. — Quaedam litterae initiales rubro colore pictae. In f. 1 fascia rubra cauliculos albos continens, crucemque in latere superiore medio perhibens; in ff. 98^v, 116^v fasciolae rubrae; nodus colore fusco exaratus in f. 119^v.

ANNOT. — In f. 136 ab alia manu add. τέλος σὺν θεῷ τῶν ἐρωτημάτων τοῦ Μοσκοπούλου (sic).

BIBL. — Devreesse, *Fonds*, pp. 47, 209, 290.

INTEG. — Integ. chart. corio rubro obductum. Operculis et dorso auro impressa sunt scuta Pii IX papae (1846-78) et Angeli Mai card. bibl. (1853-54)

889. (olim 964) saec. xv post med., chart., (ff. 177. 178. 187 membr.), mm 142 × 103, ff. VI. 187.

1 (ff. 1-111) **Manuelis Moschopuli Erotemata** (tit. ἀρχὴ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῶν ἐρωτημάτων τῶν διορθωθέντων παρὰ κυροῦ Μανουὴλ τοῦ Μοσκοπούλου), inc. τ(ί) ἐστὶ προσωδία, ποιὰ τάσις ἐγγαμάτων (sic) φωνῆς, des. ἡ μαθητικὴ. ὁ ζευγνύμενος (ed. in cod. supra laud., pp. 1-119), subfixa (ff. 111^v-121) nominum complurium declinatione (ed. ibid., pp. 144-155) necnon (ff. 121-126) coniugatione verbi τύπτειν (ed. ibid., pp. 144-155 et G. Uhlig, *Grammatici graeci*, I, 1, pp. 125-132). Cf. etiam supra descriptionem codicis 884. — Ff. II-VI scriptura vacant.

2 (ff. 126^v-131) **Iohannis Euchaitorum** explanationes etymologicae vocum quarundam metricarum (tit. τοῦ παναγιωτάτου μητροπολίτου Εὐχαΐτων κυροῦ Ἰωάννου ἐτοιμολογικὸν ἔμμετρον), (ed. J. Bollig-P. de Lagarde, *Iohannes Euchaitorum metropolitae quae ... supersunt*, Gottingae, 1882, pp. IX-XV, Reitzenstein, *Geschichte*, pp. 173-179 necnon id., *M. Terentius Varro und Johannes Mauropus von Euchaita*, Lipsiae, 1901, pp. 4-18; cf. F. Kuhn, *Symbolae ad doctrinae περὶ διχρόνων historiam pertinentes*, Vratislaviae, 1892, pp. 59-137).

3 (ff. 131-137) **Homeri Odysseae argumentum** (tit. σημείωσαι τὴν ὅλην ὑπόθεσιν τοῦ Ὀδυσσέως) ἦν περὶ αὐτοῦ διηγεῖται "Ομηρος), ed. A. Ludwich, *Zwei Byz. Odysseus-Legenden*, in: *Verzeichnis der auf*

der königlichen Albertus-Universität zu Königsberg ... zu haltenden Vorlesungen, Königsberg, 1898, pp. 14-20.

4 (f. 137) **Versus** quidam. ¹ Anonymi cancri versus (στίχοι, καρχῖνοι; add. ead. m. in marg.: εἰς τάφον Διομήδους), ed. Dübner, in *Anthologia Palatina* II, p. 608, nr. 387*, et Lampros, *NE*, t. 16, 1922, p. 196; ² Leonis sapientis heroici versus ^a ὦ σὸν ἀναρχε νόμον, ^b νοσῶ σὺ δὲ ἤ ἴαμα (cf. *Anthologia Palatina*, ed. Dübner, II, p. 608, n. 387** et Hunger, *Literatur* II, p. 106, n. 28), in margine add. ab ead. m. στελειανοῦ. Sequuntur (eiusdem Leonis?) alii versus cancri: ¹ ὦ γένος ἐμὸν ἐν ᾧ μέσον ἐγώ; ² νοσῶ σῶτερ ὑπὸ πυρετῶ σῶσον; ³ ἀναβάσατε τὰ σάβανα; ⁴ ἀβᾶ φάγε μέγα φάβα.

5 (ff. 137^v-140^v) **Aenigmatum** collectio. ¹ εἰμι δ' ἐγὼ ὁ ὦν. σὺ δ' ἐνὶ φρέσι (ed. Lampros, in: *Δελτίον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολ. ἐταιρείας τῆς Ἑλλάδος*, t. 2 [1885], pp. 165-166); ² (ibid.) τὴν γῆν παίνω καὶ κινῶ τὰς ὀλκάδας (ed. N.A. Bees, *Βυζαντινὰ αἰνίγματα*, in: *Ἐπετ. Φιλολ. Σύλλ. Παρνασσῶ*, t. 6 [1902], p. 109, num. 12); ³ (f. 138) εἶδον ἀρρήτοις ὄμμασι (anonymum apud Boissonade, *Anecd. Gr.* III, p. 430); ⁴ (ibid.) ἦν ὄτ' ἔην βροτῶ (sic.) εἵκελος (anonymum ap. Boissonade, l.c., p. 455); ⁵ (f. 138^{r-v}) ἐξ ἑπτὰ συνέστηκα γραμμάτων (sub nomine Basilii Megalomitae ap. Boissonade, l.c., p. 450 = ep. VII 74 apud Cougny, *Epigr. Anth. Palat.* III, Paris 1890); ⁶ (f. 138^v) σφαῖρα τις ὑπερθεν (sic) τῆς γῆς (ed. Boiss., l.c., p. 429); ⁷ (ibid.) εἰμι πατὴρ δὲ λοικοῖο (ed. Boiss., l.c., p. 430); ⁸ (ibid.) αὐχένος ἐκ δολιχοῦ γῆθεν ἀειρομένη (cf. Barb. gr. 41, f. 104^v et Vat. gr. 1584, f. 147 sub nomine Pselli); ⁹ (ff. 138^v-139) πτερωτὸς εἰμι τοξότης (ed. Boiss., l.c., p. 432); ¹⁰ (f. 139) οὐδεὶς σπορεύς μου (ed. ibid.); ¹¹ (ibid.) ἀπτερός εἰμι καὶ κινούμενος (ed., ibid.; sub nomine Eustathii Macrembolitae ap. I. Hilberg, *Eustathii Macrembolitae ... de Hysmines et Hysminiae amoribus*, Wien, 1876, p. 213, nec non ap. Treu, *Macrembolitae quae feruntur aenigmata*, in: *Programm des k. Friedrichs-Gymnasiums zu Breslau* 1893, pp. 16-17; sub nomine Christophori Mitylenaei ap. Kurtz, *Die Gedichte des Christophorus Mitylenaios*, Leipzig, 1903, p. 45); ¹² (f. 139^v) τρισύλλαβον πέφυκα: σὺ δέ μοι σκόπει (ed. Boiss., l.c., pp. 433-434); ¹³ (ibid.) ζῶόν τι πεζόν (ed. Boiss., l.c., p. 434; sub nomine Iohannis Euchaitorum ap. P. de Lagarde, *Iohannis Euchaitorum ... quae ... supersunt*, Gottingae, 1882, p. 35; anonymum ap. Lampros, *NE*, t. 10 [1913], p. 320); ¹⁴ (ibid.) ἡμεῖς ἀδελφαὶ γνήσιαι (ed. Boiss., l.c., pp. 435-436; sub nomine Eustathii Macrembolitae ap. Hilberg, l.c., p. 213 nec non Treu, p. 17; sub nomine Christophori Mitylenaei ap. Kurtz, l.c., p. 33); ¹⁵ (ff. 139^v-

140) θαλάσσαν οἰκῶ φροτοῖς (sic) βρωσις πέλω (sub nomine Basilii Megalomitae ap. Boiss., l.c., p. 441); ¹⁶ (f. 140) κατώτερον μὲν εἶμι (sub eiusdem nomine ed. ibid.; anonymum ap. Lampros, *NE*, t. 10, 1913, p. 320); ¹⁷ (ibid.) τοῦ παντὸς ἐκτὸς καὶ κινούμενος τρέχω (sub nomine eiusdem ap. Boiss., pp. 442-443); ¹⁸ (ibid.) ἔζων ποτὲ ἔζων (sub nomine Pselli ed. Boiss., p. 431); ¹⁹ (ibid.) ξύλου μὲν ἢ κλειῖς (ed. ibid.); ²⁰ (f. 140^v) ἰχθὺς ἢ χύτρα τὸ δ' ἐψόμενον ἔνδον (sub nomine Basilii Megalomitae ibid., p. 445); ²¹ (ibid.) ἄπνους μὲν εἶμι τοὺς βροτοὺς δὲ ῥωννύω (sub nomine Basilii Megalomitae ibid., pp. 446-447; sub nom. Eustathii Macrembolitae ap. Hilberg, op. cit., p. 210, nec non Treu, op. cit., p. 9); ²² (ibid.) τῆς ὀγδοάδος τῶν μερῶν σοι τοῦ λόγου (sub nomine Basilii Megalomitae ap. Boiss., op. cit., p. 499); ²³ (ibid.) ἔχω τρία γράμματα καὶ τί τυγχάνω (sub nomine eiusdem ibid., p. 447). Aenigmata ³⁻²³ in nostro codice <Michaeli> Psello tribuuntur sub tit. (f. 137^v) τοῦ σοφωτ(ά)τ(ου) Ψελλοῦ πρὸς τὸν βασιλέα (κῦρ) Μιχαήλ τὸν Δούκαν (cf. R. Aubretton, *Michel Psellos et l'Anthologie Palatine*, in: *L'Antiquité classique*, t. 38 [1964], pp. 459-462).

6 (f. 141) De octo partibus orationis (ιαμβικὸς στίχος ἔχων τὰ ὀκτώ μέρη τοῦ λόγου). Versus Homericus πρὸς δέ με τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον (II. XXII, 59) exemplum praebet (ut in Barocc. gr. 48, f. 46^v).

7 (ibid.) Excerpta e <Maximi Planudis> proverbiiis (ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν παροιμιῶν), ed. O. Crusius, in: *RhM.*, t. 42 [1887], p. 391 n. 1.

8 (ff. 141^v-142^v) Anonymi tractatus de re metrica. ¹ De heroico metro, inc. τὸ ἡρωϊκὸν μέτρον ὃ μάλιστα Ἡσίοδος καὶ Ὀμηρος χρᾶται, des. συλλαβῆς οἶον προλέγω; ² de iambico metro, inc. γίνωσκε, ὅτι τὸ ἰαμβικὸν μέτρον δέχεται πόδας, des. τοὺς ἰαμβοὺς τιθέαμεν ἀμφιβόλως (ut exstat in Vat. gr. 57, f. 24^v necnon in Ambr. I 47 sup., f. 73).

9 (ff. 142^v-143^v) Septem sapientium apophthegmata, editis breviora (cf. F.G.A. Mullach, *Fragmenta philosophorum graecorum* I, Parisiis, 1883, pp. 215-216), inc. Σόλωνος Ἀθηναίου θεὸν σέβου, des. φείδου τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἡδέων (ut exstat in Vatt. gr. 895, 277^v et 1733, f. 195).

10 (ff. 143^v-144^v) Grammatica quaedam, hoc in codice Manuelli Moschopulo tributa (cf. et Cengarle, in: *Acme*, t. 23

[1970], p. 74), aliisque in codd. quos infra indicabimus, sine auctoris nomine tradita. ¹ (ff. 143^v-144) De adverbiiis, inc. ἰστέον ὅτι τῶν ἐπιρρημάτων τῶν τοπικῶν, des. ὄδε (sic) τῆδε καὶ ἕτερα ² (f. 144) de soloeismo, inc. ὁ περισσὰ λέγων ἢ ὑπερηφανευόμενος, abrumpitur σολοικίζει κατὰ ἔγκλησιν (ed. Boissonade, *Anecdota Gr.* II, pp. 458-459). Isdem tractatus invenitur in mss. Ambros. B 95 sup., f. 37, D 12 sup., f. 108; Barocc. gr. 68, f. 98; 72, f. 151^v; Vindob. phil. gr. 250, f. 156; 305, f. 157; Vat. gr. 1404, f. 238; ³ (ff. 144^{r-v}) de barbarismo, inc. ὅστις δὲ τὸ προσῆκον μὲν λέγει, ἀγανακτεῖ δέ, des. βαρβαρίζει οὗτος.

11 (ff. 144^v-148^v) Georgii Choerobosci de figuris poeticis, omisis exemplis quae praebet ed. Walz, *Rhetores graeci*, t. 8, pp. 802-818. Sequuntur (ff. 148^v-149) (eiusdem?) definitiones nominum quorundam (ὅτι τέρας λέγεται τὸ παρὰ φύσιν ὡς ὁ δικέφαλος ἄνθρωπος et alia eiusdem generis) necnon quaedam de figuris (παράδειγμα, παραβολή).

12 (ff. 149-152) <Commentariolus Byzantinus in Dionysii Thraecis> περὶ ἀναγνώσεως, ed. A. Hilgard, *Grammatici Graeci* III, pp. 568, 34-570, 5. In codice nostro ordo capitulorum ab ed. laudata discrepat.

13 (ff. 152^{r-v}) <Notulae de quibusdam personis>. ¹ Nomina legislatorum (περὶ τῶν νομοθέτων), inc. νομοθέται ἄριστοι Μίνως; ² nomina vatum (περὶ μάντεων), inc. μάντεις ἄριστοι Κάλχας; ³ <de Apolline>, inc. τὸν Ἀπόλλωνα τετράχειρον γράφουσιν; ⁴ <de inventoribus>, inc. Ζεὺς ἐφεῦρε πλευστικήν (de eiusdem generis catalogis v. M. Kremmer, *De catalogis heurematum*, Diss. inaug., Lipsiae, 1890); ⁵ <qui Troianos adiuverint>, inc. ἐκ μὲν τῶν περιοίκων; ⁶ <de Alexandro>, inc. Ἀλέξανδρος φρόνημα μὲν εἶχεν.

14 (f. 153) <Aenigmatum altera series> (tit. αἰνίγματα διὰ στίχων ἰαμβικῶν). ¹ τῆς ὀγδοάδος τῶν μερῶν σοι τοῦ λόγου (sub nomine Basilii Megalomitae apud Boissonade, *An. gr.* III, p. 449); ² ἄπνους μὲν εἶμι τοὺς βροτοὺς δὲ ῥωννύω (ut supra f. 140^v); ³ ξύλου μὲν ἢ κλειῖς ἢ δὲ κικλῖς ὑδάτων (ut supra f. 140); ⁴ ἰχθὺς ἢ χύτρα (ut supra f. 140^v); ⁵ ἔστι τί πτηνὸν μονοσύλλαβον πέλον (sub nom. Basilii Megalomitae apud Boissonade, l.c., p. 442; sine auctoris nomine apud Lampros *NE*, t. 10, [1913], p. 320).

15 (ff. 153^v-156) <Iohannis> Catraris in philosophum Neophytum versus (στίχοι τοῦ Κατράρη εἰς τὸν ἐν φιλοσόφοις φιλόσοφον καὶ ῥητορικώτατον Νεόφυτον ἀνακρεόντιοι), (ed. Matranga, *Anecd. gr.*, pp. 675-682; I. Dujčev, in: *Proučvanija vürchu búlgarskoto srednoviekovie*, Sofija,

1949, pp. 130-150; cf. Lundström, in: *Eranos*, t. 5 [1903-1904], pp. 151-155 necnon G. Mercati, *Su Giovanni Catrari*, in: *BZ*, t. 24 [1923-1924], pp. 300-305 = *Opere minori IV*, pp. 193-199).

16 (f. 156) **Maximi Planudis** <antistoicheia duo>. ¹ ἐρήμην ποτέ δικασθείς (ed. Treu, in: *BZ*, t. 5 [1896], p. 337); ² ἐπειρώμην. ἐπὶ ῥώμην (ed. ibid., p. 338).

17 (f. 156^v) <**Basili Megalomitae**> aenigmata. ¹ ἔστι τις φύσις θήλεια (ed. Boissonade., *Anecd. gr.* III, p. 450); ² στοὰ ξύλων ἄμοιρος (ibid., p. 451); ³ ὄρεξιν ἐμπλήμη τῶν ζώων (ibid.).

18 (ff. 156^v-157) **Manuelis Palaeologi** versus in indoctum quendam (ed. Matranga, *Anecdota graeca*, p. 682).

19 (ff. 157-158^v) **Gregorii Nazianzeni** poemata duo. ¹ (ff. 157^{r-v}) <poema alphabeticum>, inc. ἀρχὴν ἀπάντων καὶ τέλος (*PG* 37, 908-910; Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς t. 1, 1932, pp. 20-21); ² (158^{r-v}) <disticha gnomologica>, inc. ἀρχῆς καλῆς καλλίστου (cf. *PG* 37, 916-927), ut exstant in codd. Vatt. gr. 876, ff. 5-7^v et 883, ff. 169^v-171.

20 (f. 159^{r-v}) **Virgilii** (Βιργιλίου) cuiusdam interpretationes in in duo oracula (sub tit. χρῆσιμος Βιργιλίου εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος), ed. Cougny, *Epigrammatum anthologia Palatina*, t. III, cap. VI, num. 122 (pp. 487-488) et num. 149 (aliquantum discrepat in cod. nostro ab ed. laud.). Sequitur (ff. 159^v-160^v) eiusdem **Virgilii**, ut videtur, commentarius in oracula, inc. εἶπατε καὶ λέξατε τῷ ἀπεσταλκῷ ὑμᾶς βασιλεῖ τῷ Ἰουλιανῷ, des. ἡ δὲ θεῖα φύσις αὐτοῦ ἀπαθείς διέμεινεν.

21 (f. 160^v) **Versus de septem orbis mirabilibus** (tit. τὰ ἑπτὰ θεάματα), inc. καινὸν φράγμα τῶν πάλαι πυραμίδων, des. γεγονέναι καὶ τάφους. Subsequitur notula de civitate **Sodomorum**.

22 (ff. 161-165^v) <**Choerobosci, Tryphonis, Theodreti Lexicon**> de spiritibus (tit. et auctores e Vat. gr. 883, f. 15; in codice nostro solum περὶ πνευμάτων), (ed. F.N. Titze, *Manuelis Moschopuli Cretenensis opuscula Grammatica*, Lipsiae, 1822, pp. 32-40; cf. et Egenolff, *Die orthoep. Stücke*, p. 21 n. 20, necnon cod. Vat. gr. 2241, ff. 181^v-185^v, apud Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, pp. 377-378).

23 (ff. 165^v-167) **Etymologica quaedam**, hoc ordine incip. ¹ τεκμήριον γίνεται ἀπὸ τοῦ τεκμαίρομαι, ² τὸ ἔχω ἐνεργητικῶς μὲν

λεγόμενον, ³ ἀδολεσχῆσαι τέσσαρα σημαίνει, ⁴ καπνός. ἀτμός. ἐκταλή. βδέλλος κνίσση καὶ λιγνὶς διαφέρουσι, ⁵ θεραπεύω σημαίνει τέσσαρα. θεραπεύω τὸ δουλεύω, ⁶ πόθος. ἀγάπη. καὶ ἔρωσ διαφέρωσιν. Nil eiusdem generis inveni in etymologicis editis (cf. infra Vat. gr. 895 «ANNOT.»).

24 (f. 167^{r-v}) <De litteris mutabilibus>, inc. ἰστέον ὅτι τρία εἰσὶν μεταβολικά, des. εἴλκυον. καὶ ἐρπίζω, εἴρπιζον (cf. Hilgard, *Gramm. gr.* III, p. 40, lin. 10 sqq.).

25 (f. 167^v) <De montibus>, (paululo differt ab ed. D. Serruys, *Deux lexiques attribués à Théophylacte de Bulgarie*, in: *RPh*, t. 32 [1908], p. 144).

26 (f. 168) Aenigma, inc. ὁμοῦ στίφη μένοντα βροτῶν ἔσω, des. καλλωπίζων μάλιστα τοῦ πόλου πλάτος (ut Vat. gr. 1584, f. 149 et Barb. gr. 41, f. 106^v, quo in codice Psello tribuitur). Subsequuntur (alia manu) quattuor hexametra quorum sensus me effugit, inc. αἰτραφερῆς (sic, pro αἰθραφερῆς) πάσης οὐρανοῦ τέρμον ἀχῶρον, des. ἐν ἄστου θῆκεν Ὀμήρου. - F. 168^v scriptura vacat.

27 (ff. 169-173^v) **Michaelis Pselli** versus politici de re grammatica in Constantinum Monomachum (ed. Boissonade, *Anecd. gr.* III, 200 sqq., cf. K. Alpers, *Zonarae Lexicon*, in: *RE*, t. X A, coll. 746-747); abrumpitur τῇ ἀκοῇ δὲ πλέον (ed. laud., p. 213, lin. 265).

28 (ff. 174-175) <**Nicetae**> qui dicitur **Serrarum** canones de duodecim deorum epithetis (ed. Studemund, *Anecd.*, pp. 274-279).

29 (f. 175^{r-v}) <**Francisci Maturantii Perusini**> antistoicheia quaedam (περὶ ἀντιστοιχείων, add. ead. m. τοῦτον ἡμέτερον), hoc ordine incip. ¹ ἔκε τις οἰκέτης, ² Δημήτριος φέρων Δημήτρειον (ed. Treu, in: *BZ*, t. 5 [1896], p. 338 e cod. Vallicell. B 99, f. 56), ³ <π>ηρός τις κατέχω πήραν.

30 (ff. 175^v-176^v) <**Iohannis**> **Tzetzae** versus politici de genealogia Homeri, inc. Ὁ Ὀμηρος ὁ πάνσοφος, des. λοιπὸν τὰ τούτου παύσωμεν τοῦτον σφραγὶ δαθέντες (cf. Matranga, *Anecd. gr.*, p. 3, lin. 51- p. 5, lin. 131). Versus valde discrepant ab ed. laud. De his versibus disseruit H. Felber, *Quellen der Ilias-Exegesis des Joannes Tzetzes* (Diss.), Zürich, 1925, pp. 9-38. - Ff. 179-187^v scriptura vacant.

Adglutinata sunt duo folia membranacea (mm 140 × 95) quorum prius (f. 177^{r-v}) continet epistolam latine scriptam Iohannis Argy-

ropuli ad Andreolum Iustinianum, ed. S.G. Mercati, *Lettera inedita di Giovanni Argiropulo ad Andreolo Giustiniani*, in: *École Française de Rome, Mélanges d'Archéologie et d'Histoire*, t. 39 [1921-22], pp. 153-163 = id., *Collectanea*, t. II, pp. 609-617 (cf. A. Campana, *Da codici del Buonelmonti*, in: *Studi Bizantini e Neoellenici*, t. 9 [1957], p. 32, n. 1), alterum (f. 178), alia manu, parvum tractatum latinum de fabricando atramento cui suprascriptum est: *ex Chiriaco Anconitano*, atque (f. 178^v) tabulam numerorum graecorum et latinorum.

MAT. - Codex optimae notae; f. 178^v tamen umore maculatum.

FASC. - 22 quaterniones. Margini inf. dextrae ultimae paginae et marg. inf. sinistrae primae paginae adscr. sunt fasc. notae (excepto ultimo fasc.).

CHART. SIGNA - (ff. 10 + 12. 17. 19. 42 et saepius) forfex, sed semper desecta (ut Briquet 3685: *Firenze, Napoli etc. 1459/60*).

SCHEM. - Lake I 22a, Leroy 21 C16 (v. e.g. f. 62). Spatium scriptum: mm 100 × 60, linn. 22.

SCRIPT. - Codex exaratus est (exceptis additamentis quibusdam in ff. 167^v-168 atque Tzetzae genealogia Homeri in ff. 175^v-176) a Francisco Maturantio Perusino (1443-1518) qui etiam codd. Vat. gr. 949 et 1584 et Vall. B 99 scripsit (cf. Mercati, op. supr. laud., p. 153 et id. in: *Byzantion*, t. 18 [1946-48], p. 202). Animadversio eius ab aliquo ex illius discipulis exarata invenitur in cod. Vat. gr. 1584, f. V (ed. Giannelli, *Catalogus codd. Vatt. 1485-1683*, p. 196; vide et ibid. p. XXIV ad cod. 1584). De librario exhaustissime disseruit G. Zappacosta, *Francesco Maturanzio, umanista perugino*, Bergamo etc., 1972; codices graecos tamen non commemoravit.

ORNAT. - Litterae initiales grandiores rubroque colore exaratae. Eodemque colore interdum et tituli picti.

ANNOT. - F. 160^v scribae invocatio: *ἔχοντ(α) καὶ γράψαντ(α), Χ(ριστ)ἔ μου, σῶσον* (in calce rubro colore exaratus).

POSS. - Hunc codicem Bartholomaei de Columnis fuisse contendit S.G. Mercati, *Giovanni Tzetzes e Michele Haplucheir*, in: *Byzantion*, t. 18 (1946-1948), pp. 200-201 (= id., *Collectanea I*, pp. 546-547). - Impressum est sigillum Bibl. Nat. Par., (cf. *Recensio*, pp. 62-63).

NOT. ANT. - F. I: *gramatica Manuel(is) Moschopuli*.

BIBL. - Bollig-Lagarde, Campana, Crusius, Giannelli, Lundström, Matranga, Mercati, Reitzenstein, opp. et locc. supra laud. - Sajdak, *Historia*, p. 304, Devreesse, *Fonds*, p. 464. - S.A. Cengarle, *Attribuzione di un compendio sul dialetto ionico a Manuele Moscopulo*, in: *Acme*, t. 23 (1970), pp. 72-73.

INTEG. - Integ. ligneum cuius tabulae corio rubro obiectae, dorsum autem e corio castaneo confectum. Desiderantur scuta.

890. (olim 29) saec. xv in., chart., mm 219 × 138, ff. I. 150 (+ 20^a).

Manuelis Moschopuli *περὶ σχεδῶν* (ed. *Manuelis Moschopuli de ratione examinandae orationis libellus*, Lutetiae, ex officina Roberti Stephani typographi regii, 1545. Editionem quam curavit J. Kurzböck, *De schedis*, Vindobonae, 1773 prae manibus habere non licuit). Codex tribuendus est manuscriptorum classi primae ut deseruit J.J. Keaney, *Moschopulea*, in: *BZ*, t. 64 (1971), pp. 305-307; cf. et P. Ippolito, *Σχεδάρια bizantini nei manoscritti della Biblioteca Nazionale di Napoli*, in: *Rendiconti Accad. archeol. lett. e belle arti di Napoli*, t. 52 (1977), pp. 277-288. Excerpsit et in marginibus adnotavit manus posterior viri docti in occidente viventis, ut opinor, verba varia ignota aut rara. Opus in diversa capitula divisum est, quorum sententiae ad explicandas orationis rationes praecedentes versione interlineari litteris rubris adhibitis redduntur (e.g. f. 128^v 'Αλέξανδρος ὁ Πριαμίδης interpretatur ὁ υἱὸς τοῦ Πριάμου). - F. IV scriptura vacat.

MAT. - Codex optimae notae. Ff. I, 1, 150 tineis perterebrata, sine tamen ullo textus detrimento.

FASC. - 19 quaterniones. Fasc. 9-13 marg. inf. sinistrae ultimae plagulae notae litteris graecis adscr. sunt.

CHART. SIGNA - (ff. 3 + 4. 9 + 16. 11 + 14 et saepius) forfex (similis Briquet 3661: *Venezia 1438*).

SCHEM. - Lake I 40a, Leroy 44 D 1 (v. e.g. f. 80). - Spatium scriptum: mm 150 × 95, linn. 22.

SCRIPT. - Codex ab uno eodemque scriba exaratus est.

ORNAT. - F. I fasciola rubro colore exarata; litterae initiales grandiores eodem colore depictae.

ANNOT. - In parte interiore operculi anterioris annotatio manus posterioris quae ne sub luce speciali quidem omnino legitur: ... (ca. 18 litterae) ... *σιαν | τεσσαρα εἰ δέ μοι ἀδ... μεταδοσι | δεῖ [=δι'] ὀλης τῆς ἡμέρας τῆς τριτῆς (sic) τουρεσι. F. I temptamina calami ἐμοὶ μὲν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τίς (bis) (i.e. frustum orationis Demosthenis, ut vid.) et ab ead. manu τὰ παραδεξάμενα τῆς ἡμ(ῶν) ... (plura non leguntur).*

NOT. ANT. - f. I. in ora sup. crux cui duo puncta superponuntur (†). Sequitur nota antiquior *N 51 8 Plu* (cf. Devreesse, *Fonds*, p. 417).

BIBL. - Devreesse, *Fonds*, pp. 98, 135, 205, 288, 415. Keaney, op. cit., p. 303 A. 3. - C. Gallavotti, *Nota sulla schedografia di Moscopulo e suoi precedenti fino a Teodoro Prodromo*, in: *BPEC*, t. 4 (1983), p. 4.

INTEG. - Codicis pristinum (i.e. graecum) integumentum ligneum corio fusco obductum conservatum est. Vestigia ligaminum observantur. Tabulae tineis erosa.

891. (olim 30) saec. xv ex., mm 212 × 150, ff. II. 155 (+ 92*).

Manuelis Moschopuli περὶ σχεδῶν (edd. ut supra cod. 890). Codex eidem classi primae tribuendus est ac 890. Initium operis (p. 3, lin. 1-18 ἀρχαί ed. supra laudatae) bis scriptum est et in f. 2 et in f. 3. Possessor codicis quidam inter fol. 2 et 7 quaedam verba in margine et inter lineas latinitate donavit. Opus in diversa capitula divisum est, quorum sententiae ad explicandas orationis rationes praecedentes versione interlineari litteris rubris adhibitis redduntur. - Ff. I. II. 1^v. 2^v. 154-155^v scriptura vacant.

MAT. - Codex optimae notae. Nonnulla folia, praesertim in initio et in fine, tineis perterebrata sine tamen ullo textus detrimento.

FASC. - 19 quaterniones (exceptis f. I-II, postea singulatim affixis). Fasc. 2-19 marg. inf. dextrae primae paginae notae β' - ιθ' adscr. sunt.

CHART. SIGNA - ¹(ff. 2 + 4. 11 + 14 et saepius) caput bovis (ut Briquet 14880: *Augsburg 1465*) ²(ff. 55. 59. 61 et saepius) trimontium cui crux superponitur (ut Briquet 11754: *Padova 1479, Venezia 1473*).

SCHEM. - Leroy 13 D1 dn (v. e.g. ff. 76, 77). Spatium scriptum: mm 145/50 × 90, linn. 24-25.

SCRIPT. - Codex ab uno eodemque scriba exaratus est.

ORNAT. - F. 3 fascia fusco atramento picta; eodem colore et litterae initiales (partim grandiores), inde a ff. 1 usque ad 21, postea autem colore rubro exaratae.

ANNOT. - F. 1 scripsit scribae manus prope initium Moschopuli operis + ε̅ I(ησο)υ X(ριστ)έ, ó θ(εο)ς ήμῶν ó άσπόρωσ εὐδοκήσας + | + τεχθῆναι εκ τῆς άγι(α)ς θ(εοτό)κου και άειπαρθένου +

NOT. ANT. - F. I: *corame*. In sectura inf. scriptum est: *PROTO. SCHE-DOS*.

BIBL. - Devreesse, *Fonds*, pp. 48, 99, 135, 205, 288. - C. Gallavotti, *Nota sulla schedografia di Moscopulo e suoi precedenti fino a Teodoro Prodromo*, in: *BPEC*, t. 4 (1983), pp. 4-5.

INTEG. - Integumentum ligneum corio rubro obductum. Operculo anteriori scutum Pauli V papae (1605-1621), posteriori scutum Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618) impressum est; dorsum draconem et aquilam cum corona desuper exhibet. Vestigia fibularum.

892. (olim 32) saec. xv in., chart., mm 214 × 140, ff. 102.

1 (ff. 1-71) **Manuelis Moschopuli** collectio vocum Atticarum ex libro **Philostrati** de imaginibus (tit. ὀνομάτων Ἀττικῶν συλ-

λογῆ ἐκλληγεῖσα [sic] ἀπὸ τῆς τεχνολογίας τῶν εἰκόνων τοῦ Φιλοστράτου ἣν ἐδέξατο ὁ σοφώτατος κύρ Μανουήλ ὁ Μοσχόπουλος. συναχθεῖσα ἀπὸ τῶν βιβλίων τῶν ποιητῶν συνετέθη ἐνταῦθα κατὰ στοιχεῖον), ed. Fr. Asulanus, *Dictionarium graecum etc.*, Venetiis, 1524, pp. 135-164. Quaedam voces plura praebent quam exstant in ed. laud. Lemmata in margine colore rubro repetuntur. De lexicis fontibus v. G. Morcho, *Consideraciones en torno a la collectio vocum Atticarum de Manuel Moscopulo*, in: *Emerita*, t. 45 (1977), pp. 153-169. - Ff. 71^v-72^v scriptura vacant.

2 (ff. 73-83 <**Thomae Magistri** dictionum Atticarum ecloga), abrumpitur εἰκὸς γὰρ ἤδη παρεληλυθέναι ἐκεῖνον (ed. Fr. W. Ritschellius, Halis, 1832, pp. 1-45 lin. 8). Praeedit (f. 73) manu Leonis Allatii titulus: « ex cod. 882 Θεοδούλου τοῦ Μαγίστρου ἐκλογὴ Ἀττικῶν ὀνομάτων οἷς οἱ δοκιμώτατοι χρῶνται τῶν παλαιῶν, καὶ τινες αὐτῶν παρασημειώσεις καὶ διαφοραὶ πρὸς ἄλληλα ». - Ff. 83^v-87^v scriptura vacant.

3 (ff. 88-102^v) <**Nonni abbatis**> collectio et interpretatio historiarum graecarum quae exstant in Gregorii Nazianzeni orationibus (tit. <Σ>υναγωγὴ καὶ ἐξήγησις τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν ὧν ἐμνήσθη ὁ πάνσοφος καὶ ἐν ἀγίοις μέγας Γρηγόριος ὁ Θεολόγος), de qua collectione disse-ruit Sajdak, *Historia*, pp. 5-32, necnon S. Brock, *The Syriac version of the Pseudo-Nonnos mythological Scholia*, Cambridge, 1971. ^a(ff. 88-92^v) explicationes in laudationem funebrem sancti Basilii (tit. εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου), (ed. *PG* 36, 1057-1065). ^b(ff. 93-102^v) interpretationes historiarum e diversis orationibus S. Gregorii, hoc ordine: ¹(f. 93^{r-v}) <περὶ τοῦ Διὸς> (*PG* 36, 1065); ²(ff. 93^v-94) περὶ τῆς ἀρπασθείσης κόρης (ibid. 1065-1068); ³(ff. 94-95) περὶ τοῦ ὠδίνοντος μηροῦ ἀτελὲς κῆμα (ibid. 1068-1069); ⁴(f. 95^{r-v}) περὶ τῶν φαλλῶν καὶ τῶν ἰθυφάλλων (cf. ibid. 1005); ⁵(f. 95^v) περὶ τῆς τῶν ταύρων ξενοκτονίας (ibid. 1069); ⁶(ff. 95^v-96) περὶ τῶν Λακόνων ἐφήβων τῶν ξαινομένων ταῖς μάστιξι (cf. ibid. 992); ⁷(f. 96) περὶ τῆς Πέλοπος κρουραγίας (cf. ibid. 989); ⁸(ibid.) περὶ τῆς Ἐκάτης, inter edd. non inveni; ⁹(f. 96^{r-v}) περὶ τοῦ Τροφωνίου (ibid. 1069); ¹⁰(f. 96^v) περὶ τῆς δωδωνάιας δρυὸς (ibid.); ¹¹(f. 96^v) περὶ τοῦ δελφικοῦ τρίποδος, inter edd. non inveni; ¹²(ff. 96^v-97) περὶ τῆς Κασταλίας (ibid.); ¹³περὶ τῆς τῶν μάγων θυτικῆς προγνώσεως, inter edd. non inveni; ¹⁴(f. 97) περὶ τῆς Χαλδαίων ἀστρονομίας, inter edd. non inveni; ¹⁵(ibid.) περὶ τῶν Θρακῶν ὀργίων, inter edd. non inveni; ¹⁶(f. 97^{r-v}) περὶ τῶν κολάσεων τοῦ Μίθρου (ibid. 1072); ¹⁷(f. 97^v) περὶ τῶν σπαραγμῶν τοῦ Ὀσίριδος, inter edd. non inveni; ¹⁸(ibid.) περὶ

τῆς Ἰσιδος (ibid.); ¹⁹ (ff. 97^v-98) περὶ τῶν Μενδησίων τράγων (ibid. 1072); ²⁰ (f. 98) περὶ τῆς Ἄπιδος φάτνης, inter edd. non inveni; ²¹ (ibid.) περὶ τοῦ Νείλου (ibid.); ²² (ibid.) περὶ τῶν κνωδάλων etc. (ibid.); ²³ (f. 98^{r-v}) περὶ τοῦ Ἐμπεδοκλέους etc. (ibid. 985-988); ²⁴ (f. 99) περὶ τοῦ Πρωτέως (ibid. 988); ²⁵ (f. 99^{r-v}) περὶ τὸν Ἡρακλέα καὶ τῆν πυράν (ibid. 988-989); ²⁶ (ff. 99-100) περὶ τῆς ἐν Ταύροις ξενοκτονίας (ibid. 989-992); ²⁷ (f. 100) περὶ τοῦ Μενοικέως (ibid. 992); ²⁸ (f. 100^{r-v}) περὶ τῶν θυγατέρων Σκεδάσου (ibid.); ²⁹ (f. 100^v) περὶ τοῦ σκέλους τοῦ Ἐπικτήτου (ibid. 993); ³⁰ (ibid.) περὶ τοῦ Ἀναξάρχου (ibid.); ³¹ (ibid.) περὶ τοῦ πηδήματος τοῦ Κλεομβρότου (ibid.); ³² (ff. 100^v-101) περὶ τοῦ Πυθαγορικῶν κυάμων (ibid.); ³³ (f. 101) περὶ τοῦ Ἐπαμινῶνδα (ibid. 994-995); ³⁴ (ibid.) περὶ τῆς τοῦ Σόλωνος ἀπληστίας (cf. ibid. 995); ³⁵ (f. 101^{r-v}) περὶ τοῦ Σωκράτους φιλοκαλίας (ibid. 997); ³⁶ (f. 101^v) περὶ τῆς τρώσεως τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς εἰς τὸ χαλκῶ κεράμω (sic) τούτου κατακλίσεως (cf. ibid. 1032); ³⁷ (ff. 101^v-102) περὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Διός (ibid. 1033); ³⁸ (f. 102) περὶ τοῦ πῶς ἡ Ἀθηνᾶ οὔσα τίκει δράκοντα, inter edd. non inveni; ³⁹ (ff. 102-102^v) περὶ τῆς μανίας τοῦ Ἡρακλέους (ibid. 1059); ⁴⁰ (f. 102^v) περὶ τοῦ δι' ἀσέλγειαν τὸν Δία γίνεσθαι πάντα, inter edd. non inveni; ⁴¹ (ibid.) περὶ τῆς Δάφνης (ibid. 1044, abrumpitur καὶ γῆς τήν).

MAT. - Codex satis bonae notae. Folia nonnulla (v. e.g. ff. 32, 47^v-48) umore maculata, sine tamen ullo textus detrimento.

FASC. - 13 quaterniones (desunt autem primum et ultimum folium). Marg. infer. med. primae et ultimae fasc. plagulae graecis litteris notae adscr. sunt (exc. fasc. 12 et 13).

CHART. SIGNA - ¹ (ff. 2 + 5. 10 + 13 et saepius) littera D (ut Briquet 8122: *Genova 1411/12*) ² (ff. 74 + 77. 80 + 84) libra (similis Briquet 5130: *Damme 1423*).

SCHEM. - Leroy 23 D1 d (v. e.g. f. 48). Spatium scriptum: mm 155/160 × 95/100, linn. 24.

SCRIPT. - Codex a duobus scribis eadem aetate florentibus exaratus est. A: ff. 1-83, B: ff. 88-102^v; in f. 32^{r-v} tertia manus eiusdem temporis nonnullas voces scripsit.

ORNAT. - Pars quam exaravit scriba A litteris initialibus grandioribus rubro colore ornata est, in primis f. 13 (littera E), f. 33 (littera Θ) et f. 73 (littera A forma aquilae).

ANNOT. - Scribae invocationes in marg. sup. F. 1 Ἰ(ησοῦ) ἡγοῦ; f. 88 Θ(εοτό)κε βοήθει.

BIBL. - Sajdak, *Historia* p. 22. Devreesse, *Fonds*, pp. 155, 239, 318, 413.

INTEG. - Integ. chart. corio castaneo obductum. Dorso scuta Pii IX papae (1846-78) et Angeli Mai card. bibl. (1853-54) impressa sunt. Opercula corio obducta ex integumento priore sumpto exhibent scuta Pii VI papae (1775-99) et Fr. X. de Zelada card. bibl. (1779-1804).

893. (olim ?) saec. XIV med.-ex., chart., mm 196 × 138, ff. I. 172 (+ 19^a).

<Manuelis Moschopuli περὶ σχεδῶν>. Textus, in initio et in fine mutilus, inc. κυβιότης καὶ κυβευτής (ed. *Manuelis Moschopuli de ratione examinandae orationis libellus*, ex officina R. Stephani, Lutetiae, 1545, p. 4, lin. 15), abrumpitur τῆς ἀξίνης ξύλου ἢ τοιούτου (ed. cit., p. 216, lin. 3). Inter ff. 170 et 171 desideratur una plagula (ed. cit., p. 212, lin. 1-214, lin. 2). Ordo vocum idem est atque in ed. laud.

MAT. - Codex haud bonae notae. Multa folia madore laesa, nonnulla lacerata aut decisa (praesertim f. 19^a), cum scripturae damno.

FASC. - 23 quaterniones, sed desunt in initio 2, in fine 5 folia. Fasc. primae et ultimae paginae marg. inf. med. litteris graecis notae adscriptae sunt.

CHART. SIGNA - ¹ (ff. 19. 35. 46 et saepius) caput bovis (solum cornua discernuntur) ² (ff. 62. 69. 70) bucina (cf. Mošin-Traljić 4552: *Cetinje 1380/90*) ³ (ff. 53. 59. 84. 87) securis (ut Mošin-Traljić 4674: *Arles 1357*).

SCHEM. - Spatium scriptum: mm 150 × 90, linn. 23.

SCRIPT. - Ab uno eodemque scriba exaratus.

ORNAT. - F. 55 et f. 118 in margine inf. pinxit manus posterior hominem terra iacentem. Hic et illic litterae initiales grandiores colore rubro exaratae.

ANNOT. - Additamenta et excerpta nullius momenti, saepe more calamum temptantium, marginibus adscripserunt plurimae manus posteriores.

NOT. ANT. - F. I^v: ex cod. 890 et 891 Μανουήλου τοῦ Μοσχοπούλου σχέδη (an Leonis Allatii manus?). F. 1 (in ora sup.) *Grammaticalia*.

BIBL. - Devreesse, *Fonds*, pp. 208, 288, 475. - C. Gallavotti, *Nota sulla schedografia di Moscopulo e suoi precedenti fino a Teodoro Prodromo*, in: *BPEC*, t. 4 (1983), pp. 4-5.

INTEG. - Integ. chart. Dorso e corio albo refecto impressa sunt scuta Pii IX papae (1846-1878) et Angeli Mai card. bibl. (1853-1854). Opercula eodem tempore refecta, sed corio pristino colore viridi tincto oblecta, cum scutis Pauli V papae (1605-1621) et Scipionis Borghese, card. bibl. (1609-1618).

894. (olim 962) saec. xv ex., chart., mm 212 × 148, ff. I. 120 (re vera 119).

1 (ff. 1-15) *Anonymi grammatica* quaedam, tit. τινὰ εἰς γραμματικὴν, inc. ὅσα τῶν ῥημάτων ἔχουσι τὰ θέματα αὐτῶν, des. ὁ μέλλων εἴσω, ὁ μέσος οἶδα οἶδας οἶδε - Ff. 15^v-16 scriptura vacant. Sequitur scribae manu (f. 16^v) tabula argumentorum libri.

2 (ff. 17-32) *Lysiae oratio funebris*, tit. Λυσίου ῥήτορος ἐπιτάφιος. Sequitur (f. 32 in calce) rubro colore distincta sententia quaedam: πολεμοῦντας γὰρ δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας βαρὺς (sic) εἶναι καὶ θυμικούς, ἥττομένους δὲ γενναίους καὶ μεγαλόφρονας, νικῶντάς γε μὴν μετρίους καὶ πραεῖς καὶ φιλανθρώπους.

3 (ff. 32^v-36^v) *Theanonis epistulae tres*, tit. ἐπιστολαὶ Θεανοῦ περὶ τέκνων ἀνατροφῆς, ed. Hercher, *Epistolographi graeci*, pp. 603-606. ¹ (f. 32^v) inc. ἀκούω σε τὰ παιδία τρυφερῶς ἄγειν, des. κακίαν γενήσωσιν (sic); ² (f. 33^v) inc. ἤκουον τὴν τοῦ ἀνδρός σου παράνοιαν, des. θᾶπτον τὸ πάθος σβέσεις; ³ (ff. 35^v-36^v) inc. ταῖς νεωτέραις ἡμῶν, des. ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον ἄριστον (sic) ἔρρωσο. Sequitur (f. 36^v in calce) rubro colore distincta sententia quaedam (γνωμικὸν in marg.) οὐδεὶς γὰρ οὕτως οὕτε μάρτυς ἐστὶ φοβερός οὕτε κατήγορος δεινός ὡς ἡ σύνεσις ἢ κατοικοῦσα ταῖς ἐκάστων ψυχαῖς: — τῶν γὰρ παραβόλων καὶ καλῶν ἔργων ἐφίενται μὲν πολλοί, τολμῶσι δ' ὀλίγοι ψαύειν.

4 (ff. 37-43) *Gorgiae laus Helenae* (Γοργίου ἐγκώμιον Ἑλένης). Sequitur (f. 43) librarii sententia οὕτω γὰρ κάμοι ὁ λόγος οὕτωσὶ γέγραπται ὡς ἄθυρ μάτι (sic pro ἀθύρματι) ἐν ὥρα μιᾶ. Ἐν Φλωρεντία τῆδε οὐδενός μοι αἰτία καλοῦ, ἀθυμίας δ' ὅτι πλείστης καὶ κατηφείας ὡς ἀληθῶς.

5 (ff. 43^v-46) *Procli diadochi hymni I-V* (Πρόκλου Λυκίου τοῦ φιλοσόφου ὕμνοι εἰς τὸν ἥλιον) (ed. E. Vogt, *Procli Hymni*, Wiesbaden, 1957, pp. 27-30). - F. 46^v scriptura vacat (sed cf. ANNOT.).

6 (ff. 47-110) *Phalaridis epistulae* (ed. Hercher, *Epistolographi Graeci*, pp. 409-459), hoc ordine: 1-6. 8-11. 12. 14. 13. 15-21. 23. 24. 26-32. 34. 35. 120. 38-42. 44-51. 53-56. 61. 63. 65. 67. 69. 70. 71. 74. 75. 77-81. 83-90. 91 (fragm.). 92-110. 22. 25. 62. 36. 37. 43. 59. 121. 66. 33. 122-148. 57. In fine (ff. 109^v-110) sequitur ep. *Pythagorae** ad Hieronem (nr. 2 apud Hercher).

7 (ff. 110^v-113) *Epicteti sententiae* (ἐκ τῶν Ἐπικλήτου τινά), multis aliorum ut videtur sententiis interpositis, hoc ordine initia, ¹ μὴ ζήτει (ed. Schenkl, *Epicteti dissertationes*, Lipsiae, 1894, p. 432

[*Teubneriana*]); ² θάνατος καὶ φυγή (ibid. 438); ³ ὄρκον παραίτησαι ἐν μὲν; ⁴ ἐστιάσεις τὰς ἕξω; ⁵ τὰ παρὰ τὸ σῶμα; ⁶ περὶ ἀφροδίσια εἰς δύναμιν; ⁷ ἐάν τις σοὶ ἀπαγγείλη; ⁸ εἰς ἀκροάσεις τινῶν; ⁹ ὅταν φοιτᾷς πρὸς τινά; ¹⁰ μηδαμῶς σεαυτὸν εἴπη; ¹¹ ταρασσεις τοὺς ἀνθρώπους (ibid. 430); ¹² ἀπαιδευτοῦ ἔργον; ¹³ κόραξ ὅταν μὴ αἴσιον (ibid. 436); ¹⁴ ἐπὶ παντὸς προχείρου; ¹⁵ ὅστις δ' ἂν ἀνάγκη; ¹⁶ ὅταν τι διαγνούς (ibid. p. 451); ¹⁷ αἰ γυναῖκες εὐθύς (ibid. 453); ¹⁸ ἰδιώτου στάσις καὶ χαρακτήρ (ibid. 456); ¹⁹ ἐπὶ παντὸς προχείρου (ut ¹⁴); ²⁰ ταρασσεις τοὺς ἀνθρώπους (ut ¹¹); ²¹ ἀπαιδευτοῦ ἔργον (ut ¹²). Subfigitur (f. 113) *Menecratis epistula ad Philippum* (ed. Hercher, *Epistolographi Graeci*, p. 399).

8 (ff. 113^v-117) *Sententiae Homericae* (tit. γῶμαι ὁμηρικαί), inc. Ζεὺς αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος (Od. ζ, 188), des. ὄκνος τοῖς φίλοις κακόν (apud Homerum non inveni).

9 (ff. 117^v-118) *menses Attici* (bis descripti). Sequitur (f. 117^v, parte inferiore) *methodus de divisione numerorum*, atque (f. 118^v) *fragmentum epistulae* (?), inc. ἀλλὰ πολλάκις ἐνομήσαμεν εἶναι παρὰ σοὶ τὰ τῶν φιλοτίμων, des. ἀ κεκρυμμένα τυγχάνης ἔρρωσο. - Ff. 119 et 120-121^v scriptura vacant.

MAT. - Codex bonae notae.

FASC. - 2 quat. (16), 4 quin. (56), 1 senio (68), 3 quin. (99), 1 quat. (107), 1 quin. (117), 1 binio (118-119). F. 120 (chart. recent.) postea adglut. est.

CHART. SIGNA - ¹ (ff. 1 + 3. 6 + 8 et saepius) libra (similis Briquet 2474-75: *Venezia 1480, Palermo 1481/82*) ² (ff. 17 + 26. 20 + 23 et saepius) ancora (ut Briquet 463: *Arnoldstein 1489*) ³ (ff. 40 + 43, 41 + 42 et saepius) pileus (similis Briquet 3396: *Firenze 1475*) ⁴ (ff. 47 + 48, 61 + 69 et saepius) sagitta (similis Briquet 6273: *Vicenza 1467*) ⁵ (ff. 79. 83 + 84 et saepius) grypus (ut Briquet 7464: *Udine 1461*).

SCHEM. - Leroy 23 C 1 d. Cf. etiam Lake I 38 d (at in marg. superiore una tantum linea rectrix observatur, ut apud Leroy 23 C 1 d). Spatium scriptum: mm 160/150 × 100/85, linn. 20-21.

SCRIPT. - Codex ab uno eodemque scriba Florentiae exaratus est. (f. 43; v. supra ad 4).

ORNAT. - Litterae initiales (interdum grandiores) et tituli colore rubro depictae.

ANNOT. - F. 17 scribae invocatio: Χ(ριστ)ὲ προηγού; cf. supra f. 43. F. 46^v invenitur haec sententia: τὸ γὰρ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς. F. 119^v manus tres aliae praeter probationes calami nullius pretii partim evanidas haec scripserunt (cf. codicem Vat. gr. 884 f. 76^v nec non supra, huius codicis descriptionem, sub ANNOT. p. 46): ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου (cf. Psalm. 110, 10, Prov. 1, 7) φησὶ | τίς θεῖος ἀνὴρ εἰ γουν σοφίας καὶ | σὺ ὦ παιδίον ἐρὰς τὸν

τοῦ θεοῦ> (prima manu) | τοῦτο τὸ χαρτὶ εἶναι του (altera manu) | τῆς ἐστὶν ὁ τοῦ καὶ λέγει (prima manu) | τοῦτο το χαρτὶ εἶναι (iterum, altera manu) | ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου φησι (supraser. τῆς) | τίς θεῖος (supraser. καὶ θαυμαστός) ἀνὴρ εἶ (supraser. ἐάν) γοῦν σοφίας καὶ σὺ | ὃ παιδίον (supraser. ὃ νέε) ἐρᾶς (supraser. ἐπιθυμεῖς) τὸν (supraser. καὶ) τοῦ θεοῦ φόβον ἐγκάτοικον | σχεῖν τῆ σῆ ψυχῆ ἐπίχθητι καὶ τῷ παρ' αὐτοῦ | φωτὶ ὁ σὸς νοὺς ἐλλαμπόμενος πρὸς τὸν λόγον ἀπροσκόπτως ὀδύγηθήσεται μάθησιν (prima manu). Deinde, tertia manu: + πάντα δι αὐτοῦ γενέτο καὶ χωρὶς αὐτοῦ χωρὶς (cf. Ioh. 1, 3).

NOT. ANT. - F. A (membr.) adglut. est scidula: *quaedam in grammaticam. et alia. 962.*

BIBL. - Hude, op. cit., p. XII. - *Lysias, Discursos*, t. I, ed. M. Fernandez-Galiano, Barcelona, 1953 (librum prae manibus habere non licuit, cf. Ch. Jossierand in: *Revue belge de Philologie et d'histoire*, t. 33 [1955], p. 1044). - Devreesse, *Fonds*, p. 464. - V. Capocci, *Codd. Barb. graeci I*, p. 70. - Vogt, op. cit., p. 8. - R. Roncali, *Lista dei manoscritti di Eschine, Licurgo, Lisia*, in: *Annali della facoltà di lettere dell'Università di Bari*, t. 14 (1969), p. 20 (quem librum prae manibus habere non licuit). - J. Stolpe, *Les manuscrits de Gorgias*, in: *Eranos*, t. 68 (1970), p. 57. - A. Donadi, *Esplorazioni della tradizione manoscritta dell'encomio di Elena georgiano*, II, in: *Bollettino dell'Istituto di Filol. Greca dell'Univ. di Padova*, t. 3 (1976), p. 238.

INTEG. - Integ. ligneum corio rubro obductum. Operculo ant. scutum Pauli V papae (1605-1621), posteriori Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618) impressum est. Supersunt fibularum vestigia. In dorso aquila et draco ut in scuto.

895. (olim 41) saec. XIV in., chart., mm 215 × 150, ff. III. 295.

1 (ff. 1-26) <Michaelis Syncelli de compositione orationis methodus>, inc. (mutila) καταχρηστικῶς λέγεται πτωσίς κατὰ συνεκδρομὴν τοῦ σημειομένου, des. τῆς ἡμῶν πνευματικῆς μεμνημένοι σχέσεως; cf. ed. Aldina, Θεοδώρου γραμματικῆς βιβλία δ', Venetiis 1525, foll. 183, lin. 16-213v, lin. 10; codice nostro quoque usus critice ed. atque versione gallica instruxit D. Donnet, *Le traité de la construction de la phrase de Michel le Syncelle de Jérusalem [Études de philol., d'archéol. et d'hist. anc. publ. par l'Inst. histor. Belge de Rome, 22]*, Bruxelles-Rome 1982; de verbis cum quibus textus in codice nostro inc. v. p. 229, l. 474). In initio, ut infra demonstrabimus, tres fasciuli desiderantur.

2 (f. 26r-v) <Anonymi> de compositione verborum (tit. περὶ τοῦ πῶς δεῖ συντάσσειν), inc. ποσαχῶς διαιρουμένην ἐπὶ δυνατὸν εὔρεῖν, des. τῆς ἡμῶν πρὸς σὲ σχέσεως, ὃ φίλων ἄριστε (ed. Aldina supra laud. fol. 216, lin. 7 - fol. 216v, lin. 22). Cf. D. Donnet, *Le traité*

περὶ συντάξεως λόγου de Grégoire de Corinthe, Bruxelles-Rome, 1967, pp. 112-115.

3 (ff. 26v-28v) <Anonymi> de constructione praepositionum (tit. ἀρχὴ σὺν θεῷ ὡς ἐν συντόμῳ τῆς τῶν προθέσεων συντάξεως), inc. ἡ ἐν πρόθεσις μετὰ δοτικῆς συντάσσεται, des. ὑπὲρ τὸ φῶς οὐδέποτε δὲ μετὰ γενικῆς (cf. Barocc. 84, f. 3 et Ambros. L 44 sup., f. 155v).

4 (ff. 28v-30v) Quibus casibus verba iungantur, per alphabetum (tit. ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν καταστοιχείων ἀπλῶν συντάξεων), inc. ἀγορανομῶ γενικῆ ἀγορανομῶν Ῥωμαίων ἐτελεύτησε ἀκαι(ρ)ος, des. (mutilus) ἀνατρέπω αἰτιατικῆ. ἦτις πάντα ἀνέτρεψεν (ed. Cramer, *Anecd. Oxon. IV*, pp. 275, 5 - 280, 19). Cf. Bekker, *Anecdota Graeca III*, pp. 1161-1162 et A. Kopp, *Beiträge zur griech. Exzerptenliteratur*, Berlin, 1887, pp. 85, 88-90.

5 (ff. 31-67) Iohannis Glyceos patr. CP de syntaxi (τοῦ πατριάρχου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Γλυκέως περὶ ὀρθότητος συντάξεως), ed. A. Jahn, *Anecdota graeca ex codd. manuscriptis Reg. Monacensis aliarumque Bibliothecarum etc.*, fasc. primus, continens Iohannes Glycae [sic!] opus de vera syntaxeos ratione. Bernae, 1839 (opus quod prae manibus habere non licuit). Cf. et specimen ex hoc codice (ff. 32v, lin. 11-35, lin. 2) apud Bekker, *Anecdota Graeca III*, Berolini, 1821, pp. 1077-1080. - F. 67v scriptura vacat.

6 (ff. 68-102v) Platonis Cratylus (Πλάτωνος Κρατύλου ἢ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος).

7 (ff. 102v-115v) Iohannis Tzetzae Theogonia (Ἰωάννου γραμματικοῦ τοῦ Τζέτζου ποίημα αὐθωρὸν καὶ ἀμολέστον [sic] διὰ στίχων πολιτικῶν περιέχον πᾶσαν θεογονίαν ἐν βραχεῖ μετὰ προσθήκης καὶ κατὰ λόγον (sic) τῶν ἐπὶ τὴν Ἰλιον ἀρίστων Ἑλλήνων τε καὶ Τρώων), ed. P. Matranga, *Anecdota*, p. 577, lin. 1 - 598, lin. 618; cf. Hunger, in *BZ*, t. 46 (1953), pp. 302-307. Titulus atque praefatio sebastocratorissae Irenae dedicata in codice nostro poema subsequuntur (f. 115r-v). Adnotavit scriba in fine (f. 114v): λείπει (quod paginae pars inferior scriptura vacat).

8 (ff. 116-217) Georgii Lacapeni et Andronici Zaridae epistularum recensiones duae (ed. Lindstam, Gothoburgi, 1924). ¹ (ff. 116-135)

Series epimerismorum epistularum 1-7; ² (ff. 135-217) series epistularum ita instructa ut epistulam unamquamque (exceptis epp. 1-7) epimerismi subsequantur, additis inter lineas atque in marginibus multis glossis rubro colore distinctis. - F. 217^v-219 scriptura vacant.

9 (ff. 220-221) **Nicephori Gregorae** τεχνολογία γραμματικῆς, inc. οὐ χρὴ ζητεῖν ἐν πᾶσι τοῖς ῥήμασι, des. καὶ μύρια ἕτερα εὐρόντες ἀντοιαῦτα ἐξετάζων (ut Vat. gr. 883, ff. 27^v-29, lin. 3), ed. A. Manutius, *Thesaurus Cornu copiae et horti Adonidis*, Venetiis, 1496, foll. 215-216. Utrum hic tractatus Nicephoro an Choerobosco tribuendus sit dubium (cf. A. Hilgard, *Grammatici graeci* IV, 1, p. LXXXI, Reitzenstein, *Geschichte*, p. 384, n. 1 et dissertationes S. Lindstam infra laudatas). Nicephori esse negat R. Guiland, *Essai de Nicephore Grégoras*, Paris, 1926, pp. 113.

10 (ff. 221-234) <Anonymi lexicon>, ed. G. Hermann, *De emendanda ratione graecae grammaticae pars prima*, Lipsiae, 1801, pp. 319-352 et Cramer, *Anecd. Par.* IV, pp. 245-264. V. etiam A. Kopp, *Beiträge zur griech. Exzerptenlitteratur*, Berlin, 1887, pp. 158-164. Utrum hoc opusculum Nicephoro Gregorae tribuendum sit necne disseruit S. Lindstam, in: *BZ*, t. 29 (1929), pp. 306-307, et in: *Βυζαντις*, t. 2 (Ἀθήναις 1911-1912), p. 427. V. et Guiland, op. laud., pp. 112-113.

11 (ff. 234-239) **Maximi** <Planudis> excerpta e lexico quodam (ἀρχὴ τοῦ κυροῦ Μαξίμου), inc. ὄχλος ἢ [lege ἦ] ὄχλησις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, des. ἀπὸ τοῦ ἔπω ὁ μέλλων ἔψω (ut Par. Coisl. gr. 192, ff. 166-170 ubi opusculum diserte Maximo Planudi tribuitur). Lemmata in margine rubris litteris scripta repetuntur. - Ff. 240-242 scriptura vacant.

12 (ff. 243-249) <**Nicephori Gregorae**> dialogus «Philomathes sive de scelestis» (Φιλομαθῆς ἢ περὶ ὑβριστῶν), ed. St. Bezdeki, in: *Ephemeris Dacoromana*, t. 2 (1924), pp. 356-364 et iterum P.L.M. Leone, *II φιλομαθῆς ἢ περὶ ὑβριστῶν δι' Niceforo Gregora*, in: *Riv. di Studi Biz. e Neoellenici*, t. 8-9 (1971-72), pp. 179-201; cf. Guiland, *Essai sur Nicéphore Grégoras*, pp. 163-164. - Ff. 249^v-250^v scriptura vacant.

13 (ff. 251-258^v) <**Gregorii Cyprii** collectio proverbiorum> (παροιμῖαι καταστοιχεῖον), ed. E.L. Leutsch, *Corpus Paroemiographorum Graecorum II*, Gottingae, 1851, pp. 93-130; sententiarum ordo in codice nostro differt ab ed. laud. Cf. et L. Cohn, *Zur Überlieferung*

des alphabetischen Corpus, in: *Philologus*, Supplementband 6, Göttingen, 1891-1893, pp. 236-237.

14 (ff. 259-277^v) **Sententiarum** collectio ex auctoribus profanis ordine alphabetico (παρεκβολαὶ ἐκ τῶν ποιητικῶν βιβλίων εἰς γραφὴν συντελοῦσαι καταστοιχεῖον παρεκβληθῆσαι), inc. ἄστεγον ἐπ' οἶκον δέχου καὶ τυφλὸν ὁδήγει (Pseudophocylidea, v. 24 Bergk), des. ὡς φατο τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ (Π. Φ 114). Auctores citantur Euripides, Sophocles, Aristophanes, Aeschylus, Hesiodus, Oppianus, Pindarus, Homerus, Phocylides, Pythagoras, Aristides, Theocritus.

15 (ff. 277^v-278) **Sententiae** septem sapientium (τὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τὰ παραγγέλματα), inc. θεὸν σέβου, γονεῖς αἰδοῦ. φίλοις βοήθει, des. φεῖδου τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἡδέων (inc. ut in codice Vindob. phil. gr. 178, f. 46^v; cf. et Stobaeus, III, 1, 173 = 125-128 Hense).

16 (ff. 278-280^v) <**Gregorii Corinthii**> tractatus de dialectis (cf. G. Bolognesi, *Sul περὶ διαλέκτων δι' Gregorio di Corinto*, in: *Aevum*, t. 27 [1953], pp. 97-120). ¹ (ff. 278-279^v) de dialecto Ionica (ed. F. Garin, *Due compendii Laurenziani περὶ διαλέκτων*, in: *Rivista Indo-Greco-Italica*, t. 3 [1919], pp. 43-45; cf. G. Bolognesi, *Compendi inediti di dialettologia greca*, in: *BPEC*, t. 2 [1953], pp. 60-63; cf. et ed. S.A. Cengarle, *Ps. Moschopuli compendium de dialectis linguae graecae*, in: *Acme*, t. 24 [1971], pp. 237-243); ² (ff. 279^v-280) de dialecto Aeolica (ed. G.H. Schaefer, *Gregorii Corinthii et aliorum grammaticorum libri de dialectis*, Lipsiae, 1811, pp. 670-671; cf. Bolognesi, op. cit., p. 63 et Cengarle, op. cit., pp. 247-248); ³ (f. 280^{r-v}) de dialecto Attica (ed. Schaefer, op. cit., pp. 672-674; cf. Bolognesi, op. cit., pp. 63-64 et Cengarle, op. cit., pp. 249-254).

17 (ff. 280^v-282^v) **Lexicon** vocabulorum Herodoteorum (λέξεις παρεκβληθεῖσαι ἀπὸ τῆς βιβλίου τοῦ Ἡροδότου κατὰ ἀλφάβητον), ed. H. Stein, *Herodot II*, Berlin, 1871, pp. 449-470 (= *Lexica graeca minora*, sel. K. Latte, Hildesheim, 1965, pp. 197-218). Sequuntur (in parte inferiore f. 282^v) quaedam de adverbis locorum, inc. ἰστέον ὅτι τῶν ἐπιρρημάτων τῶν τοπικῶν, des. χαμαί, δεῦρο, ὧδε, τῆδε καὶ ἕτερα.

18 (ff. 283-290) <Anonymi tractatus de re metrica> (περὶ τῶν ἐν λόγῳ μέτρων). ¹ (ff. 283-285^v) prolegomena quaedam in rem me-

tricam, inc. ἄλλ' εἴτε νέα τῶν μέτρων ἢ θεωρία εἴτε Μούσης εὕρημα, des. οἷς οἱ λυρικοὶ χρῶνται καὶ πρῶτον περὶ ἰαμβικοῦ. Tractatus hic solum in initio cum Longini prolegomenis in Hephaestionem consentit (cf. *Hephaestionis Enchiridion*, ed. Consbruch, Lipsiae, 1906, p. 81, 4-5); eiusdem initii tractatus inest cod. Vat. gr. 116, f. 215, ut notat et Zaccagni (?) in marg. f. 283; ² (ff. 285^v-290) <de quibusdam metris>, inc. τὸ ἰαμβικὸν δέχεται κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας, des. καὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸ τέλος καὶ ἐκ τοῦ τέλος εἰς τὴν ἀρχήν. Quaedam partes ex Hephaestionis enchiridio excerptae esse videntur (cf. ed. supra laud., pp. 15-43).

19 (f. 290^v) <Definitiones breves quorundam metrorum se. iambici, politici, heroici, elegiaci>, inc. τὸ παρὰ τῷ κωμικῷ ἰαμβικὸν μέτρον οὐ τῇ πρώτῃ καὶ τρίτῃ καὶ πέμπτῃ βάσει, des. τέταρτον ἀεὶ ποτε ἰάμβος, ὁ δὲ ἔκτος ἢ ἰάμβος ἢ πυρρυχεῖος.

20 (ff. 291-293^v) <Tractatus de dialectis>, qui partim certe cum editione Cengarle comparari possunt. ¹ (f. 291^{r-v}, l. 2 a.i.) <de dialecto Attica>, inc. τῶν Ἀττικῶν ἐστὶ περιττολογία λέγω, λόγον, des. ἐπιρρημάτων τροπή εἰς ᾧ καλῶς καλόν, κακόν (initium ut ed. Cengarle, op. l., p. 249); ² (ff. 291^v-292^v, l. 2) <de dialecto Dorica>, inc. ἡ Δωρὶς τρέπει τὸ ἦ εἰς ᾧ μακρὸν ἦλιος ἄλιος, des. τὴν ὑπὸ πρόθεσιν ὑπαὶ λέγειν τὸ ὅταν ὅταν (ut ed. Cengarle, op. cit., pp. 244-246); ³ (ff. 292^v-293, secunda linea a summo) <de dialecto Aeolica>, inc. οἱ (!) Αἰολίς τὸ ρ' προστίθῃσι τὸ (sic) β̄ ὅταν ἐπιφέρεται, des. οὐ ποιοῦσι. αἱ διὰ τοῦ οἶο γενικαί (cf. ed. Cengarle, op. cit., pp. 247-248); ⁴ (f. 293^{r-v}) <de dialecto Ionica>, inc. αὕτη τρέπει τὸ βραχὺ ᾧ εἰς ἦ, ἀλήθεια, ἀληθείη, des. κατὰ βροῦν ὑπερήωνος ἡελλιοὶ ἔσθιον (differt a tractatibus apud Cengarle editis). Singuli tractatuli quos indicavimus in libro ipso capitulis non distinguuntur. Idem sunt ac in cod. Vat. gr. 12, ff. 92-95^v, de quibus disseruit Bolognesi, op. cit. 54-61, ubi tamen de nostro codice mentionem nullam facit.

MAT. - Chartae optime servatae sunt.

FASC. - 1 ternio (6), 7 quat. (62), 1 binio cui folium unicum additum est (67), 27 quat. (in quat. 22 ultimum folium deest), 1 ternio, cui ultimum folium deest. In ora sup. dextra primae paginae fasc. numerationem invenies quae incipit a f. 31 (ζ') et pergit usque ad f. 283 (λθ'); perierunt in initio tres fasciculi. At nonnullae codicis partes propriam fasciculorum computationem praebent: v. ff. 55 (δ'). 63 (ε' etc.). 75. 76. 83. 84. 139. 140. 147. 148. 155. 156. 163. 164. 171. 180. 187. 188. 196. 203. 204. 211. 212. 219. 228. 259.

CHART. SIGNA - (ff. 10 + 11. 18 + 19 et saepius) nodus (Mošin-Traljić 6485; *Pistoia 1311-13*).

SCHEM. - Leroy 21 C 1a (v. e.g. f. 204). Spatium scriptum: mm 155/165 × 100/110, linn. 24-31.

SCRIPT. - Codex ab una eademque manu exaratus est.

ORNAT. - Litterae initiales interdum atramento rubro depictae. F. I scidula adglutinata est ex alio codice decerpta figuram philosophi atramento nigro delineatam continens. Fasciola atramento fusco descripta in f. 220.

ANNOT. - Codicis scriba invocationes adnotavit ff. 31. 220. 259: X(ριστ)ε προηγού τῶν ἐμ(ῶν) πονημάτων necnon f. 118: θ(ε)ε βοήθει μοι, f. 219^v κ(ύρι)ε Ἰ(ησο)ῦ X(ριστ)ε ὁ θ(ε)ς ἡμῶν ὁ ἀσπάρως (sic) εὐδοκήσας τεχθῆναι ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου (καὶ) τοῦ | χρυσορρήμονος Ἰωάννου φώτισον τὸν νοῦν τοῦ νέου τούτου καὶ τὴν καταρχὴν | εὐλόγησον τοῦ σχέδους. In marg. inf. ab al m. ἀντεβλήθη τὸ ἡμισυ. - F. 239^v τὸ ἀδολεσχῶ ση(μαίνει) τέσσαρα: τὸ φλυαρῶ ὡς ἐν τῷ ἐλυπηθ(ην) ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου (Ps. 54,3). τὸ φιλοσοφῶ ὡς τὸ ὁ δοῦλος ἡδολέσχη ἐν τοῖς δικαιωμασί σου (Ps. 118,23). ὡς τὸ παίζω ὡς τὸ ἐξῆλ|θεν ὁ Σαοὺλ ἀδολεσχῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ (Gen. 24,63), (cf. supra Vat. gr. 889, f. 166 lin. 2). - F. 242^v <preces ad S. Nicolaum Myrensem dialecto epica atque partim versibus heroicis exaratae> inc. ἀλλὰ δόξαι λόγων ἐμῶν ὑμνητήριον ὅσα μέγιστε καὶ θεῖε Νικόλαε, des. πρεσβεῖη θεὸν ἰλάσκων πόλον ναιετάοντα. Additamenta varia a diversis manibus facta: ¹ (f. 295) notula necromantica, inc. να φανῆ ὁ ἄνθρωπος ἔχων κεφαλὴν μεγάλην ἔπαρε ζουκαλόπουλο, des. λάδι σμικτὸν ἄψον φανήσεται ὅμιον; ² (f. 295^v) fragmentum epistulae (?) ad imperatorem quendam Palaeologorum τῷ ἐνδοξοτάτῳ φρονιμωτάτῳ εὐγενεστάτῳ καὶ κατὰ | παντα του κραταιου καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως ἡμῶν κυρου Παλαι(ολόγου) | τῷ θαυμαστοτάτῳ καὶ ὑψηλο(άτῳ) καὶ ἐντημωτάτῳ ἐμοὶ αὐθέντ(η) | καὶ κατὰ παντ(α) εὐεργέτη καὶ ἐν X(ριστ)ῷ ἄξιε (sic) ἦ καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν; ³ (ibid.) (eiusdem manus) ad amicum quendam τῷ [τῷ ἐνδ] ἐνδοξοτ(ά)τ(ω) καὶ ὑπερθαυμάστῳ ἀνδρὶ | τῷ ἡμετέρου (sic) δὲ φίλῳ καὶ ἀγαπημένῳ ὁ μήτε <ἐν> λόγῳ μήτε ἐν ἐξουσία δυναμένῳ τι πράττειν |. Praeedit tractatulus latinus de compositione remedii *ad curandam chillam* (sic).

POSS. - Impressum est ff. 1 et 293 sigillum Bibl. Nat. Par. (cf. *Recensio*, p. 63).

NOT. ANT. - f. I adglut. est scidula continens: Ḷ 1 [ex 31?] 6 *Plu. secr.*, sed ab al. m. suprascriptum est Ḷ/37. (cf. Devreesse, *Fonds*, p. 417). - Ff. II - III exhibent libri argumentum manu saec. XVIII-XIX confectum chartis translucidis, nunc flavescensibus obductum.

BIBL. - Bekker, *Anecdota graeca* III, pp. 1077-1080; H. Stein, *Herodot.* t. II, Berlin 1871, p. 446. - L. Voltz, *Die Schriftstellerei des Georgios Lakapenos*, *BZ*, t. 2 (1893), p. 230. - O. Crusius-L. Cohn, *Zur handschriftlichen Überlieferung, Kritik und Quellenkunde der Paroemiographen*, in: *Philologus*, Supplementband VI, 1, Göttingen, 1891-1893, p. 237. - *Theodosii Alexandrini canonones...*, ed. A. Hilgard, Lipsiae, 1889-1894, p. LXXXII. - Krumbacher, *Geschichte*, p. 297, n. 1. - *Georgii Lacapeni et Andronici Zaridae epistulae*, ed. S. Lindstam, Gothoburgi, 1924, p. X. - R. Guiland, *Essai sur Nicéphore Grégoras*, Paris, 1926, p. XX. - S. Lindstam in recensione operis supra p. 68 laud. - Guiland, *Essai*, in: *BZ*, t. 29 (1929), p. 306. - L.A. Post, *The Vatican Plato and its Relations*, Middletown, 1934, p. 78 (cuius rationes quibus codicem saec. xv in. tribuit falsae sunt; eius errorem secutus esse videtur N.G. Wilson, *A*

List of Plato Manuscripts, in: *Scriptorium* 16, 1962, p. 391 num 205). - G. Bolognesi, *Compendi inediti di dialettologia greca*, in: *BPEC*, t. 2 (1953), pp. 61, 74. - *Bybliothecae Apostolicae Vaticanae ... codd. Barb. graeci*, I, rec. V. Capocci, pp. XXXI. - Devreesse, *Fonds*, p. 350. - O. Mazal, *Ein Traktat über den dorischen Dialekt*, in: *BZ*, t. 58 (1965), p. 295. - D. Donnet, *Le traité péri συντάξεως λόγου de Grégoire de Corinthe*, Bruxelles, 1967, p. 114. - id., *Le traité*, pp. 57 et 67. - R.S. Brumbaugh - R. Wells, *The Plato Manuscripts. A New Index*, New Haven - London, 1968, p. 53. - D. Donnet, *Le traité de la construction de la phrase de Michel, le Syncelle de Jérusalem [Études de philol., d'archéol. et d'hist. anc. publ. par l'Inst. Hist. Belge de Rome, 22]*, Bruxelles-Rome, 1982, pp. 24, 78, 116, 136-142, 146, 148-150, 156, 423-428 (codex noster nota E signatur). - Id., *La tradition imprimée du traité de grammaire de Michel, le Syncelle de Jérusalem*, in: *Byzantion*, t. 42 (1972), pp. 446, 458, 463, 487. - Id., *Les fragments du traité de grammaire de Michel le Syncelle*, in: *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, t. 45 (1975), pp. 299, 300. - S.A. Cengarle, *Attribuzione di un compendio sul dialetto ionico a Manuele Moscopulo*, in: *Acme*, t. 23 (1970), p. 72. - Id., *Ps. Moschopuli compendium de dialectis linguae graecae*, in: *Acme*, t. 24 (1971), p. 216.

INTEG. - Integumentum chartaceum membrana alba obductum. In dorso scuta Pii IX papae (1846-1878) et Aloysii Lambruschini card. bibl. (1834-1853).

896. (olim 68) saec. xv (ff. 1-4), saec. xiv med.-ex. (ff. 5-238), chart., mm 200 × 135, ff. III. 238.

1 (ff. 1-2^v) <C a n o n in officium supplicationis pro infirmis et spiritibus immundis>, ed. Goar, *Eύχολόγιον*, Venetiis, 1730, pp. 575-577 et *Eύχολόγιον τὸ μέγα*, Romae, 1873, pp. 354, lin. 4 a.i. - 358, lin. 17. Canon ut praebet hic codex cum edd. laud. haud semper congruit. - Ff. 3-4^v scriptura vacant.

2 (ff. 5-25) <Anonymi commentarii in H e p h a e s t i o n i s e n c h i r i d i u m>, cum scholiis in marginibus. ¹ (ff. 5-6) περί μέτρου ἰαμβικοῦ, inc. τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρου τὸ μὲν ἐστὶ ἰαμβικὸν καθαρὸν τρίμετρον, des. ἦτοι τὸ ἐκ δισυσλάβων καὶ τρισυσλάβων. Praecedunt duae notulae de metris mixtis (εἰσὶν ἕτερα μέτρα λεγόμενα μίξεις) necnon de metris non connexis (εἰσὶ καὶ ἕτερα μέτρα ἀσυνάρτητα λεγόμενα). Sequuntur (ff. 6-7) exempla iambici metri (inc. ἐν ἀμέρᾳ φαεινὸν ἄστρον, des. Πέλοπος ἀποικία τοῦ μεγασθενῆς); ² (f. 7^{r-v}) περί τροχαϊκοῦ μέτρου, inc. τροχαϊκὸν δὲ μέτρον ἐστὶν τὸ ἔχον τοὺς ἐν ταῖς περιτταῖς χώραις κειμένους πόδας, des. ἔτι τε καὶ εἰς τὸ τρίμετρον βραχὺ κατάληκτον ἔθει πινδαρικῶ, cum (ff. 7-10^v) exemplis trochaici metri (inc. χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ, des. τίω σ' ὃ φίλε γάμβρε καλῶς εἰκάσδω); ³ (f. 11) περί μέτρου ἀναπαιστικοῦ, inc. ἀναπαιστικὸν δὲ μέτρον ἐστὶ τὸ κατεχόμενον κατὰ πᾶσαν χώραν ἀδιαφόρως, des. ἀντὶ μέτρου καὶ συζυγίας ὥσπερ καὶ ἐν τῷ δακτυ-

λικῶ). Sequuntur (f. 11^{r-v}) exempla anapaestici metri (inc. <νυ>κτὶ μέγανος ἔξοχα πλούτου, des. ἦται δὲ γέρας τῶν πολυμόχθων τινὰ Τρωιδῶν); cf. cod. Ambros. D 30 sup., ff. 147^v-148; ⁴ (f. 12) περί χοριαμβικοῦ μέτρου, inc. χοριαμβικὸν δὲ μέτρον ἐπὶ τὸ συγκείμενον ἀπὸ χοριάμβων καὶ μόνων, des. ἐν τῷ ἀνάπαλιν ἐκ σπονδαίου καὶ ἰάμβου. Addita sunt (ff. 12-13) exempla choriambici metri cum scholiis in margine (inc. ἄτε διαπρέπει νυ, des. κρατερᾶς μηδοσύνης ἦρα τίνων ἀθάνα); ⁵ (f. 13) περί προκελευσματικοῦ μέτρου (cum definitione: προκελευσματικὸς δὲ μέτρος ἐστὶ τὸ συγκείμενον ἐκ προκελευσματικῶν ποδῶν καὶ μόνων). Sequuntur (ibid.) exempla eiusdem metri (inc. ὄθεν ὁ πολύφατος, des. θεὸς ἐπίτροπος); ⁶ (f. 13^{r-v}) περί μέτρου ἀντισπαστικοῦ, inc. τὸ ἀντισπαστικὸν δὲ μέτρον ἐστὶν ὅπερ συντίθεται μὲν ἐξ ἀντισπαστικῶν, des. καὶ εἰς τετράμετρον ἀκατάληκτον. Exempla eiusdem metri, cum scholiis in margine, in ff. 13^v-14^v (inc. ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ, des. εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου ποδὸς ὀφείλει γίνεσθαι μόνον); ⁷ (ff. 14^v-15) περί μέτρου ἰωνικοῦ, inc. τὸ δὲ ἰωνικὸν μέτρον διαιρεῖται εἰς δύο, des. παῖωνα ἀντὶ τοῦ ἰωνικοῦ τοῦ ἀπελάσσονος. Sequuntur (ff. 15-16^v) exempla eiusdem metri cum scholiis (inc. Κλωθὴ ἐλέφαντι φαίδιμον, des. τὸ μέτρον ἰωνικὸν ἦν ἀπελάσσονος, κρεῖττον δὲ τὸ πρώτως ῥηθέν); cf. cod. Ambr. D 30 sup., ff. 143^r, 145^v; ⁸ (f. 16^v) περί μέτρου παιωνικοῦ, inc. τὸ παιωνικὸν δὲ μέτρον ἐστὶν ὅπερ ἐκ παιῶνος, des. καὶ ὀνομάζεται τὸ μέτρον παλιμβακχειακόν. Sequuntur (f. 17) eiusdem metri exempla (inc. ἐράσσατο γαῖοχος Ποσειδῶν, des. ὃ μακάρι' αὐτόμανις (sic) ὡς σε μακαρίζομεν; ⁹ (f. 17^{r-v}) περί τῶν ἐν τοῖς μέτροις μίξεων κατ' ἀντιπάθειαν (cf. supra f. 5), inc. μίξεις δὲ κατ' ἀντιπάθειαν ὀνομάζονται ὅταν, des. καὶ ὀνομάζεται τὸ μέτρον ἀπὸ τοῦ ἰωνικοῦ. In ff. 17^v-18^v eiusdem metri exempla (inc. ἐρήμας δι' αἰθέρος, des. ἐν τῷ γὰρ εὐνομία ναίει κασίγνη); ¹⁰ (f. 20) περί ἀσυναρτήτων μέτρων, inc. ἀσυνάρτητον δὲ μέτρον ἐστὶν ὅπότεν δύο κῶλα (cf. supra f. 5), des. καὶ μὴ ἐν ἑτέρω μέτρῳ ἐμπίπτον. Sequuntur (ff. 20-23^v) eiusdem metri exempla cum scholiis (inc. ἀναξὶ φόρμιγγες ὕμνοι, des. ὃς καὶ τυπαῖς ἀγνώ πελέκει τέκετο ξάνθαν Ἀθάνα); cf. cod. Ambr. D 30 sup., ff. 141-142^v. F. 25 in parte superiore invenies (a manu librarii qui scripsit Hecubam) vv. 1-3 Euripidis Hecubae. Paulo inferius manus posterior addidit tres sententias ^a ὑπέικειν τοῖς γονεῖσι προσήκει. διὰ τοῦτο δὴ καὶ etc., ^b ὁ εἰς μὲν φᾶσι φανερόν τὸ κέρδος etc., ^c ὁ γὰρ ἀγαθοῖς ἀνήρ etc.

3 (ff. 26^v-191) Euripidis tragoediae tres, secundum recensionem Manuelis Moschopuli (cf. Turyn, *Euripides*, p. 155), praefixa (ff. 25^v-26) Euripidis vita (γένος Εὐριπίδου), <Manuele Moschopulo

auctore), inc. Εὐριπίδης υἱὸς Μνησάρχου ἢ Μνησαρχίδου καὶ Κλειτοῦς (cf. Turyn, *Euripides*, pp. 155 et 162-184); de edd. v. Dindorf, *Scholia graeca in Euripidis tragoedias*, t. I. Oxonii, 1863, 13,15 - 15,4; Schwartz, *Scholia I*, pp. 7-8; *Suidae lexicon*, ed. Adler II, pp. 468-469. ¹ (ff. 26^v-69^v) <Hecuba>, cum <Moschopuli> in marginibus scholiis ineditis (cf. Turyn, op. laud., pp. 104-109 et p. 155). Praecedunt (f. 26) <Moschopuli> argumentum in tragoediam (ed. Schwartz, *Scholia*, t. I, p. 9, cf. Turyn, op. laud., p. 104) et index personarum. Errore glutinatoris folium, quod vv. 97-125 praebet, post. f. 18, alterum folium, quod vv. 14-41 continet post f. 23 collocatum est (re vera f. 24 inter folia 26 et 27, f. 19 autem inter folia 28 et 29 ponendum est); ² (ff. 70-129) <Orestes> cum <Moschopuli> scholiis ineditis. Praecedit <Moschopuli> argumentum in tragoediam (edd. Schwartz, *Scholia*, t. I, 92-93 Murray, *Euripidis fabulae*, t. III; cf. Turyn, op. laud., pp. 104-105 et 155); ³ (ff. 129-191^v) <Phoenissae>. Praecedunt ^a (f. 129^{r-v}) <Moschopuli> argumentum in tragoediam (ed. Murray, op. laud., linn. 1-30; cf. Schwartz, *Scholia*, t. I, p. 242, et Turyn, op. laud., p. 105 et p. 155); ^b (f. 129^v) <Aristophanis grammatici argumentum in Sophoclis Oedipum tyrannum> (ed. Pearson, *Sophoclis fabulae*, Oxonii, 1953, linn. 1-18). ^c (ff. 129^v-130) index personarum Phoenissarum. Fabula abrumpitur f. 191^v (v. 1750) uno folio deperdito. - F. 192^{r-v} (recentius) scriptura vacat.

4 (ff. 193-204) Iohannis Tzetzae Theogonia (Ἰωάννου γραμματικοῦ τοῦ Τζέτζου ποίημα αὐθωρὸν καὶ πάνυ ἀμελέτητον διὰ στίχων πολιτικῶν περιέχον πᾶσαν θεογονίαν ἐν βραχεῖ μετὰ προσθήκης τῶν ἐπὶ τὴν Ἰλιον ἀρίστων Ἑλλήνων τε καὶ Τρώων), ed. Matranga, *Anecdota*, pp. 577, lin. 1-598, lin. 618; cf. Hunger, in: *BZ*, t. 46 (1953), pp. 302-307. Prologus (in f. 193^{r-v}) a manu saec. xv scriptus. Ultimi versus (lin. 613-618) a scriba, nescio cur, deleti sunt. Sequuntur (f. 204, ab alia manu) anonymi cuiusdam versus politici de stultis sapientibus qui more Attico «inquit» (φησὶν) loquuntur, Dionysio Philostrato (Thrace?) auctore nominato (inc. περὶ τῶν Ἀττικῶς φησὶ λεγόντων μωροσόφων, des. πᾶσι τὰ πρεπωδέστερα γράφοντες κατ' ἄξιαν).

5 (ff. 204^v-238) <Platonis> Cratylus. Invenies in marginibus pauca scholia lexicographica ab ead. manu scripta (e.g. ad 383 b ὄνομα: οὐκοῦν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις πᾶσιν ὅπερ καλούμενον ὄνομα ἕκαστον etc., ultimum scholion ad 438 c αὐτῶ ὁ θήσων [cod.]: ὁ θεὸς ὧν quod est lectio ut in edd.); non exstant apud G. Ch. Greene, *Scholia*

Platonica, Haverfordiae, 1938, pp. 16-18, 426-427. Cf. et L. Cohn, *Untersuchungen zu den Quellen der Plato-Scholien*, in: *Jahrb. f. class. Philologie*, Suppl. 13 (1884), pp. 813-836.

MAT. - Codex bene servatus est.

FASC. - 1 binio (4), 1 ternio (10), 1 quaternio (18), 1 ternio (24), 1 ternio (31, adglut. est f. 30), 1 ternio (37), 10 quaterniones (117), 1 ternio (123), 1 quinio (133), 1 ternio (139), 1 quinio (149), 1 ternio (155), 1 quinio (165), 1 ternio (171), 2 quaterniones (188), 1 ternio (193, desideratur ultimum folium), 5 quaterniones (233), 1 ternio (238, desideratur unum folium). In media ora inferiore paginis appositae sunt notae a ... z et denuo a, A, B, D, sed non congruunt re vera cum fasciculis supra indicatis.

CHART. SIGNA - ¹ (f. 9. 13 + 16) filum plumbeum (?), conferri potest cum Mošin 6810, sed signum haud omnino respondet ² (ff. 20-21) incus (cf. Mošin 3681: *Payerne-Vaud circa 1339*) ³ (f. 26 + 29. 34 + 35. 41 et saepius) littera T (cf. Mošin 5652: *Palermo 1361*) ⁴ (f. 87) crux graeca (cf. Mošin 3559: *Reggio d'Emilia 1372*) ⁵ (ff. 134 + 139) littera G (Mošin-Traljić 5296: *Dubrovnik 1365*) ⁶ (f. 195) avis (Mošin-Traljić 6669: *München 1340/60?*) ⁷ (f. 202 + 209) piscis (similis Mošin-Traljić 6819: *Barcelona 1360*) ⁸ (ff. 210 + 217) bucina (similis Mošin-Traljić 3175: *Paris 1368*) ⁹ (ff. 220 + 221) campana (Mošin-Traljić 2956: *Gouda 1363*).

SCHEM. - Nullum clarum linearum schema perspicitur praeter lineas duas parallelas directas quae in parte recta foliorum oram dextram textus tantummodo definiunt. Spatium scriptum: ¹ (f. 1^{r-v}) mm 150 × 90 ² (ff. 5-24^v) mm 140/170 × 100. ³ (ff. 25^v-191) mm 150 × 80 (si excipias scholia in marginibus). ⁴ (ff. 194-238) mm 150 × 80. linn. 29 (ff. 1-2), linn. 29-36 (ff. 5-24^v), linn. 14-15 (ff. 26^v-191^v), linn. 24-25 (ff. 193-193^v), linn. 28 (ff. 194-238).

SCRIPT. - Quattuor scribae, ut puto: a: ff. 1-2^v. b: ff. 5-191. c: ff. 192^{r-v} et 204 (de quo scriba v. Mercati, *Notizie*, p. 68 n. 2). d: ff. 194-203^v, 204-238.

ORNAT. - In ff. 1-2^v canonum litterae initiales grandiores colore rubro exaratae.

ANNOT. - F. I in ora sup.: *Euripidis*. F. 4^v: *opus euripidis poete | et tractatus de metris et aliis de rectitudine nominum | (per)pulcer*. In ff. 238 e 238^v manu indocili posteriore scriptas invenies exercitationes alphabeti graeci.

POSS. - Impressum est sigillum Bibl. Nat. Par. (cf. *Recensio*, pp. 63-64).

NOT. ANT. - F. I^v adglutinata est scidula membr.: «*epitomae novem metro|rum ex Hephestione et Euripidis trag. tres cum scholiis. 68*». F. II adgl. est scidula membr. «*Tractatus de metris | et alia alior(um). 755*», cui supraser. est *N* 755. *N* 44 (per errorem hoc in loco invenies, re vera refertur ad cod. 897). Adglut. est et alia scidula chart.: «*Cià noto*». F. III: index libri, manu saec. XVIII-XIX.

BIBL. - Mercati, op. cit. - L.A. Post, *The Vatican Plato and its Relations*, Middletown, 1934, p. 78 (qui mendose librum saec. xv tribuit). - Turyn, *Euripides*, p. 155. - Devreesse, *Fonds*, pp. 157 et 414. - Memorant tantum codi-

cem Spranger, in: *CQ*, t. 33 (1939), p. 103, et Schartau, *Observations* II, p. 142. De codice N.G. Wilson, *A List of Plato Manuscripts*, in: *Scriptorium*, t. 16 (1962), p. 391 nullam mentionem fecit. - R.S. Brumbaugh-R. Wells, *The Plato Manuscripts. A New Index*, New Haven-London, 1968, p. 53.

INTEG. - Integ. chart. membrana subflava obductum. In dorso impressa sunt scuta Pii IX papae (1846-1878) et I.B. Pitrae card. bibl. (1869-1889).

897. (olim 755) saec. xv in., chart., mm 220 × 145, ff. II. 201 (- f. 97).

1 (ff. 1-4^v) <Demetrii Triclinii> opuscula metrica. ¹ (ff. 1-2^v) Summarium de novem metris poeticis ex H e p h a e s t i o n i s enchiridio (ἐπιτομή τῶν θ' μέτρων ἐκ τοῦ ἐγχιριδίου Ἡφαιστίου); ed. Aldina Aristophanis, Venetiis, 1438, p. 3^{r-v}; ed. R. Aubreton, *Demetrius Triclinius et les recensions médiévales de Sophocle*, Paris, 1949, pp. 30-32; critique ed. denique W.J.W. Koster, *Scholia in Aristophanem*, Pars I, fasc. I A, Groningen, 1975, pp. 51-55. De hoc excerpto v. etiam W. Studemund, *Der pseudo-herodianische Traktat über die εἶδη des Hexameters*, in: *Jahrb. f. class. Philol.*, t. 95 (1867), pp. 610-611, qui etiam codicem nostrum memorat; ² (ff. 2^v-4^v) <eiusdem commentarioli de metris et syllabis>, ed. Aubreton, op. laud., pp. 32-33 et 35-36, critique ed. Koster, op. l., pp. 55-59; exstat etiam in cod. Vat. gr. 2241, ff. 2-3^v (cf. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, pp. 375-376, ubi et alii codices memorantur; Turyn, *Euripides*, p. 38 et n. 56, et Studemund, op. supra l., p. 610 et n. 4). Hoc summarium etiam in codd. Vatt. gr. 2181, ff. 5-6 et 2241, ff. 1-2 (cf. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, p. 375, ubi etiam alii codices indicantur).

2 (ff. 4^v-6) <Manuelis Moschopuli> opuscula quaedam. ¹ (ff. 4^v-5) <de vita Euripidis> ed. Schwartz, *Scholia* I, pp. 7, 1-8, 17; Dindorf, *Scholia graeca in Euripidis tragoedias*, t. I, Oxonii, 1863, pp. 13-15; Schartau, *Observations* II, pp. 129-130, 28; cf. Turyn, op. l., p. 38, n. 57. Sequitur (f. 5) <narratio de Euripidis morte>, inc. ἔτεροι δὲ ἰστορήσαν οὐχ ὑπὸ κυνῶν, des. τελευτᾶ δὲ ἐπὶ τῆς ἐννενηκοστῆς τρίτης ὀλυμπιάδος (cf. Schwartz, op. l., pp. 5, 11-22 et 8, 21-26); ² (ff. 5-6) opusculum de imagine (περὶ τοῦ εἰδώλου), ed. S. Musgrave, *Euripidis quae exstant omnia*, Oxonii, 1778, p. VI; cf. Turyn, op. l., p. 38 n. 57, et G. Dindorf, *Scholia graeca in Euripidis tragoedias*, t. I, Oxonii, 1863, pp. 204-205. Idem opusculum etiam in cod. Vat. gr. 2241, ff. 4^v-5 (Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, p. 376, ubi alii codices memorantur).

3 (ff. 6-7) <Thomae Magistri> de Euripidis vita, ed. Dindorf, op. l., pp. 11-13; cf. Turyn, *Euripides*, p. 39 (cf. et cod. Vat. gr. 2241, ff. 5^v-6), necnon (ff. 7-8^v) <eiusdem> argumentum in Hecubam, ed. Dindorf, op. l., pp. 201-202. Sequitur (f. 8^v) index personarum.

4 (f. 8^v) <Iohannis> Tzetzae versus politici (tit. στίχοι πολιτικοὶ τοῦ Τζέτζου), ed. Th. Kiessling, *Joannis Tzetzae historiarum variarum Chiliades*, Lipsiae, 1826, Chil. X, vv. 150-164, et G. Dindorf, *Scholia graeca in Euripidis tragoedias*, t. I, Oxonii, 1863, p. 203.

5 (f. 9) <Iohannis> Chortasmeni versus in Zoticum quendam, ed. Dindorf, op. laud., 203, 19-28; cf. Turyn, op. laud., 389, 390-391, et H. Hunger, *Johannes Chortasmenos*, Wien, 1969, pp. 22, 38, 84.

6 (ff. 10-201^v) Euripidis tragoediae tres, secundum recensionem Demetrii Triclinii cum scholiis eiusdem e cod. Angel. gr. 14 manantibus adhuc ineditis (cf. Turyn, op. l., pp. 201-202). ¹ (ff. 10-59^v) Hecuba; ² (ff. 60-129) Orestes. Praecedit (ff. 60-61^v) <Thomae> Magistri argumentum in tragoediam (ed. Dindorf, op. l., t. II, pp. 7-9). Sequitur (f. 61^v) index personarum; ³ (ff. 130-201^v) Phoenissae praefixo (ff. 130-133) <Thomae> Magistri argumento in tragoediam (ed. Dindorf, op. l., t. III, p. 5). Sequitur (f. 133) index personarum. Eaedem tragoediae etiam in cod. Vat. gr. 2241, ff. 8-174^v (cf. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, pp. 376-377).

MAT. - Codex bene servatus.

FASC. - 25 quaterniones. In ora inferiore ultimae uniuscuiusque fasciculi paginae graecis litteris numerus adscribitur.

CHART. SIGNA - ¹ (ff. 1 + 8. 163 + 166. 181 + 182 et saepius) littera R (Briquet 8935: *Newport 1420*) ² (ff. 10. 11 + 13. 22 + 26 et saepius) lilium (similis Briquet 7269: *Mantova 1399*).

SCHEM. - Leroy 54 C 2 t (v. e.g. ff. 90, 102). Spatium scriptum: ¹ (ff. 1-8) mm 150 × 90, linn. 23. ² (ff. 10-129) mm 170 × 105, linn. 13 (textus tragoediarum, exclusis scholiis). ³ (ff. 130-132) mm 150 × 85, linn. 23. ⁴ (ff. 133-201^v) mm 150/170 × 105, linn. 13 (textus tragoediarum sine scholiis).

SCRIPT. - Codex mense augusto ind. X [i.e. saec. xv a. 1402, 1417, 1432] a Theodoro notario exaratus est; subscripsit f. 201^v διπλοῦν τὸν ἀπλοῦν ἢ κνήσασσα λόγον | διπλὴν ῥῶσιν δίδου μοι τῷ γεγραφότι | ἐνθαῦθ' Εὐριπίδης εἴληψε τέρμα | ἀγούστῳ (ἰνδικτιῶνος) ἰ' Θεόδωρος νοτάριος (in monocondylio). Theodorum collegam Ioannis Chortasmeni fuisse demonstravit Hunger, *Chortasmenos*, p. 83-84. Idem librarius scripsit fortasse et cod. Par. gr. 2812 easdem Euripidis tragoedias e Triclinii recensione continentem. Codex autem noster ex Urb. gr. 142 descriptus esse videtur (cf. Hunger, loc. cit. et Tuilier, *Recherches*, p. 141).

ORNAT. — Litterae initiales tractatum metricorum intra ff. 1-9 grandiores rubro colore exaratae. Litterae initiales primi cuiusque tragoediae versus (f. 10. 62. 133) eiusdem generis sunt. Initium Hecubae tragoediae (f. 10) fascioli nodoque exornatum est. In f. 1 auri vestigia discernas in littera initiali T et in fasciola titulo superposita nunc autem evanida.

ANNOT. — Primae uniuscuiusque fere fasciculi paginae praeposuit rubricator (plerumque in ora sup.) sententiam sacram sive invocationem: ¹ (f. 1) Ἰησοῦ προηγοῦ. θ(εοτό)κε βοήθει μοι; ² (f. 8^v, ora inf.) + ἀρχὴν δεδωκώς X(ριστ)ὲ σοὶ χάριν φέρω +; ³ (f. 10) + ἀρχὴν δεδωκώς X(ριστ)ὲ σοὶ χάριν φέρω. + δυὰς τῶν μαθητῶν; ⁴ (f. 17) ἡ ἀγία τριάς ὁ θ(εὸ)ς ἡ ἑαυτὴν τριάς ὁ θεὸς + ἀρχὴν δεδωκώς X(ριστ)ὲ σοὶ χάριν φέρω; ⁵ (f. 25) στ(αυ)ρὸς ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης; ⁶ (f. 33) τὴν πανταγῆ τῶν μαρτύρων χορείαν; ⁷ (f. 41) πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἤλθεν Ἰησοῦς (Ioh. 12,1); ⁸ (f. 49) + ὁ γὰρ ἑπτὰ ἔφ' ἑαυτόν; ἐβδόμην σήμερον ἡνίασας; ⁹ (f. 57) + καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτώ ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταί; ¹⁰ (f. 65) + ὁ ἐν τῇ ἐνάτῃ ὥρα. δι' ἡμᾶς σαρκὶ θανάτου; ¹¹ (f. 73) + τῷ δεκάτῳ ἔτει + τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ ἡ δεκάς ἡ θεόλεκτος ¹² (f. 81) + οἱ δὲ ἔνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν (Mt. 28, 16); ¹³ (f. 89) + τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα εἰσὶ ταῦτα; ¹⁴ (f. 98) ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτόν ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς τρίτῃ ἐπὶ δεκάς. τῇ τρισκαιδεκάτῃ φθίνοντος; ¹⁵ (f. 106) + γεννηθῆτω τὸ πν(εῦ)μα τὸ ἐπὶ σοί, διςσὼς ἐπ' ἐμοί; ¹⁶ (f. 114) + ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου καίσαρος (Luc. 3, 1); ¹⁷ (f. 138) X(ριστὸ)ς ἀνέστη (add. scriba atram. nigro: δῆλον ὅτι) ἐκ νεκρῶν; ¹⁸ (f. 146) + ἀνελήφθης ἐν δόξῃ + X(ριστ)ὲ ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν χαροποιήσας; ¹⁹ (f. 162) τῶν ἀγί(ων) πάντων. τῶν ἐν ὄλω τῷ κόσμῳ μαρτύρων σου, et in ora inf.: ὁ στ(αυρὸ)ς σου κ(ύρι)ε ζωὴ καὶ ἀντίληψις ὑπάρχει τῷ λαῷ σου; ²⁰ (f. 169^v) + ὁ θ(εὸ)ς δόξα σοι et in ora inf. ἀμήν; ²¹ (f. 177^v) ἀμήν; ²² (f. 178) + ὁ θ(εὸ)ς ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀχρεῖον δούλον σου.

NOT. ANT. — F. I manus recentior adscripsit *corame* quod refert ad integumentum (cf. cod. 899).

BIBL. — Studemund, Turyn, Hunger opp. et locc. citt. - Devreesse, *Fonds*, pp. 45, 99, 208, 290, 317, 444. Codicem memorant Tuilier, *Recherches*, p. 141 et Schartau, *Observations*, p. 71. False de codice mentionem facit S.G. Mercati, *Intorno al titolo dei lessici* etc., in: *Collectanea Byzantina*, t. 1, Bari, 1970-p. 674, ubi cod. 897 pro 987 scriptum est. - I.P. Medvedev, *Nekotorye svedenijska o grečeskich i latinskich rukopisjach v neizdannoj korrespondencii L'va Al-ljacija*, in: *Vizantijskij Vremennik*, t. 39 (1978), p. 119. - D.J. Mastronarde, *Notes on some Manuscripts of Euripides' «Phoenissae»*, in: *Greek, Roman and Byzantine Studies*, t. 26 (1985), p. 105.

INTEG. — Ut in cod. 894.

898. (olim 736) saec. XIII ex., chart. orient. (?), mm 195 × 137, ff. I. 223.

1 (ff. 1-20) *Aphthonii progymnasmata*, ed. H. Rabe, Lipsiae, 1926 [*Teubneriana*], pp. 1-51, cum paucis scholiis et glossis ab alia eiusdem aetatis manu in marginibus et intra lineas colore rubro et nigro exaratis quae inter edita (*Ioannis Sardiani commentarium in*

Aphthonii progymnasmata, ed. H. Rabe, Lipsiae, 1928) non invenitur (inc. primum scholium ad p. 2, 14: τὸ διήγημα ἐστὶ πενταχῶς, ultimum ad 51, 6; τὸ σχῆμα κατὰ πηλικότατα).

2 (ff. 20^v-222) *Hermogenis Rhetorica*, ed. H. Rabé, Lipsiae, 1913 [*Teubneriana*], pp. 28-456; pars prima quae agit de statibus (ff. 20^v-45^v) invenitur et in ed. G. Kowalski, Wratislaviae, 1945. Interdum adscripta sunt marginibus ab eadem manu anonymi cuiusdam scholia inedita (inc. primum scholion ad 28, 3: τὸν ὀρισμὸν τῆς τέχνης παρεῖναι φησὶ τῇ ῥητορικῇ, des. ultimum ad 444, 13 ἄμα μὲν οὖν εἴπη τις ἐπισκώπτων αὐτόν καὶ τὰ ἐξῆς). Invenies et alterius manus paucas glossas inter lineas. Addidit in ora sup. f. 20^v idem vir doctus qui scripsit et aliquas glossas interlineares quaedam, ut videtur, de *Hermogene*, in initio mutila (inc. πολλῶν βιβλίων φησὶ τοῦ περὶ προγυμνασμάτων, στάσεων, εὐρέσεων etc.). Ff. 101-102 praecedunt tractatulo de orationis generibus (Rabe, p. 213) *Maximi Planudis prolegomena* περὶ ἰδεῶν, ed. Walz, *Rhetores graeci* 5, pp. 437, 1-439, 2; cf. Rabe, *Rhetoren-Corpora*, in: *RhM*, t. 67 (1912), pp. 332-337. In fine (f. 223) folium adglut. (mm 110 × 165, chart. saec. XV circ.) ex alio libro avulsum fragmentum continens e prooemio Aesopi vitae a *Maximo Planude* composito, ed. Perry, *Aesopica*, p. 214, lin. 1-5.

MAT. — Codex bene servatus est, si excipias ff. 1-6, quae sine detrimento scripturae lacerata et charta refecta sunt.

FASC. — 28 quaterniones.

SCHEM. — Lake I 1b, Leroy P 2 00 D1 (v. e.g. f. 21). Spatium scriptum: mm 120/130 × 80/90, linn. 21-24.

SCRIPT. — Codex ab uno eodemque librario exaratus est scriptura quam Hunger «Fettaugenstil» nuncupavit.

ORNAT. — Fasciola funiculis intextis (rubro aut nigro colore) in ff. 1.45^v. 102. Litteras grandiores more fasciolarum delineatas invenies in ff. 18. 20^v. 45^v. 203^v. 218^v. 221^v. Tituli rubro colore exarati.

ANNOT. — In ora sup. ff. 167^v. 176^v et 222^v sententiae quaedam a manu posteriore scriptae, sed partim a bibliopega desectae (f. 167^v βλον ἄριστον ἐλοῦ...; f. 176^v κόρην καὶ [alia desecta]; f. 222^v σὲ δυνατος ἐμοὶ [?] ποῖ γὰρ διατεῖ βαθείαν οἶμαι, φήσεις ἄλλην .. (καὶ) πλάτος γῆς πολύ).

NOT. ANT. — F. I scidula adglut. est: «*Aphthonii progymnasmata | et Hermogenis rhetorica. 736*».

BIBL. — Rabe in opp. laudd., Devreesse, *Fonds*, p. 287.

INTEG. — Integ. chart. corio castaneo obductum. In dorso scutum Pii IX papae (1846-1878) impressum est.

899. (olim 120) a. 1382 et 1393 (exceptis ff. 119-137, saec. xv in.), chart., ff. II. 139 (+ 98^a, 100^a, 107^a, 109^a).

1 (ff. 1-4^v) Anonymi tractatus de Aphthonii progymnasmatibus, tit. περὶ τῶν τοῦ Ἀφθονίου προγυμνασμάτων, ed. Walz, *Rhetores Graeci*, t. I, 127-135 (in quibusdam partibus paulisper distat ab hac editione). Idem tractatus exstat et in cod. Vat. gr. 1361, ff. 179-180^v. Sequuntur (f. 4^v) notulae ¹ inc. τρία εἴδη τῆς ῥητορικῆς συμβουλευτικόν, des. τὸ δὲ ἐκ τοῦ μέλλοντος, scil. excerpta e Iohannis Doxapatris prolegomenis in rhetoricam (cf. Walz, *Rhet. Gr.*, t. 6, pp. 20, 8-23, 9); ² inc. τρεῖς αἰεὶ τρόποι τῶν ῥητορικῶν ἀναγνώσεων, des. καὶ ἐξηγηματικὸς καὶ ἐπιστολιμαῖος; excerpta e Iohannis Doxapatris prolegomenis, ut supra (ed. ibid., 25, 15-26, 10).

2 (f. 5) <Anonymi de vita Hermogenis>, ed. Rabe, *Prolegomenon sylloge* (*Rhet. Gr.*, t. 14), p. 310 in nota, cf. id., *Aus Rhetoren-Handschriften*, in: *RhM*, t. 62 (1907), pp. 247-262.

3 (ff. 5-18^v) <Anonymi> progymnasmata (τὰ προγυμνάσματα τῆς ῥητορικῆς), ed. Walz, *Rhetores Graeci*, t. 1, pp. 597-648. Eiusdem autem cap. XII (ἔκφρασις τὸν ἐν τῷ βαπτιστοῦ etc.) in nostro codice desideratur. - Ff. 19-20^v scriptura vacant.

4 (ff. 21-60^v) <Anonymi epitome rhetorica>, inc. τῆ ῥητορικῆ πρῶτος ἐν Σικελίᾳ ὁ Συρρακούσιος Κόραξ, des. ἢ ὅτι δεῖ πρῶτον αὐτὸν πρὸς τὸδε ἀπαντῆσαι. Dissertationem eruditam atque excerpta ampliora praebet V. de Falco, *Trattato retorico bizantino (Rhetorica Marciana)*, in: *Atti della Società ligustica di Scienze e Lettere*, N.S., t. 9 (1930), pp. 71-124; cf. Walz, *Rhetores Graeci* III, pp. 610-612. De quo tractatu paucis disseruerunt Rabe, *Aphthonius, Progymnasmata*, p. XIX, et *Prolegomenon sylloge (Rhet. gr.*, t. 14 p. CXVI, necnon Hunger, *Literatur* I, 85 (qui haud recte tractatum « editum » esse affirmat). Sequitur (f. 60^v) notula de sermonis genere quo patres graeci nonnulli (sc. Gregorius Nazianzenus, Gregorius Nyssenus, Basilius Magnus, Iohannes Chrysostomus) utuntur (ed. Przychocki, *Watykánskie rękopisy listów św. Grzegorza z Naz.*, in: *Eos*, t. 16, 1910, p. 135 et Sajdak, *Historia*, p. 279). In calce eiusdem folii ead. manus tres notulas scripsit de urbibus clarissimis (inc. ἰστέον ὅτι τρεῖς πόλεις ἦσαν περιφανεῖς), de Athenis (inc. σημειωτέον ὅτι Ἰάονες λέγονται), de numero navium in clade ad Salamina facta Aeschylo auctore (inc. σημειωτέον ὅτι ὁ Αἰσχύλος).

5 (ff. 61-97) Boethii de differentiis topicis <libri I-III, cum scholiis, graece versi a Maximo Holobolo vel a Maximo Planude> (Boetii (sic) φιλοσόφου περὶ τέχνης διαλεκτικῆς), ed. Iohannes Vegelinus, *Anitii Manli Severini Boetii de differentiis topicis libri quattuor*, Augustae Vindelicorum, 1604, pp. 2-158. De versionis auctoribus cf. M. Treu, in: *BZ*, t. 5 (1896), pp. 552-559; S. Kugeas, *ibid.*, t. 18 (1909), pp. 120-126; C. Wendel, *RE* XX, 2 (1950) 2247-2248; A. Pertusi, in: *Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves*, t. 11, 1951, pp. 312-322; N.O. Schmitt, *Lateinische Literatur in Byzanz*, in: *JÖBG*, t. 17 (1968), p. 128 n. 6. Sequuntur (f. 97^v) alia manu posteriore scripta trium epistularum Iohannis Tzetzis initia quibus est titulus λακωνικαὶ ἐπιστολαί (cf. ed. Th Pressel, Tubingae, 1851, epp. 62-64, pp. 56-57). - F. 86 scriptura vacant.

6 (ff. 98-118) Iosephi Rhacendytæ conspectus artis rhetoricae (μέλημα καὶ φρόντισμα καὶ γλυκὺς πόνος οἰκτροῦ πιναροῦ Ἰωσήφ Ρακενδύτου. Σύνοψις τῆς ῥητορικῆς), ed. Walz, *Rhetores Graeci* III, pp. 478-569.

7 (f. 118^{r-v}) <Anonymi cuiusdam, Christiani ut videtur, sententiae>, sine ordine alphabetico, inc. (mut.) γὰρ εἶ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται, des. συμπαρατηρεῖν δὲ ὅπως ἅμα καὶ συμφέροντα ἔσται ταῦτα.

8 (f. 118^v) <Ps.> Dionysii Areopagitæ quaedam. ¹ Epistula ad Caium monachum (*PG* 3, 1065); excerpta e capitulo VII operis de divinis nominibus (*PG* 3, 865 B et 869 CD-872 A).

9 (ff. 119-126) <Gualterii Burlaei vita Socratis>, ed. J.O.H. Stigall, *The De vita et moribus philosophorum of Walter Burley*, Ann Arbor, 1956, pp. 64-82, necnon (f. 126^{r-v}) <eiusdem vita Xenophon-tis>, ed. *ibid.*, pp. 87-88.

10 (f. 127^{r-v}) <Francisci Asculensis, Petroboni de Mantua de doctrina virtutum et fuga vitiorum> inc. *quatuor sunt que prudentia nos edocet*, des. *cuilibet dicendo diffundere deo gracias. amen*; cf. M.W. Bloomfield, G.-G. Guyot, D.R. Howard, T.B. Kabealo, *Incipts of Latin Works on the Virtues and Vices, 1100-1500 A.D.*, Cambridge Mass., 1979, p. 375 n. 4449.

MAT. - Codex bene servatus est.

FASC. - 2 quat. (16), 1 binio (20), 14 quat. (desunt in quat. 13 ultima tria folia), 1 quinio (110), 3 quat. (136), 1 ternio (139, desideratur ultimum fo-

lium). Fasciculi primae et secundae partis (v. infra «SCRIPT.») praebent (in ora dextra inferiore primae plagulae) rubro colore distinctas notulas α' - ιγ' (interdum a bibliopega resectas). In primae plagulae ora inferiore fasciculorum tertiae partis invenies plenis litteris scriptum «πρωτ(ον)» et «δεύτ(ε)ρ(ον)» nec non (in ora inferiore dextra uniuscuiusque plagulae) notas paginarum α'-κε'.

CHART. SIGNA - ¹(ff. 10 + 15 et saepius) littera R (Mošin-Traljić 5538: *Dečani 1380-95*) ²(ff. 21 + 28. 86) littera R (similis Mošin-Traljić 5550: *Zélande 1386*) ³(ff. 119 + 126) trimontium (simile Briquet 11687: *Padova 1408-1415*) ⁴(ff. 128-133) ursus (similis Briquet 12254: *Leyden 1420*) ⁵(ff. 127 + 134) leo (similis Briquet 10499: *Siena* [?] 1399) ⁶(f. 136) forfex (similis Mošin-Traljić 2626: *Lucca 1399*, et Briquet 3657: *Udine* etc. 1413-1417).

SCHEM. - Nullum clarum linearum schema perspicitur. Spatium scriptum: ^a(ff. 1-60) mm 170/180 × 100, linn. 30-32. ^b(ff. 61-97) mm 170/180 × 90, linn. 26. ^c(ff. 98-118) mm 160/170 × 110, linn. 32-35. ^d(ff. 119-137) mm 160 × 105, linn. 22-23.

SCRIPT. - Liber tribus partibus (ff. 1-60. 61-97. 98-118) constans manu Eleutherii exaratus (in insula Rhodo 1393 et Euboea 1382) et postea (non secundum temporis ordinem) conglutinatus est. Praebet enim has subscriptiōnes: ^a in fine primae partis (f. 60^v) + τῶ συντελεστῇ τῶν καλῶν θ(ε)ῶ χάρις | ἐγρά(φ)η χειρὶ Ἐλευθερίου Ἡλείου ἐν Ῥόδῳ ἐν ἔτει ς' λ' α' ω | (Ἰνδικτιῶνος) α̅ μη(ν) αὐ(γού)στ(ω) η̅'. ^b in fine tertiae partis (f. 118) + δόξα σοι ὁ θ(ε)ός: ἐγρά(φ)η ἐν Εὐρίπ(ω) διὰ χειρὸς Ἐλευθ(ε)ρ(ί)ου τοῦ ἐξ Ἡλίδος φε(βρουα)ρ(ίω) ιε' | ε' (Ἰνδικτιῶνος) ἔτους ς' ω η'. Secunda pars (ff. 61-97) scripturam eiusdem manus exhibet, simillimam ff. 1-60, sed annotatione chronologica caret. De scriba accuratissime disseruit Turyn, *Codd. Vat. gr.*, p. 172.

ORNAT. - Quaedam litterae initiales primae ac secundae partis rubro colore exaratae sunt.

NOT. ANT. - F.I «corame» ad integumentum refert (cf. cod. 897).

BIBL. - Rabe, Przychocki, Sajdak, de Falco, Turyn, Hunger, opp. citt. - Devresse, *Fonds*, pp. 62, 155, 316, 414. - D. Pingree, *The astrological School of John Abramius*, in: *Dumbarton Oaks Papers*, t. 25 (1971), p. 202 n. 54. - G. Rochefort, *Paléographie grecque*, in: *Annuaire de l'École Pratique des Hautes Études. IVe section: Sciences historiques et philologiques* 1976-77, p. 266.

INTEG. - Ut cod. 894.

900. (olim 988) saec. XIV in., chart. orient., ff. 218 (+ 1^a), mm 250 × 175 (folia recentiora), mm 190 × 130 (folia antiquiora).

1 (ff. 1^a-7) *V a r i a g r a m m a t i c a , g e o g r a p h i c a , m e t r o l o g i c a .* ¹(ff. 1^a-2) *Theophylacti Bulgariae interpretationes nominum* (ἐρμηνεῖαι ὀνομάτων ἐν διαφόροις βιβλίοις κειμένων παρὰ τοῦ Βουλγαρίας ἐκείνου κῦρ Θεοφυλάκτου), inc. Ἄρδητος ὄρος ἐστὶν ἐν ᾧ τοὺς ὄρκους ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι, des. φενακίζειν τὸ ἐξαπατᾶν τοὺς

ἀκροωμένους καὶ τοὺς ὀρώντας, cf. Bekker, *Anecdota graeca*, I, pp. 183-194; idem tractatus exstat in codd. Vat. gr. 435, ff. 180^v-181, et Par. suppl. gr. 676, ff. 83-84^v (cf. D. Serruys, *Deux lexiques attribués à Théophylacte de Bulgarie*, in: *RPh*, t. 32 [1908], pp. 143-147); ²(ff. 2-4^v) lexeis e scholiis in Lucianum (ἀπὸ τοῦ Λουκιανοῦ), inc. Ἰφικρατίδες κρηπίδες ἀπὸ Ἰφικράτους, des. Εὐκλείδου ἄκυρα εἶναι, ed. Bachmann, *Anecdota Graeca* II, Lipsiae, 1828, pp. 319-348; cf. H. Rabe, *Die Überlieferung der Lukianscholien*, in: *Nachrichten von der königlichen Akademie der Wissenschaften zu Göttingen, Phil.-Hist. Klasse* 1902, pp. 723-724. Tractatus et exstat in codd. Vat. gr. 435, ff. 181-183 et forsitan in Par. suppl. gr. 676 (cf. Serruys, art. supra laud.). Editio Bachmann cum codd. Bibl. Vat. supra laudatis non semper congruit; ³(ff. 4^v-5^v) quaedam de declinatione et derivatione sub titulo πῶς δεῖ κλίνειν εἰς τὰ παρατακτικὰ τὰ ὑποτεταγμένα ῥήματα, ed. Bachmann, *Anecdota Graeca* II, pp. 310-311, 26, et 312, 24-33; ⁴(f. 5^v) <Epicuri vitae fragmentum>, ed. Serruys, art. supra laud., p. 143; ⁵(ibid.) <varia de montibus> ed. Serruys, loc. cit., p. 144; ⁶(ibid.) <de mari Pontico>, ed. Müller, *Geogr. graeci minores* II, p. 157 A, 20-43 et Serruys, loc. cit., p. 144; ⁷(ff. 5^v-7) <metrologica quaedam>, exstant in Par. suppl. gr. 676 (cf. Serruys, loc. cit., 144) et Vat. gr. 435, f. 182^v: ^a(ff. 5^v-6) inc. τὸ στάδιον ἔχει δακτύλους θχ', des. ἔχει στάδια μ' ἦτοι μίλια ς', ^b(f. 6) περὶ μέτρων, inc. ἀρχεται ἀπὸ τοῦ δακτύλου πρῶτον μέτρον, des. ἀλλὰ γῆ ἔχει στάδια μ', ἦτοι μίλια ς', ed. (e nostro codice et Par. suppl. gr. 676) E. Schilbach, *Byz. metrol. Quellen*, Thessalonike, 1982, pp. 44-45. ^c(ff. 6-7) περὶ μοδισμοῦ, inc. <ῆ> ὄργ(υιὰ) ἔχει σπιθαμὰς θ', des. ὁμοῦ χ̅χ̅ε τὰ ἡμίση τούτων τιβε' cum figuris geometricis, ed. Schilbach, ibid., pp. 58, 8-61, 1. - Ff. 7^v-8^v scriptura vacant (sed cf. infra ANNOT.).

2 (ff. 9-27^v) *Aphthonii progymnasmata*, ed. Rabe, pp. 1-51. Anonymi scholia ab al. manu in marginibus et inter lineas (inc. primum scholion ad p. 2, lin. 3 πλέονα ἔχει τὴν ἡδονὴν ὁ ἡθικὸς μῦθος, des. ultimum scholion [ad p. 51, lin. 11?] τὸ δίκαιον δέον, τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον).

3 (ff. 27^v-28) <Excerpta e Marcellini (?) prolegomenis in Hermogenis περὶ στάσεων>, ed. Rabe, *Prolegomenon Sylloge*, Lipsiae, 1931 [Teubneriana], pp. 288, 12-295, 14. Sequitur (f. 28^v) tabula in qua figuris demonstratur divisio στάσεων (tit. ἡ διαίρεσις στάσεων πᾶν κρινόμενον).

4 (ff. 29^v-198^v) *Hermogenis opuscula rhetorica*. ¹(ff. 29^v-188) De

arte rhetorica (Ἑρμογένους τὸ ῥητορικὸν περὶ τῶν στάσεων, tit. f. 29), ed. Rabe, *Hermogenis opera omnia*, Lipsiae, 1913 [*Teubneriana*], pp. 28-413; cum incerti auctoris scholiis uberrimis in marginibus et glossis inter lineas, inc. primum scholion (ad ed. p. 28, lin. 9) εἰς λόγον εἰς προοίμια διηγήσεις ἀγῶνας ἐπιλόγους, des. ultimum (f. 184^v) μικροῖς τοῖς κώλοις καὶ βραχέσι προηγομένοις, sed nescio ad quid referat. Praecedunt (f. 29) anonymi quaestiones περὶ στάσεων sub titulo πῶς ἐπιγινωσκόμεθα τὰς στάσεις, inc. ἐὰν ἄδηλον κατ' οὐσίαν τὸ κρινόμενον, des. τοῦ προάγματος μελλόντι ποιεῖ παραγραφὴν τελειᾶν, cum eiusdem manus scholiis in marg., in calce et in ora sup. f. 29^v. ² (ff. 189-198^v) tractatus de eloquentia (Ἑρμογένους περὶ μεθόδου δεινότητος), in fine mutilus; ed. Rabe, op. supra laud., pp. 414-454, 13. Anonymi cuiusdam scholia marginibus addita sunt (inc. primum, sed nescio ad quid referat ὁ γοῦν σχετλιασμὸς κατὰ ἤθους, des. ult. schol. ad 454, lin. 5 ἀναμιξ γὰρ... ἂν δράμοι ἔννεπε).

5 (ff. 198^v-200^v) <Anonymi εἰς τὸ περὶ ἰδεῶν> cum paucis scholiis ineditis in marginibus, ed. Walz, *Rhet. Gr.* VII, pp. 81,1-87, 25. Discrepat partim ab editione cit.

6 (ff. 201-203) Anonymi prolegomena in <A p h t h o n i i> progymnasmata (tit. Προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς), ed. Rabe. *Prolegomenon Sylloge*, Lipsiae, 1931 [*Teubneriana*], pp. 73, 9-80, 7.

7 (ff. 203-204^v) <Anonymi prolegomena in A p h t h o n i i progymnasmata>, sine titulo, inc. (lin. 5) παρῶν τῶν προγυμνασμάτων λόγος οὔτε τὸν τῆς ῥητορικῆς, des. κλῆσις, ὄρος εἶδος, διαφορά.

8 (ff. 205-206^v) <Anonymi quaestiones ad prolegomena attinentes>, sine tit., ed. Rabe, *Prolegomenon Sylloge*, pp. 218, 11-223, 23. In codice nostro multa mutantur vel omittuntur (cf. Rabe, ibid., p. LXV).

9 (ff. 207-208^v) Aelii Aristidis in Eteoneum oratio funebris (Ἀριστέιδου εἰς Ἑτεωνέα ἐπικήδειος), ed. Dindorf, I, Lipsiae, 1829, pp. 126-133.

10 (f. 209^{r-v}) <Severi Alexandri sophistae ethopoeiae>, inc. mut. uno folio deperdito, τῇ βοῇ νέμεσθαι, ed. Walz, *Rhet. Gr.* I, pp. 537, 7-539, 20.

11 (ff. 209^v-210) Versus quidam. ¹ (ff. 209^v-210) <Constantini> Stilbae versus in iuvenem mortuum (τοῦ Στιλβῆ στίχοι μοναδικοὶ ἐπὶ τινι νέῳ <τελευτήσαντι> κατ' ἐρώτησιν, inc. <ἔ>δυσ φαεινὸν ὄμμα τῶν νέων

ἔδυσ, des. ψυχὰς ἀδελφώζοντες οὐ χοὸς φύσιν (cf. R. Browning, *The Patriarcal School at Constantinople*, in: *Byzantion*, t. 33 [1963], p. 27 et n. 2, et Hunger, *Literatur* II, p. 107 qui primos quattuor versus e cod. Vat. Gr. 672, f. 290 edidit); ² (f. 210^{r-v}) Symeonis Magistri versus ³ in mortem Styliani (Συμεῶν μαγίστρου καὶ λογοθέτου τῶν δρόμων εἰς τὸν κῦριν Στυλιανὸν τὸν πρωτασηκρήτιν), ed. PG 114, coll. 133-136 (cf. S.G. Mercati, *Versi di Niceforo Uranos in morte di Simeone Metafraste*, in: *Anal. Boll.*, t. 68 [1950], pp. 129-130 = id., *Collectanea Byzantina* I, pp. 569-570); ^b de anima (τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰδίαν ψυχὴν), ed. ibid., col. 133.

12 (f. 210^v) R h e t o r i c a quaedam. ¹ <Excerpta e Nicolai sophistae progymnasmatis>, inc. λογικὸς μῦθος γέρων τις ἀτυχῶν, des. μικτὸς δὲ ὁ τοῦ Ἴππου καὶ τοῦ μισσοροῦ, cf. Walz, *Rhet. Gr.* I, pp. 266-267. Sequuntur versus homerici (Od. Σ, 130; Il. B 24, cf. Aphthonii, *Progymnasmata*, ed. Rabe, pp. 7-8); ² definitiones quaedam rhetoricae nullius momenti, inc. ἡ ῥητορικὴ οὔτε περὶ ἀλήθειαν καταγίνεται, des. μετὰ τὴν τῶν θεῶν ἀναχώρησιν.

13 (f. 211) <Anonymi de statibus>. ¹ διαίρεσις τῶν στάσεων, inc. ἡ ἀφανὲς καὶ στοχασμὸς ἐστὶ, des. ἡ εἰς ἀνεύθυνον καὶ ποιεῖ συγγνώμην (cf. Walz, *Rhetores Graeci* VI, p. 31, 4-23); ² περὶ νομικῶν στάσεων, inc. ἡ νομικὸς ποιούσα ποιότης, des. ἀλλὰ περὶ τι τῶν περιστατικῶν.

14 (f. 211^v) <Anonymi> περὶ μεθόδου δεινότητος, inc. αἱ λέξεις εὐρηγνται μὲν ἐπὶ μηνύσει, des. πᾶσιν τούτοις δηλοῖ ὡς ὁμοτίμοις τὴν ἐνέργειαν.

15 (ff. 212-214) <Excerpta varia e diversis tractatibus> περὶ στάσεων. ¹ (f. 212) inc. ὄρος Ἀριστοτέλους οὐ δεῖ ἀπὸ ἀμφιβόλων ἄρχεσθαι, ed. Rabe, *Prolegomenon Sylloge*, p. 349, 17-19; ² (ibid.) inc. ἡ ῥητορικὴ σύστημα ἐστὶ διὰ τὸ ἐκ πολλῶν, ed. Rabe, *Sylloge*, p. 116, 5-14; ³ (ibid.) inc. τί ἐστὶ στάσις, ed. Rabe, ibid., p. 350, 8-17; ⁴ (f. 212^{r-v}) inc. πῶς ἐκάλει ὁ Πλάτων, ed. Rabe, ed. ibid., pp. 347, 14-349, 10; 349, 17-19; ⁵ (f. 212^v) inc. ἡ ῥητορικὴ σύστημα ἐστὶ, cf. ibid., p. 349, 19-350, 7; ⁶ (ibid.) τί ἐστὶ στάσις, ut supra; ⁷ (ff. 212^v-213) inc. ἀμφισβήτησις ἢ φιλονεικία, ed. Rabe, ibid., p. 350, 17-24; ⁸ (f. 213) inc. σκοπὸς τῶ τεχνικῶ, ed. Rabe, ibid., pp. 336, 15-339, 4; ⁹ (ibid.) inc. τί ἐστὶ ῥήτωρ, ed. Rabe, ibid., pp. 345, 26-346, 8; ¹⁰ (f. 213^v) inc. ὀρίζεται εὐθὺς τὴν ῥητορικὴν, cf. Rabe, ibid., pp. 319, 20-321, 25, sed multa mutata sunt; ¹¹ (ibid.) inc. πολλῶν ὄντων ἦτοι βιβλίων; ¹² (ibid.) inc. ζητεῖται τὸ συνίστησιν ἐπὶ τοῦ; ¹³ (ibid.) inc. τὸ (sic) καταληφθέντα διὰ τοιαύτην; ¹⁴ (ibid.) inc. ὁ λόγος ζῶω ἔοικεν ὡσπερ ἡ οὖν, ed. Ra-

be, *ibid.*, p. 309, 1-9; ¹⁵ (*ibid.*) inc. ἐν ταῖς δίκαις οὐκ εἶπεν ὅτι; ¹⁶ (*ibid.*) inc. πολιτικά ζητήματα εἰσὶν οἷον στοχασμός; ¹⁷ (*ibid.*) inc. ἐπέχει πρόσωπον ὡσπερ ἡ εἰκόν; ¹⁸ (ff. 213^v-214) inc. πρὸς τὰς τῶν πολιτικῶν ζητημάτων ὕλας. Sequitur (f. 214^v) alia manu scripta tabula in qua demonstratur quomodo subdivisiones γενικῶν ἰδεῶν inter se cohaereant. - Ff. 215-218^v scriptura vacant aut annotationes praebent (v. infra ANNOT.).

MAT. - Chartae ex antiquo libro avulsae grandioribus plagulis inglutinatae. Prima folia (1-7) in oris erosa atque lacerata magno cum textus detrimento. Quaedam folia omnino aut partim charta translucida, sed nunc flavescence obiecta sunt, qua de causa scriptura difficilis lectu est. Chartae veteres orientales esse videntur.

FASC. - Libro denuo compacto vetus ordo fasc. non cognoscitur. In quorundam tamen foliorum (49. 57. 65. 73. 89. 97. 113. 121. 129. 153. 169. 177. 185. 193) ora superiore dextera numerus fasc. servatur. Qua ratione codicem veterem quaternionibus compositum esse facile intellegitur.

SCHEM. - Foliis primigeniis, ut supra diximus, abscisis, chartis recentioribus agglutinatis folisque translucidis obiectis nullum clarum linearum schema perspicitur. Spatium scriptum: mm 130/140 × 80, linn. 25-30.

SCRIPT. - Codex ab una manu scriptus est; scholia partim ab eadem manu, partim autem ab aliis eiusdem temporis.

ORNAT. - In ff. 9 et 201 initio textus fasciola rubra praecedit. Litterae initiales grandiores rubroque colore exaratae partimque uberrime ornatae, imprimis ff. 13^v. 14^v. 16^v. 23^v. 29^v. 52^v. 54^v. 55^v.

ANNOT. - F. 1 notulae (nullius momenti, ut videtur) quae exstant charta flavescence obiectae vix legi possunt (... υμφαιον ἢ τῶν ... χαρ ...). - F. 4 (in ora superiore) τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος. - F. 8 etymologica quaedam: Πλάτων τὸ Πλάτωνος γνώσεως | Ἀριστοτέλης δὲ τὸ ἄριστον τέλος. - F. 209 in ora sup.: *Hae narrationes diversis verbis eadem fere continent quae in Libanii narrationibus de eisdem rebus ab Allatio editis habent, Zacagnius.* (de Zacagnio v. J. Bignami-Odier, *La Bibliothèque Vaticane*, index et P. Canart, *Les Vaticani graeci 1487-1962* [Studi e Testi 284], Città del Vaticano, 1979, p. 92 n. 46). - F. 215 συνοῦλωσιν κριτικὸν ἰδρῶτα. ἀρπη οἴζυς (?) λεωφόρου πυκάζω ἀδρ(ὸν?) | ... ὕμη. - ὁ δὲ θέλων τέ καὶ μὴ θέλων οἴκτω κόρης τέ μνησιδοροῦ | πνεύματα καὶ διαρρίας (?). - F. 216 τύχη τί μοι τῶν κακῶν αἰτία γεγένησα. - F. 216^v τὸν πόνον μου τὸν ἄπαυστον τῆς ψυχῆς μου κατάπαυσον (pro ἐξάλειψον delete) πανύμνητε παναγία καὶ δίδου | μοι. - F. 217^v sententiae et versus quidam ^a ἀλλὰ σὺ μὲν ὑπερεῖδεν (?) ... οὐκ ἐπὶ πολὺ ... ^b + στάσις ἐστὶ ... λογικὴ ... In fine paginae notulae de personis quibusdam + βεκλα · <Βασί>λειος ὁ Μακεδὼν ἢ Ἑλένη (re vera « Eudocia ») ἢ γυνὴ αὐτοῦ καὶ (?) Κωνσταντ(ῖνος) | ὁ πρῶτος υἱὸς αὐτοῦ <Λέ>ων ὁ σοφὸς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς | δεύτερος (i.e. vaticinatio patr. Photii de nomine BEKAA [PG 105, 565D] de qua disserit R.J.H. Jenkins, *The chronological Accuracy...*, in *Dumb. Oaks Papers*, t. 19 [1965], p. 98, et G. Dagron, in: *Okeanos*

[= *Harvard Ukrainian Studies*, t. VII, 1983] p. 123 n. 26). - F. 218: *liber re-toricor(um) Almozenis.*

POSS. - Liber sine ullo dubio Bartolomaei de Columnis erat (f. 8^v *volumen Bartolomei de Columnis*), de quo v. Campana, *Bartolomeo de Columnis*, pp. 1-32. Fortasse erat possessor prior Manuel Bullotes cuius nomen invenitur f. 215^v Μανουήλ ὁ Βουλλωτ(ής) (cf. *SIFC*, t. I [1893], pp. 135-136; *NE*, t. 4 [1907], pp. 305-307; 5 [1908], p. 200; Vogel-Gardthausen, p. 275 et *PLP*, s.v., num. 3087).

NOT. ANT. - F. 1 scidula adglut. est « *Aphthonii Progymnasmata. 989.* ».

BIBL. - Rabe, Mercati, Campana, Schilbach opp. citt. - Devreesse, *Pour l'histoire*, p. 326. - Id., *Fonds*, pp. 424 n. 41, 425. - Id., *Introduction*, p. 227. - *Aristidis opera*, ed. Lenz-Behr, t. I, p. LXI.

INTEG. - Integ. ligneum membrana flava obductum. In dorso auro impressum est scutum Pii IX papae (1846-1878).

901. (olim 965) saec. XIII ex., chart. (orient. ?), ff. 258, mm 345 × 245 (folia recentiora) .

1 (ff. 2-51^v) <Sopatri διαίρεσις ζητημάτων>, inc. mut. οὕτω γὰρ αὐτόν (Walz, *Rhetores Graeci VIII*, pp. 2, lin. 4-385, lin. 24). Cum ordo primigenius codicis quem descripsit librarius noster interdum mutatus sit, textus ita restituendus est: f. 16 (in fine) μάχην καὶ πόλεμον (Walz, *ibid.*, p. 119, 8) + f. 17 initio mutilo πεποιήμαι τὴν ἀπόκρισιν (Walz, *ibid.*, p. 119, 15, parte 119, 8-15 avulsa), in fine μυστήρια διατυπώσεις (Walz, *ibid.*, p. 123, 18) + f. 16^v initio mutilo εὐθὺς ἀναμνήσω (Walz, *ibid.*, p. 123, 28, parte 123, 18-28 avulsa), usque ad lineam 20 τῶν τοῦ πατρὸς εἶτα θὲς πάλιν (Walz, *ibid.*, p. 125, 26) + f. 18^v lin. 6 ab imo τὸν δεύτερον ὄρον (Walz, *ibid.*, p. 125, 26) - f. 20^v lin. 4 ab imo ὅπλα μυστικαῖς κεκτῆσθαι (sic) καλόν (Walz, *ibid.*, p. 140, 6), + 16^v lin. 20 εἶτα θὲς πάλιν ἐπὶ τοὺς φίλους ἀποδημεῖν συνεχώρηται ἀλλ' οὐκ αὐτομολεῖν (Walz, *ibid.*, p. 140, 6) - *ibid.* in fine γνωστὸν δὲ ὅτι ταύτην (Walz, *ibid.*, p. 142, 5), continuatur f. 18 (prima parte avulsa) usque ad f. 18^v lin. 6 ab imo καὶ τίς ὁ παράσχων τὴν ὑπόθεσιν (Walz, *ibid.*, p. 153, 18). Quod sequitur invenitur f. 20^v lin. 4 ab imo. F. 31^v lin. 6 ab imo, uno iam in antigrafo folio omisso, lacuna hiat inter Walz, *ibid.*, p. 229, 17 ἄλλο κατέκλημα et 235, 11 τοῦτο αὐτὸ μάλιστα (cf. St. Glöckner, *Die handschriftliche Überlieferung der διαίρεσις ζητημάτων des Sopatros*, in: *Wissensch. Beilage zum Jahresbericht des Königlichen Gymnasiums zu Bunzlau*, Ostern 1913, p. 4). Praecedunt (f. 1) exempla quaedam plerumque ut videtur e Theonis progymnasmatis περὶ χρείας ex-

cerpta (cf. Walz, *Rh. Gr.* I, pp. 204-205). Parte superiore f. 1 avulsa inferior tantum pars servatur. - F. 1^v vacat.

2 (ff. 51^v-52^v) *Cyri* περι διαφορᾶς στάσεων (ed. Walz, *Rhetores Graeci* VIII, pp. 387, 1-396, 16), necnon (f. 52^v lin. 6 ab imo) <eiusdem> ἐπὶ τὰς εὐρήσεις τῶν στάσεων, des. mut. ὄνομα δὲ αὐτῶ ἕτερον (Walz, *Rh. Gr.* VIII, pp. 396, 17-387, 7), uno folio (f. 53) exciso.

3 (ff. 54-55) <Incerti auctoris prolegomena in Hermogenis περι στάσεων>, inc. mut. γενόμενος τὸ περι ἰδεῶν (ed. Rabe, *Prolegomenon Sylloge*, Lipsiae, 1931 [*Teubneriana*], pp. 336, 14-347, 12).

4 (ff. 55^v-105^v) <Hermogenis περι στάσεων>, mutilus in fine (ed. Rabe, *Hermogenis opera*, Lipsiae, 1913 [*Teubneriana*], pp. 28-80, 18). Circumfusus est textus scholiis amplissimis quae incipiunt in f. 55, similibus eorum quae ed. Walz, *Rh. Gr.* VII, pp. 104-676, sed in primis huius codicis capitulis multis mutatis, omissis, additis, inc. (mut.) ὀρίζεται εὐθὺς τὴν ῥητορικὴν ὡς τέχνην αὐτὴν εἶναι (ined.), des. (mut.) ἀπέβαλε τὴν ἑαυτῆς (Walz, *ibid.*, p. 625, 15). - F. 105^v vacat, f. 106 avulsum.

5 (ff. 107-118) <Iohannis Doxapatris homiliae in Aphthonium>. ¹ (ff. 107-114) inc. (mut.) θέλουσιν οὐκ ὀλίγον μὲν τὸ θάμβος, des. μύθων γὰρ πλάστῆς ὁ Αἴσωπος (ed. Rabe, *Prolegomenon Sylloge* pp. 80, 14-154, 14). Partibus foliorum abscissis hic tractatus multas lacunas praebet quas enumeravit Rabe, *op. laud.*, p. XLVIII; ² (ff. 114-118^v) inc. ὁ μῦθος ποιητῶν μὲν προῆλθεν, des. (mut.?) ὁ μέντοι ἐξηγητῆς τοῦ παρόντος (cf. Walz, *Rh. Gr.* II, pp. 145, 3-216, 26). Cuius tractatus quaedam capitula congruunt cum Doxapatris homiliis, alia autem valde discrepant multaque ommissa sunt (cf. Rabe, *Aus Rhetoren - Handschriften*, in: *Rh. M.*, t. 63 [1908], p. 129 n. 1). - F. 119 excisum.

6 (f. 120^{r-v}) <Incerti auctoris de prooemio> inc. mutilus τοῖς εἴρηγται, πᾶς δεσπότης δοῦλος μονοσύλλαβος, des. ἀγόνων εἶναι τὴν πρότασιν, ἀλλὰ τούτου μὲν ἄλις. Similis est hic tractatus in quibusdam sententiis Anonymi operi de rhetorica, ut ed. apud L. Spengel, *Rhetores Graeci* I, Lipsiae, 1884 [*Teubneriana*], pp. 352-361.

7 (ff. 120^v-122^v) *Varia de re metrica*. ¹ (ff. 120^v-121) <Nicetae qui dicitur Serrarum episcopi de metris>, inc. πούς ἐστι μετρικὸν σύστημα, des. mutilus <οἷ>ον Καλλίστρατος (cf. ed. Koster, *Tractatus graeci de re metrica inediti*, Paris, 1922, pp. 103-105). Discrepat paululum ab editione laudata; ² (f. 121) <Anonymi> de h e -

roico metro, ed. Koster, *op. laud.*, pp. 77, 2-78, 14 (ποδὸς συλλαβή). Sequitur Anonymi tractatus de septem heroici metri differentiis, inc. τούτου γὰρ τοῦ ἡρωικοῦ διαφοραὶ ζ', des. ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πενήκοντα (ed. Koster, *ibid.*, pp. 64-68); ⁴ (ff. 121-122) <Castoris> de metris rhetoricis (ed. Walz, *Rh. Gr.* III, pp. 712-718); ⁵ (f. 122^{r-v}) <Anonymi> de metro politico (ἐκ τοῦ περι πολιτικοῦ λόγου), inc. ἕως ἐφ' ἑαυτῆς ἡ ποίησις μὲν ψιλῆ, des. κατὰ τὸν διπλασιασμὸν ποιοῦσιν τὰ λη. Sequitur (ff. 122^v-123) enumeratio figurarum rhetoricarum, inc. πρῶτον, τίς ὁ λέγων. τὸν δ' ἀμείβομενος, des. λθ' ἀπαγόρευσις μὴ νύτοι οὐ χαράσμη σκῆπτρον, necnon (f. 123^{r-v}) denuo quaedam de prooemio schematis modo exarata, inc. mut. ἐκ τῶν ἐσχηματισμένων προβλημάτων, des. ὅτι καὶ ἡδυνάμην αὐτὸν καὶ εὐσεβείαν κρίνειν.

8 (ff. 123^v-191) *Georgii <Diaeretae> scholia in Hermogenis <περι εὐρέσεων>* (tit. Γεωργίου σοφιστοῦ ἐξηγησις εἰς τὸ τῶν στάσεων Ἑρμογένους βιβλίον), inc. τὰς στάσεις ὁ τεχνικὸς ποιησάμενος μεταβῆναι ὠήθη, des. ἔξ γὰρ εἰσιν τὰ περιστατικά. πρόσωπον, πρᾶγμα, αἰτία, τόπος, χρόνος. Tractatus pars (usque ad f. 131^v) edita est (e codd. Vindob. phil. gr. 15, Vat. gr. 105, Laur. plut. 57, 5) a Walz, *Rh. Gr.* VI, pp. 507-543. In f. 191^v sententiae quaedam ex rhetoricis excerptae, nescio cur, modo figurarum rotundarum et quadratarum exhibentur, sed partim tantum servatae plagula lacerata; subfigitur librarii subscriptio in monocondylio <τέλος> σὺν θ(ε)ῶ ἀγίω τῶν εὐρέσεων τοῦ Ἑρμογένους.

9 *Varia de rhetorica*, (f. 192^{r-v}) <Fragmentum ex Iohannis Siculi in Hermogenis περι ἰδεῶν>, in initio et in fine mutilum (ed. Rabe, *Prolegomenon Sylloge*, pp. 394, 11-400, 26). E pristino f. 193 superest tantum pars superior (lin. 1-7) chartae recentiori nunc agglutinata continens τοῦ ἀπέργου κινητικὰς δυνάμεις (ed. Rabe, pp. 400, 26-401, 17); ² (ff. 194-209^v) <eiusdem scholia in Hermogenis περι ἰδεῶν>, in initio et in fine mutila (ed. Walz, *Rh. Gr.* VI, p. 80, 11 ἄπαντα τὰ τῆς ῥητορικῆς - 166, 4 τῶν τοιούτων). Nonnulla capitula mutata aut ommissa sunt. Bibliopegae, qui folium pristinum 194 chartae recentiori adglutinavit, errore pars recta et pars versa nunc mutatae sunt. - F. 210 excisum.

10 *Alia rhetorica*. ¹ (ff. 211-254) <Hermogenis περι ἰδεῶν>, in initio et in fine mutilum. In initio multa folia desiderantur (ed. Rabe, *Hermogenis opera*, p. 289, 1 λέγω δέ, εἰ μή - 380, 10 λόγου τοῦ πολιτικοῦ; 381, 3 ἄριστος - 413, 11 πρᾶγμα φημί). Unum folium (f. 242) excisum. In f. 254 fragm. colophonis πολιτικοῦ λόγου (in ed.

app. crit. p. 413 non inveni); ² (ff. 254^v-258^v) <Hermogenis περί μεθόδου δεινότητος>. Interrumpitur τοῦτο κακόηθες ἀντίθετον (ed. Rabe, *Hermogenis opera*, p. 432, 10). Tractatus circumfusus est amplissima scholiorum collectione auctore incerto (inc. mut. primum scholion <περί τῶν> ἰδεῶν τοῦ δεινότητος ἱκανῶς ὁ Ἑρμογένης φθείσας, des. ult. scholion τὸ δὲ πρότερον οὐ κακόηθες, ἀληθὲς γάρ).

Mat. – Folia omnia in parte superiore abscissa sunt cum magno textus detrimento; separatim nunc adglutinata sunt fasciis chartaceis necnon charta recentiore refecta.

FASC. – Numeris omissis fasciculorum ordo primigenius non cognoscitur.

SCHEM. – Schema foliorum pristinorum ignotum parte superiore ubique deperdita.

SCRIPT. – Ab uno scriba, Thoma Gorianita, exaratus, qui etiam scholia scripsit. Multis in locis scriba monocondyliis nomen posteris tradit. (f. 10) ὁ Γοριανίτης Θωμᾶς καὶ Ἰσαρις. – (f. 18) βίβλος ῥητορικὴ Θωμᾶ Γοριανίτου δούλου Χ(ριστοῦ) τοῦ θ(εοῦ). – (f. 26) Ὁ Γοριανίτης Θωμᾶς. – (f. 29^v) Θωμᾶς ὁ Γοριανίτης καὶ Ἰσαρις. – (f. 33^v) Θωμᾶς ὁ Γοριανίτης δούλος Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ). – (f. 34) Θωμᾶς ὁ Γοριανίτης δούλος Χ(ριστοῦ) τοῦ θ(εοῦ) +. – (f. 154) ὁ Γοριανίτης Θωμᾶς καὶ Ἰσαρις +. – (f. 164) Θωμᾶς ὁ Γοριανίτης δούλος Ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ). – (f. 172) ὁ Γοριανίτης Θωμᾶς. – Thomas Gorianites cuius cognomen Isarem adhuc nesciebamus, idem atque auctor quorundam epigrammatum esse videtur quae tradidit Neapolit. III A 6 florens secunda XIII saec. parte (v. Sp. Lampros, Ἐπιγράμματα Θωμᾶ Γοριανίτου, in: *NE*, t. 12 [1915] pp. 335-338; S.G. Mercati, *Intorno alle poesie di Tommaso Gorianita*, in: *Studi Bizantini e Neoellenici*, t. 4 [1925], pp. 295-296 [= id., *Collectanea*, t. I, pp. 489-490] et *PLP*, s. v., num. 4320).

ORNAT. – Litterae initiales et tituli interdum colore rubro distincta. – F. 123^v fascia rubro colore exarata.

BIBL. – Gloeckner, Rabe opp. citt., Devreesse, *Fonds*, pp. 32, 48, 99, 135, 205. – Wilson, *Scholars*, p. 225.

INTEG. – Integ. chart. membrana alba obductum. In dorso impressa sunt auro scuta Pii IX papae (1846-1878) et Angeli Mai card. bibl. (1853-54). Operculis adglutinata sunt vestigia membranae viridis, in quibus conspiciuntur scuta aurea Pauli V papae (1605-24) et Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618).

902. (olim 765) saec. XIII ex., chart. orient., ff. 246 (+ 191^a), mm 254 × 166.

1 (ff. 1-191^v) <Homeri Ilias> vv. A 16-K 94 complectens, omissis vv. A 109-154 (post f. 6), vv. B 550-584 (post f. 62), vv. B 845-Γ 17 (post f. 68), vv. Γ 141-175 (post f. 74), vv. E 2-300 (post f. 106^v), vv. Z 204-242 (post f. 137), vv. H 21-48 (post f. 147). Codex binis vel

trinis columnis scriptus quarum prima et secunda Homeri textum continent, tertia autem scholia, quae dicuntur vetera (ed. H. Erbse, *Scholia graeca in Homeri Iliadem*, tt. I-V, Berolini, 1969-1977). Supra aut infra textum scholia inveniuntur et explanationes ad Homerum excerptae partim e Porphyrii quaestionibus Homericis (cf. *Porphyrii quaestionum Homericarum ad Iliadem pertinentium reliquias* ed. H. Schrader, Lipsiae, 1880), intermixtis aliis scholiis exegeticis ineditis (cf. I. Bekker, *Scholiorum in Homeri Iliadem appendix*, Berolini, 1927 et Ludwich, *Textkritik*, pp. 486-552).

2 (ff. 191^a-213) Dionysii Periegetae <orbis descriptio>, ed. Müller, *Geographi graeci minores*, t. II, Parisiis, 1882, pp. 104-176. Praecedunt (f. 191^a in parte superiore) notula de vita Dionysii (ed. ibid., p. 427, 1-5) et paraphraseos pars (ed. ibid., p. 409, 1-12). Textus circumfusus est uberrima collectione scholiorum, maxima parte ined. (cf. Müller, ibid., pp. 427-457 a quo scholia nostra valde discrepant), intermixtis, ut videtur, quibusdam paraphraseos sententiis (cf. ibid., pp. 409-425 et Ludwich, *Textkritik*, pp. 556-597). F. 212^v (in calce) subduntur notulae duae ^a τάξις περιηγήσεως ἦτοι περί ὄρων. περί ὠκεανοῦ, περί Εὐρώπης, περί κόλπων. περί νήσων. περί Λιβύης. περί Ἀσίας + ὁμοῦ στίχοι ἀρπε' (qui referunt ad Dionysii descriptionem); ^b inc. ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ λεγομένου (ed. A. Diller, *The Tradition of the Minor Greek Geographers*, in: *Philol. Monographs*, t. 14 [1952], p. 37, lin. 1-4).

3 (ff. 213-214^v) <Nicephori Basilacis ethopoeiae quattuor>. ¹ (ff. 213-213^v) τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Δαβίδ etc. (ed. Pignani, *Progimnasmi*, pp. 148-150); ² (ff. 213^v-214) τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας γυναικὸς κατηγορηθεὶς (ed. ibid., pp. 139-141); ³ (ff. 214-214^v) τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἰωσήφ τῆς εἰρκτῆς ἐκβληθεὶς (ed. ibid., pp. 141-144); ⁴ (f. 214^v) τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἰσμηνίας (ed. ibid., pp. 217-221); cf. et A. Pignani, *Frammento inedito di un encomio bizantino per l'imperatore*, in: *Atti dell'Accad. Pontiniana*, t. 27 (1978), p. 211, necnon eand., *Prolegomeni all'edizione critica dei progimnasmi di Niceforo Basilace*, in: *BPEC*, t. 26 (1978), pp. 41-56.

4 (ff. 215-246^v) Pindari <Olympia I-X>, circumfusa scholiis quae ed. Drachmann, *Scholia vetera in Pindari carmina*, t. I, Lipsiae, 1903 [*Teubneriana*], pp. 15, lin. 21-340, lin. 10. De quibusdam lacunis et emendationibus disseruit Irigoin, *Histoire*, pp. 288-293. Addidit altera manus in marginibus exterioribus explicationes qua-

rum unam in f. 215 exstantem ed. Drachmann, op. laud., t. III, p. 306, 13-15. Aliam notam (f. 216 in calce) ed. E. Abel, *Scholia recentia in Pindari epinicia*, t. I, Budapestini, 1891, p. 65, 15-18. Inter carminum lineas glossae ineditae virorum quorundam doctorum inveniuntur.

MAT. – Codex bene servatus est si excipias f. 191^a, cuius pars superior sine magno textus detrimento abscissa est. Quaedam folia, praesertim ff. 108-123, 160, 222-246 in parte inf. tineis perterebrata; scholia nonnulla bibliopegae errore decisa.

FASC. – Fasc. 31, in calce primae uniuscuiusque paginae signati. 1 ternio (f. 6, re vera quaternio, unum enim bifolium deest), 1 quinio (16), 3 quat. 1 ternio (46), 2 quat., 1 ternio (f. 68, re vera quaternio, unum enim bifolium deest), 1 ternio (74, re vera quaternio, unum enim bifolium deest), 4 quat., 1 quat. (in quo ante f. 107 deest unum folium), 3 quat., 1 quinio (f. 147, re vera senio, unum enim bifolium deest), 4 quat., 1 senio (191), 7 quat.

SCHEM. – Nullum linearum schema ductum esse videtur. Spatium scriptum: mm 200/210 × 120/130, linn. 38-45.

SCRIPT. – Codex ab una manu scriptus est exceptis quibusdam glossis supra lineas et in marginibus.

ORNAT. – Textus carminum Pindaricorum in ff. 215-237 atque scholiorum lemmata lineis flavis inclusa. Quod cum saepe in Italiae inferioris codicibus observetur, Irigoïn, *Histoire*, p. 289 codicem nostrum in Italia inferiore exaratum esse suspicatur, quod quidem verisimile mihi non videtur. Cf. P. Devreesse, *Les manuscrits grecs de l'Italie méridionale*, [Studi e Testi, 183], Città del Vaticano, 1955, p. 61.

ANNOT. – F. 33 (in margine superiore) ἐγὼ Ἰ(ωάν)νης τοῦ Μ(ητε)ραμουνηνου (?). - F. 41 (in marg. ext., eiusdem manus, ut videtur, ac f. 33) ὁ θ(ε)ῆ βωη|θη μοι τω | αμαρτωλω | και δουλω σου | τῶ ιω(άν)νη. - F. 47 (in calce) ὁ Ὀμηρος τοῦ Ἀντιόχου. - F. 107^v (in calce) ὁ Ἀλέξιος ὁ Ἀντίοχος ὁ Στριλος (alia manus ac f. 47) - an Alexius possessor fuerit? - F. 180 (in calce) ἔτους ,ςφνβ' (i.e. 1044). Quam notam e codicis antigrapho descriptam esse suspicamur. - F. 181 (in calce) ἐν τῇ Βοιωτία χίλειαι και ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἕξ νῆες τῶν Ἑλλήνων ἐπισυνάγονται (refert ad Iliadis navium catalogum). - F. 211 (in calce) ὁ Χ(ριστ)ῆ βοήθει μοι τῶ ἀμαρτωλῶ, repetitur (an ab eadem manu ?) f. 211^v (in calce).

POSS. – F. 72 (in calce) αὕτη ἡ βίβλος πέφυκεν τοῦ Κατράρη, i.e. Iohannis Catr. Thessalonicensis de quo *PLP* n. 11544. Turyn, *Codd. gr. Vat.*, p. 125 falso, ut credimus, illum codicis scribam esse contendit; cf. Catraris scripturae exemplum autographum phototypice expressum apud G. de Andrés et alios, *Johannes Katreres und seine dramatisch-poetische Produktion*, in: *JÖB*, t. 23 (1974), pp. 201-214, necnon Turyn, *Dated Gr. Mss. ... Italy*, t. II, tabb. 90-91.

BIBL. – Ludwich, *Textkritik*, pp. 547, 555. - Diller, Pignani, opp. citt. - *Homeri Ilias* ed. Th. W. Allen, t. I, *Prolegomena*, Oxonii, 1931, p. 45, 187ss. - A. Turyn, *De codicibus Pindaricis*, Cracoviae, 1932, pp. 26, 37. - *Pindari carmina cum fragmentis* ed. A. Turyn, Cracoviae, 1948, p. 9. - Irigoïn, *Histoire*, pp. 143-145, 288-293, 310, 318, 323, 370, 371. - J. Irigoïn, *Les scholies métriques de Pindare*, Paris, 1958, pp. 78, 86 n. 1, 95. - H. Erbse, *Beiträge zur Überlieferung der Iliasscholien*, München, 1960, p. 6. - Devreesse, *Fonds*, 205, 286, 318, 455 - *Scholia graeca in Homeri Iliadem (Scholia vetera)*, rec. H. Erbse, t. I, Berolini, 1969, p. XXXI. - A. Pignani, *Alcuni progimnasmii inediti di Niceforo Basilace*, in: *Rivista di Studi Bizantini e Neoellenici*, NS 8-9 (1971-1972), p. 298. - B. Snell - H. Maehler, *Pindari carmina*, Leipzig, 1971 [*Teubneriana*], p. IX.

INTEG. – Integ. ligneum corio fusco obductum cum ornatibus in operculo priore et posteriore, « alla greca » (cf. de Marinis, *La legatura III*, pp. 31-35). Margini superiori operculi prioris adscriptum est atramento nigro: *Homeri Ilias cu(m) paraphrase*. et in dorso: <Homerus Dion>ysius Pindarus.

903. (olim 968) saec. XII (?), membran., mm 225 × 153, ff. I. 239. Totus paene rescriptus.

SCRIPTURA RECENTIOR (saec. XII?)

Homeri Ilias (A 62 - Ω 587). Continet in marginibus et inter lineas amplissimam non solum ab eadem manu, sed etiam ab aetatis posterioris viris doctis exaratam scholiorum collectionem quae dicuntur minora vel scholia Didymi, saepe difficilem lectu, atramento nunc flavescente scriptam aut extremae margini int. et externae additam (cf. ed. Sp. Blantes, Ὀμήρου Ἰλιάς σὺν τοῖς σχολίοις ψευδεπιγράφοις Διδύμου δαπάνη ἀδρᾶ τῆς τῶν Ζωσιμάδων γενναίας αὐταδελφότητος, t. I-II, Ἐνετίησιν, 1803; sed scholia hic edita valde discrepant a nostris amplioribus et pluribus). Glossae inter lineas ut in ed. I. Lascaris, *Interpretationis et antiquae et perquam utiles in Homeri Iliada nec non Odyssea*, Venetiis, in aedibus Aldi, 1521. Quibusdam foliis aut fasciculis deperditis desiderantur versus sequentes: A 1-61; B 369-Γ 358; E 269-341; M 300-364; Ω 281-332; 588-805. - F. 114^v scriptura vacat. In f. 179^v scripsit ead. manus periocham vigesimi Iliadis carminis (περιοχή τῆς Υ Ὀμήρου ῥαψωδίας), inc. Διὸς ἐπιτρέψαντος ἔρχονται βοηθήσειν, des. (mutilus) Ἥφαιστος δὲ τὸ πῦρ ξανθὸς δὲ (inc. id. ac ὑπόθεσις apud Blantes, op. cit., p. 233).

MAT. – Membranae (excepto primo fasc.) bene servatae. In oris vestigia incendii sine textus detrimento. Fenestellae f. 1-4. 114 et 235. Quattuor membranae genera adhibentur.

FASC. – Quiniones: 11. 15. Quat. 1 (deest primum folium) 2. 3. 4 (deest

ultimum folium). 5-10. 13. 14 (adglutinatum unum folium [f. 99], deest ultimum). 16-19. 21 (adglut. est in initio unum folium [f. 152]). 24. 26-28. 29 (adglutinata duo folia). 30. 31. Terniones: 12 (adglut. unum folium in medio [f. 83]). 20 (adglut. est unum folium [f. 145]). 23 (effluxit ultimum folium). Binio: 25 (deest ultimum folium). Bifolium: ff. 233-234. Folia separata: f. 174. f. 179. In extrema ora superiore inveniuntur notae: $\nu\gamma'$ (f. 87), $\iota\zeta'$ (f. 121), $\nu\eta'$ (f. 129), $\iota\theta'$ (f. 137), $\kappa\beta'$ (f. 153), $\kappa\gamma'$ (f. 161), $\kappa\zeta'$ (f. 191, re vera $\kappa\zeta'$), $\kappa\eta'$ (f. 199).

SCHEM. - Lake I 1 g, Leroy 00 A 1 (v. e.g. f. 140). Spatium scriptum: mm 165/185 × 65/100, linn. 24-33.

SCRIPT. - Exaravit librum una manus si excipis partem inf. f. 15 postea adglutinata necnon fasc. 25 (binionem). Quasdam glossas add. m. posterior.

ORNAT. - Quaedam litterae initiales necnon tituli Iliadis carminum rubro colore distinctae. Fortasse ead. manus depinxit ff. 217, 219^v. 233^v. 237^v in marginibus animalia mythologica, ff. 207. 225. 234^v alias quasdam figuras ut nodos et stellas.

ANNOT. - F. 38 (in ora sup.) *Μανουήλ Λάσκαρις* (an id. ac *PLP*, nr. 14547?); f. 47 (in calce) *Ἴω (ἀννης)*.

POSS. - F. 137 *αὐτῆ ἡ βίβλος ἐστὶ τοῦ Σοφιστοῦ* (manu saec. XIV aut XV in.).

NOT. ANT. - F. I adglut. est scidula membr. *Homeri Ilias* 968.

BIBL. - D.B. Monro - T.W. Allen, *Homeri Opera* I, Oxonii, 1902, p. XXX. - N. Wecklein, *Die Homervulgata und die ägyptischen Papyrusfunde*, in: *RhM*, t. 74 (1925), p. 21. - T.W. Allen, *Homeri Ilias*, t. I, *Prolegomena*, Oxonii, 1931, p. 45 et 176-177. - Devreesse, *Fonds*, pp. 34, 46, 100, 136, 207, 240, 289.

INTEG. - Ut cod. 894.

SCRIPTURA ANTIQUIOR

Membranae e quattuor codicibus avulsae sunt.

A. saec. VIII-IX forsitan. Ff. 174^{r-v}. 179^{r-v}, maiuscula quae dicitur biblica, occidentalis typi scripta, simili Vat. gr. 1666 (cf. G. Cavallo, *Ricerche sulla maiuscola biblica*, Firenze, 1967, tab. 98). Rasuris (f. 174, 174^v) necnon tincturis chemicis saeculi praecedentis (f. 179^{r-v}) textum hodie discernere non potes quibusdam sententiis exceptis, quae similes esse videntur Macarii Aegyptii libro de patientia apud *PG* 34, 872 AB. Gratias ago viro docto S.J. Voicu, qui in agnoscendo textu me adiuvit.

SCHEM. - Lake I, 1a, Leroy 0 D1. Spatium scriptum: mm 204 × 100, linn. 28, sed est membrana desecta in ora sup., ut verum schema nescias.

B. saec. X-XI, ff. 1-168^v. 180-187. 212-213^v.

Textus liturgicus. Exceptis quibusdam vocabulis [e.g. f. 51 *στὶ χ(οι) εἰς τὸ ὁ κ(ύριος) ἐκέραξε ἡχ(ος) βαρ(ύς)*] ita derasus est ut speciem agnoscere non possis.

SCHEM. - Lake I 2 e. Spatium scriptum: mm 175 × 115, linn. 29.

C. saec. X. Ff. 175-178. 191-230^v (exceptis ff. 212-213^v). Folia e codice duplo maiore avulsa sunt ita, ut bifariam complicarentur, cum in hunc librum adsciscerentur, et e singulis bina efficerentur. Scriptura superior ex transverso currit super inferiorem. Ordinem Basilicorum textus fragmentorum, ut praebet hic liber, diligenter descripserunt A.S. Scheltēma et N. van der Wal in praefationibus editionis tomis I et II, s'Gravenhage, 1955 et 1956 (v. infra).

SCHEM. - Cf. Leroy 48 C2 ds. Spatium scriptum: mm 200 × 150, linn. 26.

BIBL. - *Basilicorum libri LX*, ed. Scheltēma - van der Wal, s'Gravenhage, 1955-1956, t. I, p. VII, t. II, p. V; - Schminck, p. 51; - Cavallo, p. 92.

D. saec. XIV aut XV, f. 15 (pars inferior). F. 15 in medio absciso adglut. est membrana ex alio codice avulsa. Scriptura ita evanida ut textum non discernas (scholia aut glossae grammatica?).

904. (olim 965) saec. XIII-XIV, chart. orient, ff. 142, mm 255 × 175.

1 (ff. 1-62^v) <Iohannis Tzetzae> opuscula in Homeri carmina, ¹ (ff. 1-12) <Prooemium in Iliadem>, in initio mutilum (ed. Matranga, *Anecdota*, pp. 4-40, vv. 88-1216). Addita sunt in marginibus, plerumque rubro colore distincta, eiusdem scholia (cf. ed. Matranga, pp. 600-607); omnino autem discrepant ab ed. laud. Textus lacunis laborat marginibus interioribus partim laesis et abscisis chartaque recentiore refectis; ² (ff. 12-61^v) <argumentum et allegoriae in Homeri Iliadem>, ed. Matranga, *Anecdota*, pp. 41-223. In marginibus rubro colore exarata eiusdem scholia (ed. Matranga, op. laud., pp. 607-618, sed plura praebentur in nostro codice quam in ed.). Textus cum iisdem lacunis quas supra indicavimus; ³ (ff. 61^v-62^v) allegoriae in Odysseam; abrumpuntur *καὶ πᾶσαν δυσκλήρ<αν>* (ed. Matranga, op. laud., pp. 224, 1-229, 23 et Hunger, *Johannes Tzetzes, Allegorien der Odyssee*, in: *BZ*, t. 49 [1956], pp. 253, 1-257, 73). Textus cum lacunis eiusdem generis quod supra indicavimus.

2 (ff. 63-65^v) Gregorii Nazianzeni carmina. ¹ (ff. 63-64^v) <Epigramma quod inscribitur> Gregorii labor sum (*PG* 37, 927-945); ² (f. 64^v) <precatio in morbo> (ibid. 1418-1419); ³ (ff. 64^v-65) <oratio in Christum> (cf. ibid. 1417); ⁴ (f. 65) <alia oratio in Christum> (cf. ibid. 1418); ⁵ (ibid.) <eiusdem (?) alia oratio in Christum>, inc. *τί με κριτεῖς δεσμῶτα, des. οἱ μὲν γελῶσι, τοῦ δ' ὀλώλας' ἐλπίδας*; ⁶ (ibid.) <eiusdem (?) versus de diabolo>, inc. *ἔρριψεν ἔρριψεν με συγκόψας Σατάν*,

des. σκορπίων ἐλπίζομεν; ⁷ (ibid.) <eiusdem (?) versus in Christum>, inc. ἐξηπόρημαι Χριστέ μου καὶ τί δράσω, des. εἰ μόνοι λελήσμεθα (ut exstant in Barocc. gr. 50, f. 201); ⁸ (ibid.) <eiusdem (?) versus de vita sua inquieta>, inc. καθ' ἡμέραν θνήσκω τε καὶ λείπω βίον, des. σὰρξ δέ μου τεθνηκέτω (ut exstant in Barocc. gr. 50, f. 201); ⁹ (ibid.) <in mortuum mundo> (PG 37, 1384); ¹⁰ (ibid.) <eiusdem (?) versus in Christum>, inc. ἐξ ἰατρῶν πάρειμι (ed. L.A. Muratori, *Anecdota Graeca*, Patavii, 1709, p. 207); ¹¹ (ibid.) <in morbum> (PG 37, 1442); ¹² (ibid.) <in exitum vitae> (ibid. 1419); ¹³ (ibid.) <de patientia> (ibid. 966); ¹⁴ (ff. 65^{r-v} lin. 2) <eiusdem (?) in animum suum>, inc. ποῖ, θυμέ, βάλνεις, στῆθι, des. ὁδοῦσι τοῖς ὀλεθροῖσι λάβη.

3 (ff. 65^v-66^v) <Nicephori Chrysobergae poemata iambica VII> tit. τοῦ ῥήτορος τοῦ γεγονότος Σάρδεων ἐπιτάφιος εἰς Γαληνὸν τὸν θεῖον αὐτοῦ (ed. S.G. Mercati, *Poesie giambiche di Niceforo Chrysoberges*, in: *Miscellanea G. Galbiati*, t. II [1951], pp. 262-266 = id. *Collectanea I*, pp. 587-592). F. 66^v in calce invenitur alia manu scriptum epigramma (an Iohannis Tzetzae?) in Lycophronem poetam, inc. ὁ δὲ βιβλίον πᾶς δὲ χερσὶ κατέχων. Eiusdem poematis quosdam versus edidit (e Marc. gr. 476, f. 54^v) E. Scheer, *Lycophronis Alexandra*, t. I, Berolini, 1881, p. VI et t. II, pp. 397, 30-398, 10. Primos poematis versus ed. Pertusi in: *Aevum*, t. 25 (1951), p. 21 n. 1; cf. etiam quae dicimus infra «ANNOT.».

4 (ff. 67-104^v) Hesiodi opera et dies, cum Procli et Anonymorum scholiis et glossis, in marginibus, tit. Πρόκλου διαδόχου (Πλάτωνος suprasc.) σχόλια εἰς τὰ ἔργα καὶ ἡμέρας Ἡσιόδου (rec. A. Pertusi, *Scholia vetera in Hesiodi opera et dies*, Milano, 1955; cf. id., *Intorno alla tradizione manoscritta degli scolii di Proclo ad Esiodo*, in: *Aevum*, t. 25 [1951], pp. 20-28.

5 (ff. 105-138^v) Sophoclis partes quattuor tragoediarum cum scholiis marginalibus ineditis quae Laurentiana appellantur (v. Turyn, *Sophocles*, p. 159). ¹ (ff. 105-111^v) <Electra>, vv. 1015-1510; ² (ff. 112-135^v) Oedipus tyrannus, vv. 1-1523, cum argumentis II. I atque indice personarum (f. 112). In marginibus scholia, ut supra indicata, sed plerumque resecta; ³ (ff. 136-137^v) Ajax, vv. 1-98. In margine ext. scholia uberrima eiusdem generis ut supra. Praecedunt (f. 136 in margine superiore) excerptum ex argumento (ed. Pearson, lin. 10) et index personarum. Scholia addidit alia eiusdem saeculi manus (non recte ut puto Turyn poematis textum a diversa

manu ac reliquum codicem scriptum esse affirmat). Intra lineas scripsit tertia manus coeva atramento nigro glossas et explicationes; ⁴ (f. 138^{r-v}) <Electra>, vv. 382-441. Desiderantur scholia parte exteriori plagulae resecta.

6 (ff. 139-140^v) <Carmina varia>. ¹ (f. 139^v-139^r, sic) <Manuelis Philae carminis fragmentum in scortatricem veterem> (ed. Miller, *Carmina*, t. II, carm. XC pp. 307, 28-311, 102). Folium errore glutinatoris parte exteriori cum interiori mutata libro adiunctum est; ² (ibid.) <Nicephori Chrysobergae carmen iambicum>, ed. S.G. Mercati, in: *Misc. Galbiati II*, pp. 266-267, nr. VIII (= *Collectanea I*, pp. 592-593); cf. supra huius cod. paragraphum 3; ³ (ff. 139 et 140) <Theodori Prodromi carmen sepulcrum in Athanasium hesychastum>, ed. S.G. Mercati, *Sull' epitafio di Atanasio Masgidas nel Monastero del Prodromo*, in: *Or. Chr. Per.*, t. 13 (1947) 242-243 (= *Collectanea I*, pp. 341-342) et W. Hörandner, *Theodoros Prodromos, Historische Gedichte*, Wien, 1974, Carmen LVIII (pp. 471-472); ⁴ (f. 140^{r-v}) <Gregorii Nazianzeni> in suam animam (PG 37, 1435-1442).

7 (f. 141^{r-v}) Fragmentum excerptorum e Pollucis Onomastici libro IV, 52, 57-107, 113-114, 155-158 (cf. *Pollucis Onomasticon*, ed. E. Bethe, Lipsiae, 1900 [*Teubneriana*]), mutilum in initio et fine necnon madore vermibusque pessum datum. Excerptor ordinem quem editio dat multis in locis neglexit et explicationes quas apud auctorem non invenies (ex alio codice ignoto?) addidit.

8 (f. 142^{r-v}) <Sophoclis Ajax>, vv. 1350-1420. Desideratur folii pars exterior in qua scholia exstabant.

MAR. - Folia nonnulla tineis perterebrata (v. e.g. ff. 1, 2). Ora inferior ff. 1-62 partim abscisa cum textus detrimento. Ff. 107. 110. 113-120. 122-135. 138. 142 columna exterior resecta est. Multi fasciculi omissi sunt necnon folia singulatim tradita a glutinatore modo falso inserta, e.g. Sophoclis Aiakis fragmentum in fine additum.

FASC. - 1 ternio (6), 7 quaterniones (62), 4 folia sing. adglutinata (66), 1 quat. (74), 1 quat., in quo unum folium deest (81), 2 quat. (99), 7 folia (104), 2 quat. (120), 1 senio (132), 1 senio, in quo desunt duo ultima folia. In media ora inf. ultimae quorundam fasc. paginae invenies notas: f. 15^v: β', f. 22^v: γ', f. 30^v: δ', f. 40^v: ε', f. 46^v: ζ', f. 54^v: ζ', f. 62^v: η', f. 74^v: α', f. 89^v: γ', f. 97^v: δ', f. 112^v: ιβ' (necnon infra κη'), f. 120^v: ιγ' (necnon infra κθ'), f. 132: ιδ'.

SCHEM. - Nullum linearum schema perspicitur. Spatium scriptum: 205/

220 × 130/140 mm; linn. 23-29 (ff. 1-62), linn. 32 (ff. 63-66. 139-141), linn. 32-41 (ff. 67-104), linn. 29-31 (ff. 105-138. 142).

SCRIPT. — Invenies quinque librariorum manus: a: ff. 1-62. b: ff. 63-66. 139-140^v. c: ff. 67-138^v. d: f. 141^{r-v}. e: f. 142^{r-v}. — Ff. 1-66. 103-109. 142 duabus columnis exarata (sed cf. quae diximus supra « MAT. »). F. 140^{r-v} tribus columnis exaratum.

ORNAT. — Litterae initiales et tituli (necnon scholia usque ad f. 62) partim rubro colore distincta.

ANNOT. — In ora superiore f. I hoc signum invenitur †. Ibidem scriptum est: *ceci* (i.e. Tzetzae) *expositio supra Iliada Homeri*; add. alia manus: *et Hesiodi ... phocus* (?). — F. 93^v in calce librarius preces adscripsit (ed. Pertusi, in: *Aevum* t. 25 [1951] p. 21 n. 1). — F. 140^v ora inf. scripsit al. m. saec. XIV aut XV versus dodecasyllabos: + καὶ τὴν τομὴν ἔφριζα τὴν σπάθην βλέπων κ(αι) πῦρ μαθ(ῶν) ἄσβεστος | ἔγνων τὸν λίθον. τρέμων γὰρ ἰδὼν τὴν φλογίζουσαν χλωαν (cor. e χράων) αὐ' ἔνθ(εν) | ἰδοῦ (καὶ) παραδίσου χλόην πρὸς σὴν ὀδιγῆν Μιχαὴλ πρωτοστάτης +.

BIBL. — Mercati, Pertusi, opp. et locc. citt. — Matranga, *Anecdota* p. 709. — Schultz, *Überlieferung* p. 25, 74. — Turyn, *The Manuscripts of Sophocles*, in: *Traditio*, t. 2 (1944), p. 37; *Sophocles*, p. 159; — Wendel, in: *RE*, 2. Reihe, 14, 2 (1948) col. 1967. — Pertusi, *Intorno alla tradizione manoscritta degli scolii di Proclo ad Esiodo*, in: *Aevum*, t. 24 (1950), pp. 12, 13, 14, 24; t. 25 (1951), pp. 20-28. — Id., *La tradizione manoscritta degli scolii alle Opere e i Giorni et le note inedite attribuite a Massimo Planude*, in: *Studi Bizantini e Neoell.*, t. 7 (1953), p. 179; — codicem memorant: R.D. Dawe, *Studies on the Text of Sophocles I*, Leiden, 1973, p. VIII (« Pa »). — Turyn, *Sophocles*, p. 159; — Hunger, *Joh. Tzetzes*, in: *BZ*, t. 49 (1956), pp. 249, 253; — F. Finocchiaro, *Ioannis Tzetzae Allegoriae in Odysseae libros XIII-XVIII*, in: *BPEC*, t. 5 (1957), pp. 45, 46; — Libaradas, *Ἱστορία*, p. 241; — Devreese, *Fonds*, pp. 102, 137, 207, 299. — M.L. West, *The medieval Manuscripts of the Works and Days*, in: *CQ*, N.S. t. 24 (1974), p. 165. — S. Bernardinello, *Un nuovo codice sofocleo dell'Elettra*, in: *Annali della facoltà di lettere e di filosofia dell'Università di Padova*, t. 2 (1977), pp. 37-39. — C. Faraggiana di Sarzana, *Il commentario procliano alle Opere e i Giorni I. Plutarco fonte di Proclo*, in: *Aevum*, t. 52 (1978), p. 17.

INTEG. — Integ. chart. membrana alba obductum. In dorso auro impressum scutum Pii IX papae (1846-1878).

905. (olim 966) saec. xv in., chart., mm 220 × 145, ff. II. 163.

1 (ff. 2-29^v) Iohannis Tzetzae commentaria in Iliadem (tit. εἰς τὴν Ὀμήρου Ἰλιάδα ἐξηγήσις Ἰωάννου γραμματικοῦ τοῦ Τζέτζη), ed. G. Hermann, *Draco Stratonicensis et Tzetzes*, pars II: *Iohannis Tzetzae exegesis in Homeri Iliadem*, Lipsiae, 1812, pp. 1, 1-49, 21 (abruptuntur τῆς Ἰλιακῆς συμφορᾶς, sed librarius add. τέλος). In marginibus amplissima scholiorum collectio quam primum edidit lacunose e ms.

Lipsiensi Univ. gr. 32 Hermann, *ibid.*, pp. 125-156. Addidamenta e manuscripto Vaticano quem describimus fecerunt A. Colonna, *Homeric et Hesiodica*, in: *BPEC*, t. 3 (1954), pp. 45-48, et G. Larizza Calabrò, *De Joannis Tzetzae studiis Homericis*, *ibid.*, t. 12 (1964), pp. 67-71. Praecedit folium (f. 1) ex alio codice avulsum (XIV saec.) in quo enumerantur more indicis quomodo conficienda sint medicamenta, inc. σκευασία τὸ κλειδίον. In fine librarius primam ut videtur sententiam tractatus indicat, i.e. <ἀ>ρχὴ καὶ πρώτη σκευασία τοῦ νάρδου. — F. 1^v script. vacat.

2 (ff. 30-35^v) <Ps.> Aristotelis de lineis insecabilibus (Ἀριστοτέλους περὶ ἀτόμων γραμμῶν), pp. 968^a-972^a Bekker.

3 (ff. 35^v-160) Aristotelis opera. ¹ (ff. 35^v-51) *Mechanica* (Ἀριστοτέλους μηχανικά), ed. *ibid.*, pp. 847^a-858^b. In marginibus figurae geometricae depictae sunt. — F. 51^v vacat script.; ² (ff. 52-66^v) eiusdem de mundo ad Alexandrum* (Ἀριστοτέλους περὶ κόσμου πρὸς Ἀλέξανδρον), ed. *ibid.*, pp. 391^a-401^b. F. 56 a scriba in margine quaestiones add. sunt, e.g. τί ὀμίγη, τί δρόσος, τί νέφος et alia eiusdem generis; ³ (ff. 66^v-160) eiusdem *Historiae animalium* (Ἀριστοτέλους περὶ ζώων ἱστορίας) libri I-V, ed. *ibid.*, pp. 486^a-558^b. Capitulum tituli (e.g. περὶ ἐλεφάντων) rubro colore in margine adiecti sunt. — Ff. 160^v-163^v script. vacant.

MAT. — Codex satis bene servatus. Orae internae nonnullorum foliorum, in fine codicis praesertim, tineis perterebratae. Ff. I-II madore maculata; ff. I et 163 partim resecta.

FASC. — 21 fasc., quaterniones omnes (praeter fasc. 4 binionem). Fasciculi 1-4 (ff. 2-29) in margine inf. medio primae et ultimae paginae separatim notis α' - δ' numerantur; ceteri fasciculi, sc. 5-21, eadem ratione denuo notis α' - κα'. In ultima pagina ultimi fasciculi prioris partis (v. f. 29^v) et in prima pagina primi fasciculi alterius partis (v. f. 30) notae numerales tamen desiderantur.

CHART. SIGNA — ¹ (ff. 11-15. 19. 22 et saepius) mons (similis Briquet 11696: *Firenze 1424/6*, et Briquet 11701: *Baiern 1436*) ² (ff. 31 + 36. 47 et saepius) bucina (similis Briquet 7676: *Assisi 1401*) ³ (ff. 33 + 34. 44 et saepius) trimontium (simile Briquet 11719, sed sine cruce desuper: *Siena 1401-1419*).

SCHEM. — Nullum linearum schema ductum est. Spatium scriptum: 155 × 95 mm, linn. 25.

SCRIPT. — Codicem unus librarius exaravit, idem qui cod. Berol. Phill. 1582 descripsit, ubi eius nomen quoque invenitur, sc. Demetrius Rhalles (sed non Dem. Rh. Kabakes!) (cf. D. Harlfinger, *Die Textgeschichte der pseudo-aristotelischen Schrift περὶ ἀτόμων γραμμῶν*, Amsterdam, 1971, p. 266 (« um 1430 »), et R. Walther in *JÖB*, t. 25 [1976], p. 318).

ORNAT. – Tituli et litterae initiales rubro colore distincta. Litt. initialis A in f. 30 formam aquilae praebet. Fasciulae foliis ornatae in ff. 30. 52. In f. 81^v fascia rubra con cauliculis albis; in f. 116^v fascia rubra trigoniis formata.

ANNOT. – F. 12^v in marg. scripsit vir doctus latinus « *Virgilius* »; - f. 95 in ora inf. a scribae manu Ἰ(ησοῦ) ἡγοῦ; - f. 160 subscriptio librarii ὡς ταῖς ἐλάφοις καύματος ὦρα πέλει | πηγῆ ποθεινῆ ἄκος οὔσα τοῦ θέρους | οὕτω πέφυκε καὶ γραφεῦσιν ἡδὺ τι | τὸ τέρμα βίβλου τοῖς δὲ τῶν πονουμένων | (ed. C.A. Brandis, *Die aristotelischen Handschriften der Vatikanischen Bibliothek*, in: *Abhandl. der k. Akad. d. Wiss. zu Berlin. Hist. Philol. Abt.*, 1831, p. 71, Gardthausen, *Griech. Paläographie* II, p. 432, necnon K. Treu, *Der Schreiber am Ziel*, in: *Studia Codicologica* [= *TU*, t. 124], Berlin, 1977, pp. 483). Cf. et Eleuteri, *Manoscritti*, p. 87 n. 66.

NOT. ANT. – F. I: *corame* (cf. ms. 899). F. II. adglut. est scidula membranæ cui inscribitur: *Io. Tzetzae expositio in Homerum et alia alior(um)*. 966.

BIBL. – Brandis, Colonna, Eleuteri, Gardthausen, Harlfinger (ibid. et tab. 13), Larizza Calabrò, Treu opp. et locc. citt. - W.L. Lorimer, *Aristotelis qui fertur libellus de mundo*, Paris, 1933, p. 4. - A. Wartelle, *Inventaire des manuscrits grecs d'Aristote*, Paris, 1963, p. 131. - P. Louis, *Aristote, Histoire des animaux*, Paris, 1964, pp. XLVIII, LII. - Devreesse, *Fonds*, pp. 102, 135, 154, 205, 238, 317, 414. - Grassi, in: *Atene e Roma*, NS. t. 15 (1970), p. 21. - M.E. Bottecchia, *Fonte dell'Aldina per i Μηχανικά di Aristotele*, in: *Atti dell'Istituto Veneto di scienze, lettere ed arti*, t. 134 (1975), pp. 385-394. - Ead., *I Μηχανικά di Aristotele nel Parisinus graecus 2507*, in: *Scritti in onore di Carlo Diano*, Bologna, 1975, pp. 47-48 - M. Sicherl, *Handschriftliche Vorlagen der Editio princeps des Aristoteles*, in: *Abhandlungen der geistes- und sozialwissenschaftlichen Klasse der Akademie der Wissenschaften und Literatur Mainz*, t. 8, (1975), p. 24. - M.E. Bottecchia, *La recensio codicum dei Μηχανικά di Aristotele*, in: *Università di Padova. Istituto di Studi Bizantini, Miscellanea 1*. Padova 1978, p. 2.

INTEG. – Ut in cod. 894.

906. (olim 967) a. 1421, membran., mm 180 × 125 ff. II. 281.

Homeri Odyssea cum summariis. Praeedit (f. 1^{r-v}) summarium totius Odysseae, inc. μόθους ἀποδράς καὶ μόγους τοὺς ἐν μόθοις ἤρηκας ἐχθρῶν, des. ὦ παῖ Λαέρτου τῶν δόλων πεπλησμένε. Alia summaria in carminum initio: ¹ (ff. 1^{v-2}) inc. ἡ θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τοῦ τὸν Ὀδυσσεά εἰς Ἰθάκην πεμφθῆναι, des. ἄνδρες κίκλισκον καλλιζωνοὶ τε γυναῖκες (tantum initium ut hyp. apud G. Dindorf, *Scholia graeca in Homeri Odysseam*, t. I, Oxonii, 1855, p. 7); ² (f. 12^{r-v}) inc. συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν, des. λάθρα τῆς μητρὸς ἀποπλεῖ (cf. Dindorf, op. cit., pp. 71-72). Huic et subsequentibus summariis praecedit tit. ὑπόθεσις; ³ (f. 22) inc. Τηλέμαχος εἰς Πῦλον καταχθεῖς, des. εἰς Λακεδαίμονα ἀποπέμπει. Additur (f. 22^{r-v}) aliud

summarium (tit. ἄλλως), inc. Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηναῖ, des. ξενίζονται παρὰ Διοκλείω ἐν Φεραῖς (ut Dindorf, op. cit., p. 118); ⁴ (f. 33^v) inc. παρὰ Μενελάω ξενισθεῖς, des. Ἰφθίμη τῇ τῆς Πηνελόπτης ἀδελφῇ (ut Dindorf, p. 168); ⁵ (f. 52) inc. ἐκκλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος, des. εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθεῖς (ut Dindorf, p. 240); ⁶ (f. 63^{r-v}) inc. Ἀθηναῖ ἐπιστᾶσα ὄναρ Ναυσικαά, des. ἐπεταὶ αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν (ut Dindorf, p. 293). Subsequitur aliud summarium (ἄλλως), inc. Ναυσικαά ἡ Ἀλκινόου θυγάτηρ ὑπὸ ὄνειρου, des. συνώδενε τῇ κόρη (ut Dindorf, p. 293); ⁷ (f. 71) inc. Ἀθηναῖ ἐπὶ τὴν πόλιν παραγενομένω Ὀδυσσεῖ, des. ἔλαβε τὴν ἐσθῆτα (ut Dindorf, pp. 320-321); ⁸ (f. 79) inc. ἐκκλησία τῶν Φαιάκων γίνεται, des. διατὶ κλαίεν καὶ τίς ὢν (cf. Dindorf, p. 355) necnon aliud summarium (ἄλλως), inc. ἡμέρα τρίτη καὶ εἰκοστή, des. καὶ πόθεν εἶη ὁ ξένος (ut Dindorf, p. 356); ⁹ (f. 92^{r-v}) inc. τῆς μεγάλης διηγῆσεως τὴν ἀρχὴν περιέχει, des. ἔσχεν ἐνταῦθα ἡ ῥαψωδία (ut Dindorf, op. cit., t. II, p. 403). Additur aliud summarium (ἄλλως) inc. ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσεως διηγημάτων, des. τέλος λαμβάνει ἡ ῥαψωδία (tantum initium ut Dindorf, p. 403); ¹⁰ (f. 105^v) inc. τὰ περὶ τὸν Αἴολον ἀπαγγέλλει, des. τὸν ἐνιαυτὸν ἔμεινεν (ut Dindorf, p. 442), necnon (ff. 105^v-106) aliud (ἄλλως) inc. ὅτι Ὀδυσσεὺς διηγεῖται πῶς, des. πεισομένης Τειρεσίου τοῦ μαντέως (ut Dindorf, pp. 442-443); ¹¹ (f. 118^v) inc. ἀπαγγέλλει πῶς τὰς τῆς Κίρκης, des. καὶ τὰς ἡρώνας εἶδεν, cui (f. 119) additur aliud (ἄλλως) inc. διηγεῖται καὶ ταῦτα αὐτά, des. ἐν Ἄδου κολαζομένων τινάς (cf. Dindorf, p. 478); ¹² (f. 133^v) inc. διηγεῖται τὴν ἐξ Ἄδου γενομένην, des. πρὸς Καλυψῶ διεσώθη (ut Dindorf, p. 528); ¹³ (f. 144) inc. κοιμάμενον Ὀδυσσεά μετὰ τῶν δώρων, des. περὶ τῆς μνηστηροφονίας (tantum initium ut Dindorf, p. 556); ¹⁴ (f. 154^v) inc. ξενισμὸς Ὀδυσσεως γίνεται, des. πράξεις τινὰς ἀνατιθεμένου (ut Dindorf, pp. 578-579); ¹⁵ (f. 166^v) inc. Ἀθηναῖς Τηλεμάχω κατ' ὄναρ, des. καὶ Λαέρτου πειρᾶται (Dindorf, p. 603), necnon (ff. 166^v-167) aliud (ἄλλως) inc. ὄναρ ἡ Ἀθηναῖ Τηλεμάχον, des. αὐτὸς πρὸς Εὐμαιοιὺν ἔρχεται (Dindorf, p. 603); ¹⁶ (f. 179^{r-v}) inc. ἐλθόντος εἰς τοὺς ἀγρούς, des. εἰς τὸν ἀγρὸν ἐπανέρχεται (ut Dindorf, p. 621); ¹⁷ (ff. 190^v-191) inc. εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος, des. καὶ ἐν τούτοις λήγει ἡ ῥαψωδία (ut Dindorf, p. 634); ¹⁸ (f. 204^{r-v}) inc. γενομένης μάχης Ὀδυσσεως, des. τῶν θεραπαινίδων Ὀδυσσεὺς (ut Dindorf, pp. 652-653); ¹⁹ (f. 214) inc. σὺν Τηλεμάχῳ ἐκθεσιν ποιεῖται, des. ὑπὸ σοῦς ἐπλήγη κυνηγῶν (ut Dindorf, p. 669); ²⁰ (f. 227^{r-v}) inc. βουληθεῖς ἀνελεῖν ὁ Ὀδυσσεὺς, des. πρὸς αὐτοὺς τοὺς μνηστῆρας (tantum initium ut Dindorf, p. 686); ²¹ (f. 236) inc. Πηνελόπη τῷ τείναντι τὸ τόξον, des. τὸ τόξον οὐ δυνηθέντος (ut Dindorf, p. 695) necnon aliud summarium (ἄλλως) inc. τόξον τίθησι Πηνελόπη μνηστῆρσιν, des. γέγονε πάν-

των Ὀδυσσεύς (cf. Dindorf, p. 695); ²² (ff. 245^v-246) inc. τὰ περὶ τὴν μνηστηροφονίαν, des. ἐκκαθαίρει τοῦ φόνου (cf. Dindorf, p. 706); ²³ (f. 257) inc. ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσεύς πρὸς τὴν γυναῖκα, des. πρὸς τὴν λαέρ τὴν (sic) ἀπαγωγή, necnon aliud (ἄλλως) inc. ἀγγελία Εὐρυκλείας Πηνελόπη, des. ἔνθα Λαέρτη ἠύλιζετο (amborum summariorum tantum initia ut Dindorf, p. 715); ²⁵ (f. 265^v) inc. τὰς τῶν μνηστήρων ψυχάς, des. Ἀθηνὰ κωλύει, necnon aliud summarium (ἄλλως) inc. ψυχοπομπίαν καὶ Ὀδυσσεύς, des. Ἀθηνᾶς κελευσάσης (ut Dindorf, p. 724). - Ff. I-II. 278^v-281^v scriptura vacant. Corrector quidam eiusdem aetatis addidit libro confecto emendationes atramento nigro, e.g. ff. 42. 43. 76^v. 77. 81. 113. 126.

FASC. - 35 quat. cum notis in ora inferiore primae ultimaeque paginae uniuscuiusque fasc.

SCHEM. - Lake I 1 a, Leroy 00 D1 (at lineae rectrices textus haud perspicuntur). Spatium scriptum: mm 130 × 80, linn. 23.

SCRIPT. - Liber totus a Georgio Chrysococce nitide exaratus. Subscriptio (rubro colore depicta) f. 278: ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ διακόνου Γεωργίου τοῦ Χρυσοκόκκη ἐν ἔτει ς^ω λ^ω μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνος ιε' (de quo v. H. Omont, *Fac-similés de manuscrits grecs des XVe et XVIe siècles*, Paris, 1887, p. 11 num. 20 necnon tab. 20, Vogel-Gardthausen, pp. 86-87, Mercati, *Isidoro*, pp. 49, 83, 107, 113, 114-15, 140, 142).

ORNAT. - In initio uniuscuiusque summarii fasciola cum figuris auro circumdatis necnon eodem loco magna littera initialis aurea more occidentali delineata. F. I^v depicta est figura ignoti principis ut homines orientales vestiti cum duobus pueris scutum tenentibus. Exemplum simile adhuc non vidi. Figura medio aut exeunte saec. xv in Italia superiore, fortasse Mediolani, exarata esse videtur si eam comparas cum minutis picturis quas ed. G. Bologna, *Miniature lombarde della Biblioteca Trivulziana*, Milano, 1973. Carminum tituli (infra fasciolas) rubro colore a scriba depicti. Studium libri commendandum est omnibus quibus artes curae sunt.

ANNOT. - F. 278: γήθει μὲν λιμένα πλωτῆρ πολυβενθέα μάρπτων | γήθει δ' αὖτε γραφεὺς στίχον ὕστατον ἐκτολυπέων (ed. K. Treu, *Der Schreiber am Ziel*, in: *Studia Codicologica* [= *TU*, t. 124], Berlin, 1974, p. 484); sequitur subscriptio Chrysococcae (v. supra SCRIPT.). In operculo ant. verso: *unus est ex redimendis Venetias libris*.

BIBL. - Mercati, Treu, Vogel-Gardthausen, opp. et locc. citt. - A. Ludwig, *Scholia in Homeri Odysseae A 1-43*, Regimontii, 1888; - T.W. Allen, *The Text of the Odyssey*, in: *Papers of the British School at Rome*, t. 5 (1910), p. 11; - de Marinis, *La legatura II*, nr. 1523; - Devreesse, *Fonds*, p. 427. Memorant codicem V. Bérard, *Introduction à l'Odyssee*, t. I., Paris, 1924, p. 13, et Schartau, *Observations II*, p. 142. - Wilson, *Scholars*, p. 272.

NOT. ANT. - Scidula membr. adglut. operculo ant. verso: *Scholia in Homeri Odysseam* | 967.

INTEG. - Tabulae lignae corio fusco obductae. In operculis figurae geometricae. Sine dubio integumentum Venetiis confectum (cf. de Marinis, op. supra laudatum, nr. 1523, et annotationem latinam supra indicatam).

907. (olim 972) saec. xv ex. aut xvi in., chart., mm 236 × 168, ff. II. 86. Ordo ff. turbatus ita restituendus: 1-4. 8. 6-7. 5. 9-37. 44-47. 42-43. 38-41. 48-86.

Euripidis tragoediae tres. ¹ (ff. 2-25^v) Hecuba (tit. Εὐριπίδου τραγικοῦ δράματα τρία τάδε περιέχει ἡ βίβλος. τὸ α̅ Ἐκάβη. τὸ β̅ Ὀρέστης. τὸ γ̅ Φοινίσσαι). Praecedunt (f. 1) Vita Euripidis e Moschopuli recensione (ed. Dindorf, *Scholia graeca in Euripidis tragoedias ex codicibus aucta et emendata*, Oxonii, 1863, t. I, pp. 13-15; cf. et Schartau, *Observations II*, p. 129, app. III, lin. 1-28) et (f. 1^v) argumentum in Hecubam (ed. ibid. et Schartau, op. cit., p. 116, lin. 14-117, lin. 10). Sequuntur definitio vocis δράμα ut invenitur apud Suda nr. 1498 (ed. Adler), atque index personarum. Quaedam fabulae partes inter se mutatae sunt: vv. 1-163 (ff. 1-4^v lin. ult.), vv. 325-374 (f. 5^{r-v} lin. ult.), vv. 225-324 (ff. 6-7^v lin. ult.), vv. 164-224 (f. 8^{r-v} lin. ult.), vv. 375 ss. secundum ordinem rectum descripti sunt; ² (ff. 26-60) Orestes. Praecedit (f. 26) argumentum in Orestem (ed. Dindorf, *Scholia graeca*, t. II, pp. 1-4). Sequuntur (ibid.) brevis argumenti expositio lingua latina scripta (*hec scena in argumento hoc etc.*), definitio satyrici dramatis (φησὶν δὲ τὸ δράμα τοῦτο σατυρικὸν λέγεσθαι etc.). atque index personarum. Ordo versuum hoc modo mutatus est: vv. 1-567 (ff. 26-37^v lin. ult.), vv. 861-1061 (ff. 38-41^v lin. ult.), vv. 751-860 (ff. 42-43^v lin. ult.), vv. 568-750 (ff. 44-47^v lin. ult.), vv. 1062-1693 (ff. 48-60); ³ (ff. 61-81^v) Phoenissae. Praecedit (f. 60^v) argumentum et index personarum. Poema abrumpitur v. 1087.

Post f. 81 bifolium (mm 210 × 142) adglutinatum est cuius primae paginae (f. 82) adscripsit alia eiusdem temporis manus duo Anacreontis carmina (ed. *Anthologia gr.* XI 47. 58 = *Carmina Anacreontea*, ed. M.L. West, Lipsiae, 1984 [*Teubneriana*], nr. 8 et 4) aliis versibus additis aliis omissis. - Ff. 82^v-86 scriptura vacant. - Ff. 2-11 et 61-70 manus scribae addidit inter lineas et in marginibus glossas et paraphraseis graece et latine (e.g. ad Hec. v. 1: ἦκω ἀρτίως ἦλθον; σκότου ἦ τοῦ Ἄδου).

Integumentum (chart.) tribus membranis obtectum est fragmenta textus iuris canonici et civilis praebentibus: ¹ membr. mm 360 × 240 (ab una parte resecta) operculo exteriori adglut., saec.

XIV, ut opinor, quosdam textus iuridicos exhibens. Membrana eiusdem generis etiam operculo interiori adglutinatur, sed textum non discernis aliis membranis, ut infra demonstrabimus, superpositis; ² membr. mm 230 × 150 adglut. operculo exteriori (necnon etiam primo membranaceo!) in parte priore et anteriore, saec. XIII ex., Anonymi cuiusdam casus ad decretales Gregorii IX, 3, 5, 2-7 (cf. *Corpus iuris canonici*, ed. Friedberg, t. II, 465) continens; ³ membr., mm 360 × 235, operculo interiori in parte priore et posteriore adglut., saec. XII ex., cuius scriptura plerumque evanuit. Discernuntur partes e Dig. VIII, 4 (communis praediorum tam urbanorum quam rusticorum); in primis legi possunt finis cap. 8 et pars cc. 9-11. In marginibus invenitur *Azonis commentarius*, similis ut exstat in Vat. lat. 1408, f. 101. Gratias maximas ago viro docto M. Bertram qui in textu agnoscendo me adiuvit.

MAT. — Chartae bonae notae.

FASC. — 7 seniones. In ultimo desideratur unum folium; adduntur in initio duo folia alterius chartae generis quibus inest signum coronae (simile Briquet 4840: *Bologne 1535*). Item adglutinata sunt, ut supra diximus, duo folia post. 81, sine chart. signis.

CHART. SIGNA. — (ff. 3 + 6 et saepius) trimontium, quod apud Briquet non inveni.

SCHEM. — Lake I 38 b, Leroy 24 D 1 (v. e.g. f. 50); spatium scriptum: 165/175 × 100/120, linn. 23-25.

SCRIPT. — Codex ab uno eodemque scriba exaratus, sed dubito an fuerit Graecus.

ANNOT. — F. II^v: *fabulae tres* ἐκάβη, ὀρέστης, φοίνισσαι. In parte interiore operculi anterioris haec notae inveniuntur: ¹ tres sententiae latine et graece manu librarii scriptae: ^a μεταβολή πάντων γλυκύτατον. | μηδὲ δίκην δικάσης πρὶν ἄμφω μῦθον ἀκούσαις (corr. in ἀκούσαις) | ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων ψυχαῖς. ^b *varietas omnium dulcissima neque causam indices priusquam utrumque sermonem audias in studiosorum animis*. ² Supra (alterius manus?): *tres Euripidis tragoediae*. ³ Scripsit alia manus in ora exteriori: *communis praedio(rum) t(am) urbano(rum) qu(am) rustico(rum)*, i.e. titulus digestorum VIII, 4 cuius fragmentum, ut supra diximus, operculis adglut. est.

POSS. — F. II^v: *Est cardinalis Trivultii* (i.e. Agostino Trivulzio, mortui anno 1548). Cf. G. Mercati, *Codici latini Pico Grimani* etc., Città del Vaticano, 1938, p. 166, n. 1.

NOT. ANT. — Parti interiori operculi anterioris adglut. est scidula membr.: *Euripidis tragoediae Hecuba, Orestes et Foenissae. 972*.

BIBL. — Mercati, Schartau, opp. citt. — Turyn, *Euripides*, pp. 155-156. — Devreesse, *Fonds*, pp. 101, 136, 208, 289, 443.

INTEG. — Integ. chart. membranis obductis (v. supra).

908. (olim 759) saec. XIV med., chart., mm 215 × 145, ff. I. 106.

Euripidis tragoediae duae. ¹ (ff. 3-47) Hecuba; praecedunt (f. 1^{r-v}) vita (ed. Dindorf, *Scholion graeca*, t. I, pp. 1-7), quae differt in fine ab ed. Schartau, *Observations* II, pp. 105-106, sed v. et eiusdem appendicem II, item 4, et (ff. 1^v-2^v) argumentum in Hecubam (ed. Dindorf, ibid., pp. 200-202 necnon Schartau, ibid., pp. 106-107). Vitam et argumentum Triclinio tribuenda esse putat Schartau, ibid., p. 26. In marginibus et inter lineas scholia e recensione Thomae Magistri (cf. Turyn, *Euripides*, p. 186); ² (ff. 48-106) Orestes. Inter lineas glossae alterius manus posterioris, necnon paraphraseis quorundam nominum, e.g. ad v. 5 πεφυκῶς ὁ καὶ γενηθεῖς et multa alia eiusdem generis.

MAT. — Chartae bonae notae. F. 10 quarto decimo iam saeculo excidisse videtur et charta recentiori saeculi decimi quinti suppletum est.

FASC. — 1 senio, e quo folia duo effluxerunt (10), 13 quaterniones. Fasciculi in initio et fine plenis litteris signantur (τετραδίων β^ο etc.).

CHART. SIGNA. — ¹ (f. 3) fructus (similis Mošin-Traljić 4269: *Siena 1331-32*) ² (ff. 45 + 48) equus (similis Mošin-Traljić 2419: *Montpellier 1346*) ³ (f. 79) crux (similis Mošin-Traljić 3553: *Trogir 1319*).

SCHEM. — Conferri potest cum Lake I 46a, Leroy 54 D1q (v. e.g. f. 30), sed lineae rectrices in marginibus superiore et inferiore haud clare perspiciuntur. Spatium scriptum: mm 150/160 × 60/70, linn. 13-15.

SCRIPT. — Poemata ab uno eodemque librario scripta. Alia fortasse manus eiusdem temporis addidit scholia in marginibus, alii scribae necnon et viri docti inter lineas glossas posuerunt.

ORNAT. — F. 2^v.3.67 et 106 fasciolae colore fusco exaratae cauliculos circumdantes.

ANNOT. — F. 47^v notula de re grammatica, inc. εἰμὶ τὸ δεύτερον εἰς καὶ ἐκβολῆ τοῦ σ - F. 49^v + εἰς τὸ ὄνομα τοῦ π(ατ)ρ(ὸ)ς καὶ | τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. - F. 98 de chronologia paschali (inc. δεῖ γινώσκειν ὅτι ὅπου εὔρεις τὴν πασχαλίαν εἰς τὰς τόσας ἡμέρας); - f. 106^v in marg. sup. adscripsit manus posterior Hecubae vv. 444. 449, et infra denuo alia manus + τιμωτάτω ἐν ἱερομονάχοις ἀχοι (sic, nec plura).

POSS. — F. 100^v monocondylium + ὁ πριμμικυριος τῶν ταβουλλαρίων τ(ῆς) ἀγιωτάτης μητροπόλ(εως) Σερρων Θεόδωρος Χωνειάτης; - f. 106^v eiusdem manus

monocondylium: ὁ πριμμικύριος τῶν ταβουλλαρίων τ(ῆς) ἀγιωτάτης μητροπόλ(εως) Σερρών Θεόδωρος Χωνειάτης. + alia manu (?) ὁ πριμμικύριος τῶν ταβουλλαρίων τ(ῆς) ἀγιωτάτης μητροπόλ(εως) Σερρών Ἰωάννης Χωνειάτης. An fuerint possessores libri?

NOT. ANT. - F. I: $\overset{\circ}{N}$. 44 | $\overset{\circ}{N}$. 40 | 6 *Plu. secr.* (?), cf. Devreese, *Fonds*, p. 417; - scidula membr. adglut.: *Euripides* 759.

BIBL. - Turyn, Schartau, opp. citt.; - B. Schartau, *Observations on the Activities of the Byzantine Grammarians of the Palaeologian Era* I, in: *Cahiers de l'Institut du moyen-âge grec et latin*, t. 4 (1970), p. 8 n. 28. - A. Meschini, *Sugli gnomologi bizantini di Euripide*, in: *Helikon*, t. 13-14 (1973-1974), p. 361. - P.C. Rose, *A Venetian Patron and Mathematician of the sixteenth Century: Francesco Barozzi*, in: *Studi Veneziani*, N.S., t. 1 (1977), p. 151.

INTEG. - Chart. membrana subflava obductum. In dorso impressa sunt scuta Pii IX papae (1846-78) et Aloisii Lambruschini card. bibl. (1834-1853).

909. (olim ?) saec. XIII ex., chart. orient., mm 260 × 210 (pristina foliorum mensura 263 × 175 ca.), ff. 315 (+ f. 312^a).

<Euripidis fabulae novem>. ¹ (ff. 2-23^v) Hecuba. In marginibus scholia vetustiora (ed. Schwartz, *Scholia in Euripidem*, I, pp. 10-91) et glossae inter lineas. Multa folia exciderunt; conservantur hi versus: 1-211 (ff. 2-6^v). 257-783 (ff. 7-18). 1069-1295 (ff. 19-23).- Ff. 1^v, 18^v scriptura vacant. Emendationes et correctiones ab ipso scriba necnon duabus aliis manibus; ² (ff. 25-64^v) Orestes. Praecedit (f. 24^{r-v}) argumentum (ed. Schwartz, op. laud., I, pp. 92-93). In marginibus scholia vetustiora (ed. Schwartz, op. laud., pp. 94-241) et glossae inter lineas. Post f. 58 exciderunt folia quae vv. 1205-1504 continebant. - F. 65 annotationes (v. infra); ³ (ff. 66^v-117) Phoenissae. Abrumpuntur v. 940. Praecedit (f. 64^v) argumentum (ed. Schwartz, op. laud., I, pp. 242-244). In marginibus scholia vetustiora (ed. Schwartz, l. c., pp. 245-415) et glossae inter lineas; ⁴ (ff. 118-156^v) Medea. Praecedit (ff. 117^v-118) argumentum (ed. Schwartz, op. laud., II, pp. 137-138) praefixo ab altera manu alio argumento inedito (inc. ὁ Αἴσων βασιλεὺς εἰς Κόρινθον ἐτελεύτησε, des. ἐξῆς συμβαίνουσι ἃ ἱστορεῖ ὁ ποιητής). In marginibus exstant scholia vetustiora (ed. Schwartz, op. laud., II, pp. 140-213). Addidit vir doctus (saec. XIV ex. forsitan) glossas inter lineas et in oris (v. infra SCRIPT.); ⁵ (ff. 157^v-196^v) Hippolytus. Praecedit (f. 157^{r-v}) argumentum (ed. Schwartz, op. laud., II, pp. 1-2). In marginibus scholia vetustiora (ed. Schwartz, op. laud., II, pp. 3-136);

⁶ (ff. 197-228) Alcestis. Praecedit (f. 197) argumentum (ed. Schwartz, op. laud., II, pp. 214-215). Scholia plerumque desiderantur. Orae externae fol. 203-209 abscisae; ⁷ (ff. 228^v-261) Andromacha. Praecedit (f. 228^{r-v}) argumentum (ed. Schwartz, II, pp. 245-246). In marginibus scholia vetustiora (ed. Schwartz, ibid., pp. 247-312), et glossae inter lineas; ⁸ (ff. 261^v-295) Troades. Praecedit (f. 261^v) argumentum (ed. Schwartz, op. laud., II, p. 346). In marginibus scholia vetustiora (ed. ibid., pp. 347-376) et glossae inter lineas (ed. ibid.). V. etiam P.G. Mason, *The manuscript Tradition of Euripides' Troades*, in: *CQ*, t. 44 (1950), pp. 60-63, qui e nostro codice emendationes praebet; ⁹ (ff. 296-315^v) Rhesus*. Praecedit (f. 295^v) argumentum (ed. Schwartz, op. laud., II, pp. 323-325). Scholia in marginibus et glossae inter lineas (usque ad v. 898), ed. Schwartz, ibid., pp. 326-345. Scholia glossasque ultimi folii (postea huic libro adglutinati) ed. H. Rabe, *Euripideum*, in: *Rh. M.*, t. 63 (1908), pp. 419-422. Nonnullis foliis excisis conservantur adhuc hi versus: 1-111. 152-550. 631-791. 812-940.

Orae externae f. 313 lacinia e chart. recentiore adglut. est, quae de causa duae folii partes (i.e. recta et versa) mutatae sunt. Hic codex, cui assignatus est apud editores sigla V, inter libros Euripidis tragoedias continentes celebrer est; nam non solum unicus est, qui fabulas novem una cum scholiis antiquis praebet, sed etiam in circulo Planudeo descriptus esse videtur. De eius momento atque vi vide in primis quae disseruit vir doctus V. Di Benedetto, *La tradizione manoscritta euripidea*, Padova, 1965, pp. 23-51.

MAT. - Omnia folia in ora inferiore separatim laciniis chartaceis adglutinata sunt. Multa in oris lacerata necnon in parte superiore umore maculata, ita ut scriptura hic et illic evanida sit. Ff. 17-18 (i.e. prima folia tertii fasciculi cuius reliqua desiderantur) e charta occidentali (sed sine signis). Ff. 2-2^v. 65 postea addita.

FASC. - 41 quaterniones in ora inf. media primae et ultimae fasc. paginae notis ab ipso librario signati.

SCHEM. - Conferri potest cum Leroy 44 G1 s (v. e.g. ff. 72^v. 73), sed in ora superiore folii lineae duae rectrices non perspicuntur. Spatium scriptum: mm 200/220 × 135/145, linn. 10-13 (textus); 35-43 (scholia).

SCRIPT. - Fabularum textus necnon plerumque scholiorum ab uno eodemque scriba (an viro docto?) exaratus, sed invenies et scholia et glossas ab alia eiusdem temporis manu descripta. (A¹ apud Schwartz). Phoenissarum fabulae iniecit additamenta vir doctus saec. XIV ex., ut opinor. Textus primi folii, eiusdem chartae generis, ab alio librario descriptus est.

ORNAT. — In scholiis litterae initiales lemmatum rubro colore distinctae. Eodem colore exarati sunt indices personarum ff. 118. 187. 197. 228^v. 261^v. 295^v.

ANNOT. — In ora superiore f. 65 scripsit manus saec. XIV λυπράν γε τὴν ἀρνησιν εἰ γὰρ ὄφελον | τί χρῆμα πράξει παρακαλεῖς γὰρ εἰς φόβον (cf. Eur., Orestes v. 1582-1583; quae lineae phototypice expressae sunt apud Matthiessen, *Studien*, tab. V). Reliqua pars paginae scriptura vacat; - f. 65^v stemma genealogicum Poseidonis, Tantali, Iovis; - f. 292 manu rudi saec. XV. πτωχὸς ἀνὴρ εἰμι (?) | ἀβγὸν θέλω; descripsit eadem manus litteras alphabeti graeci desuper; - f. 295, ead. man. + σωσον με X(ριστ)ε σ(ωτ)ήρ ὁ σώσας Πέτρον ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἐλεησόν με, necnon eiusdem manus probationes calami nullius momenti. In calce cryptographica quaedam litteris duplicibus scripta (ut Gardthausen, *Griech. Paläographie* II, p. 315), sed sensus me effugit.

POSS. (?) — F. 65^v + Ὡ X(ριστ)ε βοήθει τῷ σῶ δούλω Θωμᾷ τῷ Δοκιανῷ; f. 191 Θωμᾶς in monocondylio (v. *PLP* Nr. 5575 et O. Kresten, in *BZ*, t. 65 [1972], p. 404); - f. 315^v Νικηφόρος. Hunc codicem Nicolai Maiorani fuisse ex inventario Vaticano (cf. Devreesse, *Fonds*, p. 427) apparet; de quo viro grammatico v. R. de Maio, *La Biblioteca Apostolica Vaticana sotto Paolo IV e Pio IV*, in: *Collectanea Vaticana in hon. Ans. M. Card. Albareda* I, Città del Vaticano, 1962, p. 280.

NOT. ANT. — F. 1 Εὐριπίδου τραγωδία: | *Euripidis tragediæ*. | N. 909. Sequitur index fabularum latinus. Subscripsit H. Amatus (i.e. Girolamo Amati, de quo vide J. Bignami-Odier, *La Bibliothèque Vaticane*, index).

BIBL. — Di Benedetto, Mason, opp. citt.; - E. Schwartz, *De quibusdam scholiis in Euripidis Andromacham*, in: *Mélanges Graux*, Paris, 1884, pp. 651-657; - Id., *Scholia* I, p. XVI; - *Euripidis tragoediae*, ed. A. Nauck, I, Lipsiae, 1889, p. XLI; - J. Nicole, *Une page de l'Oreste d'Euripide sur papyrus d'Egypte*, in: *RPh*, t. 19 (1895), p. 107; - U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Einleitung in die griechische Tragödie*, Berlin, 1907, p. 207; - *Euripidis fabulae*, ed. Murray, I, Oxford, 1902, p. XIII; - Rabe, in: *Rhein. Museum*, t. 63 (1908), pp. 419-422; - *Euripidis Medea*, ed. R. Prinz - N. Wecklein, Lipsiae, 1909, p. V; - Th.O.H. Achelis, *De Aristophanis Byzantii argumentis fabularum*, I, in: *Philologus*, t. 71 (1913), pp. 430-432; - Id., *De Aristophanis etc.* III, in: *Philologus*, t. 73 (1914), p. 123; - *Euripide* I, ed. L. Méridier, Paris, 1925, pp. XXIV, 44, 104, t. IV, p. 2; - C. Wendel, *Tzetzes*, in: *RE*. 2. Reihe, Bd. 14, col. 1972; - Matthiessen, *Studien*, index; - *Euripide* V, ed. H. Grégoire - L. Méridier, Paris, 1950, p. 125; - Turyn, *Euripides*, pp. 74, 90; - Devreesse, *Fonds*, p. 427; - *Euripidis Hippolytos*, ed. W.S. Barrett, Oxford, 1964, pp. 74-75; - N.G. Wilson, in: *Gnomon*, t. 38 (1966), p. 342; - V. Di Benedetto, *Precisazioni sulla tradizione manoscritta di Euripide*, in: *Maia*, t. 18 (1966), pp. 379-391; - Tuilier, *Recherches*, pp. 161-163 et saepius; - U. Criscuolo, *Per la storia del testo dell'Andromaca di Euripide*, in: *Annali della Facoltà di Lettere*, Macerata, t. 1 (1968), p. 166; - *Euripides, Troades*, ed. W. Biehl, Leipzig, 1970, p. V; - A. Rivier, *Contamination primaire ou modifications secondaires dans la tradition médiévale du De morbo sacro?*, in: *Museum Helveticum*, t. 29 (1972), pp. 16 n. 30 et 36 n. 80; - Schartau, *Observations* II, pp. 81, 82; - U. Criscuolo, *Per la storia del testo dell'Andromaca di Euripide* II, in: *Atti dell'Accademia Pontaniana*, t. 26 (1977), pp. 90-95; - I. Giudice Rizzo,

Sul «Christus patiens» e le Baccanti di Euripide, in: *Siculorum Gymnasium*, t. 30 (1977), p. 1 n. 1, pp. 19, 56; - G. Matino, *Apografi euripidei tardivi* I, in: *Vichiana*, t. 6, 3 (1977), pp. 194-203; - Id., *Apografi euripidei tardivi* II, in: *Siculorum Gymnasium*, t. 30 (1977), pp. 619-630; - C. Barone, *Neofrone e la Medea di Euripide*, in: *RFIC*, t. 106 (1978), p. 130 n. 1; - M. Cannata Fera, *Peani, ditirambi, treni in Pind. fr. 1280*, in: *Giornale ital. di filologia*, N.S., t. 11 (1980), p. 181; *Euripides, Fabulae*, rec. J. Diggle, Oxford 1981, p. XI; - J. Irigoin, *La tradition manuscrite des tragiques grecs dans l'Italie méridionale au XIIIe siècle et dans les premières années du XIVe siècle*, in: *Bisanzio e l'Italia. Raccolta di Studi in memoria di Agostino Pertusi*, Milano, 1982, pp. 140-141; - W. Luppe, *Zur «Phoinissai» - Hypothesis in P. Oxy. 2455*, in: *Philologus*, t. 126 (1982), pp. 314-315; - D.J. Mastronarde, *Notes on Some Manuscripts of Euripides' «Phoinissae»*, in: *Greek, Roman and Byzantine Studies*, t. 26 (1985), pp. 106-108; - D.J. Mastronarde - J.M. Bremer, *The textual Tradition of Euripides' Phoinissai*, Berkeley, 1986, pp. 3-4; - Mentionem de nonnullarum fabularum locis fecerunt: K. Matthiessen, *Manuscript problems in Euripides' Hecuba*, in: *Greek, Roman and Byzantine Studies*, t. 10 (1969), pp. 294, 296-298, 300, 304; - B. Schartan, *Observations on the Activities of the Byzantine grammarians of the Palaeologan era* I, in: *Cahiers de l'Institut du moyen-âge grec et latin*, t. 4 (1970), p. 12; - M. Reeve, *Interpolation in Greek Tragedy* I, in: *Greek, Roman and Byzantine studies*, t. 13 (1972), pp. 253-255, 250-261; - J. Diggle, *The Supplices of Euripides*, in: *ibid.*, t. 14 (1973), p. 265; - D.C.C. Young, *The Text of the Recognition Duet in Euripides' Helena*, in: *ibid.*, t. 15 (1974), p. 39; - A. Meschini, *Sugli gnomologi Bizantini di Euripide*, in: *Helikon*, t. 13-14 (1973-74), p. 359; - Wilson, *Scholars*, p. 225.

INTEG. — Chart. corio subflavo obtectum. In dorso scuta Pii IX papae (1846-78) et Antonii Tosti card. bibl. (1860-1866).

910. (olim 920) saec. XIV in. (ca. 1310), chart., mm 220 × 145, ff. 189 (+ f. 4^a).

I Sophoclis tragoediae quattuor. ¹(ff. 1-7) <Ajax>, vv. 1120-1420 mutili in initio uniuscuiusque folii, cum scholiis e versione Moschopuleana in marginibus et glossis inter lineas, ed. G. Dindorf, *Scholia in Sophoclis tragoedias septem*, t. II. Oxonii, 1852, pp. 230, lin. 18-238, lin. 19; ²(ff. 7^v-34^v) <Antigone>. Nonnulla scholia (Moschopuleana?) in marginibus et glossae inter lineas atramento rubro et nigro scripta, quae non inveniuntur in ed. Dindorfiana supra laudata. Praecedit (f. 7) argumentum I (ed. Pearson, *Sophoclis fabulae*, lin. 11-17). Subsequuntur (f. 7^{r-v}) Anonymi versus novem de Laio, mutili in fine, des. ἐπειγόμενος ποσὶ βαινῆ ἐνθα τα <...> | πέλει αὐτοῦ (ed. usque ad v. 5 τάδε πάντα Dindorf, *Scholia* II, p. 13). - F. 35 scriptura vacat. F. 35^v in ora inf. scholia pertinentia ad Electrae v. 4 (ed. Dindorf,

op. laud., p. 244, lin. 16-30); ³ (ff. 36-72^v) <Electra> cum scholiis Moschopuleaneis et glossis plus minusve congruentibus cum ed. Dindorfiana supra laud., pp. 244-277. Praecedunt (f. 36) Anonymi versus heroici, mutili in initio, inc. (supplevi e cod. Vat. 911, f. 54^v) <εἰπέ ποῦ ἡ χθὲς ἦβη> ἡ δ' αὔριον εἰπέ ποῦστιν, des. ὥστε μάτην ὁ βίος καὶ ὅσα τις πονέει, tit. (supplevi ex eod. cod.) <περὶ τῆς ἐνταῦθα> ματαιότητος στίχοι ἠρωικοί. - F. 73 scriptura vacat; ⁴ (ff. 74^v-107^v) Oedipus tyrannus, cum scholiis et glossis Moschopuleanis plus minusve ut ed. Dindorf, op. laud., pp. 144-179. Praecedunt (f. 73^v) sphingis aenigma, ter scriptum (ed. *Anthol. graeca* XIV, 64) necnon (f. 74^{r-v}) argumenta I et II (ed. Pearson, *Sophoclis fabulae*).

2 (ff. 108-136) Dionysii <Periegetis> descriptio orbis (ed. Müller, *Geographi Graeci minores*, t. II, Parisiis, 1892, pp. 104-176).

3 Euripidis tragoediae duae. ¹ (ff. 137^v-166^v) <Hippolytus>, cum nonnullis scholiis in marg. et glossis inter lineas ineditis. Praecedunt (f. 137^{r-v}) argumenta I et II (ed. G. Murray, *Euripidis fabulae* I) et index personarum. Exemplari mutilo usus librarius non exhibet nisi versus 1-659, 668-1122, 1365-1466. - F. 136^v in ora sup. librarii notulae, nescio qua re hoc in loco, de Themistocle (inc. ἀναγράφω τὸ ἐπὶ στήλης γράψαι); ² (ff. 167-189^v) <Medea>, cum glossis inter lineas, sed sine scholiis in marginibus. Praecedit (ff. 166^v-167) argumentum (ed. Schwartz, *Scholia in Euripidem*, t. II, p. 136, linn. 1-12). Servantur tantum vv. 1-879. 885-1049 (cf. quae scripsimus supra).

MAT. - Chartae mediocris notae. Ff. 1-58 in parte superiore, ff. 174-189 in marg. exteriori non sine gravi scripturae damno lacerata et charta recentiori resecta sunt. F. 136 parvum frustum tantum superest. Orae externae multorum foliorum tineis perterebratae.

FASC. - 4 quat. (31), bifolium (33), folium unicum (34), 4 quat. (66), 1 quat. e quo unum folium effluxit (73), 4 quat. (105), 1 bifolium (107), 1 quat. (115), 1 ternio (121), 2 quat. (136), sed post. f. 136 unum folium avulsum est, 1 ternio (142) cui adglut. est unum folium (143), 6 quat. In ultimo quaternione duo folia desiderantur. Invenies et fasc. notas (in ora inf. med. primi et ultimi folii) colore rubro exaratas, sed non omnes servatae sunt: ζ' (f. 16), ι' (f. 43), ια' (f. 51), ιδ' (f. 74), ιε' (f. 82); colore nigro exaratae α' (f. 115^v), α' (f. 143^v), β' - ε', denuo ε' (f. 175, in fine fasc.).

SCHEM. - Nullum schema ductum esse videtur. Spatium scriptum: ¹ ff. 1-107: 170/180 × 80 (sine scholiis), linn. 17-23. ² ff. 108-136: 160/170 × 100, linn. 21. ³ ff. 137-189: 170/180 × 70/80, linn. 21-24.

CHART. SIGNA - F. 30, v. etiam ff. 84, 87: FILIPO Z. (de quo vide J. Irigoin, *Les Filigranes de Fabriano*, in: *Scriptorium*, t. 12 [1958], pp. 44-50, et Mošin-Traljić I, p. 159 [*Genova 1310*]). Ff. 113, 135, 161, 163: PETRI G. (i.e. Pietro di Giacomo, de quo vide Mošin-Traljić, I, p. 160 [*Genova 1310*]); desideratur apud Irigoin, *Les Filigranes*).

SCRIPT. - Ab uno eodemque librario cum scholiis et glossis exaratus.

ORNAT. - Quaedam litterae initiales (e.g. f. 7^v.36) grandiores colore rubro pictae, necnon eodem colore nonnulla personarum nomina in fabulis. Fasciae, partim figuras exhibentes in ff. 74^v (aquila cum duobus capitibus), 108, 137, 166.

BIBL. - Irigoin, op. cit. - Turyn, *The Manuscripts of Sophocles*, in: *Traditio*, t. 2 (1944), p. 37; - Id., *Sophocles* p. 170; - Id., *Euripides*, p. 358; - V. Di Benedetto, *La tradizione manoscritta euripidea*, Padova, 1965, pp. 12, 15, 16, 76; - Devreesse, *Fonds*, pp. 45, 102, 136, 208, 301, 458. - *Euripides Hippolytos*, ed. W.S. Barrett, Oxford, 1964, p. 68; - Matthiessen, *Studien*, pp. 26-28, 32, 61 n. 18, 79; - E. Ch. Kopff, in: *Transactions and Proceedings of the American Philol. Assoc.*, t. 106 (1976), pp. 241-266. - R.D. Dawe, *Studies on the Text of Sophocles*, t. III, Leiden, 1978, p. 4.

INTEG. - Integ. chartaceum membrana subflava obductum. Dorso scuta impressa sunt Pii XI papae (1846-1878) et Angeli Mai card. bibl. (1853-1854). Operculo anteriori et posteriori adglutinatae sunt partes integumentum vetustioris e membrana viridi exhibentes scuta Pauli V papae (1605-1621) et Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618).

911. (olim 971) a. 1443 (f. 3^v), chart. (f. I. membr.), mm 212 × 145, ff. I. 140.

1 Sophoclis tragoediae duae. ¹ (ff. 4-53^v) <Ajax> cum scholiis e Manuelis Moschopuli recensione, partim sed non omnino congruentibus cum ed. Dindorfiana, t. II, Oxonii, 1852, pp. 197-238. Praecedit (ff. 2-3) argumentum et index personarum (ed. Pearson, *Sophoclis fabulae*), cum magno textus detrimento folio in margine a muribus lacerato. - F. I^{r-v} scriptura vacat; ² (ff. 54^v-108) <Electra>. In marginibus et inter lineas Manuelis Moschopuli scholia plus minusve ut ed. Dindorf, t. II, Oxonii, 1852, pp. 244-277. Praecedit (f. 54) argumentum in Electram editis amplius (apud Pearson, *Sophoclis fabulae*). Sequuntur (f. 54^v) index personarum et versus heroici, tit. περὶ τῆς ἐνταῦθα ματαιότητος ἠρωικοὶ στίχοι (inc. εἰπέ ποῦ ἡ χθὲς ἦβη), cf. supra cod. 910, f. 36.

2 (ff. 108^v-138) <Hesiodi opera et dies> cum Manuelis Moschopuli scholiis inter lineas ineditis (cf. Schultz, *Überlieferung*, p. 25). - Ff. 139-140^v scriptura vacant.

MAT. - Chartae bonae notae si excipias ff. 1-3 lacerata in margine exteriore cum textus detrimento.

FASC. - 1 bifolium cum uno folio addito, 12 quat. (99), 1 quinio (109), 3 quat. (133), 1 ternio (139), f. 140 adglut. est. In ora med. inf. primae uniuscuiusque fasc. paginae notae, sed discernis nil aliud nisi -ον, numeris a glutinatore abscisis.

CHART. SIGNA - ¹ (f. 5) forfex (similis Briquet 3663: *Prag 1445*) ² (ff. 32-48) equus (similis Briquet 3567: *Venezia 1433*).

SCHEM. - Lake I 2b, Leroy 20 D 1 (v. e.g. f. 46), at lineae rectrices haud perspiciuntur. Spatium scriptum: mm 155/160 × 80, linn. 14.

SCRIPT. - Liber ab uno scriba exaratus.

ORNAT. - Litterae initiales et glossae inter lineas rubro colore depictae. F. 108^v fasciola rubra.

ANNOT. - Ff. 1^r. 138^v conscribitiones nullius momenti, forsitan discipuli cuiusdam, inter quas quaedam nomina, ut ὁ Γεωργίλας, ὁ Θωμάς, τοῦ Θωμά etc. - F. 1^v <ἡρξά>μην τὸν Ἡσίοδον ἐν μηνὶ Ἰουλ(ι)ῶ ε' (ter scriptum). - F. 3^v ἡρξάμην τὸν Σοφοκλῆν ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ πῆ | Ἰνδικτιῶνος ζ' τοῦ ς' λνα' ἔτους (repetitur bis ab aliis manibus - iisdem, ut videtur, quae scripserunt notulas in f. 1^v). In ora sup.: *Sophocles* (repetitur ab ead. m. in ora sup. f. 4).

NOT. ANT. - F. I: V. 971.

BIBL. - Schultz, op. et loc. cit. - A. Turyn, *The Manuscripts of Sophocles*, in: *Traditio*, t. 2 (1944), p. 37; - Id., *The Sophocles Recension of Manuel Moschopoulos*, in: *Transactions and Proceedings of the American Philol. Association*, t. 80 (1949), p. 170; - N.A. Livadaras, *Ἱστορία τῆς παραδόσεως τοῦ κειμένου τοῦ Ἡσίοδου, ἐν Ἀθήναις*, 1963, p. 241; - Devreesse, *Fonds*, pp. 35, 45, 208, 301.

INTEG. - Integ. ligneum corio rubro obductum. In operculo scuta Pauli V papae (1605-1621) et Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618). Vestigia fibularum servantur.

912. (olim 764) saec. xv in., chart., mm 217 × 144, ff. 122 (+ 5^a, 38^a). Ordo foliorum sic restituendus: 1-9^v. 12-13^v. 10-11^v. 14-122^v.

Aeschyli tragoediae tres. ¹ (ff. 3-44) <Prometheus> cum scholiis in marginibus et inter lineas non congruentibus cum editis a Dindorf, *Aeschyli tragoediae*, t. III, Oxonii, 1851, p. 166 ss. Praefixa sunt (ff. 1-2) <Vita Aeschyli Thomae Magistro auctore> (ed. A. Westermann, *Βιόγραφοι*, Brunsvigae, 1845, p. 117, lin. 1 - p. 121, lin. 73) necnon (f. 2^{r-v}) Thomae Magistri argumentum in Prometheus (ed. Dindorf, ed. supra laud., p. 166) et index personarum. Errore glutinatoris ordo foliorum mutatus est, qua re versus hoc modo legendi sunt: vv. 1-195 = ff. 1-9. vv. 196-760 =

ff. 12-13. vv. 761-810 = ff. 10-11; ² (ff. 46-81^v) <Septem in Thebas>. Scholia inveniuntur tantum f. 46^{r-v} (ad vv. 1-21). Scholion in f. 46 inc. ἐπειδὴ Διὸς προσηγοῖται πολλά, des. πρὸ τὸ Ζεὺς ut apud O.L. Smith, *Scholia in Aeschylum*, Pars II, fasc. 2, Lipsiae, 1982 [*Teubneriana*], p. 17, 21-23, qui codicem nostrum ignorat. Scholion in f. 46^v ad lin. 12 (inc. ἦτοι τὴν αὐξῆσιν καὶ προκοπὴν, des. ἀσυνδέτως ἐξήνεγκεν) ut apud Smith, p. 18, 12-14. Scholion in f. 46^v ad lin. 16 inc. γράφεται βροτῶν, des. μητέρων ut apud Smith, p. 21, 16-17. Ultimum scholion f. 46^v (inc. ἢ μέχρι, des. τὰ πράγματα ἔχει) ut apud Smith, p. 23, 26-28. Uno folio post f. 46^v avulso, desiderantur vv. 22-45. Praecedit (ff. 44-45) <Thomae Magistri argumentum> (ed. Dindorf, op. laud., p. 297, lin. 1-299, lin. 6). - F. 45^v scriptura vacat; ³ (ff. 82-122) <Persae>. In marginibus et inter lineas inveniuntur scholia ad vv. 1-380 quae partim congruunt cum cod. Editionis Dindorfianae supra laud., pp. 422-455. Scribae errore quidam versus commutati ita restituendi sunt: ff. 92 (vv. 270-285) + 93 (vv. 286-301) + 93^v (vv. 302-318) + 92^v (vv. 319-330). Librarius lectorem de errore certiore fecit scribens in ora inf. f. 93^v: λήθη. γύρισον ὀπισθεν φυλ(λον) ἔν.

MAT. - Chartae optimae notae.

FASC. - Folium unicum (f. 1), 1 quat. (8), 1 quinio (18), 2 quat. (34), 1 ternio (39), 1 quat. cuius ultimum fol. effluxit (46), 2 quat. (62), 1 ternio (68), 3 quat. (92), folium unicum (f. 93), 3 quat. (117), 1 ternio (122, effluxit ultimum folium). In ora med. inf. primae ultimaeque uniuscuiusque fasc. paginae (excepto ultimo, ternione) notae (α'-ιε') adhibitae sunt.

CHART. SIGNA - ¹ (e.g. ff. 14 + 15) monoceros (similis Briquet 9960: *München 1436*); ² (e.g. ff. 30-31) littera R (ut Briquet 8933: *Holland 1399*); ³ (ff. 43-44) gladius (ut Briquet 5124: *München 1401*).

SCHEM. - Lake I 26c, Leroy 32 C 1 (v. e.g. f. 47). Spatium scriptum: mm 145 × 60/70, linn. 12.

SCRIPT. - Ff. 3-122 a manu Antonii cuiusdam exarata qui f. 81^v subscripsit: γενοῦ βοηθῆς Χ(ριστ)ῆ τῷ Ἀντωνίῳ; ff. 1-2^v ab alia manu eiusdem temporis.

ORNAT. - Personarum nomina in initio fabularum (usque ad f. 44) rubro colore depicta. - F. 3 fasciola rubra hominis caput includens cum cornibus et capillis flammae similibus.

ANNOT. - In f. 44, post finem Promethei, scribae doxologia: δόξα τῷ ἁγίῳ θεῷ τῷ δόντι τέλος τοῦ πρώτου δράματος. In f. 81^v, post finem Septem adversus Thebas, scribae invocatio γενοῦ βοηθῆς Χριστῆ τῷ Ἀντωνίῳ (cf. etiam supra sub SCRIPT.).

BIBL. - H. Smyth, *Manuscripts of Aeschylus*, in: *Harvard Studies in Classical Philology*, t. 44 (1933), p. 26; - Turyn, *Aeschylus*, p. 86; - Devreesse,

Fonds, pp. 208, 301; - O.L. Smith, *Classification of Mss of the Scholia on Aeschylus*, in: *Illinois Classical Studies*, t. 6 (1981), p. 54.

INTEG. - Ut supra 884.

913. (olim 977) saec. XIII ex. (post a. 1280), chart. orient., mm 190 × 145 (forma pristina mm 190 × 125), ff. II. 65.

1 (ff. 2-60^v) *Theocriti Idyllia cum glossis inter lineas et scholiis marginalibus ineditis. Praecedunt idylliis quae enumerabimus infra prolegomena et glossae* (ut apud Wendel, *Scholia in Theocritum vetera*, Lipsiae, 1914 [*Teubneriana*]). ^a (f. II^{r-v}) prolegomenon D (usque ad *χαρακτηρίζουσα*, pp. 4, 11-5, 5 Wendel) *Abā* pp. 1-2 Wendel); ^b (ff. II^v-1) glossae quaedam ¹ inc. mut. ... *ταμών ἐπιθ...* (ed. Gallavotti, *I codici Planudei di Teocrito*, in: *SIFC*, t. 11 [1934], p. 296 n. 1) ² inc. *μέλει μοι τοῦδε καὶ μέλει μοι τό* ³ inc. *ἐπιπλυντρον ἢ τοῦ λέοντος* (ed. Gallavotti, *ibid.*) ⁴ inc. *ὀχέω τὸ ἱππεύω* (ed. *ibid.*) ⁵ (f. 1) inc. *κλιθεὶς κοινόν* (ed. *ibid.*); ^c (f. 1) hypothesis in *Daphnem* (Wendel hyp. b p. 23); subsequuntur: Wendel Ea (p. 5, 7-9, sed codex noster plura praebet); alia pars hypothesis in *Daphnem*, ed. Dübner, *Scholia in Theocriti idyllia*, Parisiis, 1849, p. 3^a, 13-18; *Theocriti vita*, ut Wendel Aa (p. 1, 4-14), sed deleta; ^d (f. 1^v) carmen de *Theocrito*, ut Wendel Gb (p. 6, 15-18); scholion de *Dorica dialecto* (Dübner, p. 3^a, 30-42); aliud scholion ined. ad *Id. I*, 1 *πίθους* et ad *Id. I*, 13 *γεώλοφον*. Sequuntur (ff. 2-46^v) *Idyllia I-XV. XVIII et (ff. 51-52^v) Idyllia XXVIII et XXIX* (usque ad v. 8). Hypotheseis servantur ad *idyllia I* (v. supra prolegomena), *II* (f. 6^v; Wendel hyp. a, usque ad *συμβαλλομένης*), *III* (f. 11^v; Wendel, hyp. a), *IV* (f. 15^v; Wendel, hyp. a, sed falso refert ad *Id. V*), *V* (f. 13^v; Wendel, hyp. c; falso refert ad *Id. IV*), *VI* (f. 19^v; Wendel, hyp. d), *VII* (f. 21; Wendel, hyp. b), *VIII* (f. 25; Wendel, hyp. a), *IX* (f. 29^v, differt ab ed. Wendel, p. 215), *XI* (f. 30^v; Wendel, hyp. a. b. [usque ad *γένος*]), *XIII* (f. 37; Wendel, hyp. a), *XIV* (ff. 39^v-40), *XV* (f. 45), *XXVIII* (f. 51; Wendel, pp. 333-334), *XXIX* (f. 52; Wendel, p. 334). - *Id. I-X* <*Maximi Planudis*> scholia praebent (ut demonstraverunt Wendel, *Überlieferung*, p. 198 et Garin, *Theocritea*, in: *Riv. di filol. e d'istruzione classica*, t. 47 [1919], pp. 246-248), alia *idyllia* autem nil nisi quasdam inter lineas glossas, si excipias *Id. XIV*, lin. 49, ad quam refert scholion f. 38^v inscriptum (Dübner, *Scholia*, p. 87^a, Nr. 48 [falso pro 49]). Ff. 53^v-60^v continent quaedam <*Manuelis Moschopuli*> scholia in *Id. I-VI* (cf. Wendel, *Überlieferung*, p. 198). Insertum est post

id. XVIII (ff. 47-51) <*incerti auctoris*> carmen funebre in *Bionem bucolicum* (ed. H.L. Ahrens, *Bucolicorum graecorum Theocriti, Bionis, Moschi reliquiae*, Lipsiae, 1887 [*Teubneriana*], 111-116 necnon V. Mumprecht, *Epitaphios Bionos*, Zürich, 1964, pp. 45-50. - Ff. IV.53 scriptura vacant.

2 (ff. 60^v-65^v) *Grammatica et philosophica quaedam*. ^a (f. 60^v) inc. *γνώσεως ὄργανα ὀκτώ. αἴσθησις, φαντασία, τέχνη* (repetitur f. 64 in ora sup.); ^b (*ibid.*) *μέρη εὐμαθίας τρία ἀγγίνοια, μνήμη, ὀξύτης*; f. 61 scriptura vacant; ^c (f. 61^v) <*Libanii*> ep. 21 (usque ad ed. Förster X, p. 19, 6 φύσεως); f. 62 scriptura vacant; ^d (f. 62^v) scholion de voce *πάρος*, inc. *πάρος ἐστὶ τὸ ἔμπροσθεν*, des. *λέγει ἔπειτα τὰ μέλλοντα*; f. 63 scriptura vacant; ^e (f. 63^v) <*Synesii*> ep. 44 (usque ad *καταλαβόντων PG* 66, 1365 D 1-4), sed deleta. Subsequitur in calce, ab al. m. scr. prosodiae definitio (*ὅτι προσωδία παρὰ τοῦ προσώδειν*); ^f (f. 64^v-64^r [sic]: codicem invertit) <*Manuelis Moschopuli*> erotemata (inc. *τί ἐστὶ προσωδία ποία τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς*) (*Grammaticae artis graecae methodus Manuele Moschopulo authore...*, Basileae, 1540) ab al. m. post. scr. In f. 64^v marginibus notula de accentibus, denuo ab al. manu (*ἰστέον ὡς ὁ* [sic, et mala retractat. ex oi] *Δωριεῖς τοὺς ἐνεργητικοὺς μέλλοντας*); sequitur initium *Libanii* ep. 21, ut supra f. 61^v. Marg. sup. f. 64 adscr. est initium tractatuli de instrumentis ut supra f. 60^v; ^g (f. 65) *versus* in *Mariam Deiparam*, duabus columnis scripti initio mutilo multisque lineis extinctis, inc. *ὁμοῦ γε συρρυνέντα ἰσχύσειαν*, des. *τυγχάνον σωτήριον τῶν νοσούντων*; ^h (f. 65^v) scholia quaedam aut explicationes verborum initio madore deleta, inc. (mut.) *ἄμητος καὶ ... τος καὶ τρυγητός ἐστιν*, des. *μίνθος ἢ λεκάνη ἢ τήν.. μινύθουσα*. Subsequuntur duabus columnis scripti *versus* in *Mariam virginem* madore ita deleti ut multi legi nequeant, inc. *χρεῶν μὲν ἡμᾶς τοὺς πρὸς σοῦ λυτρουμένους*.

MAT. - Ff. I-1^v, 65^{r-v} in marg. sine gravi textus detrimento lacerata, madore deleta et charta translucida obducta. Omnia folia in marg. inf. laciniis e charta recentiore confectis adglutinata sunt.

FASC. - Primigenius ordo restitui nequit.

SCHEM. - Nullum linearum schema ductum esse videtur. Spatium scriptum: mm 140/150 × 80/90 (scholiis exceptis), linn. 15-21.

ORNAT. - Ff. 1^v-9 scholia quaedam atramento rubro scripta.

ANNOT. - In f. I precum, ut videtur, tria fragmenta (quorum unum in S. Demetrium) atramento nigerrimo scripta multis litteris deletis. - F. 63^v *ὁ γὰρ ἐν ἡμέρα ἐστὶν σκια τοῦτο οἴεσθαι χρὴ ἐν νυκτὶ τοῦ σκότους εἶναι τὴν φύσιν*, diversis manibus repetitur, sed nescio quid valeat sententia.

Poss. - F. 1^v in ora sup. possessor nomen suum inscripsit systema cryptographicum adhibens de quo v. N.P. Chionidis - S. Lilla, *La brachigrafia italo-bizantina*, Città del Vaticano, 1981, p. 233 n. 46: η βιβλος αυτ | Μιχαηλ το αρ|σενικα (i.e. η βιβλος αυτ(η) Μιχαηλ το(υ) 'Αρσενικα). In calce eiusdem folii: iste lib(er) (est) mei Iacobi Singturae (? aut Sinceri, i.e. Giacomo Sannazario [1458-1530], vir grammaticus Neapolitanus) quem | emi a Pa(n)gallerna (?).

NOT. ANT. - F. II scidula adglut. est: *Theocriti Idilia quaedam*. 977.

BIBL. - Ahrens, Gallavotti, Garin, opp. et locc. citt.; - Wendel, *Überlieferung*, pp. 23, 198; - U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Textgeschichte der griech. Bukoliker*, Berlin, 1906, p. 39. De codice mentionem faciunt: Devreesse, *Fonds*, p. 496; - C. Gallavotti, *Theocritus*, Romae, 1946, pp. IX, XXXIV, XXXV, XXXVI, XXXIX, 265, 326; - F. Garin, *Gli scolii a Teocrito*, in: *Rivista di Filologia e d'Istruzione classica*, t. 44 (1916), pp. 494, 502 n. 1; - A. Garzya, *Per l'edizione delle epistole di Sinesio*, in: *Atti della Accad. Naz. dei Lincei*, ser. VIII, 13 (1958), p. 209; - A.S.F. Gow, *Bucolici graeci*, Oxonii, 1952, p. XIII; - Id., *Theocritus*, Cambridge, 1952, p. XXXVI; - Ph.E. Legrand, *Boucoliques grecs*, I, Paris, 1925, p. XXXIII.

INTEG. - Integ. chart. corio fusco obductum. Tergo impressum est Pii IX papae (1846-1878) scutum litterisque aureis Vat. 913 GR; in tergi parte inf. quinque flores.

914. (olim 969) saec. xv in., chart., mm 228 × 137, ff. 195 (+ 3^{a-c}, 19^a, 42^a, 44^a, 44^b, 65^a, 65^b, 65^c, 73^a, 126^a, 139^{a-d}, 142^a, 156^a, 161^{a-d}, 179^{a-k}).

1 (ff. 1-3) Praecepta quaedam de atramentis et libris conficiendis (mentionem fecerunt A. Berthelot, *Rapport sur les manuscrits alchimiques de Rome*, in: *Archives de Missions Scientifiques et Littéraires*, s. III, t. 13 [1887], p. 835, necnon Sp. Lampros, *Σκευασία μέλανος*, in: *NE*, t. 1 [1904], pp. 370-371). ¹ (f. 1^{r-v}) de atramento aureo: ^a inc. οὕτως γίνεται ἡ χρυσογραμμία, ῥίνησον κόκκινα χρυσάφια γ', des. τὸ γράφον, τὸν λαχᾶν ἔστω κάλαμος; ^b inc. ὅταν μέλλης ποιῆσαι γράμματα χρυσᾶ, des. ἡ κριοῦ ἢ σαρδονυχίου ἢ ὀδόντος κυνός; ^c inc. πῶς δεῖ ποιῆσαι ἐν ἄλλω τρόπῳ χρυσογραμμίαν, des. καὶ θεὸς εἰς τὸν ἥλιον; ^d inc. λαβὼν ἀρμένιον βῶλον καὶ πετζόκολλον, des. στίλβωσον αὐτὸ μετὰ σαρδονυχίου; ^e inc. βαλὼν εἰς ἄγγος ὑέλινον, des. γράφε ἐπάνω βαρζίου; ^f inc. λαβὼν ἀρμένιον βῶλον καὶ μανιακόν, des. γίνονται γράμματα χρυσᾶ; ^g inc. εἰ βούλει γράψῃ μετὰ μαλάγματος, des. εἰ δὲ οὐκ ἔνι σαρδονύχιν μετὰ ὀδόντος κυνός. ² (f. 2) de atramento nigro: ^a tit. σκευασία μελανίου, μαύρου, inc. κικίδιον μαῦρον μικρόν, des. φυλάσσει τὸ γὰρ πολλὰ τὸ ὑέλινον; ^b (ibid.) tit. σκευασία μελανίου ξανθοῦ, inc. ὕδωρ λίτρα(ς) β', κικίδια ἐξάγ(ια) ζ', des. κατὰ τὸν ἄνωθεν εἰρημένον τρόπον. ³ (ibid.) de atramento aureo: ^a tit. σκευα-

σία εἰς τὸ ποιῆσαι γράμματα χρυσᾶ, inc. λαβὼν ἀκόνιν πράσινον κόψας ἐξ αὐτοῦ, des. καὶ γένηται χρυσογράμμα ἀρίστη, ^b (ibid.) tit. ἑτέρα μέθοδος εἰς τὸ ποιῆσαι γράμματα χρυσᾶ, inc. βαλὼν εἰς ἄγγεῖον πλατὺ μολυβωμένον, des. καὶ οὕτω γράφε τὸ χρήσεις; ⁴ (f. 2^v) de atramento rubro, tit. σκευασία κίναβαρέως, inc. τρίψον αὐτὸν πρῶτον καλῶς, des. καὶ ζωμὸν σκορόδου. - De aliis in conficiendo atramento methodis v. Devreesse, *Introduction*, p. 22 n. 1 necnon Gardthausen, *Griech. Paläographie I*, pp. 202-217; ⁵ (f. 2^v) de conficiendo glutinamento, tit. σκευασία τοῦ καταστατοῦ, inc. κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους λαβὼν σίτον, des. χρῶ δὲ αὐτῷ ἔνθα δέον. ⁶ (f. 3) de glutinandis libris manuscriptis, inc. ἡ δὲ κόλλησις τῶν χαρτίων ἢ διὰ τοῦ καταστατοῦ, des. χρῶ πρὸς τὴν τῶν χαρτίων κόλλημα. ⁷ (ibid.) ^a de conficiendo colore rubro, tit. σκευασία βαρζίου, ἢ διὰ τοῦ ἡλίου, inc. λαβὼν βαρζόξυλον βαθύν, des. ἀεὶ δὲ ἔστω ὁ ζωμὸς μετὰ τρίμματος; ^b de eadem re, tit. ἑτέρα σκευασία βαρζίου, inc. ρίψον (sic) βαρζόξυλον καλὸν καὶ λευκὸν ὡσὺ. ^f (ibid.) de atramento aureo, inc. ἔνωσον κομμίδιον μετὰ βαρζίου, des. ἀπολειφθῆσονται τὰ γράμματα χρυσᾶ. — Ff. 3^v. 3^{a-3^ev} scriptura vacant.

2 (ff. 4-6^v) <Ps.> Phocylidis sententiae, tit. Φωκυλίδου ποίησις ὀφελιμος (ed. Young, *Theognis*, Lipsiae, 1971 [*Teubneriana*], 95-112).

3 (ff. 6^v-7^v) <Ps.> Pythagorae carmen aureum, tit. Πυθαγόρου ἔπη τὰ καλούμενα χρυσᾶ (ed. Young, op. l., pp. 86-94; F.G. Köhler, *Hieroclis in aureum Pythagoreorum Carmen commentarius*, Stuttgart, 1974 [*Teubneriana*], pp. 1-4; qui codicem nostrum ignorat). - Sequuntur (f. 7^v) tractatus de vocibus (inc. ἐπὶ ἀνθρώπων κεκραγῆναι, κυνῶν ὑλακτεῖν, cf. Studemund, *Anecdota*, pp. 285 et 296) atque tractatus de montibus (inc. τοῦ ὄρους τὰ μὲν ἀκρώτατα λέγεται ἀκρωρειραι, cf. D. Serruys, *Deux lexiques attribués à Théophylacte de Bulgarie*, in: *Revue de Philologie*, t. 32 [1908], p. 144, e cod. Par. suppl. gr. 676, f. 6).

4 (ff. 8-9^v) Georgii Choerobosci de tropis (tit. Γεωργίου οὗ τὸ ἐπίκλην Χοιροβοσκοῦ περὶ τρόπων ποιητικῶν), inc. τρόποι ποιητικοὶ εἰσι εἴκοσι ἑπτὰ, des. πρῶτον γὰρ βιοῦ τις καὶ ὕστερον τελειοῦται (cf. Walz, *Rhetores Graeci*, t. VIII, 802-818, cuius versio amplior est); (f. 9^v-10) eiusdem (?) (cod.: ἕτερα) definitiones quaedam, inc. ὅτι τέρας λέγεται τὸ παρὰ φύσιν, des. ὁ δεῖνα πορεύεται ἢ κλέπτῃς ἢ πόρονος ἐστὶ. Subduntur (ff. 10-11) excerpta e commentario byzantino in artem Dionysiacam, tit. ἐρμηνεία εἰς τὸν ὄρον τῆς ἀναγνώσεως (cf. *Scholia in Dionysii Thracis artem grammaticam*, ed. Hilgard, Lipsiae, 1901, pp. 568, 34-510, 5) et (f. 11^v) de sericis vestibus (inc. σῆρ λέγεται

ἐπὶ τῶν ἱματίων), de quibusdam animalibus quomodo currant (inc. εἴποισ δ' ἄν ἔλαφον θεῖν), de animalium copulationibus (inc. καὶ μὴν καὶ τὸ μίγνυσθαι ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων), de musis (inc. ἰστέον ὅτι ἄμιλλος μὲν ὁ Κορίνθιος), de animalibus acerrimis dentibus munitis (inc. καρχαρόδοντα ζῶα εἰσι), de iunipero (inc. ἄρκευθος εἶδος σίτου).

5 (ff. 12-20) *Excerpta ex Achille Tatio* (tit. ἐκ τοῦ συγγραμματος τοῦ ῥήτορος Πηλέως τοῦ ἐπιγεγραμμένου κατὰ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα). Codex praebet librum I (ed. Vilborg, Stockholm, 1955, pp. 1-20; cf. et B. Keil, *Die Monatszyklen der griechischen Kunst in spätgr. Literatur*, in: *WS*, t. 11 [1889], p. 126 n. 28) atque aliorum librorum excerpta (tit. ἐκ τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος καὶ ταῦτα) quae sequuntur: ^a (f. 17^v) ἔρωσ δὲ καὶ - ἔρωτος τροφή (ed. cit. 14, 1-5) ^b (ibid.) στόμα γὰρ φωνῆς - φιλήματι ἐρωτικῶ (ed. cit. 27, 4-9) ^c (ibid.) ἦν γὰρ χρόνος - εὐρίσκει βαφῆς (ed. cit. 29, 13-30,2) ^d (f. 18) τσσαύτη γὰρ - ὀφθαλμοί (ed. cit. 30, 21-23) ^e (ibid.) τὸ τῆς Σικελικῆς - χρυσὸς ἀλιεύεται (ed. cit. 32, 9-33, 3) ^f (ff. 18-19) tit. μῦθος: ὁ λέων - τῆς ἀράχνης χιτῶν (ed. cit. 36, 23-38, 16) ^g (f. 19) εἰσῆειν ἐγὼ ποτε - τὸ λυπούμενον ἔχαιρεν (ed. cit. 38, 29-39, 4) ^h (ibid.) ἡ οὖν Κλειῶ (sic) τῶν τῆς μητρός - ἑαυτὰς πεφουσαμένοι (ed. cit. 41, 16-42, 7) ⁱ (ibid.) πολλάκις γὰρ ὁ λόγος - τὸ θυμούμενον (ed. cit. 57, 19-21) ^k (ibid.) οἱ μεγάλοι - νόμους (ed. cit. 52, 5) ^l (f. 19^{r-v}) τοῦτο τὸ ἴδιον - τὸ τραῦμα ποιεῖ (ed. cit. 59, 6-14) ^m (f. 19^v) συμπαθῆς πως - ἔλεον συλλέγει (ed. cit. 60, 12-16) ⁿ (ibid.) tit. περὶ τοῦ Φοίνικος ὄρνιθος ὃς ὀκταετῆς γίνεται: Φοίνιξ ὄρις - γίνεται ταφή (ed. cit. 68, 20-69, 18) ^o (ff. 19^v-19^a) tit. περὶ τοῦ λεγομένου ἵπποποταμοῦ ζώου: ἔτυχεν ποτε - τριπλάσιον (ed. cit. 71, 11-20) ^p (f. 19^a) καὶ ἔστι μὲν - Ἰνδικοῦ (ed. cit. 72, 1-13) ^q (f. 19^{a-v}) tit. περὶ τοῦ Ἰνδικοῦ ἐλέφαντος, τὸν μὲν Ἰνδικὸν ἐλέφαντα - γέγονε πηγῆ (ed. cit. 72, 18-74, 15) ^r (ff. 19^{a-v}-20) tit. περὶ κροκοδείλου: εἶδον δὲ καὶ θηρίον - στόματος αὐλήν (ed. cit. 86, 11-87, 11).

6 (ff. 20-21) *Callistrati descriptiones quattuor*. ¹ (f. 20^{r-v}) Καλλιστράτου ἐκφράσεις εἰς σάτυρον ὃς ἦν ἐν τῷ χωρίῳ ἔνθα ἠσκεῖτο (ed. Kayser, *Flavii Philostrati opera*, t. II [*Teubneriana*], pp. 421-422); ² (ff. 20^v-21) εἰς βάκχας ἀγαλμα. μεταφορικῶς δὲ εἰς τὴν Δημοσθένους τέχνην διείλεχται (ed. ibid., pp. 422-424); ³ (f. 21) εἰς Ἰνδοῦ ἀγαλμα (ed. ibid., pp. 425-426); ⁴ (ff. 21^{r-v}) εἰς τὸ τοῦ ἔρωτος ἀγαλμα (ed. ibid., pp. 424-425).

7 (ff. 21^v-28) *Iuliani imperatoris Misopogon* (tit. Ἰουλιανοῦ αὐτοκράτορος ἀντιοχικὸς ἢ μισοπῶγων), ed. Lacombrade, *L'empereur Julien*,

oeuvres complètes II, 2, Paris, 1964, 165-199 necnon C. Prato - D. Micallella, *Giuliano Imperatore Misopogon*, Roma, 1979.

8 (ff. 28^v-36) *Excerpta iatrica et physica ex Hippocrate in quaestiones et responsiones digesta* (tit. λύσεις εἰς τὰ προβληθέντα ἱπποκράτεια ἱατρικὰ καὶ φυσικὰ ζητήματα), inc. διὰ τί φησιν ὁ Ἴπποκράτης οἱ ψυχροί, des. ὕλη πλεῖον, τὸ πῦρ ὑπανάπτεται, ut exstant in cod. Palat. gr. 126, ff. 242-265^v.

9 (f. 36^{r-v}) *Libanii monodia de templo Apollinis Daphnaeo*, tit. Λιβανίου μονωδία εἰς τὸν ἐν τῇ Δάφνῃ νεῶν τοῦ Ἀπόλλωνος (ed. Foerster IV, or. LV, pp. 311-321).

10 (ff. 36^v-37^v) *Plutarchi *consolatio ad Apollonium*, tit. Πλουτάρχου παραμυθικὸς εἰς Ἀπολλώνιον (ed. Paton et all., *Plutarchi Moralia* I, Lipsiae, 1925 [*Teubneriana*], 208, 1-214, 24).

11 (ff. 38-40) *Aesopi fabulae XXX*, tit. Αἰσώπου τοῦ σοφοῦ μῦθοι, hoc ordine (Hausrath-Hunger): 3 (II); 4 (I); 9 (II); 10 (I); 16 (discrepat ab ed.); 17 (II); 19 (II); 20 (I); 22 (discrepat ab ed.); 23 (II); 27 (excerpta tantum); 284 (III γ); 283 (III γ); 286; 35 (discrepat ab ed.); 12 (discrepat ab ed.); 32 (II); 34 (II); 36 (II); 42 (II); 11 (II); 21 (II); 28 (II); 44 (II); 47 (II); 49 (II); fab. ιε' (f. 38^v) inc. ἀετὸς ποτε ἐάλω ὑπ' ἀνθρώπου, et fab. ιζ' (f. 39) inc. ἄρκτος ποτὲ μεγάλως ἐκαυχᾶτο, *Babrii tribuendae sunt* (v. ed. B.E. Perry, *Aesopica* I, Nr. 275 et Nr. 288), sed ab ed. l. valde discrepant.

12 (ff. 40-42^v) *Luciani orationes duo* (tit. Λουκιανοῦ ῥήτορος λόγοι). ¹ (ff. 40-41^v) de luctu, περὶ πένθους (ed. Macleod, *Oxonii*, 1972, t. II, p. 40); ² (ff. 41^v-42^v) de Herodoto, Ἡρόδοτος ἢ ἀετίων (ibid. III, p. 62). Codex noster a Nilén (ed., Lipsiae, 1906-1925 [*Teubneriana*]) praetermissus, numero 143 signatur apud M. Wittek, *Liste des manuscrits de Lucien*, in: *Scriptorium*, t. 6 (1952), p. 317. - Ff. 42^a-43 vacant.

13 (f. 44^{r-v}) *duo problemata geometrica quae apud Euclidem non inveni*: ¹ inc. δύο κύκλων ἀνίσων δοθέντων καὶ τῆς διὰ τῶν κύκλων εὐθείας ἀπείρου, des. ἄψεται ἀμφοτέρων τῶν κύκλων ὅπερ ἔδει ποιῆσαι, cum figura in margine; ² inc. τοῦ δοθέντος κύκλου τὸ προσταχθὲν μέρος ἀφελεῖν, des. τὸ προσταχθὲν μέρος ἐστὶ τοῦ αβγ κύκλων, cum figura in margine. - Praecedunt f. 43^v quaedam de suppositio-nibus, inc. πέντε ὑποθέσεων κειμένων ἐφεξῆς ἀλλήλαις, des. εἴπερ τὸ τῆς ἀντιφράσεως ἀξίωμα περισώζεται. - Ff. 44^a-44^b scriptura vacant.

14 (ff. 45-49) **Hermae Trismegisti tractatum** fragmenta. ¹ (f. 45) tractatus VII (*Corpus Hermeticum*, ed. Nock-Festugière, t. I, Paris, 1945, pp. 81-82); ² (ff. 45^{r-v}) hymnus tract. XIII, 17-22 (ed. ibid., II, pp. 207-209); ³ (ff. 45^v-46^v) tract. XIV (ed. ibid., pp. 222-226); ⁴ (ff. 47-49) tract. I, 1-28 (ed. ibid. t. I, pp. 7-17). Subsequuntur in calce f. 46^v **Maximi Planudis** versus ined. in encolpium ^a inc. τύμβου ἀπὸ χριστοῦ ^b inc. τύμβος ἐγὼ θανατοῦ (cf. Wendel, in: *RE* XX, 2, 2218 [Nr. 21] et 2215 [Nr. 17]). - F. 49^v scriptura vacat.

15 (ff. 50-62^v) **Isidori hieromonachi epistulae et preces** (tit. τοῦ Ἰσιδώρου ἱερομονάχου ἐπιστολαί). ¹ (ff. 50-55^v) quinque epistulae, in marginibus adhib. numeris α' - ε' (ed. W. Regel, *Analecta Byzantino-Russica*, Petropoli, 1901, pp. 57-71); ² (ff. 56-58) quattuor preces (tit. τοῦ αὐτοῦ εὐχαί), in marg. num. α' - δ' adh. (ed. A.W. Ziegler, *Unveröffentlichte Gebete Isidors von Kijev*, in: *Or. Chr. Per.*, t. 21 [1955], pp. 329-334 qui hoc codice usus est); ³ (ff. 59-62^v) aliae eiusdem epistulae (tit. τοῦ αὐτοῦ ἕτεροι ἐπιστολαί) (ed. A.W. Ziegler, *Vier bisher nicht veröffentlichte Briefe des Isidor von Kijev*, in: *BZ*, t. 44 [1951], pp. 574-577, et id., *Die restlichen vier unveröffentlichten Briefe Isidors von Kijev*, in: *Or. Chr. Per.*, t. 18 [1952], pp. 139-142). Ep. in f. 61^{r-v} ed. et D. Zakythinos, Μανουήλ Β' ὁ Παλαιολόγος, in: *Mélanges Merlier*, t. III, Athènes, 1967, pp. 52-53.

16 (ff. 64-65) **Aelii Aristidis opuscula**. ¹ (f. 64^{r-v}) Aristidis prolegomena, inc. τρεῖς φορὰς ῥητόρων γενέσθαι φασίν, des. ἀλλ' αἰεὶ τῶν γονίμων χρῆται τῆς φράσεως; valde differt ab F. W. Lenz, *The Aristides Prolegomena*, Leiden, 1959, p. 112, capp. 1-2 («The Treatise B»); ² (ff. 64^v-65) prolegomena in Panathenaica, ed. Lenz. op. laud., pp. 121-125 («Treatise Pan»). Praecedit (ff. 63-64) **Philostrati** vita Aristidis, ed. Kayser, t. II, Lipsiae, 1871 [*Teubneriana*], p. 86, lin. 22 - p. 89, lin. 31. - Ff. 65^v-65^e scriptura vacat.

17 (f. 66^{r-v}) **Varia chronologica et mythologica**. ¹ (f. 66) <de inventione quorundam dierum>, inc. εἰ βούλει εὐρεῖν ποίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, des. ποίει τὸν προειρημένον ψῆφον καὶ οὐχ ἀμαρτήσεις; ² (ibid.) <quomodo sit inveniendum lunae θεμέλιον>, inc. εἰ θέλεις εὐρεῖν τὸ λεγόμενον θεμέλιον, des. καὶ ἀπέμεινε καὶ ἰβ' ὅπερ ἔστιν κύκλος σελήνης; ³ (f. 66^v) <de deorum epithetis>, inc. ἐπίθετα Διὸς Δωδωναῖος Ἰδαῖος Ἐρκεῖος, des. <de Herme> σῶκος κερδῶος χρυσορραπῆς, ut exstat in cod. Vat. gr. 1879, f. 267; ⁴ <de speciebus fulminum> ut exstat in eod. cod. Vat.; ⁵ <de Oceano>; ⁶ <de Pluto>; ⁷

<de pentathlo>; ⁸ <de cyclopibus>; ⁹ <de bestiis centum manus habentibus>; ¹⁰ <de Phorci filiis>.

18 (ff. 67-139^v) **Aelii Aristidis orationes**, quibus assignavimus in uncis rotundis numerum Dindorfianae editionis. ¹ (ff. 67-68) monodia de Smyrna (D. XX); ² (ff. 68-70) epist. de Smyrna (D. XLI); ³ (ff. 70-72^v) palinodia de Smyrna (D. XXI); ⁴ (ff. 72^v-73^a) prosphneticus (D. XXII); ⁵ (ff. 73^a-76^v) Smyrnea politica (D. XV); ⁶ (ff. 76^v-78) oratio Eleusinia (D. XIX); ⁷ (ff. 78^v-80^v) in puteum Asclepii (D. XVIII); ⁸ (ff. 80^v-87) contra proditores mysteriorum (D.L) scholiis in marginibus additis: primum (f. 80^v) inc. ἐπειδὴ τινὲς ἦσαν οὐκ ἀγαθοί, des. καινοτομοῦντες περὶ τοὺς λόγους, ultimum (f. 87) inc. μάσθλης οἶονεὶ μεμαλαγμένως καὶ εὐκόλως εἰς ἄλλα ἀπ' ἄλλα μεταχωρῶν, des. ἀλλ' οὐχ ἐκόντες τοῦτο ποιοῦσιν; ⁹ (ff. 87^v-90^v) genethliaca in Apellam (D. X); ¹⁰ (ff. 91-94) contra incriminantes quod non declamarent (D. LI); ¹¹ (ff. 94-98^v) panegyrica Cyzicena (D. XVI); ¹² (ff. 99-101) Heracles (D. V); ¹³ (ff. 101^v-104) in Asclepiades (D. VII); ¹⁴ (ff. 104-108) in Athenam divinatricem (D. II); ¹⁵ (ff. 108-109) Dionysus (D. IV); ¹⁶ (ff. 109-112^v) de non agendis comoediis (D. XL); ¹⁷ (ff. 113-119^v) sacra oratio 1 (D. XXIII); ¹⁸ (ff. 119^v-127) sacra oratio 2 (D. XXIV), vacat f. 122^v sed nihil deest, immo Isidorus (v. infra «SCRIPT.») in ora sup. scripsit λήθη τις ἐγεγόνει τοῦ προσώπου τοῦδε; ¹⁹ (ff. 127-132) sacra oratio 3 (D. XXV); ²⁰ (ff. 132-135) sacra oratio 4 (D. XXVI), usque ad p. 509, lin. 7 ab imo (λόγους). - F. 135^v vacat; ²¹ (ff. 136-139^v) Leuctrica or. 1 (D. XXXIII), des. mutila ἐπὶ τῇ κοινῇ (i.e. ἐπ' ἐκείνῃ ed. Dind., p. 624, lin. 3). - Ff. 139^a-139^d scriptura vacat.

19 (ff. 140-142^v) <Anonymi laudatio in imperatorem Manuelem II>, inc. οὕτω τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις πεπεισμεθα, des. ὡς οἶόν τε τοὺς ἐπαίνους προσενεγκεῖν. Est f. 140 in ora sup. eiusdem tractatus aliud initium omnino erasum ac vix lucis specialis ope legi potest + .. δ(λ?) .ὦς ὁ δοῦλος τῆς κραταιᾶς καὶ ἀγίας βασιλείας σου, δέσποτα μου ἄγιε, δουλι. ως .. Incertissimum esse possitne hoc elogium Isidoro tribui putat Mercati, *Isidoro*, pp. 22-23, ubi et specimen tractatus (f. 141^v) phototypice expressum invenies. - F. 142^{a-r-v} scriptura vacat.

20 (f. 143^{r-v}) <Anonymi de octo orationis partibus>, inc. διαπορητέον ἡμῖν διὰ τί ἔστιν ὀκτὼ μέρη, des. πλείω γὰρ ἢ διαίρεσις οὐκ ἐνεχώρει, ut exstat in cod. Vindob. phil. gr. 155, f. 276^v.

Praecedit (f. 143) notula <de quinque equitum ordinibus>, inc. πέντε τάξεις εἰσὶν τῶν ἵπποτῶν, necnon de voce ζουλος.

21 (ff. 144-160) **Libanii** <orationes duo>. ¹ (ff. 144-160) in laudem Antiochiae (or. XI, ed. Foerster I, pp. 437-535); ² (ff. 160-161) laudatio Constantii et Constantis (or. LIX), des. mut. ἐξ ἀγορᾶς ὀνίων (ed. Foerster, t. IV, p. 215, lin. 7). - F. 161^v-161^d scriptura vacant.

22 (ff. 162-179^v) **Luciani** dialogi (tit. Λουκιανοῦ λόγοι). ¹ (ff. 162-163) Hippias; ² (ff. 163-166) Oecus (de domo); ³ (ff. 166-167^v) Musca; ⁴ (ff. 167^v-170^v) Demonax; ⁵ (ff. 170^v-172^v) Iuppiter confutatus; ⁶ (ff. 172^v-179) Iuppiter tragoedus; ⁷ (ff. 179-179^v) Gallus, des. mut. ἄνθρωπος ἦν (ed. Macleod, Oxonii, 1972, t. I, 22, 3, lin. 10). Sunt glossae inter lineas et scholia in marginibus eadem atque in cod. Vat. gr. 1858, ff. 111-134^v. - Ff. 179^a-179^k scriptura vacant.

23 (f. 180^{r-v}) **Lexicon** biblicum in Novum Testamentum. ¹ <Λ>έξεις ἀναγκαῖαι ἐγκειμέναι εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἄγιον εὐαγγέλιον (ed. ex all. codd. F. Wutz, *Onomastica sacra* [= *TU*, t. 41, Berlin, 1915], pp. 707, 1-709, 27); ² <ἐ>κ τοῦ κατὰ Μ(άρ)κ(ον), ed. ibid., p. 709, 28-32; ³ <ἐ>κ τοῦ κατὰ Λουκᾶν, ed. ibid., pp. 709, 33-710, 50; ⁴ ὄσαι ἐκ τοῦ κατὰ Ἰω(άννην), ed. ibid. 710, 51-711, 56.

24 (ff. 181-187^v) **Excerpta e cap. VII-X <Antonii Melissae>**, sed differunt ab ed. *PG* 136, 792-801 aliis proverbii additis aliis omissis, inc. <σ>τενή ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν (cf. Matth. 17, 14), des. προτρέπεται τοῖς καλλίστοις τῶν ἔργων ἐπιχειρεῖν. In ora inf. f. 187^v ab Isidori (v. infra «*SCRIPT.*») manu add. remedia in lunaticos προφυλακτικὸν εἰς σεληνιαζόμενον) ^a εἰπὼν τὸ ἀναστάς ὁ Ἰησοῦς τρίτον, εἶτα καὶ τὸ τρίτον τῶν ἐωθινῶν εὐαγγελίων τρίτον etc. ^b σκύγκον ἐν τῷ στόματι κρατ(ῶν). ἔστι δὲ ἰχθὺς φρεάτιος μικρὸς πάνυ etc.

25 (f. 188) **<Isidori sententia in Diplovatatzem>** (tit. τὸ ψήφισμα ἀγαθὴ τύχη), ed. Mercati, *Isidoro*, pp. 163-165 (hoc solo cod. Vat. usus), et H. Hunger, *Anonymes Pamphlet gegen eine byz. Mafia*, in: *Revue des études sud-est européennes*, t. 7 (1964), pp. 95-107, e duobus mss., Vaticano nostro et Par. gr. 1409, cum commentario plenissimo.

26 (f. 188^v) **Tractatus metrologicus** (tit., rubro colore scriptus, περὶ παρασάγγου) paulisper differt ab ed. Hultsch, *Metrologicorum scriptorum reliquiae* I, Lipsiae, 1864 [*Teubneriana*], 200-201 (Nr. 16), quia add. sunt in fine quaedam de parasanga

(ὁ παρασάγγης περσικὸν ἔστι) et de mensura quae dicitur σχοῖνος (ἡ σχοῖνος Ἑλληνικὸν ἔστι μέτρον).

27 (f. 189) **<Manuelis> Philae** carmina quaedam (στίχοι τοῦ Φιλοῦ). ¹ carm. CXVII (ed. Miller, *Carmina*, t. I, p. 54); ² carm. XCIV (Miller, *Carmina*, t. II, p. 312); ³ carm. III (ed. Miller, t. I, pp. 3-4); ⁴ carm. CLVI (ibid., p. 130), sed inc. in cod. τί σιωπῶ; ⁵ carm. XCVI (ed. Miller, t. II, p. 313). - F. 189^v vacat.

28 (f. 190^{r-v}) **<Iohannis> Catraris** versus in Neophytum philosophum (στίχοι τοῦ Κατράρι εἰς τὸν ἐν φιλοσόφοις φιλοσοφώτατον Νεόφυτον), ed. Matranga, *Anecdota*, pp. 675-682 et I. Dujčev, *Bŭlgarski dumi vŭv vizantijski stichove ot XIV vek*, in: *Proučvanija vŭrchu bŭlgarskoto srednevekovie*, Sofija, 1949, pp. 130-150. Subsequitur (f. 190^v) rubro colore titulus: λόγος ἐκ τοῦ παττάρων (sic) περὶ τῶν μελλόντων γενέσθαι, sed deletus est.

29 (ff. 190^v-192^v) **Varia metrologica et chronologica**. ¹ (f. 190^v) quid sit numerus quaternarius versibus expressus, inc. ἐστὶ τετρακτὺς ἐκ τριῶν συγκειμένη; ² (f. 191) notulae de metris quibusdam, inc. τὸ μίλιον σταδίων ἑπτὰ ἡμισυ. Subduntur ^a **Planudis** versus in Hippocratem, Πλ(α)ν(ουδη) ἐγκώ(μιον) εἰς τὸν Ἴπποκράτην, inc. ἡ φύσις αὐτῆ καὶ ἑαυτὴν σιωθεῖσα(sic), non invenitur apud Wendel, in: *RE* XX, 2, p. 2220, Nr. 14, ^b notula de voce ἀμέλει, inc. τὸ ἀμέλει ἔστι μὲν ῥῆμα ἀπὸ τοῦ ἀμελῶ. - F. 191^v scriptura vacat, si excipias quasdam figuras geometricas; ³ (f. 192) quaeritur, quid sit arithmetica, musica, geometrica et astronomica ars, inc. τί ἐστὶν ἀριθμητικὴ; ⁴ (ibid.) menses Romanorum; ⁵ (ibid.) exponitur quid sit ὁ χρόνος τοῦ ἡλίου; ⁶ (ibid.) quomodo inveniri possint ^a **cyclus solis** (inc. εἰ βούλει εὑρεῖν τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον) ^b **θεμέλιον lunae** (inc. εἰ βούλει εὑρεῖν τὸν θεμέλιον τῆς σελήνης); ⁷ (f. 192^v) ^a quomodo inveniatur τὸ νομικὸν φάσκα (inc. δεῖ σε γινώσκειν ὅτι τὸ νομικὸν φάσκα), cum tabula in margine, ^b quomodo inveniuntur SS. Apostolorum ieiunia (inc. εἰ βούλει εὑρεῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν). Ff. 193-195^v scriptura vacant (sed v. infra ANNOT.).

MAT. - Folia optimae notae.

FASC. - 7 quat. (ff. 1-57), sed post ff. 41 et 49 tribus foliis avulsis; tria folia (58, 59, 60), 11 quat. (61-139^d), 1 binio (140-142^a), 4 quat. (143-169), 1 ternio (170-175), 1 quat. (176-180) ultimo folio omissio, 1 quat. (181-188), 1 binio (189-192), 1 bifolium (193-194).

SCHEM. - Lake I 26a, Leroy 32 D1 (v. e.g. f. 78). Spatium scriptum: mm 150/170 × 99/100, linn. 26-31.

CHART. SIGNA - ¹(ff. 3 + 3^c) corona (cf. Briquet 4688: *Avignon 1403*, sed circulo omissis) ²(f. 5) arcus (similis Briquet 792: *Palermo 1406*) ³(f. 15) trimontium (simile Briquet 11722: *Savoia 1413-23*) ⁴(ff. 19 + 32) turris (ut G. Piccard, *Die Turmwasserzeichen*, Stuttgart, 1970, t. II, p. 534: *Firenze 1400-1405*) ⁵(ff. 42^a + 43) grypus (similis Briquet 7457: *Savoia 1401-3*) ⁶(ff. 50 + 56) cervus ⁷(f. 64) circulus ⁸(f. 141) forfex ⁹(ff. 179^{a-1}) monocerotis caput (?) ¹⁰(ff. 181 + 182) forfex (similis Briquet 3657: *Udine 1413-1417*) ¹¹(f. 190) littera R (similis Briquet 8923: *Carpentras 1425-27*).

SCRIPT. - Codex exceptis ff. 181-187 ab Isidoro cardinale Ruthenorum scriptus (cf. Mercati, *Scritti d'Isidoro*, pp. 19-25).

ORNAT. - Litterae initiales grandiores rubro colore exaratae. F. 21^v fasciola modo spirae formata rubro colore depicta; f. 28^v fascia eiusdem generis, rubro et caeruleo colore depicta.

ANNOT. - F. 47, in ora sup., 'Ι(ησο)ϋ μου βοήθει μοι; - f. 193^v (Isidori manu) ἤρξατο ὁ πρῶτος τῶν Παλαιολόγων τῆς βασιλείας Μιχαήλ κατὰ τὸ ςψξς', Ιαννουαρ(ιφ) α'. ἐτελεύτησε δὲ κα(τὰ) τὸ ςψηα', δεκεβρίου ια', ἡμέρα παρασκευῆ, ἄρξας ἔτη κδ' ἐλλείποντα ἡμερῶν κ'. ἔτη δὲ τῆς ζωῆς αὐτοῦ τὰ σύμπαντα ὀκτώ πρὸς τοῖς πεντήκ(ον)τ(α), atque spatio intermisso ἐτελεύτησε ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ὁ τέταρτος κατὰ ςωμθ'. Subsequuntur alphabetum graecum (ter scriptum), chaldaicum (atramento nigro) nec non hieroglyphicum.

BIBL. - Berthelot, Dujčev, Förster, Hausrath-Hunger, Hunger, Kayser, Keil, Lacombrade, Lampros, Matranga, Mercati, Miller, Nock-Festugière, Prato, Regal, Schenkel-Reisch, Vilborg, Wittek, Young, Zakythinos, Ziegler, opp. et locc. citt. - J.B. Pitra, *Analecta sacra spicilegio Solesmensi parata*, t. I, Parisiis, 1876, p. XLVII. - C. Wachsmuth, *Studien zu den griechischen Florilegien*, Berlin, 1882, p. 105. - Studemund, *Anecdota*, p. 290. - W. Kroll, *Adversaria graeca*, in: *Philologus*, t. 53 (1894), p. 423 n. 8. - F. Bancalari, *Voces animalium*, in: *SIFC*, t. 1 (1893), p. 77. - *Aelii Aristidis quae supersunt*, t. II, ed. B. Keil, Berolini, 1898, p. XXI. - M. Faulhaber, *Hohelied- Proverbien- und Prediger-Catenen*, Wien, 1902, p. 89 n. 3. - Sp. Lampros, *Σημειώματα περὶ ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν*, in: *NE*, t. 1 (1904), p. 369. - R. Reitzenstein, *Poimandres. Studien zur griechisch-ägyptischen und frühchristlichen Literatur*, Leipzig, 1904, p. 325. - Sp. Lampros, *Τὸ ἔθος τοῦ μασχαλισμοῦ*, in: *NE*, t. 2 (1905), p. 181. - Sp. Lampros, *Σύμμεικτα*, in: *NE*, t. 4 (1907), p. 485. - Gardthausen, *Griech. Paläographie I*, p. 202 n. 2. - G. Mercati, *Lettere di un Isidoro metropolitano di Monembasia e non di Kiew*, in: *Bessarione*, t. 30 (1916), pp. 201-202 (= *Opere Minori III*, pp. 513-515). - G. Mercati, *Su Giovanni Catrari*, in: *BZ*, t. 24 (1924), p. 304 n. 2 (= *Opere Minori IV*, p. 198 n. 1). - *Aesopi fabulae*, ed. Ae. Chambry, t. 1, Paris, 1925, p. 11. - *Catalogue des manuscrits alchimiques grecs*, t. II, Bruxelles, 1927, p. 147. - J. Bidez, *La tradition manuscrite et les éditions des discours de l'empereur Julien*, Gand-Paris, 1929, pp. 81-82, 150. - Mercati, *Notizie*, p. 523. - M. Wittek, *Liste des manuscrits de Lucien*, in: *Scriptorium*, t. 6 (1952), p. 317. - D. Zakythinos, *Le despotat grec de Morée*, t. II, Athènes, 1953, pp. 314 n. 1, 330 n. 4. - Devreesse, *Introduction*, p. 79 n. 1. - Moravcsik, *Byzantinoturcica*, pp. 324, 349. - M. Richard, *Florilèges spirituels III*, in: *Dictionnaire de Spiritualité*, t. V, Paris, 1964, col. 492. - Devreesse, *Fonds*, pp. 43, 53, 107, 141, 218, 311, 438. - Grosdidier de Matons, *Une édi-*

tion récente du Christos Πάσχων, in: *Travaux et Mémoires*, t. 5 (1973), p. 365 n. 10. - *Aelii Aristidis opera*, ed. Lenz-Behr, t. I, Leiden, 1976, p. LXI. - O. Kresten, *Eine Sammlung von Konzilsakten aus dem Besitz des Kardinals Isidoros von Kiev*, in: *Denkschriften der Österreichischen Akademie der Wissenschaften*, t. 123 (1975), p. 40 n. 98. - J.N. O'Sullivan, in: *CQ*, t. 28 (1978), pp. 312-329. - C. Prato, *Per l'edizione critica dell'opuscolo di Giuliano imperatore Misopogon*, in: *Annali dell'Università di Lecce. Facoltà di lettere e filosofia*, t. 8-10 (1977-80), pp. 46, 47, 48, 49. - P. Derron, *Inventaire des manuscrits du Pseudo-Phocylide*, in: *Revue d'histoire des textes*, t. 10 (1980) 246.

INTEG. - Integ. pristinum ligneum rubro corio obductum servatur; ligaminum vestigia supersunt.

915. (olim 757) Miscellaneus.

I (f. 1)

saec. XIII aut XIV, chart., duab. column. script., mm 250 × 165, sed resect. in ora interiore (sine tamen textus detrimento).

<Gregorii Nazianzeni laudatio a Gregorio presb.>, mutila in initio et in fine inc., δὲ πόνων, γήρα τε (BGH³ I, 723, PG 35, 295 D), des. δοκεῖτε τοῦτο ὀρθῶς (ibid. 297 B).

II (ff. 1^a-2^v)

ff. 2, saec. XIII aut XIV, chart. orient., duab. column. script., mm 235 × 160. Litterae initiales uniuscuiusque versus grandiores rubro aut nigro colore exaratae. Primi folii pars superior desideratur plagula lacerata, et charta translucida obiecta.

<Cento Homeri> versuum; idem est atque in cod. Par. suppl. gr. 388, ff. 4-44^v quorum initium et finem ed. A. Ludwich, *Eudociae Augustae, Procli Lycii, Claudiani carminum graec. reliquiae*, Lipsiae, 1897, pp. 79-114 [*Teubneriana*] (= vv. 1-448 et 1902-1943). Respondent nostri codicis versus in f. 1^a, vv. 646-676 cod. Parisiensis, in f. 1^a, vv. 694-708, in f. 2^{r-v}, vv. 884-962. Ex quo verisimile videtur bifolium vv. 709-883 continens periisse. Gratias agimus viro doctissimo Paulo Moraux b.m. qui codicem Vaticanum cum Parisino comparavit. Altera columna versionem centonis in lingua fere vulgari praebet editione dignam.

III (ff. 3-258^v)

ante a. 1311 (v. infra ANNOT.), chart. orient., ff. 254 (ff. 15^a, 193^a, - 21), mm 266 × 170 ca. Multis foliis omissis ordo perturbatissimus, sequente tamen modo, ut opinor, restituendus: 3-21. 23-38^v. 22^{r-v}. 39-50^v. 59^{r-v}. 51-55^v. 80^{r-v}. 101^{r-v}. 60-73^v. 58^{r-v}. 75^v. 75^r. 74^{r-v}. 76-79^v. 81^{r-v}. 82-100^v. 102-107^v. 116-121^v.

108-115^v. 122-213^v. 56-57^v. 214-216^v. 219-220^v. 236-239^v. 223-228^v. 240-241^v. 243-245^v. 230^{r-v}. 229^{r-v}. 247-248^v. 246^{r-v}. 242^{r-v}. 217. 231-233^v. 234-235^v. 222^{r-v}. 221^{r-v}. 249^v. 217^{r-v}. 249^{r-v}. 251. 252-53. 253-257^v. 250^v. 250. 258^{r-v}.

1 (ff. 3-20^v) <Summarium in Homeri Iliadem> in initio ac in fine nonnullis foliis excisis necnon folio primo madore deturpato, incipit (primae quattuor lineae non leguntur) in medio primo libro Iliadis in quo agitur de Achille et Agamennone σκῆπτρον διὰ γὰρ τοῦ σκῆπτρου ὄμνυσιν αὐτῷ τὸν ἔφορον τῆς βασιλείας, des. in libro XXII Ἀχιλλεύς διπλάσιον ἔκαμνεν ἔξωθεν περὶ θεῶν. In marginibus rubris literis numeri librorum Iliadis scripti sunt. F. 21 nunc excisum continebat Theocriti Altare Doricum cum scholiis ut demonstrant antiqua Bibliothecae inventaria, e.g. L. Allatii, *Auctorum et materialium index librorum graecorum*, necnon Laurentii Portii *Inventarium graecorum codicum*, vol. II, p. 497 (cf. C. Gallavotti, *I codici Planudei di Teocrito*, in: *SIFC*, t. 11 [1934], p. 301 n. 1). Qua de causa corrigenda sunt quae dicit Wendel, in *BZ*, t. 16 (1907), p. 464 negans in codice umquam hoc Theocriti opus fuisse.

2 (ff. 22^{r-v}) <Musaei carmen in Heronem et Leandrum> vv. 223-242, cf. infra ad 12.

3 (f. 22^v) Sibyllae oraculum in dei filium, satis discrepans ab ed. A. Rzach, *Oracula Sibyllina*, Pragae, 1881, vv. 138-146 (p. 15).

4 (ibid.) Theocriti Syrix <ex editione M. Holoboli> (de qua v. C. Wendel, *Die Technopaegnen - Ausgabe des Rhetors Holobolos*, in: *BZ*, t. 16 [1907], pp. 460-467), sub titulo ἡχημα Μουσῶν ἢ Θεοκρίτου σύριγξ. Poema in fistulae forma inscriptum (cf. C. Haeblerlin, *Carmina figurata graeca*, Hannoverae, 1887, necnon id., *Epilegomena ad figurata carmina graeca*, in: *Philologus*, t. 49 [1890], pp. 271-284). Utrumque in denis rectangulis colore rubro delineatis (ut in codd. Vatt. gr. 269 et 1948) <M. Holoboli synopsis de metris> (ed. F. Dübner, *Scholia in Theocriti idyllia*, Parisiis, 1849, p. 112^a, 4-23).

5 (f. 23) Sententiae ex Orphicis scriptis excerptae (ὠραῖα γνωμικά τῆς Ὀρφείως ποιήσεως), (ed. E. Abel [i.e. Abel Jenö], *Orphica*, Prag-Leipzig, 1885): ¹ <ex Lithicis v. 6>, ² <ibid. v. 61-62 ζμερος>, ³ <ibid. vv. 79-81>, ⁴ <ibid. vv. 87-90>, ⁵ <ibid. vv. 124-125>, ⁶ <ibid. vv. 405-406>, ⁷ <ibid. vv. 416-417>, ⁸ <ibid. v. 538>.

6 (ff. 23-25) <Notitiae mathematicae in Hesiodi dies>, ed. Schultz, *Überlieferung*, pp. 34-40, hoc codice usus. Marginibus cir-

cumfusae sunt notulae de re metrica, inc. συλλαβή. κατὰ τὸ μέσον διατρέχει δὲ ὀξύς τόνος, καὶ αὐτὸς ἐστὶν ὁ συγκοπτόμενος; notae eiusdem generis et in ora sup. ff. 23^v et 25 (partim a glutinatore resectae). 25^v. 26. 29^v. (v. infra ad nr. 7), de quibus disseruit A. Garzya, *Per l'edizione delle epistole di Sinesio*, in: *Atti dell' Accad. Naz. dei Lincei*, s. VIII, *Rendiconti*, t. XIII (1958), pp. 216-217. Quae exstant in marg. ff. 25^{r-v} et 26 ed. Studemund, *Index*, pp. 28-34 e nostro codice.

7 (ff. 25-34) Theognidis sententiarum elegiacarum <liber primus>, vv. 1-1220 (ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς Θεόγνιδος ποιήσεως. ἀρχὴ σὺν θεῷ Θεόγνιδος ὅς διὰ στίχων ἠρωελεγείων), e codice nostro ed. W. Studemund, *Index Lectionum in Universitate litterarum Vratislaviensi per hiemem 1889-1890 ... habendarum*, Vratislaviae, 1889, pp. 9-27 (Codex O). Cf. et D.C.C. Young, *On Planudes' edition of Theognis...*, in: *La parola del passato*, t. 10 (1955), p. 207, et id., *A Codicological Inventory of Theognis Manuscripts*, in: *Scriptorium*, t. 7 (1953), p. 4.

8 (ff. 34-45) Phocylidis sententiae, duab. column. scriptae (Φωκυλλίδου γνωμικά ὠραῖα), ed. D. Young, *Pseudo-Phocylidis sententiae*, in: *Theognis*, ed. Young, Lipsiae, 1971 [*Teubneriana*]; in fine subscriptio τέλος τῆς σοφωτάτου Φωκυλλίδου ποιήσεως.

9 (f. 35^v) Excerpta grammatica de declinatione substantivorum Romano et Choerobosco laudatis, inc. φῶς ὁ νεώτερος, δέλλις δέλλιδος ζῶον ὁμοιον μελίσσης, des. (mut.) καὶ περισπῶνται καὶ κυροῦ εἰσὶν πλὴν του (sic). In margine catalogus quarundam personarum easdam syllabas in fine habentium Δομετιανός, Μαξιμιανός ... Αὐτορειανός, Εὐγενειανός.

10 (ff. 35^v-36) <Ps.> Pythagorae carmen aureum (Πυθαγορικά ἔπη τὰ καλούμενα χρυσᾶ), (ed. Young, *Theognis*, Lipsiae, 1971 [*Teubneriana*], pp. 86-94; F.G. Köhler, *Hieroclis in aureum Pythagoreorum Carmen commentarius*, Stuttgart, 1974 [*Teubneriana*], pp. 1-4, qui codicem nostrum ignorat).

11 (ff. 36-37^v) Moschi carmen in Europam, duab. column. scriptum (Μόσχου Σικελιώτου Εὐρώπη), ed. W. Bühler, *Die Europa des Moschos*, Wiesbaden, 1960 (codex M). In marginibus notae quae ad carmen non spectant ¹ (f. 36^v) quaedam de ἴνα, inc. ἰστέον ὅτι τὸ ἴνα καθ' αὐτὸ ὄν; regulae nonnullae de ἴνα in opusculo περὶ ἡμαρτημένων λέξεων Herodiano tributo inveniuntur, v. codicem Vat. gr. 2226, f. 152, linn. 21-30 apud Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, pp. 298-

299; ² (f. 37^{r-v}) collectio quorundam substantivorum in eisdem litteras finem habentium, e.g. *πίειρα*, *κυδιάνειρα*, *βόσαρα* etc. (cf. supra f. 35^v).

12 (ff. 37^v-38^v) **Musaei** carmen in Heronem et Leandrum (Μουσαίου γραμματικοῦ τὰ κατ' Ἡρώ καὶ Λέανδρον) vv. 1-222, edd. P. Orsini, *Musée, Héro et Léandre*, Paris, 1968, necnon H. Livrea, adiuv. P. Eleuteri, Leipzig, 1982 [*Teubneriana*]. V. et supra nr. 2.

13 (f. 39) <Maximi Holoboli commentarium in Theocriti fistulam>, ed. F. Dübner, *Scholia in Theocriti Idyllia*, Parisiis, 1849, 112^a-113^b, necnon C. Wendel, *Scholia in Theocritum vetera*, Lipsiae, 1914 [*Teubneriana*], pp. 336, 15-341, 7; cf. supra f. 22^v.

14 (ff. 39-45) <Anonymi cuiusdam> excerpta ex Eustathii Thessalonicensis commentariis in Dionysium Periegetem (τοῦ Θεσσαλονίκης κυροῦ Εὐσταθίου ἐκ τῶν εἰς τὸν περιηγητὴν τὰ ἐκκριτα), inc. ὄνυχι μὲν γράφειν τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐπ' ἀδυναστοῖς ταῖς παροιμίαις παρείληπται (cf. C. Müller, *Geographi graeci minores*, t. II. Parisiis, 1882, 208^a lin. 3-4), des. διὰ τοῦτο δὲ τάχα καὶ σιναιπίδιον παραφθείροντες οἱ τεχνίται τὸ τοιοῦτον χρῶμα φασίν (cf. ed. laud. 407^a, linn. 12-14). Quae omnia vir doctus composuisse videtur qui Eustathii libros suo modo commutavit atque in fine addidit: ἐν οἷς καὶ τὰ ἀπανθίσματα τοῦ (sic) εἰς τὸν Διονύσιον λέγων τοῦ ἐν ἀγίοις Εὐσταθίου τοῦ Θεσσαλονίκης.

15 (f. 45) <Constantini> **Manassae** versus in Darium (στίχοι τοῦ Μανασσῆ εἰς τὴν τοῦ Δαρείου ὑπόθεσιν ὅπως ἐβασίλευσεν ὁ Δαρεῖος), ed. L. Sternbach, *Constantini Manassae versus inediti*, in: *WS*, t. 24 (1902), p. 475.

16 (ff. 45-47) **Menandri** versus selecti (γνωμαὶ μονόστιχοι Μενάνδρου), secundum ordinem alphabeticum inc. ἄνθρωπον ὄντα δεῖ φρονεῖν τ' ἀνθρώπινα, des. φύλασσε σαυτὸν πτόμα δ' ἄλλου μὴ γέλα. (cf. W. Meyer, *Die urbinatische Sammlung von Spruchversen des Menander*, in: *Abhandlungen der Bayer. Akad. d. Wiss., Philos. Klasse*, t. 15 [1880], pp. 397-449; id., *Nachlese zu den Spruchversen des Menander*, in: *Sitzungsberichte der Bayer. Akad. d. Wiss., Philos. Philol. - Hist. Kl.*, 1890 fasc. II, pp. 355-380, et C. Gallavotti, *Planudea*, in: *BPEC*, t. 7 [1959], pp. 32-34; *Menandri sententiae*, ed. S. Jaekel, Lipsiae, 1963 [*Teubneriana*], p. VI).

17 (f. 47) **Pindari** gnomica (γνωμικὰ τοῦ Πινδάρου), inde ab Olympiis I, lin. 44 usque ad Nemea V, lin. 33; cf. Irigoin, *Histoire*, p. 247,

n. 6. Praecedunt carminibus summaria. - F. 47^v subfiguntur ab eodem scriba ¹ prognostica quaedam de aegrorum aut sanitudine restituta aut morte (cum dierum schematis), inc. ἐρώτησον ἐν ποία ἡμέρα κατεκλίθη ὁ ἄρρωστος; ² tabula exhibens schema positionis geographicae quorundam marium et urbium; ³ quaedam de divisione anni, mensis et horae, nescio cur rubro colore exarata, (sub tit. ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς Ὀμηρείας βίβλου, cf. infra num. 18) inc. ὁ ἐνιαυτὸς ἔχει μῆνας β', ἐβδομάδας νβ', ἡμέρας τξε', des. μὴ φανῆναι τὸ ζοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ; ⁴ tria subscriptionum metricarum exempla madore partim deleta (cf. ed. Eleuteri, *Manoscritti*, pp. 84-86), ^a ὦ <σπερ> --- τὴν φύσαν ὅταν ἴδῃ | --- αὐτῷ τὴν τροφὴν πεπλησ(μένω) | γαννύμενος πέφυκε τὴν τροφὴν βλέπων | εἰς μίαν ὄντως ὡς κορεννύ(ειν) πάνυ | οὕτως ὑπάρχει τοῖς γράφουσι τὰς βίβλ(ους) | γλυκὺ τὸ τέρμα καὶ χάριεν ἐκπάγλ(ως) | ^b ὡς γὰρ περ (corr. e πᾶς) ὁ πλέων πᾶς (corr. ex e?) ἐν ναυαγίῳ | ἀκτὴν καταλάβοιτο (corr. e εἴσω λάβοιτο) τοῦ (corr. e τμημος?) λιμένος | θυμηδίας ἐνεστιν ἔμπλεως πάνυ (corr. e?) | κύματα φυγῶν (καὶ) κλύδωνα τ(ὸν) μέγ(αν) | οὕτω (δὲ) γὰρ (supraser.) τοῖς γράφουσι βίβλ(ους) ἡδύνει | τὸ τέρμα τούτων πρὸς παράκλησ(ιν) πόνων. | ^c εἰ τοῖς ξένοις ἐνεστι χάριεν μέγα | φυγ(εῖν) ξενίαν καὶ φθᾶσαι τὴν π(ατ)ρίδα | προσειδέναι (corr. e προσιδεῖν?) δὲ συγγενεῖς αὖ καὶ φίλ(ους) | ὁμογνύους [sic] τε γείτονας οὐς ἠτύχουν | οὕτω χαριέστατ(ον) εἶη μοι τέλ(ος). εἴπερ (corr. e εἰ προσ-) φθάσοιμι τὰς (corr. e τοὺς?) ἀρείονος βίβλους (corr. e λόγους?).

18 **Homeri opera**. ¹ (ff. 48-53^v. 58-142) <Ilias> duabus columnis scripta (tit. v. supra num. 17). Praecedit (f. 47^v) <Vita IV> et initium <Vitae V>, usque ad κριθηίδος (cf. P. Mertens, *En préparant l'édition des Vitae Homeri*, in: *Miscellanea critica*, t. I, Leipzig, 1964, p. 147). Ordo foliorum perturbatissimus aliis foliis excisis aliis glutinatoris errore falso interpositis. Enumerabimus hic Iliadis libros secundum ordinem hodiernum: ff. 48-49^v: A 29-156. f. 50^{r-v}: A 234-313. ff. 51-53^v: A 558-B 657. f. 58^{r-v}: Z 262-431. f. 59^{r-v}: A 314-449. ff. 60-73^v: Γ 51-Z 261. f. 74^{r-v}: H 65-226. f. 75: Z 516-H 64. f. 75^v: Z 432-515. ff. 76-79^v: H 227-Θ 415. f. 80^{r-v}: B 658-789. f. 81^{r-v}: Θ 416- I 18. ff. 82-100^v: I 178-N 523. f. 101^{r-v}: B 790-Γ 50. ff. 102-107^v: N 524-O 98. ff. 108-115^v: Π 489-Σ 311. ff. 116-121^v: O 99-Π 307. ff. 122-142: Σ 312-Ω 804 (finis). Rubro colore exarata invenies scholia interlinearia necnon in nonnullis marginibus (ff. 48-50^v, 75^v, 99, 114, 117, 118, 121, 123, 127^v, 131^v, 132, 134, 135^v, 137, 138^v-142) verborum explicationes quae ab editis discrepant, e.g. ad Il. A v. 31 (f. 48) οὐκ ἔστιν ἐντελής τῆς ἀντιῶν, ἀλλὰ διαίρεσις | τὰ γὰρ τῆς δευτ(έρας) συζυγίας τῶν περισπωμένων τὸ ᾠ ἔχει

οὐ τὸ ὀ ἀντιῶ τὸ ἀπολαύω γενικῆ ἀντιῶ τὸ ἐξ ἑναντί(ας) ἔρχομαι δοτικῆ ἀντιῶ δὲ τὸ ἐγγύς ἔρχομαι ἀττικῆ. (cf. A. Dyck, *Epimerismi Homericici*, pars I, Berlin, 1983, p. 106). Scriba hunc textum cum alio manuscripto comparavisse videtur, e.g. f. 49^v, lin. 5 (v. 124 οὐδέτιπω ex οὐδέ τί που [recte]), ff. 80, 81, 83, 84 (lineae erasae), 85, 89; ² (ff. 142-197) Odysseae libri I-XXIV (ἀρχὴ σὺν θεῶ τῆς Ὀδυσσεΐας τοῦ Ὀμήρου). Inter ff. 193^v et 194 adglutinatum est folium e nostro codice avulsum et nunc charta recentiore reffectum continens versus 203-276 carminis ψ. In marginibus necnon inter lineas exstant glossae et scholia quae partim ab editis discrepant (cf. *Scholia graeca in Homeri Odysseam*, ed. G. Dindorf, t. I-II, Oxonii, 1854-1855) aliis additis aliis omissis. Praecedunt (f. 142) sex epigrammata ¹ εἴ τινα πώποτ' (Anth. Pal. XVI, 29, cui est hoc in libro tit.: εἰς τὸν Ἐκτορα ἐπιτύμβιος); ² ἄστρα μὲν ἡμαύρωσε (Anth. Pal. IX, 24, sed satis differt ab ed.); ³ ἑπτὰ πόλεις (Anth. Pal. XVI, 298); ⁴ τεύχεσι μὲν πολέμοιο ἀγάλεται; ⁵ αἰνυμένω σοφίης κάλλεσι τερπομένω; ⁶ ὧς φιλέω τινα μοι; epigrammata ⁴⁻⁶ inter edita non inveni, epigr. ⁵ incipit a pentametro.

19 Hesiodi opera. ¹ (ff. 199-206) Opera et dies (tit. f. 197: ἀρχὴ σὺν θεῶ ἀγίω τῆς βίβλου τοῦ Ἡσιόδου ἣ περιέχει ἔργα τε καὶ ἡμέρας). codex ψ, ap. M.L. West, *Hesiod. Works and Days*, Oxford, 1978, p. 81. Praecedunt ^a (f. 197) Versus iambici et dorici in Proclum (στίχοι ἰαμβικοὶ δωρικοὶ πρὸς Πρόκλον), qui satis discrepant ab ed. Th. Gaisford, *Poetae Minores Graeci*, t. II, Lipsiae, 1823, p. 10, n. 1; ^b (ff. 197-198, lin. 16) Iohannis Tzetzae prooemium, ed. Gaisford, ibid., pp. 10-22. Inde a f. 198, lin. 16 incipiunt scholia quae in foliis 199-206 textum carminis circumfundunt necnon etiam inter lineas inveniuntur; ex Iohannis Tzetzae commentariis excerpta esse videntur (cf. Gaisford, op. cit., pp. 23-459, Livadaras, *Ἱστορία* p. 145 et A. Colonna, *I prolegomeni etc.*, in: *BPEC*, t. 2 (1953), p. 31 ss.); ² (ff. 206^v-213^v) Theogonia, cum glossis inter lineas usque ad v. 123. In marginibus ff. 206^v et 207 usque ad v. 100 glossae et scholia, inc. ἐπεὶ μέλλομεν λέγειν πᾶσαν γένεσιν τῶν ὄντων. Multum differunt a veteribus editis apud H. Flach, *Glossen und Scholien zur hesiodanischen Theogonie*, Leipzig, 1876, p. 20 ff. (cf. ibid., p. 28). De huius manuscripti recensione v. M.L. West, *Manuscripts of Hesiod's Theogony*, in: *CQ*, t. 58 (1964), pp. 177-179 (= cod. Q apud ed. West, *Hesiodi Theogonia etc.*, Oxonii, 1970, pp. VII-VIII).

20 (ff. 56-57^v. 214-216^v. 218-220^v. 236-239^v) <Lycophronis Alexandra>; versus hoc ordine inter folia dispersi sunt: ff. 56-57^v: vv. 319-469. ff. 214-216^v: vv. 1-143. ff. 218-219^v: vv. 919-1049, sed

in f. 219^{r-v} tantum scholia. Ff. 220^{r-v}: vv. 1050-1211. ff. 236-237^v: vv. 200-318. ff. 238-239^v: vv. 470-629. Ceteri versus desiderantur. Ff. 213^v-214, lin. 6 <Iohannis Tzetzae prooemium in Lycophronem>, ed. E. Scheer, *Lycophronis Alexandra*, t. II, Berolini, 1908, p. 1, lin. 7 - p. 7, lin. 12; de fontibus huius prooemii v. G. Kaibel, *Die Prolegomena περὶ κωμωδίας*, in: *Abhandl. der königl. Gesellschaft der Wissensch. zu Göttingen, Phil.-Hist. Klasse*, NF. t. 2, Nr. 4, Berlin, 1898. Versus scholiis circumfusi sunt quae ed. Scheer, editio supra laud., sed in nonnullis locis, ut videtur, amplioribus quam in editione.

21 (ff. 217^{r-v}. 249^{r-v}) Homeri *Batrachomyomachia, vv. 1-155 in ff. 217^{r-v} et vv. 156 usque ad finem in f. 249^{r-v}. Pauca scholia madore in parte deleta in marg. f. 249 quae inter edita apud Ludwich, *Batrachomyomachia*, pp. 198 ss. non inveni.

22 (ff. 223-228) <Dionysii orbis descriptio>, initium mutilum, textus servatur inde a v. 183 usque ad finem (ed. C. Müller, *Geographi graeci minores*, t. II, Parisiis, 1882, pp. 112-176).

23 (f. 228^v) Constantini <philosophi> in Leonem philosophum versus, ed. e nostro codice Matranga, *Anecdota*, pp. 555-556. Subsequitur <eiusdem Constantini apologia>, ed. ibid., pp. 557-560, de qua disseruerunt S.G. Mercati, *Intorno all' autore del carne εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμά*, in: *Rivista degli Studi Orientali*, t. 10 (1923-25), p. 235 n. 1 [= id., *Collectanea*, p. 296, n. 29], P. Lemerle, *Le premier humanisme byzantin*, Paris, 1971, p. 172 n. 95 et A. Guillou, *La Sicile byzantine*, in: *Byz. Forschungen*, t. 5 (1977), p. 134. Editionem praebet et M. Dora Spadaro in opere infra laudato, pp. 200-202. De quo Constantino disserit, sed multis cum erroribus, B. Pace, *Arte e civiltà della Sicilia antica*, t. IV, Roma, 1949, pp. 302-304. Verisimile esse videtur, ut exposuit Maria Dora Spadaro, *Sulle composizioni di Constantino il filosofo del Vaticano 915*, in: *Sicilorum Gymnasium*, t. 24 (1971), pp. 175-205, hunc Constantinum eundem esse ac celeberrimum Slavorum apostolum, cui etiam apologia in Leonem tribuenda sit.

24 <Theocriti idyllia> hoc modo dispersa: ¹ (f. 229^{r-v}) <idyllion XV> inde a v. 71 usque ad finem; ² (f. 229^v) <idyll. XVI> usque ad v. 68; ³ (f. 230) <idyll. XI> inde a v. 57 usque ad finem; ⁴ (ibid.) <idyll. XII>; ⁵ (f. 230^{r-v}) <idyll. XIII> vv. 1-68; ⁶ (f. 240^{r-v}) <idyll. II> inde ab v. 5 usque ad finem; ⁷ (f. 240^v) <idyll. III> vv. 1-6; ⁸ (f. 241^{r-v}) <idyll. V> inde a v. 59 usque ad finem; ⁹ (f. 241^v)

<idyll. VI>; ¹⁰ (f. 241^v) <idyll. VII> vv. 1-8; ¹¹ (f. 242^{r-v}) <idyll. XXV> vv. 96-261; ¹² (ff. 243-244) <idyll. VII> inde a v. 9 usque ad finem; ¹³ (f. 244^{r-v}) <idyll. VIII>; ¹⁴ (ff. 244^v-245) <idyll. IX>; ¹⁵ (f. 245) <idyll. X>; ¹⁶ (f. 245^v) <idyll. XI> vv. 1-57; ¹⁷ (f. 246) <idyll. XXII> inde ab v. 152 usque ad finem; ¹⁸ (f. 246^{r-v}) <idyll. XXV> vv. 1-95; ¹⁹ (f. 247) <idyll. XVI> vv. 69-108; ²⁰ (f. 247^{r-v}) <idyll. XVII> vv. 2-134; ²¹ (f. 248^{r-v}) <idyll. XXII> vv. 1-151; ²² (f. 217) <idyll. XXV> vv. 262-281. Ordo foliorum pristinus est hic: 240-241^v. 243-245^v. 230-230^v. 229-229^v. 247-248^v. 246-246^v. 242-242^v. 217. Inveniuntur et scholia (ad. Id. II. III. V-XII. XV) propter margines laesos madoremque deletos difficillima lectu, et argumenta ad Id. III. IV-XIII et XV, quae tamen satis discrepant ab ed. Dübner, *Scholia in Theocriti idyllia*, Parisiis, 1849. C. Wendel, *Scholia in Theocritum vetera*, Lipsiae, 1914 [*Teubneriana*], p. XXI haec scholia similia esse putat generi quod dicitur Vaticanum. De huius codicis recensione v. in primis C. Gallavotti, *I codici Planudei di Teocrito*, in: *SIFC*, t. 11 (1934), pp. 300-306.

²⁵ (ff. 231-233^v) <Pindari Olympia> in recensione Planudeana. ¹ (ff. 231-231^v) <Olympia II> inde a v. 43 (ἐριπέ)ντι usque ad finem; ² (ff. 231^v-232) <Olympia III>; ³ (f. 232) <Olympia IV>; ⁴ (ff. 232-232^v) <Olympia V>; ⁵ (ff. 232^v-233^v) <Olympia VI>; ⁶ (f. 233^v) <Olympia VII> vv. 1-29 (Μιδέας). Textus circumfusus est scholiis, quae dicuntur vetera, ed. A.B. Drachmann, *Scholia vetera in Pindari carmina*, t. I, Lipsiae, 1903 [*Teubneriana*] pp. 87, 16-194, 14. De qua recensione uberrime agit Irigoien, *Histoire*, pp. 260-261. F. 233^v subsequuntur menses <Hebraeorum, Atheniensium, Aegyptiorum, Graecorum, Romanorum> (cf. *PG* 95, 236-237), necnon quaedam alia, nunc ita erasa ut legi nequeant.

²⁶ (ff. 234^v-235. 222) <Iuridica quaedam>. ¹ (ff. 234^v-235) <Excerpta e tit. VIII Prochiri Aucti de matrimoniis prohibitis>, cf. Zepos, *Ius graecoromanum*, t. VII, Athenis, 1931, pp. 60-92, sub tit. <περὶ βαθμῶν?> τῆς συγγενείας, inc. ἡ συγγένεια γενικὸν ὄνομα ἐστὶ διαιρεῖται δὲ εἰς τρία, des. δεσμὸν δι' οὗ θεοῦ μεσάζοντος αἱ ψυχὰς αὐτῶν συνάπτονται. Eiusdem generis excerptum invenitur in codicibus Escor. R. I. 15, ff. 59-62^v et Vat. gr. 2184, ff. 259^v-260^v, cf. Lilla, *Codd. Vatt. gr. 2162-2254*, p. 90; ² (ff. 235^v + 222, lin. 12) glossae nomicae (tit. αἱ λέξεις τοῦ νόμιμου [sic]), litteris initialibus sive rubro colore exaratis sive omissis. Prima glossarum series in ora exteriori f. 235^v ita madore deleta ut legi nequeat,

des. (f. 222) <φ>ραυδάτωρ ἀπατεῶν ἢ ἀποστηρητής. De glossis vide L. Burgmann, *Byzantinische Rechtslexika*, in: *Fontes Minores II*, Frankfurt, 1977, pp. 87-146. Praecedunt f. 234 manu posteriore (saec. XIV ex.?) rationes quaedam (catalogus debitorum).

²⁷ (ff. 222^{r-v}. 221) <Pseudo-Libanii qui feruntur characteres epistularum>, ed. Foerster IX, pp. 27-47. De auctore v. Foerster, in: *RE* XII, 2, col. 2523. Praecedunt (f. 222, lin. 12-21) sententiae et apophthegmata sacra et profana litteris initialibus omissis, inc. <τ>οῦ ἀπο<στόλου?> <γ>ίνεσθαι φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί (Matth., 10, 16), des. αὐτὸς ἐρωτηθεὶς τίς ἄριστος σύμβουλος ἔφη ὁ καιρός. Citantur auctores sententiarum Aristoteles, Philo, Socrates, Isi[o]dorus, Pythagoras, Epictetus, Bias.

²⁸ (f. 221^{r-v}) <Ignatii diaconi necnon aliorum recentioris aetatis versificatorum tetrasticha iambica> Babrio mythographo tributa (tit. μῦθοι αἰσώπειοι ἰαμβικοὶ τετράστιχοι Βραβίου [sic] τοῦ σοφιστοῦ), quattuor columnis hoc ordine scripta (uncinis saepa quae recentiora sunt; ed. C.F. Müller, *Ignatii Diaconi aliorumque tetrasticha iambica*, apud. O. Crusium, *Babrii fabulae Aesopeae*, Lipsiae, 1897 [*Teubneriana*], pp. 264-285): 1-5. 7. 8. 38. 9. 13. 10. 11. 39. 12. 21-36. 43. 45. 17. 6. 44. 16. 20. 14. 46. 15. 19. 42. 18. [15]. [16]. [9]. 56. 48. [1]. 57. 50. 49. [7]. [6]. [8]. [2]. [3]. [5]. [17]. [10]. 54. 52. [14]. 55. 51. [11]. - F. 221^v subsequitur epistulae (?) fragmentum atramento nigro eadem manu posteriore exaratum, quae inepte quibusdam foliis (e.g. 125. 209. 213; cf. ANNOT.) glossas adscripsit sed vix legi potest, inc. παναγαπητέ μου ἡγαπημένε.

²⁹ Iohannis Tzetzae Antehomerica, Homerica et Posthomerica cum paucis scholiis de quibus cf. W. Bühler, *Tzetzes über die Έκτορος λύτρα des Dionysios*, in: *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik*, t. 11 (1973), p. 70 n. 7, inter diversa folia ita dispersa: ¹ (ff. 249^v. 251^v. 251^r. 252-253) Antehomerica (tit. f. 249^v: Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου τὰ πρὸ Ὀμήρου), ed. I. Bekker, *Ioannis Tzetzae Antehomerica, Homerica et Posthomerica*, Berlin, 1816, pp. 3-21; ² (ff. 253-255^v) <eiusdem Homerica>, ed. ibid., pp. 25-46; ³ (ff. 255^v-257^v. 250^v. 250^r. 258^{r-v}) <eiusdem> Posthomerica (tit. τὰ μεθ' Ὀμηρον), ed. ibid., pp. 49-86. Subsequuntur (f. 258^v) tres notulae a diversis manibus scriptis difficillimae lectu marginibus obtusis litterisque madore deletis: ¹ quaedam de ortu lunae, mut. in initio (... ποῖα ὥρα γίνεται ἡ γέννα τῆς σελήνης); ² de portulaca, inc. mut. (... μὴ πονεῖν τοὺς ὀδόντας

ἀνδράχνη ...); ³ de conficiendis quibusdam medicamentis (?), inc. σπάνικον (?) χάλκωμα εὐρών.

ΜΑΤ. – Codex in marginibus laceratus madoreque sat pessumdatus est magno cum textus detrimento. Folia omnia dissoluta sunt laciniisque chartaceis seorsum adglutinata. Margines et anguli obtusi charta refecti sunt.

FASC. – Fasc. notae inveniuntur in media ora inferiore f. 82 (ιβ'), 90 (ιγ'), 98 (ιδ'), 107 (ιε'), 130 (ιη'), 138 (ιθ'), 177 (κδ'). Codex pristinus quaternionibus formatus esse videtur.

SCHEM. – 1) Lake II 4a, Leroy 20 D 2 (v. e.g. ff. 44, 45) sed lineae rectrices haud ductae sunt; 2) Lake II 1c, Leroy 00 E 2 (v. e.g. ff. 72, 73, 142, 225) sine tamen lineis reatricibus. – Spatium scriptum: a) in parte tractatus commentariorumque mm 220/245 × 145/150; b) in parte carminum duobus columnis scriptorum mm 210/240 × 60. c) ff. 214. 216. 218^{r-v}. 220^{r-v}. 231-233. 236-239 (carmina commentariis circumfusa) longitudo et latitudo columnarum in singulis carminibus diversa. Spatium scriptum: mm 240 × 160, linn. numerus varius.

SCRIPT. – Octo scribas eiusdem aetatis discernere potui (exceptis ff. 1-3): A: ff. 3-21^v. 50-55^v. 58^{r-v}. 60-169. 171^v, lin. 20-213^v. 217-218^v. 223-230^v. 240-258. Subscr. f. 134 (columna dextra, lin. 15): δ X (ριστ) ἐ βοήθει μοι τῷ σῶ δούλω Γεωργίω +. B: 22-50. 59^{r-v}; subscr. f. 49 + κ (ύρι) ε σῶσον με τὸν ἄμαρτολὸν Ἡσαΐαν. C: 56-57^v. 214-216^v. 219-220^v. 236-239^v. D: 169^v-171^v, lin. 19, et fortasse 176^v, linn. 32-46. E: 221-222^v. 235^v. F: 228^v. G: 231-233^v. H: 234^v-235. Fuerunt iidem scribae, viri docti ut puto, qui et scholia glossasque, saepe rubro colore exarata, addiderunt. Pauca autem scholia aliis manibus tribuenda sunt, e.g. (a manibus coaevis) ff. 48-50. 52^v. 54^v. 62^v. 76. 77. 99. 104 et aliis in locis quos non enumerabimus, necnon a manu inepta aetatis posterioris f. 49. 112^v. 125. 130. 132. 181. 183. 209. 213. 223^v. D.C.C. Young, *A codicological Inventory of Theognis Manuscripts*, in: *Scriptorium*, t. 7 (1953), pp. 4-7 scribam ff. 25-34 (an totius codicis?) Nicephorum Gregoram esse putat quod recte ab I. Ševčenko, *Some Autographs of Nicephorus Gregoras*, in: *Zbornik radova*, t. 8, 2 (1964), p. 449 n. 52 negatur.

ORNAT. – Fasciolae rubro colore exaratae ff. 23. 25. 34 (crux superposita). 35^v. 36. 37. 45. 213^v (colore fusco). Litterae initiales grandiores ff. 46^v. 47. 72. 75. 85. 97. 104. 110. 131^v. 134. 151^v. 153^v. 155. 156^v. 159. 161^v. 164. 167. 169. 171^v. 174. 176. 183. 186. 188. 190. 192^v. 194. 197-197^v. 198. 200^v. 235^v. 255^v.

ANNOT. – In ultimo folio (258^v, post notulas supra p. 133 citatas) possessor quidam mentionem fecit de diebus natalibus filiorum suorum (a. 1301-1302; 1305-1306 et 1311); ed. has notas C. Gallavotti, *Theocritus*, Romae, 1946, p. 271. Hae notitiae nataliciae eodem calamo atramentoque scriptae, qua de causa post a. 1311 possessor eas descripsisse videtur. Patet igitur codicem nostrum ante a. 1311 (non 1301) compositum esse. Adnotavit manus rudis XV forsitan saeculi atramento nigro multis in marginibus preces aut glossas nullius momenti: ff. 49. 100. 112^v. 113^v (deletum). 115^v. 124 (deletum). 125.

125^v. 126. 130 (deletum). 133. 135 (deletum). 138. 146^v. 148^v. 181. 209. 213. 223. 223^v.

Poss. – F. 2 Πέτρον τοῦ Α... (cf. Eleuteri, *Storia*, p. 29 et n. 125). Primo et ultimo folio impressum est sigillum Bibliothecae Nationalis Parisiensis (cf. *Recensio*, p. 64).

NOT. ANT. – Duo vel tres viri docti occidentales lingua latina (et graeca) diversis opusculis titulos praeposuerunt aut lectorem de plagulis transpositis admonuerunt (ff. 22. 36. 37^v. 39. 45. 47. 56. 197. 206^v. 216^v. 217. 217^v. 218^v. 220. 220^v. 227. 228^v. 229. 230. 230^v. 237^v. 239. 249. 249^v. 250. 251. 257^v. 258).

BIBL. – Bühler, Dora Spadaro, Eleuteri, Flach, Gallavotti, Garzya, Haeblerlin, Irigoin, Livrea, Matranga, Mercati, Orsini, Pace, Schultz, Ševčenko, Sternbach, Studemund, Wendel, West, Young, opp. et locc. citt. – H. Hinck, *Beschreibung des Codex Vaticanus 915*, in: *Jahrbücher für class. Philologie*, t. 14 (1868), pp. 336-339. – M.J.E. Patzig, *De Musaei grammatici emendatione*, Lipsiae, 1870, p. 8. – F. Ramorino, *Bibliografia teognidea*, in: *RFIC*, t. 4 (1876), p. 47. – *Geographi graeci minores*, ed. C. Müller, t. II, Parisiis, 1882, p. XXXVII num. 72. – A. Rzach, *Zu Apollonios Rhodios*, in: *WS*, t. 8 (1886), p. 163. – Studemund, *Anecdota*, p. 25. – *Bucolicorum Graecorum Theocriti, Bionis, Moschi reliquiae*, t. I, ed. H.L. Ahrens, Lipsiae, 1887, p. XXXIII. – E. Hiller, *Beiträge zur Textgeschichte der griechischen Bukoliker*, Leipzig 1888, p. 3. – W. Kroll, *Zur Überlieferung der Pseudophocylidea*, in: *Rh. M.*, t. 47 (1892), p. 457. – Sternbach, *Curae*, pp. 14, 22, 43. – T.W. Allen, *The Text of the Homeric Hymns*, in: *Journal of Hell. Studies*, t. 15 (1895), p. 252. – O. Schroeder, *Pindarica*, in: *Philologus*, t. 54 (1895), p. 285. – Ludwich, *Batrachomyomachia*, Leipzig, 1896, p. 41. – Id., *Über die Handschriften des Epikers Musaios*, Königsberg, 1895, pp. 3, 15. – C. Haeblerlin, in: *Berliner Philol. Wochenschrift*, t. 16 (1896), p. 965 (ubi perperam codici tribuitur num. 916). – A. Rzach, *Die handschriftliche Überlieferung der hesiod. Theogonie*, in: *WS*, t. 19 (1897), p. 27. – Id., *Hesiods Theogonie in der Aldina*, *ibid.*, p. 147. – Krumbacher, *Geschichte*, p. 380 n. 8. – A. Ludwich, *De cyclo homerico dissertatio*, Regimontii, 1905, p. 4. – C. Wendel, *Die Technopägien-Ausgabe des Rhetors Holobolos*, in: *BZ*, t. 16 (1907), p. 464. – *Hesiodi carmina*, ed. A. Rzach, Lipsiae, 1908, pp. 2, 131 (app. cr.). – Vogel-Gardthausen, p. 90. – T.W. Allen, *The Text of the Odyssey*, in: *Papers of the British School at Rome*, t. 5 (1910), p. 11. – *Demetrii et Libanii qui feruntur τόποι επιστολικοί et επιστολιμαῖοι χαρακτῆρες*, ed. V. Weichert, Lipsiae, 1910, p. XLIII. – F. Garin, *Gli scolî a Teocrito*, in: *RFIC*, t. 44 (1916), p. 502 n. 1. – C. Wendel, *Überlieferung und Entstehung der Theokrit-Scholien*, Berlin, 1920, p. 198. – V. Bérard, *Introduction à l'Odyssee*, t. I, Paris, 1924, p. XXXIX, t. II, Paris, 1925, p. XI. – *Anthologia lyrica Graeca*, ed. E. Diehl, t. I, Lipsiae, 1925, p. VII [Teubneriana]. – *Bucoliques grecs*, ed. P.E. Legrand, t. I, Paris, 1925, pp. XXIV, XXXIII. – Foerster, t. IX, pp. 3, 4, 26. – T.W. Allen, *Homeri Ilias*, t. I (*Prolegomena*), Oxonii, 1931, p. 45. – A. Turyn, *De codicibus Pindaricis*, Cracoviae, 1932, pp. 8, 57, 66 n. 1. – *Catalogus codicum astrologorum Graecorum*, t. V, fasc. 4, Bruxelles, 1940, p. 8. – *Theocritus quiue feruntur Bucolici Graeci*, ed. C. Gallavotti, Roma 1946, pp. IX, XXXIV-XXXVI, XXXVIII, XXXIX, 271, 326. – J. Carrière,

Théognis de Mégare, Paris 1948, p. 38. - *Pindari Carmina cum fragmentis*, ed. A. Turyn, Cracoviae, 1948, p. X. - G. Lanowski, *De monostichis Menandri quaestiones selectae*, in: *Eos*, t. 44 (1950), fasc. I, p. 39 n. 18. - *Anthologia lyrica Graeca*, ed. E. Diehl, fasc. II³, Lipsiae, 1950, p. III [Teubneriana]. - *Homeri opera*, ed. D.B. Monro - T.W. Allen, t. I, Oxonii, 1951, p. XXX. - F. Sbordone, *Il commentario di Manuele Olobolo ai carmina figurata Graecorum*, in: *Miscellanea G. Galbiati*, t. II, Milano, 1951, p. 170. - *Bucolici Graeci*, ed. A.S.S. Gow, t. I, Cambridge, 1952, p. XXXVI. - *Pindari carmina cum fragmentis*, ed. B. Snell, Lipsiae, 1953, p. V. - A. Peretti, *Teognide nella tradizione gnomologica*, Pisa, 1953, p. 34. - *Homeri opera*, ed. T.W. Allen, t. III, Oxonii, 1954, p. XI. - Capocci, *Codices Barb. gr.* p. 99. - *Teognide, Elegie, Libri I-II*, ed. A. Garzya, Firenze, 1958, pp. 23, 27, 31. - W. Bühler, *Die Europa des Moschos*, Wiesbaden, 1960, p. 5. - G. Arrighetti, *Il testo della Teogonia di Esiodo*, in: *Athenaeum*, N.S., t. 39 (1961), p. 220. - J. Irigoien, *L'Europe de Moschos*, in: *Rev. Et. Gr.*, t. 7 (1963), p. 422. - Sternbach, *Gnomologion Vat.*, pp. 31, 40 n. 87 87, n. 219. - M.L. West, *Manuscripts of Hesiods Theogony*, in: *CQ*, t. 58 (1964), pp. 177, 185. - N.A. Libadaras, 'Η παράδοσις τοῦ κειμένου τῆς οἰκουμενικῆς περιηγήσεως τοῦ Διονυσίου ἐν τοῖς κώδιξι τῆς Μαρκεσιανικῆς Βιβλιοθήκης, in: *Thesaurismata*, t. 3 (1964), p. 104. - *Menandri sententiae*, ed. S. Jaekel, Lipsiae, 1964, pp. VI, XXXIII. - Devreese, *Fonds*, p. 207. - Hesiod, *Theogony*, ed. M.L. West, Oxford, 1966, p. 57. - Th. Gelzer, *Zu Sprache und Text des Epikers Musaios*, in: *Museum Helveticum*, t. 24 (1967), p. 132. - J. Stolpe, *Un nouveau manuscrit de la Tactica Theoria etc.*, in: *Eranos*, t. 66 (1968), pp. 59-60, 62. - L. de Gregorio, *Sulla tradizione manoscritta degli scholia vetera alla Teogonia di Esiodo*, in: *Aevum*, t. 45 (1971), pp. 403 et 408 n. 48. - *Iambi et Elegi Graeci ante Alexandrum cantati*, ed. M.L. West, t. I, Oxonii, 1971, p. XII. - G. Derenzini, *Note sulla tradizione papiracea della Teogonia di Esiodo*, in: *Studi classici e orientali*, t. 21 (1972), pp. 123, 131. - A. Guillou, *La Sicilia bizantina*, in: *Archivio storico siracusano*, t. 4 (1975-76), p. 79. - S. Bernardinello, *Le traduzioni latine cinquecentesche dell'Europa di Mosco e la tradizione manoscritta greca*, in: *Aevum*, t. 51 (1977), pp. 46, 53-55, 60-65. - M. Minitti Colonna, *De Musaeo*, in: *Vichiana*, t. 5 (1976), pp. 70, 73-74, 76, 78-81. - P. Schreiner, *Das Chrysobull Kaiser Andronikos' II für das Pantepoptes-Kloster?*, in: *Istanbuler Mitteilungen*, t. 27-28 (1977-1978), p. 423. - I.P. Medvedev, *Nekotorye svedeniya...*, in: *Vizantijskij Vremennik*, t. 39 (1978), p. 118 (sed falso refert ad nostrum codicem). - U. Criscuolo, *Saggio testuale su Museo*, in: *Koinonia*, t. 2 (1978), pp. 216-238. - L. Gatto, *L'eco della conquista araba della Sicilia nelle fonti cristiane*, in: *Quaderni Catanesi di studi classici e medievali*, t. 1 (1979), p. 40 n. 27. - Eleuteri, *Storia*, pp. XVI, 28-29, 46-48, 152, 166, 167. - P. Derron, *Inventaire des manuscrits du Pseudophocylide*, in: *Revue de l'histoire des textes*, t. 10 (1980), p. 246. - M. Papatomopoulos, *Tzetzès sur les "Ἐκτορος Λύτρα de Denys le Tyran*, in: *Revue des Études Grecques*, t. 94 (1981), p. 200. - E. Livrea, *Geschichte der Textüberlieferung des Musaios zwischen Byzanz und Renaissance*, in: *JÖB*, t. 32/4 (1982), p. 23. - C. Gallavotti, *La silloge trichliniana di Teocrito e un codice parigino-laurenziano*, in: *BPEC*, t. 3 (1982), p. 6. - P.L.M. Leone, *Sulla tradizione manoscritta dei «Carmina Iliaca» di Giovanni Tzetzes (IV)*, in: *Orpheus*, N.S., t. 5 (1984), pp. 357, 360-365, 368-369, 371-372, 374-377, 379-381. - Wilson, *Scholars*, p. 236 ss.

INTEG. - Integ. chart. corio castaneo vestitum. In tergo impressa sunt scuta Pii IX papae (1846-78) et Angeli Maii card. bibl. (1853-54).

916. (olim?) saec. XVI in., chartac., mm 280 × 210, ff. V. 237 (+ 80^a).

<Lycophronis Alexandra cum Iohannis Tzetzae scholiis>, ed. L. Mascialino, Lipsiae, 1964 (carmen) et E. Scheer, *Lycophronis Alexandra*, II, Berolini, 1908 (scholia). Scholia secundae classis ed. Scheer tribuenda sunt. In Iohannis Tzetzae praefatione desideratur finis (ed. Scheer, p. 7, lin. 13-33). Supra carminis lineas exstant glossae excerptae et scholiis veteribus (= P apud Scheer, *Lycophronis Alexandra*, t. I, in calce editionis). Quasdam glossas Tzetzae commentarii manus posterior (XVI saec.) margini denuo adscripsit atramento nigro usa. Indicis (ff. 1-6) tituli colore rubro a librario in margine adscripti. Praecedunt duo indices latini (ff. III. IV) posterioribus manibus diversis scripti atque (ff. 1-6) index graecus a librario scriptus qui in ordine alphabetico quasdam glossas commentarii modo tituli indicat una cum paginis (e.g. περὶ ἀθάμαντος κδ' ε', i.e. pagina κδ', lemma ε'). - Ff. I. II. III^v. IV^v. 7-8^v. 9^v. 237 vacant.

MAT. - Codex optimae notae.

FASC. - Quat. 60. Prima uniuscuiusque fasc. pagina sign. est in angulo dextro sup. littera graeca, in dextro inf. autem littera latina (a, b, c...); in medio marg. sup. adscr. est litteris graecis numerus plagularum.

CHART. SIGNA - Arcuballista circulo inclusa, in omni fere folio adhibita, quae tamen in repertoriis non invenitur.

SCHEM. - Lake I 18 a, Leroy 22 C 1 n, at lineae rectrices in marginibus superiore et inferiore ductae non sunt. Spatium scriptum (plumbo definitum): mm 185 × 120, linn. 31.

SCRIPT. - Codex ab una manu, forsitan in Italia inferiore, exaratus: v. R. Devreese, *Les manuscrits grecs de l'Italie méridionale*, Città del Vaticano, 1955, p. 18. - Cf. et infra ANNOT.

ANNOT. - F. V *Lycophronis cu(m) scholiis I. Tzetze*. F. 9, a manu scribae: <δ>όξα ποτο δολε λεοντοντο (sic) δόξα π(ατ)ρι και υί(ω) | δόξα π(ατ)ρι και υί(ω) και αγιω π(ατ)ρι (sic) νυν και αι και ει(ς) | τους αι (sic) και υίω και αγίω π(ατ)ρι (sic) νυν α και λε | εξω τὰ (sic) πάντα νητρεκρῶς ἀμ' ἱστορεῖς ἀρπ' ἄ (sic). Leon an nomen scribae?

POSS. - F. V: die XXX octobr. 1579 Gulielmus Cardinalis Sirletus dono dedit Bibliothecae Vaticane hunc librum 916. - Impressum est sigillum Bibliothecae Nat. Par. (cf. *Recensio*, p. 64).

BIBL. – E. Scheer, *Die Überlieferung der Alexandra des Lykophron*, in: *Rh. M.*, t. 34 (1879), p. 475. – Devreesse, *Fonds*, pp. 470 n. 5, 475.

INTEG. – Ut cod. 911.

917. (olim 71) saec. xvⁱ med., chart., mm 223 × 145, ff. 186 (in codice describendo novam foliorum numerationem secuti sumus).

Aristophanis comoediae tres. ¹ (ff. 4-54) <Plutus>. In marginibus et inter lineas **Thomae Magistri scholia** (partim congruunt cum ed. Dübner, *Scholia*, pp. 323-387). Eiusdem generis scholia ed. e codd. Taurinensi et Cremonensi Zuretti, *Scolii*, pp. 90-124. Praecedunt ^a (f. 2) Pluti hypotheseis II. III. VI. IV (ed. Hall-Geldart, Oxonii, 1951); subsequitur in calce notula de Callistrate et Philoneide (ὑποκριταὶ Ἀριστοφάνους Καλλίστρατος καὶ Φιλονείδης) ut ed. W.J.W. Koster, *Scholia in Aristophanem* I, 1 A, Groningen, 1975, p. 21 ^b (f. 2^v) de comoediae partibus (πόσα μέρη κωμωδίας), cf. Cramer, *Anecd. Par.* I, p. 405, 15-22, et Koster, ed. I, p. 21 ^c (ibid.) <Diodori> epigramma in Aristophanem (Anthol. Pal. VII, 38) ^d (ibid.) quaedam de comico choro (ut Koster, ed. I, pp. 19-20) ^e (f. 3) <Thomae Magistri vita Aristophanis> (ed. Dübner, op. I, p. XXIX, lin. 1-19 ^f (f. 3^{r-v}) Pluti hypothesis I (ed. Hall-Geldart, Oxonii, 1951) ^g (f. 3^v) personarum tabula; ² (ff. 55^v-118) <Nubes>. Praecedunt ^a (ff. 54^v-55) <Thomae Magistri hypothesis> (ed. Dübner, op. I, p. 78, num. VIII, ed. W.J.W. Koster, *Scholia in Aristophanem* I, 3², Groningen, 1974, pp. 8-9) et ^b (f. 55) personarum tabula (cf. Koster, op. I, p. 13). In marginibus et inter lineas eiusdem **Thomae scholia** congruunt saepe cum eis quae Dübner, op. I, pp. 79-134 ed. in duplicibus uncis [...]; cf. nunc ed. quam praebet W.J.W. Koster, *Scholia* I, 3, 2, pp. 14-198: primum (f. 55^v) inc. δυσφορῶν ὁ Στρεψιάδης (cf. Koster 14, 1 a), ultimum (f. 117) des. εἰς δικαστήριον αὐτοὺς ἀγαγεῖν (Koster 196, 1483 a); ³ (ff. 119^v-185) <Ranae>. Praecedunt ^a (ff. 118^v-119) <Ranarum hypothesis I>, usque ad ὧς φησιν Δικαίαρχος (ed. Hall-Geldart) atque ^b (f. 119) personarum tabula. In marginibus et inter lineas **Thomae Magistri scholia** (vix congruunt cum ed. Dübner, pp. 274-314); ed. haec scholia e codd. Taurinensi et Cremonensi Zuretti, op. I, pp. 124-151. – Ff. 1^{r-v} et 186^{r-v} scriptura vacant (sed cf. infra. Poss).

FASC. – 23 quaterniones. Librarius in medio marg. inf. primae et ultimae paginae uniuscuiusque fasc. notas ab α' ad κγ' signavit. Separatim adgl. sunt ff. 1 et 186. Ff. 2-8, quae cod. Vat. gr. 1892 compacta erant, ubi ff. 1-7

formabant, mense apr. 1918 in codice nostro reposita sunt: qua de causa foliis duo numerorum series insunt: ff. 1-7 = 2-8 hod. seriei, ff. 1-172 = ff. 9-185 hod. seriei.

CHART. SIGNA. – In omni fere folio arcus (similis Briquet 794: *Palermo 1437-44*).

SCHEM. – Conferri potest cum Lake I 24 a, Leroy 22 C 1 (v. e.g. f. 38), schema melius in parte versa folii perspicitur; linea rectrix, in marg. sup. tamen haud ducta esse videtur. Spatium scriptum: mm 130 × 70, linn. 12.

SCRIPT. – Comoediarum textum unus scriba exaravit. Alia eiusdem fere temporis manus textum ff. 2^{r-v} descripsit. Tertia manus aliquantulo posterior scholium in calce f. 51 addidit.

ORNAT. – Litterae initiales maiores atque colore rubro exaratae. F. 2 in ora sup. sex nodi more florum depicti.

ANNOT. – F. 2 in marg. sup., rubro colore (a manu quae scripsit eandem plagulam) ὃ χ(ριστ)έ, βοήθει μοι καὶ θέλω καὶ οὐ θέλω.

POSS. (?) – F. 1^v: *Cosmas de Iustis de Montenig(r)o*. Infra, ab alia forsitan manu *A.M.*⁺ (Antonius monachus?). – F. 185 *Anthionius m(onachu)s*; antepositum est nomini signum

NOT. ANT. – F. 1 *liber Aristofanes per (?) XXIII* (pretium?). In ora sup. sinistra apposita est crux cum duobus punctis supra (+).

BIBL. – Devreesse, *Fonds*, p. 415.

INTEG. – Integ. chart. corio rubro obductum. Tergo impressa sunt scuta Pii VI papae (1775-1799) et Francisci de Zelada card. bibl. (1779-1801).

918. (olim 70) a. 1362, chart., mm 223 × 160 (pristina forma mm 223 × 148), ff. I. 161 (-12 praetermissum).

Aristophanis comoediae tres. ¹ (ff. 5-49^v) <Plutus> in initio mutilus folio uno ut videtur absciso, vv. 1-22 enim desiderantur. In marginibus et inter lineas <Thomae Magistri> scholia (partim congruunt cum ed. Dübner, *Scholia*, pp. 323-387; eadem sunt atque in cod. 917, ff. 4-54). Scholia eiusdem generis ed. e codd. Taurinensi et Cremonensi Zuretti, *Scolii*, pp. 90-124. Praeedit (f. 1^{r-v}) tractatus de Aristophanis vita et fabulis (tit. ἐρμηνεία τοῦ Ἀριστοφάνους); catalogum fabularum ed. e nostro codice A. Zuretti, *Analecta Aristophanea*, Torino, 1892, p. 104. Subsequuntur ^a (ff. 1^v-3) Aristophanis vita (tit. γένος Ἀριστοφάνους) ut exstat e.g. in Venet. Marciano gr. 474 e quo edita est a Dübner, op. I, pp. XXVIII-XXIX (num. XII), ed. etiam W.J.W. Koster, *Scholia in Aristo-*

phanem I, 1 A, Groningen, 1975, pp. 136-140, ^b (ff. 3-4) Pluti hypothesis I (ed. Hall-Geldart, *Aristophanis comoediae*, Oxonii, 1951), ^c (f. 4) personarum tabula, ^d (f. 4^{r-v}) tractatus de genere comoediae (ed. Dübner, op. l., pp. XXX, lin. 25-41), ^e (f. 4^v) diagramma (rubro colore exaratum) de poetarum generibus (inc. τῶν ποιητῶν οἱ μὲν τραγικοί etc.) atque de metris (ἀνάπαιστος, δάκτυλος etc.), differt a Koster, I, 1 A, pp. 50, 51-55, diagramma de metris conferendum est tamen cum Koster, I, 1 A, p. 22, X e, β); ² (ff. 52-104) Nubes. Praecedunt ^a (ff. 50-51^v) <Thomae Magistri> argumentum (ed. Dübner, op. l., p. 78, num. VIII, necnon W.J.W. Koster, *Scholia in Aristophanem*, I, 3, 2, Groningen, 1974, pp. 8-9) atque ^b (f. 51^v) personarum tabula. Scholia in marginibus vel inter lineas partim rubro, partim fusco atramento scripta, partim Thomae Magistri et Demetrii Triclinii, partim vetera sunt; primum scholion f. 52 rubro scriptum inc. διὰ τὸ ἐγρηγορέναι καὶ ἀγρυπνεῖν (ed. Koster, *Scholia* I, 3, 1, Groningen, 1977 [scil. Scholia vetera in Nubes ed. D. Holwerda], p. 7, 1 b), alterum scholion in marg. externo et inf. f. 52 fusco atramento scriptum (inc. φασὶν ὡς Ἀθηναῖοι, des. ὡς ἔστι κἀνταῦθα) Thomae Magistri vel Triclinii est (cf. Koster I, 3, 2, Groningen, 1974, p. 15, 7 a), ultimum scholion fusco atramento in margine externo f. 101^v scriptum (des. ὡς οὐ χρὴ εἰς δικαστήριον αὐτοὺς ἀγαγεῖν). Thomae Magistri vel Demetrii Triclinii est (cf. Koster, op. l., p. 196, 1493 a, necnon Vat. gr. 917, f. 117); ³ (ff. 105-158) <Ranae>. Praecedunt <Thomae Magistri> argumentum (num. III apud Hall - Geldart, *Aristophanis comoediae*, Oxonii, 1951) atque tabula personarum. In marginibus et inter lineas eiusdem scholia (congruunt cum cod. Vat. 917, ff. 119-185, sed vix cum ed. Dübner, op. l., pp. 274-314). Eadem scholia ed. e codd. Taurinensi et Cremonensi Zuretti, op. l., pp. 124-151. - Ff. 1^v. 159. 161^v scriptura vacant, ff. 159^v-160 inveniuntur (a manu aliquantulo posteriore) hymni quidam: ^a (f. 159^v) Χριστὸς γεννᾶται δοξάζσατε (ed. Μηναιῶ τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ, t. II, Romae, 1889, 224); ^b (ibid.) τῶ προτοναίωνων ἐκ π(ατ)ρ(ο)ς, i.e. τῶ πρὸ τῶν αἰώνων (ed. ibid., p. 225); ^c (ibid.) ραῦδος (i.e. ῥάβδος) ἐκ τῆς ῥίζης ἦσαι (i.e. Ἰεσσαί) καὶ ἄνθος (ed. ibid., p. 227); ^d (ibid.) θ(ε)ὸς δν (i.e. δν) ἠρίνης (i.e. εἰρήνης) πατήρ (ed. ibid., p. 228); ^e (f. 160) ab alia manu (?) σπλάχνον (i.e. σπλαγχνών) Ἰωνᾶν εὐριον (i.e. ἔμβρυον) (ed. ibid., p. 229); ^f (ibid.) οἱ παῖδες εὐσεβύ (sic) ἃ σὴν τραφέντες (i.e. εὐσεβεῖα συντραφέντες) (ed. ibid., p. 231); ^g (ibid.) θαύματος ὑπερφιδὸς ἡν δροσοβολον (i.e. ὑπερφυοῦς ἡ δροσοβόλος) (ed. ibid., p. 233); ^h (ibid.) μυστήριον ζαι (nec plura) i.e. μυστήριον ξένον ὄρω (ed. ibid., p. 235).

MAT. - Omnia folia nunc separatim laciniis chartaceis adglutinata codici impacta sunt.

FASC. - 19 quaterniones: in primae plagulae ora sup. dextra notae β' - ιθ' (sed desiderantur γ', δ', ε'). Ff I. 1-3 et 159-160 singulatim, ut videtur, addita. - F. 161 postea (saec. XVI aut XVII) add.

CHART. SIGNA - ¹ (e.g. ff. I. 5. 10) luna (similis Mošin-Traljić 3424: Fabriano 1376) ² (e.g. ff. 3. 24. 35) duo circuli cruci apposti (similes Mošin-Traljić 2036: Dubrovnik 1350).

SCHEM. - Nullum certum linearum schema perspicitur. Spatium scriptum: mm 155 × 80/100, linn. 12-15.

SCRIPT. - Comoediarum partes exaravit Georgius quidam qui scripsit in ora sup. f. 1: λαμβικός | + στίχ(ος) γενοῦ βοηθός X(ριστ)ἔ τῶ Γεωργίω; - ead. m. in ora sup. f. 103: + X(ριστ)ἔ προηγοῦ τ(ῶν) ἐμ(ῶν) πονημάτων (repetitur ab ead. m. f. 105, sed add. στί(χος). Exstat alia alterius Georgii subscriptio in ora inf. f. 160: καὶ γράφοι καινὸ τι οὗτος λόγος διὰ χειρὸς ἐμοῦ Γεωργίου τοῦ Κωτζη, sed nil, ut puto, in nostro libro scripsit. - Prior Georgius notavit rubro colore annum quo confecit librum (f. 158) ἐτελειώθ(η) συν θ(ε)ῶ ὁ παρὼν Ἀριστοφάνης ἐν μηνί Ιουνίῳ α' | ἐν ἔτει ς' ω' ο' ἐν (δικτιῶνος) ιε' (ed. Turyn, *Codd. Vat. gr.*, p. 156), et add. in calce ἡ μὲν χειρὴ ἢ γράψασα, σήπεται τάφω · γραφή | δὲ μάλινι + (sic) αἰῶνας ἀπεράντους: - | + τέλος + τέλος + τέλος + τέλος (de qua sententia v. G. Garitte, *Sur une formule des colophons de manuscrits grecs*, in: *Collectanea Vaticana in honorem Ans. card. Albareda* I, Città del Vaticano, 1962, pp. 359-390). Praeedit in rasura ab al. m. atramento nigro στί(χος) ἐπεγράφατο Ἀριστοφάνου τέλος.

ORNAT. - Ff. 1. 50. 103. 105. fasciola (ff. 50. 103. 105 cum cruce desuper) fusco et rubro colore exarata. Ff. 1^v. 3. 4. 50. 52. 105 litterae initiales grandiores floribusque interdum ornatae (ff. 1^v. 3. 4 rubro colore, alibi fusco atramento), f. 160^v atramento fusco nigroque duo homines clipeo gladioque armati depicti sunt, necnon manus arcum tenens contra hostem quandam.

ANNOT. - F. I. κακὴν ὄραν να ἔχει ὁ (?) κ | κακὴν ἡμέραν να ἔχεις (iteratum). Sequitur infra (an manu scribae Georgii?) precatio: ὁ τῶν ὄλων κ(υρι)ος ἡ πηγὴ | παντὸς ἀγαθοῦ ὁ πάσης | σοφίας καὶ γνώσεως ὁδηγὸς καταύγασε τὴν καρδίαν σου ὃ παῖ ἵνα κατορθώσῃς τοῦ σχεδογραφεῖν καὶ τοῦ γράφειν τὰ σχέδει. Tres subsequentes lineae (alterius precis?) erasae. In ora inf. adglutinata est scidula chart. ex alio codice avulsa cui manu saec. xv inscriptum est: τίς ἐστι προσωδία; ποιά τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς ὑγιούς κατὰ τὸ ἐπαγγελτικὸν τῆς λέξεως ἐφερομένης. In margine externo invenies vocem quandam (turcicam?) arabice scriptam. - F. 158^v scripsit manus XV fere saec.: στί(χος) κέτει (i.e. καὶ τι) μάνθανε τὸ πλεόν ἦσος στίχος. πάλιν ἐξεστράμισ(ας) | (i.e. ἐξεστράγγισας) τα πλέα ἀπαξ: - στί(χος) ὁ μ(έν) νεκρὸς λέοντος ἰδίου πίθη πάντος ἀρμένου τοῦ προέδρου | κατάνις. Primus versus ab al. m. atramentoque fusco repetitur. - F. 160 in parte sup. (manus xv saec.) + ὡσπερ ξένοι χαίροντες ἡδῆν π(ατ)ρίδα | (de qua subscriptione cf. Rudberg in: *Scriptorium*, t. 15, 1961, pp. 62-63; Treu, in: *ibid.*, t. 24, 1970, pp. 56-64 et Eleuteri, in: *Codices manuscripti*, 6, fasc. 3, 1980, pp. 81-88); + πότε ἀρξομαι θρηνεῖν ἀπὸ τῆς σῆς ἐξόδου | + ὃ θαύματος καινοῦ πάντων |. Alia manu λέον ὄνος καὶ ἀλόπηφ φυλίαν πιοισάμενοι (cf. *Corpus fabularum Aesopicarum*,

ed. Hausrath-Hunger, I, 1, Lipsiae, 1970, num. 154). - F. 160^v versus qui exstant in initio (f. I, ὁ τῶν ὄλων θεῶν ...) ab al. m. iterantur. Sequuntur alii eiusdem manus (?) versus (inc. ὁ τῶν ἀπάντων τῶν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τῆς δίκης). Alia series versuum atramento pallidiorē scripta chartaque flavescēte obiecta legi nequit. - F. 161 (manu saec. XVI) μορφοῦς πόλου πύλας ἀγγέλου πόδες | καὶ πῶς τῆς βασιλείας ἔξω κληθῶσιν.

POSS. - F. 158^v notula possessoris, sed omnino fere erasa + τοῦτο τὸ βιβλίον ὑπὸ ἀρχαίων ..... χρηματίσσαν .....θεν δὲ | ... ἐκ τῆς ..... πόλεως λουμ-|παρδίας + τέλος.

NOT. ANT. - F. I^v scidula chart. adglut. est: *Aristophanis Plutos | Nephelae et Batrachi | cum annotationib(us) | 70*. Idem numerus codicis «70» in ora sup. dextra f. I.

BIBL. - Treu, Zuretti, - opp. et locc. citt. - K. Zacher, *Bericht über die auf die griech. Komödie bezügliche Literatur von 1881 bis 1891*, in: *Jahresbericht ü. die Fortsch. Klass. Altertumswiss.*, t. 71 (1892), p. 27. - J.W. White, *The Manuscripts of Aristophanes I*, in: *Classical Philology*, t. 1 (1906), p. 17. - W.J. W. Koster - D. Holwerda, *De Eustathio, Tzetza, Moschopulo, Planude, Aristophanis commentatoribus*, in: *Mnemosyne*, s. IV, t. 8 (1955), p. 197. - W.J. W. Koster, *Aristophane dans la tradition byzantine*, in: *Rev. Et. Gr.*, t. 76 (1963), pp. 383 et 384. - Turyn, *Codd. Vat. gr.*, pp. 156-157 qui in tabb. 133 et 198 b-c photo-typice expressa praebet ff. 116^v et 158 (cf. etiam S. J. Voicu - S. J. D'Alisera, *Index in manuscriptorum graecorum edita specimina*, Roma, 1981, p. 257). - Devreesse, *Fonds*, p. 496. - *Aristophanes, Clouds*, ed. K.J. Dover, Oxford, 1968, p. CVI.

INTEG. - Integ. chart. membrana flava obductum. In dorso auro impressa sunt scuta Pii IX papae (1846-78) et Joh. B. Pitra, card. bibl. (1869-1889).

919. (olim 974) saec. XIV ex., chart., mm 212 × 145, ff. 1. 168.

Aristophanis comoediae tres. ¹ (ff. 2-48^v) <Plutus>. Praecedunt ^a (f. 1^{r-v}) *Aristophanis* vita ab initio Ἀριστοφάνης ὁ κωμωδοποιὸς Φιλίππου μὲν ἦν παῖς usque ad χρῆστὰ τῇ πόλει συμπαρανεῖν (ed. Dübner, *Scholia*, p. XXVIII, num. XIII, lin. 1-30; W.J.W. Koster, *Scholia in Aristophanem*, I, 1 A, Groningen, 1975, num. XXIX a, pp. 136-138, 31), ^b (f. 1^v) Pluti hypothesis III (ed. Hall-Geldart; L. Massa Positano apud Koster, op. l., IV, 1, Groningen, 1960, p. 1, col. 1, sed in codice nostro finis textus ab edito aliquantulum discrepat), ^c (f. 1^v) tractatulus de comoedia (cf. Dübner, op. l., p. XXX, lin. 25-30, sed noster satis discrepat), ^d (ff. 1^v-2) de comico choro (ed. Dübner, op. l., p. XVII, num. VII, Koster, op. l., I, 1 A, Groningen 1975, pp. 17-18), ^e (f. 2) personarum tabula. In marginibus et inter lineas <Thomae Magistri> scholia (ed. e codd. Taurinensi et Cremonensi Zuretti, *Scolii*, pp. 90-124); ² (ff. 49-103^v)

Nubes. Praecedunt ^a (ff. 48^v-49) Thomae Magistri argumentum, tit. τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου Μαγίστρου σύνοψις τῆς τοῦ δράματος ὑποθέσεως (ed. Dübner, op. l., pp. 78-79, num. VIII), ^b (f. 49) personarum tabula (Koster, *Scholia* I, 3, 2, p. 13), ^c (ibid.) tractatus de dramatis metris (ed. Dübner, op. l., p. 70, lin. 1-14, Koster I, 3, 2, p. 12, 1 b). In marginibus et inter lineas <Thomae Magistri> scholia, eadem atque in cod. 917, ff. 55-119 et cod. 918, ff. 52-104^v, congruentia saepe cum ed. Dübner, op. l., pp. 79-134, necnon cum Koster, ed. l. I, 3, 2; primum scholion f. 49 inc. δυσφορῶν ὁ Στρεψιάδης (cf. Koster, p. 14, 1 a), ultimum f. 104^v des. ὡς οὐ χρῆ εἰς δικαστήριον αὐτοὺς ἀγαγεῖν (cf. Koster, p. 196, 1483 a); ³ (ff. 104^v-167^v) Ranae (usque ad v. 1533). Praecedunt ^a (ff. 103^v-104^v) Thomae Magistri argumentum, tit. τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου Μαγίστρου σύνοψις τῆς τοῦ δράματος ὑποθέσεως (ed. Dübner, op. l., pp. 273-274), ^b (f. 104^v) personarum tabula. Inveniuntur ubique inter lineas glossae, scholia autem (eiusdem generis ut ed. Zuretti, op. laud., p. 124 ss) tantum usque ad v. 588 (οὗτος ὁ Ἀρχέδημος, ed. laud., p. 137). - Ff. I^{r-v}, 168^{r-v} scriptura vacant.

FASC. - 21 quaterniones. In media ora inf. primae plagulae invenies interdum notas colore rubro scriptas: γ' = f. 17; δ' = f. 25; ε' - ς' (65); ια' - ιη' (152); κ' (152). - Ff. I et 168 postea (saec. XVI?) add.

CHART. SIGNA - ¹ (e.g. ff. 9. 12-13) campana (similis Mošin-Traljić 2899: *Krakow 1398*) ² (e.g. f. 34, f. 41) duo circuli cruci appositi (ut Mošin-Traljić 1969: *Zadar 1396*) ³ (e.g. f. 84 + 85, 124 + 125) basiliscus (similis Briquet 2632: *Ferrara 1390*, et Mošin-Traljić 1059: *Dubrovnik 1389*).

SCHEM. - Lake I 2 b, Leroy 20 D 1 (v. praesertim f. 129). Spatium scriptum: mm 160/175 × 65/80, linn. 12-15.

SCRIPT. - Liber cum scholiis (excepto scholio f. 99) ab una manu exaratus est.

ORNAT. - Ff. 1-2 litterae initiales grandiores nodisque ornatae partim colore rubro affectae. F. 1 in marg. forma litterae A, nigro atramento fortasse a manu posteriore depictae, serpens esse videtur; in marg. sup. f. 9 nodus nigro atramento depictus est. Personarum nomina et glossae interlineares rubro colore scripta.

ANNOT. - F. 9 (in ora sup. sub rasura) ὁ ὄνομα ἀριμαρ (?). - F. 24^v (in calce sub rasura, ab al. m.) κυρ Θοδωρε ναξῆ πίνακος τὸ χαρτὴν (?) θ ..μοτο |, duae lineae subsequentes legi nequeunt. - F. 109^v (in marg.) ὁ πανχρυσὲ Χρησόστομ.

NOT. ANT. - In media ora sup. f. 1 crux invenitur cui duo puncta superposita (±). - F. I scidula chart. adglut. est: *Aristophanis Comoediae. 974*.

BIBL. — Zuretti, *Analecta Aristophanea*, Torino, 1892, p. 19. — Devreesse, *Fonds*, p. 45.

INTEG. — Ut 918. Tabulae anteriori est adglut. in parte interiore scidula membr. viridis ex pristino integ. excisa praebens scutum Pauli V papae (1605-1621).

920. (olim 975) saec. XIV med. (partim a. 1340, cf. ANNOT.), chart., in duos tomos divisus; foliorum refectorum partis primae forma mm 215 × 145, partis alterius mm 255 × 183, sed foliorum, priusquam refecta sunt, per totum codicem forma pristina fuerat mm 215 × 145. Ff. 353 (re vera 352, quod f. 212 numeratum non est), i.e. pars I ff. 1-174, pars II ff. 175-353.

1 Aristophanis comoediae tres. ¹ (ff. 2-29^v) <Plutus>; praecedunt ^a (f. 1) <Thomae Magistri vita Aristophanis> ab initio usque ad ἠρωελεγειώ (ed. Th. Bergk, *Aristophanis Comoedias...*, t. I, Leipzig, ²1888, p. XLVI, Nr. XIII, 1-5, apud Dübner, *Scholia*, p. XXIX, Nr. XV, linn. 1-6, ed. etiam W.J.W. Koster, *Scholia in Aristophanem*, I, 1 A, Groningen, 1975, pp. 146-147), ^b (ibid.) eiusdem de comoedia (ed. ibid., pp. XLVI-XLVII, Nr. XIII, 6-8 necnon Dübner, op. laud., p. XXX, lin. 25-26), ^c (f. 1^{r-v}) hypothesis I (ed. Hall-Geldart, t. II, Oxonii, ²1907), ^d (f. 1^v) personarum tabula. Glossae inter lineas atque scholia in marginibus ut apud Zuretti, *Scolii*, pp. 90-123 (scholion 1193). Aliae manus addiderunt scholia, quae non inveniuntur in ed. laud., e.g. ad v. 631 (f. 17) οὐ δεῖ γράφειν φίλον ἀλλὰ τρόπον (cf. Dübner, op. laud., p. 359); ² (ff. 30^v-68) <Nubes>. Praeedit (f. 30) de fama nota (tit. ἱστορία περὶ τοῦ κλέους), inc. Περικλῆς πολλῶν ὄντων τῶν χρημάτων, des. τοῦτο καὶ ἐξεκείνου εἰσφέρει καὶ περισίστη. F. 43^v (post v. 529 καταπύγων) insertus est quidam textus (scholia in Nubes?), sed ita evanidus ut ne sub luce speciali quidem legatur. Glossae inter lineas et pauca scholia in marg. partim eadem atque edita apud Dübner, *Scholia*, pp. 70-134 (e.g. ad versus 158 et 226). — Ff. 52^v et 68^v scriptura vacant; ³ (ff. 69-80^v) <Ranae>; praeedit index fabulae. Glossae inter lineas (ut Dübner, op. cit., p. 274 ff.) et pauca scholia in marg. (e.g. ad v. 1 εἶθω εἶθω τὸ ἐξέθους τι διαπράττομαι) quae inter edita non inveniuntur. Abrumpuntur in v. 606 κακόν.

2 Sophoclis tragoediae tres ¹ (ff. 83-128^v) <Ajax>, in recensione Thomae Magistri (Turyn, *Sophocles*, p. 42). F. 81 inseruit al. m. duas epistulas: ^a <Libanii ep. DLXXVI> ad Barbationem (ed. Foerster, t. X, pp. 541-542) et ^b Anonymi ep. ad Proclum, inc. ἀλλ' ἡμῶν μὲν ἀγάμενοι (?) χωροῖεν κατὰ νοῦν Διός, des. κοινωνοῦ-

μεν τῶν δρωμένων τοσοῦτον γὰρ ἐξεστι. Sequuntur, ab ead. m. atque epistulae ¹ (ff. 81^v-82) quaedam de Aiace, inc. <Ε>στρατήγησε δὲ οὗτος οὖν ἐτῶν ζε' πρὸ τῶν Πελοποννησιακῶν ἔτευσιν ἑπτὰ οὗτος δὴ φιλαθηναϊότατος, des. ἄτρωτον ἦν τὸ δὲ μὴ καλυφθὲν τρωτὸν ἔμεινεν, necnon ² (f. 82^v) Sophoclis vita (ed. A.C. Pearson, *Sophoclis Fabulae*, Oxonii, ²1928, lin. 1-11 εὐρεῖν) et de scaena scholion, inc. σκηνῆ λέγεται ἢ πρόσκαιρος κατοικία. — Iniectae sunt textui fabulae glossae inter lineas et scholia in marginibus (cf. ed. Papageorgius, *Scholia in Sophoclis tragoedias vetera*, Lipsiae, 1887 [*Teubneriana*], 1-96, necnon A. Christodulu, *Τὰ ἀρχαῖα σχόλια εἰς Αἴαντα τοῦ Σοφοκλέους*, ἐν Ἀθήναις, 1977, sed multis omissis et aliis a diversis manibus additis). Ff. 98^v-99 inseruit scriba quidam aut vir doctus tres tractatulos de re metrica ^a (f. 98^v) inc. γίνωσκε ὅτι τὸ ἱαμβικὸν τὸ μέτρον δέχεται πόδας ζ' ἐκάστου συλλαβᾶς ἔχον δύο, des. τὰς μακρὰς συλλαβὰς τοὺς ἱαμβοὺς τιθέαμεν ἀμφιβόλως; ^b (ff. 98^v-99) inc. ἱαμβος δὲ καλεῖται ὅτι περὶ οἱ ὑβρίζειν τινὰς καὶ λοιδορεῖν βουλόμενοι τούτῳ τῷ μέτρῳ, des. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ τετάρτῃ ἱαμβὸν μόνον, ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ ἱαμβὸν ἢ πυρρίχιον; ^c (f. 99) inc. τὸ οὖν ὄπλον πέτρα πυκνὴ ἔσσονται καὶ ὡς μακρὰ καὶ ὡς βραχεῖα, des. ὁ δὲ δάκτυλος τίθεται καὶ ἀλλοίως, ἦτοι ἐκ δύο βραχέων καὶ μακροῦ. F. 104^v alii duo scribae interposuerunt: ^a Sophoclis apophthegmata (tit. ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν γνωμῶν τῶν τοῦ Σοφοκλέους), similia eis, quae exstant in cod. Vat. gr. 711, ff. 123^v-125; ^b <Libanii epistula ad Basilium>, ed. Foerster, t. XI, ep. 15 (pp. 589-90). — F. 107^v vacant; ² (ff. 130-174) <Electra>. Praeedit ^a (f. 129) exempla iambici metri (tit. τὸ ἱαμβικὸν μέτρον); ^b (f. 129^v) <hypothesis> in Electram, cui subiungitur scholion (ed. Papageorgius, op. supra laud., p. 97, 2-12). F. 130 anteposita est tabula personarum rubro colore exarata atque nunc evanida. Glossae inter lineas partim rubro colore depictae atque in margine diversis manibus scripta scholia, quae partim congruunt cum ed. a Papageorgio, op. laud., pp. 97-116, sed aliis omissis aliis additis (a Thomae Magistro?). F. 147^v interposita est epistula <Gregorii Nazianzeni ad Petrum quendam>, ed. Gallay, *Saint Grégoire de Nazianze, Lettres*, t. II, Paris, 1967, p. 132 (ep. 242); ³ (ff. 174^v-221^v) <Oedipus tyrannus>. Praeedit (f. 174^{r-v}) hypotheseis I et II necnon personarum index, f. 192^v in-texti sunt duo tractatuli de iambico metro ^a inc. ἱαμβος ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς συλλαβῆς οἷον λέγω ^b inc. τὸ ἱαμβικὸν μέτρον κατὰ μὲν τὸν πρῶτον πόδα. Glossae inter lineas (Moschopuleanae) ed. ab O. Longo, *Scholia byzantina in Sophoclis Oedipum Tyrannum*, Padova, 1971. Scholia longiora inedita e Thomae Magistri recensione in marginibus exstant.

3 Aeschyli tragoediae tres. ¹ (ff. 232-246^v et 222-230^v) Prometheus. Glutinatoris errore vv. inde a 697 usque ad finem ante initium collocati sunt. In marg. <Thomae Magistri> scholia inedita. F. 231 subsequitur Thomae Magistri argumentum in Septem contra Thebas (tit. τοῦ αὐτοῦ σοφωτάτου Μαγίστρου ἢ τοῦ δράματος ὑπόθεσις ἔστιν αὕτη), in calce index personarum. F. 231^v vacat si excipis quasdam conscribillationes in ora sup. ² (ff. 247-267) <Septem contra Thebas>. In marg. <Thomae Magistri> scholia inedita. ³ (ff. 268-288) <Persae> cum nonnullis <Thomae Magistri> scholiis in marg. Praecedunt (f. 267^v) argumenta duo (ed. H. Weil, *Aeschyli tragoediae*, Lipsiae, 1891 [*Teubneriana*], pp. 89, 1-90, 38). F. 286^v sunt interiectae ab al. m. duo <Gregorii Nazianzeni epistularum fragmenta>, scripta ab ead. manu ac f. 147^v: ^a ep. CLXVI ab initio usque ad συμφορᾶς (lin. 6 ab imo, ed. Gallay, t. II), ^b ep. XXXI ab initio usque ad συμφέρον (lin. 7, ed. Gallay, t. I). F. 288^v conscribillationes (ad rem grammaticam pertinentes?) difficiles lectu charta translucida nunc flavescente obtectae.

4 Nonnulla grammatica et alia. ¹ (f. 289) <Thomae Magistri vita Pindari> usque ad λεκτέον (lin. 6, 11 ed. Drachmann, *Scholia vetera* etc., t. I, Lipsiae, 1903 [*Teubneriana*]) ² (f. 289^v) <quaedam de Pindaro>, necnon de metris ab eo adhibitibus, inc. ἐπειδὴ λυρικός ἔστιν ὁ Πίνδαρος, des. μέτρον διάφορον ἔχουσιν ἐκ ποδῶν συνιστάμενον (excerptum esse videtur e Demetrii Triclini scholiis ad Olympia I, ed. E. Abel, *Scholia recentia in Pindari epinicia* I, Budapesti, 1891, pp. 44-45); ³ (ibid.) <de metris fragmentum>, inc. ἰστέον ὅτι πάντες οἱ πόδες εἰσὶν ᾗ, ut exstat in cod. Barocc. 216, f. 155; ⁴ (ibid.) <nomina novem Musarum atque quorundam poetarum>, cf. D. Bassi, *Nomina Musarum*, in: *Bollettino di filologia classica*, t. 4 (1897-1898), pp. 256-257.

5 (ff. 290-352^v) Pindari Olympia I-XII. Inter lineas glossae e Demetrii Triclinii recensione, ut editae apud E. Abel, *Scholia in Pindari epinicia*, t. I, Budapesti, 1891, pp. 52 ff. In marginibus textus circumfusus est Moschopuli et Magistri scholiis praecedente rubro colore exarata inscriptione: κῦρ Θωμᾶ τοῦ Μαγίστρου καὶ τοῦ Μοσχοπούλου κῦρ Μανουήλ σχόλια. Desiderantur hypotheseis in Ol. I, II, IV, X, XI, XII, hyp. in III valde differt ab ed. Abel, p. 148. Subsequuntur (f. 353) vv. 1-2 <Aristophanis Pluti> circumfusi <Libanii epistula ad Themistium> (ed. Foerster, t. X, pp. 287-288, Nr. 309).

MAT. - Ff. 1-80 usu trita et maculata necnon madore inquinata, cum gravi textus detrimento.

FASC. - Foliis denuo compactis nullisque nisi in media ora sup. ff. 188 (ιδ'), 204 (ις'), 213 (ιζ'), 295 (α'), 296 (β'), 311 (γ'), 312(δ'), 320 (ε'), 332 (ς') notis relictis primigenius fasc. ordo restitui nequit.

CHART. SIGNA - ¹ (f. 5) trigonium circulo inscriptum ² (f. 27) campana, simillima Mošin-Traljić 2978: *Udine 1330* ³ (f. 50) canis caput ⁴ (f. 83) mons circulo inscriptus ⁵ (f. 124 et saepius) securis, ut Mošin-Traljić 4658: *Fabriano 1337* ⁶ (f. 259) pirum ⁷ (f. 266) gladius, similis M.-Tr. 3308: *Wien 1338*. Exstant alia sign. fragmenta quae cognoscere nequivi: ff. 10, 12, 21, 189 et 390.

SCHEM. - *Tom. I*: Lake I 33 a, Leroy 42 C 1 (cf. f. 71); *tom. II*: foliis omnibus laciniis chartaceis reffectis schematis tantum duae lineae directae parallelae dextrorsum ductae perspiciuntur. ¹ (ff. 1-47) spatium scriptum: mm 160/170 × 55/69, linn. 22; ² (ff. 48-52) spatium scriptum: mm 170/180 × 80, linn. 16-17; ³ (ff. 53-80) ut supra ¹; ⁴ (ff. 89-90) ut supra ²; ⁵ (ff. 91-97, 100-353). Spatium scriptum: 170 × 70/80, linn. 16, sed ff. 222-353 linn. 22-24.

SCRIPT. - Codex pluribus manibus exaratus est: ¹ (ff. 1-47 et 53-80) a Manuele quodam qui scripsit f. 68 ὃ X(ριστ)ὲ βοήθει μου (aut μοι) τῷ σῶ δούλω Μανουήλ. ἀμήν; ² (ff. 48-52, 89-90 et 97-99) ab alia m. posteriore (?) quae folia deperdita supplevit; ³ (ff. 81-88^v) a Demetrio quodam qui f. 81 haec adnotavit: ὃ X(ριστ)ὲ βοήθει μοι τῷ σῶ οἰκέτοι Δημητρίω ἵνα γράψω καλῶς δια τοῦ ἐλέου σου μεγάλου Ἰω(άννη) Χρυσόστομοι βοήθει μοι διὰ (sic) (ed. Zuretti, *Analecta*, p. 20 et Turyn, *Codd. gr. Vat.*, p. 139); ⁴ (ff. 91-97 et 100-353). Dubito an has partes scripserit Meletius qui f. 89 rubro colore hanc adnotationem fecerit: K(ύρι)ε Ἰ(ησο)ῦ X(ριστ)ὲ υἱὲ τοῦ θ(εο)ῦ ἐλεήσον τὸν ἁμαρτολὸν Μελέτιον καὶ ἡ ἐντυγχάνοντες τὴν βήβλον ταύτην εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἐστιν εἶδος κακίας οὐκ ἐποίησεν ἐπαλαληθείας (sic) γὰρ ὁ ἄθλος ὑπερεβην καὶ τῇ κακία τοὺς δαίμονας; ⁵ (f. 30); ⁶ (f. 43^v); ⁷ (f. 286^v) forsitan manus Iohannis Spantunis (v. infra ANNOT.); ⁸ (f. 289^v).

ORNAT. - In initio textuum fasciolae rubro colore exaratae: v. ff. 2. 30^v. 129^v. 130. 174. 180^v. 221^v. 232. 268. In f. 174^v fascia maioris moduli rhombis effecta, rubro colore sublito cauliculosque utrimque perhibens. Litterae initiales et quaedam scholia rubro aut fusco colore depicta. F. 183 nodi angulis litterae X inscripti. F. 91 feminae caput. F. 271 canis.

ANNOT. - F. 11 in marg. invocatio in deum (?) difficilis lectu ὃ θ(ε)ῶ μὲν (plura?). - F. 80^v in marg. exteriori ratio quaedam sed ita erasa et evanida ut in fine legatur tantum ὑπέριπυρα τριακοντα. - F. 124 in ora sup. Ἰ(ησο)ῦ μου βοήθει μου. - F. 130 in ora sup. Ἰ(ησο)ῦ μου βοήθει μοι. - F. 147^v Ἰ(ησο)ῦ μου βοήθει μοι ὅπως γράψω καλῶς. - F. 221^v ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ | τοῦ ἁμαρτωλ(οῦ) ... (nonnulla verba erasa) υ τοῦ (erasa) τῷ ς^ω ω^ω μ^ω | η^ω ἔτει (ἰνδικτιῶνος) η^πς, μηνὶ μαρτίῳ κ^π, ἡμέρᾳ β^α, ὥρᾳ δ' + | + χεῖρ μὲν ἢ γράψασα σηπεται τάφῳ | γραφὴ δὲ πᾶσα μένει, εἰς τοὺς αἰῶνας + | + ὃ X(ριστ)ὲ βοήθει το γραψαντι το ἀναγινω|σκοντι το ἀκροατη καὶ τ (sic) διδασκοντι | + ἀμήν + ἀμήν + ἀμήν (ed. Turyn, op. supra laud., p. 139, cf. Treu, *Handschriften*, p. 62; de formula χεῖρ ἢ γράψασα v. Garitte, *Formule*, pp. 359-390 et Treu, op. cit., pp. 56-64). - F. 267 ἔτους ἐξακισχι (spatio circ. 3 litt. interiecto) ἔτους ἰ ἐγράφη τὸ παρὸν βιβλίον

(an. 6<8>10, i.e. 1302?); forsitan refert haec nota ad textum quem librarius noster descripsit. - Marg. ext. f. 279 adscripsit manus, ut opinor XIV saec., haec mo-

nogrammata X (i.e. Χριστός), et aliquantulo inferior, $\text{P} \begin{array}{c} \text{H} \\ | \\ \text{P} \text{---} \text{P} \\ | \\ \text{O} \end{array}$ i.e. Μητροφ(άνης).

- F. 286^v βοήθει τῷ σῶ δούλῳ Ἰ(ωάνν)η τῷ Σπαντουνη. - F. 312^v ὦ Χ(ριστ)ὲ βοήθει μοι τῷ σῶ οἰκέτῃ Δημητρίῳ (scriptura eadem est ac quae scripsit notam supra f. 81). - F. 353^v conscribillationes et probationes calami, e.g. ὥσπερ ἐπὶ τῶν πλεόντων καὶ ὡς ἄνδρα χρηστὸν καὶ ὡς ἔμπειρον λόγον (pluries), necnon ὁμοῦ φύλλ(α) τριακόσια | τεσσαράκονταεπτὰ.

NOT. ANT. - Operculo int. primi tomi adgl. sunt scidulae duae; in priore scriptum est: *Aristophanis comoediae. 975* (sed deletum). *920*, in altera *920 Vat. gr. P. 1^a*.

BIBL. - Longo, Treu, opp. et locc. citt. - Tycho Mommsen, *Pindari carmina*, Berolini, 1864, p. XXXVI ss. - K. Zacher, *Bericht über die auf die griech. Komödie bezügliche Literatur von 1881 bis 1891*, in: *Jahresber. über die Fortschr. in d. Klass. Altertumswissenschaft*, t. 71 (1892), p. 27. - Zuretti, *Analecta*, p. 20. - J.W. White, *The Manuscripts of Aristophanes I*, in: *Classical Philology*, t. 1 (1906), p. 17. - Vogel-Gardthausen, p. 284. - H.W. Smyth, *Catalogue of the Manuscripts of Aeschylus*, in: *Harvard Studies in Classical Philology*, t. 44 (1933), p. 26. - Turyn, *Aeschylus*, p. 75. - Id., *The Manuscripts of Sophocles*, in: *Traditio*, t. 2 (1944), p. 37. - Id., *Sophocles*, p. 42. - Devreese, *Fonds*, pp. 45, 101, 136, 208, 289, 450. - Turyn, *Codd. gr. Vat.*, pp. 139-140 necnon tabulae 113, 114 et 194 a, ubi phototypice expressa inveniunt ff. 196, 193^v et 221^v (cf. S.J. Voicu - S. D'Alisera, *Index in manuscriptorum graecorum edita specimina*, Roma 1981, p. 257). - K.J. Dover, *Aristophanes, Clouds*, Oxford, 1968, p. CVI. - E. Ch. Kopff, in: *Transactions and Proceedings of the American Philol. Assoc.*, t. 106 (1976), pp. 241-266. - O.L. Smith, *Classification of Mss of the Scholia on Aeschylus*, in: *Illinois Classical Studies*, t. 6 (1981), p. 54.

INTEG. - Tabulae chartaceae membrana subflava obductae. Dorso partis primae scuta Pii X papae (1903-1914) et A. Capecelatro card. bibl. (1890-1917), secundae Pii IX papae (1846-78) et J.B. Pitrae card. bibl. (1869-89) impressa sunt. Operculo int. primae partis adglut. est dorsum integumentum primigenii eadem scuta exhibens atque altera voluminis pars.

921. (olim 926) saec. XVI in., chart., mm 212 × 144, ff. III. 111.

Aristophanis comoediae duae. ¹ (ff. 1-49) *Plutus*. Praeedit (f. III^v) hypothesis III (ed. Hall-Geldart) scripta a viro grammatico quodam «humanista» dicto qui addidit et glossas marginales quas infra commemorabimus. Inter lineas rubro colore exaratae quibusdam in locis glossae (eadem atque ed. Dübner, *Scholia*, pp. 324-387). Ff. 1. 3. 4-5^v. 6. 7. 8^{r-v}. 9. 10. 17^v. 19^{r-v}. 20. 28^{r-v}. 30. 30^v. 31^v-32. 33^v. 34. 35. 37. 38. 40. 41^v. 43. 44 glossas nonnullas graecas, quae

ad comoedias pertinent, cum translatione latina marginibus adscripsit manus viri docti; ² (ff. 55-107^v) *Ranae*. Praecedunt (f. 53^{r-v}) hypothesis III (ed. Hall-Geldart) necnon (f. 54^{r-v}) personarum tabula. F. 84^v in marg. nescio quae manus posterior adnotavit schol. ineditum ad v. 853. - Ff. I-III, ff. 49^v-52^v, 108-111^v scriptura vacant.

MAT. - Liber duabus partibus constat (ff. 1-50; ff. 51-108) a duabus manibus eodem fere tempore scriptis.

FASC. - *Pars I*: bifolium (I + II), folium unum, 5 quaterniones, 1 quinio. In media ora inf. adnotavit scriba notas β' (errore librarii bis scriptum) - γ'. *Pars II*: binio (postea add. ?), 6 quaterniones, 1 ternio, folium unum (f. 109), bifolium (ff. 110-111); rubro colore notae β' - γ' scriptae in extrema marg. dextra, partim a glutinatore resectae.

CHART. SIGNA - ¹ (ff. 3 + 6. 107 e.g.) arcuballista circulo inclusa (similis Briquet 748: *Roma 1505*) ² (ff. 27 + 30) trimontium circulo inclusum ³ (ff. 110-111) flos (cf. Briquet 6523: *Milano 1545*).

SCHEM. - Cf. Leroy 45 C 1 c (v. e.g. f. 88), at in ora externa duae lineae tantum directae parallelae ductae sunt. Spatium scriptum: mm 155 × 70/80, linn. 13.

SCRIPT. - Codex a duabus manibus exaratus.

ORNAT. - Ff. 1. 53. 55 litterae initiales grandiores rubro colore exaratae, ubi et fasciolae (ff. 1. 55 cum nodo desuper) rubro colore depictae.

ANNOT. - F. I: *Aristophani*.

BIBL. - Zuretti, *Analecta*, p. 20.

INTEG. - Pristinum integumentum e corio fusco flexibili servatur, ubi lineae rectagona rhombosque efficientes incisae sunt.

922. (olim 981) saec. XIV in., chart. orient., mm 176 × 138 (pristinus mm 176 × 123), ff. III. 213 (+ 154^a).

1 (ff. 2^v-123) <Oppiani Halieutica>. Inter lineas glossae ab ead. m. colore rubro suprascriptae discrepantes ab editis a Vári, *Oppianus*, pp. 220-246. In marginibus, saepe et textum circumfundentia, scholia in Halieutica (cf. ed. Bussemaker apud Dübner, *Scholia in Theocritum*, Parisiis, 1849, 260-369). Satis discrepant huius libri scholia ab ed. laud. (cf. Fajen, *Untersuchungen*, pp. 32-33). Desiderantur vv. 287-302 primi libri. Praecedunt ¹ (f. 1^v) <Iohannis Tzetzae versus in Oppianum>, ed. Bussemaker, op. cit., pp. 260^a, 36-260^b, 2. Singuli versus pluries repetuntur; ² (f. 2, lin. 5 - f. 2^v, lin. 9) <scholion> ἰστέον ὅτι πολλαὶ λέξεις εἰσὶν ἐκ ταυτοσημάντων λέξεων

- καὶ τὴν ἄγρον πηγὴν (ut in Vat. gr. 1943, f. 3^v). Praecedunt alia scholia quae inter edita non inveni, madore autem ita deleta ut legi fere nequeant; ³ (f. 2^v, lin. 9) <epigramma in Oppianum> (ed. Anthol. Palatina XVI, 311). In fine (f. 123) add. ead. m., sed alio atramento usa, <versus Tzetzae>, ut exstant apud Bussemaker, op. laud., p. 260^a, linn. 36-40. - Ff. 37^v et 123^v scriptura vacant.

2 (ff. 124-154) <Dionysii> Periegetae orbis descriptio (tit. ἀρχὴ σὺν θεῶ τῶν [corr. al. m. supra lin. της] τοῦ περιηγητοῦ διηγήσεων [corr. al. m. supra lin. -σ]). Inter lineas scholia et in marginibus paraphrasis, colore rubro ab ead. m. exarata; paraphrasis valde discrepat ab ed. Müller (*Geogr. gr. minores* II, 409-425). In fine ab ead. m. στ(ιχοι) ἄρ̄ π̄ ε̄. τέλος σὺν θ(ε)ῶ τ(ης) Διονυσίου περιηγήσεως. - Ff. 132^v et 154^{a-v} scriptura vacant.

3 (ff. 155-212^v) <Eustathii Thessalonicensis commentarii in Dionysii orbis descriptionem> (ed. C. Müller, *Geographi graeci minores*, t. II, Parisiis, 1882, 201-407).

MAT. - Omnia fere folia quorum orae pessumdatae ope plagularum chartacearum resecta separatim adglutinata sunt; qua de causa pristinus fasciculorum ordo difficile recognoscitur.

FASC. - In media ora inf. ult. plagulae discernis notas, scil. ε' (f. 38^v), ζ' (f. 46^v), ζ' (f. 54^v), θ' (f. 70^v), ις' (f. 123^v), denuo α' (f. 131^v), β' (f. 139^v), ita ut fasciculos primigenios quaterniones fuisse opinemur.

SCHEM. - ^a In parte Oppiani Halieutica continente foliis omnibus resectis schema haud bene perspicitur, duabus lineis directis parallelis dextrorsum ductis (v. e.g. ff. 65, 71). ^b In parte Dionysii Periegetae opus continente: Lake I 3 a, Leroy 10 C 1 n (v. e.g. f. 136). ^c In parte Eustathii textum continente: Lake I 1 a, Leroy 00 D 1 (v. e.g. f. 155). Spatium scriptum: ¹ (ff. 2^v-123) mm 110/130 × 50/55, linn. 8-26 (Halieuticorum textus); - mm 120/145 × 35/45, linn. 28-37 (commentarius in marginibus); ² (ff. 124-154) mm 123 × 55/65, linn. 18-21; ³ (ff. 155-212^v) mm 128/137 × 98/105, linn. 34-39.

ORNAT. - Ff. 59^v, 124, 155 fasciolae rubrae. Tituli atque litterae initiales interdum rubro colore exaratae.

SCRIPT. - Codex ab uno scriba exaratus (Theodoro Meliteniote); scripsit (f. 154) rubro colore hos versus: ὡςπερ ξένοι χαίρουσιν ἰδ(εῖν) πατρίδα | καὶ οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν | λιμένα. οὕτω (καὶ) οἱ γράφοντες βιβλίου | + τέλος + | ἀμὴν. (de formula v. supra cod. 920, ANNOT.); infra ab ead. m. colore purpureo: ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος | διὰ χειρὸς Θεοδώρου τοῦ | Μελιτηνιώτου; repetitur ab ead. m. in ora inf. colore fusco (v. Mercati, *Notizie*, tab. VII a) + ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρὸς. Quae descripsit f. 154^v Philippus ὁ Παχὺς, ut opinor: ὡςπερ ξένοι χαίρουσ(ιν) ἰδεῖν π(ατ)ρίδα | οἱ θαλαττεύοντες ἰδεῖν λιμένα | οὕτω καὶ οἱ γράφοντες βιβλίου τέλος | ἀμὴν: + ἐτελειώθη ἡ παροῦσα βίβλος | διὰ χειρὸς Θεο-

δώρου |. Una linea erasa versus denuo repetuntur ὡςπερ χαίρουσιν etc., sed habent in fine διὰ χειρὸς ἐμοῦ Φιλίππου τοῦ Παχὺ. De subscriptionibus plene deseruit Mercati, *Notizie*, p. 184 n. 1; quod attinet ad scripturam chartamque codicis non verisimile videtur Theodorum Meliteniote eundem esse ac praeclarum Sanctae Sophiae Constantinopoli clericum.

ANNOT. - F. 132 (in ora inf. a libri scriba) λήθη μοι ἐγένετο καὶ αφυκα τὸν χάρτον ἄγραφον. - F. 212^v (in ora inf.) de re grammatica quaedam: πλὴν τοῦ ἄγιος κ(ύριος) ὅσιος | οὐ(ράν)ιος θαλάσσιος τίμιος | Μαρτίος Σαλαμῆνιος | Ρωδιος Δημητριος. - F. 213 nota de re grammatica aut poetica, fortasse et epistulae fragmentum, sed primae decem lineae deletae aut erasae, in medio autem legis e.g. Εὐριπίδου βιβλίου et postea τὴν δὲ βιβλὸν τοῦ περιηγ(ήτου) ἦν μοι πρότερον ἔχρησας λάμβανε... Subsequuntur ab alia m. + ὄν οὐκ ἔκτινεν Διομήδης (tris repetitur); ab al. m. τέλος (?) ἡ παροῦσα βίβλος εἴληφεν (?), quod forma monocondylii iteratur. - In imo f. 213: πλὴν τοῦ ὅσιος οὐ(ράν)ιος τίμιος (cf. f. 212^v).

POSS. - Ff. 1^v et 212^v impressum est sigillum bibliothecae Nationalis Parisiensis (cf. *Recensio*, pp. 64-65).

NOT. ANT. - F. B adgl. est scidula membran.: *Oppiani Halieutica et alia alior(um)*. 981. Praecedit (f. A) plagula chart. indicem libri continens. In f. 1^v: Ν 2 (cf. Devreesse, *Fonds*, p. 417).

BIBL. - Müller, *Geogr. gr. min.* II, p. XXXVII, nr. 67. - Vogel-Gardthausen, pp. 139, 418. - Vári, *Oppianus*, p. 16. - Mercati, *Notizie*, p. 184 n. 1 (et tabula VII a). - Devreesse, *Fonds*, pp. 46, 101, 136, 209, 290, 407. - Fajen, *Untersuchungen*, p. 16 (multis cum erroribus). - Robin, *Tradition*, pp. 32 et 74-75 (ubi codex mendose saec. xv tributus est).

INTEG. - Integ. chartaceum corio fusco obductum. In dorso impressum est auro scutum Pii IX papae (1846-78).

923. (olim 982) saec. xiv in.-med., chart. orient., mm 192 × 132, ff. I. 157.

<Oppiani Halieuticorum> libri I, 1-IV, 628 (ed. J.G. Schneider, *Oppiani Cynegetica et Halieutica*, Lipsiae, 1813, 71-159). Inter lineas, interdum a duobus scribis (v. infra) colore fusco glossae suprascriptae; eadem inveniuntur in codd. Vatt. gr. 1758, 924 et 925, sed discrepant ab editis apud Vári, *Oppianus*, pp. 220-246. Marginibus inscripta sunt, interdum etiam textum circumfusa, scholia similia editis a Bussemaker apud Dübner, *Scholia in Theocritum. Scholia et paraphraseis in Nicandrum et Oppianum*, Parisiis, 1849, pp. 260-369. F. 1^{r-v} scholia in Halieutica, ut opinor, praecedunt, sed madore ita deleta ut plurima legi nequeant. F. 54, in fine Halieuticorum libri primi, Anonymi duo epigrammata, ed. Cougny, *Epigrammatum Anthol. Pal.*, t. III, Parisiis, 1898, cap. IV, nrr. 142-143 (p. 426). - F. A^{r-v} membr. praebet textum latinum XIV saec.

circ., commentarium quendam de rebus iuris civilis, ut videtur, continentem, sed ita erasum, ut et sub luce ultravioleta pauca cognoscantur; gratias ago v. d. A. Paravicini qui hoc folium inspexit.

MAT. — Ff. 1-5, quae antea Vat. gr. 1892 (ff. 25-29) compacta erant (cf. *Codd. Vatt. gr. 1745-1962*, rec. P. Canart, 1970, p. 529), ita madore deleta ut scriptura solum ope lucis specialis legatur. Alia folia in ora verminata, sine tamen textus detrimento.

FASC. — 20 quaterniones, quorum 16 (β' - ιζ') in angulo sinistro marg. inf. primae paginae signati sunt. In decimo quaternione (f. 71) unum folium desideratur sine tamen textus detrimento; nam e fasciculo nondum exarato folium effluxerat. - F. 6 separatim est adglutinatum. Ff. 1-5 (e Vat. gr. 1892 ut supra diximus) resecta simul cum f. 6 ternionem fortasse efficiebant.

SCHEM. — Nullum schema linearum ductum esse videtur. Spatium scriptum: mm 140/150 × 70/90.

ORNAT. — F. 130 fasciola colore fusco exarata. Quaedam litterae initiales (e.g. ff. 113, 113^v, 128^v, 129, 129^v) grandiores colore fusco aut rubro depictae. F. 28^v avem (grurem?), f. 64^v bestiam quandam pinxit al. m.

SCRIPT. — Librum exaraverunt duae eiusdem aetatis manus: A: ff. 1-27^v, 29^v-30^v, 56-66, 94-157^v. B: 27^v (pars. inf.)-29, 31-55^v, 66^v-93^v.

ANNOT. — A diversis manibus posterioribus: f. 13^v κ(ύρι)ε ποιήσον (bis) - F. 33^v + δόξα π(ατ)ρι και τῷ ἀγίῳ πν(εύματ)ι και. - F. 34 + δόξα π(ατ)ρι και τῷ (nec plura). - Ff. 40^{r-v}, 41, 46^v 47 δόξα (monocondylium). - F. 48 οἶον Δ(α)υῖδ τόδε θ(ε)ῶ, et eodem loco monocondylium Θεοδώρος. - F. 50^v (forsitan a scriba B, sed postea add.) + σφραγίς ἀνακτόπαιδος Παλαιολόγου. ἄγχοῦς ὁ ῥηγός Ἰσπανῶν ἀπεργγῶνου. θυγατρός Ἰούντε Μουφαρὰ μαρκέσι. (i.e. Jolante/Eirene de Montferrat).

NOT. ANT. — Folio A adgl. est scidula membr.: *Oppiani Halieutica*. 982.

BIBL. — Vári, *Oppianus*, p. 420 (cod. mendose saec. XI [!] trib.). - Devreesse, *Fonds*, pp. 207, 291, 358. - Fajen, *Untersuchungen*, p. 16. - Robin, *Tradition*, pp. 32 et 76-77 (codex mendose saec. XVI [!] tributus est).

INTEG. — Tabulae lignae corio rubro vestitae duplici rectagono lineis rectis impresso exornantur. In angulis impressae sunt aquilae et in medio scuta Pauli V papae (1605-21) et Scipionis Borghese cardinalis bibliothecarii (1609-18). Dorsum exhibet aquilas et dracones ut scutum familiae Borghese; remanent vestigia fibularum.

924. (olim 765) saec. XIV in.-med., chart. orient., mm 228 × 175/180 (pristinus codex 218 × 155), ff. 88.

I (ff. 1-4^v) *Fragmenta varia*. ¹(f. 1^{r-v}) <epistulae quaedam>: ^a<ignoti cuiusdam epistula>, inc. mut. δὶψωσαν ναμάτων

ζωοποιῶν και δεομένην εὔσεβῶς, des. σύν αὐτῇ δὲ και τὴν συνήθη σοι ἐν Χριστῷ ποιούμεν μετάνοιαν, ^b<epistula Constantini imp. Porphyrog. ad Theodorum Cyzicum>, ed. Darrouzès, *Epistoliers Byzantins du Xe siècle*, Paris, 1960, nr. VIII, 10 (p. 327), ^c<Theodori ad imperatorem>, ed. ibid. VIII, 11 (p. 328), ^d(f. 1^v) <Constantini ad Theodorum>, ed. ibid. VIII, 12, lin. 1-2 (usque ad τὸ οὕτως); ²(ff. 1^v-2) <g n o m o l o g i c o n> sine ullo ordine, sed interdum littera initialis sententiae margini apposita est, forsitan ut postea in ordinem alphabeticum reduceretur, inc. γνώ(μη) θυμὸν γὰρ ἀποστρέφει φησὶ ἀπόκρισις ὑποπίπτουσα, des. γνώ(μη). ἐπεὶ και φιλεῖ μᾶλλον ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων ἄρχεσθαι τατοιαῦτα. ὁποτέρωσέ γὰρ ἂν οὔτοι νεύσειαν ἐκεῖ και τολοιπὸν ἔπεται πλῆθος. Sunt interposita (f. 2) <oracula theosophica>, tit. χρῆσμοί Artemii (an Artemidori?), Sophoclis, Sibyllae, Apollinis, inc. Ἄρτ(ε)μ(ί)ου εἶπου τε τῷ βασιλεῖ χαμαὶ πέσε Δαίδαλος αὐλά, des. ὅς ἐν ξύλῳ ἐξετανύθη ὅς θάν(εν) ὅς ἐκ ταφῆς, εἰς πόλι ὄρτο. Nulla inveniuntur apud H. Erbse, *Fragmente griechischer Theosophien* [*Hamburger Arbeiten zur Altertumswiss.* 4], Hamburg, 1941; de eiusdem generis oraculis cf. et Canart, *Codd. Vatt. gr. 1745-1962*, p. 38; ³(f. 2^v) <duo poemata alphabetica> <Gregorio Theologo tributa (στίχοι τοῦ ἀγίου [rasura] τοῦ θεολόγου εἰς πάντας τῶν [lacuna] ς (?) ὧν ἡ ἀκρόστιχis κατὰ ἀλφάβητον). Litterae initiales rubro colore pictae ut ordinem alphabeticum videas: ^ainc. ἀρχὴν ἀπαντων (sic) και τέλος ποιου (sic) θ(ε)ῶν, des. ὃ τίς φυλάξει ταῦτα και σφροδρ(ότερον?) (PG 37, 908-909), ^b(inc. ἀρχὴν νόμιζε τῶν ὄλων εἶναι θ(ε)ῶν (ed. in Ρωμανός ὁ Μελωδός, t. 1 [1932], pp. 20-21; cf. Chr. Baur, *Initia Patrum graecorum I*, In Civitate Vaticana, 1955, p. 98); ⁴(f. 3) *Eustathii Macrembolitae aenigma* <cum solutione>, ed. M. Treu, *Eustathii Macrembolitae quae feruntur aenigmata* [Progr. des Friedrichsgymnasium], Breslau, 1893, pp. 1-2 (aenigma A, α'); cf. I. Hilberg, *Eustathii Macrembolitae ... de Hysmines et Hysminiae amoribus*, Vindobonae, 1876, p. VIII. K. Horna, *Die Epigramme des Theodoros Balsamon*, in: *WS*, t. 25 (1903), p. 208 negat aenigmatorum poetam eundem esse ac celeberrimum Eumathium [i.e. Eustathium], nomine nusquam nisi in cod. Vat. gr. 924 aenigmatibus addito; ⁵(ff. 3^v-4) cyclus solis et lunae. Una rota (f. 3^v) colore rubro exarata cyclum duodetricennalem solis et annos bisextiles praebet; desuper litteris cryptographicis scriptum est ὁ κύκλος τοῦ ἡλίου (iterum infra litteris grandioribus rubris). Subsequitur κύκλος φεραυγοῦς ἡλίου ταχυδρόμου. In ora inf. iterum litteris cryptographicis ὁ κύκλος τοῦ ἡλίου. Altera rota (f. 4) decemnovennalem lunae cyclum praebet indicans in quem mensis martii aut aprilis diem

pascha legale incidat. Ut in folio praecedente desuper scriptum litteris cryptogr. ὁ κύκλος τῆς σελήνης, subsequitur litteris grandioribus rubris ὁ κύκλος τῆς σελήνης, et aliquantulum infra κύκλος σελήνης εἶδε τῆς λευκολένης. In ora inf., ut supra, litteris cryptogr. ὁ κύκλος τῆς σελήνης. Margini dextrae adscripsit al. m. poster. duos textus ad schedographiam pertinentes: ¹ inc. κύριε Χριστέ ὁ θεός ἡμῶν ὁ ἀσπόρως, ² inc. ὁ εὐσχήμων Ἰωσφ (sic pro Ἰωσήφ).

2 (ff. 7-88) **Oppiani** <Halieuticorum> libri V. Glutinatoris errore quibusdam foliis mutatis codex hunc ordinem praebet: ff. 7-28^v = lib. I, vv. 1-566; f. 29^{r-v} = lib. II, vv. 1-35 (in ora sup. f. 29 ab alia manu indicatur Ὀππιανοῦ ἀλιευτικῶν δεύτερον); ff. 30-35^v: lib. I, vv. 604-797; f. 36^{r-v} = lib. I, vv. 567-603; ff. 37-88 = lib. II, v. 36 - lib. V, v. 680. Ead. m. inseruit inter lineas glossas quae discrepant ab editis a Vári, *Oppianus*, similes autem esse videntur eis quae in codd. Vatt. gr. 923, 925 et 1758 inveniuntur. In margine exteriori scholia uberrima, ita ut partim textum circumfundant (nec similia sunt editis a U. C. Bussemaker apud Dübner, *Scholia in Theocritum*, pp. 260-364); primum scholion inc. ἔθνος τὸ πλῆθος καὶ αἱ κατὰ γένος ἰδιάζουσα τῶν ἀνθρώπων διαφορὰ (cf. Bussemaker, op. laud., p. 260^b, 25), ult. scholion des. κατὰ τὸν χειμῶνα διὰ τὸ συναγμένον εἶναι (sic) τὸν στεατόν. Praecedunt ¹ (f. 5) quaedam de poeta (ed. Bussemaker, op. laud., p. 260^b, 15-21); ² de Oppiani nominis etymologia, inc. Ὁ Ὀππιανὸς ἐτυμολογεῖται παρὰ τοῦ ὅπτω, cf. Vat. gr. 1943, f. 13; ³ (f. 5^{r-v}) Oppiani vita 1 ed. Westermann, *Biographoi. Vitarum scriptores graeci minores*, Brunsvigae, 1845, pp. 63-65 (iterum ed. ab A. Colonna, *De Oppiani vita antiquissima*, in *BPEC*, t. 12 [1964], p. 40); cf. et O. Mazal, *Eine neue Rezension der Biographie Oppians*, in: *WS, NS* t. 1 (1967), pp. 115-124; ⁴ (f. 5^v) argumentum in Halieutica (discrepat aliquantulum ab ed. Bussemaker, op. laud., p. 260^a; cf. et Vat. gr. 925, f. 2^v et Vat. gr. 1943, f. 4); ⁵ (ibid.) <Iohannis Tzetzae> versus (ed. ibid., pp. 260^a-260^b). Subsequuntur (ff. 5^v-6^v) scholia varia, inedita aut discrepantia ab eis quae ed. Bussemaker, op. laud.; primum inc. τρία εἰσὶν εἰς αἰζ διαδ .. (compendium quoddam) παῖς. ultimum inc. ὀρίτροφον δὲ παροξύτονον παθητικόν. Add. in fine (f. 6^v ora inf.) alia manus numeros graecos, i.e. αἰνα (sic), β δυο etc. usque ad α με τὸ σύρμα χιλιοστό.

MAR. - Omnia fere folia quorum orae pessumdatae ope plagularum chartacearum reflecta separatim adglutinata sunt. Quibusdam plagulis charta lucida obducta est.

FASC. - Quaterniones esse videntur quorum autem numerus plagulis singulatim adglutinatis non recognoscitur. In fine quinti, septimi, octavi, noni et decimi quat. media ora inf. colore fusco (colore rubro autem in fine quinti) notae adscriptae sunt, eadem et in initio sexti et septimi quaternionis.

SCHEM. - Conferri potest (v. e.g. f. 16) cum Lake I 28 a (sed in ora externa duae tantum lineae directae quae scholia includunt, observantur), cf. etiam Leroy 42 C 1 s. Spatium scriptum: mm 190 × 135, linn. 23-30.

ORNAT. - F. 3 Homo in nave sedens. F. 7 in ora inf. septem circuli inter se iuncti quibus Oppiani nomen inscriptum est. F. 35^v, fasciola atramento fusco exarata et infra litteris grandioribus Ὀππιανοῦ ἀλιευτικῶν δεύτερον. F. 77, in ora inf. quattuor circuli tribus crucibus grandioribus separati; infra litteris grandioribus: Ὀππιανοῦ ἀλιευτικῶν ε.

SCRIPT. - Codex (exceptis ff. 1-4) ab una manu exaratus est (v. et infra **ANNOT.**).

ANNOT. - F. 3 χρησάμενος παῖ τὸ λογισμῶ δικτύω (i.e. est versus Tzetzae in Halieutica, ed. A. Colonna, *Il commento di Giovanni Tzetzes agli Halieutica di Oppiano*, in: *Lanx Saturata. Nicolao Terzaghi oblata*, Ianuae, 1963, p. 102). - F. 4^v versus in zodiaci signa: κριὸς προήγος ἐστὶν ἀρχηγὲ χρόνου (bis); ταυρὸς δὲ ταῦρον οἰστρὸς εἰς ἀφροδίτην | ζωῶν δὲ πάντων ζεύξις ἐν τεις (leg. τοῖς) διδύμοις | καρκίνοις ἐστὶ φῶς φός. (ed. E. Cougny, *Epigr. Anthol. Palat.*, t. III, p. 330: App. III, 239). In parte inf. signa alchemistica (cf. C.O. Zuretti, *Catalogue des manuscrits alchimiques grecs*, t. VIII, Bruxelles, 1932, p. 1 ss). F. 88, in fine Halieuticorum scriba addidit quaedam rubro colore scripta de libro confecto, ut videtur, sed charta translucida flavescens ita obiecta, ut non omnia legere possis: ... τόνδε τὸν νέον τὸν κοπιάσαντα γράμμα τήνδε τὴν δέλτον + | ... λθον ..... ἰκέτην + | καὶ εὐλογημένη .. τρία σοι ταῦτα ἱκετεύει (?) μοι δοῦναι | ..... εἰς λόγους (καὶ) μέτριον φρόνησιν (καὶ) λύσιν ὀφλημάτων. In imo folio monocondylium Μανουῆλ ὁ Μαυριανός. (cf. cod. 925 Poss.). In ultimo folio (f. 88^v) anonymus notavit expensas quasdam suas (et suorum).

POSS. - Ff. 1 et 88^v impressum est sigillum Bibliothecae Nationalis Parisiensis (cf. *Recensio*, p. 65).

NOT. ANT. - In f. A (chart. saec. XVIII ca.) index codicis.

BIBL. - Treu, Horna, opp. citt. - Fajen, *Untersuchungen*, p. 16. - Robin, *Tradition*, pp. 32 et 79-80 (codex mendose saec. XVI tributus est).

INTEG. - Tabulae chartaceae membrana obductae. In dorso impressum est scutum Pii IX papae (1846-1878).

925. (olim 79) saec. xv med., mm 215 × 145, ff. 202.

1 (ff. 3^v-138) **Oppiani Halieuticorum** libri I-V (ed. Schneider, Lipsiae, 1813, pp. 71-183). Supra lineas glossae rubro colore scriptae et in marginibus scholia eiusdem generis ut in cod.

Vat. gr. 924. Praecedunt ¹ (f. 2^{r-v}) vita Oppiani (ed. Westermann, *Vita 1*, ut in cod. praecedente, et iterum apud Colonna, *De Oppiani Vita antiquissima*, in: *BPEC*, t. 12 [1964], p. 40); ² (f. 2^v) <argumentum in Halieutica>, ut exstat in cod. Vat. gr. 924, f. 5^v (discrepat aliquantulum ab edito apud Bussemaker, p. 260^a); ³ (ff. 2^{v-3}) <scholia quaedam> quorum primum et ultimum praebemus, inc. primum ἀμφίβληστρον τὸ δίκτυον περὶ τῶ βάλλω, βλῶ, βλήσω, des. ultimum ἀκινήτους τούτους ἐργάσαιτο (partim edita apud Bussemaker, p. 260^a); ⁴ (f. 3) <de poeta> (ed. Bussemaker, p. 260^b, 15-22); ⁵ (ibid.) versus Iohannis Tzetzae <in Oppianum> (ed. Bussemaker, pp. 260^{a-260^b}); ⁶ (ibid.) <scholia inedita> habent initia subsequencia ^a νέποδες ἀπὸ τοῦ νεστερητικοῦ, μορίου καὶ τοῦ πούς (differt valde ab ed. A. Colonna, *Il commento di Giovanni Tzetzes* ... [supra indicato in cod. 924], p. 103), ^b περὶ τῶ διαίνω τὸ ὑγραίνω γίνεται, ^c ἴστέον ὅτι γενεὰ σημαίνει ἔτ(ος), ^d διαφέρει δὴ νέον τὸ βούλευμα, ^e ὥσπερ ἀπὸ τοῦ πάθος πένθος, ^f Ὁμηρος ὁ ποιητῆς περὶ τὴν Ἀρκαδίαν γεγονώς. - Praecedunt f. 1^v ab alia manu scriptae Anonymi cuiusdam laudes in scholiorum scriptorem: inc. κ(ύρι)ε νῦν πλέον ἐπαινῶ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον ὃς ἐν τῶ σχολίῳ μέγιστον τῶν ἀγαθῶν εἶναι φησὶ τὸ ὑγιαίνειν, des. ἴσως ἂν δὲ γένοιτο χρηστὸν εἰς τὸ σῶμα.

² (ff. 141-202) Pindari Olympia I-XIV (in tit. tamen scriptum est δλύμπια, ἴσθμια, πύθια καὶ νέμεια). Praecedunt ¹ (f. 138^{r-v}) <Thomae Magistri> vita Pindari (sed discrepat ab edita a W. Christ, *Pindari Carmina*, Lipsiae, 1896 [*Teubneriana*], pp. CVIII-CIX); ² (f. 138^v) de Pindari Olympiis (ed. A.B. Drachmann, *Scholia vetera in Pindari carmina*, t. III, Lipsiae, 1927 [*Teubneriana*], pp. 307, 6-308, 5); ³ (ibid.) <de poetis lyricis graecis> (ed. ibid., pp. 310, 17-311, 14); ⁴ (ibid.) de <Pindari> metris (ed. ibid., pp. 308, 6-309, 19); ⁵ (ibid.) <de diversis metris> (ed. ibid., pp. 309, 25-310, 17); ⁶ (f. 139^{r-v}) <de primi Olymp. carminis metris> inc. τοῦ πρώτου εἴδους ἡ στροφή καὶ ὁ ἀντίστροφος κῶλων ἰζ', des. ἔχει γὰρ βραχεῖαν τὴν κατάκλειδα οἰκείαν ἰάμβοις καὶ χοριάμβοις (differt valde ab editis a Drachmann, op. laud., t. III, pp. 12-15, sed cf. J. Irigoin, *Les scholies métriques de Pindare*, Paris, 1958, p. 92). In calce ff. 139^v, 140, 140^v et 141 sequuntur exempla metrorum Pindaricorum, e.g. α' ἀντισπαστικὸν ἀκατάληκτον λεγόμενον Γλυκόνιον. ἄριστον μὲν (suprascr. rubro colore ἀντίσπαστος) ὕδωρ (suprascr. rubro colore ἱαμβος) ὁ δὲ (suprascr. rubro colore ἱαμβος).

MAT. - Aliquot folia tineis perterebrata, sine tamen ullo textus detrimento (v. e.g. ff. 180-202).

FASC. - 24 quatuor, 1 quin. (ff. 129-138). In marg. medio inf. ultimi folii uniuscuiusque fasc. inveniuntur notas α' - ιζ' et α' - η'; patet igitur codicem duabus partibus, i.e. ff. 1-138 et 139-202 constituisse.

CHART. SIGNA - Diversa in duabus quas supra indicavimus partibus, i.e., in ff. 1-138 turris (similis Briquet 15861: *Lille 1435*, et 15866: *Ungarn 1430-48*), et in ff. 139-202 stella (similis Briquet 6027: *Lucca 1457*).

SCHEM. - Praeter lineas duas directas parallelas (v. e.g. ff. 164, 165) nullum certum linearum schema perspicitur. ¹ (ff. 1-138) spatium scriptum: mm. 135 × 75/85 (sine scholiis), 155/170 × 115/120 (cum scholiis); ² (ff. 139-202) spatium scriptum: mm. 130/135 × 40/75 (sine scholiis), 160/180 × 110/115 (cum scholiis).

SCRIPT. - Codex ab una manu exaratus.

ORNAT. - F. 2 littera O, f. 3 littera T, f. 3^v littera E grandiores, rubro colore exaratae, eodem modo et f. 34 littera Ω. F. 60 (inter Hal. libros II et III) tres fasciolae.

ANNOT. - Conscribillationes in f. 1 (e.g. ὁ αὐτός. μωρίω?) et alia nullius momenti, saepe more monocondyliorum. In f. 1^v litteris cryptographicis scriptum est + ωβοψχωψ + sed nescimus quid hoc sibi voluerit.

POSS. - In parte inf. f. 202 litteris cryptographicis scriptum est ἐτοῦτο τὸ χαρτὴν ἐνε Μανουήλ τοῦ Μαυριανοῦ (iteratur ab ead. m. inf. 202^v). - Ff. 1^v et 202 sigillum Bibl. Nat. Parisiensis impressum est (cf. *Recensio*, p. 65).

NOT. ANT. - F. 1 *N. 59 5 (?) Plu.* (cf. Devreesse, *Fonds*, p. 417). In medio folio sup. crux cui duo puncta supraposita (+).

BIBL. - Irigoin, op. cit., pp. 87 et 92. - Vári, *Oppianus*, p. 17. - Irigoin, *Histoire*, pp. 190, 204, 381, 404. - Devreesse, *Fonds*, pp. 47, 98, 134, 154, 204, 237, 288, 318, 415. - Fajen, *Untersuchungen*, p. 16. - F. Benedetti, *Oppiani Halieutica: collazione dei manoscritti MUZ*, in: *BPEC*, fasc. 20 (1972), p. 39. - Robin, *Tradition*, pp. 32 et 77-78.

INTEG. - Integ. chart. corio rubro vestitum duplici rectangolo lineis rectis formato exornatur. In angulis et in dorso flores foliis immixti impressi sunt.

926. (olim 80) saec. XIV med., chart., mm. 210 × 142, ff. I. 236 (+ ff. 195^{a-c}).

1 (ff. 2-5^v) Pauli Silentiarrii in thermas Pythicas (tit. Παύλου Σιληντιαρίου εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμά: ἡμίμβια δίμετρα καταληκτικά), ed. PG, t. 86, 2, coll. 2263-2268, cum glossis inter lineas et scholiis ined. in marginibus. Praecedunt (f. 1^{r-v}) quaedam de orthographia: ¹ (f. 1) inc. ἴστέον ὅτι οὐ γρ(άφει) ἡμίσους ἐπὶ γενικῆς, ἀλλὰ ἡμίσεως, des. οὐ διαιροῦνται, ἀλλὰ λαμβάνονται ἀντ' ἐπιρρημάτων; ² (ibid.) inc. εἰ καὶ πεζοὶ παρὰ Λύδιον ἄρμα ἐθέομεν τὸν ἐκείνου δρόμον, des. πάμπολυ ἀπελιμπανόμεθα αὐτοῦ; ³ (f. 1^{r-v}) inc. ἐπῆλθε ση(μαίνει) τρία ἐπῆλθεν ἀντὶ τοῦ

ἐπεδήμησεν, des. ἤγουν συνέβη μοι τόδε ποιῆσαι. In calce f. 1 additum est ab ead. m. aliud scholion de duale, ut videtur (τὸ δεῦν διαφορεῖται). Subsequuntur (f. 1^v) ab al. m. quaedam signa zodiaca. - Inc. primum scholion ad poema (f. 2^v in calce) ἄτεχνον τὸ μὴ μετὰ τέχνης, des. ultimum (f. 5^v) οἶον ὦ τοῦ ξένου μετάλλου διὸ καὶ γενικὴν ἔχει ἐπαγομένην.

2 (ff. 5^v-22) <Sylloge epigrammatica Planudea cum scholiis> (ed. F. Dübner, *Epigrammatum Anthologia Palatina*, tt. I-II, Parisiis, 1864-72) hoc ordine: IX 39 (f. 5^v) IX 108 (ibid.) X 106 (ibid.) X 72 (ff. 5^v-6) IX 148 (f. 6) IX 359 (ibid.) IX 360 (f. 7^{r-v}) IX 133 (f. 7^v) XI 50 (ff. 7^v-8) X 38 (f. 8) X 116 (ibid.) IX 166 (f. 8^{r-v}) X 55 (f. 8^v) IX 495 (ibid.) IX 162 (f. 9) IX 3 (ibid.) IX 116 (f. 10) IX 159 (ibid.) IX 378 (f. 10^{r-v}) X 28 (f. 10^v) IX 8 (ibid.) IX 146 (ibid.) X 33 (f. 11) IX 449 (ibid.) IX 440 (ff. 11-12) IX 497 (f. 12) IX 52 (ibid.) IX 47 (ibid.) IX 126 (f. 13) XI 15 (ibid.) IX 17 (ff. 13-13^v) IX 83 (f. 13^v) VI 302 (ff. 13^v-14) VI 303 (f. 14) VI 221 (ff. 14-14^v) VII 744 (f. 14^v) IX 48 (f. 15) IX 489 (ibid.) IX 320 (ibid.) IX 53 (ibid.) IX 53*, ut apud Dübner, t. II, p. 168 (ibid.) IX 211 (ibid.) X 44 (ff. 15-15^v) IX 125 (f. 15^v) IX 358 (ibid.) IX 583 (f. 16) X 109 (ibid.) XI 352 (ff. 16-16^v) IX 67 (f. 17) IX 68 (ibid.) IX 398 (f. 17^v) IX 305 (ibid.) IX 331 (ibid.) IX 24 (ibid.) IX 97 (f. 18^v) IX 448 (ibid.) IX 26 (f. 18^v) IX 66 (ibid.) IX 506 (f. 19) IX 571 (ibid.) IX 504 (ff. 19^v-20) IX 387 (f. 20) X 95 (ibid.) IX 50 (f. 20^v) IX 380 (ff. 20^v-21) IX 96 (f. 21) IX 170 (ibid.) X 56, usque ad lin. 14 (f. 21^v) X 68 (ibid.) X 99 (f. 22) IX 442 (ibid.) X 35 (ibid.). De qua sylloge disseruerunt C. Gallavotti, *Planudea (II)*, in *BPEC*, N.S., t. VIII (1950), pp. 1-23, nec non E. Mioni, *Nuovi contributi alla silloge Vaticana dell'Antologia Planudea*, in: *Rivista di Studi Biz. e neoell.*, t. 8-9 (1971-72) 87-107 qui nostro libro notam E in familia Z tribuit (pp. 104-107). Scholia in anthologiam ed. A. Luppino, *Scholia graeca inedita in Anthologiae epigrammata selecta*, in: *Atti della Accademia Pontaniana*, N.S., t. 9 (1959-60), pp. 25-62. Subsequuntur (ff. 22-24) lexicographica quaedam, inc. ἀγνηορίη ἢ ἀνδρεία ἀπὸ τοῦ ἀγῆ ἢ ἐκπληξίς, des. ἡ εἰς μετοχὴν ἢ εἰς ὄνομα. ἀγαθὸς ὁ Γεώργιος καὶ ἡ Θεοδώρα.

3 (ff. 24^v-26^v) Epistulae quaedam et alia. ¹ (f. 24^v) **Maximi Planudis** <de itacesimo> (ed. M. Treu, *Maximi Monachi Planudis epistulae*, Breslau, 1890, p. VI, et id., in: *BZ*, t. 5 [1896], pp. 337-338, cf. et S. Kugéas, *Zur Geschichte der Münchner Thukydidéschs.*

Augustanus F, in: *BZ*, t. 16 [1907], pp. 605-606, nec non L. Levi, *Cinque lettere inedite di Emanuele Moscopulo*, in: *SIFC*, t. 10 [1902], p. 71); ² (ff. 24^v-26^v) **Manuelis Moschopuli** epistula (ed. Levi, op. supr. laud., pp. 57-58, e Marcian. XI, 15, f. 95^v). Sunt subnexa (f. 26^v) tria epigrammata: ^a Anth. IX, 748 ^b Anth. VII 23 ^c <epigrammatis fragmentum (?)>, nempe ἐν ἐσπέρα μείνασα παρθένος κόρη | γυνὴ πρὸς ὄρθρον ἐξάνεστη τῆς κλίνης.

4 (ff. 27-52^v) <Excerpta, quae dicuntur, Laurentiana, e **Marci Aurelii** imperatoris ad se ipsum nec non **Aeliani** de natura animalium>, cum scholiis inter lineas et in marginibus, tit. Μάρκου Ἀυτωνίου καίσαρος ἀγούστου ἐκ τῶν καθ' αὐτόν. Praebentur hoc ordine: **Marci Aurelii** (ed. J. Dalfen, *Marci Aurelii Antonini ad se ipsum libri XII*, Leipzig, 1979 [*Teubneriana*]): ¹ (f. 27) VIII 57; ² (ibid.) VIII 56; ³ (f. 28) VII 22; ⁴ (ibid.) VII 18. **Aeliani** (ed. R. Hercher, *Claudii Aeliani de natura animalium Libri XVII*, Lipsiae, 1864 [*Teubneriana*], t. I): ¹ (f. 28) I 22; ² (f. 28^v) I 25; ³ (ibid.) I 28. **Marci Aurelii**: ¹ (f. 28^v) VII 7; ² (ibid.) IV 49²⁻³. **Aeliani**: ¹ (f. 29) V 14; ² (ibid.) II 29; ³ (ibid.) I 17; ⁴ (f. 29^{r-v}) I 34; ⁵ (ibid.) I 3; ⁶ (ibid.) I 52; ⁷ (ibid.) I 49. **Marci Aurelii**: ¹ (f. 30^{r-v}) V 8. **Aeliani**: ¹ (f. 30^v) inc. ὅταν ἀλοητὸς ἦ καὶ στρέφονται, des. οὐδ' εἰ τῷ βαρυτάτῳ λιμῷ πιέζοιτο (non invenitur apud Hercher). **Marci Aurelii**: ¹ (f. 31) V 18; ² (ibid.) V 26. **Aeliani**: ¹ (f. 31^{r-v}) IV 58; ² (f. 31^v) IV 49. **Marci Aurelii**: ¹ (ff. 31^v-32) VI 13¹⁻⁴; ² (f. 32) VI 31. **Aeliani**: ¹ (f. 33^v) IV 57; ² (ibid.) IV 60. **Marci Aurelii**: ¹ (f. 33^v) VI 39; ² (ff. 33^v-34) VI 40. **Aeliani**: ¹ (f. 34^v) I 1. **Marci Aurelii**: ¹ (f. 34^v) VII 53; ² (ff. 34^v-35) VII 62; ³ (f. 35) VII 63. <**Aeliani**>: ¹ (ff. 35^v-36^v) I 2. **Marci Aurelii**: ¹ (f. 37) VII 66; ² (ff. 37^v-38) VII 70; ³ (f. 38) VII 71; ⁴ (ibid.) VIII 15; ⁵ (ibid.) VIII 17²; ⁶ (ff. 38^v-39) VIII 34. **Aeliani**: ¹ (f. 39^{r-v}) I 4; ² (f. 40) I 7-8; ³ (ff. 40-40^v) I 13. <**Marci Aurelii**>: ¹ (f. 40^v) VIII 48; ² (ibid.) VIII 54. **Aeliani**: ¹ (ff. 41^v-42) I 9-10. <**Marci Aurelii**>: ¹ (f. 43^{r-v}) IX 1¹⁻⁹; ² (ff. 43^v-44) XI 19. **Aeliani**: ¹ (ff. 44^v-45) I 11. **Marci Aurelii**: ¹ (f. 45^{r-v}) IX 40. **Aeliani**: (ff. 45^v-46) I 16. **Marci Aurelii**: ¹ (ff. 46^v-47) IX 42; ² (f. 48) X 32 (sed desiderantur οὐδὲ γὰρ - ὄντα); ³ (f. 48^v) X 34; ⁴ (f. 49^v) X 35; ⁵ (ff. 49^v-50) XI 34-35; ⁶ (f. 50) XII 2; ⁷ (f. 50^v) XI 9; ⁸ (ff. 50^v-51) XI 21; ⁹ (f. 51) XII 41; ¹⁰ (f. 51^v) XII 14; ¹¹ (ibid.) XII 34. De quibus excerptis disseruit ediditque specimina nonnulla L. De Stefani, *Gli excerpta della Historia Animalium di Eliano*, in: *SIFC*, t. 12 (1904), pp. 145-180. Cuius editio ordinem Excerptorum Laurentianorum praebens (pp. 152-153) valde discrepat a nostro codice.

5 (ff. 53^v-56) Anonymi dissertatio de quibusdam locis e *Philostrati Apollonii vita*, tit. τοῦ Φιλοστράτου ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως διὰ τὸ ἐν τῇ Σικελίᾳ πῦρ, inc. πολλά γὰρ καὶ ἄλλα ὄρη πολλαχοῦ τῆς γῆς ἔμπυρα, des. καὶ ἀμπεχόνης καὶ οἴνου καὶ τοῦ ἐς ἐταίρας φέρεσθαι (cf. *Flavii Philostrati opera*, ed. C.L. Kayser, t. I, Lipsiae, 1870 [*Teubneriana*], V 14 et I 24). Praecedat (f. 53) tractatulus de nominibus masculinis et femininis, inc. ὅταν ᾄσι δύο ὀνόματα ἄρρεν καὶ θῆλυ, des. τῆς ἐσφραγμένης καὶ ἀμρότερα οὐδετέρως παρείληφεν. - F. 56^v scriptura vacat.

6 (ff. 57-65) Anonymi cuiusdam collectio XLV proverbiorum ex auctoribus sacris (praeter proverbium primum quod exstat in *Aesopi fabulis* [nr. 136 Perry]) excerptorum, cum scholiis inter lineas, inc. κύων θηρατικὸς λαγμὸν συλλαβών, des. κατὰ Χριστὸν πάλιν τοκία, μείζων ἐστὶ τοῦ ἐν νόμῳ τελειωθέντος ἐπειδὴ οὐδὲν ἐτελείωσεν ὁ νόμος.

7 (ff. 65-96) *Canones* cum scholiis inter lineas. ¹ (ff. 65-68^v) *Iohannis Damasceni* in nativitatem Christi (*PG* 96, 820-825); ² (ff. 68^v-72) eiusdem in Theophaniam (*PG* 96, 825-832; editionem A. Nauck, in: *Bulletin de l'Acad. Imp. des sciences de St. Pétersbourg*, ser. IV, t. 36 (1893), pp. 199 ss. prae manibus habere non licuit). ³ (ff. 72-75) *Cosmae* <*Hieros.*> in dominicam palmarum (*PG* 98, 497-501); ⁴ (ff. 75-76^v) eiusdem pro magna secunda feria (ibid. 472-473); ⁵ (ff. 76^v-77) eiusdem pro magna tertia feria (ibid. 473); ⁶ (ff. 77-78^v) eiusdem pro magna quarta feria (ibid. 473-476); ⁷ (ff. 78^v-82^v) eiusdem pro magna quinta feria (ibid. 476-482 B), abrumpitur post ἄπερ πέφυκα σῶζοντα; ⁸ (ff. 82^v-84^v) eiusdem pro magna parasceve (ibid. 484-485); ⁹ (ff. 84^v-86^v) *Marei Hydruntini* episcopi pro magno sabbato (*Τριώδιον κατανοητικόν, ἐν Ρώμῃ*, 1879, pp. 729-730); ¹⁰ (ff. 87-89) *Cosmae* <*Hieros.*> pro magno sabbato (*PG* 98, 485-488); ¹¹ (ff. 89-92^v) *Iohannis Damasceni* in dominicam Paschae (*PG* 94, 840-844); ¹² (ff. 92^v-96) <eiusdem> in Pentecosten (ibid. 833-840), in cod. autem *Iohanni Arelae* Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ λεγομένου Ἀρχλαῖ tributus.

8 (ff. 96-195^v) *Ecloga CCLX Libanii epistularum* glossis inter lineas instructarum, in marg. numeris α' - <σ>ξ' adhibitibus hoc ordine (Foerster): 311. 78. 77. 74. 852. 861. 943. 869, 973. 322. 320. 330. 335... etc. ut Foerster, *Libanius*, t. IX, pp. 68-69. Post ep. 1247 (f. 172^v) immixtae sunt usque ad fol. 178^v epp. inter *Basilium* et *Libanium* mutuae, hoc ordine (Foerster): 1. 15-18. 20-22 (cui sequitur, f. 174, sine numero ep. *Basilii Magni* ad *Hyperechium* [nr. 328, ed. Courtonne]). 2-4. 6. 9. 13. 0. 12. 11. Succedunt (ff.

178-195^v) epp. 371. 379. 368. 364. 819. 238, 1133. 408. 19. 636. 283. 22. 123. 830. 382. 1218. 25. In ff. 188-191 posita sunt inter *Libanii* epp. 25 et 390 alia opuscula: ¹ (ff. 188-190) *Libanii* monodia de templo Apoll. Daphneo (ed. Foerster, t. IV, or. LV, pp. 311-321); ² (ff. 190-190^v) Anonymi cuiusdam ephrasis, tit. ἔκφρασις γραφῆς τῆς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ (ed. J.J. Reiske, *Libanii sophistae orationes et declamationes*, t. IV, Altenburgi, 1797, pp. 1048-1050); ³ (ff. 190^v-191) <*Choricii*> dialexis (ed. Foerster-Richtsteig, *Choricii Gazaei opera*, Lipsiae, 1929 [*Teubneriana*], pp. 507-508). - Ff. 195^a-196 scriptura vacat. F. 196^v sequitur <paraphrasis de Kalendis ex *Iohannis Lydi* opere de mensibus excerpta>, inc. καλένδαι λέγονται παρὰ Ρωμαίοις αἱ παρ' Ἑλλησι νοουμενίαι, des. ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλεσθαι καὶ πᾶν εἴ τι ἐμβάλλεται κατὰ περίσσειαν. (cf. *Ioannis Laurentii Lydi liber de mensibus*, ed. Wuensch, Lipsiae, 1898 [*Teubneriana*], pp. 44-62).

9 (ff. 197-235^v) *Synesii* episcopi Cyrenaeici ecloga LXII epistularum cum glossis inter lineas et scholiis in marginibus, hoc ordine secundum Hercherii editionem (*Epistolographi Graeci*, Parisiis, 1873, pp. 638-739): 1-3. 5. 4. 6-10. 12. 11. 13. 16. 19-21. 14. 17. 18. 22-26. 28-31. 35. 37-43. 51. 52. 57. 58. 46. 47. 49. 50. 53. 54. 33. 55. 34. 56. 59. 60. 62-64. 44. 32. 61. 66. 68. 69. De ordine epistularum disseruit A. Garzya, *Per l'edizione delle epistole di Sinesio*, in: *Rendiconti della Accademia di archeologia, lettere e belle arti*, Napoli, N.S., t. 33 (1958), p. 47. - F. 356 vacat.

MAT. - Nonnulla folia in ora ext. vermibus corrosa, sine textus damno.

FASC. - 31 fasc.; in angulo sup. dextero primae et in angulo inf. dextero ultimae paginae uniuscuiusque fasc. notae α' - λ' adhibitae; α': quinio, cui folium unum subfigitur (f. 11), quaternio sine notis e quo primum folium effluxit, folium unum (f. 18), quinio, sed desiderantur in initio duo folia (26), δ' - γ': quaterniones (106), binio (sine notis, 110), ιε' quaternio, cui add. est in fine unum folium (f. 119), ις' - λ': quaterniones.

CHART. SIGNA - ¹ (f. 2 et saepius) arcuballista (ut M.-T. 250: *Udine 1356*) ² (ff. 5 + 6 et saepius) gladius (ut M.-T. 3310: *Lucca 1351*) ³ (ff. 52 + 57) cadus (similis M.-T. 940: *Brüssel 1370*) ⁴ (ff. 60 et 62) concha ⁵ (ff. 75 + 80 et saepius) vas (similis M.-T. 6868: *Moskva 1345*) ⁶ (ff. 94 + 95 et saepius) avis (similis M.-T. 6583: *Lucca 1349*) ⁷ (ff. 122 + 125) duo circuli (similes M.-T. 1987: *Valais 1347/72*) ⁸ (ff. 195^a + 196) forfex (similis M.-T. 2607: *Fabriano 1351*).

SCHEM. - Lake I 38 c, Leroy 24 C 1 (v. e.g. f. 73^v, lineae in marginibus sup. et inf. melius in parte versa folii perspiciuntur, v. f. 73^v). Spatium scriptum: mm 160 × 95/105; lineae differunt valde in diversis textibus.

SCRIPT. - Liber ab uno eodemque scriba exaratus est.

ORNAT. — Invenies nonnullas litteras initiales grandiores rubro colore exaratas.

ANNOT. — F. 195^v: ἐν ἐσπέρα μεινασα παρθενος κορη γυνη πρὸς ὄρθρον ἐξανέ-
στ(η) τῆς κλίνης (i.e. epigrammatis fragmentum de quo v. supra ad § [f. 26^v]).

NOT. ANT. — F. I: 926, et infra (al. m.) 80. — F. I in media ora sup. si-
gnum † appositum est.

BIBL. — Gallavotti, Garzya, Mioni, De Stefani, opp. citt. — R. Foerster, *Francesco Zambecari und die Briefe des Libanios*, Stuttgart, 1878, pp. 47, 133. — I. Stich, *Marci Antonii comm. libri XII*, Lipsiae, 1882, p. IX. — R. Wuensch, *Io. Laur. Lydi liber de mensibus*, Lipsiae, 1898, p. XXV. — W. Fritz, *Die handschriftliche Überlieferung der Briefe des Bischofs Synesios*, in: *Abhandlungen der philos.-philol. Klasse der Bayer. Akad. d. Wissensch.*, t. 23 (1909), p. 370. — Foerster IV, pp. 302-303. — H. Schenkl, *Marci Antonii imp. in semet ipsum*, Lipsiae, 1913, p. XXXIV. — Foerster IX, pp. 68-69, 218. — R. Foerster — E. Richtsteig, *Choricii Gazaei opera*, Lipsiae, 1929, p. XIX. — P. Savio, *Ricerche sopra la santa sindone*, in: *Salesianum*, t. 16 (1954), p. 659 et n. 48-49. — Id., *ibid.*, t. 17 (1955), p. 612 n. 3. — Devreesse, *Fonds*, pp. 219, 300, 349, 406. — *Anthologia Graeca*, ed. H. Beckby, t. I, München, 1970, p. 84. — *Synesii Cyrenensis Epistolae*, ed. A. Garzya, Roma, 1979, p. XXX. — R. Aubreton, *Anthologie grecque I, Anthologie Palatine X*, Paris, 1972, p. 10 n. 5. — C. Gallavotti, *Inventario dei manoscritti delle epistole di Sinesio*, in: *Atti dell'Accademia Pontaniana*, N.S., t. 22 (1973), p. 280. — Dalfen, *Marcus Aurelius* [*Teubneriana*], p. XLI (qui codicem mendose saec. xv tribuit).

INTEG. — Tabulae lignae corio rubro vestitae. In tabularum angulis impressa est Burghesiorum aquila, eademque in dorso una cum dracone eiusdem scuti. Tabula anterior scutum Pauli V papae (1605-1621), posterior scutum Scipionis Borghese card. bibl. (1609-18) exhibet. Vestigia fibularum supersunt.

927. (olim 991) saec. XIV in., mm 220 × 193, ff. 259.

1 (ff. 1-197^v) <Demosthenis orationes>. ¹ (ff. 2-4) Olynthiaca I cum haud multis glossis et scholiis inter lineas et in marginibus, quae cum editis a M.R. Dilts, *Scholia Demosthenica I*, Leipzig, 1983 [*Teubneriana*] congruere non videntur; praecedit (f. 1) <Libanii> argumentum, sed abrumpitur post ὡς τάς, ed. Foerster, t. VIII, pp. 607, 20-608, 22 (quem latuit noster codex). F. 1^v praebet <indicem Demosthenis et Synesii orationum cum initiis> quas hic codex continet; ² (ff. 4-7^v) Olynthiaca II. — Ff. 8-9 scriptura vacans; ³ (ff. 10-15) Olynthiaca III. F. 9^v praecedit <Libanii argumentum in Ol. III>, ed. Foerster, t. VIII, pp. 611-612; ⁴ (ff. 15^v-22^v) Philippica I; praecedit (f. 15) <Libanii argumentum>, ed. Foerster, t. VIII, pp. 613-614; ⁵ (ff. 22^v-25^v) Philippica II. — Subsequitur

(f. 25^v) <index mensium Latinorum et Graecorum> (inc. α' σεπτέβριος. α' Ποσειδών, des. ιβ' αὐγουστος. ιβ' Μαιμακτηριών, cf. Gardthausen, *Griech. Paläographie*, p. 476, et L. Voltz, *Bemerkungen zu byz. Monatslisten*, in: *BZ*, t. 4 (1895), pp. 547-558); ⁶ (ff. 30-79^v) de corona, cum haud multis glossis et scholiis inter lineas et in marginibus, cum Dilts, op. l., pp. 200-235 autem non congruunt; praecedit (f. 28^{r-v}) <Libanii argumentum in coronam>, ed. Foerster, t. VIII, pp. 629-631. — Ff. 80-82^v vacans; ⁷ (ff. 83-97^v) contra Androtionem; ⁸ (ff. 98-99) contra Timocratem, abrumpitur τίθησι του τουτὸν τὸν νόμον (cap. 9 = *Demosthenis orationes II*, 1, ed. I. Sykutris, Lipsiae, 1937 [*Teubneriana*], p. 265, 24). — Ff. 99^v, 100^v-101^v vacans; ⁹ (ff. 103^v-160) de falsa legatione (tit. περὶ τῆς παραπροσβείας). Praecedunt (ff. 102-102^v) duo argumenta, nempe <Libanii>, ed. Foerster, t. VIII, pp. 631-633, quod sequitur fragmentum alterius (ed. C. Fuhr, *Demosthenis orationes*, t. I, Lipsiae, 1914 [*Teubneriana*], p. 402, 13-21, abrumpitur post εἴη τὸ νόημα); ¹⁰ (ff. 161-197^v) in Midiam. Errore glutinatoris ordo foliorum post 184^v perturbatus est: ff. 161-184^v: 65, 22 - 119, 15 ἀπορρήτους (ed. Sykutris, *Demosthenis orationes*, t. II, Lipsiae, 1937), ff. 185-186^v: 142, 17 καταχειροτονήσας - 145, 20 τοῦτον (finis [*Teubneriana*]), ff. 187-189^v: 136, 10 εἴτε μή - 142, 17 ὁμῶν, ff. 190-197^v: 119, 15 ὥσπερ - 136, 10 ἄμεινον.

2 (ff. 198-259^v) Synesii Cyrenaeici <orationes> cum glossis in marginibus (*Synesii Cyrenensis opuscula*, ed. N. Terzaghi, Romae, 1944). ¹ (ff. 198-217) Calvitii encomium; ² (ff. 217-290) de regno (scholia ed. N. Terzaghi, *In Synesii orationem «de Regno» scholia vetera*, in: *BPEC*, t. 10 [1962], pp. 1-8, ubi codici nostro nota M tributa est); ³ (ff. 240^v-259^v) de insomniis. In hac oratione denuo, ut iam supra, ordo foliorum perturbatus. Est restituendus hoc modo: ff. 241-245^v: 144, 12 τοῦ μηδέπω - 157, 1 Ἡρακλείτω, ff. 252-259^v: 157, 2 τείνων - 175, 18 ἐνιαυτούς, ff. 246-250^v: 175, 18 τρεῖς - 189, 7 πεπίστευται (finis).

Sunt immixta huic codici quaedam varia: ¹ (f. 26^v) fragmentum documenti emptionis aut venditionis terrae, saec. XIV ut suspicamus; ² (f. 27) excerpta e quibusdam scriptis sacris et profanis ad rhetoricam, ut videtur, pertinentibus, inc. καὶ δὴ τούτων ἀφέμενοι πρὸς αὐτοὺς στασιάζουσι καὶ κρότος ἐν αὐτοῖς πολὺς ὅσον ἀκούσας, des. καὶ ὑπερκεκραγόντων μὴ δ' ὅταν μὴ δ' (?) ἀνεχόντων. — F. 27^v vacat; ³ (f. 29) ex alio cod. saec. XVI ca. avulsum continet Anonymi cuiusdam fragmentum scholiorum <in Lycophronis Alexandram> vv. 1362-1371 (cf. Scheer, *Lycophronis Alexandra*, Berolini, 1908, pp. 378, 39-379, 7),

inc. mut. καὶ ἀρπάσαντας τὴν αὐτόμωλον Μήδειαν, des. ἀκούσω πάντα ἀ νῦν νοήσω. - F. 29^v vacat; ⁴ (f. 100) Anonymi versus de disciplina ^a inc. οὐκ ἄρα φῶς γένηται τοῖς μὴ λαβοῦσι παιδείαν, ^b inc. γνῶσις βροτοῖς μέγιστον ἐν βίῳ κλέος. Subsequitur monocondylium Κωνσταντῖνος ὁ Καππάδοξ (an auctor versuum?). De Cappadoce v. et infra ANNOT.

MAT. - Orae passim laesae charta relectae sunt.

FASC. - Cum, ut iam supra diximus, fasciculi et singula folia perturbata sint, signis raro tantum adhibitis, ordo primigenius fasciculorum non nisi per conjecturam restitui potest: 3 quat., sed folia separatim chartae adglutinata (24). Sequuntur alteri 7 quaterniones cum notis α' - ζ', sed in fine desiderantur 2 folia (82), 2 quat. (98), 3 folia separatim adglut. (ff. 99-101), 7 quat., sed post f. 148 unum folium effluxit (156). 1 binio (160), 3 quat. (184) quibus notae β' et γ' in med. ora inf. ult. pag. inscriptae sunt. Usque ad f. 189 ordo perturbatus est. 1 quat. (197), 6 quat. (245) cum notis α' - ε' in ora med. inf. ult. pag. (sed desiderantur in ult. fasc.), 1 ternio (251), 1 quaternio (259).

CHART. SIGNA - ¹ (f. 24) nodus (ut M.-T. 6485: *Pistoia 1311-13*) ² (f. 66 et saepius) securis (accedit ad Briquet 7482: *Castellana 1316*) ³ (f. 152 et saepius) arcuballista (ut M.-T. 208: *Fano 1338*) ⁴ (f. 193) fistula (accedit ad M.-T. 2345: *Lübeck 1336?*) ⁵ (f. 199) corona (ut M.-T. 3205: *Fabriano 1325*).

SCHEM. - In nonnullis foliis tantum schema ductum esse videtur, v. e.g. f. 121 Lake I 1 a, Leroy 00 D 1. Spatium scriptum: ¹ (ff. 1-23) mm 175/185 × 120/130, linn. 23; ² (ff. 23-25^v) mm 165/170 × 95/115, linn. 33-35; ³ (ff. 28-99) mm 175/180 × 115/120, linn. 21-23; ⁴ (ff. 102-160) mm 145/160 × 110/115, linn. 23-24; ⁵ (ff. 161-240) mm 160 × 95/100, linn. 25-26; ⁶ (ff. 240^v-259) mm 155/165 × 90, linn. 23-24.

SCRIPT. - Si excipis textus varios immixtos quos supra indicavimus, exaraverunt codicem sex manus: A (ff. 1-23). B (ff. 23-25^v). C (ff. 28-99). D (ff. 102-160). E (ff. 161-240). F (ff. 240^v-259^v).

ANNOT. - F. 1 post Libanii argum. in Olynthiaca: + τοῦ Μονεμβάσ(ας) φλωρ(ιον) α' | + εἰς τὴν Βενέτ(ον) φλωρ(ια) γ' + (καὶ) παλ(ιν) γ' (ἤμισυ) | + εἰς τὴν φεράρ(αν) φλωρ(ια) ζ' (καὶ) ὁ εὔρον α'. τοῦ αὐτοῦ β' | (al. atram.) (καὶ) πάλ(ιν) φλωρ(ια) ζ' τοῦ ἄλλου α' (sic) τοῦ γρυψίμ(α)τ(ο)ς (i.e. γραψίματος) β'. An fuerit qui haec scripsit inter Graecos qui anno 1438 Ferraram venerunt? - F.1^v nomina mensium more Latinorum et Graecorum (cf. supra ad f. 25^v) ter repetuntur. In marg. adser. est Καπαδοξ (cf. supra f. 100 et infra f. 26 et 186^v). - F. 26 quaedam de Philippicis ὁ κατὰ Φιλίππου λόγος τρίτος οὐκ ἔστι ἐν ταύτῃ τῇ δέλτῳ ὁ βο (abrumpitur folio lacerato) | οὐν μαθεῖν πεπληρωμένου τοῦ περὶ στεφάνου λόγου εὐρήσει φύλλον καὶ γραψάτο ... | + διὰ τοῦτο τοῖνον γέγραπται καὶ ἡ παροῦσα ἐνθυμησία. In calce bis monocondylium ὁ Καππάδοξ. - + αὐτῇ ἡ βίβλος ἡγορησθη παρὰ ἐμοῦ εἰς ὑ(πέ)ρ(π)ρ(α) ε': ζ' (sic) | et infra ab ead. m. (δμοῦ) (ὑπέρ) (ὑπέρ)π(ρ)ρ(α) ος', sed non refert, ut puto, ad librum. F. 82^v repetitur pluries initium orationis contra Androtionem (ὑπερ εὐκτῆμων ὁ ἄνδρες δικασταὶ παθῶν ὑπὸ Ἀνδροτίωνος; v. supra f. 83). - F. 160^v repetunt variae manus

quaedam verba e Demosthenis orationibus necnon versus quae exstant supra f. 100. - F. 186^v invenitur bis monocondylium Καππάδοξ; add. manus Latini cuiusdam: *boni homo sapia che qui sto | capadocha che goso como bufarea e' may noi sauera (?) | leticiej (?)*; in calce ab al. m.: *consilium vulpis non e(st) utile pulis*. - F. 244^v Ἰ(ησοῦ)ς Χ(ριστὸ)ς ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν ἐν ἔτει ,ς λδ' ἔτει (sic) | ἰδ. α' (re vera a. mundi 6934 [= 1426] incidit in quartam ind.).

NOT. ANT. - In calce f. 1 adgl. scidula chart.: *Demosthenis orationes et alia aliorum. 991*. - F. 1^v in calce inf.: *Demostenis or(at)iones*.

BIBL. - Terzaghi, op. cit. - N. Terzaghi, *Synesii Cyrenensis hymni et opuscula*, t. II, Roma, 1944, p. XXXIII. - Devreesse, *Fonds*, pp. 221, 293, 456. - L. Canfora, *Inventario dei mss greci di Demostene*, Padova, 1968, p. 59.

INTEG. - Integ. chart. corio flavo obductum. In dorso scutum Pii papae IX (1846-78) et Angeli Mai card. bibl. (1854-1855) necnon codicis numerus auro impressus.

928. (olim 997) saec. XIV in., chart., mm 315 × 210, ff. I. 267.

<Aelii Aristidis> orationes (hic et in codd. subsequ. nota «D» pro editione Dindorfiana utimur): ¹ (f. 1^{r-v}) fragmentum <or. Heracles> (D. V) (I 59, 7 κἀν τούτῳ - 62, 11 Ἀπόλλωνος D) cum uno scholio (inc. δεδιττέσθω τοῖνον ὁ Ζεὺς) in marg.; ² (ff. 1^v-3^v) in Athenam divinatricem (D. II); ³ (ff. 4-5^v) in Asclepiades (D. VII); ⁴ (ff. 5-6^v) Dionysus (D. IV); ⁵ (ff. 7-52^v) <or. Panathenaica> (D. XIII) cum scholiis (ed. Dindorf III 10, 34-343, 9). Desideratur primum folium (I 150, 1-152, 8 τούς D.); ⁶ (ff. 53-96^v) de rhetorica 1-2 (D. XLV = ed. Lenz-Behr II) cum scholiis (cf. ed. Dindorf, t. III, pp. 356-431); ⁷ (ff. 97-172) pro quattuor viris (D. XLVI = ed. Lenz-Behr III) cum scholiis (cf. ed. Dindorf, t. III, pp. 439-734, sed differunt aliquantulum a nostro codice); ⁸ (ff. 172-178^v) ad Capitonem (D. XLVII) cum scholiis; ⁹ (ff. 178^v-184) or. Sicula 1 (D. XXIX = ed. Lenz-Behr V) cum <Arethae> scholiis paucis (ed. F. Lenz, *Untersuchungen*, pp. 122-123, nunc etiam in eiusdem *Aristeidesstudien*, p. 96); ¹⁰ (ff. 184-196^v) de paraphthegmate (D. XLIX) cum paucis scholiis; ¹¹ (ff. 202^v-205^v) in Sarapem (D. VIII); ¹² (ff. 213-216) presbeutica in Achillem (D. LII = ed. Lenz-Behr XVI); ¹³ (ff. 216-224^v) Romae laus (D. XIV); ¹⁴ (ff. 224^v-227^v) in imperatorem (D. IX); ¹⁵ (ff. 227^v-228^v) in Asclepium (D. VI); ¹⁶ (ff. 228^v-231) in Iovem (D. I); ¹⁷ (ff. 231-237^v) de concordia ad civitates (D. XLII) cum paucis scholiis; ¹⁸ (ff. 237^v-240) oratio funebris in Alexandrum (D. XII); ¹⁹ (ff. 240-242) oratio funebris in Eteonem (D. XI); ²⁰ (ff. 242-245^v) or. panegyrica Cyzicena (D. XVI) cum duobus scholiis; ²¹ (ff. 245^v-248)

genethliaca in Apellam (D. X); ²² (ff. 248-250^v) contra incriminantes quod non declamaret (D. LI); ²³ (ff. 250^v-251) monodia de Smyrna (D. XX) cum scholiis; ²⁴ (ff. 251-252^v) epistula de Smyrna (D. XLI) cum scholiis; ²⁵ (ff. 252^v-254) palinodia de Smyrna (D. XXI); ²⁶ (ff. 254-255^v) or. Smyrnea politica, tit. Συμυρναϊκός (D. XV); ²⁷ (ff. 255^v-260) de concordia ad Rhodios (D. XLIV) cum paucis scholiis; ²⁸ (ff. 260-266^v) Rhodiaca (D. XLIII).

In ff. 196^v-202^v immixtae sunt duae Polemonis orationes ¹ (ff. 196^v-199) in Cynaegirum (ed. H. Hinck, *Polemonis declamationes quae exstant duae*, Lipsiae, 1873 [*Teubneriana*], pp. 1-17); ² (ff. 199-202^v) in Callimachum (ibid., pp. 17-39), necnon in ff. 206-212^v varia philosophica et gnomologica: ¹ (206-207^v) excerpta varia e Philonis operibus: ^a (ff. 206-206^v) e De sacrificiis Abelis et Caini (ed. Cohn, *Philonis Alexandrini opera quae supersunt*, t. I, Berolini, 1896, pp. 202-257), ^b (ff. 206^v-207) e De iustitia (ed. ibid., t. V, pp. 243-265), ^c (ff. 207-207^v) e De agricultura (ed. ibid., t. II, pp. 95-132); ² (ff. 207^v-210^v) Excerpta e Plutarchi Moralibus: ^a (ff. 207^v-209^v) e Consolatione <ad Apollonium> (ed. G.N. Bernardakis, *Plutarchi Chaeironensis Moralia*, t. I, Lipsiae, 1888 [*Teubneriana*], pp. 248-298), ^b (ff. 209^v-210) e De sera numinum vindicta (ed. ibid., t. III, pp. 417-466), ^c (f. 210^{r-v}) e De curiositate (ibid., pp. 334-354); ³ (ff. 210^v-212^v) Α πο φ θ η γ μ α τ α varia virorum illustrium quorum nomina citantur rubro colore ornata in marg., e.g. Thales, Solon, Chilon, Aristoteles, Socrates, Plutarchus, inc. Θαλοῦς, πρεσβύτατον τῶν ὄντων θεός (ut Oxon. Barocc. 103, f. 1; cf. et *Gnomologium Vaticanum*, ed. L. Sternbach nr. 320), des. καὶ τὸ συμβησόμενον δ' ἐξ αὐτοῦ ἄτοπον, οὐκ ἀφίησι τῇ διανοί(α) προβλέπειν; apud Stobaei eclogas nil huiusce generis inveni.

MAT. - Folia umore maculata, sine tamen ullo textus detrimento; praesertim ff. 253-266 tineis perterebrata, f. 267 recentius laciniis chartaceis orae internae adglutinatis reffectum.

FASC. - 32 quat. Fasc. 2-25 signati sunt in ora sup. et inf. sinistra primae et in ora inf. dextera ultimae fasc. paginae (si excipis fasc. 2, ubi nota primae paginae in medio marg. sup., ultimae autem in ora inf. sinistra inscripta est). Ff. 1-6 separatim adglut. sunt; perierunt primum folium primi fasc. (ante f. 7), ultimum fasc. 26 (post f. 212) necnon ultima duo folia fasc. 32 (post f. 266).

CHART. SIGNA - Galea, ut M.-T. 1745: *Siena 1321* (e.g. ff. 1, 24).

SCHEM. - Leroy 12 D 1 (v. e.g. ff. 168, 169), cf. etiam Lake I 11 a (sed prima et ultima linea reatrix textus non usque ad oram externam folii protenduntur).

ORNAT. - Tituli Aristidis orationum rubro colore exarati sunt.

NOT. ANT. - Medio in marg. sup. f. 1 signum † observatur. Medio fol. I vetera codicis nota 997 adscripta est. Tabulae ant. inf. adglut. est schedula: *Aristides 997*.

BIBL. - Lenz, op. cit. - B. Keil, *Aelii Aristidis Smyrnei quae supersunt*, II, Berolini, 1898, pp. XVII-XIX. - Lenz, *De codice quodam Vaticano reperto*, in: *Rendiconti della R. Accad. Naz. dei Lincei. Cl. di Sc. morali, storiche e filologiche*, ser. VI, t. 10 (1934), p. 425 n. 1. - Id., *On the Authorship of the Leptinean declamations attrib. to Aristides*, in: *American Journal of Philology*, t. 63 (1942), p. 425 n. 1. - Devreesse, *Fonds*, pp. 53, 220, 292, 353, 411. - *Aristidis opera*, ed. Lenz-Behr, t. I, p. LXI.

INTEG. - Integ. ligneum corio rubro obductum. Scuta et ornamenta ut supra cod. 926. In libri sectura inferiore scriptum est litteris capitalibus atramento fusco Ἀριστιδης.

929. (olim 1001) saec. XIII ex., chart. orient. (f. 225 membran.), mm 240 × 160, ff. I. 225 (+ f. 1^a).

<Aelii Aristidis orationes>. ¹ (ff. 1-53) <or. Panathenaica> in initio mutila, inc. βουλήματι τῷ σφετέρῳ (p. 152, 22 ed. Dindorf, or. XIII = ed. Lenz-Behr or. I, t. I, p. 9, 12), cum scholiis in marg. (ed. Dindorf, t. III, pp. 215-343), de quibus vide hic et infra Lenz, *Untersuchungen*, pp. 96-97. Subsequuntur (ff. 53-54) <prolegomena ad Platonem pro quattuor viris>, «Treatise TE» apud Lenz, *Prolegomena*, pp. 127-137, 8 (abrupitur τούτων διέφερον). - F. 54^v vacat; ² (ff. 55-84) <De rhetorica 1>, tit. in marg. ab alia manu alioque atram. add.: ὑπὲρ ῥητορικῆς λόγος α. (D. XLV = ed. Lenz-Behr II), cum scholiis (ed. Dindorf, t. III, pp. 356-429); ³ (ff. 84-98) De rhetorica <2>, tit. in rasura Ἀρ<ιστείδου> πρὸς Πλάτωνα ὑπὲρ ῥητορικῆς; add. al. m. alioque atram. in marg. ὑπὲρ ῥητορικῆς λόγος β. (D. XLV = ed. Lenz-Behr II); ⁴ (ff. 99-174) <Ad Platonem pro quattuor viris (D. XLVI = ed. Lenz-Behr III); praecurrit (ff. 98-99) hypothesis (= hyp. H², apud Lenz, *Prolegomena*, pp. 169-172; ab al. m. in marg. add. tit. ὑπόθεσις ὑπὲρ τεσσάρων). Dividitur in quinque partes: ^a (ff. 99-111^v) Pericles; tit. ab al. m. in marg. add. (Dindorf, t. II, pp. 156-202, 20 = ed. Lenz-Behr or. III, t. I, 2, pp. 293-332, 8), cum scholiis (Dindorf, t. III, pp. 438-515), ^b (ff. 111^v-115^v) Cimon; tit. in marg. ab al. m. add. (Dindorf, t. II, pp. 202, 21-214, 19 = ed. Lenz-Behr or. III, t. II, pp. 332, 9-342, 14), cum hypothesis et scholiis (Dindorf, t. III, pp. 515-531), ^c (ff. 115^v-122^v) Miltiades, tit. ab al. m. in marg. add. (Dindorf, t. II, pp. 214, 20-

238, 6 = ed. Lenz-Behr or. III, t. I, 2, pp. 342, 14-361, 9), cum hypothesi et scholiis (t. III, pp. 531-573), ^a (ff. 122^v-143) Themistocles; tit. add. ab al. m. in marg. (Dindorf, t. II, pp. 238, 7-295, 18 = ed. Lenz-Behr or. III, t. I, 2, pp. 361, 9-414, 4), cum scholiis (id., t. III, pp. 574-664), ^e (ff. 143-174) communis apologia <ad Platonem>; tit. ab al. m. in marg. add. (Dindorf, t. II, pp. 295, 19-414, 16 = ed. Lenz-Behr or. III, t. I, 3, pp. 414, 5-524, 4), cum scholiis (Dindorf, t. III, 664-733). Desiderantur pp. 351, 19 (Dindorf) διακόνους (ed. Lenz-Behr, t. I, 3, p. 467, 21) - 354, 16 τούς γε (ibid. 470, 24) et 360, 3 εἰ δ' ἄρα (ibid. 476, 18) - 366, 18 ἐν ταυθοῖ (ibid. 482, 17); ⁵ (ff. 174-176^v) ad Capitonem, tit. Ἀριστείδου ῥήτορος πλατωνικός πρὸς Καπίτωνά (D. XLVII = ed. Lenz-Behr IV), cum paucis scholiis quae differunt ab ed. Dindorf (t. III, pp. 733-734); ⁶ (ff. 177-187^v) <Romae laus> (D. XIV; cf. et ed. L.A. Stella, Romae, 1940), duobus foliis abscissis abrumpitur 366, 17 οἰκουμένην; ⁷ (ff. 188-192^v) <contra proditores mysteriorum> (D. L), initium mutilum, ut videtur, et tota oratio ita madore deleta ut nihil paene et sub luce speciali perspiciatur excepto fine; ⁸ (ff. 192^v-195^v) <de non agendis comoediis> (D. XL); ⁹ (ff. 195^v-201) Rhodiaca (D. XLIII); ¹⁰ (ff. 201-? 204) oratio funebris in Alexandrum (D. XII); finis orationis non conspicitur scriptura madore deleta; ¹¹ (ff. 204-209?) alia quaedam Aristidis oratio plane evanida; ¹² (ff. 209^v?-211^v) <prospneticus> (D. XXII); finis tantum orationis perspicitur initio evanido; ¹³ (ff. 211^v-218) <Or. Sicula 1> (D. XXIX = ed. Lenz-Behr V); ¹⁴ (ff. 218-224^v) <Or. Sicula 2> (D. XXX = ed. Lenz-Behr VI), sed nescimus an fuerit integra ultimo folio madore deleta. Custodiae codicis causa in fine (f. 225) add. est folium membranaeum ex alio libro avulsum continens fragmentum instrumenti latini saec. XIV ca. de monasterio quodam in diocesi Turonensi.

MAT. - Multa folia tineis perterebrata. - Ff. 151-224 ita madore deleta ut scriptura saepe ne sub luce speciali quidem discernatur. Ante f. 1 et post ff. 161, 174 et 201 multa folia avulsa sunt cum magno textus detrimento.

FASC. - Ternio (6), quinio (16), ternio (22), quinio (32), ternio (38), quinio (48), ternio (54), 12 quat. (150), ff. 4 + 1 (155), 6 quat. (196). Post f. 197 ordo foliorum restitui non potest.

SCHEM. - Lake I 6 a, Leroy U 20 1 n (v. e.g. f. 16); Lake I 1 b, Leroy P 2 00 D 1 (v. e.g. f. 154). Spatium scriptum: mm 175/185 × 110, linn. 31-34.

SCRIPT. - Codicem exaraverunt duo scribae, qui eodem tempore floruerunt (ff. 1-150; 151-224).

ANNOT. - In f. 1^a (180 × 140 mm, ex alio codice avulso) brevis index latinus codicis (manu saec. XVII aut XVIII).

POSS. - Impressum est sigillum Bibl. Nat. Par. (cf. *Recensio*, pp. 65-66).

NOT. ANT. - F. IV scidula adglut. est: *Aristidis panathennicus* (sic) et alia eiusdem 1001.

BIBL. - *Aelii Aristidis Smyrnaei quae supersunt*, ed. B. Keil, t. II, Berlini, 1898, p. XVIII. - Lenz, *Untersuchungen*, p. 96. - Id., *Aristidesstudien*, p. 78. - Devreesse, *Fonds*, p. 496. - *Aristidis opera*, ed. Lenz-Behr, t. I, p. LXI.

INTEG. - Ut supra cod. 926.

930. (olim 721) saec. XIV in., chart., mm 245 × 175, ff. I. 245.

<Aelii Aristidis orationes>. ¹ (ff. 1-50^v) <or. Panathenaica> (D. XIII = ed. Lenz-Behr I), mutila in initio (inc. 152, 25 Dindorf ὄσον καθ' ὅρα = ed. Lenz-Behr t. I, p. 9, 15) cum scholiis ut exstant apud Dindorf, t. III, pp. 1-343); ² (ff. 51-104^v) De rhetorica 1 et 2 (D. XLV = ed. Lenz-Behr II) cum scholiis (ed. Dindorf, t. III, pp. 356-432); paucae glossae inter lin. partim in linguam latinam versae a viro grammatico quodam; ³ (ff. 105-196^v) Ad Platonem pro quattuor viris (D. XLVI = ed. Lenz-Behr III), praefixo argumento (scil. hypothesi H¹, ed. Lenz, *Prolegomena*, pp. 157-166). Dividitur in quinque partes: ^a (ff. 105^v-122) Pericles (ed. Dindorf, t. II, pp. 156-202, 20 = ed. Lenz-Behr or. III, t. II, pp. 293-332, 8), ^b (ff. 122-126^v) Cimon (ed. Dindorf, t. II, pp. 202, 21-214, 19 = ed. Lenz-Behr or. III, t. II, pp. 332, 9-342, 14), cum hypothesi (ed. Dindorf, t. III, p. 515), ^c (ff. 126^v-135) Miltiades (ed. Dindorf, t. II, pp. 214, 20-238, 6 = ed. Lenz-Behr or. III, t. II, pp. 342, 14-361, 9) cum hypothesi (ed. Dindorf, t. III, p. 531) et paucis glossis et scholiis ined., ^d (ff. 135^v-156^v) Themistocles (ed. Dindorf, t. II, pp. 238, 7-295, 18 = ed. Lenz-Behr or. III, t. II, pp. 361, 9-414, 4), ^e (ff. 156^v-196^v) communis apologia ad Platonem (ed. Dindorf, t. II, pp. 295, 19-414, 16 = ed. Lenz-Behr or. III, t. II, pp. 419, 5-524, 11); ⁴ (ff. 216-231) Romae laus (D. XIV; cf. et ed. L.A. Stella, Romae, 1940); ⁵ (ff. 231-238^v) ad Capitonem (D. XLVII = ed. Lenz-Behr IV); ⁶ (ff. 238^v-245^v) contra proditores mysteriorum (D. L). Immixta est (ff. 202^v-215^v) Libanii declamatio V, scil. Antilogia Achillis ad Ulixem (ed. Foerster, t. V, pp. 303-360).

MAT. - Primum et ultimum folium offuscata et evanida sunt; qua de causa scholia in primi folii marginibus legi nequeunt. Omnia fere folia in marg.

lacerata aut vermibus corrosa et charta translucida obducta sunt. Alia folia in oris charta spissiore refecta sunt.

FASC. — 31 fasc.: 1-6 quat. (47), 7 ternio (53), 8-19 quat. (149), 20 ternio (155), 21 quinio (165), 22 ternio (171), 23 quinio (181), 24 ternio (187), 25 quinio (198), 26 ternio (203), 27 quinio (213), 28 ternio (219), 29 quinio (229), 30 ternio (235), 31 senio (245). Absunt primum folium in primo fasc. et in ultimo duo. In fasc. 3-19 signatae sunt interdum notae in ora sinistra primi et dextera ultimi folii.

CHART. SIGNA — Circuli duo linea secti quae uno ex latere producitur et in crucem desinit (e.g. f. 162), ut Mošin-Traljić 2024: *Siena 1334*.

SCHEM. — Lake I 38 b, Leroy 24 D 1 (v. e.g. f. 86, at lineae in margine sup. ob laciniam chartaceam non perspiciuntur); Lake I 29 a, Leroy 44 C 1 s (v. e.g. f. 41, at lineae in marg. sup. ob rationes supra dictas non perspiciuntur).

SCRIPT. — Liber a duobus scribis eodem tempore exaratus est: ¹ ff. 1-148, 238^v-245) ² ff. 149-238^v.

ORNAT. — Ff. 86^v e 105^v litterae initiales grandiores atramento fusco et rubro exaratae. Titulus f. 51 rubro colore depictus est.

ANNOT. — F. 50^v ὁ πρῶτος λόγος ἔχει φύλλα να'. — F. 245^v diversarum manuum conscribitiones nullius momenti: ¹ in ora superiore τὰ παρὰ πολλῶν ἐπιζόμενα ταῦτα ἐστὶ οφελον | ὕλεος λόγος τὸ λέγειν καλῶς ἀπασιν ἀράσ...; | ² in medio folio lexeis graeco-latinae οὐκ οὐκ ἰγίτουρ ἀπαναινομαι *abrenuntio*; ³ (rubro colore) λυπιοῦμαι τὸ (alia evanida); ⁴ ἀπ' ἀρχῆς φερροντες οἶον τὰ χρήματα | ἀπὸ τῶν τελῶν; | ⁵ φρίκει κυρίως ἡ θάλασσα ἐγείρων κύματα. In ora inf. preces, sed humiditate deletae ut partim legi nequeant: ἀρχὴ μὲν ..... ἐπεύχομαι τῷ θεῷ καὶ τῇ παναγία (ὑπεραγία suprascr.) καὶ παναχράντω δεσποίνῃ θεοτόκῳ (suprascr.) αὐτοῦ τε μητρὶ | ..... ἐπὶ λόγοις ὡς ἐργωδῆς οὐσα καὶ τοῖς ἐρῶσι δεῖ ... μικροῦ...

NOT. ANT. — F. I adglut. est scidula: *Aristidis orationes cum annot(atio-nibus)*. 721.

BIBL. — Foerster, op. cit. — R. Foerster, *Francesco Zambeccari und die Briefe des Libanios*, Stuttgart, 1878, 48. — *Aelii Aristidis Smyrnaei quae supersunt*, ed. B. Keil, t. II, Berolini, 1898, pp. XVIII, XIX. — Devreesse, *Fonds*, pp. 33, 53, 226, 292. — *Aristidis opera*, ed. Lenz-Behr, t. I, p. LXI.

INTEG. — Integ. chart. corio fusco abductum. In dorso scutum Pii IX papae (1846-78) auro impressum.

931. (olim 92) saec. xv med., chart., mm 285 × 195, ff. I. 374.

Aelii Aristidis <orationes>. ¹ (ff. 3-46) Or. Panathenaica (D. XIII = ed. Lenz-Behr I), tit. Ἀριστείδου ῥήτορος παναθηναϊκός; praecedit ff. 1-2^v, manu librarii, index cum «initii»; ² (ff. 46-119^v) Ad Platonem pro quattuor viris (D. XLVI = ed. Lenz-Behr III). Dividitur in quinque partes, ut in codd. supra laudatis, sed sine glossis et scholiis; ³ (ff. 119^v-146) <De rhetorica 1> (D. XLV = ed. Lenz-Behr II);

⁴ (ff. 146-158^v) <De rhetorica 2> (D. XLV = ed. Lenz-Behr II); ⁵ (ff. 158^v-164) <Ad Capitonem> (D. XLVII = ed. Lenz-Behr IV); ⁶ (ff. 164-169) <Or. Sicula 1> (D. XXIX = ed. Lenz-Behr V); ⁷ (ff. 169-174^v) <Or. Sicula 2> (D. XXX = ed. Lenz-Behr VI); ⁸ (ff. 174^v-177^v) <Pro pace Lacedaemoniis concedenda> (D. XXXI = ed. Lenz-Behr VII); ⁹ (ff. 178-180^v) <Pro pace Atheniensibus concedenda> (D. XXXII = ed. Lenz-Behr VIII); ¹⁰ (ff. 180^v-185^v) <De societate or. 1> (D. XXXVIII = ed. Lenz-Behr IX); ¹¹ (ff. 185^v-191) <De societate or. 2> (D. XXXIX = ed. Lenz-Behr X); ¹² (ff. 191-198^v) <Leuctrica or. 1> (D. XXXIII = ed. Lenz-Behr XI); ¹³ (ff. 198^v-206^v) <Leuctrica or. 2> (D. XXXIV = ed. Lenz-Behr XII); ¹⁴ (ff. 206^v-210^v) <Leuctrica or. 3> (D. XXXV = ed. Lenz-Behr XIII); ¹⁵ (ff. 210^v-213^v) <Leuctrica or. 4> (D. XXXVI = ed. Lenz-Behr XIV); ¹⁶ (ff. 213^v-218) <Leuctrica or. 5> (D. XXXVII = ed. Lenz-Behr XV); ¹⁷ (ff. 218-232) <De paraphthegmate> (D. XLIX); ¹⁸ (ff. 232-236) <Or. panegyrica Cyzicena> (D. XVI); ¹⁹ (ff. 236^v-239) <Genethliaca in Apellam> (D. X); ²⁰ (ff. 239-242) <Contra incriminantes quod non declamaret> (D. LI); ²¹ (ff. 242-243) <Monodia de Smyrna> (D. XX); ²² (ff. 243-244^v) <Epistula de Smyrna> (D. XLI); ²³ (ff. 244^v-246^v) <Palinodia de Smyrna> (D. XXI); ²⁴ (ff. 246^v-248) <Prosphonicus> (D. XXII); ²⁵ (ff. 248-250) <Or. Smyrnea politica> (D. XV); ²⁶ (ff. 250-251^v) <Or. Eleusinia> (D. XIX); ²⁷ (ff. 251^v-256^v) <Contra proditores mysteriorum> (D. L); ²⁸ (ff. 256^v-259^v) <De non agendis comoediis> (D. XL); ²⁹ (ff. 259^v-261) <In puteum Asclepii> (D. XVIII); ³⁰ (ff. 261-269) <De concordia ad civitates> (D. XLII); ³¹ (ff. 269-273) <Presbeutica ad Achillem> (D. LII = ed. Lenz-Behr XVI); ³² (ff. 273-275^v) <In Athenam divinatricem> (D. II); ³³ (ff. 275^v-277^v) <In Asclepiades> (D. VII); ³⁴ (ff. 277^v-279^v) <Heracles> (D. V); ³⁵ (ff. 279^v-280^v) <Dionysus> (D. IV); ³⁶ (ff. 280^v-291^v) <Romae laus> (D. XIV; cf. et ed. L.A. Stella, Romae, 1940); ³⁷ (ff. 291^v-295) <In imperatorem> (D. IX); ³⁸ (ff. 295-296^v) <In Asclepium> (D. VI); ³⁹ (ff. 296^v-299) <In Iovem> (D. I); ⁴⁰ (ff. 299-300^v) <In mare Aegeum> (D. XVII); ⁴¹ (ff. 300^v-303^v) <In Serapem> (D. VIII); ⁴² (ff. 304-307^v) <In Poseidonem> (D. III); ⁴³ (ff. 308-309^v) <In Eteonem> (D. XI); ⁴⁴ (ff. 309^v-313) <Or. funebris in Alexandrum> (D. XII); ⁴⁵ (ff. 313-318^v) <De concordia ad Rhodios> (D. XLIV); ⁴⁶ (ff. 318^v-325) <Rhodiaca> (D. XLIII); ⁴⁷ (ff. 325-338) <Or. Aegyptiaca> (D. XLVIII); ⁴⁸ (ff. 338-344^v) <Sacra or. 1> (D. XXIII); ⁴⁹ (ff. 344^v-352) <Sacra or. 2> (D. XXIV); ⁵⁰ (ff. 352-356^v) <Sacra or. 3> (D. XXV); ⁵¹ (ff. 356^v-366) <Sacra or. 4> (D. XXVI); ⁵² (ff. 366-372) <Sacra or. 5> (D.

XXVII); ⁵³ (f. 372) <Sacra or. 6> (D. XXVIII). - Ff. I. 372^v-374^v scriptura vacant.

MAT. - Codex bene servatus, praeter maculas in imis ff. 205-207; margines nonnullorum foliorum tineis perterebrati (v. e.g. ff. 201-214).

FASC. - 47 quat.; in media ora inf. primi et ultimi folii uniuscuiusque fasc. notae signatae sunt. F. I separatim adglut. est; quat. 47 caret in fine duob. foliis.

CHART. SIGNA - E.g. ff. 29, 44 + 45 et saepius: trimontium circulo inscriptum e quo surgit linea recta, cf. Briquet 11850: *Genova 1451*.

SCHEM. - Lake I 2 b, Leroy 20 D 1. Spatium scriptum: mm 195 × 135, linn. 34.

SCRIPT. - Codex ab uno eodemque scriba exaratus est.

ORNAT. - Ff. 1-2^v litterae initiales or. XIII et XLVI rubro colore exaratae, necnon tituli or. XIII et XLVI, sed omnino desiderantur in cett. or.; fasciolae in fine indicis (f. 2^v) et in initio orationum supr. indic. (f. 3 et f. 46).

NOT. ANT. - F. I in ora sup. crux (†) apposita est. In medio f. I^v scripsit al. m.: *Aristidis or(ati)o(n)es LVII*.

BIBL. - *Aelii Aristidis Smyrnaei quae supersunt*, ed. B. Keil, t. II, Berlin, 1898, pp. XVII-XIX. - F. Lenz, *Der Oxoniensis Canonicianus 84 des Aristides*, in: *Hermes*, t. 65 (1930), pp. 212, 213. - Id., *Aristidesstudien*, pp. 102, 103. - Devresse, *Fonds*, pp. 33, 51, 95, 132, 157, 201, 243, 282, 319, 408.

INTEG. - Ut supra cod. 930, sed add. est in imo dorso scutum Angeli Mai card. bibl. (1853-1854).

932. (olim 724) a. 1319 scriptus (f. 327), chart., mm 225 × 145, ff. IV. 389 (+ 183^a, 183^b, 381^a).

1 (ff. 3-91) *Aelii Aristidis* <orationes> (tit. Ἀριστῆιδ(ου) βηβλίον β^v). ¹ (ff. 3-16) *Leuctrica* 2 (D. XXXIV = ed. Lenz-Behr XII); ² (ff. 16-21^v) *Leuctrica* 3 (D. XXXV = ed. Lenz-Behr XIII), cum paucis scholiis ab al. m. add. in marginibus; ³ (ff. 21^v-26^v) *Leuctrica* 4 (D. XXXVI = ed. Lenz-Behr XIV); ⁴ (ff. 26^v-33^v) *Leuctrica* 5 (D. XXXVII = ed. Lenz-Behr XV); ⁵ (ff. 33^v-35) *Monodia* de Smyrna (D. XX); ⁶ (ff. 35-37^v) *Oratio Eleusinia* (D. XIX); ⁷ (ff. 37^v-40) *Epistula* de Smyrna (D. XLI), cum uno scholio in marg. f. 38^v (ad 764, 17 ταῦτα οὐχ ὥς: inc. ἀρίστη τοῦ λόγου οἰκονομία); ⁸ (ff. 40^v-44) *Palinodia* de Smyrna (D. XXI); ⁹ (ff. 44-54^v) *De concordia ad Rhodios* (D. XLIV), cum paucis scholiis a librarii manu additis in marg.; ¹⁰ (ff. 54^v-62) *Oratio panegyrica Cyzicena* (D. XVI), add. al. m. pauca scholia in f. 59; ¹¹ (ff. 62-67) *Genethliaca* in Apellam (D. X); ¹² (ff. 67-70) *In puteum Asclepii* (D. XVIII); ¹³ (ff. 70-79) *Contra*

proditores mysteriorum (D. L), cum scholiis in marg. ab al. m. additis; ¹⁴ (ff. 79-84) *Contra incriminantes quod non declamaret* (D. LI); ¹⁵ (ff. 84-91) *Presbeutica ad Achillem* (D. LII = ed. Lenz-Behr XVI). Praecedunt ^a (f. 1) *gnomologica* varia ex auctoribus antiquis (imprimis *Plutarchi* et *Apollonii Rhodii* ut videtur) et christianis excerpta, inc. Πλουτάρχου. ὁ παλαιὸς νέος καὶ ὁ νέος ἀρχαῖος, des. <Αν?>τιόχου. ἦν ὁ νοῦς εἰς πάντων νοερώτερος, εἰς δὲ γ' ἔστι ὁ λόγος ἀφθίτος υἱός. ἀπαύγασμα νοεροῦ π(ατ)ρ(ός). εἰς ἅμα τῶ π(ατ)ρί, ^b (f. 1^v) *Theodori Prodromi* versus de mensibus (a Martio usque ad Septembrem), ed. Keil, *Die Monatscyclen in der byz. Kunst*, in: *WS*, t. 11 (1889), pp. 110-113, et *Nicola Callicle, Carmi*, ed. R. Romano, Napoli, 1980, carm. 37, pp. 125-128, ^c (f. 2) index libri (πίναξ τῆς παρούσης βίβλου), ^d (f. 2^v) *nomena mensium* apud Romanos, Macedones, Hebraeos, Aegyptios, Graecos (Ἑλληνας), Athenienses. - Ff. I-IV^v scriptura vacant.

2 (ff. 91-107^v) *Libanii* declamatio V, scil. Achillis ad Ulixem antilogia (ed. Foerster, t. V, pp. 303-360).

3 (ff. 108-132) *Luciani* dialogi tres: ¹ (ff. 108-118^v) *Symposium* sive *Lapithae* (ed. M.D. Macleod, *Luciani opera*, Oxonii, 1972, t. I. 17); ² (ff. 118^v-128) *Cataplus* sive *tyrannus* (ed. ibid. I. 19); ³ (ff. 128-132) *Somnium* sive *vita Luciani* (ed. ibid., t. II. 32).

4 (ff. 132^v-155) *Libanii* *Oratio* de saltatoribus (or. LXIV, ed. Foerster, t. IV, pp. 420-498).

5 (ff. 155-335^v) *Aelii Aristidis* <orationes>, ¹ (ff. 155-174) *Romae laus* (D. XIV; cf. et ed. L.A. Stella, *Romae*, 1940); ² (ff. 174^v-177) in *Asclepiadem* (D. VI); ³ (ff. 177-181) *In Iovem* (D. I); ⁴ (ff. 181^v-183^a) *In mare Aegaeum* (D. XVII); ⁵ (ff. 183^a-188^v) *In Serapem* (D. VIII). - F. 183^b-^v vacat; ⁶ (ff. 188^v-196) *Isthmicus* in *Poseidonem* (D. III); ⁷ (ff. 196-198^v) *In Eteonem* or. *funeris* (D. XI); ⁸ (ff. 198^v-205) *In Alexandrum* or. *funeris* (D. XII); ⁹ (ff. 205-217^v) *Rhodiaca* (D. XLIII); ¹⁰ (ff. 217-222^v) *In Athenam* *divinatricem* (D. II); ¹¹ (ff. 222^v-226) in *Asclepiades* (D. VII); ¹² (ff. 226-227^v) *Dionysus* (D. IV). In marg. ff. 226^v et 227 scholia nonnulla; ¹³ (ff. 227^v-231) *Heracles* (D. V); ¹⁴ (ff. 231-242) *Oratio sacra* 1 (D. XXIII); ¹⁵ (ff. 242-254) *Or. sacra* 2 (D. XXIV); ¹⁶ (ff. 254-261^v) *Or. sacra* 3 (D. XXV); ¹⁷ (ff. 261^v-278^v) *Or. sacra* 4 (D. XXVI); ¹⁸ (ff. 278^v-289) *Or. sacra* 5 (D. XXVII); ¹⁹ (ff. 289-313^v) *De paraphthegmate* (D. XLIX); ²⁰ (ff. 313^v-335^v) *Or. Aegyptiaca* (D. XLVIII).

6 (ff. 335^v-355) <Ps.> **Plutarchi** Consolatio ad Apollonium (ed. W.R. Paton - I. Wegehaupt, *Plutarchi Moralia*, t. I, Lipsiae, 1925 [*Teubneriana*], pp. 208-252).

7 (ff. 355-367^v) **Aelii Aristidis** De concordia ad civitates (D. XLII). abrumpitur (primo fasciculi 47 folio desiderato) τῶν θειοτάτων (θειῶν ed.) βασιλέων καί (ed. Dindorf, t. I, p. 795, lin. 14). Pauca scholia ab al. m. scripta inveniuntur in marg.

8 (ff. 368-377) **A n o n y m i** cuiusdam oratio in imperatorem, **M i c h a e l e m** VIII Palaeologum ut opinor, in initio mutila, inc. πάντ(α) τολμῶντες οἱ λόγοι καὶ νῦν ὁμοίως θρασύνονται, des. εὐπορεῖν αἰεὶ καὶ τοῖς σοῖς τροπαίοις ἀβρύνεσθαι. Aristidi tributa esse videtur, quod in tabula f. 2 inuenies: μγ' [i.e. ordo orationum in marg. sup. uniuscuiusque folii indicata - cf. infra «FASC.»] τοῦ αὐτοῦ ἐγκώμιον εἰς βασιλέα τ(ὸν); nomen autem imperatoris desideratur.

9 (ff. 377^v-378^v) **Libanii** Monodia de templo Apoll. Daphnaeo (or. LX, ed. Foerster, t. III, pp. 311-321).

10 (ff. 379-380^v, lin. 6) <Proverbiorum collectio>, inc. τέττιγα τοῦ πτεροῦ συνείληφας (cf. Luciani Pseudolog. 1 = ed. M.D. Macleod, *Luciani opera*, Oxonii, 1980, t. III, 51, 1, lin. 7; necnon Apostolii Centuria 16, 32 apud E.L. Leutsch, *Paroemiographi Graeci*, t. II, Gottingae, 1851, p. 666), des. εἰ ἄρα πλούτω τε νῦν καὶ ἐξουσία ὀλίγον προφέρομεν. In calce f. 379 duo **Basilii Magni** et **Aristidis** proverbia addita sunt. Subsequitur f. 380^v, lin. 6 excerptum e **Thucydide** de Cylone Atheniensi, lib. I 126, 3 (Κύλων ἦν) - 12 (ἀπ' ἐκείνων).

11 (ff. 381-387^v) **Quaedam de temporum computatione**, e.g. quomodo invenianda sint solis lunaeque cycli, ieiunia, paschatis dies, dies festae, quando oriatur necnon occidat luna etc., inc. πόσοι εἰσὶν οἱ κύκλοι τῆς ἰνδικτιῶνος τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, des. καὶ ἀπὸ δευτέρας τῆς ἐπαύριον ἄρξαι καὶ ἑβδομάδος κατὰ τὸν δρόμον σου. - F. 381^a (parte recta et versa) scriptura vacat. Subfiguntur (f. 387^v) anni menses eorumque dierum numerus. - F. 388^{r-v} ead. m., sed postea (fortasse a. 1333 ad quem computatio spectat) exarata est solis et lunae ψηφοφορία (inc. ταῖς συναγομέναις ἡμέραις ἀπὸ τῆς πρώτου σεπτεμβρίου μηνὸς ἕως τῆς ἐπιζητουμένης ἡμέρας) necnon notula de

horoscopto (inc. τὰς ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου ὥρας ὅσας βούλει πολλαπλασιάζε). - F. 389^{r-v} scriptura vacat.

MAT. - Charta bonae notae.

FASC. Duo folia (ff. 1-2). 18 quat. (146). 1 ternio (152). 23 quat. (335; tolle f. 183^b recentius additum). 1 quinio (345). 1 ternio (351). 3 quat. (ex ultimo unum folium, ante f. 368, effluxit). 1 ternio (380). 1 quat. (388). In primae et ultimae uniuscuiusque fasciculi paginae ora inf. med. inuenies notam. In media ora sup. uniuscuiusque folii adhibiti sunt numeri orationum (a manu post.) ut exstant in indice f. 2.

CHART. SIGNA - ¹(ff. 6. 24. 30) securis (cf. M.-T. 4611: *Fabriano 1323*) ²(ff. 39. 97. 102. 105 et saepius) duo folia, circulis similia, inter se iuncta ³(f. 94) scutum ⁴(f. 150) columna ⁵(ff. 208. 210. 217. 219) crux (ut M.-T. 3536: *Zadar 1317*) ⁶(ff. 265. 266) aquila (M.-T. 31: *Bologna 1317*) ⁷(f. 275) aquila (cf. M.-T. 33: *Genova 1325*) ⁸(f. 309) crux (M.-T. 3552: *Bologna 1318*) ⁹(f. 341) norma (M.-T. 3686: *Genova 1315-19*).

SCHEM. - Leroy 10 D 1 m (v. e.g. ff. 193, 194). Spatium scriptum: mm 160/180 × 90, linn. 26-28.

SCRIPT. - Codicem Iohannes Pepagomenus die 13 iunii anni 6827 (i.e. 1319) subscripsit, ut exstat in f. 377: ἐγράφη τὸ παρὸν Ἀριστείδου ἀριστον βιβλίον διὰ | χειρὸς(ς) ἐμοῦ τοῦ Πεπαγομένου Ἰω(άν)νου, μηνὶ ἰουνίῳ γγ'. ἡμέρα | τετράδι ἐν ἔτει | ρωκζ'. δόξα οὖν τῷ παρασχόντι τὸ | αὐτοῦ τέλος. ἀμήν +. De Iohanne Pepagomeno cf. quae scripserunt Vogel-Gardthausen, p. 185 et in primis Turyn, *Codd. gr. Vat.*, p. 116. De Pepagomenorum stirpe disseruit P. Schreiner, *Eine griechische Grabinschrift in Corridonia*, in: *JÖB*, t. 20 (1971), pp. 156-160.

ORNAT. - Fasciola simplex in initio (f. 3). Litterae initiales interdum grandiores foliis parvis saepe intextis aut caudae modo additis. F. 89 hominis (?) figura cum baculo.

ANNOT. - F. 1^v monocondylium (Ἰωάννης Πεπαγωγμένος?). - F. 160^v (rubro colore) τῶν ἀγίων εἰς | ἄγια ἡ ἁ - F. 378^v (a diversis manibus, colore rubro exarata): ¹οὐκ ἔνι δ' αὖ τὸν ἀργοῦντα οὐδὲ φίλοις ἐπιτάττειν | ὑπὲρ αὐτοῦ μή τι γε δὴ τῷ θ(ε)ῶ | ; ²ἐγὼ μὲν οὖν (καὶ) ταῦτα (καὶ) τὰ πάντα αἰεὶ φάσκοιμι; ³ἐγὼ μὲν οἴμαι τὸν εὖ παθόντα | ; ⁴μέγας εἶ κ(ύρι)ε. - F. 388^v septem monocondylia, probationis calami modo (e.g. σθενα, νησια et alia eiusdem generis).

POSS.(?) - F. 388 (in calce) παράλαβεν ἡ ἀρχόντησα ἡ δούγγενα [i.e. Δούκαινα] πωλεσ(ας) παρὰ | ασπρα ε'.

NOT. ANT. - F. II: *Aristidis et quaedam(m) Plutarchi*.

BIBL. - Keil, Romano, Schreiner, Vogel-Gardthausen, opp. et locc. citt. - *Aelii Aristidis quae supersunt*, t. II, ed. B. Keil, Berolini, 1898, pp. XVII et XVIII. - K. Mras, *Die Überlieferung Lucians*, in: *Sitzungsber. der K. Akad. d. Wissenschaften in Wien, Phil.-Hist. Kl.*, t. 167 (1911), fasc. 7, p. 47 n. 7 (codex falso saec. xv tributus). - Foerster IV, p. 417 et V, p. 293. - F. Lenz, *Der Oxoniensis Canonicianus 84 des Aristides*, in: *Hermes*, t. 65 (1930), p. 213. - M. Wittek, *Liste des manuscrits de Lucien*, in: *Scriptorium*, t. 6 (1952), p.

317. - Lenz, *Aristeidesstudien*, p. 103. - Turyn, *Codd. gr. Vat.*, pp. 115-116. - H. Hunger, in: *BZ*, t. 58 (1965), p. 374 (de codicis scriptura). - Devreesse, *Fonds*, pp. 32, 52, 107, 141, 220, 292, 352, 407. - G.B. Alberti, *Quaestiones Tucididee*, in: *BPEC*, t. 15 (1967), p. 14, n. 23. - R. Romano, *L'attribuzione del « Timarione » pseudoluciano*, in: *Giornale Italiano di Filologia*, t. 25 (1973), p. 314 n. 5. - *Aristidis opera*, ed. Lenz-Behr, t. I., p. LXII (multis cum erroribus). - N.G. Wilson, *Miscellanea Paleographica*, in: *Greek, Roman and Byzantine Studies*, t. 22 (1981), p. 397. - M.L. Agati, *La congiunzione xai nella minuscola libraria greca*, in: *Scrittura e Civiltà*, t. 8 (1984), tabula 8.

INTEG. - Ut supra cod. 926.

ADDENDA ET EMENDANDA

874

ANNOT.

f. 241^v ante rationum enumerationem scriptum ἐτελήθη το παρὸν βιβλίον et in eiusdem folii margine externo (sed alia manu) αἰγρηθησα στ (?) διδόπους.

f. 252^v ^b post christogramma addit manus rudis X(ριστ)ε ὁ θ(εο)ς ἡμῶν ἐλεησον ἡμας ἀμὴν ο προτεκδικος τῆς ἀγγέλατ(ης) μη(τροπολεως), necnon + Γασπάς ἤφερεν τὸν λιβανον Μαρκειον ἤφερεν τὸν χρυσον (cf. supra, codicis descriptionem).

Denique eadem manus quae in parte superiore folii observatur eadem verba latina litteris graecis scripta bis iteravit atque in christogramma inclusit.

f. 253 ^a post Χαμιχ(αήλ) add. ἐκγραφὶ X(α)μιχα(ήλ).

^b describimus preces omnino ut exstant in codice: X(ριστ)ε ὁ θ(εο)ς (ἡ)μῶν ἐλεησον ἡμ(ας) ἀμην κ(υρι)ε I(ησο)υ | X(ριστ)ε ἡμῶν ὁ φωτήσας τὴν κοῦμην(ην) | ὁ στισ(ας) τα ὄρι καὶ τι θαλασσα ἐλε|ήσον με τον δοῦλο(ν) σου Διγιτριανο(ν). iterantur ab eadem manu rudiore quae in f. 252^v observantur: X(ριστ)ε ὁ θ(εο)ς ἡμῶν ἀλεησον | ἡμας ἡμας ἀμην κ(υρι)ε ὁ I(ησο)υ ὁ | X(ριστ)ος (η)μῶν ὁ φωτήσας τὴν κοῦ(μηνην). ^c scripsit ead. manus rudis non solum sententiam ἐντιμοταται etc., sed etiam paulum supra quaedam verba quorum sensus non intellegitur: ἀπὲ τὸν δὲ μεριν|ὸν (?) υα(sic) κ(αι) πάλιν.

f. 253^v omnino describimus preces in archangelum Michaellem ση χαρίται ἡμῆνασε τῶν ἀγγέλων ταξιαρχῆ ὁ πρωτοστα|τῆς γαρ ἡμο καὶ ἡμετέρος προστατης ὁ μεγας | ἀρχηστρατη(γος) τη σήμερον ἡμερα ἐ τ(ο)υ σεπτο(υ) αυτου | τε μενειν παραδοξος ἐπόπτα νομινους | ἀγγος ἀγγοτα(τος) Χριστε εν ἡμιν. – In ora superiore eiusdem folii alphabetum graecum.

878

num. 7 scholia in Luciani Phalaridis prioris capp. 2-5 ed. nunc Bühler I, p. 360 s.

num. 8 scholia in Synesii epistulas ed. Bühler I, pp. 362 ss. In fine BIBL. adde: Bühler I, pp. 130, 136 ss., 343, 346, 359 ss., 362 ss.; Bühler IV, p. 38.

889

In fine f. 126, post exemplum verbi τύπτειν., addita sunt scribae manu septem aenigmata, sub tit. ὥραϊα τινὰ ἀινιγματώδη, scil. ¹ κύων πόδα ἤσθιεν ² ἤδει ἀπ' αὔριον; ³ οὔτος ἴς ἀν ἀΐτην; ⁴ εἰ ὠά νησσῶν; ⁵ τάχῃ σοι μαίνει; ⁶ ὦμοι διὰ τά; ⁷ πῆς ἐπ' ὀρδίνου.

Descripsit ea ex nostro codice in cod. Vat. lat. 9781, f. 276 H. Amatius (i.e. Girolamo Amati, Bibliothecae Apostolicae scriptor, de quo disserunt Bignami-Odier, *La bibliothèque Vaticane*, p. 222, n. 54 et M. Buonocore, *L'attività epigrafica di Girolamo Amati negli anni romani 1818-1834*, in: *Bulletin de l'Institut Historique Belge de Rome*, tt. 55-56 [1985-86] pp. 237-252). Gratias ago v.d. M. Buonocore qui me de hoc codice latino docuit. Isdem Amatius descripsit etiam e f. 137 cancri versus (Vat. lat. 9781, f. 276^{r-v}), e f. 141 Maximi Planudis proverbia (ibid. ff. 276^v-277) necnon e f. 159^{r-v} Virgilii interpretationes et commentarios in oracula (ibid. ff. 277-278). ad num. 29: antistoicheia non Francisci Maturantii, sed Anonymi sunt, quod codex, ut infra demonstrabitur, a Maturantio descriptus non est.

ad script.: Iam P. Canart, *Les Vaticani graeci 1487-1962*, Città del Vaticano, 1979, pp. 146-147 dubitavit an cod. Vat. gr. 1584 a Maturantio exaratus esset. Nunc Ph. Hoffmann, *La collection des manuscrits grecs de Francesco Maturanzio, érudit Pérugin (ca. 1443-1518)*, in: *Mélanges de l'école française de Rome. Moyen Age - Temps Modernes*, t. 95 (1983), pp. 89-147 exempla scripturae graecae Maturantii praebet demonstrantia neque hunc codicem neque alia supra p. 58 memorata ab eius manu descripta esse.

894

Descripsit e nostro codice ff. 43^v-46 H. Amatius (v. supra) Procli hymnos in solem, in Venerem et in Musas necnon librarii sententiam in fine Gorgiae Helenae laudis (Vat. lat. 9781, ff. 265-268, sed falso refert ad Vat. gr. 594).

In fine BIBL. adde: *Georgia, Encomio di Elena*, rec. F. DONADI, Roma, 1982, p. XX.

- 895 277^v sententiae eadem sunt atque in cod. Vat. gr. 889, 142^v.
In fine BIBL. adde: Bühler I, pp. 205, 262, 343; - Bühler IV, p. 40.
- 903 Post SCRIPT. (p. 94) adde: codex in Italia australi exaratus est ut demonstrat Cavallo p. 92. In fine BIBL. adde: Bühler I, p. 184.
- 905 ad num. 3: post finem cap. V Aristotelis Historiae animalium sequitur prima cap. VI sententia (ed. laud. 558^b 8-9) litteris colore nigro et rubro delineatis.
- 908 Plene describimus notulam grammaticalem in f. 47^v (cf. ANNOT.): εἰ μὴ τὸ δεύτερον εἰς κ(αι) ἐκβολῇ τοῦ σ.ε.ι.το τρίτον ἐσσι διὰ δύο σ. κ(αι) τροπ(ῆ) | τοῦ ἐνὸς σ εἰς τέσ τιν δ κ(αι) ἔστιν γρ(άφεται): τὰ δυῖ ἡχὰ ἐστ(όν) ἐστ(όν). - In libri sectura inf. scriptum est *Euripides*.
- 909 In fine BIBL. adde: *Euripides, Orestes*, rec. C.W. WILLINK, Oxford, 1986, p. LXV.
- 914 E nostro codice f. 21 H. Amatius (v. supra) vertit in Latinum sermonem initium Iuliani Misopogonis, ed. Lacombrade pp. 156, 1 - 158, 4 (Vat. lat. 9781, f. 249^{r-v}).

INITIA OPERVM
QVAE INEDITA VEL MINVS NOTA
VISA SVNT

A

- ἀβᾶ φάγε μέγα φάβα. Anon. versus cancri 889 137.
- ἀγνηορία ἢ ἀνδρεία ἀπὸ τοῦ ἄγη. Quaedam lexicographica 926 22.
- ἀγορανομῶ γενικῇ ἀγορανομῶν Ῥωμαίων ἐτελεύτησε. Quibus casibus verba iungantur 895 28'.
- ἀδνούμιον κατ' ὄνομα διέρχασθαι. Glossae nominicae 874 241.
- αἰθραφερῆς πάσης οὐρανοῦ τέρμον. Hexametra incerta 889 168.
- αἱ λέξεις εὐρηγνται μὲν ἐπὶ μηνύσει. Anonymi de oratione 900 211'.
- αἴλουρος εἴσω χειᾶς (sic) κατοικίαν. Lexicographica quaedam 872 247.
- αἰνυμένω σοφίης κάλλεσι τερπομένω. Anon. epigr. 915 142.
- ἀλλὰ δόξαι λόγων ἐμῶν ὑμνητήριον. Precatio in S. Nicolaum Myrensem 895 242' (ANNOT.).
- ἀλλὰ πολλάκις ἐνομίσαμεν εἶναι. Epistulae fragmentum 894 118'.
- ἀλλ' εἴτε νέα τῶν μέτρων ἢ θεωρία. Anon. proleg. in rem metricam 895 283.
- Ἄλέξανδρος φρόνημα μὲν εἶχεν. Notula de Alexandro 889 152.
- ἀλλ' ἡμῶν μὲν ἀγάμενοι (?). Anon. ep. ad Proclum 920 81.
- ἀμέλει τοιγαροῦν ἀπλῶς οὕτως οὖν. Glossae ex anon. lexico 872 2'.
- ἀναβάσατε τὰ σάβανα. Anon. versus cancri 889 137.
- ἀναγράφω τὸ ἐπὶ στήλης γράψαι. Notula de Themistocle 910 136'.
- ἀναπαιστικὸν δὲ μέτρον ἐστὶ τὸ κατεχόμενον. Anon. commentarium in Hephaestionis enchiridium 896 11.
- ἀνάπασιν δὲ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Χριστοῦ. Gregorii Nazianzeni de genealogia Christi 875 296'.
- ἀνθρωπον ὄντα δεῖ φρονεῖν τ' ἀνθρώπινα. Menandri comici versus selecti 915 45.
- ἀπαιδέυτου ἔργον. Anon. sententia 894 110.
- ἀπνους μὲν εἰμι τοὺς βροτοὺς δὲ βωννύω. Anon. aenigma 889 140' 153.
- ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ λεγομένου. Notula de Dionysii descriptione orbis 902 212'.
- ἀπτερός εἰμι καὶ κινούμενος. Anon. aenigma 889 139.
- Ἄρδητὸς ὄρος ἐστὶν ἐν ᾧ τοὺς ὄρκους ἐποιούντο. Theophylacti archiep. Bulgariae interpretationes nominum 900 1*.

- ἄρκευθος εἶδος σίτου. De iunipero 914 11'.
- ἄρχεται ἀπὸ τοῦ δακτύλου πρῶτον μέτρον. Varia metrologica 900 6.
- ἀρχὴν ἀπάντων καὶ τέλος. Gregorii Nazianzeni poema 889 157, 924 2'.
- ἀρχὴν νόμιζε τῶν ὄλων εἶναι θεόν. Poem. alphab. Ioh. Chrysost. trib. 924 2.
- ἀρχῆς καλῆς καλλίστου. Gregorii Nazianzeni disticha gnomologica 876 5, 883 169', 889 157.
- ἀρχίλοπος ὁ ἀρχαῖος κλέπτης. Anon. glossarium 874 103.
- Ἄρτέμιον εἶπου τε τῷ βασιλεῖ. Oracula theosophica 924 2.
- ἄστεγον ἐπ' οἶκον δέχου καὶ τυφλὸν ὁδήγει. Anon. sententiarum collectio 895 259.
- ἄσυνάρτητον δὲ μέτρον ἐστίν. De metris quae ἀσυνάρτητα dicuntur 896 20.
- ἄτμις ἀνθυμίαισις ἄκρον πυρός. Anon. glossarium 874 108.
- αὐθέκαστος ὁ ἀκοινώνητος καὶ ἐν τοῖς καθ' ἓνα θέλων ἀριθμεῖσθαι. Scholia in Luciani Phalaradis I 878 181'.
- αὕτη τρέπει τὸ βραχὺ ᾧ εἰς ἦ. De dialecto Ionica 895 293.
- αὐχένος ἐκ δολιχοῦ γῆθεν ἀειρομένη. Anon. aenigma 889 138'.
- ἄφατοι οἱ ἄδοξοι. Glossae in Hesiodi opera et dies 873 272.
- ἀφίκετό μοι ἡ αἴλουρος. Theoph. Simocatae (?) ep. 875 333'.
- ᾧ φωνῆεν δίχρονον. De nominibus litterarum 887 24'.

B

- βαλῶν εἰς ἀγγεῖον πλατό. De atramento aureo 914 2.
- βαλῶν εἰς ἄγγος ὑέλινον. De atramento aureo 914 1.
- βαρβαρισμός ἐστιν λέξις ἡμαρτημένη. De barbarismo et soloecismo 887 20.
- Βαρθολομαῖος οἶδος κρεμάσας ὕδατα. Lexicon biblicum 914 180.
- βίος σημαίνει ζ' τὴν τέχνην ὡς τὸ βίον ἐμπορικόν. Fragmenta grammatica et lexicographica 883 231.

Γ

- Γειῶν, ὅτι ἀπὸ γῆς ἐπλασεν. Nomina fluminum 867 180.

γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις. *Aprophthegmata varia* 915 222 (p. 133).
γίνωσκε ὅτι ὁ ἥλιος κυκλεύεται. *Varia chronologica* 874 260.
γίνωσκε, ὅτι τὸ λαμβικὸν μέτρον δέχεται πόδας. *De iambico metro* 889 141', 920 98'.
γνώσεως ὄργανα ὀκτώ. *Excerpta grammatica* 913 60'.
γνώσις βροτοῖς μέγιστον. *Anon. versus de disciplina* 927 100 (p. 164).

Δ

δεῖ σε γινώσκειν ὅτι τὸ νομικὸν φάσκα. *De pascha* 914 192.
Δημήτριος φέρων Δημήτριον. *Francisci Maturantii antistoicheion* 889 175 (sed cf. *Addenda*).
διαπορητέον ἡμῖν διὰ τί εἶναι ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου. *De octo partibus orationis* 883 67.
διαπορητέον ἡμῖν διὰ τί ἐστὶν ὀκτὼ μέρη. *De octo orationis partibus* 914 143.
διὰ τί Ἑρακλῆς Ἑρμῆς περισπᾶται. *Erotemata de circumflexione* 887 93.
διὰ τί φησὶν ὁ Ἱπποκράτης οἱ ψυχροί. *Excerpta ex Hippocrate* 914 28'.
Διὸς ἐπιτρέψαντος ἔρχονται βοηθήσειν. *Periocha vigesimi Iliadis carminis* 903 179'.
δίψωσαν ναυμάτων ζωοποιῶν καὶ δεομένην. *Anon. epistula* 924 1.
δύο κύκλων ἀνίσων δοθέντων. *Problemata geometrica* 914 44.
δύο σημαίνει τὸ τῆς ὀρθογραφίας ὄνομα. *Anon. de orthographia* 887 96.

Ε

ἐὰν ἄδῃλον κατ' οὐσίαν τὸ κρινόμενον. *Anon. quaestiones per se stases* 900 29.
ἐὰν ἐρωτηθεὶς παρά τινος. *Tractatulus de fide orthodoxa* 875 286.
ἐὰν τίς σοὶ ἀπαγγείλῃ. *Anon. sententia* 894 110'.
ἔδως φαινὸν ὄμμα τῶν νέων ἔδως. *Constantini Stilbae versus in iuvenem* 900 209'.
ἔζων ποτὲ ἔζων. *Anon. aenigma* 889 140.
εἰ βούλει γράψαι μετὰ μαλάγματος. *De atramento aureo* 914 1.
εἰ βούλει εὐρεῖν ποίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος. *De inveniendō primo cuiusdam mensis die methodus* 883 π, 914 66.
εἰ βούλει εὐρεῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν. *De Apostolorum ieiuniis* 914 192.
εἰ βούλει εὐρεῖν τὸν θεμέλιον τῆς σελήνης. *De lunae themelio* 914 192.
εἰ βούλει εὐρεῖν τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον. *De solis cyclo* 914 192.
εἶδον ἀρρήτους ὄμμασι. *Anon. aenigma* 889 138.

εἰ θέλεις εὐρεῖν τὸ λεγόμενον θεμέλιον. *De inveniendō lunae themelio methodus* 883 π, 914 66.
εἰ καὶ πεζοὶ παρὰ Λύδιον. *Quaedam de orthographia* 926 1.
εἰκὸς ἦν ὦ θεϊότατε βασιλεῦ. *Epistula falso Basilio Magno trib.* 869 130.
εἰμὶ δ' ἐγὼ ὁ ὦν. *Anon. aenigma* 889 137'.
εἰμὶ πατρὸς Λουκοῦ. *Anon. aenigma* 889 138'.
εἰμὶ τὸ δεύτερον. *Notula de re grammatica* 908 (ANNOT.).
εἴπατε καὶ λέξατε τῷ ἀπεσταλότῃ. *Commentarius Virgillii in oracula* 889 159'.
εἰπέ ποῦ ἢ χθὲς ἦβη. *Anonymi versus de vanitate* 910 36, 911 54'.
εἰποις δ' ἂν ἔλαφρον θεῖν. *De quibusdam animalibus quomodo currant* 883 171', 914 11'.
εἰπὼν τὸ ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς. *Remedium ad lunaticos* 914 187'.
εἰρωνεύου καθ' ὑποκρίνου. *Glossae sine ordine* 872 2.
εἰς ἀκροάσεις τινῶν. *Anon. sententia* 894 110'.
εἰ ὡς νησῶν. *Anon. aenigma, Add. ad cod.* 889, p. 179.
ἐκ μὲν τῶν περιολίων. *Notula de Troianis* 889 152.
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπιΣεβήρου βασιλέως. *Notulae de Origene etc.* 874 1' (ANNOT.).
ἐν ταῖς δίκαις οὐκ εἶπεν ὅτι. *Excerpta de statibus* 900 213'.
ἐνωσον κομμίδιον μετὰ βαρζίου. *De atramento aureo* 914 3.
ἐξ ἐπτά συνέστηκα γραμμάτων. *Aenigma* 889 138.
ἐξῆλθεν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου. *Hymnus in b. Mariam* 876 8' (ANNOT.).
ἐξῆπόρημαι Χριστέ μου καὶ τί δράσω. *Versus in Christum Greg. Naz. trib.* 904 65.
ἐξ ἰατρῶν πάρειμι. *Versus in Christum Greg. Naz. tributum* 904 65.
ἐπειδὴ λυρικὸς ἐστὶν ὁ Πίνδαρος. *De metris a Pindaro adhibitis* 920 289'.
ἐπειρώμην ἐπὶ ῥώμην. *Maximi Planudis antistoicheion* 889 156.
ἐπέχει πρόσωπον ὡσπερ ἡ εἰκὼν. *Excerpta de statibus* 900 213'.
ἐπῆλθε σημαίνει τρία. *Quaedam de orthographia* 926 2.
ἐπὶ ἀνθρώπων κεκραγέναι. *Tractatus de vocibus* 914 6'.
ἐπίθετα Διὸς Δωδωναῖος Ἰδαῖος. *De deorum epithetis* 914 66'.
ἐπὶ παντὸς προχείρου. *Anon. sententia* 894 110'.
ἐπιστολὴ ἐστὶν ὁμιλία ἐγγράμματος. *Excerpta Procli de forma epistulari* 875 334.
ἐπιστολὴν τίς εἶδειξεν Ἰωσήπου Ἑβραίου τινος. *Anon. erotapocrisis* 876 112.
ἐρήμην ποτὲ δικασθεῖς. *Maximi Planudis antistoicheion* 889 156.

ἔρριψεν ἔρριψεν με συγκόψας Σατάν. *Versus de diabolo Greg. Nanz. trib.* 904 65.
ἐρώτησον ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ κατεκλίθη ὁ ἄρρωστος. *Prognostica de aegris* 915 47.
ἐστίασις τὰς ἔξω. *Anon. sententia* 894 110'.
ἐστὶν τις φύσις θήλεια. *Basili Megalomitae (?) aenigma* 889 156'.
ἐστὶ τετρακτὸς ἐκ τριῶν συγκειμένη. *Quid sit numerus quaternarius* 914 190'.
ἐστὶ τι πτηνὸν μονοσύλλαβον πέλον. *Anon. aenigma* 889 153.
ἐστρατήγησε δὲ οὗτος οὖν. *Notula de Aiace* 920 81'.
ἔτεροι δὲ ἰστόρησαν οὐχ ὑπὸ κυνῶν. *Moschopuli narratio de Euripidis morte* 897 4'.
ἐτι μὴ τίθεται. *De punctis* 887 24'.
ἔχω τρία γράμματα καὶ τί τυγχάνω. *Anon. aenigma* 889 140'.
ἔως ἐφ' ἑαυτῆς ἡ ποιήσις μὲν ψιλή. *De metro politico* 901 122.

Ζ

Ζεὺς αὐτὸς νέμει ἔλβον Ὀλύμπιος. *Sententiae Homerae* 894 113'.
Ζεὺς ἐφεῦρε πλευστικὴν. *Notula de invento-ribus* 889 152.
ζητεῖται τὸ συνίστησιν ἐπὶ τοῦ. *Excerpta de statibus* 900 213'.
ζῶν τι πεζόν. *Anon. aenigma* 889 139'.

Η

ἡ Αἰολίς τὸ β̄ προστίθησι. *De dialecto Aeolica* 895 292'.
ἡ ἄρθρον καὶ ἡ ἀντωνυμία. *Tractatus de orthographia* 883 1.
ἡ ἀφανὲς καὶ στοχασμὸς ἐστὶν. *Anon. de statibus* 900 211.
ἡδε ἀπ' αὐριον. *Anon. aenigma, Add. ad cod.* 889, p. 179.
ἡ δὲ κόλλησις τῶν χαρτίων. *De glutinandis libris manuscriptis* 914 3.
ἡδη δὲ κατάρχεσθε ἐρωτημάτων. *Versus de Moschopuli erotematis* 885 128'.
ἡ Δωριεὶς τρέπει τὸ ἦ εἰς ᾱ. *De dialecto Dorica* 895 291'.
ἡ ἐν πρόθεσις μετὰ δοτικῆς συντάσσεται. *De constructione praepositionum* 895 26'.
ἡκέ τις οἰκέτης ν. ἔκε τις οἰκέτης.
ἡλεκτρον ἐστὶ χάλκιωμα καθαρὸν. *Notula de electro* 883 205.
ἡμεῖς ἀδελφαὶ γνήσια. *Anon. aenigma* 889 139'.
ἡ μὲν χρυσῆ κεφαλὴ ἐδήλου. *Paraphraseis Danielis proph. expl.* 867 184.
ἡ νομικὸς ποιούσα ποιότης. *Anon. de statibus* 900 211.

ἦν ὅτ' ἔην βροτῶ εἶκελος. *Anon. aenigma* 889 138.
ἡ ὄργυιὰ ἔχει σπιθαμὰς θ'. *Varia metrologica* 900 6.
ἡ ῥητορικὴ οὔτε περὶ ἀλήθειαν. *Definitiones rhetoricae* 900 210'.
ἡ συγγένεια γενικῶν ὀνομά ἐστι διαίρεται. *Excerpta e tit. VIII prochiri aucti* 915 234'.
ἡ φύσις αὐτῆ καὶ ἑαυτῆν. *Maximi Planudis in Hippocratē* 914 190'.

Θ

θάλασσαν οἰκῶ βροτοῖς βρώσις πέλω. *Anon. aenigma* 889 139'.
θεὸν σέβου, γονεῖς αἰδοῦ. *Sententiae septem sapientium* 889 142', 895 277.
θεὸς ἐστὶν αἰδίων. *Definitio dei* 867 186.
θυμὸν γὰρ ἀποστρέφει φησὶ ἀπόκρισις ὑποπίπτουσα. *Anon. gnomologium* 924 1'.

Ι

Ἰαμβος δὲ καλεῖται ὅτι περ. *Tractatulus de re metrica* 920 98'.
Ἰαμβος ἐκ βραχείας καὶ μακρᾶς συλλαβῆς. *Tractatulus de iambico metro* 920 192'.
ἴασιν πηγάζει σου. *Canon anon.* 876 116.
ἰατρὸς ἐμπειρος. *Canon anon.* 876 116.
ἰδοῦ ὕδρεια ἐκ θαλάσσης ἐξῆλθε. *Tetrastichon anon.* 872 1.
ἔκε τις οἰκέτης. *Francisci Maturantii antistoicheion* 889 175 (sed cf. *Addenda*).
ἰστέον ὅτι ἀμιλλος μὲν ὁ Κορίνθιος. *De musis* 914 11'.
ἰστέον ὅτι οὐ γράφει ἡμίους. *Quaedam de orthographia* 926 1.
ἰστέον ὅτι πάντες οἱ πόδες εἰσὶν κη'. *Fragmentum de metris* 920 289'.
ἰστέον ὅτι τὸ ἀγόμενον ὕδωρ. *Responsio Theodoretī de origine aquae* 876 113'.
ἰστέον ὅτι τὸ λαμβικὸν μέτρον ἔχει βάσεις ἕξ. *De iambico metro* 883 224.
ἰστέον ὅτι τὸ ἴνα καθ' αὐτὸ ὄν. *De ἴνα* 915 36'.
ἰστέον ὅτι τρεῖς πόλεις ἦσαν περιφανεῖς. *Notula de urbibus* 899 60'.
ἰστέον ὅτι τρία εἰσὶν μεταβολικά. *De litteris mutabilibus* 889 167.
ἰστέον ὅτι τῶν ἐπιρρημάτων τῶν τοπικῶν. *Quaedam de adverbis locorum* 889 143', 895 282'.
ἰστέον ὅτι τῶν ὄρων τὰ μὲν ἀκρότατα. *Notula de montibus* 883 205.
ἰστέον ὡς οἱ Δωριεῖς τοὺς ἐνεργητικοὺς μέλλοντας. *Notula de accentibus* 913 64'.
Ἰφικρατίδες κρηπίδες ἀπὸ Ἰφικράτους. *Lexeis e scholiis in Lucianum* 900 2.

ιχθύς ἡ χύτρα τὸ δ' ἐψόμενον ἔνδον. Anon. aenigma 889 140^v 153.

Κ

καθ' ἡμέραν θνήσκω τε καὶ λείπω βίον. Versus de vita inquieta Greg. Naz. trib. 904 65.
καὶ δὴ τούτων ἀφέμενοι πρὸς αὐτούς. Excerpta quaedam rhetorica 927 27 (p. 163).
καὶ μὴν καὶ τὸ μίγνυσθαι ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων. De animalium copulationibus 883 171, 914 11^v.
καινὸν φρύαγμα τῶν πάλαι πυραμίδων. Versus in septem orbis mirabilia 889 160^v.
καὶ τὴν τομὴν ἔφριξα. Anon. versus dodecasyllabi 904 (ANNOT.).
καλένδαι λέγονται παρὰ Ῥωμαίους. Paraphrasis de Kalendibus ex Ioh. Lydi opere 926 196.
καρχαρόδοντα ζῳά εἰσι. De animalibus acerrimis 914 11^v.
κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους λαβὼν σίτον. De conficiendo glutinamento 914 2^v.
κατώτερον μὲν εἰμι. Anon. aenigma 889 140.
κικίδιον μαῦρον μικρόν. De atramento nigro 914 2.
κύριε νῦν πλέον ἐπαινώ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον. Laudes in scholiorum scriptorem 925 1^v.
κύων θηρατικὸς λαγμὸν συλλαβῶν. Anon. collectio proverbiorum 926 57.
κύων πόδα ἤσθιεν. Anon. aenigma, Add. cod. 889, p. 179.

Λ

λαβὼν ἀκόνιν πράσινον κόψας. De atramento aureo 914 2.
λαβὼν ἀρμένιον βῶλον. De atramento aureo 914 1.
λαβὼν βαρζόξυλον βαθύν. De conficiendo colore rubro 914 3.
Λάζαρος ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τῶν λᾶ ζᾶ. Lexici etym. excerpta 883 12^v.
λέξις ἐστὶν φωνὴ ἐγγράμματος. Anon. de verbis 887 24.
λογικὸς μῦθος γέρον τις ἀτυχῶν. Excerpta e Nicolai Sophistae progymnasmatibus 900 210^v.

Μ

μάντιες ἄριστοι Κάλχας. Nomina vatium 889 152.
μέρη εὐμαθίας τρία ἀγχίνια. Excerpta grammatica 913 60^v.
μηδαμῶς σεαυτὸν εἶπης. Anon. sententia 894 110^v.

μίξεις δὲ κατ' ἀντιπάθειαν ὀνομάζονται. De metris mixtis 896 17.
Μιχαὴλ στρατηγὸς θεοῦ. Nomina archangelorum 867 179^v.
μόθους ἀποδράς καὶ μόγους τοὺς ἐν μόθοις. Summarium in Homeri Odysseam 906 1.
μουσοπόλας, μελεδῶνας. Epigr. in Dion. Areop. 867 187.

Ν

νὰ φανῆ ὁ ἄνθρωπος ἔχων κεφαλὴν. Necromantica notula 895 295 (ANNOT.).
νέκρωσον πανάμωμε. Canon anon. 876 116.
νομοθέται ἄριστοι Μίνως. Notula de legislatoribus 889 152.

Ο

ὁ Αἴων βασιλεὺς εἰς Κόρινθον ἐτελεύτησε. Ined. argum. in Euripidis Medeam 909 117^v.
ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ποῖος βασιλεὺς. Collectio sententiarum 872 244^v.
ὁ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ ἐστὶν σκιά τοῦτο οἶεσθαι. Sententia de umbra 913 (ANNOT.).
ὁ δὲ βιβλίον πᾶς δὲ χερσὶ κατέχων. Tzetzae (?) epigramma in Lycophronem 904 65^v.
ὁ ἐνιαυτὸς ἔχει μῆνας ιβ', ἐβδομάδας νβ'. Quaedam de divisione anni 915 47^v.
οἷα ἐστὶν ἡ οὐσία τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. Anon. erotapocrisis 876 113^v.
οἱ ὄχλοι ἐν μέσον αὐτῶν ἔχοντες τὸν Χριστόν. Excerptum ex apocryphis Novi Testamenti 875 286.
ὁ μὲν θεὸς αἰεὶ ἐχρημάτιζε σὺν τῷ λόγῳ αὐτοῦ. Anon. erotapocrisis 876 112^v.
ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς. Excerpta e Demosthenis orationibus 878 38.
ὁμοῦ γε συρρύντα ἰσχύσειαν. Versus in Mariam Deiparam 913 65.
ὁμοῦ στίφη μένοντα βροτῶν ἔσω. Anon. aenigma 889 168.
ὁ μῦθος ποιητῶν μὲν προῆλθεν. Ioh. Doxapatris homiliae in Aphthonium 901 107.
ὄνυχι μὲν γράφειν τὴν ὑπ' οὐρανόν. Anon. excerpta ex Eustathii Thess. 915 39.
ὁ Ὀππιανὸς ἐτυμολογεῖται. De Oppiani nomine 924 5.
ὁ οὐρανὸς θεοῦ κελεύσει δίκην δέρρεως ἐκτίσθη. Tractatus astronomicus 874 242.
ὁ παλαιὸς νέος καὶ ὁ νέος ἀρχαῖος. Gnomologica varia 932 1 (p. 173).
ὁ περισσὰ λέγων ἢ ὑπερφηρανευόμενος. Anon. de soloecismo 889 144.
ὄρκον παρατήρησαι ἐν μὲν. Anon. sententia 894 110^v.

ὅσα τῶν βήμάτων ἔχουσι τὰ θέματα αὐτῶν. Anonymi grammatica 894 1.
ὅστις δ' ἂν ἀνάγκη. Anon. sententia 894 110^v.
ὅστις δὲ προσῆκον μὲν λέγει. Anon. de barbarismo 889 144.
ὅταν μέλλης ποιῆσαι γράμματα χρυσᾶ. De atramento aureo 914 1.
ὅταν ἀλοητὸς ἦ καὶ. Excerptum ex Aeliano (?) 926 30^v.
ὅταν φοιτᾷς πρὸς τινα. Anon. sententia 894 110^v.
ὅταν ὄσι δύο ὀνόματα ἄρρεν καὶ θῆλυ. De nominibus masc. et fem. 926 53.
ὅτι μόνον τὸ σεμνὸν ἀγαθόν. Proverbia graeca cum translatione latina 877 68^v.
ὅτι προσῳδία παρὰ τοῦ προσώδειν. Prosodiae definitio 913 64^v.
ὅτι τέρας λέγεται τὸ παρὰ φύσιν. Georgii Choerobosci (?) definitiones 889 144^v, 914 8.
ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος ἄρχεται. De solis atque lunae cyclis 883 11^v.
οὐδεὶς σπορεύς μου. Anon. aenigma 889 139.
οὐκ ἄρα φῶς γένηται. Anon. versus de disciplina 927 100 (p. 164).
οὕτως εἰς ἄν. Anon. aenigma, Add. ad cod. 889, p. 179.
οὕτως γίνεται ἡ χρυσογραμμία. De atramento aureo 914 1.
οὕτω τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις πεπεσμεθα. Laudatio in Manuelem II Pal. 914 140.
οὐ χρῆ ζητεῖν ἐν πᾶσι τοῖς βήμασιν. Nicephori Gregorae (?) τεχνολογία γραμματικῆς 895 220.
ὁ χιὼν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμενος. Tractatus de tonitru 875 76^v (p. 29).
ὄχλος ἢ ὄχλησις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Maximi Planudae (?) excerpta e lexico 895 234.

Π

παναγαπητέ μου ἡγαπημένε. Epistulae fragmentum 915 221^v (p. 133).
πᾶν ὄνομα μονοσύλλαβον μακροκατάληκτον. Regulae de prosodia 883 22, 887 105.
πᾶν σύμφωνον μεταξὺ δύο φωνηέντων. Anon. de syntaxi 887 97.
παρθενία ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ παραθέειν. Etymologica vocis «virginitas» 883 (ANNOT.).
πάρος ἐστὶ τὸ ἔμπροσθεν. Scholion de voce πάρος 913 62^v.
παρὼν τῶν προγυμνασμάτων λόγος. Anon. proleg. in Aphthonii progymn. 900 203.
πέδον τιθηνὸν ἀκρίβου. Versus de re grammatica 873 291.
πέντε τάξεις εἰσὶν τῶν ἵπποτῶν. De quinque equitum ordinibus 914 143.
πέντε ὑποθέσεων κειμένων ἐφ' ἐξῆς. De suppositionibus 914 43^v.

περὶ ἀριθμοὺς οἶον τῆσδε. Anonymus de numeris 887 21.
περὶ ἀφροδίσια εἰς δύναμιν. Anon. sententia 894 110^v.
Περικλῆς πολλῶν ὄντων τῶν χρημάτων. Notula de fama 920 30^v.
περὶ τῶν Ἀττικῶς φησὶ λεγόντων. Dionysii Philostrati notula 896 204.
Πέτρος ἐπιλύων ἢ ἐπιγυός. Nomina apostolorum 867 179.
πῆρός τις κατέχω πῆραν. Francisci Maturantii antistoicheion 889 175 (sed cf. Add.).
πίε ἐπ' ὀρδίνου. Anon. aenigma, Add. ad cod. 889, p. 179.
ποῖ, θυμέ, βαίνεις, στῆθι. Versus de animo Greg. Naz. trib. 904 65.
πολιτικὰ ζητήματά εἰσιν οἶον στοχασμός. Excerpta de statibus 900 213^v.
πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα ὄρη πολλαχοῦ. Anon. disertatio de quibusd. locis e Philostrati vita Apollonii 926 53.
πολλῶν ὄντων ἦτοι βιβλίων. Excerpta de statibus 900 213^v.
ποσαχῶς διαιρουμένην ἐπὶ δυνατὸν εὐρεῖν. Anon. de compositione verborum 895 26.
πόσοι εἰσὶν οἱ κύκλοι τῆς Ἰνδικτιῶνος. De temporum computatione 932 381.
ποταμὸς ἐκ μιᾶς πηγῆς. Adnotatio anonyma 872 244^v.
πούς ἐστὶ μετρικὸν σύστημα. Nicetae Serrorum de metris 901 120^v.
πρεσβύτατον τῶν ὄντων θεός. Apophthegmata virorum illustrium 928 210^v (p. 166).
πρόδηλόν ἐστὶ ὅτι τοῦ ὕδατος. Anon. erotapocrisis 876 113.
πρὸς τὰς τῶν πολιτικῶν ζητημάτων. Excerpta de statibus 900 213^v.
πτερωτὸς εἰμι τοξότης. Anon. aenigma 889 138^v.
πῶς δεῖ ποιῆσαι ἐν ἄλλῳ τρόπῳ χρυσογραμμίαν. De atramento aureo 914 1.

Ρ

ρίψον βαρζόξυλον καλόν. De conficiendo colore rubro 913 3; cf. infra τρίψον.

Σ

σημαίνων γράμμα. Exapostilarion de re grammatica 873 278.
σημειωτέον ὅτι ὁ Αἰσχύλος. Notula de clade ad Salamina facta 899 60^v.
σημειωτέον ὅτι Ἰάνους λέγονται. Notula de Athenis 899 60^v.
σῆρ λέγεται ἐπὶ τῶν ἱματίων. De sericis vestibus 883 171, 914 11^v.

σκευασία τὸ κλειδίον. De conficiendis medicamentis 905 1.
σκηνή λέγεται ἡ πρόσκαιρος κατοικία. De scaena 920 82'.
σχύλον ἐν τῷ στόματι κρατῶν. Remedium ad lunaticos 914 187'.
σπάνικον (?) χάλκωμα εὐρών. De conficiendis quibusdam medicamentis 915 258'.
στοὰ ξύλων ἄμοιρος. Basilii Megalomitae (?) aenigma 889 156'.
συλλαβὴ κατὰ τὸ μέσον διατρέχει. Notulae de re metrica 915 23.
σφαῖρά τις ὑπερθεῖν τῆς γῆς. Anon. aenigma 889 138'.

T

τὰ εἰς ὦν συγκριτικὰ δισύλλαβα. Anon. de quantitate 887 99.
ταῖς συναγομέναις ἡμέραις ἀπὸ τῆς πρώτου σεπτεμβρίου. Solis lunaeque computatio 932 388.
τὰ παρὰ τὸ σῶμα. Anon. sententia 894 110'.
τὰς ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου ὥρας. Notula de hoscopo 932 388'.
τὰς στάσεις ὁ τεχνικός ποιησάμενος. Georgii Diaeretae scholia in Hermogenis περὶ εὐρέσεων 901 123'.
τάχυ σοι μαίνει. Anon. aenigma, Add. ad cod. 889, p. 179.
τεκμήριον γίνεται ἀπὸ τοῦ τεκμαίρομαι. Etymologica quaedam 889 165'.
τέσσαρα εἶδεν θηρία. Paraphraseis Danielis proph. expl. 867 184.
τεύχεσι μὲν πολέμοιο. Anon. epigr. 915 142.
τὴν γῆν πιαίνω καὶ κινῶ τὰς ὀκνάδας. Anon. aenigma 889 137'.
τῆ ῥητορικῇ πρώτος ἐν Σικελίᾳ ὁ Συρρακούσιος Κόραξ. Anon. epitome rhetorica 899 21.
τῆς ὀγδοάδος τῶν μερῶν σοι τοῦ λόγου. 889 140' 153.
τί ἐστιν ἀριθμητικῆ. Quaeritur quid sit arithmetica ars 914 192.
τί ἐστι προσφθία, ποιά τάσις ἐγγραμμάτου φωνῆς. Manuelis Moschopuli erotemata 884 1, 885 1, 886 1, 888 1, 889 1.
τί καταλιμπάνεις τὴν βοηθόν. De muliere, Ioh. Chrysost. trib. 867 186.
τί με κριτεῖς δεσμῶτα. Carmen Gregorio Naz. tributum 904 65.
τὸ ἀμέλει ἐστὶ μὲν ῥῆμα. Notula de voce ἀμέλει 914 191.
τὸ ἀντισπαστικὸν δὲ μέτρον ἐστίν. De antispastico metro 896 13.
τὸ α' τὴν κατ' ἀρχὰς ἀσπάζεται. Canon de re grammatica 873 278'.
τὸ δὲ ἡρωϊκὸν μέτρον ἐξ βάρσεις ἔχει. De hexa-

metro 883 224.
τὸ δὲ ἰωνικὸν μέτρον διαιρεῖται. De ionico metro 896 14'.
τὸ δυεῖν διφορεῖται. Scholion de duale 926 1.
τὸ ἐλεγείον πεντάμετρον ἐστίν. De elegiaco metro 887 19.
τὸ ἔστιν ἡνίκα ἀρχὴ λόγου. Anon. de verbo ἔστιν 887 22.
τὸ ἦ πρὸ τῶν ἀναφορικῶν μορίων. Anon. de littera ἦ 887 22'.
τὸ ἡρωϊκὸν μέτρον ᾧ μάλιστα Ἡσίοδος καὶ Ὀμηρος χρᾶται. De heroico metro 889 141'.
τὸ ἰαμβικὸν δέχεται κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας. De quibusdam metris 895 285'.
τὸ ἰαμβικὸν μέτρον ἔχει πόδας ἕξ. De iambico metro 887 18.
τὸ ἰαμβικὸν μέτρον κατὰ μὲν τὸν πρῶτον πόδα. Tractatulus de iambico metro 920 192'.
τὸ καταληφθέντα διὰ τοιαύτην. Excerpta de statibus 900 213'.
τὸ λαμπρὸν ἀνέζευξε. Troparion de re grammatica 873 278.
τὸ μὴ ἐπίρρημα ἀπαγορεύσεως. De negatione μή 887 23'.
τὸ μίλιον ἔχει πήχεις. Quaedam de mensuris 867 183'.
τὸ μίλιον σταδίων ἑπτὰ ἡμισυ. Notula de metris 914 191.
τὸν Ἀπόλλωνα τετράχειρον γράφουσιν. Notula de Apolline 889 152.
τὸ οἶμαι ἐπὶ ὑπολήψεως. Scholia in Synesii epistulas 878 182.
τὸ οὖν ὄπλον πέτρα πυκνή. Tractatulus de re metrica 920 99.
τὸ παιωνικὸν δὲ μέτρον ἐστίν. De paeonico metro 896 16'.
τὸ παρὰ τῷ κωμικῷ ἰαμβικὸν μέτρον. Definitiones quorundam metrorum 895 290'.
τὸ σμίλιον σμῦρνα σβέσαι. Tract. περὶ ποιότητος 887 98.
τὸ στάδιον ἔχει δακτύλους. Varia metrologica 900 5'.
τοῦ ἀνακρέοντος ἐπιδέχονται μὲν οἱ οἴκοι. De anacreontico metro 887 19'.
τοῦ δοθέντος κύκλου τὸ προσταχθὲν μέρος ἀφελεῖν. Problemata geometrica 914 44.
τοῦ ἰαμβικοῦ μέτρον τὸ μὲν ἐστὶ ἰαμβικὸν καθαρόν. Anon. commentarium in Hephaestionis enchiridium 896 5.
τοῦ ὄρους τὰ μὲν ἀκρότατα λέγεται. Tractatus de montibus 914 7'.
τοῦ παντὸς ἐκτὸς καὶ κινούμενος τρέχω. Anon. aenigma 889 140.
το ὕ πάσης λέξεως ἄρχον. Anon. de litteris aspiratis 887 104'.
τοῦ πρώτου εἶδους ἡ στροφή. De primi Olymp. carminis metris 925 139.
τούτου γὰρ τοῦ ἡρωϊκοῦ διαφοραί. Tractatus de septem heroicis metris 901 121.

τρεις ἀεὶ τρόποι τῶν ῥητορικῶν ἀναγνώσεων. Excerpta e Ioh. Doxapatris proleg. in rhetoricam 899 4'.
τρεις φορές ῥητόρων γενέσθαι φασίν. Aristidis prolegomenon 914 64.
τρία εἶδη τῆς ῥητορικῆς συμβουλευτικόν. Excerpta e Ioh. Doxapatris proleg. in rhetoricam 899 4'.
τρισύλλαβον πέφυκα σὺ δέ μοι σκόπει. Anon. aenigma 889 139'.
τρίψον αὐτὸν πρῶτον καλῶς. De atramento rubro 914 2'; cf. supra ῥίψον.
τρόποι ποιητικοὶ εἰσι εἴκοσι ἑπτὰ. Georgii Choerobosci de tropis 914 8.
τροχαϊκὸν δὲ μέτρον ἐστὶ τὸ ἔχον. Anon. commentarium in Hephaestionis enchiridium 896 7.
τύμβος ἐγὼ θανατοῖο. Maximi Planudis versus 914 46'.
τύμβου ἀπὸ χριστοῖο. Maximi Planudis versus 914 46'.
τῶν Ἀττικῶν ἐστὶ περιττολογία λέγω, λόγον. De dialecto Attica 895 291.
τῶν ποιητῶν οἱ μὲν τραγικοί. De poetis 918 4'.

Y

ὑδωρ λίτρας β'. De atramento nigro 914 2.
ὕπαπθει τὸν βίον. Troparion de re grammatica 873 278.

Φ

φᾶ πῆ καὶ ὅποι βούλοιο. Adnotatio anonyma 872 244'.
φησι δὲ τὸ δράμα τοῦτο σατυρικόν. Definitio satyrici dramatis 907 26.
φῶς ὁ νεώτερος, δέλλις δέλλιθος. De declinatione substantivorum 915 35'.

X

χοριαμβικὸν δὲ μέτρον ἐπὶ τὸ συγκείμενον. Anon. commentarium in Hephaestionis enchiridium 896 12.
χρεὼν μὲν ἡμᾶς τοὺς πρὸς σοῦ λυτρουμένους. Versus in Mariam 913 65'.

Ψ

ψήφησον ἀπὸ τῆς ιη' τοῦ μαίου. Vaticinium de aegris 872 239'.

Ω

ὦ γένος ἐμὸν ἐν ᾧ μέσον ἐγώ. Anon. versus cancri 889 137.
ὦμοι διὰ τά. Anon. aenigma, Add. ad cod. 889, p. 179.
ὦς φιλέω τινά μοι. Anon. epigr. 915 142 (p. 130).

Initia acephala

ἄμητος καὶ...τος καὶ τρυγητός ἐστίν. Explicationes verborum 913 65'.
ἴαυρ εὐ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμή. Anon. sententiae christianae 899 118.
ἴεκ τῶν ἐσχηματισμένων προβλημάτων. Quaedam de prooemio 901 123.
ἴερχοντες δυσοὶ καὶ πονηροί. Danielis Prophetiae vaticinatio 869 179.
ἴξομαι ἀγωνίζομαι, ἀγχιστεύω. Excerpta ex anon. lexico 868 265.
ἴθελουσιν οὐκ ὀλίγον μὲν τὸ ἄμβος. Ioh. Doxapatris homiliae in Aphthonium 901 107.
ἴμῃ πονεῖν τοὺς ὀδόντας ἀνδράχνη. De portulaca 915 258'.
ἴὸ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ποῖος βασιλεὺς. Collectio sententiarum 872 244'.
ἴοις εἴρηται πᾶς δεσπότης δοῦλος μονοσύλλαβος. Incerti auctoris de prooemio 901 120.
ἴούχ ἦμισα λέγεται καὶ ἀντι τοῦ οὐδαμῶς. Fragmentum lexicis 881 337'.
ἴπάντα τολμῶντες οἱ λόγοι καὶ νῦν ὁμοίως. Anon. or. in Michaellem VIII Pal. 932 368.
ἴποια ὥρα γίνεται ἡ γέννα τῆς σελήνης. De ortu lunae 915 258'.
ἴπολλῶν βιβλίων φησί. Quaedam de Hermogene 898 20'.
ἴπρὸς σὲ γράφειν τὸ πρὸς ἡμᾶς. Epistulae (?) fragmentum 868 265'.
ἴως ὁ δοῦλος τῆς κραταιᾶς καὶ ἀγίας βασιλείας σου. Laudatio in Manuelem II Pal. 914 140.

INDEX ALPHABETICVS

MONITVM

Opera diversa unius eiusdemque auctoris secundum ordinem alphabeticum disponuntur. Folia codicum solum operum initia indicant. Auctorum nomina atque numeros codicum sub voce «codices passim laudati» typis crassioribus, operum titulos auctorum carentium typis intervallis distinctis, argumenta typis grandioribus, auctores tantum memoratos ceterosque homines typis communibus, viros doctos denique typis qui dicuntur italici indicavimus. Viros doctos omnes in codicum recensione memoratos in indice recepimus indicantes autem tantum primum locum si quae dissertatio in unius eiusdemque codicis recensione pluries citatur.

A

- Abel E.* 902 215, 915 23, 920 289^v.
ACCENTUS: erotemata de circumflexione 887 93; – notula de accentibus 913 64^v; – praecepta de tenore circumflexo 887 90; – v. Pseudo-Herodianus.
Achelis Th. O. H. 909 (BIBL.).
Achilles Tatius: excerpta e Leucippe et Clitophonte 914 12.
Adler A. 881 1 et SCRIPT.
ADoptionis formula 867 43.
ADVERBIA: de adverbis 889 143^v; – collectio graeco-latina 870 129^v 135 234; – collectio latino-graeca 870 116^v; – lexicon latino-graecum ... adverbia enumerans 877 57; – quaedam de adverbis locorum 895 282^v; – scholion de voce πάρος 913 62^v.
Aelianus Claudius: excerpta e «de natura animalium», cum scholiis 926 27.
AENIGMATA: aenigma quoddam 889 168; – sphingis aenigma 910 73^v; – aenigmatum collectio 889 137^v 153; Add. ad cod. 889, p. 179; v. Macrembolita Eustathius, Megalomita Basilius, Christophorus Mitylenaeus, Psellus Michael.
Aeschylus: in recensione Thomana: *Persae* cum scholiis 912 82, 920 268; – *Prometheus* cum scholiis 912 3, 920 232; – *Septem in Thebas* 912 46, 920 247 (cum scholiis); – notula de navibus in clade ad Salamina facta 899 60^v; – Aeschylus citatur in collectione sententiarum 895 259.
Aesopus: fabulae XXX 914 38; – proverbium 136 (Perry) 926 57; – prooemium vitae eius a Maximo Planude compositum 898 223; – Aesopus in collectione sententiarum citatur 872 244^v; – v. Ignatius diaconus, tetrasticha.
Agati M. L. 932 (BIBL.).
Ahrens H. L. 913 47; 915 (BIBL.).
Alberti G. B. 932 (BIBL.).
ALCHIMIA: gemmarum nomina 867 43^v; signa alchemistica 924 (ANNOT.).
Alexander, imp. Rom. 900 (ANNOT.).
Alexander Magnus in collectione sententiarum citatur 872 244^v; – notula de eo 889 152.
Alexiu St. 885 (ANNOT.).
Allatius Leo 892 73, 893 (NOT. ANT.), 915 3.
Allen T. W. 903 (BIBL.), 906 (BIBL.), 915 (BIBL.).
Alpers K. 872 (BIBL.), 873 (BIBL.), 875 (BIBL.), 876 (BIBL.), 889 169.
ALPHABETUM: graecum, chaldaicum et hieroglyphicum 914 (ANNOT.); – graecum 874 (p. 179), 885 (ANNOT.), 896 (ANNOT.), 909 (ANNOT.); – latinum 885 (ANNOT.).
Amasis rex Aeg. in collectione sententiarum citatur 872 244^v.
Amati Girolamo 909 (NOT. ANT.), Add. pp. 179-180.
Ambrosio (s.) notula (de) 874 1^v (ANNOT.).
Anacharses citatur 872 244^v.
Anacreon: duo carmina 907 82.
de Andrés G. 902 (Poss.).
Andronicus II Palaeologus 875 (p. 29).
ANGELI: Michael archang. nominatus 904 (ANNOT.); – nomina archang. 867 179^v; – precatio in arch. Michaelem 874 253^v (ANNOT.); cf. et Add. p. 179.
ANIMA: philosophica de anima 875 167^v (p. 29).
animalia v. zoologica.

ANNI QUIBUS EXARATI SUNT CODICES (v. quoque saeculum quo exarati sunt codices): 1258/9: 867; 1319: 932; 1340: 920 (partim); 1362: 918; 1382 et 1393: 899; 1421: 906; 1434: 881; 1443: 911.

ANNI PASSIM MEMORATI IN CODICIBUS: 1044: 902 (ANNOT.); 1301: 915 (ANNOT.); 1305: 915 (ANNOT.); 1311: 915 (ANNOT.); 1325: 883 (SCRIPT.); 1333: 932 388; 1346: 885 (ANNOT.); 1404: 878 (ANNOT.); 1426: 927 (ANNOT.); 1431: 885 (SCRIPT.); 1443: 885 (p. 47), instrum. lat.

ANNOTATORES VEL INDICUM AUCTORES: Bartholomaeus de Columnis 870 339 (ANNOT.); - v. viri docti.

Anthologia epigrammatum: Anthologia Palatina: VII 23: 926 26^v; VII 38: 917 2^v; IX 24: 915 142 (p. 130); IX 748: 926 26^v; XVI 29: 915 142; XVI 298: 915 142; XVI 311: 922 2^v; append. IV 142-143: 923 54; - sylloge Planudea 926 5^v.

Antigonus in collectione sententiarum citatur 872 244^v.

ANTIGRAPHA E QUIBUS CODICES NOSTRI DEScripti SUNT: 897: e cod. Urb. gr. 142.

Antiochos Strilos Alexios nominatur 902 (ANNOT.).

Antisthenes in collectione sententiarum citatur 872 244^v.

Antonius «Melissa»: excerpta 914 181.

Antonius scripsit cod. 912.

Antonius monachus quidam 917 (Poss.).

Aphthonius: anon. proleg. in eius progymn. 900 203; - anon. tractatus de eius progymnasm. 899 1; - progymnasmata cum scholiis 898 1, 900 9; - v. Doxapatres Iohannes.

APOGRAPHIA E NOSTRIS CODICIBUS DESCRIPta: 2305 e cod. 878 (p. 34); lat. 9781 e codd. 889 et 894 (Add. p. 179).

Apollo in oraculo nominatur 924 2. - de Apolline notula 889 152.

Apollonius Rhodius: v. florilegia gnomologica.

APOPTHHEGMATA VIRORUM ILLUSTRUM: cum translatione latina 877 68^v; - varia 915 222 (p. 133), 928 210^v (p. 166); - septem sapientium apophthegmata 889 142^v; - Sophoclis apophth. 920 104^v.

APOSTOLI: Paulus citatur 873 269; nomina 867 179^v; tetrasticha in evangelistas 872 2^v.

Apostolius Michael scripsit codd. 879, 880.

aquila biceps 867 (INTEG.).

ARABICO SERMONE SCRIPTA: vox turcica (?) arabice scripta 918 (ANNOT.).

archangelorum nomina 867 179^v.

Arclas, v. Iohannes qui dicitur Ἀρκλάς.

Arethas episcopus Caesariensis: epistula 869

130 (p. 9); - scholia in Aristidis or. Siculam 1 928 178^v.

Argyropulos Iohannes: epistula ad Andreolum Iustinianum 889 177.

Arius: de eo notula 874 1^v (ANNOT.).

Aristides Aelius (opera secundum ordinem ed. Dindorfianae citantur): in Iovem (D. I) 928 228^v, 931 296^v, 932 177; in Athenam divinatricem (D. II) 914 104, 928 1^v, 931 273, 932 217; in Poseidonem (D. III) 931 304, 932, 188^v; in Dionysum (D. IV) 914 108, 928 5, 931, 279^v, 932 226; in Heraclum (D. V) 914 99, 928 1, 931 277^v, 932 227^v; in Asclepium (D. VI) 928 227^v, 931 295, 932 174^v; in Asclepiades (D. VII) 914 101^v, 928 4, 931 275^v, 932 222^v; in Sarapem (D. VIII) 928 202^v, 931 300^v, 932 183^v; in imperatorem (D. IX) 928 224^v, 931 291^v; genethliaca in Apellam (D. X) 914 87^v, 928 245^v, 931 236^v, 932 62; or. funebris in Eteonem (D. XI) 900 207, 928 240, 931 308, 932 196; or. funebris in Alexandrum (D. XII) 928 237^v, 929 201, 931 309^v, 932 198^v; or. Panathenaica (D. XIII) 928 7, 929 1, 930 1, 931 3; prolegomena in Panathenaica 914 64; Romae laus (D. XIV) 928 216, 929 177, 930 216, 931 280^v, 932 155; or. Smyrnea politica (D. XV) 914 73^v, 928 254, 931 248; or. panegyrica Cyzicena (D. XVI) 914 94, 928 242, 931 232, 932 54^v; in mare Aegeum (D. XVII) 931 299, 932 181^v; in puteum Asclepii (D. XVIII) 914 78^v, 931 259^v, 932 67; or. Eleusinia (D. XIX) 914 76^v, 931 250, 932 35; monodia de Smyrna (D. XX) 914 67, 928 250^v, 931 242, 932 33^v; palinodia de Smyrna (D. XXI) 914 70, 928 252^v, 931 244^v, 932 40^v; prosophoneticus Smyrneus (D. XXII) 914 72^v, 929 209^v, 931 246^v; sacra or. 1 (D. XXIII) 914 113, 931 338, 932 231; sacra or. 2 (D. XXIV) 914 119^v, 931 344^v, 932 242; sacra or. 3 (D. XXV) 914 127, 931 352, 932 254; sacra or. 4 (D. XXVI) 914 132, 931 356^v, 932 261^v; sacra or. 5 (D. XXVII) 931 366, 932 278^v; sacra or. 6 (D. XXVIII) 931 372; or. Sicula 1 (D. XXIX) 928 178^v, 929 211^v, 931 164; or. Sicula 2 (D. XXX) 929 218, 931 169; pro pace Lacedaemoniis concedenda (D. XXXI) 931 174^v; pro pace Atheniensibus concedenda (D. XXXII) 931 178; Leuctrica or. 1 (D. XXXIII) 914 136, 931 191; Leuctrica or. 2 (D. XXXIV) 931 198^v, 932 3; Leuctrica or. 3 (D. XXXV) 931 206^v, 932 16; Leuctrica or. 4 (D. XXXVI) 931 210^v, 932 21^v; Leuctrica or. 5 (D. XXXVII) 931 213^v, 932 26^v; de societate or. 1 (D. XXXVIII) 931 180^v; de socie-

tate or. 2 (D. XXXIX) 931 185^v; de non agendis comoediis (D. XL) 914 109, 929 192^v, 931 256^v; epistula de Smyrna (D. XLI) 914 68, 928 251, 931 243, 932 37^v; de concordia ad civitates (D. XLII) 928 231, 931 261, 932 355; Rhodiaca (D. XLIII) 928 260, 929 195^v, 931 318^v, 932 205; de concordia ad Rhodios (D. XLIV) 928 255^v, 931 313, 932 44; de rhetorica 1-2 (D. XLV) 928 53, 929 55, 930 51, 931 119^v; pro quattuor viris (D. XLVI) 928 97, 929 99, 930 105, 931 46; prolegomena pro quattuor viris 929 53; ad Capitonem (D. XLVII) 928 172, 929 174, 930 231, 931 158^v; or. Aegyptiaca (D. XLVIII) 931 325, 932 313^v; de paraphthegmate (D. XLIX) 928 184, 931 218, 932 289; contra proditores mysteriorum (D. L) 914 80^v, 929 188, 930 238^v, 931 251^v, 932 70; contra incriminantes (D. LI) 914 91, 928 248, 931 239, 932 79; presbuitica in Achillem (D. LII) 928 213, 931 269, 932 84; prolegomena 914 64; - proverbium 932 379; - Aristides citatur in collectione sententiarum 895 259.

Aristophanes: *Nubes*, cum Thomae Magistri scholiis 917 55^v, 918 52, 919 49; e recensione Thomae Magistri, sed sine scholiis 920 30^v; *Plutus*, cum Thomae Magistri scholiis 917 4, 918 5, 919 2; e rec. Thomae Magistri 920 2; sine scholiis 921 1; tantum vv. 1-2 920 353; - *Ranae*, cum Thomae Magistri scholiis 917 119^v, 918 105; - vv. 1-1533 cum Thomae Magistri scholiis 919 104^v; - sine scholiis 920 69 (vv. 1-606), 921 55; - vita eius 918 1; - Aristophanes citatur 895 259; - v. Diodorus Aristophanius, Triclinius Demetrius.

Aristophanes grammaticus: argumentum in Sophoclis Oedipum 896 129^v.

Aristoteles: *Historia animalium* 905 66^v; - *Mechanica* 905 35^v; - * de lineis insecabilibus 905 30; - * de mundo 905 52; - Aristoteles citatur 915 222 (p. 133), 928 210^v (p. 166).

Arrighetti G. 915 (BIBL.).

Arsenikas Michael 913 (Poss.).

Artemius (?) in oraculo nominatur 924 2.

ASCETICA: v. sententiae morales.

asphalto, glossa de 872 1 (p. 15).

ASTROLOGICA ET ASTRONOMICA: cyclus solis et lunae cum figuris 924 3^v; - notula astronomica 883 (ANNOT.); - quaeritur quid sit astronomica ars 914 192; - quaedam de re astronomica 868 265; - signa zodiaca 926 1^v; - tractatus de caelo, terra etc. 874 242; - varia 883 II; - zo-

diacorum nomina 874 252; - versus in zodiaci signa 924 (ANNOT.); - v. Dionysius (astrologus?), luna, sol.

Asulanus Fr. 892 1.

Athenis (de) 899 60^v.

Athos, monasterium Pantocratoris 882 (Poss.).

atramentum aureum, rubrum etc. (de conficiendo tractatus) 914 1 3; tractatus latinus de conf. atram. 889 178.

Aubreton R. 889 137^v, 897 1, 926 (BIBL.).

B

Babrius: fabulae duo 914 38^v; v. Ignatius diaconus.

Bachmann L. 887 12^v; 900 2.

Bancalari F. 867 180^v, 883 171, 914 (BIBL.).

barbarismo et soloecismo (de) 887 20, 889 144.

Barone C. 909 (BIBL.).

Barrett W. S. 909 (BIBL.).

Basilaces Nicephorus: ethopoeiae quattuor 902 213.

Basilicorum fragmenta 903 (SCRIPT. ANT. C.).

Basilus I, imp. Rom. 900 (ANNOT.).

Basilus Magnus (s): epistulae: 869 111^v 130^v; ep. ad Hyperichium 926 174; ep. ad Modestum eparchum 875 334; liturgica: horologium 875 255 (p. 29); proverbialia: 932 379; nominatur 899 60^v.

Bassi D. 874 252, 920 289^v.

Bees N. A. 889 137^v.

Bekker I. 873 292^v, 883 172, 887 90, 895 28^v 895 (BIBL.), 900 1^v, 902 1.

βέκλα (i.e. Βασίλειος ὁ Μακεδών etc.) 900 (ANNOT.).

Benedetti F. 925 (BIBL.).

Bérard V. 915 (BIBL.).

Bergk Th. 920 1.

Bernardakis G. N. 887 109, 928 207^v.

Bernardinello S. 904 (BIBL.), 915 (BIBL.).

Berthelot A. 914 1.

Bertram M. 907 (p. 104).

Bethe E. 904 141.

Bezdeki St. 895 243.

Bias citatur 915 222 (p. 133).

BIBLIA SACRA UTRISQUE TESTAMENTI: excerptum e Gen. 1,1 874 1^v (ANNOT.); Sirach Iesus (excerptum e) 867 183^v; excerpta e Novo Testamento 875 286; commentaria varia ad evangelistas 875 300^v (p. 29).

BIBLICA: Gen. 24, 63 895 239^v (ANNOT.); Psalmus 118, 23 895 239^v (ANNOT.); Psalmus 110, 10 894 (ANNOT.); Proverbia 1, 7

- 894 (ANNOT.); Ioh. 12, 1 897 (ANNOT.); Ioh. 1, 3 894 (ANNOT.); Lucas 3, 1 897 (ANNOT.); Matth. 28, 16 897 (ANNOT.); notula de Sodomorum civitate 889 160^v; notulae chronologicae biblicae 885 (ANNOT.); v. chronologica, lexica.
- BIBLIOTHECAE: Codd. nostri olim in Bibl. Nation. Paris. translati 867 (Poss.), 871 (Poss.), 878 (Poss.), 889 (Poss.), 895 (Poss.), 896 (Poss.), 915 (Poss.), 916 (Poss.), 922 (Poss.), 924 (Poss.), 925 (Poss.), 929 (Poss.).
- Bidez J.* 881 (BIBL.), 914 (BIBL.).
- Biehl W.* 909 (BIBL.).
- Bignami-Odier J.* 900 (ANNOT.), 909 (NOT. ANT.), Add. ad cod. 889, p. 179.
- Bion* bucolicus: incerti auctoris carmen funebre in eum 913 47 (p. 115).
- Blantes Sp.* 903 1.
- Blastares Matthaeus:* de sancto paschate 874 254.
- Bloomfield M. W.* 899 127.
- Bodnar E. W.* 880 337.
- Boethius:* de differentiis topicis a Maximo Holobolo vel Maximo Planude graece versis 899 61.
- Bogomilorum confessio* 867 35^v.
- Boissonade J. Fr.* 873 269, 875 286^v, 876 4, 887 20, 889 138.
- Bollig J.* 889 126^v.
- Bolognesi G.* 883 227, 895 278 et BIBL.
- Borghese Scipio* cardin. bibliothecarius: eius scutum integumentum tabulis impressum codd. 879, 881, 882, 883, 891, 893, 894, 897, 899, 901, 903, 905, 911, 923, 926, 928, 929, 932.
- BOTANICA: de iunipero 914 11^v; de portulaca 915 258^v.
- Bottechia M. E.* 905 (BIBL.).
- Brandis C. A.* 905 (ANNOT.).
- Bratke E.* 875 (BIBL.).
- Bremer J. M.* 909 (BIBL.).
- Brinkmann A.* 871 (BIBL.).
- Brock S.* 892 88.
- Browning R.* 900 209^v.
- Brumbaugh R. S.* 878 60 et BIBL., 895 (BIBL.), 896 (BIBL.).
- Buffière F.* 871 138.
- Bühler W.* Add. ad cod. 878 (p. 179), 883 (BIBL.), Add. ad codd. 895 et 903 (p. 180), 915 36 et BIBL.
- Bulotes Manuel* 900 (Poss.).
- Buonocore M.* Add. ad cod. 889 (p. 179).
- Burgmann L.* 867 181, 874 241, 876 111, 915 235^v.
- Burlaeus Gualterius:* vita Socratis et vita Xenophontis 899 119.
- Bussemaker U. C.* 876 3, 922 2^v, 924 7, 925 3.

C

- Callistratus:* descriptiones quattuor 914 20; - notula de eo 917 2.
- Campana A.* 870 (ANNOT.), 885 (ANNOT.), 889 177, 900 (Poss.).
- Canart P.* 879 (SCRIPT.), 880 (SCRIPT.), 881 (SCRIPT.), 885 (SCRIPT.), 889 (Add. p. 179), 900 (ANNOT.), 923 (MAT.), 924 2.
- Canfora L.* 869 (BIBL.), 878 38, 927 (BIBL.).
- Cannatà Fera M.* 909 (BIBL.).
- CANONES LITURGICI: canon in officium supplicationis pro infirmis et spiritibus immundis 896 1; - canon sabbati τῆς τὸ ρωνῆς 874 240^v; - v. Cosmas Hieros. monachus, Iohannes Damascenus, Marcus episc. Hydruntinus.
- Capecelatro A.* cardin. bibl.: eius scutum integumentum tabulis impressum 920 (pars I).
- Capocci V.* 867 186^v, 894 (BIBL.), 895 (BIBL.), 915 (BIBL.).
- Cappadox Constantinus* quidam 927 100 (p. 164) et ANNOT.
- CARMINA: v. versus.
- Carrière J.* 915 (BIBL.).
- Castor:* de metris rhetoricis 901 121. castrum (de constructione) 867 38^v.
- Catrares Iohannes:* versus in Neophytum philosophum 889 153^v, 914 190.
- Cavallo G.* 867 (SCRIPT. et BIBL.), 903 (Script. ant. A et C).
- Cengarle S. A.* 883 227, 889 143^v et BIBL., 895 278 et BIBL.
- cerbero, glossa de* 872 1 (p. 15).
- certamina Graecorum 877 57.
- Chamichael Ioannes* protekdikos 874 253 (ANNOT.), Add. p. 179.
- CHARTA ORIENTALI (CODICES CONFECTI E): 868 (partim), 875 (?), 885 (partim), 898 (?), 900, 901 (?), 902, 904, 909, 913, 915 II et III, 922, 923, 924.
- CHARTARIARUM OFFICINARUM SIGNA: v. tabulae indici annexae (p. 219 ss).
- CHEMICA REMEDIA AD SCRIPTURAM EVANGELICAM RESUSCITANDAM ADHIBITA: 903 (Script. antiquiora).
- Chilon* citatur 928 210^v.
- Chionidis N. P.* 913 (Poss.).
- Chios insula* 874 253 (ANNOT.), 885 (ANNOT.).
- Choeroboscus Georgius:* *Lexicon de spiritibus 883 15, 889 161: - *τεχνολογία γραμματικῆς 883 27^v, 895 220; - *definitiones grammaticae 889 144^v, 914 8; - de figuris poeticis 889 144^v; - quaedam de declinatione substantivorum 915 35^v; - *quaedam de syntaxi et elementis 868 265; - de tropis 914 8.

- Choneiates Iohannes* 908 (Poss.).
- Choneiates Theodorus, tabularius metrop. Serrarum* 908 (Poss.).
- Choricus:* dialexis 926 190^v.
- Chortasmenus Iohannes:* versus in Zoticum quendam 897 9.
- choro comico* (de) 917 2^v; tractatus de 919 1^v.
- Christ W.* 872 1, 925 138.
- Christodulu A.* 920 82^v.
- christogramma* v. monogrammata.
- Christophorus Mitylanaeus* *aenigma 889 139 139^v.
- CHRONICA: v. imperatores.
- CHRONOLOGICA: de computatione temporum 932 381; - de inventionem quorundam dierum 914 66; - menses anni et numerus dierum 932 387^v; - menses Hebraeorum, Atheniensium, Aegyptiorum, Graecorum, Romanorum 915 233^v; - menses Aegyptiorum, Graecorum etc. 874 240^v; - menses Latinorum et Graecorum 927 25^v et ANNOT.; - menses apud Romanos, Macedones, Hebraeos, Aegyptios, Graecos, Athenienses 932 2^v (p. 173); - menses Romanorum 914 192; menses Attici 894 117^v; - mensium nomina graeca et latina 870 134; - notula chronol. de Chio a Genuensibus capta 885 (ANNOT.); quomodo inveniantur Apostolorum ieiunia 914 192; - quaedam de divisione anni, mensis et horae 915 47; - tractatuli anonymi 874 274; varia chronologica 874 260; chronologica biblica 885 (ANNOT.); - v. Prodrum Theodorus.
- Chrysoberges Nicephorus:* poemata iambica 904 65^v; - carmen iambicum 904 139^v.
- Chrysococces Georgius* scripsit cod. 906.
- Cleobulus* citatur 872 244^v.
- Cleostratus* citatur 872 244^v.
- CODICES NOSTRI EXTERIVE PASSIM LAUDATI:
- Berolinenses* Bibl. Stat.: Phill. 1582: 905 (SCRIPT.).
- Escorialensis:*
- R.I. 15:* 915 234^v.
- Florentini* Bibl. Laurentiana:
- plut. 57,5:* 901 123^v; *plut. 57,26:* 873 291; *plut. 58,29:* 878 181^v.
- Lipsienses* Bibl. Univ.: gr. 32: 905 2.
- Mediolanenses* Bibl. Ambrosiana:
- B 95 sup.:* 889 144; *D 12 sup.:* 889 144; *D 30 sup.:* 896 11 15 20; *F 12 sup.:* 874 242; *F 121 sup.:* 874 241; *H 22 sup.:* 883 224^v; *I 47 sup.:* 889 141^v; *L 44 sup.:* 895 26; *Q 87 sup.:* 874 241.
- Monacenses* Bibl. Stat. Bavar.: gr. 529: 883 29.

- Neapolitani* Bibl. Nation.: III A 6: 901 (SCRIPT.).
- Oxonenses* Bibl. Bodleiana:
- Baroccian. 6:* 883 (BIBL.); 48: 889 141; 50: 904 65; 68: 889 144; 72: 873 272, 889 144; 68: 873 272; 72: 873 272; 84: 895 26^v; 103: 928 210^v; 116: 887 20; 131: 869 130; 216: 920 289^v; 219: 878 1.
- Parisini* Bibl. Nation.: graeci 854: 874 242; 1409: 914 188; 2509: 867 33^v 38^v 63; 2720: 883 29; 2812: 897 (SCRIPT.); - suppl. gr. 388: 915 1^v; 676: 900 1^a 2 5^v, 914 7^v; - Coisl. gr. 192: 895 234; 346: 873 272.
- Patmiae* Bibl. monasteri: 110: 873 291.
- Romani:*
- Bibliotecae Angelicae:* gr. 14: 897 10.
- Bibliotecae Vallicelliana:* B 99: 889 175 et SCRIPT.
- Vaticani:*
- Barberiniani:* gr. 41: 889 138.
- Palatinus:* gr. 126: 914 28.
- Reginensis:* gr. 47: 887 96.
- Urbinae:* gr. 95: 881 (SCRIPT.); gr. 142: 897 (SCRIPT.).
- Vaticani* gr.: 7: 887 96; 9: 873 272; 12: 895 291; 20: 884 67^v; 57: 889 141^v; 105: 901 123^v; 114: 874 261; 116: 895 283; 269: 915 22^v; 342: 867 186; 344: 867 179^v 180; 374: 867 187; 376: 867 187; 435: 900 1^a 2 5; 501: 867 185; 573: 867 185; 594: Add. p. 179; 672: 900 209^v; 703: 882 (Poss.); 711: 920 104^v; 867: 872 (SCRIPT.); 868: 873 277; 875 297; 878: 875 286^v 297 312 321; 875: 868 249, 873 276 277 290^v; 876: 889 157; 877: 874 (NOT. ANT.); 882: 883 (NOT. ANT.), 892 73; 883: 889 161, 895 220; 884: 894 (ANNOT.); 889: 895 239^v (ANNOT.); 894: 884 (ANNOT.); 895: 889 142^v et Add. p. 179; 910: 911 54^v; 911: 910 36; 917: 918 5 101^v 105, 919 49; 918: 919 49; 923: 924 5^v 7; 949: 889 (SCRIPT.); 1341: 873 291; 1361: 899 1; 1404: 889 144; 1409: 875 294; 1584: 873 272 291, 889 138 168 et SCRIPT. et Add. p. 179; 1666: 903 (Script antiquior A); 1733: 889 142^v; 1740: 887 97; 1758: 923 1, 924 7; 1787:

- 867 187; 1858: 867 185, 914 162; 1879: 914 22; 1892: 917 (FASC.), 923 (MAT. et FASC.); 1899: 875 (ORNAT.); 1943: 922 2, 924 5; 1948: 915 22; 1974: 867 185; 2181: 897 1; 2184: 915 234; 2220: 867 185; 2222: 883 126; 2226: 915 36; 2232: 884 67, 885 143; 2241: 883 15, 889 161, 897 2° 5 6 60.
- Vaticani lat.:
1408: 907 (p. 104); 9781: Add. ad codd. 889, 894, 914 (pp. 179-180); 13190 et 13191: 874 (NOT. ANT.); 13501: 870 (p. 12).
- Venetii Bibl. Marcianae:
gr. 474: 918 1; gr. 476: 904 65; gr. 497: 867 185; XI, 15: 926 24.
- Vindobonenses Bibl. Nation.:
phil. gr. 15: 901 123; phil. gr. 53: 885 143; phil. gr. 155: 883 67, 914 143; phil. gr. 178: 895 277; phil. gr. 250: 889 144; phil. gr. 305: 889 144; theol. gr. 178: 867 185.
- CODICES QUORUM FRAGMENTA IN NOSTRIS ASSERVANTUR: commentarii latini in Cod. Iustinianum fragmentum 873 294 298; - Roman de Tristan 870 (p. 12); - fragmentum breviarum latini saec. XII 873 (INTEG.).
- Cohn L. 868 249, 873 278, 875 297, 878 1, 895 251 et BIBL., 896 204, 928 206.
- Colonna A. 880 (BIBL.), 905 2, 915 198, 924 5 et ANNOT., 925 3.
- Columnis de Bartholomaeus 885 (SCRIPT., POSS., ANNOT., INTEG.) 900 (POSS.); scripsit codd. 870, 885.
- commentariolus byzantinus in Dionysii Thracis περί ἀναγνώσεως 889 149. Comnena v. Eirena.
- COMOEDIA: tractatus de 918 4, 919 1; - partes 917 2; - v. Magister Thomas, Menander.
- confessio (formula pro Bogomilis) 867 35.
- Consbruch M. 895 283.
- CONSCRIBILLATIONES SINE PRETIO: v. scriptunculae.
- CONSTANTINOPOLIS URBS: scholion de Constantinopoli 875 312; v. Sanctae Sophiae ecclesia.
- Constantinus VII imp. Porphyrogenitus: epp. ad Theodorum Cyzicum 924 1.
- Constantinus IX Monomachus 873 272; v. M. Pselli versus politici.
- Constantinus, filius Basilii I 900 (ANNOT.).
- Constantinus philosophus: apologia 915 228; - versus in Leonem philosophum 915 228.
- Constantinus Slavorum apostolus v. Constantinus philosophus.

- Contostephanus Phlamulius 878 (ANNOT.).
- Cosmas Hieros. monachus: canones: in dominicam palmarum 926 72; - pro magna secunda feria 926 75; - pro magna tertia feria 926 76; - pro magna quarta feria 926 77; - pro magna quinta feria 926 78; - pro magna parasceve 926 82; - in magnum sabbatum 926 87.
- Cosmas de Iustis de Montenegro 917 (POSS.).
- Cotanello (aut Cotarello) vicus incertus 874 1* (ANNOT.).
- Cotarello v. Cotanello.
- Couigny E. 889 138.
- Courtonne Y. 869 130.
- Coxe H. O. 883 (BIBL.).
- Cramer J. A. 867 180, 883 29, 895 28, 917 2.
- Crisuolo U. 909 (BIBL.), 915 (BIBL.).
- Crusius O. 875 315, 878 1, 889 141, 895 (BIBL.), 915 221 (p. 133).
- CRYPTOGRAPHICE SCRIPTA: non intellegitur 925 (ANNOT.); - notula 909 (ANNOT.); - possessoris nomen 913 (POSS.), 925 (POSS.); - κύκλος τοῦ ἡλλίου 924 3.
- Cydones Demetrius 873 I (POSS.).
- Cylon Atheniensis citatur 932 380.
- CYPRUS INSULA: liber ibi partim confectus 885 (SCRIPT.).
- Cyriacus Anconitanus nominatur 889 178.
- Cyrillus ep. Alexandrinus: *lexicon 867 44, 869 1; *lexici excerpta 874 103.
- Cyrus: περί διαφορᾶς στάσεων et ἐπὶ τὰς εὐρήσεις τῶν στάσεων 901 51.

D

- Dagron G. 900 (ANNOT.).
- Dalfen J. 926 27 et BIBL.
- D'Alisera S. v. Voicu S.
- Daniel propheta: paraphraseis explicatio-num 867 184; - vaticinatio 869 179.
- Darrouzès J. 869 130.
- Dauids H. L. 876 5, 883 169.
- Dawe R. D. 904 (BIBL.), 910 (BIBL.).
- De Cupis C. 874 1* (ANNOT.).
- De Falco V. 899 21.
- definitiones: quid sit drama 907 1 26; - quid sit deus 867 186.
- De Gregorio L. 915 (BIBL.).
- DEIPARA: preces in Mariam 913 65; - hymnus in b. Mariam 876 8^v (ANNOT.); - de Mariae virginis nominibus 875 321; - v. Geometra Iohannes.
- Delatte A. 872 239.
- Demades citatur 872 244.
- De Maio R. 909 (POSS.).
- De Marinis T. 870 (BIBL.), 885 (BIBL.), 902 (INTEG.).

- De Meeus F. 872 (BIBL.).
- Demetrius (s.): precatio in eum 913 (ANNOT.).
- Demetrius scripsit cod. 920 (partim).
- Demetrius quidam 873 268 (POSS.).
- Demosthenes: Olynthiaca I cum Libanii argumento 927 1; - Olynthiaca II 927 4; - Olynthiaca III cum Libanii argumento 927 10; - Philippica I cum Libanii argumento 927 15; - Philippica II 927 22; - de falsa legatione cum Libanii argumento 927 103; - in Midiam 927 161; - contra Timocratem 927 98; - de corona cum scholiis et glossis et Libanii argumento 927 30; - excerpta ex orationibus 878 38.
- Denig C. 876 3.
- deorum epitheta 868 249, 889 174.
- Derezini G. 915 (BIBL.).
- Derron P. 914 (BIBL.), 915 (BIBL.).
- De Stefani L. 879 1, 880 1, 926 27.
- deus (definitio) 867 186.
- Devresse R. 868-878 (BIBL.), 880-882 (BIBL.), 883-885 (BIBL.), 887-907 (BIBL.), 909 (BIBL.), 911-920 (BIBL.), 923 (BIBL.), 925-932 (BIBL.); 882 (POSS.), 909 (POSS.); 916 (SCRIPT.); 902 (ORNAT.); 867 (NOT. ANT.), 882 (NOT. ANT.), 890 (NOT. ANT.), 895 (NOT. ANT.), 908 (NOT. ANT.), 925 (NOT. ANT.).
- DIALECTI GRAECAE: de dialecto Aeolica 895 292; - de dialecto Attica 895 291; - de dialecto Dorica 895 291; - de dialecto Ionica 895 293; - scholion de Dorica dialecto 913 1; - de dialectis, scil. Ionica, Aeolica, Attica 883 227; - v. Gregorius Corinthius.
- Diekamp F. 869 130.
- Diels H. 876 (BIBL.).
- Diggle J. 909 (BIBL.).
- Digitrianos nescio quis 874 653^v (Add. p. 179).
- Diller A. 902 212.
- Dilts M. R. 927 1.
- Dindorf W. 871 1, 897 4, 900, 207, 906 1, 907 2, 910 1, 911 4, 915 142, 929 1, 930 1.
- Diodorus Aristophanius: epigr. in Aristophanem 917 2.
- Diogenes citatur 872 244.
- Dionysius Areopagita (Ps.): de divinis nominibus (excerpta) 899 118; - epistula ad Caium monachum 899 118; - epigr. in eum 867 187.
- Dionysius Periegetes: orbis descriptio 902 191, 910 108, 915 223, 922 124; - notula de vita sua 902 191; v. Eustathius Thesal. ep.
- Dionysius Philostratus: versus politici de stultis sapientibus φησὶν loquentibus 896 204.

- Dionysius Thrax: ars grammatica 887 2; - de prosodiis 887 2; - de prosodia excerpta 875 167 (p. 29); - v. commentariolus in περί ἀναγνώσεως.
- Dionysius (astrologus?): epistula ad Philip-pum regem 874 242.
- diphthongis (de) 883 21.
- DIPLOMATICA RES: exempla instrumentorum et epistularum 867 30; - fragmentum documenti emptionis aut venditionis terrae 927 26^v (p. 163); - venditionis terrae instrumentum 867 34; - instrumentum latinum 885 1 et x; - fragmentum instrumenti latini saec. XIV ca. 929 225.
- Diplovatatzes v. Isidorus cardin. Ruthenus.
- Di Salvo B. 872 (BIBL.).
- Disdier M. Th. 875 296.
- Docianus Thomas 909 (POSS.).
- Dölger F. 881 (BIBL.).
- Donadi A. 894 (BIBL.), Add. ad cod. 894, p. 179.
- Donnet D. 883 126 et BIBL., 895 1 et BIBL.
- Dora Spadaro M. 915 228.
- Dover K. J. 920 (BIBL.).
- Doxapatres Iohannes: homiliae in Aphthonium 901 107; - excerpta e prolegomenis in rhetoricam 899 4.
- Drachmann A. B. 869 (BIBL.), 902 215, 915 231, 925 138.
- drama v. definitiones, Suda.
- Dübner F. 889 137, 913 1, 915 22, 917 55, 918 5, 919 1, 920 1, 923 1, 924 7, 926 5.
- Ducaena nobilis quaedam 932 (POSS.).
- Dujčev I. 889 153, 914 190.

E

- ECCLESIAE: v. Sanctae Sophiae ecclesia.
- ecphrasis incerti auctoris 926 190.
- Egenolff P. 868 250, 873 278, 875 298 et BIBL., 883 15, 887 90, 889 161.
- εἰδωλον: v. Lexicographica, Moschopulus Manuel.
- Eirena Comnena, sebastocratorissa 895 (num. 7, p. 67).
- Eirena de Montferrat nominatur 923 (ANNOT.); v. et Irena.
- Eleuteri P. 905 (ANNOT.), 915 37 et BIBL., 918 (ANNOT.).
- Eleutherius scripsit cod. 899.
- Elis in Peloponneso 899 (SCRIPT.).
- Epictetus: sententiae 894 110; citatur 915 222.
- Epicuri vitae fragmentum 900 5.
- EPIGRAMMATA: Anonymi 915 142; - Anon. in Dion. Areop. 867 187; - epigrammaticum fragmentum 926 26; - v. Anthologia, Diodorus Aristophanius, Philoponus in-

certus, Planudes Maximus, Tzetzes Iohannes.

EPISTULAE: Anonymus ad Proclum 920 81; - Anon. ep. 924 1; - characteres epistularum Libanio tributi 915 222; - exempla epistularum 867 30; - sermone Veneto scripta 878 (ANNOT.); - epistularum fragmenta 868 265, 874 107^v (ANNOT.), 894 118^v, 895 295^v (ANNOT.), 915 221^v; - fragmentum epistulae ad imperatorem 895 295^v (ANNOT.); - fragmentum epistulae (?) in qua agitur de fabularum Euripidis codice 922 (ANNOT.); - v. Arethas Caesariensis, Argyropulus Iohannes, Basilius Magnus (s.), Constantinus VII imp. Porphyrogenitus, Dionysius Areopagita (Ps.), Gregorius Nazianzenus (s.), Hippocrates, imperatores Romani et Byzantini, Isidorus cardin. Ruthenus, Lacapenus Georgius, Menecrates, Moschopulus Manuel, Phalaris, Proclus diadochus, Pythagoras, Simocata Theophylactus, Synesius, Theodorus Cyzicus, Theano, Tzetzes Iohannes, Zaridas Andronicus.

Erbse H. 902 1 et BIBL.

EROTAPOCRISEIS: anonymae de variis rebus theologicis 876 112.

EROTEMATA GRAMMATICA: v. Moschopulus Manuel.

EROTOCRITI versus 885 (ANNOT.).

ETYMOLOGICA: etymologia vocis «virginitas» 883 (ANNOT.); - etymologia Oppiani nominis 924 5; - etymologica quaedam 889 165^v; - etymologicum Gudianum 879, 880; - lexi etymologici excerpta 883 12^v; - notula etym. de Platone et Aristotele 900 (ANNOT.); - v. Iohannes Euchaitorum: explanationes etym.

Euboea insula 899 (SCRIPT.).

Eubulus citatur 872 244^a.

Euclides citatur 872 244^a.

Eudemius: lexi fragmentum 881 337^v.

Eudocia, uxor Basilii I 900 (ANNOT.).

Eugenius Iohannes scripsit cod. 881.

Euripides: *Alcestis* 909 197; - *Andromacha*, cum scholiis vetustioribus 909 228^v; - *Hecuba*, secundum rec. Man. Moschopuli, cum eiusdem argumento, vita et scholiis 896 26^v; secundum Demetrii Triclinii rec. cum eiusdem scholiis et Thomae Magistri argumento (f. 6) 897 10; - cum scholiis vetustioribus 909 2; sine scholiis 907 2, 908 3; - *Hippolytus*, cum scholiis 909 157^v, 910 137^v (vv. 1-659, 668-1122, 1365-1466); - *Medea*, cum scholiis vetustioribus 909 118; vv. 1-879, 885-1049 910 167; - *Orestes*, secundum rec. Man. Mo-

schopuli cum eiusdem scholiis et argumento 896 70; secundum Demetrii Triclinii recensionem cum scholiis 897 60; cum scholiis vetustioribus vv. 1-1204 909 25; sine scholiis 907 26, 908 48; - *Phoenissae*, secundum rec. Man. Moschopuli cum eiusdem argumento (vv. 1-1750) 896 129; secundum Demetrii Triclinii recensionem cum scholiis 897 130; cum scholiis vetustioribus 909 66^v; sine scholiis, vv. 1-1087 907 61; - *Troades*, cum scholiis vetustioribus 909 261^v; - *Rhesus, cum scholiis vetustioribus 909 296; - *vita e Thomae Magistri recensione* 897 6; - *vita e Manuelis Moschopuli recensione* 897 4^v; - *glossae et paraphraseis in tragoedias latine et graece* 907 2 et 61; - Euripides citatur 895 259, 922 (ANNOT.); v. Moschopulus Manuel, Triclinius Demetrius.

Eustathius metrop. Thessalonicensis: commentarii in Dionysii orbis descriptionem 922 155; - excerpta ex commentariis in Dionysium Periegetem 915 39; - de Pindaro 874 1^v (ANNOT.).

ex apostilaria de re grammatica 873 278.

EXEMPLARIA E QUIBUS CODICES NOSTRI SUNT DESCRIPTI: v. antigrapha.

F

Fajen F. 922 2^v et BIBL., 923-925 (BIBL.).

fama (notula de) 920 30.

Faraggiata di Sarzana Ch. 904 (BIBL.).

FASCICULI: fasciculorum notae: notae graecae atramento scriptae: 867, 868, 869, 871, 872, 874, 875, 876, 878, 879, 880, 882 (fasc. 21-25), 883, 887, 889, 890, 891, 892, 893, 895, 897, 899, 900, 902, 903, 904, 905, 906, 909, 911, 912, 915, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 930, 931, 932; notae graecae colore rubro scriptae: 910, 916; notae graecae plenis litteris (i.e. πρώτων etc.) scriptae: 882 (fasc. 1-20), 899 (pars III), 908; notae graecae et latinae («arabicae») adhibitae: 885, 916, litterae ab a usque ad z adhibitae: 896.

Faulhaber M. 914 (BIBL.).

Felber H. 889 175^v.

Ferrari G. 867 30.

Finocchiaro F. 904 (BIBL.).

Flach H. 915 206^v.

Florentia civitas 894 43 et SCRIPT.

FLORILEGIA GNOMOLOGICA: anon. collectio sententiarum 872 244^a; gnomologium anon. 924 1^v; - varia ex Plutarchi et

Apollonii Rhodii scriptis 932 1 (p. 173); - v. Antonius «Melissa», Gregorius Nazianzenus (s.).

fluminum nomina 867 180, 868 250.

Förster R. 869 (BIBL.), 887 114^v et BIBL., 926 96 et BIBL., 927 15, 930 202^v et BIBL., 932 91 et BIBL.

Follieri E. 872 2^v, 875 289^v.

Franciscus Asulanus: de doctrina virtutum 899 127.

Franchi de' Cavalieri P. 877 (BIBL.).

Fritz W. 926 (BIBL.).

Fuhr C. 927 102.

G

Gaisford Th. 873 272, 878 1, 915 198.

Gallavotti C. 871 (BIBL.), 890 (BIBL.), 891 (BIBL.), 893 (BIBL.), 913 2 et BIBL., 915, 3 ANNOT. et BIBL., 926 5^v et BIBL.

Gallay P. 869 83 et BIBL.

GALLICA: v. Tristan.

Garatone Cristoforo 871 (ANNOT. et POSS.).

Gardthausen V. 905 (ANNOT.), 909 (ANNOT.), 914 2 et BIBL., 927 25^v; - v. Vogel-Gardthausen.

Garin F. 883 227, 895 278, 913 (BIBL.), 915 (BIBL.).

Garitte G. 918 (SCRIPT.), 920 (ANNOT.).

Garzya A. 867 186^v, 878 182, 913 (BIBL.), 915 23 et BIBL., 926 197.

Gatto L. 915 (BIBL.).

Gautier P. 867 (BIBL.).

Gedeon M. I. 876 3.

Gelzer Th. 915 (BIBL.).

GEMMAE: v. Alchimia.

Genueses 885 (ANNOT.).

GEOGRAPHICA: nomina fluviorum 868 250, 873 278^v, 875 297^v; - de gentibus 868 250, 873 278^v, 875 298; - de mare Pontico 900 5^v; - nomina marium 868 249^v, 873 278, 875 297^v; - de montibus 868 250, 873 278^v, 875 298; - varia de montibus 883 171, 889 127^v, 900 5^v, 914 7^v; - notula de montibus 883 205; - schema positionis geographicae quorundam marium et urbium 915 47^v; - de urbibus 868 250, 873 278^v, 875 298; - notula de urbibus clarissimis 899 60^v; - v. Athenis (de), Chios insula, Dionysius Periegeta, Elis, Euboea insula, Hierosolyma, Isthmus, Mytilena insula, Pozzuoli, Rhodus insula, Salamis, Serres, Turonensis diocesis.

Geometra Iohannes: hymni in dei genetricem 875 313.

GEOMETRICA: figurae geometricae 914 191^v; - problemata geometrica 914 44; - quaeritur quid sit geometrica ars 914 192.

Georgilas Thomas quidam 911 (ANNOT.).

Georgius Diaereta: scholia in Hermogenis περί εὐρέσεων 901 123^v.

Georgius scripsit cod. 918.

Georgius scripsit cod. 915.

Georgius Pisides: Hexaameron 867 22.

Germanus II patr. Constantinop.: epistula ad Gregorium IX papam 875 694.

Giannelli C. 883 (BIBL.), 889 (SCRIPT.).

Giudice Rizzo I. 909 (BIBL.).

Giustiniani Andreolo: epistula ab Ioh. Argyropulo data 889 177.

Glöckner St. 901 2.

glossae grammaticae v. lexica.

glossae nomicae v. iuridica.

glossaria v. lexica.

glutinamento, praecepta de 914 2^v.

Glyceus Iohannes: de syntaxi 883 172, 895 31.

GNOMOLOGICA: v. florilegia gnomologica.

Goar J. 896 1.

Gorgias: laus Helenae 894 37.

Gorianites Thomas scripsit cod. 901.

Gow A.S.F. 913 (BIBL.).

GRAMMATICA ET SCHOLASTICA: antistoi-cheion de verbo ἐρήμην v. Planudes M.; - de duale scholion 926 1; - de litteris mutabilibus 889 167; - nomina litterarum 887 24^v; - de negatione μή 887 23^v; - de numeris 887 21; - de punctis 887 24^v; - de syntaxi 887 97; de vocibus tractatus 914 7^v; - canones, stichera, versus etc. de re grammatica 868 250, 873 277^v 291, 875 297^v 298 305; - excerpta grammatica quaedam 883 1 171 231, 894 1, 913 60^v, 922 (ANNOT.); - excerpta byzantina in Dionysii Thracis artem grammaticam 914 10; - versus de Moschopuli erotematibus 885 128^v; - notula de re grammatica 908 (ANNOT.); - conscribillationes ad rem grammaticam 920 288^v; - v. accentus, alphabetum, barbarismo et soloeismo (de), commentariolus byzantinus, etymologica, orthographica, participia, pronomina, prosodia; Choeroboscus Georgius, Dionysius Thrax, Glyceus Iohannes, Gregoras Nicephorus, Gregorius Corinthius, Longibardus, Michael Syncellus, Moschopulus Manuel, Nicetas Serararum (opuscula grammatica), Nicolaus sophista, Orion, Orus, Planudes Maximus, Psellus Michael, Romanus, Theodorus, Trypho, Tzetzes Iohannes.

Greene G. Ch. 896 204.

Gregoras Nicephorus: dialogus «Philomathes sive de scelestis» 895 243; - *lexicon 883 29, 895 221; - *τεχνολογία γραμματικῆς 883 27^v, 895 220; - eius scriptura 915 (SCRIPT.).

Grégoire H. 909 (BIBL.).

- Gregorius IX pp.: epistula Germani II patr. ad eum data 875 294.
- Gregorius Corinthius: * περι λογογραφίας 883 220^v; - de syntaxi 883 205^v; - tractatus de dialectis, scil. Ionica, Aeolica, Attica 895 278.
- Gregorius Cyprius: collectio proverbiorum 895 251.
- Gregorius Nazianzenus:
1. carmina: carmina selecta 904 63; carmen in animam suam 904 140; disticha gnomologica 876 5, 883 169^v, 889 158; poemata alphabetica 889 157, 924 2^v.
  2. epistulae: collectio epp. 869 83; fragm. ep. 31 (Gallay) 920 286^v; fragm. ep. 156 (Gallay) 920 286^v; ep. ad Petrum quendam (ep. 242 Gallay) 920 149^v; ep. 66 869 177.
  3. dubia: definitio dei 867 186; verbae fidei definitiones 875 293^v.
  4. excerpta: glossae e carminibus excerptae 875 289^v. Nonni abbatis collectio historiarum graecarum ex orationibus excerpta 892 93.
  5. commentarii: explicationes Nonni abbatis in laud. funebrem S. Basilii 892 88.
  6. varia: de genealogia Christi 875 296^v 322; citatur 899 60^v; - v. Gregorius presbyter, Nonnus abbas.
- Gregorius Nyssenus nominatur 899 60^v.
- Gregorius presbyter: laudatio in Gregorium Nazianzenum 915 1.
- Gregorius theologus v. Gregorius Nazianzenus.
- Grosdidier de Matons J. 914 (BIBL.).
- Guilland R. 883 (BIBL.), 895 221 et BIBL.
- Guillou A. 915 228^v et BIBL.
- Guyet B. G. 899 127.

H

- Haebelin C. 915 22^v et BIBL.
- Hagiopolites, i.e. tractatus de re musica 872 240^v.
- Hannick Chr. 872 240^v.
- Harlfinger D. 905 (SCRIPT.).
- Harmonius Atheniensis 881 (Poss.).
- Harpoeration: lexicon 871 1.
- Hausrath A. 914 38.
- Heinrici C.F.G. 867 186.
- Helius monachus: De heroico metro 887 12^v.
- Hemmerdinger B. 870 (p. 12).
- Hephaestion metricus: Anonymi commentarii in eius enchiridium 896 5; - excerpta ex enchiridio 895 285^v; - v. Longinus, Triclinius Demetrius.
- Heraclae episcopus 868 264^v (p. 7).
- Heraclitus: quaestiones homericae 871 138.

- Hercher R. 867 22, 875 334, 894 32^v, 926 27.
- Hermann G. 883 22, 895 221, 905 2.
- Hermes Trismegistus: Fragm. e tractatibus 914 45.
- Hermogenes: de arte rhetorica cum paucis scholiis ined. 898 20^v, 900 29^v; - de eloquentia cum scholiis 900 189, 901 254^v; - περι ιδεων 901 211; - περι στασεων cum scholiis 901 55^v; - incerti auctoris prolegomena in περι στασεων 901 54; - quaedam de Hermogene a viro docto scripta 898 20^v; - de vita sua 899 5; - v. Georgius Diaereta, Iohannes Siculus, Marcellinus rhetor.
- Herodianus v. Pseudo-Herodianus.
- Herodotus v. lexica.
- Hesiodus: Opera et dies 915 199; - cum Procli scholiis 904 67; - cum scholiis Moschopuli 911 108^v; - Theogonia cum glossis 915 206^v; - glossae in Opera et dies 873 272; - notitiae mathematicae in Hesiodi dies 915 23; - citatur 895 259; - v. Moschopulus M., Tzetzes I. heuremata v. inventores antiqui.
- Hierosolyma nominantur 884 (ANNOT.).
- Hilberg I. 889 139, 924 3.
- Hilgard A. 875 167 (p. 29), 883 27^v, 887 25 et BIBL., 889 149, 895 220 et BIBL.
- Hiller E. 915 (BIBL.).
- Hinck H. 915 (BIBL.), 928 196^v.
- Hippocrates: ad Ptolemaeum regem epistula 876 4; - v. medica, Planudes Maximus.
- HISTORICA: de quinque equitum ordinibus 914 143; - notulae de insula Mytilena 876 1 et 8 (ANNOT.); - v. imperatores Romani.
- Hoffmann Ph. 889 (Add. p. 179).
- Holobolus Maximus: synopsis de metris 915 22^v; - commentarium in Theocriti fistulam 915 39; - v. Boethius.
- Holwerda D. 918 (BIBL.).
- Homerus: Iliad A-K lacunose cum scholiis quae dicuntur vetera 902 1; - A-Ω cum scholiis quae Didymo tribuuntur 903 1; - lacunose cum poetae vitis 915 48; - Iliadis XXII v. 50 exemplum datur pro octo orationis partibus 889 141; summarium in Iliadem 915 3; - periocha vigesimi carminis 903 179^v; - Iliad, notulae de navibus 902 (ANNOT.); - Odyssaea, cum summariis 906; - cum glossis et scholiis 915 142; - argumentum in Od. 889 131; - Od. versus citantur 900 210^v; - * Batrachomyomachia 915 217; - Cento Homeri 915 1^v; - nomen Homeri citatur 895 259; - v. Heraclitus, Porphyrius, Tzetzes Iohannes, sententiae Homericae.

- Hörandner W. 904 139.
- Horna K. 924 3.
- horosopo, notula de 932 388^v.
- Horus Apollo: Hieroglyphica 871 115.
- Howard D. R. 899 127.
- Hultsch F. 867 185.
- humanistae ut dicuntur, v. viri docti.
- Hunger H. 872 (BIBL.), 889 137, 895 102^v, 896 193, 897 9 et SCRIPT., 899 21, 900 209^v, 904 61^v et BIBL., 914 38 188, 932 (BIBL.).
- HYMNI LITURGICI: hymni octo e Menaeis 918 159^v.
- HYMNOGRAPHI: v. Cosmas Hierosolymitanus, Geometra Iohannes, Marcus ep. Hydruntinus, Iohannes Damascenus.

I

- Ieronimo v. Iohannis (de) Ieronimo.
- IESUS CHRISTUS: quaedam de Christo 875 286; precatio in Christum 874 (ANNOT.); - v. Gregorius Naz., Iohannes Damascenus (carmina).
- IEIUNIUM: quomodo sint inveniendae ieiunia 932 381; - de apostolorum ieiuniis 914 192; v. chronologica.
- Ignatius diaconus: tetrasticha in Aesopi fabulas 875 315^v, 915 221 (p. 133).
- IMAGINES PICTAE VEL DELINEATAE: animalia mythologica 903 (ORNAT.); - aquila cum duobus capitibus (fasciis inserta) 910 (ORNAT.); - avis (grus?) 923 (ORNAT.); - bestia quaedam 923 (ORNAT.); - canis 920 (ORNAT.); - caput feminae 920 (ORNAT.); - figura philosophi atram. nigro delineata 895 (ORNAT.); - figura ignoti principis in diversis coloribus depicta 906 (ORNAT.); - figurae geometricae in marginibus Aristotelis mechanicae 905 35^v; - homo in terra iacens 893 (ORNAT.); - homo (?) cum baculo 932 (ORNAT.); - duo homines clipeo gladioque armati 918 (ORNAT.); - manus arcum tenens contra hostem 918 (ORNAT.); - homo in nave sedens 924 (ORNAT.).
- IMPERATORES ROMANI ET BYZANTINI: Catalogus imp. usque ad Michaelem Paleologum 875 312^v; - notula de Andronici III morte 914 (ANNOT.); - notula de Michaelis VIII Pal. regno 914 (ANNOT.); - epistula ad imp. ignotum 867 40^v; - v. Alexander, Basilius I, Constantinus Monomachus; Leo VI, Manuel II Palaeologus, Michael VI Ducas, Michael VIII Palaeologus.
- INSCRIPTIONES EVANIDAE VEL ERASAE VEL CANCELLATAE VEL ABSCSAE VEL LECTU AUT INTELLECTU DIFFICILLIMAE: 867 (ANNOT.), 868 265, 869 1 et ANNOT., 872 247, 884 (ANNOT.), 890 (ANNOT.), 900 (ANNOT.), 913 65^v, 915 47^v, 918 (ANNOT. POSS.), 919 (ANNOT.), 920 80^v (ANNOT.), 924 (ANNOT.), 929 (MAT.), 930 (ANNOT.).
- instrumentorum exempla 867 30.
- INTEGUMENTUM: saec. XV et antea: integum. primigenium byzantinum 867, 887, 890, 914.
- saec. XV:
- «alla greca» 870, 873, 885, 902; Venetiis confectum 906; primigenium e corio fusco flexibili 921.
- saec. XVII:
1. intra a. 1609 et 1618, cum scutis sc. Pauli V pp. (1605-1611) et Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618): 879, 881, 882, 883, 891, 893, 894, 897, 899, 903, 905, 911, 916, 923, 926, 928, 929, 932.
  2. intra a. 1609 et 1618 cum scutis sc. Pauli V pp. (1605-1611) et Scipionis Borghese card. bibl. (1609-1618), sed postea reffectum: 901, 910, 919.
- saec. XVIII:
- intra a. 1779 et 1799 cum scutis sc. Pii VI pp. (1775-99) et Fr. X. de Zelada card. bibl. (1779-1804): 892, 917.
- saec. XIX:
1. intra a. 1846 et 1878, cum scuto sc. Pii IX pp. (1846-1878) in dorso: 876, 878, 898, 900, 904, 913, 922, 924, 930.
  2. intra a. 1846-53 cum scutis sc. Pii IX pp. (1846-1878) et Aloysii Lambruschini card. bibl. (1834-1853) 895, 908.
  3. intra a. 1853-54 cum scutis sc. Pii IX pp. (1846-78) et Angeli Mai card. bibl. (1853-54) in dorso 880, 888, 892, 893, 901, 910, 915, 927, 931.
  4. intra a. 1860-1866 cum scutis sc. Pii IX (1846-1878) et Antonii Tosti card. bibl. (1860-66) 869, 875, 909.
  5. intra a. 1869-1878, cum scutis sc. Pii IX pp. (1846-1878) et I. B. Pitrae card. bibl. (1869-1889) 874, 896, 918, 919, 920 pars II.
  6. intra a. 1878-1889 cum scutis sc. Leonis XIII (1878-1903) et I.B. Pitrae card. bibl. (1869-1889) 871, 872.
- saec. XX:
- intra a. 1903-1914 cum scutis sc. Pii X pp. (1903-1914) et A. Capecelatro card. bib. (1890-1917) 920 pars I.
- Sine scutis e corio rubro flexib.: 868, 877.
- Integum. materia: chartaceum corio aut membrana obduc-

tum 869, 871, 872, 874, 876, 876, 878, 880, 884, 886, 888, 892, 893, 895, 896, 898, 901, 904, 907, 908, 909, 910, 912, 913, 915, 917, 918, 919, 920, 922, 924, 925, 927, 930, 931; - ligneum corio obductum 867, 870, 873, 879, 881, 885, 887, 889, 891, 894, 897, 899, 900, 902, 905, 906, 911, 916, 923, 926, 928, 929, 932; - e membrana flexibili 868, 877, 887, 921; - vestigia fibularum discernuntur 870, 873, 882, 885, 887, 890, 891, 894, 897, 899, 905, 911, 914, 916, 926, 928, 929, 932; - aquilae bicipites in tabulis 867; - figurae geometricae variae in operculis 870, 873, 906; - flores foliaque in tabulis 887.

inventores antiqui 889 156.

INVOCATIUNCULAE VARIAE: 867 (ANNOT.), 874 (ANNOT.), 882 (ANNOT.), 884 (ANNOT.), 888 (ANNOT.), 890 (ANNOT.), 891 (ANNOT.), 894 (ANNOT.), 897 (ANNOT.), 898 (ANNOT.), 900 (ANNOT.), 902 (ANNOT.), 908 (ANNOT.), 918 (ANNOT.), 920 (ANNOT.), 923 (ANNOT.), 925 1, 932 (ANNOT.).

Iohannes Chrysostomus: περί τῆς ὁμογάμου γυναικός 867 186; - nominatur 899 60^v; - v. Iohannes Damascenus.

Iohannes Damascenus: 1. carmina: canon in nativitate Christi 926 65; eiusdem canonis acrostichon 872 1^v; - canon in Theophaniam 926 68^v; eiusdem canonis acrostichon 872 1^v; - canon in dominicam Paschae 926 89; - canon in Pentecosten 926 92^v; 2. dubia: quaestiones selectae ex Ioh. Chrysostomi interpretatione in epp. S. Pauli 876 114; zodiacorum nomina 874 252.

Iohannes Euchariorum: aenigma 889 139^v; - explanationes etymologicae 889 126^v.

Iohannes Lydus: paraphrasis de Kalendibus ex de mensibus excerpta 926 196.

Iohannes Siculus: In Hermogenis περί ἰδεῶν necnon scholia 901 192.

Iohannes qui dicitur Ἀρκλάς nominatur 926 92^v.

Iohannes protomastoros (sic) quidam 874 253^v (ANNOT.).

Iohannes a Sancta Maura descripsit partes cod. 878 (p. 33).

Iohannis (de) Ieronimo 874 (ANNOT.).

Iosephus Rhacendyta: conspectus artis rhetoricae 899 98.

Ippolito P. 890 1.

Irigoïn J. 902 215 et BIBL., 909 (BIBL.), 910 (CHART. SIGNA), 915 47 et BIBL., 925 139 et BIBL.

Isaaci monachus v. Helius monachus. Isaias scripsit cod. 915.

Isaris v. Gorianites Thomas.

Isidorus cardin. Ruthenus: sententia in Diplovatatzem 914 188; - epistulae et precesiones 914 50; - laudatio in Manuelem II Pal. 914 140; - scripsit cod. 914.

Isidorus quidam citatur 915 222.

Isthmus nominatur 880 337.

Istrin V. M. 869 179.

ITALIA AUSTRALIS: Codices ibi exarati 867 (SCRIPT.), 902 (?) (ORNAT.), 903 (v. Add. p. 180), 916 (?) (SCRIPT.).

ITALICO SERMONE SCRIPTA: epistula Veneto sermone scripta 878 (ANNOT.); - versus 870 (ANNOT.).

Iulianus imperator: Misopogon 914 21^v.

IURIDICA: excerpta e tit. VIII prochiri aucti 915 234^v; - glossae nomicae 867 181 182^v, 874 241, 876 111^v, 915 235^v; - nomina legislatorum antiquorum 889 152; - v. Basilicorum fragmenta, diplomatica res, latino sermone scripta (diplomatica et iuridica).

Iustinianus Andreolus v. Giustiniani.

J

Jaekel S. 915 45.

Jahn A. 883 172, 895 31.

Jenkins R.J.H. 900 (ANNOT.).

K

Kabealo T. B. 899 127.

Kaibel G. 883 29, 915 213^v.

Kalkoff G. 871 1.

Καρθόβαινα quaedam 874 253^v (ANNOT.).

Kayser C. L. 914 20.

Keaney J. J. 871 (BIBL.), 890 1.

Keil B. 914 12, 928-932 (BIBL.), 932 1^v (p. 173).

Kiessling Th. 897 8^v.

Köhler F. G. 914 6^v, 915 35^v.

Kominis A. 872 2^v, 875 334^v, 883 227.

Kopff E. Ch. 910 (BIBL.), 920 (BIBL.).

Kopp A. 883 29, 895 28^v.

Koster W.J.W. 881 (BIBL.), 887 11^v, 897 1, 901 120^v, 917 2, 918 1^v et BIBL., 919 2, 920 1.

Kotter B. 874 252.

Kotzes (?) Georgius notulam scripsit 918 (SCRIPT.).

Kowalski G. 898 20^v.

Kremmer M. 889 152.

Kresten O. 909 (POSS.), 914 (BIBL.).

Kroll W. 914 (BIBL.), 915 (BIBL.).

Krumbacher K. 867 186^v, 878 (BIBL.), 895 (BIBL.), 915 (BIBL.).

Kugeas S. 883 230^v, 899 61, 926 24^v.

Kuhn F. 889 126^v.

Kurtz E. 878 23^v, 889 139^v.

Kurzbock J. 890 1.

L

Lacapenus Georgius: epistulae 878 65, 895 116; - epimerismi 883 69.

Lackner W. 867 185.

Lacombrade Ch. 914 21^v.

Lagarde P. de 867 179^v, 869 81^v, 889 126^v.

Lambruschini Aloisius cardin. bibliothecarius: eius scutum integumentum tabulis impressum codd. 895, 908.

Lampros Sp. 869 130, 873 292^v, 889 137^v, 901 (SCRIPT.), 914 1 et BIBL.

Lanowski G. 915 (BIBL.).

Larizza Calabrò G. 905 2.

Lascaris Iohannes 903 1.

Lascaris Manuel nominatur 309 (ANNOT.).

LATINO SERMONE SCRIPTA: astrologica: zodiaci nomina 870 134^v; diplomatica et iuridica: anonymi casus ad decretales Gregorii IX 907 (p. 104); - commentarius lat. de rebus iuris civilis 923 A; - commentarii lat. in Cod. Iust. fragm. 873 294 298^v; - fragmenta et dig. VIII, 4 Azonis commentario adiecto 907 (p. 104); - tractatus quidam (iuridicus?) pessum datus 883 I; - instrumentum latinum 885 I X; - fragmentum instrumenti latini 929 225; grammatica: alphabetum latine 885 (ANNOT.); - apophthegmata cum translatione latina 877 68^v; - argumentum in Euripidis Orestem 907 26; - proverbia cum translatione latina 877 68^v; - glossae et paraphraseis in Euripidis tragoedias graece et latine 907 2 61; - glossae in linguam latinam versae 921 1, 930 51; - glossaria graeco-latina et latino-graeca 870, 877; - in lexicis quaedam glossae 874 (ANNOT. in fine); - lexica et glossaria latino-graeca 870 1; - lexis graeco-latinae 930 (ANNOT.); - verba quaedam cum versione graeca 876 11^v; theologica: fragmentum breviarum latini saec. XII cum neumatibus 873 (INTEG.); - psalmi 109 et 110 885 247; varia: Cicero, de officiis cap. III, 33 885 (p. 47); - oraculum de Isthmo cum translatione latina 880 337; - sententiae latine et graece scriptae 907 (ANNOT.); - tractatulus latinus de remediis 895 295^v (ANNOT.); - v. Argyropulus Iohannes, Burlaeus Gualterius, Franciscus Asculensis, Petrobonus de Mantua.

LECTORES: lectorum inscriptiones variae 872 4, 873 (ANNOT.), 874 (ANNOT. p. 24), 888 (ANNOT.), 898 (ANNOT.); - v. Philippus ó Παχός, viri docti byzantini et posteriores.

Lefherz F. 875 293^v.

legislatores antiqui 889 152.

Legrand E. 868 (BIBL.), 873 (BIBL.), 875 (BIBL.), 913 (BIBL.).

Lemerle P. 915 228^v.

Lenz F. W. 914 64, 928 (BIBL.), 929 1 et BIBL., 930 105 et BIBL., 931 (BIBL.), 932 (BIBL.).

Leo XIII papa: eius scutum tabulis integumentum impressum codd. 871, 872.

Leo VI sapiens imp. Rom.: versus heroci 889 137; - nominatur 900 (ANNOT.).

Leo philosophus v. Constantinus philosophus.

Leo scripsit (?) cod. 916 (cf. ibid. ANNOT.).

Leone P.L.M. 895 243, 915 (BIBL.).

Leutsch E. L. 895 251.

Levi L. 926 24^v.

LEXICA ET LEXICOGRAPHICA: 1. lexica: Anonymi lexicon 883 29, 895 221; - lexica latino-graeca et graeco-latina 870 1; - glossaria graeco-latina et latino-graeca 877 1; - excerpta e lexico 868 265; - Anonymi glossarium excerptum e Cyrilli et Zonarae lexicis 874 103 108; - lexicon vocabulorum Herodoteorum 895 280^v; - verborum explicationes in Homeri Iliadem 915 48; - lexicon biblicum in Novum Testamentum 914 180; - onomasticum sacrum 869 81; 2. lexicographica: fragmenta grammatica et lexicographica 883 231; - lexicographica quaedam 867 179, 872 2 247, 874 240^v, 926 22; - scholia lexicographica in Platonis Cratylum 896 204^v; - deorum epitheta 868 249, 875 297; - de vocibus animalium et alia de animalibus 875 312, 883 171; 3. glossae: glossae grammaticae (?) 903 (script. ant. D); - glossae nomicae 867 181 182^v, 874 241; - lexis e scholiis in Lucianum 900 2; - lexis graeco-latinae 930 (ANNOT.); - glossae sine ordine 872 1 (p. 15) 2; - glossae quaedam 867 180 182^v, 872 3; - nomina sanctorum e canone sabbati τῆς τυρινῆς excerpta 874 240^v; 4. glossae selectae: notula de voce ἀμέλει 914 191; - de voce εἰδωλον 867 180^v; - notula de electro 883 205; - de ἴνα 915 36^v; - de voce ζουλος et de quinque equitum ordinibus 914 143; - notula de montibus 883 205; - duo voces e lexico 874 (ANNOT.); v. Cyrilus ep. Alexandrinus, Eudemius, Harpo-

- cration, Magister Thomas, Moschopolus Manuel, Orion, Orus, Planudes Maximus, Pollux, Tzetzes Iohannes, Zonaras Iohannes.
- Libanius:** declamationes: 5: 930 202^r, 932 91; - ethopoeiae: 11: 887 116; - orationes: 11: 914 144; 44: 932 136^v; 55: 914 36, 926 188; 59: 914 144; 60: 932 377^v; - progymnasmata: fabulae: 887 114^v; - argumenta: in Demosthenis De corona 927 28; in Demosthenis De falsa legatione 927 103^v; in Demosthenis or. Olynthiacam I et II 927 1; in Demosthenis Philippicam I 927 15; - epistulae: ecloga CCLX epistularum 926 96; ep. 15 (ad Basilium): 920 104^v; ep. 21: 913 61^v 64^v; ep. 309: 920 353; ep. 576: 920 81; - typi epistulares: v. epistulae.
- Libistri et Rodamnae** historia 885 (ANNOT.).
- libris** conficiendis tractatus de 914 1.
- Lilla S.** 867 185, 883 15, 884 27^v, 885 143, 889 161, 897 2^v, 913 (POSS.), 915 36^v.
- Lindstam S.** 878 65, 883 27^v, 895 116 et BIBL.
- LITURGICA:** canon in officium supplicationis pro infirmis et spiritibus immundis 896 1; - canon sabbati τῆς τυρινῆς citatur 874 240^v; - excerpta e variis libris liturgicis 875 316^v; - textus incertus magna ex parte derasus 903 (SCRIPT. ANT. B.); - v. Basilii Magnus, hymni liturgici.
- Livadaras N. A.** 904 (BIBL.), 911 (BIBL.), 915 198 et BIBL.
- Livrea H.** 915 37^v et BIBL.
- Lolo Tzanis** (i.e. Iohannis?) incertus 874 241^v (ANNOT.).
- Longibardus:** de constructione verborum 883 45.
- Longinus:** prolegomena in Hephaestionem 895 283.
- Longo O.** 920 174^v.
- Lorimer W. L.** 905 (BIBL.).
- Lucianus Samosatensis:** Cataplus sive tyrannus 932 118^v; Demonax 914 167^v; Gallus 914 179; Hippias 914 162; Iuppiter confutatus 914 170^v; Iuppiter tragoedus 914 172^v; or. de luctu et de Herodoto 914 40; Musca 914 166; Oecus 914 163; Somnium sive vita Luciani 932 128; Symposium sive Lapithae 932 108; - scholia in Phalaridis I cap. 2-5 878 181^v; - lexeis e scholiis in eiusdem opera 900 2.
- Lucianus** quidam 882 (POSS.).
- Ludwich A.** 889 131, 902 1 et BIBL., 906 (BIBL.), 915 1^v et BIBL.
- LUNA:** cyclus lunaris 867 44, 874 260^v 261, 883 11^v; - de lunae ortu et occasu 932

381; - notula de ortu lunae 915 258^v; - varia de lunae θεμελιώ 883 11, 914 66 192; - v. astronomica, medica (remedia ad lunaticos), sol.

Lundström V. 889 153^v.

Luppe W. 909 (BIBL.).

Luppino A. 926 5^v.

Lycophron: Alexandra (lacunose) cum scholiis 915 56; - cum Ioh. Tzetzae scholiis 916; - fragmentum scholiorum in Alexandram 927 29 (p. 163); - v. Tzetzes Iohannes.

Lysias: oratio funebris 894 17.

M

Macarius Aegyptius: liber de patientia 903 (script. antiquior A).

Macleod M. D. 932 108.

Maeremolita Eustathius: * aenigmata 889 139 139^v 140^v, 924 3.

Maehler H. 902 (BIBL.).

magi tres 874 252^v (ANNOT.).

MAGICA: v. Horus Apollo.

Magister Thomas: ecloga dictionum atticarum 882, 892 73; - de comoedia 920 1; - argumenta: in Aeschyli Septem in Thebas 912 44, 920 231; in Aeschyli Prometheus 912 2; in Euripidis Hecubam 897 6; in Euripidis Orestem 897 60; in Aristophanis Nubes 918 50, 919 48^v; in Aristophanis Ranas 918 105, 919 103^v; - scholia: in Aeschyli Persas 920 268; in Aeschyli Prometheus 920 232; in Aeschyli Septem in Thebas 920 247; in Sophoclis Oedipum tyrannum 920 174^v; in Euripidis Hecubam 908 3; in Pindari Olympia 920 290; in Aristophanis Nubes 917 55^v, 918 52, 919 49; in Aristophanis Plutum 917 4, 918 5, 919 2; in Aristophanis Ranas 917 119^v, 918 105, 919 104^v; - vitae: Aeschyli 912 1; Aristophanis 917 3, 920 1; Euripidis 897 6; Pindari 920 289, 925 138; - v. Aeschylus, Euripides, Sophocles.

Mai Angelus, card. bibl.: eius scutum tabulis integumentis impressum codd. 880, 888, 892, 893, 901, 910, 927, 931.

Maiorano Nicolò 909 (POSS.).

maiuscula biblica 903 (script. ant. A).

Manasses Constantinus: versus in Darium 915 45.

Mansi J. D. 875 294.

Manuel II imp. Rom.: versus in indoctum quendam 889 156^v; - laudatio in eum 914 140.

Manuel scripsit cod. 920 (partim).

Manutius A. 883 27^v, 895 220.

Marcellinus rhetor: excerpta e prolegomenis in Hermogenem 900 27^v.

Marcus Aurelius imp. Rom. excerpta ex opere « Ad se ipsum », cum scholiis 926 27.

Marcus episcopus Hydruntinus: canon in magnum sabbatum 926 84^v.

Marcus scripsit cod. 873 290^v et SCRIPT.

Maria v. Deipara.

Mascialino L. 916

Mason P. G. 909 261^v.

Massa Positano L. 919 2.

Mastronarde D. J. 897 (BIBL.), 909 (BIBL.).

MATHEMATICA: methodus de divisione numerorum 894 117^v; - notitiae mathematicae in Hesiodi dies 915 23; - numeri Graecorum 924 6^v; - quaeritur quid sit arithmetica 914 192; - quid sit numerus quaternarius 914 190^v.

Matino G. 909 (BIBL.).

Matranga P. 871 138, 889 153^v, 895 102^v, 896 193, 904 1 et BIBL., 914 190, 915 228^v.

matrimonio, instrumentum de 867 32^v.

Matthaei Chr. F. 873 269, 875 286^v.

Matthiessen K. 909 (ANNOT., BIBL.), 910 (BIBL.).

Maturantius Franciscus Perusinus: anti-stoicheia 889 175 (et Add. p. 179), scripsit cod. 889 (sed cf. Add. p. 179).

Maurianos Manuel 924 (ANNOT.), 925 (POSS.).

Mauropus Iohannes v. Iohannes Euchaitorum.

Maximus Confessor (s.): de nummis 867 185.

Mazal O. 883 227, 895 (BIBL.), 924 5.

MEDICA: Anonymi vaticinium de aegris 872 239^v; - carmen de re salubri 876 3; - excerpta ex Hippocrate 914 28^v; - praecepta de conficiendis medicamentis 905 1, 915 258^v; - prognostica quaedam de aegris 915 47^v; - remedia ad lunaticos 914 187^v; - tractatus latinus de remedio quodam 895 (ANNOT.).

Medvedev I. P. 897 (BIBL.), 915 (BIBL.).

Megalomita Basilius, * aenigmata 889 138 139^v 140 140^v 153 156^v.

Mehler E. 871 (BIBL.).

Meletius scripsit (?) cod. 920 (partim).

Meliteniotes Theodorus scripsit cod. 922.

MEMBRANACEI CODICES: 867, 869 (partim), 872, 886, 903, 906.

MENAEA: menaeum mensis Apr. XXVII et XXVIII 876 116; - fragmentum menaei mensis nov. XIV et XV 874 274.

Menander comicus: versus selecti 915 45.

Menebrates: epistula ad Philippum 894 113. menses v. chronologica.

mensura v. metrologica.

Mentz A. 874 254.

Mercati G. 871 (POSS.), 873 (BIBL.), 876 (ANNOT.), 878 (ANNOT.), 881 (SCRIPT.), 889 153^v, 896 (SCRIPT.), 906 (SCRIPT.), 907 (POSS.), 914 140 188, SCRIPT. et BIBL., 922 (SCRIPT. et BIBL.).

Mercati S. G. 870 (BIBL.), 872 2^v, 885 (BIBL.), 889 177 et SCRIPT. et POSS., 900 210, 901 (SCRIPT.), 904 65^v 139, 915 228^v.

Méridier L. 909 (BIBL.).

Mertens P. 915 48.

Meschini A. 908 (BIBL.).

Meteramuntinos (?) Iohannes nominatur 902 (ANNOT.).

METRICA: 1. tractatuli de re metrica: anon. tractatus de re metrica 895 283; anon. commentarii in Hephaestionis enchiridium 896 5; tractatus de metris 918 4^v; tractatuli de re metrica 920 98^v; fragmentum de metris 920 289^v; de diversis metris 925 138^v; - notulae de re metrica 915 23; notula de metris mixtis 896 5; exempla metri mixti 896 17^v; notula de metris non connexis 896 5; definitiones quorundam metrorum 895 290^v; 2. de metris a poetis adhibitis: de metris a Pindaro adhibitis 920 289^v, 925 138^v; exempla metrorum Pindaricorum 925 139^v; de Pindari primi Olymp. carminis metris 925 139; de Aristophanis Nubium metris tractatus 919 49; 3. tractatuli de quibusdam metris: de anaerontico metro 887 19^v; exempla anapaestici metri 896 11; exempla antispastici metri 896 13^v; exempla metri quod ζυμφορτηρον dicitur 896 20; exempla choriambici metri 896 12; de dactylico metro 887 17; nomina dactylorum 874 241; de elegiaco metro 887 19; de heroico metro 883 224^v, 889 141^v, 901 121; de septem heroici metri differentiis 901 121; tractatuli de iambico metro 920 192^v; de iambico metro 883 224, 887 18, 889 141^v; exempla iambici metri 896 6, 920 129; exempla ionici metri 896 15; exempla paeonici metri 896 17; de metro politico 901 122; exempla proceusmatici metri 896 13; exempla trochaici metri 896 7; 4. varia: de quantitate 887 99; de syllabarum quantitate 887 105; de forma versuum 887 14; subscriptionum metricarum exempla 915 47^v; - v. Castor, Dionysius Thrax, Hephaestion grammaticus, Helius monachus, Holobolus Manuel, Longinus, Nicetas Serrarum, Triclinius Demetrius.

METROLOGICA: notulae de metris 914 191; - quaestiones metrol. in margine Aristo-

telis * de mundo 905 52; - tractatus metrologicus 914 188^v; - varia metrologica 900 5^v; - mensurae tractatus 867 183^v; - de mensura quae dicitur *σχοῖνος* 914 188^v; - modius 874 (ANNOT.); - muzurion 874 (ANNOT.); - de parasanga 914 188^v; - de nummis 867 185.

Meyer W. 915 45.

Micalella D. 914 21^v.

Michael VI imp. Rom. nominatur 889 137^v.

Michael VIII Palaeologus: or. anon. in eum 932 368; - notula chronologica 875 313 (p. 29).

Michael Syncellus: de compositione orationis methodus 883 126, 895 1.

Miller E. 875 334^v, 904 139^v.

MINERALOGICA: de gemmis 868 250, 873 278^v, 875 298.

Minitti Colonna M. 915 (BIBL.).

Mioni E. 926 5^v.

MIRABILIA: tractatus de tonitru 875 76^v. (p. 29).

MONASTERIA: v. Athos.

MONOCONDYLIA: 873 (ANNOT.), 897 (SCRIPT.), 901 191^v et SCRIPT., 908 (POSS.), 909 (POSS.), 922 (ANNOT.), 923 (ANNOT.), 924 (ANNOT.), 925 (ANNOT.), 927 100 (p. 164) et ANNOT., 932 (ANNOT.).

MONOGRAMMATA: 874 (ANNOT.), 917 (POSS.), 920 (ANNOT.).

Mommsen T. 920 (BIBL.).

Monembasia 927 (ANNOT.).

Montferrat v. Eirena.

Morax P. 915 1^v.

Moravesik G. 914 (BIBL.).

Morocho G. 892 1.

Moschopolus Manuel: Erotemata 884 1, 885 1, 886 1, 888 1, 889 1, 913 64^v; - *περί σπεδῶν* 890 1, 891 1, 893 1; - recensio tragodiaram Euripidis, scil. Hecubae, Orestis, Phoenissarum 896 26^v; - opusculum de imagine 897 5; - collectio vocum Atticarum 892 1; - glossae in Hesiodi opera et dies 873 272, 875 321; - glossae in Sophoclis Oedipum tyrannum 920 174^v; - scholia in Pindari Olympia 920 290; - scholia in Theocriti Idyllia I-VI 913 53^v; - narratio de Euripidis morte 897 4^v; - vita Euripidis 896 25^v, 897 4^v, 907 1; - epistula 926 24^v; - * tractatuli grammatici 889 143^v.

Moschus: carmen in Europam 915 36.

Mras K. 932 (BIBL.).

Muccio G. 871 (BIBL.), 877 (BIBL.).

Mullach F.G.A. 889 142^v.

Müller C. F. 875 315^v, 900 5^v, 902 191^v, 910 108, 915 39, 922 155 et BIBL.

Mumprecht V. 913 47.

Muratori L. A. 904 65.

Murray G. 896 70, 909 (BIBL.).

musae: de musis 914 11^v; - musarum nomina 874 252, 920 289^v.

Musaeus: carmen in Heronem et Leandrum 915 22 37^v.

Musgrave S. 897 5.

MUSICA (LITURGICA): quaeritur quid sit musica 914 192; - vestigia notarum musicarum 874 274; - v. canones, Hagiopolites.

MYTHOLOGICA: de Aiace 920 81^v; - de bestiis centum manus habentibus 914 66; - de cyclopibus 914 66^v; - de deorum epithetis 873 277, 914 66^v; - de Herme 914 66^v; - de Oceano 914 66^v; - de Phorci filiis 914 66^v; - de Pluto 914 66^v; - stemma genealogicum Poseidonis, Tantali, Iovis 909 (ANNOT.); - v. Nonnus abbas (excerpta e Greg. Naz. orationibus).

Mytilena insula 876 (ANNOT.), 878 (ANNOT.).

N

Naoumides M. 868 1 171, 869 1 et BIBL., 872 4, 873 1 et BIBL., 875 1, 876 (BIBL.).

Nauck A. 887 20, 909 (BIBL.), 926 68^v.

necromantica notula 895 295 (ANNOT.).

Negroponte v. Euboea insula.

Neophytus philosophus v. Catrares Iohannes.

Nicander hieromonachus 882 (POSS.).

Nicephorus quidam 909 (POSS.).

Nicetas Heracleienseis v. Nicetas Serrarum.

Nicetas Serrarum: opuscula grammatica 868 249; - canones de re grammatica 873 277^v, 875 297; - canones de duodecim deorum epithetis 889 174; - de metris 901 120; - de versuum generibus 887 11^v; - preces in eum 873 285, 875 312.

Nicolaus Myrensis (s.), precatio in eum 895 (ANNOT.).

Nicolaus sophista: excerpta e progymnasmatibus 900 210^v.

Nicole J. 909 (BIBL.).

Nicorezos quidam 874 253^v (ANNOT.).

Nilén N. 914 40.

Nock A. D. 871 (BIBL.), 914 45.

NOMINE (DE): de declinatione 900 4^v; - nominum complurium declinatio 884 67^v, 885 129, 886 69, 888 123^v; - tractatulus de nominibus masc. et fem. 926 53; - personae easdam syllabas in fine habentes 915 35^v 36; - definitiones nominum quorundam 889 148^v; - v. Choeroboscus, Romanus grammaticus, Theodosius Alexandrinus.

Nonnus abbas: collectio historiarum graec.

quae exstant in Greg. Naz. orationibus 892 88.

NOTAE ANTIQUIORES CODICUM: 867: 747; 868: 793; 869: 744; 870: 745; 871: 7; 872: 749; 873: 954; 874: 956; 875: 754; 876: 958; 877: 957; 878: 959; 879: 951; 880: 952; 881: 953; 882: 748; 883: 39; 884: 753; 885: 754; 886: 38; 887: 28; 888: 969; 889: 964; 890: 29; 891: 30; 892: 32; 894: 962; 895: 41; 896: 68; 897: 755; 898: 736; 899: 120; 900: 988; 901: 965; 902: 765; 903: 968; 904: 965; 905: 966; 906: 967; 907: 972; 908: 759; 910: 920; 911: 971; 912: 764; 913: 977; 914: 969; 915: 757; 917: 71; 918: 70; 919: 974; 920: 975; 921: 926; 922: 981; 923: 982; 924: 765; 925: 79; 926: 80; 927: 991; 928: 997; 929: 1001; 930: 721; 931: 92; 932: 724.

numeri graeci et latini 889 178^v.

nummi v. metrologica.

O

Oecumenius (Ps.): catenae e S. Pauli scriptis 873 269, 875 286^v.

Oelmann F. 871 (BIBL.).

Oenopidus citatur 872 244^v.

OFFICIA CIVILIA ET ECCLESIASTICA: antidux 867 40^v; - cubuculius 867 38; - dux thematis 867 40^v; - exactor 867 37^v 40^v; - exarchus 867 40; - protopapas 867 39^v; - sebastus 867 40^v; - v. Choneiates Theodorus.

Oikonomides N. 867 35

Omont H. 906 (SCRIPT.).

Oppianus: Halieutica, cum glossis et scholiis 922 2^v, 923 (tantum usque ad IV 628), 924 7, 925 3^v; - epigramma in eum 922 2^v; - citatur 895 259; - v. Tzetzes Iohannes.

ORACULA: oraculum de muniendis muris isthmiaicis 880 337; - oracula theosophica 924 2; - Sibyllae oraculum in dei filium 915 22^v; - vatium nomina 889 152; - v. Virgilius.

Oribasius, praecepta salubria falso tributa 876 3 (v. medica).

Origene, notula de 874 1^v (ANNOT.).

Orion grammaticus cit. 972 244^v.

ORNATUS: 1. colores: 1° singulus color: minium (color ruber): 868, 870, 874, 879, 880, 881-886, 889-890, 892-894, 896-901, 903-906, 909-912, 917, 919, 920, 921, 922, 925, 926, 928, 930, 931; fuscus: 891, 908, 923, 924; flavus: 873, 902; aureus: 897, 906; 2° bini colores: ruber et fuscus: 869, 871, 876, 895, 918, 920, 930; ruber et niger: 898, 915 II; caeruleus et ruber: 914; ruber et albus: 888, 905; ruber et violaceus: 887; 3° terni colores: ruber, flavus, fuscus: 867. 2. figurae: aves 867; - circuli inter se iuncti 924; - cruces fasciolis formatae 873; - flores foliaque rectangulis inscripta 872; - folia acanthi 876; - nodi 873, 883, 888, 903, 919; - more florum figurae depictae 917; - stellae 903. 3. fasciae: minio (colore rubro) exaratae: 869, 874, 888, 890, 900, 901, 905, 915, 918, 920, 921, 922; - diversis coloribus exaratae: 875, 876, 888, 898; - atramento (aut fusco colore) exaratae: 883, 891, 895, 908, 923, 924, 925; - flavo colore exaratae; 873; figurae diversas (cauliculis, cruces trigona, nodos, rhombos, flores etc.) continentes: 867, 869, 884, 887, 888, 897, 905, 906, 910, 914, 915, 918, 920, 921; - caput hominis includens 912. 4. tituli: minio (colore rubro) exarati: 867, 868, 870, 886, 889, 894, 898, 901, 903, 904, 905, 906, 929, 930; - minio aut colore violaceo 887; - florum foliorumque more ornati 873. 5. litterae initiales: minio (colore rubro) exaratae: 867, 868, 869, 870, 871, 873, 874, 876, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 888, 889, 890, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 899, 900, 901, 903, 904, 905, 909, 910, 911, 914, 917, 919, 920, 921, 922, 925, 926, 931; diversis coloribus exaratae: 875, 887, 915 II, 918, 930; colore aureo more occidentali exaratae 906; quibus formae (ut folia, nodi etc.) intextae sunt 878, 898, 918, 919, 920, 932; zoomorphicae 892, 905, 919. 6. textus peculiari modo scriptus: textus atque scholia lineis flavis inclusa 902; poema in fistulae forma inscriptum 915 22^v; sententiae modo figurarum etc. exhibitae 901 191^v.

Orpheus, excerpta ex Orphicis scriptis 915 23.

Orsini Matteo v. de Ursinis Matheus.

Orsini P. 915 37^v.

ORTHOGRAPHICA: tractatus de orthographia 883 1; - de orthographia 887 96; - varia

orthographica 926 1; - de littera η 887 22; - de itacesimo v. Planudes Maximus.
Orus: περί πολυσημάντων λέξεων 883 43.
O' Sullivan J. N. 914 (BIBL.).

P

Pace B. 915 228^v.

PALAEOGRAPHICA ET LIBRARIA RES: charta orientalis et occidentalis in eodem codice adhibita 868, 885; - lineae plumbo retractatae 916 (SCHEM.); - numeri Aristidis orationum in foliis adhibiti sunt 932 (FASC.); fasc. numerus litteris graecis et latinis indicatus 916 (FASC.); - numerus foliorum indicatur 920 (ANNOT.), 930 (ANNOT.); - linearum numerus indicatur 922 154; - adnotatio de numero versuum 872 1^v; - scriba indicem cum « initiis » confecit 931 1; - index in ordine alphabetico cum paginis 916; - tabula argumentorum manu scribae 894 16^v; - scribae adnotatio de alio eiusdem generis tractatu in eodem codice (ζητεί τον δεύτερον...) 875 322; - paginam scriptura vacuum scriba indicat λείπει usus 895 114^v; - lectorem de erroribus describendi admonet 912 (p. 113); - adnotat errore unam paginam scriptura vacuum esse 914 122^v, 922 (ANNOT.); laudes in scholiorum scriptorem 925 1^v; - sententiae quaedam modo figurarum exhibitae 901 191^v; - verba latina graecis litteris scripta 874 252^v (ANNOT.); - liber partim in Cypro insula confectus 885 (SCRIPT.); - Nicephori Gregorae scriptura 915 (SCRIPT.); - textus a scriba delati 872 239^v; - tituli colore rubro marg. adscripti 916; - loco litterarum initialium spatium vacuum relictum 879 (ORNAT.); - quaedam de libro confecto difficillima lectu 924 (ANNOT.); - rubricator sententias sacras apposuit 897 (ANNOT.); - fragmentum epistulae (?) in qua agitur de Euripidis et Dionysii Periegetae codice 922 (ANNOT.); - subscriptiones metricae 915 47^v; - v. atramentum, charta orientali (codices confecti e), cryptographica, fasciuli, glutinamentum, libris conficiendis (tractatus de), membranacei codices, maiuscula biblica, monocondylia, monogrammata, ornatus, schemata linearum, scribae, scribarum versus, scripturae stili, uncialibus litteris scripta.

Palaeologorum incertus imperator 895 295^v (ANNOT.).

Palaeologus incertus 874 107^v (ANNOT.).

Pangallerna 913 (Poss.).

Papageorgius P. N. 920 82^v.

Papathomopoulos M. 915 (BIBL.).

Paravicini A. 923 A.

PARTICIPIA: collectio graeco-latina 870 231^v; - collectio latino-graeca 870 113^v.

PASCHA: canon paschalis 874 259^v 274, 876 1; - de chronologia paschali 908 (ANNOT.); - dies pasch. ann. 6768-71 867 (ANNOT.); - figura quae diem paschatis legalis indicat 924 4; - de paschate legali 874 253^v (ANNOT.); - quomodo sint inveniendae paschatis dies, 932 381; - quomodo inveniatur τὸ νομικὸν φάσκα 914 192; - tabulae ad inveniendum pascha 867 44; - de sancto paschate v. Blastares Matthaeus.

Paton W. R. 914 36^v, 932 335^v.

Patrinoles C. G. 880 (SCRIPT.), 881 (SCRIPT.).

Patzig M.J.E. 915 (BIBL.).

Paulus V papa: eius scutum integumentum tabulis impressum codd. 879, 881, 882, 883, 891, 893, 894, 897, 899, 901, 903, 905, 910, 911, 916, 923, 926, 928, 929, 932.

Paulus Silentarius: in thermas Pythicas cum glossis et scholiis 926 2.

Pearson A. C. 896 129^v, 920 82^v.

PECUNIAE GENERA: aspra 932 (Poss.); - floreni 870 (NOT. ANT.); - φλωρίον 927 (ANNOT.); - hyperpyra 871 (ANNOT.) 927 (ANNOT.); - keratia 871 (ANNOT.); - kokkia 874 (ANNOT.); - nomismata 874 (ANNOT.); - τούρέσι (α?) 890 (ANNOT.).

Pelaez M. 870 (p. 12).

Pepagomenus Iohannes scripsit cod. 932.

Peretti A. 915 (BIBL.).

Perry B. E. 898 223.

Pertusi A. 899 61, 904 65^v 67 et BIBL.

Pesce L. 871 (Poss.).

Petrobonus de Mantua v. Franciscus Asulanus.

Petros A(...) 915 (Poss.).

Phalaris: epistulae 894 47.

Philes Manuel: carm. 3: 914 189; carm. 90: 904 139^v; carm. 94: 914 189; carm. 96: 914 189; carm. 117: 914 189; carm. 156: 914 189.

Philippus rex (quis?) 874 242.

Philippus ὁ Παχύς, lector (?) 922 (SCRIPT.).

Philo Alexandrinus: excerpta varia 928 206; - citatur 915 222 (p. 133).

Philoneide, notula de 917 2.

Philoponus incertus: epigrammata 875 334^v.

PHILOSOPHICA: de anima et organo 875 167^v (p. 29); - v. Proclus diadochus.

Philostratus Flavius: vita Aristidis 914 64; - anon. dissertatio de quibusdam locis ex Apollonii vita 926 53^v; - excerpta vocum ex opere « De imaginibus » a

Manuele Moschopulo facta 892 1; - v. et Dionysius Philostratus.

Phocylides: sententiae 914 4, 915 34; - citatur 895 259.

PHOTOTYPICE UT AIUNT EXPRESSA FOLIA: 867 26^v-27 37^v-38 (BIBL.), 881 273^v (BIBL.), 909 65 (ANNOT.), 914 141^v, 918 112 et 158 (BIBL.), 920 193 196 221^v (BIBL.), 922 154 (BIBL.).

Pignani A. 902 213 et BIBL.

Pindarus: Olympia I-XIV 925 141; I-X, cum scholiis 902 215; I-XII, cum Demetrii Triclinii glossis et Moschopuli et Magistri scholiis 920 290; II-VII, in rec. Planudeana, cum scholiis veteribus 915 231; - sententiae quaedam cum carminum summaris 915 47; - de Pindari Olympiis 925 138^v; - de Pindaro quaedam 920 289^v; - ex Eustathii scriptis excerpta 874 (ANNOT.); - Pindarus citatur 895 259; - v. Magister Thomas.

Pingree D. 899 (BIBL.).

Pitra I. B., card. bibl. 867 (BIBL.), 868 (BIBL.), 875 (BIBL.), 914 (BIBL.); - eius scutum integumentum tabulis impressum codd. 871, 872, 874, 896, 918, 919, 920 (pars II).

Pius VI papa: eius scutum integumentum tabulis impressum codd. 892, 917.

Pius IX papa: eius scutum integumentum tabulis impressum codd. 869, 874, 875, 876, 878, 880, 888, 892, 893, 895, 896, 898, 900, 901, 904, 908, 909, 910, 913, 915, 918, 919, 920, 922, 924, 927, 930, 931.

Pius X papa: eius scutum integumentum tabulis impressum cod. 920 (pars I).

Planudes Maximus: antistoicheia duo 889 156; - antistoicheion de verbo ἐρήμην 883 230^v; - collectio proverbiorum 878 23^v; - de constructione verborum 883 217^v; - excerpta ex epigrammatibus 878 27; - excerpta et proverbii 889 141; - * excerpta e lexico 895 234; - de itacesimo 926 24^v; - prooemium vitae Aesopi 898 223; - prolegomena περί ἰδεῶν 898 101; - scholia ad Theocriti Idyllia I-X 913 2; - versus in encolpium 914 46^v; - versus in Hippocratem 914 191; - Planudes Maximus et cod. 909: p. 107; - v. Anthologia, Boethius.

Plato: Cratylus 895 68, 896 204^v; - excerpta e dialogis (Gorgia, Euthyphrone, Apologia, Critone, Phaedone) 878 60; - citatur 872 244^v.

Plutarchus: animine an corporis affectiones sint peiores 887 111; - excerpta e moralibus 928 207^v; - de virtute et vitio 887 109; - * consolatio ad Apollonium

914 36^v, 932 335^v; - citatur 928 210^v; - v. florilegia gnomologica.

« podestà » incertus nominatur 874 253 (ANNOT.).

Podskalsky G. 869 179.

poeta (de) 924 5, 925 3.

poetis, de lyricis graecis 925 138^v.

poetarum genera 918 4^v.

poetarum nomina 920 289^v.

Polemo Antonius: or. in Callimachum 928 199; - or. in Cynaegirum 928 196^v.

Pollux: excerpta ex onomastico 904 141.

Ponticum mare v. Geographica.

populis, stichera de 868 250, 873 278^v, 875 298.

Porphyrius: excerpta e quaestionibus Homericis 902 1 (p. 91).

Porzio Lorenzo 915 3.

POSSESSORES VEL DONATORES: v. Antonius monachus quidam, Arsenikas Michael, Bullotes Manuel, Catrares Iohannes, Choneiates Theodorus tabularium metr. Serrarum, Columnis Bartholomaeus de, Cosmas de Iustis de Montenegro, Docianus Thomas, Ducaena nobilis quaedam, Garatone Cristoforo, Harmonius Atheniensis, Lucianus quidam, Maiorano Niccolò, Maurianos Manuel, Nicander hieromonachus, Nicephorus, Petrus A(...), Sannazario Giacomo, Sirletus Guillelmus, Sophianus, Trivulzio Agostino, Ubertus Stefano de.

Post L. A. 878 60, 895 (BIBL.), 896 (BIBL.).

Potles M. 874 254.

Pozzuoli citatur 885 (p. 47).

PRAECEPTA: v. atramentum, medica.

PRAEPOSITIONES: de constructione praepositionum 895 26^v; - collectio latino-graeca 870 128; - quibus casibus utantur 870 129.

Pratesi A. 881 (BIBL.).

Prato C. 914 21^v et BIBL.

Prato G. 867 (BIBL.).

Pressel Th. 899 97^v.

PRETIA CODICUM: 871 (ANNOT.), 881 (Poss.), 882 (Poss.), 917 (NOT. ANT.), 927 (ANNOT.).

Prinz R. 909 (BIBL.).

Proclus diadochus: hymni 894 43^v; - de forma epistulari excerpta 875 334; - anon. versus in eum 915 197; - anon. ad eum epistula 920 81; - v. Hesiodus.

Prodromus Theodorus: carmen sepulchrale in Athanasium hesychastum 904 139; - versus de mensibus 932 1^v (p. 173).

PROGYMNASMATA: anon. tractatus de Aphthonii progymnasmatibus 899 1; - anon. prolegomena in Aphthonii progymnasmata 900 201; - anon. progymnasmata 899 5; - v. Aphthonius, Basilices Nice-

phorus, Nicolaus Sophista, Theon.
PRONOMINA: collectio graeco-latina 870 244^v;
 collectio latino-graeca 870 127.
prosodia (de) 883 22, 918 (ANNOT.).
prosodiae definitio 913 63^v.
PROVERBIA: anon. collectio XLV prover-
 biorum, cum scholiis 926 57; - collectio
 anon. proverbiorum 878 1, 932 379; -
 v. Aristides Aelius, Basilius Magnus,
 Gregorius Cyprius, Planudes Maximus.
Przychocki G. 869 (BIBL.), 899 60^v.
Psellus Michael: versus: de re gram-
 matica in Constantinum Monomachum
 873 272^v, 875 316, 889 129; in ecclesiam
 867 186^v; versus Nicetae Serr., Michaeli
 Psello trib. 873 291; - * a e n i g m a t a
 889 137^v (in fine paragr. 5); - * p r a e -
 c e p t a salubria 876 3.
Pseudo-Daniel v. Daniel propheta.
Pseudo-Herodianus: de versibus 887 13.
Pseudo-Phocylides v. Phocylides.
Pseudo-Pythagoras v. Pythagoras.
Pseudo-Zonaras: de eius lexicis fonte 868 171.
Ptolemaeus rex (quis?) 876 4.
Pythagoras: * carmen aureum 914 6^v, 915
 35^v; - * epistula ad Hieronem 894 109^v;
 - citatur 895 259, 915 222 (p. 133).

R

Raasted J. 872 (BIBL.).
Rabe H. 898 1, 899 5, 900 9, 901 54, 909
 (BIBL.).
Ramorino F. 915 (BIBL.).
RATIONES: catalogus debitorum 915 234 (p.
 133); - nomina debitorum 874 (ANNOT.);
 - rationes expensi quaedam 870 (NOT.
 ANT.), 874 (ANNOT.), 920 80^v (ANNOT.),
 924 (ANNOT.); - rationes itineris 927
 (ANNOT.).
Regel W. 914 50.
Regemorter B. van 867 (INTEGUM.), 887
 (INTEGUM.).
Reiske J. J. 926 190.
Reitzenstein R. 879 (SCRIPT.), 880 (SCRIPT.),
 883 27^v, 889 126^v, 895 220, 914 (BIBL.).
REMEDIA: v. medica.
RESRIPTI CODICES: 869, 874 (tantum f.
 274), 903.
Rhacendyta v. Iosephus Rh.
Rhalles Demetrius scripsit cod. 905.
Rhalles G. A. 874 254.
RHETORICA: anonyma epitome rhetorica
 899 21; - excerpta e scriptis sacris et
 profanis ad rhetoricam pertinentibus 927
 27 (p. 163); - enumeratio figurarum rhe-
 toricarum 901 122^v; - quaedam de figu-
 ris rhetoricis 889 148^v; - definitiones rhe-

toricae 900 210^v; - de eloquentiae me-
 thodo 900 211^v; - Anonymi (aut Grego-
 rii Corinthii) περι λογογραφίας 883 220^v;
 - notula de sermonis genere apud pa-
 tres graecos 899 60^v; - anon. quaestio-
 nes ad prolegomena attinentes 900 205;
 - de prooemio schematis modo exara-
 tum 901 123; - de prooemio 901 120; -
 Anon. περι ιδεων 900 198^v; - tabula de
 subdivisionibus γενικων ιδεων 900 214^v;
 - tractatus περι παθων 883 225^v; - octo
 partes orationis 870 1, 883 67^v, 889 141,
 914 143; - περι ποιητης 887 98; - anon.
 prolegomena in Hermogenis περι στά-
 σεων 901 54; - excerpta de statibus 900
 212; - de statibus 900 211; - quaestiones
 anon. περι στάσεων 900 29; - tabula
 cum figuris de divisione στάσεων 900
 28^v; - quaedam de suppositionibus (ὁπο-
 θέσεις) 914 43^v; - v. Castor, Cyrus, De-
 mosthenes (excerpta ex orationibus),
 Doxapatres Iohannes, Georgius Diaereta,
 Gorgias, Harpocration, Hermogenes, Io-
 hannes Siculus, Iosephus Rhacendyta,
 Lysias, Plato (excerpta e dialogis), So-
 pater.

Rhodus insula 899 (SCRIPT.).
Richard M. 914 (BIBL.).
Ritschl F. 882 1, 892 73.
Rivier A. 909 (BIBL.).
Robin D. 922-925 (BIBL.).
Rocheford G. 899 (BIBL.).
Romano R. 932 1^v (p. 173) et BIBL.
Romanus grammaticus: quaedam de de-
 clinatione substantivorum 915 35.
Roncali R. 894 (BIBL.).
Rose P. C. 908 (BIBL.).
Rudberg J. 869 (BIBL.), 918 (ANNOT.).
Rupprecht K. 881 337^v.
Rzach A. 915 22^v et BIBL.

S

SAECULA QUIBUS EXARATI SUNT CODICES
 (v. quoque anni quibus exarati sunt co-
 dices):
 VIII-IX: 903 (script. ant. A).
 X: 903 (script. ant. C).
 X-XI: 903 (script. ant. B).
 XI: 869 (pars rescripta).
 XI-XII: 876 (partim).
 XII: 903.
 XIII med.: 867.
 XIII ex.: 872, 875, 898, 901, 902, 909,
 913, 929.
 XIII aut XIV: 915 I-II.
 XIII-XIV: 904.

XIV in.: 868, 869, 871, 873 (partim),
 876 (partim), 885 (partim), 895, 900,
 910, 915 III, 922, 927, 928, 930.
 XIV in.-med.: 923, 924.
 XIV med.: 883, 908, 920, 926.
 XIV med.-ex.: 878, 893, 896 (ff. 5-238).
 XIV ex.: 874 (partim), 882, 919.
 XIV aut XV: 903 (script. ant. D).
 XV: 870, 886, 896 (ff. 1-4).
 XV in.: 873 II, 874 (partim), 876 (par-
 tim), 885 (partim), 890, 892, 897, 899
 (partim), 905, 912, 914.
 XV in.-med.: 887.
 XV a.m.: 877.
 XV med.: 884, 917, 925, 931.
 XV post med.: 889.
 XV ex.: 879, 880, 888, 891, 894.
 XV ex. aut XVI in.: 907.
 XVI in.: 916, 921.
Sajdak J. 868 249 et BIBL., 873 277 et
 BIBL., 875 289^v et BIBL., 889 (BIBL.),
 892 88 et BIBL., 899 60^v.
Sakkellion I. 873 291.
 Salamis insula 899 60^v.
Salmon P. 873 (INTEG.).
 Sanctae Sophiae ecclesia (scho-
 lion de) 875 312^v.
 Sanctamaura Iohannes: v. Iohannes a
 Sancta Maura.
 sanctorum nomina 874 240^v.
 Sannazario Jacomo 913 (Poss.).
Sathas K. N. 867 33^v.
Savio P. 926 (BIBL.).
Sbordone F. 871 115, 915 (BIBL.).
 scaena (de) 920 82^v.
Schaefer G. H. 883 227, 895 279^v.
Schartau B. 897 4^v, 907 2, 908 3 et BIBL.,
 909 (BIBL.).
SCHEDOGRAPHIA: precatio in initio schedo-
 graphiae 924 4 (p. 154); - v. Moschopu-
 lus Manuel.
Scheer E. 904 65^v, 915 213^v, 916 (BIBL.),
 927 29 (p. 163).
Scheltema A. S. 903 (script. ant. C).
SCHEMATA LINEARUM IN CODICIBUS (ea
 quae discrepant in descriptione tantum
 memorantur):
 Lake I 1a (= Leroy 00 D1): 872, 903
 script. ant. A), 906, 922, 927.
 Lake I 1b (= Leroy P 2 00 D1): 898,
 929.
 Lake I 1g (= Leroy 00 A1): 903.
 Lake I 2b (= Leroy 20 D1): 867, 869,
 911, 919, 931.
 Lake I 2e (= Leroy 20 A1): 903 (script.
 ant. B).
 Lake I 3a (= Leroy 10 C1n): 883, 922.
 Lake I 6a (= Leroy U 20/1n): 929.
 Lake I 11a (= Leroy 12 D1): 928.

Lake I 18a (= Leroy 22 C1n): 916.
 Lake I 19b (= Leroy 24 C1n): 884.
 Lake I 22a (= Leroy 21 C16): 889.
 Lake I 24a (= Leroy 22 C1): 870, 917.
 Lake I 26a (= Leroy 32 D1): 886, 914.
 Lake I 26b (= Leroy P2 32 D1): 888.
 Lake I 26c (= Leroy 32 C1): 912.
 Lake I 28a (= Leroy 42 C1s): 924.
 Lake I 29a (= Leroy 44 C1s): 930.
 Lake I 33a (= Leroy 42 C1): 920.
 Lake I 38b (= Leroy 24 D1): 907, 930.
 Lake I 38c (= Leroy 24 C1): 926.
 Lake I 38d (= Leroy 23 C1d): 894.
 Lake I 40a (= Leroy 44 D1): 890.
 Lake I 46a (= Leroy 54 D1q): 908.
 Lake II 1c (= Leroy 00 E2): 915.
 Lake II 4a (= Leroy 20 D2): 867, 915.
 Leroy 00 D1: 872, 903, 906, 922, 927.
 Leroy 00 E2: 915.
 Leroy 10 C1n: 883, 922.
 Leroy 10 D1m: 932.
 Leroy 12 D1: 928.
 Leroy 13 D1dn: 891.
 Leroy 20 D1: 867, 869, 911, 919, 931.
 Leroy 20 D2: 867, 915.
 Leroy 21 C1a: 895.
 Leroy 21 C16: 889.
 Leroy 22 C1: 870, 917.
 Leroy 22 C1n: 916.
 Leroy 23 C1d: 894.
 Leroy 23 D1d: 892.
 Leroy 24 C1: 926.
 Leroy 24 C1n: 884.
 Leroy 24 D1: 907, 930.
 Leroy 32 C1: 912.
 Leroy 32 D1: 886, 914.
 Leroy 42 C1: 920.
 Leroy 42 C1s: 924.
 Leroy 44 C1s: 930.
 Leroy 44 D1: 890.
 Leroy 44 G1: 909.
 Leroy 45 C1c: 921.
 Leroy 48 C2ds: 903 (script. ant. C).
 Leroy 54 C2t: 897.
 Leroy 54 D1q: 908.
 Leroy P 2 00 D1: 898, 929.
 Leroy P 2 32 D1: 888.
 Leroy U 20/1n: 929.
Schenkl H. 926 (BIBL.).
Schilbach E. 900 6.
Schlötterer R. 872 (BIBL.).
Schmidt M. 881 337^v.
Schminck A. 903 (script. ant. C) et (BIBL.).
Schmitt N. O. 899 61.
Schneider J. G. 923.
Schott A. 878 1.
Schow N. J. 871 (NOT. ANT.).
Schrader H. 902 1.
Schreiner P. 876 (ANNOT.), 878 (ANNOT.),

885 (ANNOT.), 915 (BIBL.), 932 (SCRIPT.).
Schroeder O. 915 (BIBL.).

Schultz H. 904 (BIBL.), 911 108^v, 915 23.
Schwartz E. 875 321^v, 896 26^v, 897 4^v, 909 2
et BIBL., 910 167.

SCRIBAE: v. Antonius, Apostolius Michael,
Chrysococcos Georgius, Columnis Bar-
tholomaeus de, Demetrius, Eleutherius,
Eugenius Iohannes, Georgius (1 et 2),
Gorianites Thomas, Iohannes a Sancta
Maura, Isaias, Isidorus cardin. Ruthen-
us, Leon, Manuel, Marcus, Maturantius
Franc. Perusinus, Meletius, Meliteniotes,
Pepagomenus Iohannes, Rhalles Deme-
trius, Spantunes Iohannes, Stephanus,
Theodorus notarius.

SCRIBAE IGNOTI: quidam cuius scriptu-
rae Ioh. Eugenici scripturae similis 881
(SCRIPT.).

SCRIBARUM (VEL ANNOTATORUM) INVOCA-
TIONES, MONITA: ἄρξον χεῖρ μου ἀγαθὴ
869 200; - ἀρχὴ σοφίας φόβος etc. 884 (AN-
NOT.); - γενοῦ βοηθός Χριστὲ τῷ Ἀντωνί-
ῳ 912 (SCRIPT. et ANNOT.); - γενοῦ
βοηθός Χριστὲ τῷ Γεωργίῳ 918 (SCRIPT.).
- δέσποινα ἀγνή θεοτόκε 873 (SCRIPT.); -
δοξάζω σου τὴν ἀνοχὴν Χριστὲ μου 872 239^v;
- δόξα θεῶ τῷ δόντι τὸ τέλος 872 244^v; -
δόξα οὖν τῷ παρασχόντι τὸ αὐτοῦ τέλος
ἀμήν 932 (SCRIPT.); - δόξα ποτο δολε λεον-
τοντο (sic) δόξα πατρὶ etc. 916 (ANNOT.);
- δόξα τῷ ἀγίῳ θεῶ τῷ δόντι τέλος τοῦ
πρώτου δράματος 912 (ANNOT.); - δόξα
Χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν ἡ βασιλεία βασιλειῶν
872 244^v (ANNOT.); - ἐκθλιψίς κατ' ἐμοῦ
883 (ANNOT.); - ἔχοντα καὶ γράψαντα, Χρι-
στὲ μου, σῶσον 889 (ANNOT.); - ἡ μὲν
χεῖρ ἡ γράψασα etc. 918 (SCRIPT.); - θεὸς
βῆθει μοι 895 (ANNOT.); - θεοτόκε βοήθει
892 (ANNOT.) - Ἰησοῦ βοήθει μοι τῷ ἀμαρτ-
ωλῷ 882 (ANNOT.); - Ἰησοῦ ἡγοῦ 892 (AN-
NOT.), 905 (ANNOT.); - Ἰησοῦ μου
βοήθει μοι 914 (ANNOT.); - κύριε Ἰησοῦ ὁ
θεὸς ἡμῶν... ἐλέη (sic) 882 (ANNOT.); - κύριε
σῶσον με τὸν ἀμαρτωλὸν Ἡσαίαν 915
(SCRIPT.); - κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν
etc. 895 (ANNOT.); - κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ
υἱὲ θεοῦ ἐλέησον τὸν ἀμαρτωλὸν Μελέτιον etc.
920 (SCRIPT.); - λήθη, γύρισον ὀπισθεν φύλ-
λον ἐν 912 93^v; - λήθη μοι ἐγένετο καὶ ἀφῆκα
τὸν χάρτον ἄγραφον 922 (ANNOT.); - λήθη
τις ἐγγενεῖ τοῦ προσώπου τοῦδε 914 122^v;
- ὁ θεὸς μου, βοηθός μου καὶ ἐπ' αὐτῷ
ἐλπισῶ (sic) 872 4 (ANNOT.); - ὁ (sic) τῶν
ἄλων κύριος ἡ πηγὴ πάντος ἀγαθοῦ etc. 918
(ANNOT.); - οὐδὲν λείπει ᾧδε 873 (AN-
NOT.) p. 18; - οὕτω γὰρ κάμοι λόγος οὕτω-
σι γέγραπται etc. 894 43; - ὁ Χριστὸς
αὐτός ἐστι ἀρχὴ καὶ τέλος 878 181^v (AN-

NOT.); - ὁψώνιον δ' ἄρα τι καλόν, ὃ φίλος,
ἡ βίβλος ἦδε προτέθη λογεμπόρε 875 286;
πάντες οἱ στροβοῦντες τὸ ἔμμα 873 (SCRIPT.);
- τέλος σὺν θεῶ τῆς Διονυσίου περιγηγήσεως
922 154; - χεῖρ μὲν ἡ γράψασα σήπεται
etc. 920 (ANNOT.); - Χριστὲ προηγοῦ 894
(ANNOT.) - Χριστὲ προηγοῦ τῶν ἐμῶν πονη-
μάτων 895 (ANNOT.), 918 (SCRIPT.); ὃ Χρι-
στὲ βοήθει μοι τῷ σῶ δούλῳ Γεωργίῳ 915
(SCRIPT.); - ὡσπερ ἰθὺν περαιόντες etc.
867 (ANNOT.); - ὡσπερ ξένοι χαίροντες
ἰδεῖν πατρίδα 918 (ANNOT.); - ὡσπερ ξένοι
χαίρουσιν ἰδεῖν πατρίδα etc. 922 (SCRIPT.);
- ὃ Χριστὲ βοήθει τῷ γράψαντι etc. 920
(ANNOT.); - ὃ Χριστὲ βοήθει μοι κἄν θέλω
κἄν οὐ θέλω 917 (ANNOT.); - ὃ Χριστὲ
βοήθει μου τῷ σῶ δούλῳ Μανουὴλ ἀμήν,
920 (SCRIPT.); - ὃ Χριστὲ βοήθει μοι τῷ
σῶ οἰκέτῃ Δημητρίῳ 920 (SCRIPT.); - pre-
catio πάτερ καὶ υἱὲ καὶ τὸ πνεῦμα 868 264^v;
- precatio παναγία δέσποινα 867 (AN-
NOT.); - preces variae ed. 904 (ANNOT.);
- v. et subscriptiones.

SCRIPTIUNCULAE SINE PRETIO, PROBATIO-
NES CALAMI: 869 (ANNOT.), 873 (ANNOT.),
874 (ANNOT.), 884 (ANNOT.), 890 (AN-
NOT.), 893 (ANNOT.), 894 (ANNOT.), 900
(ANNOT.), 909 (ANNOT.), 911 (ANNOT.),
920 231^v 288^v et (ANNOT.), 925 (ANNOT.),
930 (ANNOT.).

SCRIPTURAE STILI: «Fettaugenstil» 898; -
maiuscula biblica 903 (script. antiquior
A); - scriptura Cypri insulae 885 (SCRIPT.).

SCUTA GENTILICIA: aquila biceps 867 (IN-
TEG.); - scutum ignotum occidentale 885
(ORNAT.), 906 (ORNAT.); - v. Paulus V
papa, Pius VI papa, Pius IX papa,
Pius X papa, Borghese Scipio cardin.
bibl., Capecelatro A. cardin. bibl., Lam-
bruschini Aloysius cardin. bibl., Mai An-
gelus cardin. bibl., Pitra J. B. cardin.
bibl., Tosti Antonius cardin. bibl., Ze-
lada Fr. X. de cardin. bibl.

SECTURAE LIBRORUM: tituli in scriptis 891
(NOT. ANT.), 908 (Add. p. 180), 928
(INTEG.); fascioli ornatae 870 (INTEG.).

sententiae Homericæ 894 113^v.

SENTENTIAE: v. florilegia gnomologica, sen-
tentiae morales.

SENTENTIAE MORALES ANONYMAE: senten-
tiarum collectio 895 259; - sententiae
Anonymi 894 110^v; - sententiae graecae et
latine a librario scriptae 907 (ANNOT.);
- sententiae christianae 899 118; - sen-
tentiae sacrae a codicis rubricatore adhi-
bitae 897 (ANNOT.); - sententiae sep-
tem sapientium 895 277^v; - sententiae
tres 896 25; - sententia de viris 894 32;
- sententia quaedam de mente (σύνεσις)

894 36^v; - sententiae quaedam 874 (AN-
NOT.) - v. Epictetus, Pindarus, apo-
phthegmata, lectores.

septem artes liberales 914 192.

septem orbis mirabilia, versus in 889
160^v.

septem sapientes v. apophthegmata,
sententiae morales.

Serbopulos Thomas quidam 874 1^a (ANNOT.).
sericis vestibibus (de) 883 171^v, 914 11^v.
Serres v. possessores (Choneiates Iohannes
et Theodorus).

Serruys D. 883 171^v, 889 167^v, 900 1^a, 914 7^v.
servis, instrumentum de 867 35.

servorum venditio 867 41^v.

Ševčenko I. 915 (SCRIPT.).

Severus Alexandrinus sophista: ethopoeiae
900 209.

Sibylla in oraculo nominatur 924 2.

Sicherl M. 905 (BIBL.).

Sickenberger J. 868 (BIBL.), 873 (BIBL.),
875 (BIBL.).

Simocata Theophylactus: epistulae 875 323.
Sinko T. 875 293^v et BIBL.

Sirach Iesus v. Biblia.

Sirletus Guilelmus 916 (Poss.).

Sjöberg L.-O. 867 1.

Smith O. L. 912 46 et BIBL., 920 (BIBL.).

Smyth H. W. 912 (BIBL.).

Snell B. 902 (BIBL.), 920 (BIBL.).

Socrates citatur 872 244^a, 915 222, 928
210^v; - v. Burlaeus Gualterius.

Sodomorum civitas 889 160^v.

SOL: computatio solis lunaeque 932 388; -
cyclus solaris 867 44, 883 11^v, 914 192;
- quid sit ὁ χρόνος τοῦ ἡλίου 914 192;
- v. astronomica, luna.

Solon citatur 928 210^v.

Sopater: διαίσεις ζητημάτων 901 2.

Sophianus 903 (Poss.).

Sophocles: Aiax cum scholiis Moscho-
puli 911 4; vv. 1120-1420, cum scholiis
Moschopuli 910 1; vv. 1-98, cum scholiis
904 136; vv. 1350-1420 904 142; ex rec.
Thomae Magistri 920 83; - Antigone
cum scholiis 910 7^v; - Electra cum
scholiis Moschopuli 910 36, 911 54^v; cum
Thomae Magistri (?) scholiis 920 130;
vv. 1015-1510, cum scholiis 904 105;
vv. 382-441 904 138; - Oedipus
tyrannus cum scholiis Moschopuli
910 74^v; cum glossis Moschopuleanis et
Thomae Magistri scholiis 920 174^v; vv.
1-1523, cum scholiis 904 112; Aristophan-
is grammatici argumentum in Oedipum
896 129^v; - Sophocles citatur 872 244^a,
895 259; - in oraculo nominatur 924 2;
- v. apophthegmata, versus (de Laio).

Spantunes Iohannes 920 (ANNOT.); scrip-
sit cod. 920 286^v (SCRIPT.).

Spengel L. 901 120.

SPIRITUS: de litteris aspiratis 887 104^v; -
tractatus de spiritibus 883 15; - v.
Choeroboscus.

Staab K. 873 269, 875 286^v.

Stein H. 895 280^v et BIBL.

Stella L. A. 929 177, 930 216, 931 280^v,
932 155.

stemmata v. scuta

Stephanites et Ichnelates
867 1.

Stephanus scripsit codd.: 873 290^v et SCRIPT.,
875 312 et SCRIPT.

Sternbach L. 867 186^v, 915 45 et BIBL.
928 210^v.

Stich I. 926 (BIBL.).

STICHERA: de gemmis 868 250, 873 278^v; -
de montibus 868 250, 873 278^v, 875 298,
889 167; - de nominibus fluviorum 868
250; - de re grammatica 868 250, 873
278^v 285, 875 297^v; - de gentibus 868 250,
873 278^v, 875 298; - de urbibus 868 250,
873 278^v, 875 298.

Stigall J.O.H. 899 119.

Stilba Constantinus: versus in iuvenem
mortuum 900 209^v.

Stolpe J. 894 (BIBL.), 915 (BIBL.).

Strilos v. Antiochos.

Studemund W. 867 180^v, 868 249, 873 277^v,
875 297, 883 224^v, 887 12^v, 897 1, 914 7
et BIBL., 915 25 et BIBL.

Sturzius F. G. 879, 880.

Stylianus protasecretis v. Symeon Ma-
gister.

SUBSCRIPTIONES SCRIBARUM: 867 (ANNOT.),
880 (SCRIPT.), 881 (SCRIPT.), 885
(SCRIPT.), 897 (SCRIPT.), 899 (SCRIPT.),
901 191^v (SCRIPT.), 905 (ANNOT.), 906
(SCRIPT. et ANNOT.), 911 (ANNOT.), 912
(SCRIPT. et ANNOT.), 915 (SCRIPT.), 918
(SCRIPT.), 920 (SCRIPT.), 922 (SCRIPT.),
932 (SCRIPT.).

subscriptionum metricarum ex-
empla 915 47^v.

substantiva v. nomina (de).

Sudae Lexicon 881 1; - etymologi-
cum Gudianum in cod. Σουδα nomi-
natum 879 1; - vox de dramate e Suda
excerpta 907 1^v.

Symeon Magister: versus in mortem Sty-
liani et de eiusdem anima 900 210.

Synesius episcopus Cyrenaicus: Calvitii en-
comium 927 198; - de regno 927 217; -
de insomniis 927 240^v; - ecloga LXII
epp. cum glossis et scholiis 926 197; -
ep. 44: 913 63^v; - scholia in epistulas
878 182.

T

- tabularius 867 37^v.
Tardo L. 872 240^v et BIBL.
 testamenti exemplum 867 36 42^v.
 testimonii instrumentum 867 33^v 39.
Terzaghi N. 927 198 217 et BIBL.
 Thales citatur 928 210^v.
 Theano: epistulae tres 894 32^v.
 Themistocle (notula de) 910 136^v.
 Theocritus: Altare Doricum 915 21; - Idyllia, partim cum scholiis 915 229; I-XV. XVIII. XXVIII. XXIX cum prolegomenis et glossis 913 2; - Syrinx ex rec. M. Holoboli 915 22^v; - Theocritus citatur 872 244^v, 895 259; - v. Holobolus Maximus, Moschopolus Manuel, Planudes Maximus.
 Theodoretus grammaticus: *lexicon de spiritibus 883 15, 889 161.
 Theodoretus incertus: responsio de origine aquae 876 113^v.
Theodoridis Ch. 883 29.
 Theodorus Cyzicus: ep. ad imp. Constantinum Porph. 924 1; - v. Constantinus VII imp. Porphyrogenitus.
 Theodorus notarius scripsit cod. 897.
 Theodosius Alexandrinus: Canones isagogici de flexione nominum et verborum 887 25; - *erotemata de circumflexione 887 93.
 Theognis: sententiarum elegiac. lib. I 915 25.
 THEOLOGICA: tractatulus de fide orthodoxa 875 286; - verae fidei definitiones 875 293^v; - v. angeli, anima, florilegia.
 Theo: excerpta e progymnasmatibus περιχρησας 901 1.
 Theophylactus archiepiscopus Bulgariae: interpretationes nominum 900 1^a.
 Theophylactus Simocata v. Simocata Theophylactus.
 THEOSOPHICA: v. Apollo, oracula, Sibylla, vatum nomina, Virgilius.
 Thomas Magister v. Magister Thomas.
 Thucydides: excerptum e lib. I, 126 932 380^v.
Tittmann J.A.H. 868 1, 872 4, 873 1, 874 1^a, 875 1.
Titze F. N. 883 15, 889 161.
 Tours (gallice) v. Turonensis diocesis.
 Tosti Antonius cardin. bibl.: eius scutum integumentum tabulis impressum codd. 869, 875, 909.
Treu K. 867 (ANNOT.), 905 (ANNOT.), 906 (ANNOT.), 918 (ANNOT.), 920 (ANNOT.).
Treu M. 883 230^v, 889 139, 899 61, 924 3, 926 24^v.
 Triclinius Demetrius: commentarioli de metris et syllabis 897 2^v; - summarium de metris poeticis ex Hephaestionis enchiri-

- dio 897 1; - de Pindaricis metris 920 289^v; - vita Euripidis 908 1; - scholia in Aristophanis Nubes 918 52; - glossae in Pindari Olympia 920 290; - Euripidis Hecubae recensio cum scholiis 897 10; - Euripidis Phoenissarum recensio cum scholiis 897 130.
 Tristan, Roman de 870 (p. 12).
 Trivulzio Agostino 907 (Poss.).
 Troiani 889 152.
 TROPARIA: de re grammatica 868 249, 873 278, 875 297^v.
 Trypho grammaticus: *lexicon de spiritibus 883 15, 889 161.
Tuilier A. 897 (SCRIPT.), 909 (BIBL.).
 Turonensis diocesis citatur 929 225.
Turyrn A. 867 (BIBL.), 881 (BIBL.), 896 26^v et BIBL., 897 2^v, 899 (SCRIPT.), 902 (Poss. et BIBL.), 904 (BIBL.), 907 (BIBL.), 909 (BIBL.), 910 (BIBL.), 911 (BIBL.), 912 (BIBL.), 915 (BIBL.), 918 (BIBL.), 920 83 et (SCRIPT. ANNOT. et BIBL.), 932 (SCRIPT. et BIBL.).
 Τζαγγαρεος Demetrios quidam 874 253^v (ANNOT.).
 Tzetzes Iohannes: Antehomerica, HomERICA et PosthomERICA 915 num. 29 (p. 133); - Theogonia 895 106^v, 896 193; - commentaria in Iliadem, cum scholiis 905 2; - argumentum et allegoriae in Homeri Iliadem, cum scholiis 904 12; - allegoriae in Odysseam 904 61^v; - prooemium in Iliadem cum scholiis 904 1; in Lycophronem 915 213^v; in Hesiodi opera et dies 915 197; - scholia in Lycophronis Alexandram 916; ex eius commentariis in Hesiodi opera et dies excerpta 915 198; - glossae in Hesiodi op. et dies 873 272, 875 321; - epistulae quae dicuntur λακωνικαί (initia tantum) 899 97^v; - versus in Oppianum 922 1^v 123, 924 5^v, 925 3; politici e Chiliadibus excerpti 897 8^v; de genealogia Homeri 889 175^v; - *epigramma in Lycophronem poetam 904 66^v; - tractatus de verbis ἀθύροτακτικά 873 292^v.

U

- Ubertis (de) Stefano 886 (Poss.).
Uhlig G. 884 73, 885 129, 886 74^v, 887 2, 888 132.
 ULTRAVIOLACEA LUX AD LEGENDAM SCRIPTURAM EVANIDAM ADHIBITA: 867 (ANNOT.), 871 (ANNOT.), 876 116, 883 1, 890 (ANNOT.), 914 140, 920 43^v, 923 A et MAT., 929 188.

- UNCIALIBUS LITTERIS SCRIPTA: proverbialitteris quae dicuntur unciales depicta (saec. XV) 877 69.
 Ursinus (de) Matthaeus 874 (ANNOT.).
Uthemann K.-H. 875 294.

V

- Vári R.* 922 2^v et BIBL., 923 1 et BIBL., 924 7, 925 (BIBL.).
Vasiliev A. 869 179.
 vatum nomina 889 152.
Vegetinus I. 899 61.
 venditionis terrae instrumentum 867 34.
 VERBUM: de compositione verborum 895 26; - de verbis 887 24; - explicationes verborum 913 65^v; - coniugatio complurium verborum 885 143; - de coniugatione verbi τύπτειν 884 73, 886 74^v, 888 123^v 132; - tabula flexionum verbi τύπτειν 887 49; - notula quae refert ad τύπω 884 (ANNOT.); - quibus casibus verba iungantur 895 28^v; - verba ἀθύροτακτικά 873 292^v; - definitio verbi ἀδολεσχῶ 895 239^v (ANNOT.); - de verbo ἔστιν 887 22; - de verbo φησί Dionysio Philostrato tributum 896 204; - v. Theodosius Alexandrinus.
 VERSUS: carmen de re salubri 876 3; - versus in septem orbis mirabilia 889 160^v; - versus in Proclum diadochum 915 197; - versus in Mariam Deiparam 913 65; - versus de verbo φησί 896 204; - versus de Laio 910 7; - versus incerti auctoris de disciplina 927 100 (p. 164); - iambici de re grammatica 873 291; - hexametra incerta 889 168; - precatio in S. Nicolaum Myrensem versibus heroicis exarata 895 242^v (ANNOT.); - versus heroici de vanitate 910 36, 911 54^v; - versus de zodiaci signis 924 (ANNOT.); - versus politici de verbis quae vocantur ἀθύροτακτικά 873 292^v; - versus politici de re grammatica 873 272; - tetrasticha in evangelistas 872 2^v; - tetrastichon anon. 872 1^v; - anonymi cancri versus 889 137; - versus nullius momenti 918 (ANNOT.); - italice scripti 870 (ANNOT.); - Catrares Iohannes, Chrysoberges Nicephorus, Gregorius Nazianzenus (carmina), Ignatius diaconus, Leo sapiens imp. Rom., Manasses Constantinus, Manuel II imp. Rom., Maturantius Franciscus Perusinus, Philes Manuel, Phocylides, Planudes Maximus (antistoicheia), Prodromus Theodorus, Psellus Michael, Stilba

- Constantinus, Symeon Magister, Theognis, Tzetzes Iohannes.
Vilborg E. 914 12.
 Virgilius quidam: interpretationes in duo oracula necnon commentarius 889 159.
 VIRI DOCTI BYZANTINI AUT POSTERIORES QUI TEXTIBUS NOTAS ADSCRIPSERUNT: lexicon vocibus auxerunt 875 1 289^v 293^v; - verba varia ignota aut rara in marg. adscripta 890 1; - quaedam verba latinitate donata 891; glossae in Pindari carmina 902 215; - glossae in Homeri carmina 903; - anon. versus dodecasyllabi 904 (ANNOT.); - glossae et paraphraseis in Euripidis tragoedias graece et latine 907 2 61; - glossae inter lineas 908 (SCRIPT.); - glossae in Euripidis Medeam 909 118; - excerpta ex Eustathii Thess. commentariis 915 39; - tituli in lingua latina et graeca 915 (NOT. ANT.); - vir doctus scripsit tractatulos metricos 920 98^v; - scripsit Aristophanis comoedias 921; - scripsit glossas latinas in Aristidis or. de rhetorica 930 51.
 vocum nomina 867 180^v.
Vogel M. - Gardthausen V. 879 (SCRIPT.), 880 (SCRIPT.), 881 (SCRIPT. et POSS.), 900 (POSS.), 906 (SCRIPT.), 915 (BIBL.), 920 (BIBL.), 922 (BIBL.), 932 (SCRIPT.).
Voicu S. J. 903 (script. antiquior A).
Voicu S. J. - D'Alisera S. 918 (BIBL.), 920 (BIBL.).
Voltz L. 883 69, 887 12^v, 895 (BIBL.), 927 25^v.
 VULGARI SERMONE SCRIPTA: versus quidam e carmine selecti 885 (ANNOT.), cf. 915 1^a.

W

- Wachsmuth C.* 914 (BIBL.).
van der Wal N. 903 (script. ant. C).
Walther R. 905 (SCRIPT.).
Waltz Ch. 889 144^v, 899 1, 900 198^v, 901 2.
Wartelle A. 905 (BIBL.).
Wecklein N. 903 (BIBL.), 909 (BIBL.).
Wegehaupt I. 932 335^v.
Weigand E. 874 (ANNOT.).
Weil H. 920 267^v.
Wells R. 878 60 et BIBL., 895 (BIBL.), 896 (BIBL.).
Wendel C. 878 (BIBL.), 899 61, 904 (BIBL.), 909 (BIBL.), 913 2 et BIBL., 914 46^v, 915 3 et BIBL.
Wentzel G. 883 29.
West M. L. 904 (BIBL.), 907 82, 915 206^v et BIBL.
Westermann A. 912 1.
Westphal R. 883 224.

White J. W. 918 (BIBL.), 920 (BIBL.).
Wilamowitz-Moellendorff U. v. 909 (BIBL.),
 913 (BIBL.).
Willink C. W. 909 (Add. p. 180).
Wilson N. G. 878 60, 881 (BIBL.), 895
 (BIBL.), 901 (BIBL.), 909 (BIBL.), 932
 (BIBL.).
Wittek M. 914 40 et BIBL., 832 (BIBL.).
Wuensch R. 926 (BIBL.).
Wutz F. 914 180.

X

Xenophon v. Burlaeus Gualterius.

Y

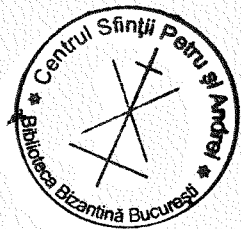
Young D.C.C. 914 4, 915 25 35 et SCRIPT.

Z

Zabarellis (de) Caldorio 874 (ANNOT.).
Zaccagni Alessandro Lorenzo 895 283, 900
 (ANNOT.).
Zacher K. 918 (BIBL.), 920 (BIBL.).
Zakynthinos D. 914 61 et BIBL.
Zanetto G. 875 323 et BIBL.
Zappacosta G. 889 (SCRIPT.).

Zaridas Andronicus: epistulae 878 65, 895
 116.
Zelada (de) Fr. X., cardin. bibl., eius scu-
tum integumentum tabulis impressum codd.
 892, 917.
Zenon philosophus citatur 872 244^a.
Zepos J. 915 234^v.
Ziegler A. W. 914 50.
Zintzen C. 881 (BIBL.).
zodiacum nomina graeca et latina
 870 134^v; versus in zodiaci signa 924
 (ANNOT.).
Zonaras Iohannes: lexicon 868 1, 872 4,
 873 1, 874 1^a, 875 1; – excerpta ex eius
 lexico 868 171, 874 103, 876 9, 883 230; –
 v. Pseudo-Zonaras.
 ZOOLOGICA: de animalibus acerrimis den-
 tibus munitis 914 11^v; de animalium
 copulationibus 914 11^v; de quibusdam
 animalibus quomodo currant 914 11^v; –
 v. vocum nomina.
Zoticus incertus: versus Chortasmeni
 in eum 897 9; – v. Chortasmenus
 Iohannes.
Zuretti C. O. 867 (ANNOT.), 917 4, 918
 105, 919 2 et BIBL., 920 1^v et (SCRIPT.
 et BIBL.), 924 (ANNOT.), 931 (BIBL.).

OFFICINARVM CHARTARIARVM SIGNA

SIGNORUM NOMINA LATINA CUM GALLICIS COLLATA

ancora	ancre	gladius	coutelas
angelus	ange	grypus	griffon
arcuballista	arbalète	hircus	bouc
arcus	arc	incus	enclume
aquila	aigle	leo	lion
avis	oiseau	libra	balance
basiliscus	basilic	lilium	fleur de lis
caput bovis	tête de boeuf	litterae	lettres
cadus	cruche	luna	lune
campana	cloche	malleus	marteau
canis	chien	monoceros	licorne
caper	chevreau	navis	navire
circulus	cercle	nodus	noeud
corona	couronne	nomina	noms
crux	croix	norma	équerre
equus	cheval	pileus	chapeau
ferula	férule	piscis	poisson
filum plumbeum	fil de plomb	sagitta	flèche
fistula	tube	securis	hache
flos	fleur	stella	étoile
forceps	forceps	trimontium	mont
forfex	ciseaux	turris	tour
fructus	fruit	ursus	ours
galea	casque	vas	pot

CONSPECTUS SIGLORUM IN OFFICINARUM CHARTARIARUM
SIGNORUM ELENCHO ADHIBITORUM

B = C. M. BRIQUET, *Les filigranes. Dictionnaire historique des marques du papier*, tt. I-IV, Paris, 1907.

M = V. A. MOŠIN - S. M. TRALJIĆ, *Filigranes des XIIIe et XIVe siècles*, t. I, Zagreb, 1957.

Piccard = G. PICCARD, *Wasserzeichen* (Veröffentlichungen der staatlichen Archivverwaltung Baden-Württemberg), Stuttgart, 1977 ss.

I

SIGNA QUAE IN ELENCHIS TYPIS IMPRESSIS EXSTANT VEL CUM
SIGNIS QUAE IN ELENCHIS CONTINENTUR
CONFERRI POSSUNT

Aigle (aquila)	
M 31, 33	932
Ancre (ancora)	
B 463	894
Ange (angelus)	
B 595	883
Arbalète (arcuballista)	
M 208	927
M 250	926
B 748	921
Arc (arcus)	
B 792	914
B 794	917
Balance (libra)	
B 2474	894
B 2536	888
B 2562	879
B 5130	892
Basilic (basiliscus)	
M 1056	874
M 1059	919
B 2632	919
Bouc (hircus)	
M 1368, 1369	883
B 2845	883
Casque (galea)	
M 1745	928

Cercle (circulus)	
M 1818	869
M 1339, 1340	883
M 1944, 1945	868
M 1969	919
M 1987	926
M 2021	883
M 2024	930
M 2036	918
M 2056	874
M 2102	869
M 3882	874
B 3134	881
B 3187	868
Chapeau (pileus)	
B 3396	894
Cheval (equus)	
M 2419	908
B 3567	911
Chevreau (caper)	
M 1659	874
Chien (canis)	
B 3635	879
Ciseaux (forfex)	
M 2576	869
M 2607	926
M 2626	899
B 3657	899, 914
B 3661	890
B 3663	911
B 3667	885
B 3677	879

B 3685 889
B 3725 879

Cloche (campana)

M 2835 883
M 2899 919
M 2956 896
M 2978 920

Couronne (corona)

M 3205 927
B 4688 914
B 4840 907 (FASC.)

Coutelas (gladius)

M 3308 920
M 3310 926
B 5124 912

Croix (crux)

M 3536 932
M 3552 932
M 3553 908
M 3559 896

Cruche (cadus)

M 940 926

Enclume (incus)

M 3681 896
B 5954 873
B 5959 880

Étoile (stella)

B 6045 884

Équerre (norma)

M 3686 932

Férule (ferula)

B 6175 883

Fil de plomb (filum plumbeum) (?)

M 6810 896

Flèche (sagitta)

B 6273 894

Fleur (flos)

B 6306 884
B 6399 880
B 6464 888
B 6523 921
B 6689 887

Fleur de lis (lilium)

B 7269 897

Forceps

B 14089 880

Fruit (fructus)

M 4269 908

Griffon (grypus)

B 7457 914
B 7464 894

Hache (securis)

M 4611 932
M 4658 920
M 4674 893
B 7482 927

Huchet (bucina)

M 3175 896
M 4552 893
B 7676 905
B 7684 873 II, 887
B 7768 885

Lettres (litterae)**lettre B**

M 5182 878
M 5231 876
M 5233 876

lettre D

B 8122 892

lettre G

M 5296 896

	lettre J	
M 5292	876	
	lettre L	
M 5299	873 I	
B 8276	873 I	
	lettre M	
M 5315	869	
	lettre N	
M 5404	882	
	lettre P	
M 5418	876	
	lettre R	
M 5538	899	
M 5550	899	
B 8923	914	
B 8933	912	
B 8935	897	
B 8941	879, 880	
	lettre T	
M 5652	896	
	Licorne (monoceros)	
B 9960	912	
	Lion (leo)	
B 10499	899	
	Lune (luna)	
M 3424	918	
	Marteau (malleus)	
M 6189	871	
	Mont (trimontium)	
B 11687	899	
B 11689	877	
B 11696	905	
B 11699	885	
B 11701	905	
B 11722	914	

B 11726	887
B 11754	891
B 11662	881
B 11683	867
B 11850	931
B 11885	880
B 11898	874

Navire (navis)

M 6462	882
M 6471	882

Noeud (nodus)

M 6485	895, 927

Noms (nomina)

M, t. I, p. 159	910
M, t. I, p. 160	910

Oiseau (avis)

M 6583	926
M 6612	873
M 6669	896

Ours (ursus)

B 12254	899

Poisson (piscis)

M 6819	896

Pot (vas)

M 6844	878
M 6868	926

Tête de boeuf (bovis caput)

M 1227	878
Piccard I, 421	878
B 14880	891
B 14883	879

Tour (turris)

M 7165	876
B 15864	887
Piccard II, 534	914

Tube (fistula)

M 2345	927

II

SIGNA QUAE IN ELENCHIS TYPIS IMPRESSIS HAUD REPERTA SUNT

arcuballista circulo inclusa	916	forfex	870, 914
avis circulo inclusa	878	littera B	879
avis circulo inclusa cum littera S desuper	868	littera I	879
bovis caput	893	monocerotis caput (?)	914
campana cum cruce desuper	870	pileus	870
canis caput	920	pirum	920
cervus	914	scutum	932
circulus	914	siren	870
columna	932	trigonium circulo inscriptum	920
concha	926	trimontium	880, 907
duo folia inter se iuncta	932	cum cruce desuper	870
		circulo inscriptum	920, 921

INDEX GENERALIS

Praefatio	v
Enarrationum tertiae partis tituli	ix
Elenchus operum et dissertationum quae per compendia laudantur	xi
Codices Vaticani graeci 867-932	1
Addenda et Emendanda	177
Initia operum	181
Index alphabeticus	191
Officinarum chartariarum signa	219
Index generalis	227